

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

The image shows the front cover of an old book. The cover is decorated with marbled paper featuring a complex, swirling pattern of brown, tan, and cream colors. The spine and the corners are reinforced with dark brown, textured leather. A rectangular red paper label is pasted onto the front cover, containing the text "LIBRARY OF THE" and "Leland Stanford Junior University" in black, serif, all-caps font. The label is slightly worn and has a thin black border.

LIBRARY OF THE
Leland Stanford Junior University

1914

2

3

4

5

6

①
DIONYSIUS, of HALICARNASSUS

DIONYSI

HALICARNASENSIS

ANTIQUITATUM ROMANARUM

QUAE SUPERSUNT

EDIDIT

CAROLUS JACOBY

VOLUMEN PRIMUM

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCLXXXV

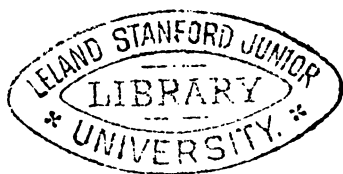
20

PA3404

DG

1885

v.1

71.25679
MAY 3 1898

PRAEFATIO.

Spatium viginti quinque annorum prope est elapsum, postquam Adolphus Kiesslingius Dionysi Haliarnasensis antiquitatum romanarum volumen primum in lucem edidit. Qui tamen sit factum, ut vir ille clarissimus, cuius merita in Dionysium summa esse inter omnes constat, hanc editionem alteram non curaverit, hoc loco exponere alienum videtur esse. Id unum igitur commemorare mihi liceat, cum ante biennium a Teubnero appellarer, ut novam editionem Dionysi antiquitatum ego pararem, ea quae Kiesslingius ad volumen primum edendum contulisset a bibliopola honestissimo, cuius in manibus erant, mihi esse tradita. His vero subsidiis multisque, quae ipse magno labore collegi, instructus ad libros eius scriptoris edendos aggressus sum, cui operam studiumque multos annos navabam. Ad Dionysium autem ut me applicarem fuit olim auctor Fridericus Ritscheli praeceptor mihi carissimus, a quo primo simul cum Athanasio Ambrosio ab inferis ut ita dicam hoc qui-

PA3404
D6
1885
v.1

11.25679
MAY 3 1896

PRAEFATIO.

Spatium viginti quinque annorum prope est elapsum, postquam Adolphus Kiesslingius Dionysi Hali-
carnasensis antiquitatum romanarum volumen primum
in lucem edidit. Qui tamen sit factum, ut vir ille
clarissimus, cuius merita in Dionysium summa esse
inter omnes constat, hanc editionem alteram non cu-
raverit, hoc loco exponere alienum videtur esse. Id
unum igitur commemorare mihi liceat, cum ante bi-
ennium a Teubnero appellarer, ut novam editionem
Dionysi antiquitatum ego pararem, ea quae Kiesslin-
gius ad volumen primum edendum contulisset a bi-
bliopola honestissimo, cuius in manibus erant, mihi
esse tradita. His vero subsidiis multisque, quae ipse
magno labore collegi, instructus ad libros eius scri-
ptoris edendos aggressus sum, cui operam studiumque
multos annos navabam. Ad Dionysium autem ut me
applicarem fuit olim auctor Fridericus Ritschelius
praeceptor mihi carissimus, a quo primo simul cum
Athanasio Ambrosio ab inferis ut ita dicam hoc qui-

dem saeculo revocatum esse illum scriptorem antiquitatum romanarum quis est quin sciat?

Quantum ex anno 1838, quo emisit in lucem Fr. Ritscheli^{us} commentationem illam, quae inscribitur ‘Dionysii Halicarnassensis Prooemium antiquitatum romanarum e codicibus mss., de quorum indole et usu disputatur, emendatum’ viri doctissimi in contextu, qui est non raro valde corruptus, emendando sint consecuti, hoc loco recognoscere supersedeo, praesertim cum in Philologi tomo xxxvi p. 129 seq., p. 529 seq. et tomo xxxvii p. 325 seq. omnes libros libellosque ex anno 1774 usque ad annum 1876 examinaverim. Ex illo autem tempore usque ad hunc diem praeter C. G. Cobetum, cuius Observationes criticae et palaeographicae ad Dionysi Halicarnasensis antiquitates romanas programmata meo Gedanensi a. 1877 recensui, non multum viri docti ad libros emendandos contulerunt. Inter omnes quidem vel maxime G. Meutznerus a corruptelarum sordibus hunc scriptorem purgavit disputationibus duabus, quae in Fleckeiseni annalibus philologis tom. 115 p. 809 seq. a. 1877 et tom. 125 p. 249 seq. a. 1882 vulgatae ad librum primum et sextum pertinent, quamquam ne ille quidem vir doctus, ut hodie saepe fit, curam agit litterarum. Atque idem primus postquam Ritscheli^{us} de codice Urbinate Dionysi Halicarnasensis disputatione, quae edita est Bonnae anno 1847, perlustravit, qua ratione inter se codices praestantissimi Chisianus (*A*) et Urbinas sive Vaticanus (*B*) essent coniuncti, denuo hanc quaestionem magnam movit, non absolvit. Consentio igitur

cum Schenkelio¹⁾, qui in librorum annali breviario Bursiani p. 32 dicit: Es ist also die ganze Art und Weise, wie Meutzner die Frage angreift, nicht die richtige, und zwar um so mehr, als er dabei Ritschls Abhandlung, was er doch thun musste, nicht zu Grunde gelegt hat. Spero me quidem alio tempore alioque loco de codicum Dionysianorum ratione plus meliusque esse prolaturum, nunc vero in ea sententia sum, quam Ritschellius²⁾ et Sintenis³⁾ firmarunt. Illi enim promiscuam esse virtutem Chisiani et Urbinatis codicum et ex coniuncto utriusque libri usu cauto et iusto quodam quasi temperamento instituto rem agendam esse intellexerunt. Quod iudicium ut olim in Observationibus meis criticis in Dionysi Halicarnasensis antiquitates romanas (Acta societ. philol. Lipsiensis ed. Frid. Ritschellius tom. I. p. 287—344), in Philologo tom. xxxvi p. 152 aliisque locis sum secutus, ita hodie probo, neque Schenkelius, qui nuper de ratione codicum quamvis paucis verbis egit, aliter sentit.

Ut autem illos libros suppleam, quos in Philologo recensui, hoc loco nomina quidem proferam eorum, qui ex anno 1876 usque ad hunc diem sunt editi:

1) Jahresbericht über die späteren griechischen Geschichtsschreiber 1873—1884 (Separatabdruck aus dem Jahresbericht über die Fortschritte der class. Alterthumswissenschaft).

2) Fr. Ritschellius de codice Urbinate Dionysii Hal. disputatio = Opusc. phil. tom. I p. 516 seq.

3) C. Sintenis Emend. Dionysiac. specim. II p. 1 seq.

- 1) Carl Jacoby, die griechischen Historiker der späteren Zeit. I. Dionysius von Halikarnass. Philologus Bd. xxxvi p. 129—164, 529—561, xxxvii p. 325—342.
- 2) C. G. Cobet, Observationes criticae et palaeographicae ad Dionysii Halicarnassensis antiquitates romanas. Leiden, E. J. Brill, 1877, p. xv, 272.
- 3) C. Jacoby, Cobet neuestes Werk: Observationes criticae et palaeographicae ad Dionysii Halic. antiquitates romanas. Danzig 1877, p. 15.
- 4) G. Meutzner, zu Dionysios von Halikarnasos Fleckeis. Jahrb. Bd. 115 (1877) p. 809—834.
- 5) C. Th. Ph. Schwartz, Dionysii Halicarnassensis reliquias, collegit et illustravit. Utrecht, 1877, p. XLII, 164.
- 6) A. H. Garrer, Observationes ad Dionysii Halicarnassensis antiquitates romanas. Lugduni-Batavorum 1877, p. 77.
- 7) R. T. F. Reudler, Tirolina critica in Dionysii Halicarnassensis antiquitates romanas. Lugduni-Batavorum 1878, p. 72.
- 8) P. J. Smit, Observationes ad Dionysii Halicarnassensis antiquitates romanas. Lugduni-Batavorum 1879, p. 80.
- 9) G. Meutzner, zu Dionysios von Halikarnasos. Fleckeis. Jahrb. Bd. 125 (1882) p. 249—271.
- 10) L. Mendelssohn, Handschriftliches zu Dionysios von Halicarnasos und Appianos. Rhein. Mus. xxxviii (1883) p. 126—131.

- 11) C. Jacoby, zu Dionysios von Halikarnasos. Fleckeisens Jahrbücher Bd. 127 (1883) p. 841 — 851.
- 12) Fr. Krebs, die Präpositionsadverbien in der späteren historischen Gräcität. Heft I. München 1884, p. 62; Heft II. München 1885, p. 63.
- 13) Fr. Krebs, zur Rection der Casus in der späteren historischen Gräcität. Regensburg 1885, p. 33.
- 14) C. Schwartz, ad Dionysii Halicarnassensis antiquitates romanas lib. I. Mnemosyne Bd. XIII (1885) p. 112—114.
- 15) K. Schenkl, Jahresbericht über die späteren griechischen Geschichtsschreiber. 1873—1884. (Separatabdruck aus dem Jahresbericht über die Fortschritte der classischen Alterthumswissenschaft) 1885, p. 80.

Restat, cum spatium disputandi exiguum mihi datum sit, ut sigla, quibus usus sum in adnotatione critica, proferam et explicem; sunt autem haec:

A = Chisianus 58

B = Urbinas 105

C = Coislinianus 150

D = Regius Parisinus 1654 et 1655

E = Vaticanus 133

F = Urbinas 106

O = omnes

R = reliqui.

Addenda in contextu scriptoris his signis < > significavi, eicienda uncis quadratis [] inclusi, asterisco * mea notavi; * in contextu indicat lacunam, . spatium unius litterae in lacuna.

Scribebam Gedani Kal. Sext. a. 1885.

Carolus Jacoby.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ
ΔΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ
ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Isisclanac
editionis

ρ. 1 Τὸνς εἰωθότας ἀποδίδοσθαι τοῖς προοιμίοις τῶν
ἱστοριῶν λόγους ἥκιστα βουλόμενος ἀναγκάζομαι περὶ
ἐμαντοῦ προειπεῖν, οὗτ' ἐν τοῖς ἰδίοις μέλλων πλεο-
νάζειν ἐπαίνους, οὓς ἐπαχθεῖς οἶδα φαινομένους τοῖς
ἀκούουσιν, οὕτε διαβολὰς καθ' ἐτέρων ἐγνωκῶς ποι- 5
2 εἶσθαι συγγραφῶν, ὥσπερ Ἀναξιμένης καὶ Θεό-
πομπος ἐν τοῖς προοιμίοις τῶν ἱστοριῶν ἐποίησαν,
ἀλλὰ τοὺς ἐμαντοῦ λογισμοὺς ἀποδεικνύμενος, οἷς
ἐχρησάμην ὅτε ἐπὶ ταύτην ὥρμησα τὴν πραγματείαν,
καὶ περὶ τῶν ἀφορμῶν ἀποδιδόνς λόγον, ἐξ ὧν τὴν 10
ἐμπειρίαν ἔλαβον τῶν γραφησομένων. ἐπέσθην γὰρ 2
ὅτι δεῖ τοὺς προαιρουμένους μνημεῖα τῆς ἑαυτῶν ψυ-
χῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις καταλιπεῖν, ἃ μὴ συναφανι-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ α Α ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ ΡΩΜΑΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟ-
ΛΟΓΙΑΣ ἀπὸ βιβλίου πρώτου. μέχρι δεκάτου Β 1 ἐν τοῖς
c. Stephanus 3 εἰπεῖν Β 6 Ἀναξιμένης C. Müller
Fragm. Hist. Graec. II p. 84 Usener Quaest. Anaxim. p. 6,
Ἀναξίλαος O 7 ἐν τοῖς προοιμίοις τῶν ἱστοριῶν expunxit
Cobet Obs. p. 19

DIONYS. HAL. I. ED. JACOBY.

σθῆσεται τοῖς σώμασιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ πάντων μάλιστα τοὺς ἀναγράφοντας ἱστορίας, ἐν αἷς καθιδρῶσθαι τὴν ἀλήθειαν [πάντες] ὑπολαμβάνομεν ἀρχὴν φρονήσεως τε καὶ σοφίας οὐσαν, πρῶτον μὲν ⁵ ὑποθέσεις προαιρεῖσθαι καλὰς καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ ³ πολλὴν ὠφέλειαν τοῖς ἀναγνωσκομένοις φερούσας, ἔπειτα παρασκευάζεσθαι τὰς ἐπιτηδεύουσας εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῆς ὑποθέσεως ἀφορμὰς μετὰ πολλῆς ἐπι- ³ μελείας τε καὶ φιλοπονίας. οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἀδόξων ¹⁰ πραγμάτων ἢ πονηρῶν ἢ μηδεμιᾶς σπουδῆς ἀξίων ἱστορικὰς καταβαλλόμενοι πραγματείας, εἴτε τοῦ προελθεῖν εἰς γνῶσιν ὀρεγόμενοι καὶ τυχεῖν ὁποιοῦ-
 δήποτε ὀνόματος, εἴτε περιουσίαν ἀποδείξασθαι τῆς περὶ λόγους δυνάμεως βουλόμενοι, οὔτε τῆς γνώσεως ¹⁵ ζηλοῦνται παρὰ τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὔτε τῆς δυνάμεως ἐπαινοῦνται, δόξαν ἐγκαταλιπόντες τοῖς ἀναλαμβάνουσιν αὐτῶν τὰς ἱστορίας, ὅτι τοιοῦτους ἐξήλωσαν αὐτοὶ βίβους, οἷας ἐξέδωκαν τὰς γραφάς· ἐπεικῶς γὰρ ἅπαντες νομίζουσιν εἶκόνας εἶναι τῆς ἐκάστου ψυχῆς ⁴ ²⁰ τοὺς λόγους. οἱ δὲ προαιρούμενοι μὲν τὰς κρατίστας ὑποθέσεις, εἰκῇ δὲ καὶ ῥαθυμῶς αὐτὰς συντιθέντες ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων ἀκουσμάτων, οὐδένα ὑπὲρ τῆς ⁴ προαιρέσεως ἐπαινον κομίζονται· οὐ γὰρ ἀξιοῦμεν αὐτοσχέδλους οὐδὲ ῥαθυμούς εἶναι τὰς περὶ τε πόλεων ²⁵ ἐνδόξων καὶ ἀνδρῶν ἐν δυναστείᾳ γεγονότων ἀνα- ⁵ γραφομένας ἱστορίας. ταῦτα δὲ νομίσας ἀναγκαῖα

3 καθιδρῶσθαι AB | πάντες om. B 10 μὴ δὲ μιᾶς A
 11 καταβαλλόμενοι Bb καταβαλλόμενοι ABa 15 παρὰ τῶν
 ἐπιγιγνομένων c. Stephanus 16 καταλείποντες A 18 ἐπί-
 εικος A 23 αἰρέσεως B 26 ἀναγκαιότατα c. Reiske

καὶ πρῶτα θεωρήματα τοῖς ἱστορικοῖς εἶναι καὶ πολλὴν ποιησάμενος ἀμφοτέρων ἐπιμέλειαν οὔτε παρελθεῖν τὸν ὑπὲρ αὐτῶν λόγον ἐβουλήθη, οὔτε ἐν ἄλλῳ τινὶ τόπῳ καταχωρίσαι μᾶλλον ἢ τῷ προοιμίῳ τῆς πραγματείας.

! II. Τὴν μὲν οὖν ὑπόθεσιν ὅτι καλὴν εἴληφα καὶ μεγαλοπρεπῇ καὶ πολλοῖς ὠφέλιμον οὐ μακρῶν οἶμαι
 5 δεήσειν λόγων τοῖς γε δὴ μὴ παντάπασιν ἀπείρως ἔχουσι τῆς κοινῆς ἱστορίας. εἰ γάρ τις ἐπιστήσας τὴν διάνοιαν ἐπὶ τὰς παραδεδομένας ἐκ τοῦ παρεληλυθό-
 10 τος χρόνου πόλεων τε καὶ ἐθνῶν ἡγεμονίας, ἔπειτα χωρὶς ἐκάστην σκοπῶν καὶ παρ' ἑλλήλας ἐξετάζων διαγινῶναι βουληθείη, τίς αὐτῶν ἀρχὴν τε μεγίστην ἐκτήσατο καὶ πράξεις ἀπεδείξατο λαμπροτάτας ἐν εἰ-
 15 ρήνῃ τε καὶ κατὰ πολέμους, μακρῷ δὴ τινι τὴν Ῥω- μαίων ἡγεμονίαν ἀπάσας ὑπερβεβλημένην ὅφεται τὰς πρὸ αὐτῆς μνημονευόμενας, οὐ μόνον κατὰ τὸ μέγε-
 20 θος τῆς ἀρχῆς καὶ κατὰ τὸ κάλλος τῶν πράξεων, ἄς οὔπω κεκόσμηκε λόγος οὐδεις ἀξίως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ μῆκος τοῦ περιειληφότος αὐτὴν χρόνου μέχρι τῆς
 καθ' ἡμᾶς ἡλικίας. ἡ μὲν γὰρ Ἀσσυρίων ἀρχὴ παλαιὰ 2
 6 τις οὕσα καὶ εἰς τοὺς μυθικοὺς ἀναγομένη χρόνους ὀλίγου τινὸς ἐκράτησε τῆς Ἀσίας μέρους. ἡ δὲ Μη-
 7 στική καθελούσα τὴν Ἀσσυρίων καὶ μεζύονα δυνα-
 25 ἐπὶ τῆς τετάρτης κατελύθη γενεᾷς. Πέρσαι δὲ οἱ

4 καταχωρήσαι AB 12 παραλλήλας B 14 ἐπεδείξατο A
 19 ἄξιος Ba 21 et 24 ἀσσυρίων Ba 25 περιβαλλομένη ABa
 περιβαλλομένη Bb | ἀντέσχεν c. Kiessling Pr. Bas. p. 3 26 δὲ
 οἱ O οἱ delevit cum Suida s. v. Ἀσσυριοι Kiessling

Μήδους καταγωνισάμενοι τῆς μὲν Ἀσίας ὀλίγου δεῖν
 πάσης τελευτῶντες ἐκράτησαν, ἐπιχειρήσαντες δὲ καὶ
 τοῖς Εὐρωπαϊοῖς ἔθνεσιν οὐ πολλὰ ὑπηγάγοντο, χρό-
 νον τε οὐ πολλῷ πλείονα διακοσίων ἐτῶν ἔμειναν ἐπὶ
 3 τῆς ἀρχῆς. ἡ δὲ Μακεδονικὴ δυναστεία τὴν Περ-
 5 σῶν καθελοῦσα ἰσχὺν μεγέθει μὲν ἀρχῆς ἀπάσας
 ὑπερεβάλετο τὰς πρὸ αὐτῆς, χρόνον δὲ οὐδὲ αὕτη
 πολὺν ἤνθησεν, ἀλλὰ μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευ-
 τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἤρξατο φέρεσθαι. διασπασθεῖσα γὰρ
 10 εἰς πολλοὺς ἡγεμόνας εὐθύς ἀπὸ τῶν διαδόχων καὶ 8
 μετ' ἐκείνους ἄχρὶ τῆς δευτέρας ἢ τρίτης ἰσχύσασα
 προσελθεῖν γενεᾶς, ἀσθενὴς αὐτῇ δι' ἐαυτῆς ἐγένετο
 4 καὶ τελευτῶσα ὑπὸ Ῥωμαίων ἠφανίσθη. καὶ οὐδὲ
 αὕτη μέντοι πᾶσαν ἐποίησατο γῆν τε καὶ θάλασσαν
 15 ὑπῆκοον· οὔτε γὰρ Λιβύης ὅτι μὴ τῆς πρὸς Αἰγύπτῳ
 οὐ πολλῆς οὔσης ἐκράτησεν, οὔτε τὴν Εὐρώπην
 ὅλην ὑπηγάγετο, ἀλλὰ τῶν μὲν βορείων αὐτῆς μερῶν
 μέχρι Θράκης προῆλθε, τῶν δ' ἐσπερίων μέχρι τῆς
 Ἀδριανῆς κατέβη θαλάσσης.

20 III. Αἱ μὲν οὖν ἐπιφανέσταται τῶν πρόσθεν ἡγε-
 μονιῶν, ἃς παρειλήφαμεν ἐκ τῆς ἱστορίας, τοσαύτην
 ἀκμὴν τε καὶ ἰσχὺν λαβοῦσαι κατελύθησαν· τὰς γὰρ
 Ἑλληνικὰς δυνάμεις οὐκ ἄξιον αὐταῖς ἀντιπαρεξετά-
 ζειν, οὔτε μέγεθος ἀρχῆς οὔτε χρόνον ἐπιφανείας

3 χρόνων τε οὐ πολλῷ πλείον διακοσίων ἔμειναν B et nisi
 quod πλέον Suidas 7 et 14 αὕτη Bücheler αὐτῇ O | ἐποίη-
 στο αἶσαν B 16 οὐ πολλῆς Casaubonus ad Polyb. I, 2
 πολλῆς οὐκ οὔσης Ritschl, Sintenis, Kiessling, ὀλίγης οὔσης
 Meineke Ann. phil. 1863 p. 371 πέλας οὔσης Meutzner Ann.
 phil. 1877 p. 817 18 μόνον post Θράκης vel post Ἀδρι-
 ανῆς add. Reiske

τοσοῦτον ὅσον ἐκεῖναι λαβούσας. Ἀθηναῖοι μὲν γε 2
 αὐτῆς μόνον ἤρξαν τῆς παραλλίου δυεῖν δέοντα ἐβδο-
 9 μήκοντα ἔτη καὶ οὐδὲ ταύτης ἀπάσης, ἀλλὰ τῆς ἐντὸς
 Εὐξείνου τε πόντου καὶ τοῦ Παμφυλίου πελάγους,
 ὅτε μάλιστα ἐθαλασσοκράτουν. Λακεδαιμόνιοι δὲ Πε- 5
 λοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης κρατοῦντες Ἑλλάδος ἕως
 Μακεδονίας τὴν ἀρχὴν προῦβίβασαν, ἐπαύσθησαν δὲ
 ὑπὸ Θηβαίων οὐδὲ ὅλα τριάκοντα ἔτη τὴν ἀρχὴν κατα-
 10 σχόντες. ἡ δὲ Ῥωμαίων πόλις ἀπάσης μὲν ἄρχει 3
 γῆς ὅση μὴ ἀνέμβατός ἐστιν, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων κατ- 10
 οικεῖται, πάσης δὲ κρατεῖ θαλάσσης, οὐ μόνον τῆς
 ἐντὸς Ἡρακλείων στηλῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Ὠκεανίτιδος
 11 ὅση πλεῖσθαι μὴ ἀδύνατός ἐστι, πρώτη καὶ μόνη τῶν
 ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος μνημονευομένων ἀνατολᾶς καὶ
 δύσεως ὅρους ποιησαμένη τῆς δυναστείας· χρόνος τε 15
 αὐτῇ τοῦ κράτους οὐ βραχύς, ἀλλ' ὅσος οὐδεμιᾶ τῶν
 ἄλλων οὔτε πόλεων οὔτε βασιλειῶν. εὐθύς μὲν γὰρ 4
 ἐξ ἀρχῆς μετὰ τὸν οἰκισμὸν τὰ πλησίον ἔθνη πολλὰ
 καὶ μάχιμα ὄντα προσήγετο καὶ προὔβαινε αἰεὶ πᾶν
 δουλουμένη τὸ ἀντίπαλον· ταῦτα δὲ πέντε καὶ τεττα- 20
 ράκοντα ἤδη πρὸς [τοῖς] ἑπτακοσίοις ἔτεσιν ἐστὶν εἰς
 ὑπάτους Κλαύδιον Νέρωνα τὸ δεύτερον [ὑπατεύοντα]
 καὶ Πείσωνα Καλπούρνιον, οἳ κατὰ τὴν τρίτην ἐπὶ
 ταῖς ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλυμπιάσιν ἀπεδείχθησαν.

2 αὐτὸ μόνον c. Cobet Obs. p. 20 7 *ἐπαύσθησαν O
 8 οὐδὲ Schweighauser ad Polyb. V p. 122, Schaefer ad Dio-
 nys. de comp. verb. p. 297, οὔτε O | ἔτη τετταράκοντα Casau-
 bonus ad Polyb. I, 2 10 ὑπὸ A 12 Ὠκεανίτιδος ἐστὶ
 πρώτη ὅση πλεῖσθαι μὴ ἀδύνατος . καὶ μόνη B Ὠκεανίτιδος
 ὅση ἐστὶ πλωτὴ, πρώτη καὶ μόνη c. Reiske 17 μὲν om. B
 19 προσηγάγετο A 21 τοῖς om. AB 22 ὑπατεύοντα cum
 Suida delevit Reudler Tiroc. crit. p. 3. 23 πύσωνα O

5 ἐξ οὗ δὲ ὅλης ἐκράτησεν Ἰταλίας καὶ ἐπὶ τὴν ἀπάντων
 ἐθάρρῃσεν ἀρχὴν προελθεῖν, ἐκβαλοῦσα μὲν ἐκ τῆς
 θαλάττης Καρχηδονίους, οἳ πλείστην ἔσχον ναυτικὴν
 δύναμιν, ὑποχείριον δὲ λαβοῦσα Μακεδονίαν, ἣ
 5 τέως ἐδόκει μέγιστον ἰσχύειν κατὰ γῆν, οὐδὲν ἔτι
 ἀντίπαλον ἔχουσα οὔτε βάρβαρον φῦλον οὔτε Ἑλ-
 ληνικὸν γενεὰν ἐβδόμην ἤδη τὴν ἐπ' ἐμοῦ δια- 12
 μένει παντὸς ἄρχουσα τόπου· ἔθνος δὲ οὐδὲν ὡς
 εἰπεῖν ἔστιν, ὃ περὶ τῆς κοινῆς ἡγεμονίας ἢ τοῦ μὴ
 6 ἄρχεσθαι πρὸς αὐτὴν διαφέρεται. ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν
 10 οὔτε τὴν ἐλαχίστην τῶν ὑποθέσεων προήρημαι, καθ-
 ἀπερ ἔφην, οὔτε περὶ φάυλας καὶ ἀσήμους πράξεις
 ἔγνωκα διατρέβειν, ἀλλὰ περὶ τε πόλεως γράφω τῆς
 περιφανεστάτης καὶ περὶ πράξεων ὧν οὐκ ἂν ἔχοι τις
 15 ἐτέρας ἐπιδειξάσθαι λαμπροτέρας, οὐκ οἶδ' ὅ,τι δεῖ
 πλείω λέγειν.

III. Ὅτι δ' οὐκ ἄνευ λογισμοῦ καὶ προνοίας ἐμ-
 φρονος ἐπὶ τὰ παλαιὰ τῶν ἱστορουμένων περὶ αὐτῆς
 ἐτραπόμην, ἀλλ' ἔχων εὐλογίστους ἀποδοῦναι τῆς
 20 προαιρέσεως αἰτίας, ὀλίγα βούλομαι προειπεῖν, ἵνα
 μὴ τινες ἐπιτιμήσωσί μοι τῶν πρὸς ἅπαντα φιλαιτιῶν,
 οὐδὲν πω τῶν μελλόντων δηλοῦσθαι προακηκούτες,
 ὅτι τῆς αἰοιδίμου γενομένης καθ' ἡμᾶς πόλεως ἀδόξους 13
 καὶ πάννυ ταπεινὰς τὰς πρώτας ἀφορμὰς λαβούσης
 25 καὶ οὐκ ἀξίας ἱστορικῆς ἀναγραφῆς, οὐ πολλὰς δὲ
 γενεαῖς πρότερον εἰς ἐπιφάνειαν καὶ δόξαν ἀφικμέ-

2 ἀρχὴν ἐθάρρῃσε A | παρελθεῖν B 8 ἔθνος τε c. Ste-
 phanus 15 ὅτι O corr. Ritschl | δεῖ om. B 18 παλαιὰ
 corr. Stephanus πάλαι O 19 ἐτραπην A 22 οὐδὲν πω
 Cobet Obs. p. 20 οὐδὲν οὐπω O 24 ἀδόξους πάννυ καὶ A

νης, ἐξ οὗ τὰς τε Μακεδονικὰς καθέειλε δυναστείας
καὶ τοὺς Φοινικικοὺς κατάρθωσε πολέμους, ἐξόν μοι
τῶν ἐνδόξων τινὰ λαβεῖν αὐτῆς ὑποθέσεων, ἐπὶ τὴν
οὐδὲν ἔχουσαν ἐπιφανὲς ἀρχαιολογίαν ἀπέκλινα. ἐτι 2
γὰρ ἀγνοεῖται παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ὀλίγου δεῖν πᾶσιν 5
ἢ παλαιὰ τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἱστορία, καὶ δόξαι
τινὲς οὐκ ἀληθεῖς, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων ἀκου-
σμάτων τὴν ἀρχὴν λαβοῦσαι τοὺς πολλοὺς ἐξηπατή-
κασιν, ὥς ἀνεστίους μὲν τινὰς καὶ πλάνητας καὶ βαρ-
βάρους καὶ οὐδὲ τούτους ἐλευθέρους οἰκιστὰς εὐχο- 10
μένης, οὐ δι' εὐσέβειαν δὲ καὶ δικαιοσύνην καὶ τὴν
ἄλλην ἀρετὴν ἐπὶ τὴν ἀπάντων ἡγεμονίαν σὺν χρόνῳ
παρελθούσης, ἀλλὰ δι' αὐτοματισμὸν τινὰ καὶ τύ-
χην ἄδικον εἰκὴ δωρουμένην τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν
τοῖς ἀνεπιτηδευτάτοις· καὶ οἳ γε κακοηδέστεροι κατ- 15
14 ἡγορεῖν εἰσῆλθαι τῆς τύχης κατὰ τὸ φανερόν ὥς βαρ-
βάρων τοῖς πονηροτάτοις τὰ τῶν Ἑλλήνων ποριζομέ-
νης ἀγαθὰ. καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν, ὅπου 3
γε καὶ τῶν συγγραφέων τινὲς ἐτόλμησαν ἐν ταῖς ἱστο-
ρίαις ταῦτα γράψαντες καταλιπεῖν, βασιλεῦσι βαρ- 20
βάροις μισοῦσι τὴν ἡγεμονίαν, οἷς δουλεύοντες αὐτοὶ
καὶ τὰ καθ' ἡδονὰς ὁμιλοῦντες διετέλεσεν, οὔτε δι-
καίας οὔτε ἀληθεῖς ἱστορίας χαριζόμενοι;

3 αὐτῆς post ἀρχαιολογίαν transponit censor edit. Reisk.
in Walchii bibl. philol. II p. 574, delet Cobet Obs. p. 21

4 ἐπιφανὲς supra versum Aa 7 ἀλλὰ B | ἐκ τῶν B
om. A 10 οἰκιστὰς ἐλευθέρους B | εὐχομένης AB εὐρομένης
Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1851, κερκτιμένης aut ἐσχηκνύ-
ας aut denique δεχομένης Reiske παρεχομένης Stephanus
13 <προ>ελθούσης B 21 βαρβάρων c. Bernays | τὴν δω-
μαικὴν ἡγεμονίαν c. Reiske, Ritschl 22 τὰ delet Cobet Obs.
p. 21 κατὰ Krüger Index gr. gr. 1877 p. 250.

V. Ταύτας δὴ τὰς πεπλανημένας, ὥσπερ ἔφην, ὑπολήψεις ἐξελέσθαι τῆς διανοίας τῶν πολλῶν προαιρούμενος καὶ ἀντικατασκευάσαι τὰς ἀληθεῖς, περὶ μὲν τῶν οἰκισάντων τὴν πόλιν, οἵτινες ἦσαν καὶ κατὰ 5 τίνας ἕκαστοι καιροὺς συνῆλθον καὶ τίσι τύχαις χρησάμενοι τὰς πατρίους οἰκίσεις ἐξέλιπον, ἐν ταύτῃ δηλώσω τῇ γραφῇ, δι' ἧς Ἑλληνάς τε αὐτοὺς ὄντας 15 ἐπιδείξειν ὑπισχνοῦμαι καὶ οὐκ ἐκ τῶν ἐλαχίστων ἢ 2 φανυτοτάτων ἔθνων συνεληλυθότας. περὶ δὲ τῶν πρῶ- 10 ξεων, ἃς μετὰ τὸν οἰκισμὸν εὐθέως ἀπεδείξαντο, καὶ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐξ ὧν εἰς τοσαύτην ἡγεμονίαν προῆλθον οἱ μετ' αὐτοὺς, ἀπὸ τῆς μετὰ ταύτην ἀρξάμενος ἀναγραφῆς ἀφηγήσομαι, παραλιπὼν οὐδὲν ὅση μοι δύναμις τῶν ἀξίων ἱστορίας, ἵνα τοῖς 15 γε μαθοῦσι τὴν ἀλήθειαν ἃ προσήκει περὶ τῆς πόλεως τῆσδε παραστῇ φρονεῖν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀγρίως καὶ δυσμενῶς διάκεινται πρὸς αὐτήν, καὶ μήτε ἄχθεσθαι τῇ ὑποτάξει κατὰ τὸ εἰκὸς γενομένη (φύσεως γὰρ δὴ νόμος ἅπασι κοινός, ὃν οὐδεὶς καταλύσει χρόνος, ἄρ- 20 χεῖν ἀεὶ τῶν ἡττόνων τοὺς κρείττους) μήτε κατηγορεῖν τῆς τύχης, ὥς οὐκ ἐπιτηδείῳ πόλει τηλικαύτην ἡγεμονίαν καὶ τοσοῦτον ἤδη χρόνον προῖκα δωρησα- 3 μένης· μαθοῦσί γε δὴ παρὰ τῆς ἱστορίας, ὅτι μυρίας ἤνεγκεν ἀνδρῶν ἀρετὰς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς μετὰ τὸν οἰ-

2 <πολλῶν> B πολιτῶν R 4 οἰκισάντων B 7 aut τε delendum aut Ἑλληνάς γε aut v. 8 καὶ οὐδ' ἐκ scribendum esse censet Reiske 10 ἐπεδείξαντο B 15 τοῖς γε Ritschl, Krüger Index gr. gr. 1877 p. 250 τοῖς Kiessling τότε O 16 παντάπασι Ba 18 ὑπ(οτά)ξει B ὑπάρξει Aa, sed ὑποτάξει Amg ead. man. 20 αἰεὶ τοῖς τῶν ἡττόνων κρείττους Ba, corr. Bb

κισμὸν, ὧν οὐτ' εὐσεβεστέρους οὔτε δικαιότερους
οὔτε σωφροσύνη πλείονι παρὰ πάντα τὸν βίον χρη-
16 σαμένους οὐδέ γε τὰ πολέμια κρείττους ἀγωνιστὰς
οὐδεμία πόλις ἤνεγκεν οὔτε Ἑλλὰς οὔτε βάρβαρος,
εἰ δὴ ἀπέσται τοῦ λόγου τὸ ἐπίφθονον· ἔχει γάρ 5
τι καὶ τοιοῦτον ἢ τῶν παραδόξων καὶ θαναστων
ὑπόσχεσις. οἱ δὲ σύμπαντες οἱ τοσοῦτο περιθέντες 4
αὐτῇ δυναστείας μέγεθος ἀγνοοῦνται πρὸς Ἑλλή-
νων, οὐ τυχόντες ἀξιολόγου συγγραφέως· οὐδεμία
γὰρ ἀκριβὴς ἐξελήλυθε περὶ αὐτῶν Ἑλληνικῆς ἱστορίας 10
μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ὅτι μὴ κεφαλαιώδεις
ἐπιτομαὶ πάνυ βραχεῖται,

VI. πρώτου μὲν, ὅσα καμὲ εἰδέναι, τὴν Ῥωμαϊ-
κὴν ἀρχαιολογίαν ἐπιδραμόντος Ἰερωνόμου τοῦ Καρ-
17 διανοῦ συγγραφέως ἐν τῇ περὶ τῶν ἐπιγόνων πραγ- 15
ματεῖα· ἔπειτα Τιμαίου τοῦ Σικελιώτου τὰ μὲν ἀρ-
χαῖα τῶν ἱστοριῶν ἐν ταῖς κοιναῖς ἱστορίαις ἀφηγησα-
μένου, τοὺς δὲ πρὸς Πύρρον τὸν Ἑπειρωτὴν πολέ-
μους εἰς ἰδίαν καταχωρίσαντος πραγματεῖαν· ἅμα δὲ
τούτοις Ἀντιγόμου τε καὶ Πολυβίου καὶ Σιληνοῦ καὶ 20
μυρίων ἄλλων τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν οὐχ ὁμοίως
18 ἐπιβαλόντων, ὧν ἕκαστος ὀλίγα καὶ οὐδὲ ἀκριβῶς
αὐτῷ διεσπουδασμένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων
ἀκουσμάτων συνθεὶς ἀνέγραψεν. ὁμοίως δὲ τούτοις 2

5 εἰ δὲ A εἴγε Stephanus 7 οἱ δὲ Bb οὐ δὲ ABa |
τοσοῦτο A τοσοῦτον R 9 οἱ τυχόντες Ba | οὐδὲ μία A
15 ἐπειγομένων B 19 καταχωρήσαντος AB 22 οὐδὲ
ἀκριβῶς αὐτῷ διεσπουδασμένως B οὐδὲ αὐτὰ διεσπουδασμένως
οὐδὲ ἀκριβῶς A, corr. Hudson, Meineke; ὀλίγα καὶ οὐδὲ ταῦτα
διεσπουδασμένως deletis οὐδὲ ἀκριβῶς, quae Kiessling in proe-
dosi secluserat, Grasberger Tess. Herbp. p. 9

καὶ οὐδὲν διαφόρους ἐξέδωκαν ἱστορίας καὶ Ῥω-
μαίων ὅσοι τὰ παλαιὰ ἔργα τῆς πόλεως Ἑλληνικῇ
διαλέκτῳ συνέγραψαν, ὧν εἰσι πρεσβύτατοι Κόιντος τε
Φάβιος καὶ Λεύκιος Κίγκιος, ἀμφοτέρωι κατὰ τοὺς
5 Φοινικικοὺς ἀκμάσαντες πολέμους. τούτων δὲ τῶν
ἀνδρῶν ἐκάτερος, οἷς μὲν αὐτὸς ἔργοις παρεγένετο,
διὰ τὴν ἐμπειρίαν ἀκριβῶς ἀνέγραψε, τὰ δὲ ἀρχαῖα
τὰ μετὰ τὴν κτίσιν τῆς πόλεως γενόμενα κεφαλαιω-
3 δῶς ἐπέδραμεν. διὰ ταύτας μὲν δὴ τὰς αἰτίας ἐδοξέ
10 μοι μὴ παρελθεῖν καλὴν ἱστορίαν ἐγκαταλειφθεῖσαν
ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἀμνημόνευτον, ἐξ ἧς ἀκριβῶς
γραφείσης συμβήσεται τὰ κράτιστα καὶ δικαιοτάτα
τῶν ἔργων· τοῖς μὲν ἐκπεπληρωκόσι τὴν ἑαυτῶν
μοῖραν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς δόξης αἰωνίου τυχεῖν καὶ 19
15 πρὸς τῶν ἐπιγιννομένων ἐπαινεῖσθαι, ἃ ποιεῖ τὴν
θνητὴν φύσιν ὁμοιοῦσθαι τῇ θείᾳ καὶ μὴ συναποθνή-
4 σκειν [αὐτῆς] τὰ ἔργα τοῖς σώμασι· τοῖς δὲ ἀπ' ἐκεί-
νων τῶν ἰσοθέων ἀνδρῶν νῦν τε οὖσι καὶ ὕστερον
ἐσομένοις μὴ τὸν ἡδιστόν τε καὶ ῥᾶστον αἰρεῖσθαι
20 τῶν βίων, ἀλλὰ τὸν εὐγενέστατον καὶ φιλοτιμότατον,
ἐνθυμουμένους ὅτι τοὺς εἰληφότας καλὰς τὰς πρῶτας
ἐκ τοῦ γένους ἀφορμὰς μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς προσήκει
φρονεῖν καὶ μηδὲν ἀνάξιον ἐπιτηδεύειν τῶν προ-
5 γόνων· ἐμοὶ δὲ, ὅς οὐχὶ κολακείας χάριν ἐπὶ ταύτην

1 καὶ κατ' οὐδὲν B 3 τε om. A 4 καὶ om. A | κί-
κιος AB 9 ἐπέδραμεν A 10 καλὴν O καλὴν delendum
aut καὶ ἐᾶν scribendum esse censet Meutzner Ann. phil. 1877
p. 818 12 δικαιοτέρα Ba, corr. man. recentissima 14 τυγχά-
νειν A 15 ἐπιγ<ι>νομένων B 17 αὐτῆς A Reiske αὐτοῖς
R cf. Wakefield Silv. crit. V p. 104, om. B 21 ἐνθυμουμέ-
νο<ι>ς B 23 ἄξιον Ba

ἀπέκλινα τὴν πραγματείαν, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου προνοούμενος, ὧν δεῖ στοχάζεσθαι πᾶσαν ἱστορίαν, | πρῶτον μὲν ἐπιδείξασθαι τὴν ἐμαντοῦ διά- νοιαν, ὅτι χρηστὴ πρὸς ἅπαντας [ἀνθρώπους] ἐστὶ τοὺς ἀγαθοὺς καὶ φιλοθεώρους τῶν καλῶν ἔργων καὶ μεγά- 5 λων· ἔπειτα χαριστηρίους ἀμοιβάς, ἃς ἐμοὶ δύναιμι 20 ἦν, ἀποδοῦναι τῇ πόλει, παιδείας τε μεμνημένῳ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ὅσων ἀπέλαυσα διατρύψας ἐν αὐτῇ.

VII. Ἀποδεδωκὼς δὲ τὸν ὑπὲρ τῆς προαιρέσεως λόγον ἔτι βούλομαι καὶ περὶ τῶν ἀφορμῶν εἰπεῖν, αἷς 10 ἐχρησάμην ὅτ' ἐμελλον ἐπιχειρεῖν τῇ γραφῇ· ἴσως γὰρ οἱ προανηγνώκότες Ἱερώνυμον ἢ Τίμαιον ἢ Πολύβιον ἢ τῶν ἄλλων τινὰ συγγραφέων, ὑπὲρ ὧν ἐποίησάμην λόγον ὀλίγῳ πρότερον ὥς ἐπισεσυρκότων τὴν γραφὴν, πολλὰ τῶν ὑπ' ἐμοῦ γραφομένων οὐχ εὐρηκότες παρ' 15 ἐκείνοις κείμενα σχεδιάζειν υπολήφονταί με καὶ πόθεν ἢ τοιούτων γνώσις εἰς ἐμὲ παραγέγονεν ἀξιόσου- σι μαθεῖν. ἵνα δὴ μὴ τοιαύτη δόξα παραστῇ τισι περὶ ἐμοῦ, βέλτιον ἀφ' ὧν ὠρμήθην λόγων τε καὶ ὑπομνηματισμῶν προειπεῖν. ἐγὼ καταπλεύσας εἰς 20 Ἰταλίαν ἄμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον 21 ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος ἐβδόμης καὶ ὀγδοηκο- στῆς καὶ ἑκατοστῆς ὀλυμπιάδος μεσοῦσης, καὶ τὸν ἐξ ἐκείνου χρόνον ἐτῶν δύο καὶ εἰκοσι μέχρι τοῦ παρ- ὄντος γενόμενον ἐν Ῥώμῃ διατρύψας, διάλεκτόν τε τὴν 25 Ῥωμαϊκὴν ἐκμαθὼν καὶ γραμμάτων <τῶν> ἐπιχωρίων

3 ἀποδείξασθαι c. Ritschl 4 ἀνθρώπους om. B 5 φιλο-
θεώρος A, Reiske 6 ἃς] ὡς vel ὅση Sylburg 7 δύναιμι
ἀποδοῦναι c. Ritschl | τε om. B 8 ἀπῆλυνσα Bb 14 ὑπο-
σεσυρκότων A | τῇ γραφῇ Ba 18 δὴ om. B 20 εἰπεῖν B |
εἰς om. A 23 καὶ ante ἑκατοστῆς om. B 26 τῶν add. Reiske

λαβὼν ἐπιστήμην, ἐν παντὶ τούτῳ <τῷ> χρόνῳ τὰ συν-
 τείνοντα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διετέλουν πραγ-
 3 ματευόμενος. καὶ τὰ μὲν παρὰ τῶν λογιστάτων ἀν-
 δρῶν, οἷς εἰς ὁμίλιαν ἦλθον, διδαχῇ παραλαβὼν, τὰ
 5 δ' ἐκ τῶν ἱστοριῶν ἀναλεξάμενος, ἃς οἱ πρὸς αὐτῶν
 ἐπαινούμενοι Ῥωμαίων συνέγραψαν Πόρκιός τε Κά-
 των καὶ Φάβιος Μάξιμος καὶ Οὐαλέριος <ὁ> Ἀντιεὺς
 καὶ Λικίνιος Μάκερ Ἀίλιοι τε καὶ Γέλλιοι καὶ Καλ-
 πούρνιοι καὶ ἕτεροι συχνοὶ πρὸς τοῦτοις ἄνδρες οὐκ
 10 ἀφανεῖς, ἀπ' ἐκείνων ὁρμώμενος τῶν πραγματειῶν
 (εἰσι δὲ ταῖς Ἑλληνικαῖς χρονογραφίαις εἰκνύει), τότε
 4 ἐπεχείρησα τῇ γραφῇ. ταῦτα μὲν οὖν ὑπὲρ ἐμαντοῦ
 διελεγμαι. λοιπὸν ἔτι δέ μοι καὶ περὶ τῆς ἱστορίας 21
 αὐτῆς προειπεῖν, τίσι τε αὐτὴν περιλαμβάνω χρόνοις
 15 καὶ περὶ τίνων ποιοῦμαι πραγμάτων τὴν διήγησιν καὶ
 ποταπὸν ἀποδίδωμι τὸ σχῆμα τῇ πραγματείᾳ.

VIII. Ἀρχομαι μὲν οὖν τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῶν πα-
 λαιοτάτων μύθων, οὓς παρέλιπον οἱ πρὸ ἐμοῦ γενό-
 μενοι συγγραφεῖς χαλεποὺς ὄντας ἄνευ πραγματείας
 20 μεγάλης ἐξευρεθῆναι· καταβιβάζω δὲ τὴν διήγησιν
 2 ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου Φοινικικοῦ πολέμου τὴν
 γενομένην ἐνιαυτῷ τρίτῳ τῆς ὀρδόης καὶ εἰκοστῆς
 ἐπὶ ταῖς ἑκατὸν ὀλυμπιάσιν. ἀφηγοῦμαι δὲ τοὺς τε
 ὀθνεῖλους πολέμους τῆς πόλεως ἅπαντας, ὅσους ἐν ἐκεί-
 25 νοις τοῖς χρόνοις ἐπολέμησε, καὶ τὰς ἐμφυλίου στὰς

1 τῷ add. Ritschl 3 περὶ τῶν Ba 4 τὰ δ' ἐκ B
 τὰ δὲ ἐκ R 6 Ῥωμαῖοι B 7 οὐαλλέριος A | ὁ add. Büche-
 ler 8 λικίνιος ABb | μακκαιρέλιοι AB 10 ὁρμώμενοι A
 13 ἔτι B ἔστι R, del. Pflugk 15 πραγμάτων ποιοῦ-
 μαι A 21 φοινικῶν Ba 22 εἰκοστῆς B ὀγδοηκοστῆς A
 24 ὅσους Krüger Index gr. gr. p. 250, οὓς σὺν A οὓς ἐν B

σεις ὁπόσας ἐστασίασεν, ἐξ οἷων αἰτιῶν ἐγένοντο καὶ δι' οἷων τρόπων τε καὶ λόγων κατελύθησαν· πολι-
 23 τειῶν τε ιδέας διεξιμι πάσας ὅσαις ἐχρήσατο βασι-
 λευομένη τε καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν μονάρχων,
 καὶ τίς ἦν αὐτῶν ἐκάστης ὁ κόσμος· ἔθῃ τε τὰ κράτι- 5
 στα καὶ νόμους τοὺς ἐπιφανεστάτους διηγοῦμαι καὶ
 συλλήβδην ὅλον ἀποδείκνυμι τὸν ἀρχαῖον βίον τῆς
 πόλεως. σχῆμα δὲ ἀποδίδωμι τῇ πραγματείᾳ οὗθ' 3
 ὅποιον οἱ τοὺς πολέμους <μόνους> ἀναγράψαντες ἀπο-
 δεδῶκασιν ταῖς ἱστορίαις οὗθ' ὅποιον οἱ τὰς πολιτείας 10
 αὐτὰς ἐφ' ἑαυτῶν διηγησάμενοι οὔτε ταῖς χρονικαῖς
 παραπλήσιον, ἃς ἐξέδωκαν οἱ τὰς Ἀττικῆς πραγματευ-
 σάμενοι· μονοειδεῖς γὰρ ἐκείναι τε καὶ ταχὺ προσ-
 24 ἰστάμεναι τοῖς ἀκούουσιν· ἀλλ' ἐξ ἀπάσης ιδέας μικτὸν
 ἐναγωνίου τε καὶ θεωρητικῆς <καὶ ἡδείας>, ἵνα καὶ 15
 τοῖς περὶ τοὺς πολιτικοὺς διατρίβουσι λόγους καὶ τοῖς
 περὶ τὴν φιλόσοφον ἐσπουδακόσι θεωρίαν καὶ εἰ τιςιν
 ἀοχλήτου δεήσει διαγωγῆς ἐν ἱστορικοῖς ἀναγνώσμασιν,
 ἀποχρώντως ἔχουσα φαίνεται. ἡ μὲν οὖν ἱστορία 4
 περὶ τοιούτων τε γενήσεται πραγμάτων καὶ τοιούτου 20
 τεύξεται σχήματος· ὁ δὲ συντάξας αὐτὴν Διονυσίος
 εἰμι Ἀλεξάνδρου Ἀλικαρνασεύς· ἄρχομαι δ' ἐνθ' ἐνδε.
 VIII. Τὴν ἡγεμόνα γῆς καὶ θαλάσσης ἀπάσης

2 τρόπων] ἔργων c. Hertlein Hermes X p. 408 3 εἰδέας
 Ba 5 post κράτιστα lacuna octo vel novem litterarum A
 7 ἐπιδείκνυμι A 8 οὐχ ὅποιον B 9 μόνους vel ἰδίᾳ
 add. Stephanus 11 χρονικαῖς <διηγῆσαι> c. Stephanus χρο-
 νογραφίαις c. Ritschl 12 οἷας c. Sylburg 13 ἐκείναι γε
 c. Reiske μονοειδεῖς τε γὰρ ἐκείναι καὶ c. Pflugk | προιστά-
 μενοι B 15 καὶ ἡδείας add. Stephanus Op. var. p. 41. 42
 21 εἰμι διονύσιος A | δὲ B 23 Haec usque ad cap. 13

πόλιν, ἣν νῦν κατοικοῦσι Ῥωμαῖοι, παλαιότατοι τῶν
 μνημονευομένων λέγονται κατασχεῖν βάρβαροι Σικε- 25
 λοί, ἔθνος ἀνθυγενές· τὰ δὲ πρὸ τούτων οὗθ' ὥς
 κατείχετο πρὸς ἐτέρων οὗθ' ὥς ἔρημος ἦν οὐδεις ἔχει
 5 βεβαίως εἰπεῖν. χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀβοριγῖνες ἀν-
 τὴν παραλαμβάνουσι πολέμῳ μακροῦ τοὺς ἔχοντας
 2 ἀφελόμενοι· οἱ τὸ μὲν πρότερον ἐπὶ τοῖς ὄρεσιν
 ὄκουν ἄνευ τειχῶν κωμηδὸν καὶ σποράδες, ἐπεὶ δὲ
 Πελασγοὶ τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τινὲς ἀνα-
 10 μιχθέντες αὐτοῖς συνήραντο τοῦ πρὸς τοὺς ὁμοτέρμο-
 νας πολέμου, τὸ Σικελικὸν γένος ἀπαναστήσαντες ἐξ
 αὐτῆς πόλεις περιεβάλοντο συχνὰς καὶ παρεσκεύασαν
 ὑπήκοον αὐτοῖς γενέσθαι πᾶσαν ὄσιν ὀρίζουσι ποτα-
 μοὶ δύο Αἴρις καὶ Τέβερης· οἱ τὰς μὲν ἀρχὰς λαμ-
 15 βάνουσι τῆς φύσεως ἐκ τῆς ὑπαρείας τῶν Ἀπεννίνων
 ὄρων, ὑφ' ὧν δίχα τέμνεται πᾶσα ἐπὶ μήκος ἡ Ἰταλία,
 διαστάντες δὲ κατὰ τὰς ἐκβολὰς ὀκτακόσια πού στά-
 δι' ἀπ' ἀλλήλων εἰς τὸ Τυρρηρικὸν ἐξερεύονται
 πέλαγος, ἀπὸ μὲν τῶν βορείων μερῶν ὁ Τέβερης 26
 20 Ὡστίας πόλεως πλησίον ἐκιδούς, ἀπὸ δὲ τοῦ μεσημ-
 βρινοῦ· κλίματος ὁ Αἴρις Μίντουρναν παραμειβόμενος·
 3 Ῥωμαίων δέ εἰσιν αἱ πόλεις ἀμφοτέραι ἄποικοι. καὶ
 διέμειναν ἐπὶ τῆς αὐτῆς οἰκήσεως οὐκέτι πρὸς ἐτέρων
 ἐξελαθέντες, ὀνομάτων ἀλλαγαῖς διτταῖς οἱ αὐτοὶ ἄν-

excerpit Eusebius I p. 265 sq. ed. Schöne 5 ἀβοριγῖνες
 ubique AB scripturam testatur Steph. Byz. s. v. 11 ἐξανα-
 στήσαντες c. Cobet Obs. p. 22 13 * αὐτοῖς O 14 δῖρις A
 δ<ι>ρις B | τῖβερης O hic et 19 17 * στάδια O 20 ὀστείας B
 ὀστείας A, sed cf. Steph. Byz. s. v. Ὡστία 21 ὁ om. B |
 δῖρις ABb δῖρις Ba | μιντούρναν A μιντούρναν B Μέντουρνα
 Steph. Byz. s. v. ex ipsius Dionysii libro XVI 24 ἀλλὰ ταῖς O,

θρωποι προσαγορευόμενοι, μέχρι μὲν τοῦ Τρωικοῦ
 πολέμου τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἀβοριγίνων ὀνομασίαν ἔτι
 σώζοντες, ἐπὶ δὲ Λατίνου βασιλέως, ὃς κατὰ τὸν Ἰλια-
 κὸν πόλεμον ἐδυνάστευε, Λατίνοι ἀρξάμενοι καλεῖσθαι.
 Ῥωμίλου δὲ τὴν ἐπάνυμον αὐτοῦ πόλιν οἰκίσαντος ⁴₅
 ἑκατάδεκα γενεαῖς τῶν Τρωικῶν ὕστερον, ἣν νῦν
 27 ἔχουσιν ὀνομασίαν μεταλαβόντες, ἔθνος τε μέγιστον ἐξ
 ἐλαχίστου γενέσθαι σὺν χρόνῳ παρεσκεύασαν καὶ περι-
 φανέστατον ἐξ ἀθλοτάτου, τῶν τε δεομένων οἰκήσεως
 παρὰ σφίσι φιλανθρωπῶ ὑποδοχῇ καὶ πολιτείας μετα- 10
 δόσει τοῖς μετὰ τοῦ γενναίου ἐν πολέμῳ κρατηθεῖσι,
 δούλων τε ὅσοι παρ' αὐτοῖς ἐλευθερωθεῖεν ἀστοῖς
 εἶναι συγχωρήσει, τύχης τε ἀνθρώπων οὐδεμιᾶς εἰ
 μέλλοι τὸ κοινὸν ὠφελεῖν ἀπαξιώσει· ὑπὲρ ταῦτα δὲ
 πάντα κόσμῳ τοῦ πολιτεύματος, ὃν ἐκ πολλῶν κατ- 15
 εστήσαντο παθημάτων, ἐκ παντὸς καιροῦ λαμβάνοντές
 τι χρήσιμον.

X. Τοὺς δὲ Ἀβοριγῖνας, ἀφ' ὧν ἄρχει Ῥωμαίοις
 τὸ γένος, οἱ μὲν αὐτόχθονας Ἰταλίας, γένος αὐτὸ καθ'
 ἑαυτὸ γενόμενον ἀποφαίνουσιν· Ἰταλίαν δὲ καλῶ τὴν ²⁰
 ἁκτὴν σύμπασαν, ὅσῃν Ἰόνιός τε κόλπος καὶ Τυρρη-
 νικὴ θάλασσα καὶ τρίται περιέχουσιν ἐκ γῆς Ἀλπεις.
 28 καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐτοῖς τὴν πρώτην φασὶ τεθῆναι

corr. Bmg | διτταῖς Kiessling αὐταῖς O συναῖς Sylburg τρι-
 σαῖς Reiske del. Pflugk 2 cf. Steph. Byz. s. v. Ἀβοριγῖνες
 5 ἐδυνάστευε . B ἐδυνάστευσε R et Eusebius 6 αὐτοῦ
 Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1859 αὐτοῦ AB | οἰκήσαντος O
 8 τε om. B 15 μέλλοιεν Ritschl 16 τοῦ Dmg τε O 20 verba
 γένος . . ; γενόμενον del. Garrar Obs. ad Dionys. p. 31 22 καὶ
 τυρρηνικὴ θάλασσα B, om. A (et thyrrenum mare Eus.) 23 πε-
 ριέουσιν B | ἐκ τῆς A

διὰ τὸ γενέσεως τοῖς μετ' αὐτοὺς ἄρξαι, ὥσπερ ἂν
 2 ἡμεῖς εἰποίμεν γενεάρχας ἢ πρωτογόνους. ἔτεροι δὲ
 λέγουσιν ἀνεστίλους τινὰς καὶ πλάνητας ἐκ πολλῶν
 συνελθόντας χωρίων κατὰ δαίμονα περιτυχεῖν ἀλλή-
 5 τοις αὐτόθι καὶ τὴν οἰκῆσιν ἐπὶ τοῖς ἐρύμασι κατα-
 στήσασθαι, ζῆν δὲ ἀπὸ ληστείας καὶ νομῆς. παραλ-
 λάττουσι δὲ καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐτῶν ἐπὶ τὸ ταῖς
 τύχαις οἰκειότερον, Ἀβεργινίνας λέγοντες, ὥστε δη-
 λοῦσθαι αὐτοὺς πλάνητας. κινδυνεύει δὲ κατὰ τού-
 10 τους μηδὲν διαφέρειν τὸ τῶν Ἀβοργινίων φύλον
 ὧν ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ Λελέγων· τοῖς γὰρ ἀνεστίοις
 καὶ μιγάσι καὶ μηδεμίαν γῆν βεβαίως ὥς πατρίδα
 κατοικοῦσι ταύτην ἐπετίθεντο τὴν ὀνομασίαν ὥς τὰ
 3 πολλά. ἄλλοι δὲ Λιγύων ἀποίκους μυθολογοῦσιν αὐ-
 15 τοὺς γενέσθαι τῶν ὁμοφούντων Ὀμβρικοῖς· οἱ γὰρ
 Λίγυες οἰκοῦσι μὲν καὶ τῆς Ἰταλίας πολλὰ, νέμον-
 ται δὲ τινα καὶ τῆς Κελτικῆς. ὁποτέρᾳ δ' αὐτοῖς ἐστὶ 29
 γῆ πατρίς, ἄδηλον· οὐ γὰρ ἔτι λέγεται περὶ αὐτῶν
 πρὸς σωτέρω σαφεῶς οὐδέν.

30 XI. Οἱ δὲ λογιώτατοι τῶν Ῥωμαϊκῶν συγγρα-
 φέων, ἐν οἷς ἐστὶ Πόρκιός τε Κάτων ὁ τὰς γενεα-
 λογίας τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων ἐπιμελέστατα συναγαγὼν
 καὶ Γάιος Σεμπρώνιος καὶ ἄλλοι συγχοί, Ἑλλήνας
 αὐτοὺς εἶναι λέγουσι τῶν ἐν Ἀχαΐᾳ ποτὲ οἰκησάν-
 35 των, πολλαῖς γενεαῖς πρότερον τοῦ πολέμου τοῦ
 Τρωικοῦ μεταναστάντας. οὐκέτι μέντοι διορίζουσιν

2 πρωτογενεῖς suspicatur Sylburg (primogeniti Eus.) 8 πλανήτας A 7 καὶ om. B 8 ἀβοργινίνας B ἀβοργινίνας A
 9 τοὺς πλανήτας A | κινδυνεύειν B 11 Λελέγων Dmg Stephanus δὴ λέγω O 18 οὐδὲ γὰρ A

οὔτε φῦλον Ἑλληνικὸν οὐ μετεῖχον, οὔτε πόλιν ἐξ
 ἧς ἀπανέστησαν, οὔτε χρόνον οὐδ' ἡγεμόνα τῆς ἀποι-
 κίας οὐδ' ὁποίαις τύχαις χρησάμενοι τὴν μητρόπολιν
 ἀπέλιπον· Ἑλληνικῷ τε μύθῳ χρησάμενοι οὐδένα
 τῶν τὰ Ἑλληνικὰ γραψάντων βεβαιωτῆν παρέσχοντο. 5
 τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς ὅπως ποτ' ἔχει, ἄδηλον· εἰ δ' ἐστὶν
 ὁ τούτων λόγος ὑγιής, οὐκ ἂν ἐτέρου τινὸς εἴησαν
 30 ἄποικοι γένους ἢ τοῦ καλουμένου νῦν Ἀρκαδικοῦ.
 πρῶτοι γὰρ Ἑλλήνων οὗτοι περαιωθέντες τὸν Ἴόνιον 2
 κόλπον ὤκησαν Ἰταλίαν, ἄγοντος αὐτοὺς Οἰνώτρον 10
 τοῦ Ἀνκάονος· ἦν δὲ πέμπτος ἀπὸ τε Αἰζιοῦ καὶ Φο-
 ρωνέως τῶν πρώτων ἐν Πελοποννήσῳ δυναστευσάν-
 των. Φορωνέως μὲν γὰρ Νιόβη γίνεταί· ταύτης δὲ
 31 υἱὸς καὶ Διὸς, ὡς λέγεται, Πελασγός· Αἰζιοῦ δὲ υἱὸς
 Ἀνκάων· τούτου δὲ Δηιάνειρα θυγάτηρ· ἐκ δὲ Δηια- 15
 νείρας καὶ Πελασγοῦ Ἀνκάων ἕτερος· τούτου δὲ Οἰ-
 νωτρος, ἑπτακαίδεκα γενεαῖς πρότερον τῶν ἐπὶ
 Τροίαν στρατευσάντων. ὁ μὲν δὴ χρόνος, ἐν ᾧ τὴν
 ἀποικίαν ἐστειλαν Ἕλληνες εἰς Ἰταλίαν, οὗτος ἦν. 3
 ἀπανέστη δὲ τῆς Ἑλλάδος Οἰνωτρος οὐκ ἀρκούμενος 20
 τῇ μοίρᾳ· δύο γὰρ καὶ εἴκοσι παίδων Ἀνκάωνι γενο-
 μένων εἰς τοσοῦτους ἔδει κλήρους νεμηθῆναι τὴν Ἀρ-
 κάδων χώραν. ταύτης μὲν δὴ τῆς αἰτίας ἔνεκα Πελο-
 πόννησον Οἰνωτρος ἐκλιπὼν καὶ κατασκευασάμενος
 ναυτικὸν διαίρει τὸν Ἴόνιον [πόντον] καὶ σὺν αὐτῷ 25

9 πρῶτοι R πρὸ B 10 ὤκισαν c. Kiessling 11 αἰζιοῦ
 AB (quintus a Zeo Eus.) 12 πρῶτον B 13—16 ταύτης
 δὲ υἱὸς Ἀνκάων ἕτερος omisiss mediis B 14 αἰζιοῦ A 15 δη-
 ἀνείρας A 18 τροίαν B τροία A 25 ναυτικὸν om. B |
 διαίρει B | πόντον delevit Kiessling πόρον B quod probat Meutz-
 ner Ann. phil. 1877 p. 818 κόλπον Reiske, Ambrosch, Kayser

Πευκέτιος τῶν ἀδελφῶν εἷς. εἶποντο δὲ αὐτοῖς τοῦ τε οἰκείου λαοῦ συχνοί, πολυάνθρωπον γὰρ δὴ τὸ ἔθνος τοῦτο λέγεται κατ' ἀρχὰς γενέσθαι, καὶ τῶν ἄλλων
 4 Ἑλλήνων ὅσοι χώραν εἶχον ἐλάττω τῆς ἱκανῆς. Πευ-
 5 κέτιος μὲν οὖν, ἐνθα τὸ πρῶτον ὠρμίσαντο τῆς Ἰτα-
 λίας, ὑπὲρ ἄκρας Ἰαπυγίας ἐκβιβάσας τὸν λεὼν αὐ- 31
 τοῦ καθιδρύεται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ οἱ περὶ ταῦτα τὰ
 χωρία οἰκοῦντες Πευκέτιοι ἐκλήθησαν. Οἰνωτρος δὲ
 τὴν πλειῶ τοῦ στρατοῦ μοῖραν ἀγόμενος εἰς τὸν
 10 ἕτερον ἀφικνεῖται κόλπον τὸν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων με-
 ρῶν παρὰ τὴν Ἰταλίαν ἀναχεόμενον, ὃς τότε μὲν Αὐ-
 σόνιος ἐπὶ τῶν προσοικούντων Αὐσόνων ἐλέγετο, ἐπεὶ
 δὲ Τυρρηνοὶ θαλασσοκράτορες ἐγένοντο, μετέλαβεν
 ἦν ἔχει νῦν προσηγορίαν.

15 XII. Εὐρῶν δὲ χώραν πολλὴν μὲν εἰς νομάς, πολ-
 λὴν δὲ εἰς ἀρότους εὐθιτον, ξρημον δὲ τὴν πλείστην
 καὶ οὐδὲ τὴν οἰκουμένην πολυάνθρωπον, ἀνακαθή-
 ρας τὸ βάρβαρον ἐκ μέρους τινὸς αὐτῆς ᾤκισε πόλεις
 μικρὰς καὶ συνεχεῖς ἐπὶ τοῖς ὄρεσιν, ὅσπερ ἦν τοῖς
 20 παλαιοῖς τρόπος οἰκήσεως συνήθης. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ τε
 χώρα πᾶσα πολλὴ οὐσα ὅσῃν κατέσχευ Οἰνωτρία, καὶ 3
 οἱ ἄνθρωποι πάντες ὅσων ἤρξεν Οἰνωτροί, τρίτην
 μεταλαβόντες ὀνομασίαν ταύτην. ἐπὶ μὲν γὰρ Αἰζεῖοῦ

2 τὸ ἔθνος τοῦτο A τοῦτο τὸ ἔθνος B 5 ὠρμίσαντο B
 ὠρμίσατο c. Portus 6 ἄκραν Ἰαπυγίαν D | εἰςβιβάσας B
 9 ἐπαγόμενος c. Kiessling, Cobet Obs. p. 22 12 ἐπὶ B
 ἀπὸ R 13 μετέβαλεν O, corr. Stephanus μετέβαλεν ἐς c.
 Reiske 16 ἀρότους B 17 ἀνακαθήρας B ἀνακαθάρας R
 18 αὐτοῖς A | ᾤκισε O praeter C 19 ὅσπερ Ba ὥσπερ
 ABb 20 οἰκίσεως Portus et Ritschl οἰκήσεως O 23 αἰζεῖοῦ
 ABb αἰζηοῦ Ba αἰζήνος c. Sylburg

βασιλεύοντος Αἰχαιοὶ ἐλέγοντο, Λυκάονος δὲ παρα-
 λαβόντος τὴν ἀρχὴν ἀπ' ἐκείνου αὐθις Λυκάονες ὤνο-
 μάσθησαν, Οἰνώτρον δὲ κομίσαντος αὐτοὺς εἰς Ἰτα-
 λίαν Οἰνωτροὶ χρόνον τινὰ ἐκλήθησαν. μαρτυρεῖ δέ 2
 μοι τῷ λόγῳ Σοφοκλῆς μὲν ὁ τραγωδοποιὸς ἐν Τρι- 5
 πτολέμῳ δράματι· πεποιήται γὰρ αὐτῷ Διμήτηρ δι-
 δάσκουσα τὸν Τριπτόλεμον, ὅσῃν χώραν ἀναγκασθή-
 σεται σπεύρων τοῖς δοθείσιν ὑπ' αὐτῆς καρποῖς δι-
 ἐξελθεῖν· μνησθεῖσα δὲ τῆς ἐφ' οὗ προῶτον Ἰταλίας, ἣ 10
 ἐστὶν ἀπ' ἄκρας Ἰαπυγίας μέχρι πορθμοῦ Σικελικοῦ, 10
 καὶ μετὰ τοῦτο τῆς ἀντικρὺ ἀψαμένη Σικελίας, ἐπὶ
 τὴν ἐσπέριον Ἰταλίαν αὐθις ἀναστρέφει καὶ τὰ μέ-
 ριστα τῶν οἰκούντων τὴν παράλιον ταύτην ἐθνῶν
 διεξέρχεται, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Οἰνώτρων οἰκήσεως
 ποιησαμένη. ἀπόχρη δὲ ταῦτα μόνα λεχθέντα τῶν 15
 34 λαμβείων, ἐν οἷς φησι·

τὰ δ' ἐξόπισθε, χειρὸς εἰς τὰ δεξιὰ,
 Οἰνωτρία τε πᾶσα καὶ Τυρρηνικὸς
 κόλπος Αἰγυπτικὴ τε γῆ σε δέξεται.

Ἀντίοχος δὲ ὁ Συρακούσιος, συγγραφεὺς πάντῃ ἀρ- 3
 χαῖος, ἐν Ἰταλίας οἰκισμῷ τοὺς παλαιοτάτους οἰκή- 20
 τορας διεξιὼν, ὥς ἕκαστοί τι μέρος αὐτῆς κατεῖχον,
 Οἰνώτρον λέγει πρώτους τῶν μνημονευομένων ἐν
 αὐτῇ κατοικῆσαι, εἰπὼν ὧδε· Ἀντίοχος Ξενοφάνεος
 τὰδε συνέγραψε περὶ Ἰταλίας ἐκ τῶν ἀρχαίων λόγων 25

1 αἰχιοὶ AB αἰχιοὶ Ba αἰχῆνες c. Sylburg 5 *μον O
 10 *ἀπὸ ἄκρας O 11 τῆς ἀντικρὺς c. Kiessling 12 αὐθις
 Ἰταλίαν B 13 παράλιον R παραλίαν AB 16 λαμβειῶν B
 19 λυγιστικὴ A | τε om. B 22 κατέσχον c. Kiessling 23 οἰ-
 νωτρώους Ba οἰνωτρώους Bb 24 ξενοφάνεως A 25 ἰτα-
 λίας B ἰταλίας R

τὰ πιστότατα καὶ σαφέστατα· τὴν γῆν ταύτην, ἣτις
 νῦν Ἰταλίη καλεῖται, τὸ παλαιὸν εἶχον Οἰνωτροί'.
 ἔπειτα διεξελθὼν ὃν τρόπον ἐπολιτεύοντο, καὶ ὥς
 βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς Ἰταλὸς ἀνὰ χρόνον ἐγένετο, ἀφ'
 5 οὗ μετωνομάσθησαν Ἰταλοί, τούτου δὲ τὴν ἀρχὴν
 Μόργγης διεδέξατο, ἀφ' οὗ Μόργγητες ἐκλήθησαν, καὶ
 ὥς Σικελὸς ἐπιξενωθεὶς Μόργγητι ἰδίαν πράττων ἀρ-
 χὴν διέστησε τὸ ἔθνος, ἐπιφέρει ταυτί· 'οὕτω δὲ Σι- 35
 κελοὶ καὶ Μόργγητες ἐγένοντο καὶ Ἰταλίητες ἐόντες
 10 Οἰνωτροί'.

XIII. Φέρει δὴ καὶ τὸ γένος ὅθεν ἦν τὸ τῶν Οἰ-
 νώτρων ἀποδείξωμεν, ἕτερον ἄνδρα τῶν ἀρχαίων
 συγγραφέων παρασχόμενοι μάρτυρα, Φερεκύδην τὸν
 Ἀθηναῖον, γενεαλόγων οὐδενὸς δεύτερον. πεποιή-
 15 ται γὰρ αὐτῷ περὶ τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ βασιλευσάντων
 ὅδε ὁ λόγος· 'Πελασγοῦ καὶ Δηιανείρης γίνεται Λυ-
 κᾶων· οὗτος γαμεῖ Κυλλήνην, Νηίδα νύμφην, ἀφ'
 ἧς τὸ ὄρος ἡ Κυλλήνη καλεῖται'. ἔπειτα τοὺς ἐκ
 τούτων γεννηθέντας διεξιὼν καὶ τίνας ἕκαστοι τό-
 20 πους ᾤκησαν, Οἰνώτρου καὶ Πευκετίου μινμήσκειται
 λέγων ὧς· 'καὶ Οἰνώτρος, ἀφ' οὗ Οἰνωτροὶ κα-
 λέονται οἱ ἐν Ἰταλίᾳ οἰκούντες, καὶ Πευκέτιος, ἀφ'
 οὗ Πευκέτιοι καλέονται οἱ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ'. τὰ
 2 μὲν οὖν ὑπὸ τῶν παλαιῶν εἰρημένα ποιητῶν τε καὶ

2 Ἰταλία O corr. Cobet Obs. p. 22 8 οὕτω δὲ c. Kiess-
 ling 9 καὶ delet Kiessling | ἐλέγοντο c. Cobet Obs. p. 22 |
 ἰταλιῆτες A ἰταλιῆται Cobet l. l. 11 ὅθεν Dobree Advers. I
 p. 561, Pflugk, ὅσον O οἷον Kiessling 13 τῶν ἀθηναίων O,
 corr. Casaubonus 15 ἀρκαδίη B 16 ὅδε Krüger Ind. gr.
 gr. p. 250 ὧς O | δηιανείρης B δηιανείρας A 19 ἕκαστοι
 τόπους B τόπος ἕκαστοι R 20 μνήσκειται B 21 ἐφ' οὗ Ba

36 μυθογράφων περί τε οικήσεως καὶ γένους τῶν Οἰνώ-
 τρων τοιαῦτά ἐστιν· οἷς ἐγὼ πειθόμενος, εἰ τῷ ὄντι
 Ἑλληνικὸν φύλον ἦν τὸ τῶν Ἀβοριγίνων, ὥς Κάτωνι
 καὶ Σεμπρωνίῳ καὶ πολλοῖς ἄλλοις εἴρηται, τούτων
 ἔργονον αὐτῶν τῶν Οἰνώτρων ὑποτίθεμαι. τὸ γὰρ δὴ 5
 Πελασγικὸν καὶ τὸ Κρητικὸν καὶ ὅσα ἄλλα ἐν Ἰταλίᾳ
 ᾤκησεν, ὑστέροις εὗρίσκω χρόνοις ἀφικόμενα. πα-
 λαιότερον δὲ τούτου στόλον ἀπαναστάντα τῆς Ἑλλά-
 δος εἰς τὰ προσεσπέρια τῆς Εὐρώπης οὐδένα δύνά-
 μαι καταμαθεῖν. τοὺς δὲ Οἰνώτρους τῆς τ' ἄλλης 3
 Ἰταλίας πολλὰ χωρία οἶμαι κατασχεῖν, τὰ μὲν ξεῖμα, 10
 τὰ δὲ φανύλας οἰκούμενα καταλαβόντας, καὶ δὴ καὶ
 τῆς Ὀμβρικῶν γῆς ἐστὶν ἣν ἀποτεμέσθαι, κληθῆναι
 δὲ Ἀβοριγίνας ἐπὶ τῆς ἐν τοῖς ὄρεσιν οικήσεως (Ἀρκα-
 δικὸν γὰρ τὸ φιλοχωρεῖν <ἐν> ὄρεσιν), ὥς ὑπερακρίους 15
 τινὰς καὶ παραλίους Ἀθήνησιν. εἰ δέ τινες πεφύκασι 4
 μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ πραγμάτων παλαιῶν ἀβασανί-
 37 στως τὰ λεγόμενα δέχεσθαι, μὴ ταχεῖς ἐστῶσαν μὴδὲ
 Αἰγύνας ἢ Ὀμβρικοὺς ἢ ἄλλους τινὰς βαρβάρους ἀν-
 τοὺς νομίσαι, περιμείναντες δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μαθεῖν 20
 κρινέτωσαν ἐξ ἀπάντων τὸ πιθανώτατον.

XIII. Τῶν δὲ πόλεων, ἐν αἷς τὸ πρῶτον ᾤκησαν
 Ἀβοριγίνες, ὀλίγαι περιῆσαν ἐπ' ἐμοῦ· αἱ δὲ πλείσται
 ὑπὸ τε πολέμων καὶ ἄλλων κακῶν οἰκοφθορηθεῖσαι

2 εἰσιν B 4 τοῦτο ἔργονον αὐτῶν B 5 ἔργονον Ur-
 liches Eos I p. 309 | ἀπὸ τὸ Ritschl | Οἰνώτρων <εἶναι> Gras-
 berger Tess. Herbig. p. 10 | * πείθεσθαι O τίθεμαι Reiske,
 Kayser τάττω ἔργονον αὐτὸ τῶν Οἰνώτρων delete πείθεσθαι
 Madvig Adv. I p. 722 6 τὴν Ἰταλίαν ᾤκησεν c. Kiessling
 8 ἀπαναστήσαντα B 14 ἐπὶ B ἀπὸ R | ἀρχαϊκὸν c. Ca-
 saubonus, Reiske 15 φιλοχωρεῖν O φιλοχωρεῖ. v B * ἐν addidi
 23 ἀβοριγίνες AB ἀβοριγίνες CD et Cobet Obs. p. 23.

ἐρημοὶ ἀφεῖνται. ἦσαν δ' ἐν τῇ Ῥεατίνῃ γῇ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων οὐ μακρὰν, ὥς Οὐάρρων Τερέντιος ἐν ἀρχαιολογίαις γράφει, ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων πόλεως αἱ τὸ βραχύτατον ἀπέχουσαι ἡμερήσιον διά-
 5 στημα ὁδοῦ· ὧν ἐγὼ τὰς ἐπιφανεστάτας, ὥς ἐκεῖ-
 2 νος ἱστορεῖ, διηγῆσομαι. Παλάτιον μὲν πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσι σταδίοις ἀφεστῶσα Ῥεάτου, πόλεως οἰκουμένης ὑπὸ Ῥωμαίων ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ, Κοῦντίας ὁδοῦ πλησίον. Τριβόλα δὲ ἀμφὶ τοὺς ἐξήκοντα σταδίους
 10 τῆς αὐτῆς πόλεως ἀφεστῶσα, λόφον ἐπικαθημένη σύμμετρον. Συεσβόλα δὲ τὸ αὐτὸ διάστημα τῆς Τριβόλας ἀπέχουσα, τῶν Κεραυνίων ὄρων πλησίον. ἀπὸ δὲ ταύτης τετραράκοντα σταδίοις διηρημένη πόλις ἐπιφανὴς Σούνα, ἐνθα νεὼς πάνυ ἀρχαῖός ἐστιν
 3 Ἄρεος. Μήφυλα δὲ ὥς τριάκοντα σταδίους ἄπωθεν
 15 τῆς Σούνης· δείκνυται δὲ αὐτῆς ἐρείπιά τε καὶ τείλους ἔχνη. τετταράκοντα δὲ σταδίους ἀπέχουσα Μηφύλης Ὁρουῖνιον, εἰ καὶ τις ἄλλη τῶν αὐτόθι πόλεων ἐπιφανὴς καὶ μεγάλη· δῆλοι γάρ εἰσιν αὐτῆς οἱ τε θε-
 20 μέλιοι τῶν τειχῶν καὶ τάφοι τινὲς ἀρχαιοπρεπεῖς καὶ πολυανδρίων ἐν ὑψηλοῖς χώμασι μηχανομένων περὶ
 39 βολοί· ἐνθα καὶ νεὼς Ἀθηνᾶς ἐστὶν ἀρχαῖος, ἰδρυμένος ἐπὶ τῆς ἄκρας.

4 Ἀπὸ δὲ σταδίων ὀγδοήκοντα Ῥεάτου τοῖς ἰουσί

2 * βάρων O 4 αἱ] καὶ B | ἡμερήσιον c. Kiessling 5 ὁδοῦ
 ὧν] ὡ δουλεύων B | ὧν ἐκεῖνος Reiske 7 ἀφεστ(ω)ς ἀρεάτου
 B corr. Kiessling ἀφεστῶς ρεάτου R | πόλις οἰκουμένη c. Bun-
 sen Ann. Inst. arch. VI p. 129 9 τριβόλα AaB ἡ τριβόλα
 Ab Τριβούλα vel Τρηβούλα Cluverus Ital. ant. p. 683 11 συ-
 εσβόλα AB Συεσσόλα Sylburg | τριβόλου B 14 Σοάνα Syl-
 burg 15 ἄρεος Bb ἀρεως ABa | ἄπωθεν B ἄποθεν R | στα-
 δίους Kiessling σταδίους O 21 μηχανομένων c. Reiske

διὰ τῆς Κουρίας ὁδοῦ παρὰ Κόρητον ὄρος Κόρσουλα
νεωστὶ διεφθαρμένη. δέκνυνται δέ τις καὶ νῆσος,
Ἴσσα αὐτῇ ὄνομα, λίμνη περίφρουτος, ἣν χωρὶς ἐρύ-
ματος ποιητοῦ κατοικῆσαι λέγονται τοῖς τέλμασι τῆς
λίμνης ὁπόσα τείχεσι χρώμενοι. πλησίον δὲ τῆς Ἴσ-
σης Μαρούιον ἐπὶ τῷ μυχῷ τῆς αὐτῆς λίμνης κει-
μένη, τετταράκοντα σταδίους ἀπέχουσα τῶν καλου-
μένων Ἐπτά ὕδάτων.

Ἀπὸ δὲ Ῥεάτου πάλιν τὴν ἐπὶ Λατίνην ὁδὸν 5
40 ἰοῦσι Βατία μὲν ἀπὸ τριάκοντα σταδίων, Τιώρα δὲ 10
ἀπὸ τριακοσίων, ἡ καλουμένη Ματιήνη. ἐν ταύτῃ
λέγεται χρηστήριον Ἄρεος γενέσθαι πάνν ἀρχαῖον.
ὁ δὲ τρόπος αὐτοῦ παραπλήσιος ἦν ὥς φασὶ τῷ παρὰ
Ἀσθωναίοις μυθολογούμενῳ ποτὲ γενέσθαι· πλὴν
ὅσον ἐκεῖ μὲν ἐπὶ θρυὸς ἱερᾶς <πέλεια> καθεζομένη 15
θεσπιφδεῖν ἐλέγετο, παρὰ δὲ τοῖς Ἀβοριγίνισι θεό-
πεμptos ὄρνις, ὃν αὐτοὶ μὲν πίκον, Ἕλληνες δὲ
θρυοκολάπτην καλοῦσιν, ἐπὶ κίονος ξυλίνου φαινό-
μενος τὸ αὐτὸ ἔδρα. τέτταρας δ' ἐπὶ τοῖς εἴκοσι 6
σταδίοις ἀπέχουσα τῆς εἰρημένης πόλεως Αἰστα, μη- 20
τρόπολις Ἀβοριγίνων, ἣν παλαιότερον ἔτι Σαβῖνοι
νύκτωρ ἐπιστρατεύσαντες ἐκ πόλεως Ἀμιτέρνης ἀφύ-

1 ἰουρίας O, corr. Chaupy découverte de la maison de cam-
pagne d'Horace I p. 386, III, 356, Bunsen l. l. Ἰουλίως Portus
Ossaleρίας Sylburg Σαλαρίας Gelenius | Κόριτον Cluverus l. l. |
κορσουλά A καρσουλά Cluverus l. l. 5 ὁπωςοῦν c. Ritschl

9 πάλιν τοῖς τὴν c. Kiessling | λιτίνην A λίμνην Bunsen
10 ἰοῦσιν ἡ AB articulum delevit Kiessling 11 τριακοσίων
corruptum visum Cluvero 12 ἄρε<ο>ς B ἄρεως R 15 ὑπὸ
θρυὸς B | ἱερᾶς καθεζομένη O περισσεῖα post καθεζομένη add.
Stephanus, πέλεια Sintenis Em. Dion. III p. 8 quod recepi et
post ἱερᾶς collocavi 18 ξυλίνης B | ἐπὶ κίονος . . . ἔδρα
verba Meutzner seclausit Ann. phil. 1877 p. 819 19 τέτταρα B

λακτον αἰροῦσιν· οἱ δ' ἐκ τῆς ἀλώσεως περισωθέντες
 ὑποδεξαμένων αὐτοὺς Ῥεατίνων, ὥς πολλὰ πειρα- 41
 θέντες οὐχ οἷοί τε ἦσαν ἀπολαβεῖν, ἱερὰν ἀνῆκαν ὥς
 σφετέραν ἔτι τὴν γῆν, ἐξαγίστους ποιήσαντες ἀραίς
 5 τοὺς καρπωσομένους αὐτὴν ὕστερον.

XV. Ἀπὸ δὲ σταδίων ἑβδομήκοντα Ῥεάτου Κοτυ-
 λία πόλις ἐπιφανῆς πρὸς ὄρει κειμένη· ἥς ἐστὶν οὐ
 πρόσω λίμνη τετάρων πλέθρων ἔχουσα τὴν διάστα-
 σιν, αὐθιγενοῦς πλήρης νάματος ἀπορρέοντος ἀεὶ,
 10 βάθος ὡς λέγεται ἄβυσσος. ταύτην ἔχουσάν τι θεο-
 πρεπὲς ἱερὰν τῆς Νίκης οἱ ἐπιχώριοι νομίζουσι καὶ
 περιεῖρξαντες κύκλῳ στέμμασι τοῦ μηδένα τῷ νάματι
 πελάζειν ἄβατον φυλάττονσιν, ὅτι μὴ καιροῖς τισι
 διετησίοις, ἐν οἷς ἱερὰ θύουσιν ἂν νόμος ἐπιβαίνοντες
 2 τῆς ἐν αὐτῇ νησίδος οἷς ὄσιον. ἡ δὲ νῆσός ἐστι μὲν
 15 ὥσπερ ἂν πεντήκοντα ποδῶν τὴν διάμετρον, ὑπεραν-
 ἔστηκε δὲ τοῦ νάματος οὐ πλεῖον ἢ ποδιαῖον ὕψος·
 ἀνίδρυτος δ' ἐστὶ καὶ περινήχεται πολλαχῇ δινοῦν-
 τος αὐτὴν ἄλλοτε κατ' ἄλλους τόπους ἡρέμα τοῦ πνεύ-
 20 ματος. γλότη δὲ τις ἐν αὐτῇ φύεται βουτόμφ προσεμ- 42
 φερῆς καὶ θάμνοι τινὲς οὐ μεγάλοι, πρᾶγμα κρεῖττον
 λόγου τοῖς ἀθεάτοις ὧν ἡ φύσις δρᾷ καὶ θαυμάτων
 οὐδενὸς δεύτερον.

XVI. Τὴν μὲν δὴ πρώτην οἰκησιν οἱ Ἀβοριγῖνες
 15 ἐν τούτοις λέγονται ποιήσασθαι τοῖς τόποις, ἐξελά-
 σαντες ἐξ αὐτῶν Ὀμβρικόν. ἐντεῦθεν δὲ ὀρμώμενοι

1 αἰρουν A 4 <ἔτι> B 5 καρπωσαμένους Ba 6 κο-
 τύλεια B 10 βύθος c. Reiske | ἔχουσαί τι B 11 οἱ om. B
 12 πελάζειν τῷ νάματι B 13 τισιν ἐτησίοις B 16 ὡς
 περᾶν A ὥσπερ ἂν B 22 καὶ ὧν ἡ φύσις δρᾷ θαυμάτων
 c. Reiske 24 πρώτην B | οἱ om. R

τοῖς τε ἄλλοις βαρβάροις καὶ πάντων μάλιστα Σικε-
 λοῖς ὁμοτέρμοσιν οὖσιν ὑπὲρ τῆς χώρας ἐπολέμουν,
 τὸ μὲν πρῶτον ἱερά τις ἐξελθοῦσα νεότης, ἄνδρες
 ὀλίγοι κατὰ βίου ζήτησιν ὑπὸ τῶν γειναμένων ἀπο-
 σταλέντες, ἔθως ἐκπληροῦντες ἀρχαῖον, ᾧ πολλοὺς 5
 βαρβάρων τε καὶ Ἑλλήνων ἐπίσταμαι χρησαμένους.
 ὁπότε γὰρ εἰς ὄχλου πλήθος ἐπίδοσιν αἱ πόλεις τισὶ 2
 λάβοιεν ὥστε μηκέτι τὰς οἰκίας τροφὰς ἅπασιν εἶναι
 διαρκεῖς, ἢ κακωθεῖσα ταῖς οὐρανίοις μεταβολαῖς ἢ
 γῇ σπανίους τοὺς εἰωθότας καρποὺς ἐξενέγκειν, ἢ 10
 τοιούνδε τι πάθος ἄλλο τὰς πόλεις κατασχὼν εἴτε ἄμει-
 43 νον εἴτε χεῖρον ἀνάγκην ἐπιστήσειε μειώσεως τοῦ
 πλήθους, θεῶν ὄτῳ δὴ καθιεροῦντες ἀνθρώπων
 ἐτέλους γονὰς ἐξέπεμπον ὅπλοις κοσμήσαντες ἐκ τῆς
 σφετέρας· εἰ μὲν ὑπὲρ εὐανδρίας ἢ νίκης ἐκ πολέμου 15
 χαριστήρια θεοῖς ἀποδίδοιεν, προδύοντες ἱερά τὰ νο-
 μιζόμενα, εὐφήμοις οἶωνοῖς τὰς ἀποικίας προπέμπον-
 τες· εἰ δ' ἐπὶ μηνίμασι δαιμονίοις ἀπαλλαγὰς αἰτούν-
 μενοι τῶν κατεχόντων σφᾶς κακῶν τὸ παραπλήσιον
 δρῶν, αὐτοὶ τε ἀχθόμενοι καὶ συγγνώμονας ἀξιούν- 20
 τες γενέσθαι τοὺς ἀπελαννομένους. οἱ δὲ ἀπαναστάν- 3
 τες ὥς οὐκέτι τῆς πατρῴας γῆς μεταληψόμενοι, εἰ μὴ
 κτήσαιντο ἑτέραν, τὴν ὑποδεξαμένην αὐτοὺς εἴτε
 πρὸς φιλίαν εἴτε ἐν πολέμῳ κρατηθεῖσαν πατρίδα

7 πόλεις σφίσι c. Urlichs Eos I p. 309, Hercher πως c.
 Ritschl πολιτεῖαι c. Kiessling 9 οὐρανίοις A οὐρανίαις R
 10 *ἐξήνεγκεν O 13 ὅτῳ δὴ A ὅτῳ δὴ B 14 αἰτίους A
 <ἐ>τ<ε>ίους B 20 δρῶιεν A δρῶεν B | αὐτοὶ γε R αὐτοῖς
 τε B | ἀξιούντας A 21 γενέσθαι B γίνεσθαι R 22 τῆς
 del. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1859 23 ὑποδεξαμένην ABa
 ὑποδεξομένην Bb | αὐτοῖς Ba 24 ἐν del. Cobet Obs. p. 21

ἐποιοῦντο· ὃ τε θεὸς, ᾧ κατονομασθεῖεν ἀπελαννόμενοι, συλλαμβάνειν αὐτοῖς ὥς τὰ πολλὰ ἐδόκει καὶ παρὰ τὴν ἀνθρωπίνην δόξαν κατορθοῦν τὰς ἀποικίας.
 4 τοῦτω δὴ τῷ νόμῳ χρώμενοι καὶ τότε τῶν Ἀβοριγίνων 44
 5 τινὲς ἀνθούτων ἀνδράσι τῶν χωρίων (κτείνειν γὰρ οὐδένα τῶν ἐκγόνων ἤξιουν, ἄγους οὐδενὸς ἔλαττον τοῦτο τιθέμενοι), θεῶν ὅτῳ δὴ καθιερώσαντες ἐνιαυσίους γονὰς ἀνθρωπέντας ἀποικίζουσι τοὺς παῖδας ἐκ τῆς σφετέρας, οἱ τοὺς Σικελοὺς ἄγοντές τε καὶ
 5 φέροντες διετέλουν, ἐπειδὴ τὴν ἑαυτῶν ἐξέλιπον. ὥς
 10 δ' ἄπαξ οὗτοι χωρίων τινῶν τῆς πολεμίας ἐκράτησαν, ἐκ τοῦ ἀσφαλεστέρου ἤδη καὶ οἱ λοιποὶ Ἀβοριγίνες οἱ δεόμενοι γῆς κατὰ σφᾶς ἕκαστοι ἐπεχειροῦν τοῖς ὁμόροις καὶ πόλεις ἔκτισαν ἄλλας τέ τινας καὶ τὰς
 15 μέχρι τοῦδε οἰκουμένας, Ἀντεμνάτας καὶ Τελληνεῖς καὶ Φικολνέους τοὺς πρὸς τοῖς καλουμένοις Κορνίκλοις ὄρεσι καὶ Τιβουρτίνοισι, παρ' οἷς ἔτι καὶ εἰς τὸδε χρόνον μέρος τι τῆς πόλεως ὀνομάζεται Σικελικόν· καὶ ἦσαν ἀπάντων μάλιστα τῶν προσοικούντων 4
 20 λυπηροὶ τοῖς Σικελοῖς. ἀνίσταται δὲ ἐκ τούτων τῶν διαφορῶν τοῖς ἔθνεσιν ὅλοις πόλεμος ὅσος οὐδεὶς τῶν πρότερον γενομένων ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ προῆλθεν ἄχρι πολλοῦ χρόνου μηχαννόμενος.

XVII. Ἐπειτα Πελασγῶν τινες τῶν οἰκούντων
 25 ἐν τῇ καλουμένῃ νῦν Θετταλίᾳ τὴν ἑαυτῶν ἀναγκα-

3 τὰ τῆς ἀποικίας c. Reiske 6 ἄγους B ἄγος R 7 ὁτῶδῃ B 13 γῆς τῆς O γῆς Stephanus 14 ᾧ κησαν c. Kiessling Pr. Bas. p. 4 16 φιλονέους AB | τοὺς B τοῖς A 17 τιβορτίνους B | παρ' οὗς B 22 πρότερον A 23 πόρρω χρόνῳ O corr. Kiessling 24 Haec usque ad cap. 44 fin. raptim excerptit Eusebius interpr. Armen. I p. 267 sq. 25 νῦν B om. R

σθέντες ἐκλιπεῖν σύνοικοι γίνονται τοῖς Ἀβοριγῖσι
καὶ κοινῇ μετ' ἐκείνων ἐπολέμουν πρὸς τοὺς Σικε-
λούς. ἐδέξαντο δὲ αὐτοὺς οἱ Ἀβοριγῖνες, ἴσως μὲν
καὶ κατὰ τὴν τοῦ ὠφεληθῆσεσθαι ἐλπίδα, ὥς δ' ἐγὼ²
πείθομαι κατὰ τὸ συγγενὲς μάλιστα. ἦν γὰρ δὴ καὶ⁵
τὸ τῶν Πελασγῶν γένος Ἑλληνικὸν ἐκ Πελοποννή-
σου τὸ ἀρχαῖον, ἐχρήσατο δὲ τύχαις δυσπότοις εἰς
πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, μάλιστα δ' εἰς τὴν πολύπλανόν
τε καὶ οὐδενὸς τόπου βέβαιον οἰκησιν, πρῶτον μὲν
46 γὰρ περὶ τὸ καλούμενον νῦν Ἀχαικὸν Ἄργος ᾤκησαν¹⁰
αὐτόχθονες ὄντες, ὥς οἱ πολλοὶ περὶ αὐτῶν λέγουσι.
τὴν δὲ ἐπανυμίαν ἔλαβον ἐξ ἀρχῆς ταύτην ἐπὶ τοῦ
Πελασγοῦ βασιλέως. ἦν δὲ ὁ Πελασγὸς ἐκ Διὸς, ὥς³
λέγεται, καὶ Νιόβης τῆς Φορωνέως, ἥ πρώτη γυναικὶ
Θνητῇ μίσγεται ὁ Ζεὺς ὥς ὁ μῦθος ἔχει. ἔκτῃ δ'¹⁵
ὑστερον γενεᾷ Πελοπόννησον ἐκλιπόντες εἰς τὴν τότε
μὲν Αἰμονίαν, νῦν δὲ Θετταλίαν ὀνομαζομένην μετ-
ανέστησαν· ἡγοῦντο δὲ τῆς ἀποικίας Ἀχαιὸς καὶ
Φθίος καὶ Πελασγὸς οἱ Λαρίσης καὶ Ποσειδῶνος υἱοί.
ἀφικόμενοι δ' εἰς τὴν Αἰμονίαν τοὺς τε κατοικοῦν-²⁰
τας ἐν αὐτῇ βαρβάρους ἐξελαύνουσι καὶ νέμονται
τὴν χώραν τριχῇ, τοῖς ἡγεμόσι ποιήσαντες ὁμωνύ-
μους τὰς μοίρας, Φθιώτιν καὶ Ἀχαιὴν καὶ Πελασγιῶ-
τιν. πέντε δὲ μέιναντες αὐτόθι γενεάς, ἐν αἷς ἐπὶ
μήμιστον εὐτυχίας ἤλασαν τὰ κράτιστα τῶν ἐν τῇ²⁵
Θετταλίᾳ πεδίων καρπούμενοι, περὶ τὴν ἔκτην γενεάν

8 πολύπλανόν καὶ B 11 οἱ om. B | περὶ αὐτῶν del.
Reiske 12 ἐπὶ B ἀπὸ R 14 νιόβης τῆς B τῆς νιόβης
τοῦ R 15 μίγνυται B 16 ἐκλείποντες B 19 λαρίσης Ba
λαρίσης R 23 φθιώτιν καὶ πελαγιώτιν καὶ ἀχαιὴν B Ἀχαιὴν
καὶ Φθιώτιν καὶ Πελασγιώτιν Kiessling

ἐξελαύνονται Θετταλίας ὑπὸ τε Κουρήτων καὶ Λελέ- 47
γων, οἳ νῦν Αἰτωλοὶ καὶ Λοκροὶ καλοῦνται, καὶ συ-
χνῶν ἄλλων τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν οἰκούντων, ἡγου-
μένου τῶν πολεμίων Δευκαλίωνος τοῦ Προμηθεῶς,
5 μητρὸς δὲ Κλυμένης τῆς Ὠκεανοῦ.

XVIII. Σκεδασθέντες δὲ κατὰ τὴν φυγὴν οἱ μὲν
εἰς Κρήτην ἀπῆλθον, οἱ δὲ τῶν Κυκλάδων νήσων
τινὰς κατέσχον, οἱ δὲ <τὴν> περὶ τὸν Ὀλυμπόν τε καὶ
τὴν Ὀσσαν, καλουμένην δὲ Ἑστιαῖωτιν ᾤκισαν, ἄλ-
10 λοι δὲ εἰς τε Βοιωτίαν καὶ Φωκίδα καὶ Εὐβοίαν δι-
εκομίσθησαν· οἱ δ' εἰς τὴν Ἀσίαν περαιωθέντες τῆς
περὶ τὸν Ἑλλήσποντον παραλίου πολλὰ χωρία κατέ-
σχον καὶ τῶν παρακειμένων αὐτῇ νήσων ἄλλας τε
συχνὰς καὶ τὴν νῦν καλουμένην Λέσβον, ἀναμιχθέν-
15 τες τοῖς ἐκ τῆς Ἑλλάδος στέλλουσι τὴν πρώτην ἀποι-
2 κίαν εἰς αὐτὴν ἄγοντος Μάκαρος τοῦ Κριάσου. τὸ
δὲ πλεῖον αὐτῶν μέρος διὰ τῆς μεσογείου τραπόμε- 48
νοι πρὸς τοὺς ἐν Δωδώνῃ κατοικοῦντας σφῶν συγ-
γενεῖς, οἷς οὐδείς ἤξιον πόλεμον ἐπιφέρειν ὥς ἱεροῖς,
20 χρόνον μὲν τινα σύμμετρον αὐτόθι διέτριψαν· ἐπεὶ
δὲ λυπηροὶ αὐτοῖς ὄντες ἡσθάνοντο οὐχ ἱκανῆς οὔσης
ἅπαντας τρέφειν τῆς γῆς, ἐκλείπουσι τὴν χώραν χρη-
σμῷ παιδόμενοι κελεύοντι πλεῖν εἰς Ἰταλίαν, ἣ τότε
3 Σατορνία ἐλέγετο. κατασκευασάμενοι δὲ ναῦς πολλὰς
25 περαιοῦνται τὸν Ἴόνιον, σπουδὴν μὲν ποιούμενοι τῶν

3 παρνασσὸν AB 8 τὴν add. Ritschl 9 ἐστιεῶτιν
AB | ᾤκισαν O corr. Ritschl 11 οἱ δ' A 16 κριασίον B
κριασίον R corr. Sylburg Κρινάκον c. Wesseling in Diodor. V 81
17 πλησίον B πλείστον c. Kiessling | αὐτῆς AB corr. Portus |
τρεπόμενοι B 21 αὐτοῖς ὄντες B ὄντες αὐτοῖς A 25 τὸ
ἰόνιον A τὸν ἰώνιον Ba τὸν ἰόνιον Bb

ἐγγιστα τῆς Ἰταλίας ἄψασθαι χωρίων· ὑπὸ δὲ νοτίου
 πνεύματος καὶ ἀγνοίας τῶν τόπων μετεωρότεροι ἐνε-
 χθέντες καὶ πρὸς ἐνὶ τῶν τοῦ Πάδου στομάτων ὀρμι-
 σάμενοι Σπινῆτι καλουμένῳ ναῦς μὲν αὐτοῦ ταύτη
 καταλείπουσι καὶ τὸν ἥμιστο δυνάμενον ταλαιπωρεῖν 5
 ὄχλον, φυλακὴν ἐπ' αὐταῖς καταστήσαντες, ὥς ἔχοιεν εἰ
 μὴ προχωροίη σφίσι τὰ πράγματα καταφυγὴν. καὶ 4
 οἱ μὲν ὑπομείναντες ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ, τεῖχος τῷ
 49 στρατοπέδῳ περιβαλλόμενοι καὶ ταῖς ναυσὶν εἰσκομί-
 σαντες τὰς εἰς τὸν βίον εὐπορίας, ἐπειδὴ κατὰ γνώ- 10
 μην ἐδόκει χωρεῖν αὐτοῖς τὰ πράγματα, πόλιν ἐκτι-
 σαν ὁμώνυμον τῷ στόματι τοῦ ποταμοῦ· εὐτύχησάν τε
 μάλιστα τῶν περὶ τὸν Ἴόνιον οἰκούντων θαλαττοκρα-
 τοῦντες ἄχρι πολλοῦ, καὶ δεκάτας εἰς Δελφούς ἀν-
 ῆγον τῷ θεῷ [καὶ] τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης ὠφελειῶν, 15
 εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, λαμπροτάτας. ὕστερον μέντοι 5
 μεγάλη χειρὶ τῶν προσοικούντων βαρβάρων ἐπιστρα-
^{μνή}τευσάντων αὐτοῖς ἐξέλιπον τὴν πόλιν· οἱ δὲ βάρ-
 βαροι μετὰ χρόνον ἀνέστησαν ὑπὸ Ῥωμαίων. καὶ τὸ
 μὲν ἐν τῷ Σπινῆτι καταλειφθὲν γένος τῶν Πελασγῶν 20
 οὕτως ἐφθάρη.

XVIII. Οἱ δὲ διὰ τῆς μεσογείου τραπόμενοι, τὴν
 ὀρεινὴν τῆς Ἰταλίας ὑπερβαλόντες, εἰς τὴν Ὀμβρικήν

3 πρὸς τῷ ἐνὶ B prob. Schäfer in Dion. de comp. verb.
 p. 175 4 τὰς ναῦς Hertlein Hermes X p. 408 | αὐτοῦ τὰν-
 τη O αὐτάς ταύτη Reiske αὐτοῦ del. Ritschl, def. Madvig
 Adv. I p. 722 6 ἐπ' αὐταῖς Madvig l. l. ἐπ' αὐτοὺς A αὐ-
 τοῦ B 7 σφῖν B 9 περιβαλλόμενοι B 11 χωρεῖν
 αὐτοῖς B αὐτοῖς γ. R 12 εὐτυχήσαντες O εὐτυχήσαντες δὲ
 Reiske 13 ἐθαλασσοκράτοιν c. Reiske 14 καὶ del. Am-
 brosch 15 καὶ ἀπὸ τῆς Ba καὶ ἀπὸ τῶν τῆς A καὶ τῶν
 ἀπὸ τῆς Bm rec. καὶ del. Reiske, Ambrosch, Krüger 20
 πῶν πελασγῶν γένος B

ἀφικνουῦνται χώραν τῶν ὁμορούντων Ἀβοριγίσι. πολ-
 λά δὲ καὶ ἄλλα χωρία τῆς Ἰταλίας ᾤκουν Ὀμβρικοί,
 καὶ ἦν τοῦτο τὸ ἔθνος ἐν τοῖς πάνυ μέγα τε καὶ ἀρ-
 χαῖον. τὸ μὲν οὖν κατ' ἀρχὰς ἐκράτουν οἱ Πελασγοί
 5 τῶν χωρίων ἐνθα τὸ πρῶτον ἰδρύσαντο καὶ πολι- 50
 2 σμάτια τῶν Ὀμβρικῶν κατελάβοντό τινα· συνελθόν-
 2 τος δ' ἐπ' αὐτοὺς μεγάλου στρατοῦ δεισαντες τῶν
 2 πολέμιων τὸ πλῆθος εἰς τὴν Ἀβοριγίνων ἀπιόντες
 2 τρέπονται. καὶ οἱ μὲν Ἀβοριγῖνες ἄτε πολεμίους ἐδι- 50
 10 καίουν αὐτοῖς προσφέρεσθαι καὶ συνήεσαν ἐκ τῶν ἐγ-
 ριστα χωρίων διὰ τάχους ὥς ἐξαναστήσοντες αὐτούς.
 οἱ δὲ Πελασγοί (τυγχάνουσι γὰρ ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ
 κατὰ δαίμονα περὶ Κοτυλίαν πόλιν Ἀβοριγίνων αὐλι-
 σάμενοι πλησίον τῆς ἱερᾶς λίμνης) ὥς δὲ τὴν τε
 15 νησίδα τὴν ἐν αὐτῇ περιδινουμένην κατέμαθον καὶ
 παρὰ τῶν αἰχμαλώτων, οὓς ἐκ τῶν ἀργῶν ἔλαβον,
 ἤκουσαν τὸ τῶν ἐπιχωρίων ὄνομα τέλος ἔχειν σφίσι
 3 τὸ θεοπρόπιον ὑπέλαβον. ὁ γὰρ ἐν Δωδώνῃ γενόμε-
 νος αὐτοῖς χρησμός, ὃν φησι Λεύκιος Μάλλιος ἀνῆρ
 20 οὐκ ἄσημος αὐτὸς ἰδεῖν ἐπὶ τινος τῶν ἐν τῷ τεμένει 51
 τοῦ Διὸς κειμένων τριπόδων γράμμασιν ἀρχαίοις ἐγ-
 κεχαραγμένον, ὧδ' εἶχε·

στείχετε μαϊόμενοι Σικελῶν Σατόρριον αἶαν
 ἥδ' Ἀβοριγινέων Κοτύλην, οὗ νᾶσος ὀχεῖται·

2 χωρία τῆς Ἰταλίας A τῆς Ἰταλίας χωρία B 5 πολι-
 σμάτια R πόλιν ματίαν B 7 δ' ἐπ' B δὲ ἐπ' R 13 κοτύ-
 λην A 14 ὥς δὲ c. Ambrosch, δὲ del. Reudler Tiroc. crit.
 p. 7 15 περιδινουμένην A 19 μάμιος AB corr. Sylburg,
 Niebuhr hist. rom. I p. 13 22 εἶχεν Ba 23 σικελοὶ AB |
 σατόρριον Sylburg σατούρριον Macrobian. σατουρρίαν B Steph. Byz.
 σατορρίαν A σατουρριδα γαῖαν c. Meineke in Steph. Byz. 24 ἥδ' A

οἷς ἀναμιχθέντες δεκάτην ἐκπέμψατε Φοῖβω·

καὶ κεφαλὰς Κρονίδη καὶ τῷ πατρὶ πέμπετε φῶτα.

XX. Ἐλθοῦσι δὴ τοῖς Ἀβοριγῖσι σὺν πολλῇ στρα-
 τιᾷ ἱκετηρίας οἱ Πελασγοὶ προτείνοντες ὁμόσε χωροῦ-
 52 σιν ἄνοπλοι φράζοντές τε τὰς ἑαυτῶν τύχας καὶ δεό-
 μενοι πρὸς φιλίαν δέξασθαι σφᾶς συνοίκους οὐ λυ-
 πηροὺς ἐσομένους, ἐπεὶ καὶ τὸ δαιμόνιον αὐτοὺς εἰς
 τήνδε μόνην ἄγει τὴν χώραν, ἐξηγούμενοι τὸ λόγιον.
 τοῖς δὲ Ἀβοριγῖσι ταῦτα πνυθόμενοις ἐδόκει πεῖθε- 2
 σθαι τῷ θεοπροπίῳ καὶ λαβεῖν συμμαχίαν Ἑλληνι- 10
 κὴν κατὰ τῶν διαφόρων σφίσι βαρβάρων, πονουμέ-
 νοις τῷ πρὸς τοὺς Σικελοὺς πολέμῳ. σπένδονται τε
 δὴ πρὸς τοὺς Πελασγοὺς καὶ διδόασιν αὐτοῖς χωρία
 τῆς ἑαυτῶν ἀποδασάμενοι τὰ περὶ τὴν ἱερὰν λίμνην,
 ἐν οἷς ἦν τὰ πολλὰ ἐλώδη, ἃ νῦν κατὰ τὸν ἀρχαῖον 15
 τῆς διαλέκτου τρόπον Οὔελια ὀνομάζεται. σύνηθες 3
 γὰρ ἦν τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσιν ὥς τὰ πολλὰ προτι-
 θέναι τῶν ὀνομάτων, ὁπόσων αἱ ἀρχαὶ ἀπὸ φωνηέν-
 των ἐγίνοντο, τὴν οὐ συλλαβὴν ἐνὶ στοιχείῳ γρα-
 53 φομένην. τοῦτο δ' ἦν ὥσπερ γάμμα διτταῖς ἐπὶ μίαν 20
 ὀρθὴν ἐπιzeugνύμενον ταῖς πλαγίσις, ὥς Φελένη καὶ
 Φάναξ καὶ Φοῖκος καὶ Φάηρ καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἔπει- 4
 τα μοιρὰ τις αὐτῶν οὐκ ἐλαχίστη, ὥς ἡ γῆ πᾶσιν οὐκ
 ἀπέχρη, πείσαντες τοὺς Ἀβοριγῖνας συνάραςθαι σφι-

ἡδ' Bb οἶδ' Ba | ἀβοριγινέων B et Steph. Byz. ἀβορειγενέων *
 Macrob. 2 Κρονίδη O αἰδῆ Macrob. | κάτω B 11 κατα-
 πονουμένοις c. Cobet Obs. p. 24 14 ἀποδυσάμενοι B 15 α
 καὶ νῦν c. Kiessling 16 οὐέλ(ει)α B 20 δίγαμμα Sauppe
 Eph. Gott. 1861 p. 1860 γάμμα B γράμμα A 21 ταῖς del.
 Dawesius Misc. crit. p. 95 H Φελένη (Φέλένη B) καὶ Φάναξ καὶ
 Φοῖκος (οἶκος F B) AB 22 καὶ Φάηρ B καὶ Φάνηρ A

σι τῆς ἐξόδου στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ὀμβρικοὺς
καὶ πόλιν αὐτῶν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην ἄφνω προσ-
πεσόντες αἰρουῦσι Κρότωνα· ταύτῃ φρουρίῳ καὶ ἐπι-
τειγίσματι κατὰ τῶν Ὀμβρικῶν χρώμενοι, κατεσκευ-
5 ασμένη τε ὥς ἔρυμα εἶναι πολέμου ἀποχρώντως καὶ
χώραν ἐχούσῃ τὴν πέριξ εὖβοτον, πολλῶν καὶ ἄλλων
ἐκράτησαν χωρίων τοῖς τε Ἀβοριγίσι τὸν πρὸς τοὺς
Σικελοὺς πόλεμον ἔτι συνεστῶτα πολλῇ προθυμίᾳ
συνδιέφερον, ἕως ἐξήλασαν αὐτοὺς ἐκ τῆς σφετέρως.
5 καὶ πόλεις πολλὰς, τὰς μὲν οἰκουμένας καὶ πρότερον 54
10 ὑπὸ τῶν Σικελῶν, τὰς δ' αὐτοὶ κατασκευάσαντες,
ᾤκουν οἱ Πελασγοὶ κοινῇ μετὰ τῶν Ἀβοριγίνων, ὧν
ἐστίν ἡ τε Καιριτανῶν πόλις, Ἀγυλλὰ δὲ τότε καλου-
μένη, καὶ Πίσσα καὶ Σατορνία καὶ Ἀλσιον καὶ ἄλλαι
15 τινες, αἷς ἀνὰ χρόνον ὑπὸ Τυρρηγῶν ἀφῆρθεν.

XXI. Φαλέριον δὲ καὶ Φασκένιον ἔτι καὶ εἰς
ἐμὲ ἦσαν οἰκούμεναι ὑπὸ Ῥωμαίων, μίκρ' ἅττα δια-
σώζουσαι ξάμπυρα τοῦ Πελασγικοῦ γένους, Σικελῶν
ὑπάρχουσαι πρότερον. ἐν ταύταις διέμεινε πολλὰ
20 τῶν ἀρχαίων διαιτημάτων, οἷς τὸ Ἑλληνικόν ποτ'
ἐχρήσατο, ἐπὶ μήκιστον χρόνον, οἷον ὃ τε τῶν ὄπλων
τῶν πολεμιστηρίων κόσμος, ἀσπίδες Ἀργολικαὶ καὶ
δόρατα, καὶ ὁπότε πολέμου ἄρχοντες ἢ τοὺς ἐπιόντας
ἀμυνόμενοι στρατὸν ὑπερόριον ἀποστέλλοιεν ἱεροὶ τι-
35 νες ἄνδρες ἄνοπλοι πρὸ τῶν ἄλλων ἰόντες σπονδο-

1 ἐξόδου B διεξόδου R 3 αἰρουσιν A αἰρουσι Ba |
ταύτῃ δὲ c. Reiske 5 τέως B 11 τὰς δ' B τὰς δὲ R
13 καιριτανῶν B | ἀγυλλὰ A ἄγυλα B 17 ἅτται B 19 δὴ
διένειμε πολλὰ τῶν ἀργολικῶν c. Reiske 21 χρόνον Gras-
berger Tess. Herbip. p. 22 24 ὑπερόριον Kiessling ὑπὲρ
τῶν ὄρων O ὑπὲρ τοὺς ὄρους Reiske

φόροι, τῶν τε ἱερῶν αἱ κατασκευαὶ καὶ τὰ ἔδη τῶν
 55 θεῶν ἀγισμοὶ τε καὶ θυσίαι καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἕτερα·
 πάντων δὲ περιφανέστατον μνημεῖον τῆς ἐν Ἀργεὶ 2
 ποτὲ οἰκίσεως τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων οἱ τοὺς Σικε-
 λούς ἐξήλασαν, ὁ τῆς Ἥρας νεῶς ἐν Φαλερίῳ κατ- 5
 εσκευασμένος ὡς ἐν Ἀργεὶ, ἐνθα καὶ τῶν θνητοῶν
 ὁ τρόπος ὁμοίος ἦν καὶ γυναῖκες ἱερὰ θεραπεύουσαι
 τὸ τέμενος ἧ τε λεγομένη κανηφόρος ἀγνὴ γάμων
 παῖς καταρχομένη τῶν θυμάτων χοροὶ τε παρθένων
 ὕμνουσῶν τὴν θεὸν ᾠδαῖς πατρίοις. ἔσχον δὲ τινα 3
 καὶ οὗτοι τῶν καλουμένων Καμπανῶν εὐβότων πάνυ 10
 καὶ τὴν ὄψιν ἡδίστων πεδίῳ οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν,
 ἔθνος τι βαρβαρικὸν Ἀφρωνίσσους ἐκ μέρους ἀναστή-
 σαντες αὐτῶν· καὶ πόλεις αὐτόθι κατασκεύασαν ἄλ-
 λας τε καὶ Λάρισαν, ἐπὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ σφῶν 15
 μητροπόλεως ὄνομα θέμενοι αὐτῇ. τῶν μὲν οὖν ἄλ- 4
 56 λων πολισμάτων ἔστιν ἃ καὶ μέχρις ἐμοῦ ὀρθὰ ἦν,
 διαμείψαντα πολλάκις τοὺς οἰκήτορας· ἡ δὲ Λάρισα
 ἐκ πολλῶν πάνυ χρόνων ἐρημωθεῖσα οὐδ' εἰ πώποτε
 φήκηθη γινώρισμα φανερόν οὐδὲν ἔχει τοῖς νῦν ὅτι 20
 μὴ τοῦνομα, καὶ οὐδὲ τοῦτο πολλοὶ ἴσασιν· ἦν δὲ
 ἀγορᾶς Ποπιλίας καλουμένης οὐ πρόσω. πολλὰ δὲ καὶ
 ἄλλα τῆς τε παραθαλαττίου καὶ ἐν τῇ μεσογείῳ χωρία
 κατέσχον ἀφελόμενοι τοὺς Σικελούς.

6 ὡς ὁ ἐν c. Krüger Ind. gr. gr. p. 250 | θνητοῶν O
 7 ὁμορος B | καὶ del. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1860 | θε-
 ραπεύουσι c. Kiessling 10 δὲ τινα καὶ οὗτοι A δὲ καὶ οὗτοι
 B δὲ οὗτοι καὶ Reiske 13 ἀφ(ο)νίσσους B Ἀφρώνους
 sive Ἀφρώνους Sylburg et Portus; cf. Fröhner Philol. XII
 p. 217 15 Λάρισαν O corr. Ritschl | ἐπὶ B ἀπὸ R 18 Λά-
 ρισσα O, corr. Ritschl 20 φήκηθη Kiessling φήκηθη O
 22 πολλὰ τε AB 23 ἐν τῷ μ. A

XXII. Οἱ δὲ Σικελοὶ (οὐ γὰρ ἔτι ἀντέχειν οἰοί τε
 ἦσαν ὑπὸ τε Πελασγῶν καὶ Ἀβοριγίνων πολεμούμενοι)
 τέκνα καὶ γυναικας καὶ τῶν χρημάτων ὅσα χρυσὸς ἢ ἄφ-
 γυρος ἦν ἀνασκευασάμενοι μεθίενται αὐτοῖς ἀπάσης
 5 τῆς γῆς. τραπόμενοι δὲ διὰ τῆς ὀρεινῆς ἐπὶ τὰ νότια
 καὶ διεξελθόντες ἄπασαν Ἰταλίαν τὴν κάτω, ἐπειδὴ
 πανταχόθεν ἀπηλάνοντο, σὺν χρόνῳ κατασκευασά-
 μενοι σχεδίας ἐπὶ τῷ πορθμῷ καὶ φυλάξαντες κατιόν-
 2 τα τὸν ῥοῦν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διέβησαν ἐπὶ τὴν ἔγγι- 57
 10 στα νῆσον. κατεῖχον δ' αὐτὴν Σικανοί, γένος Ἰβηρι-
 κόν, οὐ πολλῶ πρότερον ἐνοικισάμενοι Λίγνας φεύ-
 γοντες, καὶ παρεσκεύασαν ἀφ' ἑαυτῶν Σικανίαν κλη-
 θῆναι τὴν νῆσον, Τρινακρίαν πρότερον ὀνομαζομέ-
 νην ἐπὶ τοῦ τριγώνου σχήματος. ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ
 15 ἐν μεγάλῃ αὐτῇ οἰκήτορες, ἀλλ' ἡ πλείων τῆς χώρας
 ἔτι ἦν ἔρημος. καταχθέντες οὖν εἰς αὐτὴν Σικελοὶ
 τὸ μὲν πρῶτον ἐν τοῖς ἐσπερίοις μέρεσιν ᾤκησαν,
 ἔπειτα καὶ ἄλλη πολλαχῇ, καὶ τοῦνομα ἡ νῆσος ἐπὶ
 3 τούτων ἤρξατο Σικελία καλεῖσθαι. τὸ μὲν δὴ Σικε-
 20 λικὸν γένος οὕτως ἐξέλιπεν Ἰταλίαν, ὥς μὲν Ἑλλάνι-
 κος ὁ Λέσβιος φησι, τρίτῃ γενεᾷ πρότερον τῶν Τρωι-
 κῶν Ἀλκυνόνης ἱερωμένης ἐν Ἀργεὶ κατὰ τὸ ἕκτον καὶ 58
 εἰκοστὸν ἔτος. δύο δὲ ποιεῖ στόλους Ἰταλικούς δια-
 βάντας εἰς Σικελίαν· τὸν μὲν πρότερον Ἑλύμων, οὗς

2 τε om. B 4 μεθίεντ<ο> B 11 συνοικησάμενοι AB
 corr. Cobet Nov. Lect. p. 289 | Λίγνας καὶ αὐτοὺς φεύγον-
 τας c. Reiske 14 ἐπὶ B ἀπὸ R 16 οἱ Σικελικοὶ c. Sintenis
 Em. Dion. I p. 10 18 τοῦνομα μεταβαλοῦσα vel τὸ δεύ-
 τερον μεταβαλοῦσα c. Reiske 19 μὲν δὴ B μὲν A 22 Ἀλ-
 κυνῶνης Ba Ἀλκυόνης Heyne in Apollod. III 10, 1 23 δύο
 δὲ Ritschl δύο AB 24 τὸ μὲν A | πρῶτον B

φησιν ὑπ' Οἰνῶτρων ἐξαναστῆναι, τὸν δὲ μετὰ τοῦ-
τον ἔτει πέμπτῳ γενόμενον Ἀυσόνων Ἰάπυργας φευ-
ρόντων· βασιλεία δὲ τούτων ἀποφαίνει Σικελὸν, ἀφ'
οὗ τοῦνομα τοῖς τε ἀνθρώποις καὶ τῇ νήσῳ τεδῆναι.
ὥς δὲ Φίλιστος ὁ Συρακούσιος ἔγραψε, χρόνος μὲν ⁴
τῆς διαβάσεως ἦν ἔτος ὀγδοηκοστὸν πρὸ τοῦ Τρωικοῦ ⁵
πολέμου, ἔθνος δὲ τὸ διακομισθὲν ἐξ Ἰταλίας <οὔτε
Σικελῶν> οὔτε Ἀυσόνων οὔτ' Ἑλύμων, ἀλλὰ Λιγύων,
ἄγοντος αὐτοὺς Σικελοῦ· τοῦτον δ' εἶναι φησιν υἱὸν
Ἰταλοῦ, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τούτου δυναστεύον- 10
τος ὀνομασθῆναι Σικελούς· ἐξαναστῆναι δ' ἐκ τῆς 5
ἐαυτῶν τοὺς Λίγυας ὑπὸ τε Ὀμβρικῶν καὶ Πελασγῶν.
Ἀντίοχος δὲ ὁ Συρακούσιος χρόνον μὲν οὐ δηλοῖ τῆς
19 διαβάσεως, Σικελούς δὲ τοὺς μεταναστάντας ἀποφαί-
νει βιασθέντας ὑπὸ τε Οἰνῶτρων καὶ Ὀπικῶν, Στρά- 15
τωνα δ' ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας ποιησαμένους. Θου-
κυδίδης δὲ Σικελούς μὲν εἶναι γράφει τοὺς μετανα-
στάντας, Ὀπικούς δὲ τοὺς ἐκβαλόντας, τὸν δὲ χρόνον
πολλοῖς ἔτεσι τῶν Τρωικῶν ὕστερον. τὰ μὲν δὴ περὶ
Σικελῶν λεγόμενα τῶν ἐξ Ἰταλίας μετενεγκαμένων 20
τὴν οἰκησιν εἰς Σικελίαν ὑπὸ τῶν λόγου ἀξίων τοι-
άδε ἐστίν.

XXIII. Οἱ δὲ Πελασγοὶ πολλῆς καὶ ἀγαθῆς χώρας

1 * ὑπὸ Οἰνῶτρων O 2 ἔτι Ba | Ἀυσόνων A Ἀυσονίων R
3 τούτων Ba 4 τὸ ὄνομα B 5 φιλιππος B | γράφει sive
γέγραφε c. Kiessling Pr. Bas. p. 4 7 οὔτε Σικελῶν add.
Kiessling, om. O 11 δ' ἐκ A δὲ B 12 πελασγῶν R σικε-
λικῶν B 14 Σικελούς δὲ μετονομασθῆναι τοὺς B 15 βια-
σθέν<τας> B | ὀπικῶν Ba ὀμβρικῶν Bb | Στράτωνα Urlichs
Eos I p. 309 στρατῶν O Πάτρωνα Bernays e cap. 51 Συρά-
κωνα Reiske 16 δ' inseruit Reiske 17 εἶναι B om. R |
μεταναστάντας B ἀπαναστάντας R 23 καὶ om. B κἀγαθῆς
c. Kiessling

κρατήσαντες, πόλεις τε πολλὰς μὲν παραλαβόντες, ἄλλας δ' αὐτοὶ κατασκευάσαντες, μεγάλην καὶ ταχεῖαν ἐπίδοσιν ἔλαβον εἰς εὐανδρίαν καὶ πλοῦτον καὶ τὴν ἄλλην εὐτυχίαν, ἧς οὐ πολὺν ὥναντο χρόνον· ἀλλ' ἡνίκα μάλιστα τοῖς σύμπασιν ἀνθεῖν ἐδόκουν, δαιμονίοις τισὶ χόλοις ἐλαστροθέντες οἱ μὲν ὑπὸ τῶν θείων συμφορῶν, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν προσοικούντων βαρβάρων ἐξεφθάρησαν, τὸ δὲ πλεῖστον αὐτῶν μέρος εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν βάρβαρον αὐτίς ἐσκεδάσθη (περὶ ὧν πολὺς ἂν εἴη λόγος, εἰ βουλοίμην τὴν ἀκριβείαν γράφειν), ὀλίγον δὲ κατέμεινεν ἐν Ἰταλίᾳ τῶν Ἀβοριγίνων προνοία. πρῶτον μὲν οὖν τῆς οἰκοφθορίας ταῖς πόλεις ἐδόκει ἀνχμῶ ἢ γῇ κακωθεῖσα ἄρξει, ἡνίκα οὗτ' ἐπὶ τοῖς δένδρεσι καρπὸς οὐδεὶς ὥρατος γενέσθαι διέβαινεν, ἀλλ' ὥμοι κατέρρεον, οὗθ' ὅποσα σπερμάτων ἀνέντα βλαστοὺς ἀνθήσειεν ἕως στάχνης ἀκμῆς τοὺς κατὰ νόμον ἐξεπλήρου χρόνους, οὔτε πόα κτήνεσιν ἐφύετο διαρκῆς, τῶν τε ναμάτων τὰ μὲν οὐκέτι πίνεσθαι σπουδαῖα ἦν, τὰ δ' ὑπελίμπανε θέρους, τὰ δ' εἰς τέλος ἀπεσβέννυτο. ἀδελφὰ δὲ τούτοις ἐγίνετο περὶ τε προβάτων καὶ γυναικῶν γούας· ἡ γὰρ ἐξημβλοῦτο τὰ ἐμβρυα, ἡ κατὰ τοὺς τόκους διασφειρέτο ἔστιν ἃ καὶ τὰς φερούσας συνδιαλυμηνά- 61

1 πόλεις τε παρέλαβον ἄλλας B πόλεις τε προσέλαβον ἄλλας A, correxerunt Ambrosch et Bücheler 2 ταχεῖαν καὶ μεγάλην B 6 τῶν del. Cobet Obs. p. 24 10 πρὸς vel εἰς τὴν c. Ritschl 11 ὀλίγον δὲ usque ad cap. 24 fin. hinc sumpsit Eusebius praep. evang. IV, 16 13 ἀνχμῶν A 14 οὐδεὶς ἕως τοῦ (vel εἰς τὸ) ὥρ. c. Reiske 15 οὔτε A οὗτ' B corr. Ambrosch. 17 ἐξεπλήρου AB ἐξεπλήρον Euseb. codd. 18 μὲν B μὲν ὥς A 19 <τέλ>ος B θέρους B 23 τὰς τεκνούσας codd. multi Eusebii quod probat Stephanus

μενα. εἰ δέ τι διαφύγοι τὸν ἐκ τῶν ὠδίνων κίνδυνον
ἐμπηρον ἢ ἀτελὲς ἢ δι' ἄλλην τινὰ τύχην βλαφθὲν
τρέφεσθαι χρηστὸν οὐκ ἦν· ἔπειτα καὶ τὸ ἄλλο πλη-
θος τὸ ἐν ἀκμῇ μάλιστα ἐκακοῦτο νόσοις καὶ θανά-
τοις παρὰ τὰ εἰκότα συγχοῖς. μαντευομένοις δ' αὖ-
τοῖς τίνα θεῶν ἢ δαιμόνων παραβάντες τάδε πά-
σχουσι καὶ τί ποιήσασιν αὐτοῖς λωφῆσαι τὰ δεινὰ ἐλ-
πίς, ὁ θεὸς ἀνείλεν ὅτι τυχόντες ὧν ἐβούλοντο οὐκ
ἀπέδωσαν ἃ εὔξαντο, ἀλλὰ προσοφείλουσι τὰ πλεί-
στου ἄξια. οἱ γὰρ Πελασγοὶ ἀφορίας αὐτοῖς γενομέ-
νης ἐν τῇ γῇ πάντων χρημάτων εὔξαντο τῷ τε Διὶ
καὶ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ τοῖς Καβεῖροις καταθύσειν δε-
62 κάτας τῶν προσγενησομένων ἀπάντων, τελεσθεΐσης
δὲ τῆς εὐχῆς ἐξελόμενοι καρπῶν τε καὶ βοσκημάτων
ἀπάντων τὸ λάχος ἀπέθυσαν τοῖς θεοῖς, ὥς δὴ κατὰ 15
τούτων μόνων εὐξάμενοι. ταῦτα δὲ Μυρσίλος ὁ Λέ-
σβιος ἱστοροῖκεν ὀλίγον δεῖν τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι γρά-
φων οἷς ἐγὼ νῦν, πλὴν ὅσον οὐ Πελασγοὺς καλεῖ
τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ Τυρρηνοὺς· τὴν δ' αἰτίαν ὀλί-
γον ὕστερον ἐρῶ. 20

XXIII. Ὡς δὲ ἀπενεχθέντα τὸν χρησμὸν ἔμαθον,
οὐκ εἶχον τὰ λεγόμενα συμβαλεῖν. ἀμχανοῦσι δὲ
63 αὐτοῖς τῶν γεραιτέρων τις λέγει συμβαλὼν τὸ λόγιον,
ὅτι τοῦ παντὸς ἡμαρτήκασιν, εἰ οἴονται τοὺς θεοὺς
ἀδίκως αὐτοῖς ἐγκαλεῖν. χρημάτων μὲν γὰρ ἀποδε- 25
δόσθαι τὰς ἀπαρχὰς αὐτοῖς ἀπάσας ὀρθῶς τε καὶ σὺν
δίκῃ, ἀνθρώπων δὲ γονῆς τὸ λάχος, χορῆμα παντὸς

6 δαιμόνων δίκαια vel ὅσια vel νόμιμα c. Stephanus
16 μόνον A | δι' B δὲ A 17 ὀνόμασιν A 24 οἴοντ(αι) B

μάλιστα θεοῖς τιμιώτατον, ὀφείλεσθαι· εἰ δὲ δὴ καὶ
 τούτων λάβοιεν τὴν δικαίαν μοῖραν, τέλος ἔξειν σφίσι
 2 τὸ λόγιον. τοῖς μὲν δὴ ὀρθῶς ἐδόκει λέγεσθαι ταῦτα,
 τοῖς δὲ ἐξ ἐπιβουλῆς συγκεῖσθαι ὁ λόγος· εἰσηγησα-
 5 μένου δὲ τινος τὴν γνώμην, τὸν θεὸν ἐπερέσθαι, εἰ
 αὐτῷ φίλον ἀνθρώπων δεκάτας ἀπολαμβάνειν, πέμ-
 πουσι τὸ δεύτερον θεοπρόπους, καὶ ὁ θεὸς ἀνείλεν
 οὕτω ποιεῖν. ἐκ δὲ τούτου στάσις αὐτοὺς καταλαμ-
 βάνει περὶ τοῦ τρόπου τῆς δεκατεύσεως. καὶ ἐν ἀλ-
 10 λήλοις οἱ προεστηκότες τῶν πόλεων τὸ πρῶτον ἐταρά-
 3 χθησαν· ἔπειτα καὶ τὸ λοιπὸν πληθὸς δι' ὑποψίας
 τοὺς ἐν τέλει ἐλάμβανεν. ἐγίνοντό τε οὐδενὶ κόσμῳ
 αἱ ἀπαναστάσεις, ἀλλ' ὥσπερ εἰκὸς οἰστρῶ καὶ θεοβλα- 64
 βείᾳ ἀπελαινόμεναι, καὶ πολλὰ ἐφέστια ὅλα ἔξ-
 15 ηλείφθη μέρους αὐτῶν μεθισταμένου· οὐ γὰρ ἐδικαι-
 ουν οἱ προσήκοντες τοῖς ἐξιούσιν ἀπολείπεσθαι τε
 4 τῶν φιλτάτων καὶ ἐν τοῖς ἐχθίστοις ὑπομένειν. πρῶ-
 τοι μὲν δὴ οὗτοι μεταναστάντες ἐξ Ἰταλίας εἰς τε τὴν
 Ἑλλάδα καὶ τῆς βαρβάρου πολλὴν ἐπλανήθησαν. μετὰ
 20 δὲ τοὺς πρώτους ἕτεροι ταῦτόν ἐπαθον, καὶ τοῦτο
 διετέλει γινόμενον ὁσέτη. οὐ γὰρ ἀνίσταν οἱ δυνα-
 στεύοντες ἐν ταῖς πόλεσι τῆς ἀνδρουμένης ἀεὶ νεότη-

1 πάντων μάλιστα vel παντὸς μᾶλλον θεοῖς τίμιον c. Stephanus
 2 τούτων om. Ba 4 τὸν λόγον B 5 ἐπείρεσθαι B
 6 δεκάτας ἀνθρώπων B 10 τότε πρῶτον O, corr. Sintenis
 Em. Dion. I p. 9 11—12 καὶ τὸ — ἐγίνοντό τε om. Aa,
 add. Amg | τ' ἐν οὐδενὶ c. Kiessling 13 αἱ om. A | ἀπανα-
 στάσεις A ἀπαναστάσεις B | ἀλλ' B ἀλλὰ R | ὥσπερ εἰκὸς οἰστρῶ O
 (nisi quod ἐν οἰστρῶ C), ὥσπερ c. Bücheler, ὥσπερ vel οἰσ-
 περ c. Stephanus 14 ἀπελαινόμεναι O ἀπελαινόμενων c.
 Stephanus ex Eusebii libris deterioribus 20 ταύτους πρῶ-
 τοις c. Sintenis Em. Dion. I p. 10 | * τὸ αὐτὸ O 21 γενό-
 μενον AB | ὅσα ἔτη A | ἀνῆσαν Ba

τος ἐξαιρούμενοι τὰς ἀπαρχάς, τοῖς τε θεοῖς τὰ δίκαια
ὑπουργεῖν ἀξιοῦντες καὶ στασιασμοὺς ἐκ τῶν δια-
λαθόντων δεδιότες. ἦν δὲ πολὺ καὶ τὸ πρὸς ἔχθραν σὺν
προφάσει εὐπρεπεῖ ἀπελυνόμενον ὑπὸ τῶν διαφό-
65 ρων· ὥστε πολλὰ αἱ ἀπαναστάσεις ἐγίνοντο καὶ ἐπὶ 5
πλείστον γῆς τὸ Πελασγικὸν γένος διεφορήθη.

XXV. Ἦσαν δὲ τὰ τε πολέμια ἐκ τοῦ μετὰ κινδύ-
νων πεποιῆσθαι τὰς μελέτας ἐν ἔθνεσι φιλοπολέμοις
ζῶντες πολλῶν ἀμείνους καὶ τῆς κατὰ τὰ ναυτικά ἐπι-
στήμης διὰ τὴν μετὰ Τυρρηγῶν οἰκησιν ἐπὶ πλείστον 10
ἐληλακότες· ἣ τε ἀνάγκη ἱκανὴ οὕσα τοῖς ἀπορου-
μένοις βίου τόλμαν παρασχεῖν ἡγεμῶν τε καὶ διδά-
σκαλος τοῦ παντὸς κινδυνεύματος αὐτοῖς ἐρίνετο,
ὥστε οὐ χαλεπῶς ὅπη ἐπέλθοιεν ἐπεκράτουν. ἐκα- 2
λοῦντο δὲ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τῆς τε χώρας 15
ἐπικλήσει ἀφ' ἧς ἐξανέστησαν καὶ τοῦ παλαιοῦ γένους
66 μνήμη οἱ αὐτοὶ Τυρρηγοὶ καὶ Πελασγοί. ὧν ἐγὼ λό-
γον ἐποίησάμην τοῦ μή τινα θαῦμα ποιεῖσθαι, ἐπει-
67 δὴν ποιητῶν ἢ συγγραφέων ἀκούῃ τοὺς Πελασγοὺς
καὶ Τυρρηγοὺς ὀνομαζόντων, πῶς ἀμφοτέρως ἔσχον 20
τὰς ἐπωνυμίας οἱ αὐτοί. ἔχει γὰρ περὶ αὐτῶν καὶ 3
Θουκυδίδης μὲν ἐναργῆ ἀκτῆς τῆς Θρακίας μνήμην καὶ

2 διαλαχόντων c. Sylburg ἀεὶ λαχόντων c. Cobet Obs.
p. 25 ἀπελαθόντων c. Bücheler 3 ἦσαν δὲ πολλοὶ AB
5 ἐπαναστάσεις B 6 τῆς γῆς | διεφορήθησαν voce ἦσαν
omissa AB 7 τε add. Kiessling 8 τε πεποιῆσθαι Bb τε
πεποιεῖσθαι Ba ποιεῖσθαι A, corr. Ritschl 11 ἀπολειανό-
τες O, corr. Stephanus 12 τε om. A 13 τοῦ del. Sintenis
Em. Dion. I p. 10 19 τοὺς O αὐτοὺς c. Kiessling
21 περὶ αὐτῶν A καὶ περὶ αὐτῶν B corr. Ritschl, del. Madvig
Adv. I p. 723 22 Θουκυδίδης μὲν ἐν AB | ἀρκτῇ τῆς
Θρακίας μνήμη A ἀρκτῇ τῆς Θρακίας μνήμη B | ἔχει γὰρ περὶ

τῶν ἐν αὐτῇ κειμένων πόλεων, ἃς οἰκοῦσιν ἄνθρωποι
 δίγλωττοι. περὶ δὲ τοῦ Πελασγικοῦ ἔθνους ὅδε ὁ
 λόγος· ἔνι δέ τι καὶ Χαλκιδικόν, τὸ δὲ πλεῖστον
 Πελασγικὸν τῶν καὶ Αἰμυόν ποτε καὶ Ἀθήνας οἰκη-
⁴σάντων Τυρρηγῶν'. Σοφοκλεῖ δ' ἐν Ἰνάχῳ δράματι α
⁵ἀνάπαιστον ὑπὸ τοῦ χοροῦ λεγόμενον πεποιήται ὥδε·

Ἰναχε νᾶτορ, καὶ τοῦ κρηγῶν
 πατρὸς Ὠκεανοῦ, μέγα πρῆσβέων
 Ἄργους τε γύαις Ἥρας τε πάροις,
 καὶ Τυρρηγοῖσι Πελασγοῖς.

10

5 Τυρρηγίας μὲν γάρ δὴ ὄνομα τὸν χρόνον ἐκείνον
 ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἦν, καὶ πᾶσα ἡ προσεσπέριος Ἰταλία
 τὰς κατὰ τὸ ἔθνος ὀνομασίας ἀφαιρεθεῖσα [καὶ] τὴν
 ἐπίκλησιν ἐκείνην ἐλάμβανεν, ὥσπερ <καὶ> τῆς Ἑλλά-
 15δος ἄλλη τε πολλὰ καὶ περὶ τὴν καλουμένην νῦν
 Πελοπόννησον ἐγένετο· ἐπὶ γὰρ ἐνὸς τῶν οἰκούντων
 ἐν αὐτῇ ἔθνων, τοῦ Ἀχαικοῦ, καὶ ἡ σύμπασα χερσό-
 νησος, ἐν ᾗ καὶ τὸ Ἀρκαδικόν καὶ τὸ Ἰωνικόν καὶ
 ἄλλα συχνὰ ἔθνη ἐνεστίν, Ἀχαιὰ ὀνομάσθη.

αὐτῶν καὶ Θουκυδίδης μνήμην ἐν τετάρτῃ <ὡς ἐπικρατη-
 κότες> τῆς Θράκης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ κ. π. c. Ritschl, λέγει
 γὰρ περὶ αὐτῶν Θ. μὲν ἐν Αὐτῆς τῆς Θράκης μνήμην καὶ
 c. Sauppe Philol. XIX p. 149 μὲν ἐν τετάρτῃ αὐτῆς μνήμην
 καὶ τῶν c. Madvig Adv. I p. 723 ἐναργῆ ipse conieci 2 ὅδε
 Bb ὥδε ABa 4 λημιὸν ποτὲ A 5 σοφοκλῆς B 7 νά-
 τορ Ba γεννάτορ ABb, corr. Meineke | κρηγῶν B 8 μετα-
 πρῆσβέων c. Reiske 10 τυρρηγοῖς AB Τυρρηγοῖσι Meineke
 11 γὰρ B om. R | κατὰ τὸν c. Pflugk | ἐκείνον πολὺ καὶ κλει-
 νόν c. Reiske, μέγα ὄνομα Cobet Obs. p. 26 13 τὸ del.
 Pflugk | ἔθνη c. Reiske | καὶ del. Ambrosch 14 καὶ add.
 Reiske 18 Ἰ(ο)νικόν B

XXVI. Ὁ δὲ χρόνος ἐν ᾧ τὸ Πελασγικὸν κακοῦ-
σθαι ἤρξατο, δευτέρα γενεὰ σχεδὸν πρὸ τῶν Τρωικῶν
69 ἐγένετο· διέτεινε δὲ καὶ μετὰ τὰ Τρωικά, ἕως εἰς ἐλά-
χιστον συνεστάλη τὸ ἔθνος. ἔξω γὰρ Κρότωνος τῆς
ἐν Ὀμβρικοῖς πόλεως ἀξιολόγου, καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο
ἐν τῇ Ἀβοριγίνων οἰκισθὲν ἐτύγχανε, τὰ λοιπὰ τῶν
Πελασγῶν διεφθάρη πολιίσματα. ἡ δὲ Κρότων ἄχρι
πολλοῦ διαφνύαζα τὸ παλαιὸν σχῆμα χρόνος οὐ
πολὺς ἐξ οὗ τὴν τε ὀνομασίαν καὶ τοὺς οἰκήτορας
ἥλλαξε· καὶ νῦν ἐστὶ Ῥωμαίων ἀποικία, καλεῖται δὲ
Κορθωνία. οἱ δὲ τῶν ἐκλιπόντων τὴν χώραν Πελασ- 2
γῶν κατασχόντες τὰς πόλεις ἄλλοι τε πολλοὶ ἦσαν,
ὥς ἕκαστοί τιςιν ἔτυχον ὁμοτέρμονας τὰς οἰκήσεις
ἔχοντες, καὶ ἐν τοῖς μάλιστα πλείστας τε καὶ ἀρίστας
Τυρρηνοί. τοὺς δὲ Τυρρηνοὺς οἱ μὲν αὐτόχθονας 15
Ἰταλίας ἀποφαίνουσιν, οἱ δὲ ἐπήλυδας· καὶ τὴν ἐπω-
νυμίαν αὐτοῖς ταύτην οἱ μὲν αὐθιγενὲς τὸ ἔθνος
ποιοῦντες ἐπὶ τῶν ἐρυμάτων, ἃ πρῶτοι τῶν τῆδε οἰ-
κούντων κατεσκεύασαντο, τεθῆναι λέγουσι· τύρσεις
οὐ γὰρ καὶ παρὰ Τυρρηνοῖς αἱ ἐντεῖχιοι καὶ στεγαναὶ 20
οἰκήσεις ὀνομάζονται ὥσπερ παρ' Ἑλλήσιν. ἀπὸ δὲ
τοῦ συμβεβηκότος αὐτοῖς ἀξιούσι τεθῆναι τοῦνομα,
ὥσπερ καὶ τοῖς ἐν Ἀσίᾳ Μοσυνοίοις· οἰκοῦσι μὲν
γὰρ δὴ κἀκεῖνοι ἐπὶ ξυλίνοις ὥσπερὰν πύργοις ὑψη-
λοῖς σταυρώμασι, μόσυνας αὐτὰ καλοῦντες. 25

2 δευτέρα γενεὰ B δευτέρα γενεὰ vulgo et Cobet Obs.
p. 26 3 δὲ καὶ B δὲ σχεδὸν καὶ A | τὰ om. AaBa 6 ἐτύγ-
χανεν B 9 οὔτε τὴν τε Ab 10 καλεῖται δὲ R καλεῖται
Ba ἡ καλεῖται Bb 11 Κορθῶνα c. Cluverus Ital. ant. p. 574
18 ἐπὶ B ἀπὸ R 19 κατεσκεύασαν B 20 ἐντεῖχιοι A
21 ἀπὸ δὴ AbB ἀπὸ Aa 23 τοὺς — μοσυνοίκους A
24 ὥσπερ ἂν O 25 μόσυνας B | αὐτὰς O

XXVII. Οἱ δὲ μετανάστας μυθολογοῦντες αὐτοὺς εἶναι Τυρρηγνὸν ἀποφαίνουσιν ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας γενόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ θέσθαι τῷ ἔθνει τοῦνομα· τοῦτον δὲ Λυδὸν εἶναι τὸ γένος ἐκ τῆς πρότερον
 5 Μηονίας καλουμένης, παλαιὸν δὲ τινὰ μετανάστην ὄντα· εἶναι δ' αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Διὸς, λέγοντες ἐκ Διὸς καὶ Γῆς Μάνην γενέσθαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ βασιλέα· τοῦτου δὲ καὶ Καλλιρόης τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς γεννηθῆναι Κότυν· τῷ δὲ Κότυϊ γήμαντι
 10 θυγατέρα Τύλλου τοῦ γηγενοῦς Ἀλίην δύο γενέσθαι 2 παῖδας Ἀσίην καὶ Ἄτυν· ἐκ δὲ Ἄτυος καὶ Καλλι- 7 θέας τῆς Χωραίου Λυδὸν φῦναι καὶ Τυρρηγνόν· καὶ τὸν μὲν Λυδὸν αὐτοῦ καταμείναντα τὴν πατρῴαν ἀρχὴν παραλαβεῖν καὶ ἀπ' αὐτοῦ Λυδῖαν τὴν γῆν
 15 ὀνομασθῆναι· Τυρρηγνὸν δὲ τῆς ἀποικίας ἡγησάμενον πολλὴν κτήσασθαι τῆς Ἰταλίας καὶ τοῖς συναρμείοις τοῦ στόλου ταύτην θέσθαι τὴν ἐπωνυμίαν.
 3 Ἡροδότῳ δὲ εἰρηνται Ἄτυος τοῦ Μάνεω παῖδες οἱ περὶ Τυρρηγνόν, καὶ ἡ μετανάστασις τῶν Μηόνων εἰς
 20 Ἰταλίαν οὐχ ἑκούσιος. φησὶ γὰρ ἐπὶ τῆς Ἄτυος ἀρχῆς ἀφορίαν καρπῶν ἐν τῇ γῇ Μηόνων γενέσθαι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους τέως μὲν ὑπὸ τῆς φιλοχωρίας κρατου-
 μένους πολλὰ διαμνηχανήσασθαι πρὸς τὴν συμφορὰν

1 αὐτοὺς μυθολογοῦντες B 5 μηονίας B μηνίας A |
 κατὰ χρησμόν παλαιὸν c. Reiske | μετανάστην ὄντα Sintenis
 Em. Dion. I p. 11 μετανάστάντα O 7 Μάνην Sylburg μάσσην
 O, Μαιόνην c. Kiessling | τὸν πρῶτον Sauppe Eph. Gott.
 1861 p. 1860 8 ἐκ τούτου Sauppe l. l. τούτῳ δ' ἐκ c.
 Kiessling | καὶ om. B 9 γενέσθαι Grasberger Tess. Herbip.
 p. 26 10 Ἀλίην B 18 εἰρηται O corr. Reiske εἰρηται
 ως . . . ἑκούσιος γέγονεν c. Sylburg cui assentitur Ambrosch |
 Μάνεω Sylburg μάσνεω AB 21 ἀφορία B

ἀλεξητήρια, τῇ μὲν ἐτέρᾳ τῶν ἡμερῶν μέτρια σιτία προσφερομένους, τῇ δ' ἐτέρᾳ διακαρτεροῦντας· χρο-
νίζοντος δὲ τοῦ δεινοῦ διανείμαντας ἅπαντα τὸν δῆ-
μον διχῇ κλήρους ταῖς μοίραις ἐπιβαλεῖν· τὸν μὲν
72 ἐπ' ἐξόδῳ τῆς χώρας, τὸν δ' ἐπὶ μονῇ, καὶ τῶν Ἄνους 5
παιδῶν τὸν μὲν τῇ προσνεῖμαι, τὸν δὲ τῇ. λαχούσης δὲ 4
τῆς ἅμα Λυδῷ μοίρας τὴν τοῦ μεῖναι τύχην, ἐκχωρή-
σαι τὴν ἐτέραν ἀπολαχοῦσαν τῶν χρημάτων τὰ μέρη,
ὀρμισαμένην δ' ἐπὶ τοῖς ἐσπερίοις μέρεσι τῆς Ἰταλίας,
ἐνθα ἦν Ὀμβρικοῖς ἢ οἰκησιν, αὐτοῦ καταμείναςαν 10
ιδρύσασθαι πόλεις τὰς ἔτι καὶ κατ' αὐτὸν ἐκείνον
οὔσας.

XXVIII. Τούτῳ τῷ λόγῳ πολλοὺς καὶ ἄλλους
συγγραφεῖς περὶ τοῦ Τυρρηνῶν γένους χρησαμένους
ἐπίσταμαι, τοὺς μὲν κατὰ ταῦτά, τοὺς δὲ μεταθέντας 15
τὸν οἰκισμὸν καὶ τὸν χρόνον. ἔλεξαν γὰρ δὴ τινες
Ἡρακλέους υἱὸν εἶναι τὸν Τυρρηνὸν ἐξ Ὀμφάλης τῆς
Λυδῆς γενόμενον· τοῦτον δ' ἀφικόμενον εἰς Ἰταλίαν
ἐκβαλεῖν τοὺς Πελασγοὺς ἐκ τῶν πόλεων οὐχ ἀπασῶν,
ἀλλ' ὅσαι πέραν ἦσαν τοῦ Τεβέριος ἐν τῷ βορείῳ μέρει. 20
8 ἔτεροι δὲ Τηλέφου παῖδα τὸν Τυρρηνὸν ἀποφαίνου-
σιν, ἐλθεῖν δὲ μετὰ <τὴν> Τροίας ἄλωσιν εἰς Ἰταλίαν.
Ἕανθος δὲ ὁ Λυδὸς ἱστορίας παλαιᾶς εἰ καὶ τις ἄλλος 2

3 διανείμαντα Ἄνυν ἅπαντα c. Valckenarius in Herod. I 94
4 διὰ κλήρου AB, sed διχῇ γρ. Bmg δύο κλήρους Sintenis
Em. Dion. I p. 13 | μόραις A 5 ἐξόδῳ ἐκ τῆς γ. c. Reiske
ex Herodoto 6 μὲν τῇ προσνεῖμαι τὸν δὲ τῇ B μὲν προσ-
μεῖναι τὸν δὲ μὴ R 7 τὴν τοῦ μένειν vel τοῦ μεῖναι τύχην
c. Casaubonus μὲν ἀμείνω O 8 τὴν A τὴν δ' B | ἀπολα-
βοῦσαν c. Sintenis Em. Dion. I p. 13 11 καὶ del. Cobet Obs.
p. 26 ἐκεῖ οὔσας Cobet l. l. 14 συγγραφεῖς Ambrosch ἐν-
γραφή O 19 οὐχί B 20 τιβέριος B 22 *τὴν addidi

ἔμπειρος ὢν, τῆς δὲ πατρίου καὶ βεβαιωτῆς ἂν οὐ-
 δενὸς ὑποδεέστερος νομισθεῖς, οὔτε Τυρρηνὸν ὠνόμακεν
 οὐδαμοῦ τῆς γραφῆς δυνάστην Λυδῶν οὔτε ἀποικίαν
 Μηόνων εἰς Ἰταλίαν κατασχοῦσαν ἐπίσταται Τυρρηνίας
 5 τε μνήμην ὥς Λυδῶν ἀποκτίσεως ταπεινοτέρων ἄλλων
 μεμνημένος οὐδεμίαν πεποιήται. Ἄντος δὲ παῖδας
 γενέσθαι λέγει Λυδὸν καὶ Τόρηβον, τούτους δὲ μερι-
 σαμένους τὴν πατρίαν ἀρχὴν ἐν Ἀσίᾳ καταμεῖναι
 ἀμφοτέροους· καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὧν ἦρξαν ἐπ' ἐκείνων
 10 φησὶ τεθῆναι τὰς ὀνομασίας, λέγων ὧδε· ἅπὸ Λυδοῦ
 μὲν γίνονται Λυδοί, ἀπὸ Τορήβου δὲ Τόρηβοι. τού-
 των ἡ γλῶσσα ὀλίγον παραφέρει, καὶ νῦν ἐτι σιλλοῦ-
 σιν ἀλλήλους ῥήματα οὐκ ὀλίγα, ὥσπερ Ἰωνες καὶ 7
 3 Δωριεῖς. Ἑλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος τοὺς Τυρρηνοὺς
 15 φησι Πελασγοὺς πρότερον καλουμένους, ἐπειδὴ κατ-
 ῶκησαν ἐν Ἰταλίᾳ, παραλαβεῖν ἣν νῦν ἔχουσι προσ-
 ηγορίαν. ἔχει δὲ αὐτῷ ἐν Φορωνίδι ὁ λόγος ὧδε· τοῦ
 Πελασγοῦ τοῦ βασιλέως αὐτῶν καὶ Μενίπης τῆς
 Πηνειοῦ ἐγένετο Φράστωρ, τοῦ δὲ Ἀμύντωρ, τοῦ δὲ
 20 Τενταμίδης, τοῦ δὲ Νάνας. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντες
 οἱ Πελασγοὶ ὑπ' Ἑλλήνων ἀνέστησαν, καὶ ἐπὶ Σπινῆτι
 ποταμῷ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ τὰς νῆας καταλιπόντες

2 ὑποδεεστέρον A ὑποδεεστέρον B 5 τε] δὲ B | ἀποκτί-
 σεως Ba ut videtur et Cobet Obs. p. 26 ἀποικίσεως R 7 τόρη-
 μον B 11 τορήβου δὲ τόρηβοι AB 12 ἡ om. A | σιλλοῦ-
 σιν A quod defendit Meutzner Ann. phil. 1877 p. 820 σιλ-
 λουσιν B σιλλῶσιν c. Ritschl ζηλοῦσιν ἀλλήλους εἰς φ. c. Reiske
 ὁμολογοῦσιν c. Sintenis Em. Dion. I p. 15 συνάδουσιν conieci
 13 ἀλλήλους O ἀλλήλους Meineke, Sintenis 14 τυρρηνι-
 κοὺς Ba 16 νῦν om. B 18 βασιλέως O Cobet Obs. p. 26
 formas ionicas restituit 19 φάστωρ B 22 ἐν τῷ om. B |
 ἰονικῷ A, ἰ(ο)νικῷ B ἰονίῳ Sylburg

Κρότωνα πόλιν ἐν μεσογείῳ εἶλον καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώ-
 μνοι τὴν νῦν καλεομένην Τυρσηνίην ἔκτισαν'.
 75 Μυρσίλος δὲ τὰ ἔμπαλιν ἀποφαινόμενος Ἑλλανίκῳ 4
 τοὺς Τυρσηνοὺς φησιν, ἐπειδὴ τὴν ἑαυτῶν ἐξέλιπον,
 ἐν τῇ πλάνῃ μετονομασθῆναι Πελαργούς, τῶν ὀρνέων 5
 τοῖς καλουμένοις πελαργοῖς εἰκασθέντας, ὥς κατ'
 ἀγέλας ἐφοίτων εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν βάρβα-
 ρον· καὶ τοῖς Ἀθηναίοις τὸ τεῖχος τὸ περὶ τὴν ἀκρό-
 πολιν, τὸ Πελαργικὸν καλούμενον, τούτους περιβαλεῖν.

XXVIII. Ἐμοὶ μέντοι δοκοῦσιν ἅπαντες ἄμαρ- 10
 τάνειν οἱ πεισθέντες ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἔθνος εἶναι τὸ
 Τυρσηνικὸν καὶ τὸ Πελαργικόν. τῆς μὲν γὰρ ὀνο-
 16 μασίας ἀπολαῦσαι ποτε αὐτοὺς τῆς ἀλλήλων οὐδὲν
 θαυμαστὸν ἦν, ἐπεὶ καὶ ἄλλα δὴ τινα ἔθνη, τὰ μὲν
 Ἑλλήνων, τὰ δὲ βαρβάρων, ταῦτόν ἔπαθεν, ὥσπερ τὸ 15
 Τρωικὸν καὶ τὸ Φρυγικὸν ἀγχοῦ οἰκοῦντα ἀλλήλων·
 (πολλοῖς γέ τοι γένος ἐν ἄμφω ταῦτ' ἐνομίσθη, κλή-
 σει διαλλάττον οὐ φύσει) καὶ οὐχ ἥμισυ τῶν ἁλλοθί
 που συνωνυμῆαις ἐπικερασθέντων καὶ τὰ ἐν Ἰταλίᾳ
 ἔθνη [τὸ αὐτὸ ἔπαθεν]. ἦν γὰρ δὴ χρόνος ὅτε καὶ 2
 20 Λατῖνοι καὶ Ὀμβρικοὶ καὶ Αὔσονες καὶ συχνοὶ ἄλλοι
 Τυρσηνοὶ ὑφ' Ἑλλήνων ἐλέγοντο, τῆς διὰ μακροῦ
 τῶν ἐθνῶν οἰκήσεως ἀσαφῇ ποιούσης τοῖς πρόσω τὴν
 ἀκριβείαν· τὴν τε Ῥώμην αὐτὴν πολλοὶ τῶν συγγρα-

1 μεσογείᾳ B 3 δὲ τὰ B δὲ A 4 φησὶ B 5 πελα-
 ροὺς Bb | ὀρνέων B (?) 6 ὥς κατὰ O οἷς ὁμοίως κατ' α.
 c. Reiske 9 πελαργικόν Bb 10 μέν τι B 13 αὐτοῖς
 om. B 14 ἦν del. Cobet Obs. p. 27 15 * ταῦτό O | ἔπα-
 θεν Cobet l. l. 16 ἀγχοῦ] ἐγγὺς c. Krebs Präpositions-
 adverbien II p. 49 17 γέ τοι om. B 19 καὶ del. Cobet l. l.
 20 ἔπαθεν B ἔπαθεν R τὸ αὐτὸ ἔπαθεν del. Garrar Obs.
 p. 15 21 παλατῖνοι Ba

φύων *Τυρρηνίδα πόλιν εἶναι ὑπέλαβον. ὀνομάτων*
μὲν οὖν ἐναλλαγὴν, ἐπεὶ καὶ βίων, πεῖθομαι τοῖς
ἔθνεσι γενέσθαι· κοινοῦ δὲ ἄμφω μετειληφέναι γέ-
νους οὐ πεῖθομαι, πολλοῖς τε ἄλλοις καὶ μάλιστα ταῖς 71
 5 *φωναῖς αὐτῶν διηλλαγμέναις καὶ οὐδεμίαν ὁμοιότητα*
 3 *σωζούσαις τεκμαιρόμενος. 'καὶ γὰρ δὲ οὔτε Κροτω-*
νιῇται' ὥς φησιν Ἡρόδοτος 'οὐδαμοῖσι τῶν νῦν σφεας
περιοικούντων εἰσὶν ὁμόγλωσσοι οὔτε Πλακιηνοί,
σφίσι δ' ὁμόγλωσσοι. δηλοῦσι δὲ ὅτι, τὸν ἡνείκαντο
 10 *γλώσσης χαρακτηῖρα μεταβαλίνοντες ἐς ταῦτα τὰ χωρία,*
τοῦτον ἔχουσιν ἐν φυλακῇ'. καίτοι θαυμάσειεν ἄν
τις, εἰ Πλακιανοῖς μὲν τοῖς περὶ τὸν Ἑλλήσποντον
οἰκοῦσιν ὁμοίαν διάλεκτον εἶχον οἱ Κροτωνιᾶται,
ἐπειδὴ Πελασγοὶ ἦσαν ἀμφοτέρω ἀρχῇθεν, Τυρρη-
 15 *νοῖς δὲ τοῖς ἔγγιστα οἰκοῦσι μηδὲν ὁμοίαν. εἰ γὰρ τὸ*
συγγενὲς τῆς ὁμοφωνίας αἷτιον ὑποληπτέον, θάτερον
 4 *δὴ που τῆς διαφωνίας· οὐ γὰρ δὴ κατὰ γε τὸ αὐτὸ 7*
ἐγγωρεῖ νομίζειν τὰμφοτέρα. καὶ γὰρ δὴ τὸ μὲν ἔτερον
καὶ λόγον τιν' ἂν εἶχε γενόμενον, τὸ δὴ τοὺς πρόσω
 20 *τὰς οἰκῆσεις ἀπ' ἀλλήλων ποιησαμένους ὁμοεθνεῖς*
μηκέτι διασώζειν τὸν αὐτὸν τῆς διαλέκτου χαρακτηῖρα
διὰ τὰς πρὸς τοὺς πέλας ὁμιλίας· τὸ δὲ τοὺς ἐν τοῖς
αὐτοῖς οἰκοῦντας χωρίοις μηδ' ὅτιοῦν κατὰ τὴν φω-
νὴν ἀλλήλοισι ὁμολογεῖν ἐκ ταύτου φύντας γένους
 25 *οὐδένα λόγον ἔχει.*

2 ἐπαλλαγὴν B | βίον A 6 ἢ γὰρ AB καὶ γὰρ Herod. I 57 |
 κροτωνιᾶται A κροτωνίταις B Κροτωνιῇται Herodotus I. I.
 7 φησι B | οὐδ' ἄλλοις O οὐδαμοῖς Reiske corr. Ambrosch
 8 πλακιηνοῖς B πλακιανοῖς A 9 φησι AB | ἡνείκαντο Ba
 ἡνέγκαντο Bb 10 γλώσση AB | εἰς AB 17 κατάγετο A
 18 τὰ ἀμφοτέρα B τὰ del. Cobet Obs. p. 27 19 * ἂν om.
 O ἂν τινα Reiske 24 ταύτου B τοῦ αὐτοῦ R

XXX. Τούτω μὲν δὴ τῷ τεκμηρίῳ χρώμενος
 ἑτέρους εἶναι πελιδνοὺς τῶν Τυρρηγῶν τοὺς Πελασ-
 γοὺς. οὐ μὲν δὴ οὐδὲ Λυδῶν τοὺς Τυρρηγνοὺς ἀποί-
 κους οἶμαι γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ ἐκείνοις ὁμόγλωσσοί
 εἰσιν, οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν ὥς φωνῇ μὲν οὐκέτι χρω-
 ν-
 5 ται παραπλησίᾳ, ἀλλὰ δέ τινα διασώζουσι τῆς μητρο-
 πόλεως [γῆς] μηνύματα. οὔτε γὰρ θεοὺς Λυδοῖς τοὺς
 αὐτοὺς νομίζουσιν οὔτε νόμοις οὔτ' ἐπιτηδεύμασι
 κέχρηται παραπλησίῳ, ἀλλὰ κατὰ γε ταῦτα πλεον
 Λυδῶν διαφέρουσιν ἢ Πελασγῶν. κινδυνεύουσι γὰρ ²
 9 τοῖς ἀληθείαι μᾶλλον εἰκότα λέγειν <οί> μηδαμῶθεν ¹⁰
 ἀφιγμένον, ἀλλ' ἐπιχώριον τὸ ἔθνος ἀποφαινόντες,
 ἐπειδὴ ἀρχαίον τε πάνυ καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ γένει οὔτε
 ὁμόγλωσσον οὔτε ὁμοδίαιτον <ὄν> εὐρίσκεται. ὠνομά-
 σθαι δ' ὑφ' Ἑλλήνων αὐτὸ τῇ προσηγορίᾳ ταύτῃ οὐδὲν ¹⁵
 κωλύει, καὶ διὰ τὰς ἐν ταῖς τύρσεσιν οἰκήσεις καὶ
 ἀπ' ἀνδρὸς δυνάστου. Ῥωμαῖοι μέντοι ἄλλαις αὐτὸ ³
 προσαγορεύουσιν ὀνομασίαις· καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς χώρας,
 ἐν ᾗ ποτε ᾤκησαν, Ἐτρουρίας προσαγορευομένης
 Ἐτρούσκους καλοῦσι τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐπὶ τῆς ²⁰
 ἐμπειρίας τῶν περὶ τὰ θεῖα σεβάσματα λειτουργιῶν,
 διαφέροντας εἰς αὐτὴν ἑτέρων, νῦν μὲν Τούσκους ἀσα-

3 οὐ μὲν γὰρ δὴ c. Kiessling 4 οἶμαι B 5 οὐδ' B
 οὐδὲ R 6 παραπλησίᾳ Schäfer in Greg. Cor. p. 610 παρα-
 πλησίᾳ B παραπλησίως R 7 γῆς del. Madvig· Adv. I 723
 8 νομαίς AB | οὐδ' ἐπιτηδεύμασι Bücheler 9 ἀλλὰ γε
 κατὰ γε· B 10 διαφέρουσιν ἢ Πελασγῶν B ἢ Π. δ. R | γὰρ O
 γοῦν Reiske ἄρα Madvig l. l. 11 τοῖς O τοι Cobet Obs. p. 28 |
 οἱ add. Reiske 14 ὄν add. Cobet l. l. 20 ἐπὶ B ἀπὸ R
 22 μὲν τοι O Τούσκους excidisse Ritschl censet μὲν Τούσκους
 Sintenis Em. Dion. I p. 14 Bücheler, Sauppe Eph. Gott. 1861
 p. 1861

φρέστερον, πρότερον δ' ἀκριβοῦντες τοῦνομα ὥσπερ Ἑλ-
 ληνες Θυοσκόους ἐκάλουν· αὐτοὶ μέντοι σφαῖς αὐτοὺς 80
 ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων τινὸς Ῥασέννα τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ
 4 τρόπον ὀνομάζουσι. πόλεις δὲ ἄστινας φῆισαν οἱ
 5 Τυρρηνοὶ, καὶ πολιτευμάτων οὔστινας κατεστήσαντο
 κόσμους, δύναμιν τε ὁπόσῃν οἱ σύμπαντες καὶ ἔργα
 εἴ τινα μνήμης ἄξια διεπράξαντο, τύχαις τε ὁποίαις
 5 ἐχρήσαντο, ἐν ἑτέρῳ δηλωθήσεται λόγῳ. τὸ δ' οὖν
 Πελασγικὸν φῶλον, ὅσον μὴ διεφθάρῃ τε καὶ κατὰ
 10 τὰς ἀποικίας διεσπάρσθῃ, διέμεινε δὲ ὀλίγον ἀπὸ πολ-
 λοῦ, μετὰ τῶν Ἀβοριγίνων πολιτευόμενον ἐν τούτοις
 ὑπελείφθη τοῖς χωρίοις, ὅπου σὺν χρόνῳ τὴν Ῥώμην
 οἱ ἔκγονοι αὐτῶν σὺν τοῖς ἄλλοις ἐπολίσαντο. καὶ
 τὰ μὲν ὑπὲρ τοῦ Πελασγικοῦ γένους μυθολογούμενα
 15 τοιᾶδε ἐστί.

➤ XXXI. Μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον στόλος ἄλλος
 Ἑλληνικὸς εἰς ταῦτα τὰ χωρία τῆς Ἰταλίας κατὰγεται,
 ἐξηκοστῷ μάλιστα ἔτει πρότερον τῶν Τρωικῶν, ὥς
 αὐτοὶ Ῥωμαῖοι λέγουσιν, ἐκ Παλλαντίου πόλεως Ἀρ-
 20 καδικῆς ἀναστάς. ἡγεῖτο δὲ τῆς ἀποικίας Εὐάνδρος 8:
 Ἐρμού λεγόμενος καὶ νύμφης τινὸς Ἀρκάσιον ἐπιχω-
 ρίας, ἣν οἱ μὲν Ἑλληνες Θέμιν εἶναι λέγουσι καὶ
 θεοφόρητον ἀποφαίνουσιν, οἱ δὲ τὰς Ῥωμαϊκὰς συγγρά-

1 δὲ AB 2 Θούσκους c. Lepsius de Pelasgis p. 11
 3 τινες B | Ταρσένα vel Ταρσένα Lepsius p. 24 4 ὤνη-
 σαν O corr. Portus 6 οἱ σύμπαντες O ἐκέκτηντο excidisse
 putat Reiske ἔσχον Kayser Ann. phil. 1863 p. 4 ἐκτεήσαντο
 Garrer Obs. p. 2 Meutzner Ann. phil. 1877 p. 821 mihi of
 σύμπαντες corruptum videtur 12 δ ὑπελείφθη c. Reiske
 13 ἄλλοις] Ἀλβανοῖς c. Kiessling | ἐπολιτεύσαντο B 14 Πε-
 λασγικοῦ] πελασιγῶν B 15 εἰσι B 16 ἄλλος ἑλληνικὸς στό-
 λος B 21 λεγόμενος B γενόμενος A

ψαντες ἀρχαιολογίας τῇ πατρίῳ γλώσσει Καρμέντην
 ὀνομάξουσιν· εἴη δ' ἂν Ἑλλάδι φωνῇ Θεσπιφδὸς τῇ
 νύμφῃ τοῦνομα· τὰς μὲν γὰρ ῥῥὰς καλοῦσι Ῥωμαῖοι
 κάρμινα, τὴν δὲ γυναικα ταύτην ὁμολογοῦσι δαιμο-
 νίῳ πνεύματι κατὰσχετον γενομένην τὰ μέλλοντα ⁵
 συμβαίνειν τῷ πλήθει δι' ῥῥῆς προλέγειν. ὁ δὲ στό- 2
 λος οὗτος οὐκ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς γνώμης ἐπέμφθη,
 ἀλλὰ στασιάζαντος τοῦ δήμου τὸ ἐλαττωθὲν μέρος
¹² ἐκούσιον ὑπεξῆλθεν. ἐτύγχανε δὲ τότε τὴν βασιλείαν
 τῶν Ἀβοριγίνων παρειληφὼς Φαῦνος, Ἄρεος ὡς φα- 10
 σιν ἀπόγονος, ἀνὴρ μετὰ τοῦ δραστηρίου καὶ συνε-
 τὸς, καὶ αὐτὸν ὡς τῶν ἐπιχωρίων τινὰ Ῥωμαῖοι δαι-
 μόνων θυσίαις καὶ ῥῥαῖς γεραίρουσιν. οὗτος ὁ ἀνὴρ
 δεξάμενος κατὰ πολλὴν φιλότητα τοὺς Ἀρκάδας ὀλί-
 γους ὄντας, δίδωσιν αὐτοῖς τῆς αὐτοῦ χώρας ὀπόσῃν ¹⁵
 ἐβούλυντο. οἱ δὲ Ἀρκάδες, ὡς ἡ Θέμις αὐτοῖς ἐπι- 3
 θειάζουσα ἔφραξεν, αἰροῦνται λόφον ὀλίγον ἀπέχοντα
 τοῦ Τεβέριος, ὃς ἐστὶ νῦν ἐν μέσῳ μάλιστα τῆς Ῥω-
 μαίων πόλεως, καὶ κατασκευάζονται πρὸς αὐτῷ κώ-
 μῃν βραχεῖαν, δυοὶ ναυτικοῖς πληρώμασιν ἐν οἷς ²⁰
 ἀπανέστησαν τῆς Ἑλλάδος ἀποχωρῶσαν, ἣν ἐμελλε τὸ
 πεπρωμένον σὺν χρόνῳ θήσειν ὅσῃν οὗθ' Ἑλλάδα
 πόλιν οὔτε βάρβαρον κατὰ τε οἰκήσεως μέγεθος καὶ
 κατὰ δυναστείας ἀξίωσιν καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν εὐ-

1 πατρίῳ AB πατρίῳ Meineke | Καρμέντην Urlichs Eos I
 p. 309 καρμέντην A καρμετίνον B 4 καρμίαν B θερμίαν A
 5 γενομένην Reiske γινομένην O 6 ὁ δὲ λόγος Ba 8 μέ-
 ρος ἐκούσιον Ambrosch ἐκούσιον μέρος O ἀκούσιον c. Reiske
 10 ὡς φασιν om. B | ἄρε(ς) B 11 καὶ ὡς φασὶ συνετὸς B
 15 αὐτοῦ O 18 τιβέριος Ba 20 δυοὶ νῆλτικοῖς A δυοὶ
 ἄλτικοῖς B δυοὶν ἄλτικοῖς (Ca) prob. Madvig Adv. I 723 | ἐν
 del. Madvig l. l. 23 κατὰ τε Sylburg κατὰ γε O

τυχίαν, χρόνον τε ὅποσον ἂν ὁ θνητος αἰὼν ἀντέχη 8
 4 πόλεων μάλιστα πασῶν μνημονευθησομένην. ὄνομα
 δὲ τῷ πολίσματι τούτῳ τίθενται Παλλάντιον ἐπὶ τῆς
 ἐν Ἀρκαδίᾳ σφῶν μητροπόλεως· νῦν μέντοι Παλά-
 5 τιον ὑπὸ Ῥωμαίων λέγεται συγχέαντος τοῦ χρόνου τὴν
 ἀκριβείαν καὶ παρέχει πολλοῖς ἀτόπων ἐτυμολογιῶν
 ἀφορμὰς·

XXXII. ὥς δέ τινες ἱστοροῦσιν, ὧν ἔστι καὶ Πο-
 λύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης, ἐπὶ τινος μειρακίου Πάλ-
 10 λαντος αὐτόθι τελευτήσαντος· τοῦτον δὲ Ἡρακλεὺς
 εἶναι παῖδα καὶ Λαύνας τῆς Εὐάνδρου θυγατρὸς·
 χῶσαντα δ' αὐτῷ τὸν μητροπάτορα τάφον ἐπὶ τῷ λό-
 φῳ Παλλάντιον ἐπὶ τοῦ μειρακίου τὸν τόπον ὀνομά-
 2 σαι. ἐγὼ μέντοι οὔτε τάφον ἐθεασάμην ἐν Ῥώμῃ Πάλ-
 15 λαντος οὔτε χοᾶς ἔμαθον ἐπιτελουμένας οὔτε ἄλλο
 τῶν τοιοιυτοτρόπων οὐδὲν ἡδυνήθην ἰδεῖν, καίτοι 84
 γε οὐκ ἀμνήστου τῆς οἰκίας ταύτης ἀφειμένης οὐδ'
 ἀμοίρου τιμῶν αἷς τὸ δαιμόνιον γένος ὑπ' ἀνθρώπων
 γεραίρεται. καὶ γὰρ Εὐάνδρῳ θυσίας ἔμαθον ὑπὸ
 20 Ῥωμαίων ἐπιτελουμένας ὅσῃ δημοσίᾳ καὶ Καρμέν-
 τη, καθάπερ τοῖς λοιποῖς ἥρωσι καὶ δαίμοσι, καὶ βω-
 μούς ἐθεασάμην ἰδρυμένους, Καρμέντη μὲν ὑπὸ τῷ
 καλουμένῳ Καπιτωλίῳ παρὰ ταῖς Καρμεντίσι πύλαις,
 Εὐάνδρῳ δὲ πρὸς ἑτέρῳ τῶν λόφων Ἀνεντίνῳ λεγο-
 25 μένῳ τῆς Τριδύμου πύλης οὐ πρόσω· Πάλλαντι δὲ
 3 οὐδὲν οἶδα τούτων γινόμενον. οἱ δ' οὖν Ἀρκαῶδες

3 ἐπὶ AB 4 παλλάτιον A 11 Λαύνας Ambrosch
 δύνας O 14 κάλαντος Aa κάλλαντον Ba 16 <ῆ>δυνήθην B |
 ἰδεῖν B μαθεῖν R 18 γένος] γε δ καὶ B 19 γὰρ] παρ' B
 20 ὅσῃ B ὅσα ἔτη R 23 Καπιτωλίῳ Urlichs Eos I p. 309
 24 ἑτέρου AB 26 γενόμενον A

ὑπὸ τῷ λόφῳ συνοικισθέντες τὰ τε ἄλλα διεκόσμου-
 ν τὸ κτίσμα τοῖς οἰκοθεν νομίμοις χρώμενοι καὶ ἱερὰ
 ἰδρύνονται, πρῶτον μὲν τῷ Λυκαίῳ Πανὶ τῆς Θέμιδος
 ἐξηγουμένης (Ἀρκάσι γὰρ θεῶν ἀρχαιότατός τε καὶ
 τιμιώτατος ὁ Πάν) χωρίον ἐξευρόντες ἐπιτήδειον, ὃ
 35 καλοῦσι Ῥωμαῖοι Λουπερκάλιον, ἡμεῖς δ' ἂν εἴποιμεν
 Λύκαιον. νῦν μὲν οὖν συμπεπολισμένων τῷ τεμένει 4
 τῶν πέριξ χωρίων δυσείκαστος γέγονεν ἡ παλαιὰ τοῦ
 τόπου φύσις, ἣν δὲ τὸ ἀρχαῖον ὡς λέγεται σπήλαιον
 ὑπὸ τῷ λόφῳ μέγα, δρυμῶ λασίῳ κατηρεφές, καὶ 10
 κρηνίδες ὑπὸ ταῖς πέτραις ἐμβύθιοι, ἧ τε προσεχῆς
 τῷ κρημνῷ νάπη πυκνοῖς καὶ μεγάλοις δένδρεσιν
 ἐπίσκιος. ἔνθα βωμόν ἰδρυσάμενοι τῷ θεῷ τὴν πά- 5
 τριον θυσίαν ἐπετέλεσαν, ἣν μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς
 χρόνου Ῥωμαῖοι θύουσιν ἐν μηνὶ Φεβρουαρίῳ μετὰ 15
 τὰς χειμερινὰς τροπὰς, οὐδὲν τῶν τότε γενομένων
 μετακινούντες· ὁ δὲ τρόπος τῆς θυσίας ἐν τοῖς ἔπειτα
 λεχθήσεται. ἐπὶ δὲ τῇ κορυφῇ τοῦ λόφου τὸ τῆς
 Νίκης τέμενος ἐξελόντες θυσίας καὶ ταύτη κατεστή-
 σαντο διετησίους, ἃς καὶ ἐπ' ἐμοῦ Ῥωμαῖοι ἔθουον. 20

XXXIII. Ταύτην δὲ Ἀρκάδες μυθολογοῦσι Πάλ-
 λαντος εἶναι θυγατέρα τοῦ Λυκάονος· τιμὰς δὲ παρ'
 25 ἀνθρώπων ἃς ἔχει νῦν Ἀθηναῖς βουλήσει λαβεῖν,
 γενομένην τῆς θεοῦ σύντροφον. δοθῆναι γὰρ εὐθὺς
 ἀπὸ γονῆς τὴν Ἀθηναῖν Πάλλαντι ὑπὸ Διὸς καὶ παρ' 25
 ἑκείνῳ τέως εἰς ὥραν ἀφίκετο τραφῆναι. ἰδρύσαντο

1 διεκοσμοῦντο κτίσματα O corr. Kiessling 7 νῦν μέν-
 ται c. Ambrosch | συμπεπιλημένων c. Reiske 10 σοφῶ Ba
 12 τῶν κρημνῶν O corr. Kiessling 16 τὰς om. A | χει-
 μερίας B 25 τὴν Ἀθηναῖν ἀπὸ γονῆς B 26 ὥραν A
 οὐρανὸς B

D. A. C. 120

δὲ καὶ Ἀθήνητρος ἱερὸν καὶ τὰς θυσίας αὐτῇ διὰ
 νηλαιῶν τε καὶ νηφαλίων ἐθυσαν, ὥς Ἕλλησι νόμος,
 2 ὧν οὐδὲν ὁ καθ' ἡμᾶς ἥλλαξε χρόνος. ἀπέδειξαν δὲ
 καὶ Ποσειδῶνι τέμενος Ἰππῖω καὶ τὴν ἐορτὴν Ἰππο-
 5 κράτεια μὲν ὑπ' Ἀρκάδων, Κωνσουλία δὲ ὑπὸ Ῥω-
 μαίων λεγόμενα κατεστήσαντο, ἐν ᾗ παρὰ Ῥωμαίοις
 7 ἐξ ἔθους ἐλινύουσιν ἔργων ἵπποι καὶ ὄρεῖς καὶ στέ-
 3 φονται τὰς κεφαλὰς ἄνθεσι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τε-
 4 μύνη καὶ βωμοὺς καὶ βρέτη θεῶν καθασίωσαν, ἀγι-
 10 σμούς τε καὶ θυσίας κατεστήσαντο πατρίους, αἱ μέχρι
 τῶν κατ' ἐμὲ χρόνων τὸν αὐτὸν ἐγίνοντο τρόπον. οὐ
 θαυμάσαιμι δ' ἂν εἰ καὶ παρεῖνται τινες διαφρηνόσαι
 τὴν τῶν ἐπιγινομένων μνήμην ὑπὸ τοῦ πάνυ ἀρ-
 15 χαίου· ἀλλ' ἀποχωρῶσί γε αἱ νῦν ἔτι γινόμεναι τεκμή-
 4 ρια εἶναι τῶν Ἀρκαδικῶν ποτε νομίμων· λεχθήσεται
 δὲ περὶ αὐτῶν ἐπὶ πλεῖον ἐν ἑτέροις. λέγονται δὲ καὶ
 γραμμάτων Ἑλληνικῶν χρῆσιν εἰς Ἰταλίαν πρῶτοι
 διακομίσαι νεωστὶ φανείσαν Ἀρκάδες καὶ μουσικὴν
 τὴν δι' ὀργάνων, ἃ δὴ λύραι τε καὶ τρίγωνα καὶ αὐ-
 20 λοὶ καλοῦνται, τῶν προτέρων ὅτι μὴ σύριγγι ποιμε-
 νικαῖς οὐδενὶ ἄλλῳ μουσικῆς τεχνήματι χρωμένων,
 νόμους τε θέσθαι καὶ τὴν δίαίταν ἐκ τοῦ θηριώδους
 ἐπὶ πλεῖστον εἰς ἡμερότητα μεταγαγεῖν τέχνας τε καὶ
 22 ἐπιτηδεύματα καὶ ἄλλα πολλὰ τινὰ ὠφελήματα εἰς τὸ 88

2 post καὶ excidisse παίδων vel κορῶν censet Ambrosch;
 an νυμφῶν? 4 ποσιδῶνι Ba | ἱπποκράτεια A ἱπποκράτα B
 5 ὑπὸ ἀρκάδων B | κωνσουλία Bb 6 λεγομένην Cobet
 Obs. p. 28 7 ἐλινύουσιν Bb 9 καθασίωσαν Ba 12 παρ-
 εῖνται B 13 ἀπὸ O corr. Cobet Obs. p. 29 14 αἱ Am-
 brosch καὶ O καὶ αἱ c. Stephanus αἱ καὶ c. Reiske | γινόμε-
 να AB 19 τρίγωνα B | αὐλοὶ Camerarius λυδοὶ O 24 τινὰ
 πολλὰ (CDE) alterutrum del. Reiske

κοινὸν καταθεῖναι, καὶ διὰ ταῦτα πολλῆς ἐπιμελείας
 τυγχάνειν πρὸς τῶν ὑποδεξαμένων. τοῦτο δεύτερον 5
 ἔθνος Ἑλληνικὸν μετὰ Πελασγούς ἀφικόμενον εἰς
 Ἰταλίαν κοινὴν ἔσχε μετὰ τὴν <τῶν> Ἀβοριγίνων οἰκη-
 σιν ἐν τῷ κρατίστῳ τῆς Ῥώμης ἰδρυσάμενον χωρίῳ. 5

XXXIII. Ὀλίγοις δ' ὕστερον ἔτεσι μετὰ τοὺς
 Ἀρκάδας ἄλλος εἰς Ἰταλίαν ἀφικνεῖται στόλος Ἑλλη-
 νικὸς ἄγοντος Ἡρακλέους, ὃς Ἰβηρίαν καὶ τὰ μέχρι
 δυσμῶν ἡλίου πάντα χειρωσάμενος ἦκεν. ἐξ ὧν τινες
 Ἡρακλέα παραιτησάμενοι τῆς πραγματείας ἀφεθῆναι, 10
 περὶ ταῦτα τὰ χωρία ὑπέμειναν καὶ πολίζονται λόφον
 ἐπιτήδειον εὐρόντες, τρισταδίῳ δὲ μάλιστα μήκει τοῦ
 Παλλαντίου διειργόμενον, ὃς νῦν μὲν Καπιτωλῖνος
 ὀνομάζεται, ὑπὸ δὲ τῶν τότε ἀνθρώπων Σατόρνιος
 ἐλέγετο, ὥσπερ ἂν εἴποι τις Ἑλλάδι φωνῇ Κρόνιος. 15
 τῶν δὲ ὑπολειφθέντων οἱ μὲν πλείους ἦσαν Πελο- 2
 ποννήσιοι, Φερεῶται τε καὶ Ἐπειοὶ [οἱ] ἐξ Ἥλιδος, οἷς
 οὐκέτι πόθος ἦν τῆς οἰκαδὲ ὁδοῦ διαπεπορημένης
 37* αὐτοῖς τῆς πατρίδος ἐν τῷ πρὸς Ἡρακλέα πολέμῳ,
 ἐμέμικτο δέ τι καὶ Τρωικὸν αὐτοῖς τῶν ἐπὶ Λαομέ- 20
 δοντος αἰχμαλώτων ἐξ Ἰλίου γενομένων ὅτε τῆς πό-
 λεως Ἡρακλῆς ἐκράτησε. δοκεῖ δέ μοι καὶ τοῦ ἄλλου
 στρατοῦ πᾶν, εἴ τι καματηρὸν ἢ τῇ πλάνῃ ἀχθόμενον
 ἦν, ἄφεςιν τῆς στρατείας αἰτησάμενον ἐν τῷ χωρίῳ 3
 τῷδε ὑπομεῖναι. τὸ δὲ ὄνομα τῷ λόφῳ τινὲς μὲν 25

1 δι' αὐτὰ AB 2 πρὸ τῶν Ba 4 * μετὰ τὴν ABa
 9 ἦκεν Kiessling ἦν O χειρωσόμενος ἦει c. Reiske 12
 εὐρ(ό)ντες ἐν τ. B | τρισταδίῳ αὐτ μήκει del. Reiske 14 σα-
 τούρνιος B 17 φερεῶται AB | ἐπειοὶ Ba | οἱ del. Reudler
 Tiros. crit. p. 8 | ἡλιδος Ba 20 λαομέδοντα B 23 εἴ τι
 πᾶν c. Kiessling 24 ἡ Ba | τῆς τροίας Ba

ὥσπερ ἔφην ἀρχαῖον οἶονται εἶναι, καὶ δι' αὐτὸ τοὺς
 Ἐπειοὺς οὐχ ἥμισυ φιλοχωρῆσαι <τῷ λόφῳ> μνήμη
 τοῦ ἐν Ἡλιδι Κρονίου λόφου, ὃς ἐστὶν ἐν τῇ Πισατίδι
 γῇ ποταμοῦ πλησίον Ἀλφειοῦ, καὶ αὐτὸν ἱερὸν τοῦ
 5 Κρόνου νομίζοντες Ἠλεῖοι θυσίαις καὶ ἄλλαις τιμαῖς
 4 συνιόντες γεραίρουσιν ἐν ὠρισμένοις χρόνοις. Εὐξέ-
 νος δὲ ποιητῆς ἀρχαῖος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν Ἰταλικῶν
 μυθογράφων ὑπ' αὐτῶν οἶονται Πισατῶν διὰ τὴν
 ὁμοιότητα τοῦ παρὰ σφίσι Κρονίου τεθῆναι τῷ τόπῳ
 10 τοῦνομα, καὶ τὸν βωμὸν τῷ Κρόνῳ τοὺς Ἐπειοὺς 88
 ἰδρῦσασθαι μεθ' Ἡρακλέους, ὃς ἔτι καὶ νῦν διαμένει
 παρὰ τῇ ῥίζῃ τοῦ λόφου κατὰ τὴν ἄνοδον τὴν ἀπὸ
 15 τῆς ἀγορᾶς φέρουσαν εἰς τὸ Καπιτώλιον, τὴν τε θυ-
 σίαν, ἣν καὶ ἐπ' ἐμοῦ Ῥωμαῖοι ἔθνον φυλάττοντες
 5 τὸν Ἑλληνικὸν νόμον, ἐκείνους εἶναι τοὺς καταστησα-
 μένους. ὥς δ' ἐγὼ συμβαλλόμενος εὐρίσκω, καὶ πρὶν
 Ἡρακλέα ἐλθεῖν εἰς Ἰταλίαν ἱερὸς ἦν ὁ τόπος τοῦ
 Κρόνου καλούμενος ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων Σατόρνιος,
 καὶ ἡ ἄλλη δὲ ἀκτὴ σύμπασα ἡ νῦν Ἰταλία καλουμένη
 20 τῷ θεῷ τούτῳ ἀνέκειτο, Σατορνία πρὸς τῶν ἐνοι-
 κούντων ὀνομαζομένη, ὥς ἐστὶν εὐρεῖν ἐν τε Σιβυλ-
 λείοις τισὶ λογίοις καὶ ἄλλοις χρηστηρίοις ὑπὸ τῶν
 θεῶν δεδομένοις εἰρημένον, ἱερὰ τε πολλαχῇ τῆς χώ-
 ρας ἐστὶν ἰδρυμένα τῷ θεῷ καὶ πόλεις τινὲς οὕτως
 25 ὥσπερ ἡ σύμπασα τότε ἀκτὴ ὀνομαζόμεναι χῶροί τε

1 ὅπερ ἔφην, τινὲς μὲν c. Reiske | δι' αὐτὸ Reiske
 <Διὰ>ντ<ὸ> B. <Δι>α τὸ A 2 τῷ λόφῳ om. A 6 συν-
 ιέντες B | εὐξένος δὲ ὁ AB Ἐννιος δὲ ὁ c. Sylburg 9 τρέ-
 πω Ba 13 καπετώλιον B 16 δ' ἐγὼ B δὲ ἐγὼ R
 18 σατοῦρνιος B 19 ἄλλη δὲ Ambrosch 20 σατορνία B
 22 λογίοις Reiske λόγοις O 23 εἰρημένον A

πολλοὶ τοῦ δαίμονος ἐπώνυμοι καὶ μάλιστα οἱ σκοπέ-
λοι καὶ τὰ μετέωρα·

XXXV. Ἰταλία δὲ ἀνὰ χρόνον ὀνομάσθη ἐπ' ἀν-
δρὸς δυνάστου ὄνομα Ἰταλοῦ. τοῦτον δὲ φησιν Ἀν-
τίοχος ὁ Συρακούσιος ἀγαθὸν καὶ σοφὸν γεγεννημένον 5
89 καὶ τῶν πλησιοχώρων τοὺς μὲν λόγοις ἀναπεύθοντα,
τοὺς δὲ βίᾳ προσαγόμενον, ἅπασαν ὑφ' ἑαυτῷ ποιή-
σασθαι τὴν γῆν ὅση ἐντὸς ἦν τῶν κόλπων τοῦ τε
Ναπητίνου καὶ τοῦ Σκυλλητίνου· ἦν δὴ πρώτην κληθῆ-
ναι Ἰταλίαν ἐπὶ τοῦ Ἰταλοῦ. ἐπεὶ δὲ ταύτης καρτε- 10
ρὸς ἐγένετο καὶ ἀνθρώπους πολλοὺς εἶχεν ὑπηκόους
αὐτῷ, αὐτίκα τῶν ἐχομένων ἐπορέγεσθαι καὶ πόλεις
συνάγεσθαι πολλὰς· εἶναι δ' αὐτὸν Οἰνωτρον τὸ γένος.
Ἑλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος φησιν Ἡρακλέα τὰς Γηρῶ- 2
νου βούς ἀπελαύνοντα εἰς Ἄργος, ἐπειδὴ τις αὐτῷ 15
δάμαλις ἀποσκιρτήσας τῆς ἀγέλης ἐν Ἰταλίᾳ ἰόντι
ἤδη φεύγων διῆρε τὴν ἀκτὴν καὶ τὸν μεταξὺ διανη-
ξάμενος πόρον τῆς θαλάττης εἰς Σικελίαν ἀφίκετο,
ἐρόμενον αἰετὸς τοὺς ἐπιχωρίους καθ' οὓς ἐκάστοτε γί-
90 νοιτο διώκων τὸν δάμαλιν, εἰ πῃ τις αὐτὸν ἐωρακὼς 20
εἶη, τῶν τῇδε ἀνθρώπων Ἑλλάδος μὲν γλώττης ὀλίγα
συνιέντων, τῇ δὲ πατρίῳ φωνῇ κατὰ τὰς μηνύσεις
τοῦ ζῆφου καλούντων τὸν δάμαλιν οὐίτουλον, ὥσπερ
καὶ νῦν λέγεται, ἐπὶ τοῦ ζῆφου τὴν χώραν ὀνομάσαι

9 Ναυπητίνου O et Antiochus apud Strabonem VI p. 255
Λαμνητικῷ Arist. Pol. VII 9, 2 Λαμνητίνου c. Cluverus Ital.
ant. p. 1290 | Σκυλλητικῷ Hudson ex Strabonis l. l. 10 καρ-
τερός Aa κ(ρά)τερός B ἐγκρατής Ab 12 *αὐτ(ῶ) καὶ B
αὐτίκα R 13 ὑπάγεσθαι c. Usener 14 τοὺς B 17 διῆτε
c. Meineke 19 τοὺς ἀνεί c. Cobet Obs. p. 29 23 ἰτούλον B
24 ἐπὶ B ἀπὸ R

3 πᾶσαν ὅσην ὁ δάμαλις διῆλθεν Οὐιτουλίαν. μεταπε-
 σεῖν δὲ ἀνὰ χρόνον τὴν ὀνομασίαν εἰς τὸ νῦν σχῆμα
 οὐδὲν θαυμαστόν, ἐπεὶ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν πολλὰ
 τὸ παραπλήσιον πέπονθεν ὀνομάτων. πλὴν εἴτε ὡς
 5 Ἀντίοχος φησιν ἐπ' ἀνδρὸς ἡγεμόνος, ὅπερ ἴσως καὶ
 πιθανώτερόν ἐστιν, εἰδ' ὡς Ἑλλάνικος οἴεται ἐπὶ τοῦ
 ταύρου τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἔσχεν, ἐκεῖνό γε ἐξ
 ἀμφοῖν δῆλον, ὅτι κατὰ τὴν Ἡρακλέους ἡλικίαν ἢ
 μικρῷ πρόσθεν οὕτως ὠνομάσθη. τὰ δὲ πρὸ τούτων
 10 Ἕλληνες μὲν Ἑσπερίαν καὶ Αὐσονίαν αὐτὴν ἐκάλουν,
 οἱ δ' ἐπιχωριοὶ Σατορνίαν, ὡς εἰρητᾷ μοι πρότερον.

XXXVI. Ἔστι δέ τις καὶ ἕτερος λόγος ὑπὸ τῶν
 ἐπιχωρίων μυθολογούμενος, ὡς πρὸ τῆς Διὸς ἀρχῆς
 ὁ Κρόνος ἐν τῇ γῇ ταύτῃ δυναστεύσειε, καὶ ὁ λεγό-
 15 μενος ἐπ' ἐκείνου βίος ἅπασι θαυσιλῆς ὁπόσοις ὥραι 9
 φύουσιν οὐ παρ' ἄλλοις μᾶλλον ἢ παρὰ σφίσι γένοιτο.
 2 καὶ εἴ τις ἄλλως ἀφελῶν τὸ μυθῶδες τοῦ λόγου χώρας
 ἀρετὴν ἐξετάζειν ἐθελήσειεν, ἐξ ἧς γένος τὸ ἀνθρώ-
 πων πλείστας εὐφροσύνας ἐκαρπώσατο γενόμενον εὐθὺς
 20 εἴτ' ἐκ γῆς ὡς ὁ παλαιὸς ἔχει λόγος, εἴτ' ἄλλως πως,
 οὐκ ἂν εὖροι ταύτης τινὰ ἐπιτηδειοτέραν. ὡς γὰρ μία
 γῇ πρὸς ἑτέραν κρίνεσθαι τοσαύτην τὸ μέγεθος, οὐ
 μόνον τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀπάσης κρα-
 3 τίστη κατ' ἐμὴν δόξαν ἐστὶν Ἰταλία. καίτοι με οὐ λέ-
 25 ληθεν ὅτι πολλοῖς οὐ πιστὰ δόξα λέγειν, ἐνθυμουμέ-
 νοις Αἰγυπτίον τε καὶ Λιβύην καὶ Βαβυλῶνα καὶ εἰ
 δὴ τινες ἄλλοι χῶροι εἰσιν εὐδαίμονες· ἀλλ' ἐγὼ τὸν

2 τὴν ὀνομασίαν om. B 6 ἐπὶ B ἀπὸ A 11 σατορ-
 νίαν B σανορνίαν R 16 μᾶλλον R μόνον B 17 εἴ τις
 ἄλλως c. Sylburg, Reiske, Ambrosch εἴ τις ἄλλος R εἴ τις B
 21 μίαν γῆν c. Sylburg 22 συγκρίνεσθαι c. Stephanus

92 ἐκ γῆς πλοῦτον οὐκ ἐν μιᾷ τίθεμαι καρπῶν ἰδέα οὐδ' εἰσέρχεται με ζῆλος οἰκήσεως, ἐν ᾗ μόνον εἶδεν ἄρουραι πίονες, τῶν δ' ἄλλων οὐδὲν ἢ βραχύ τι χρησίμων, ἀλλ' ἥτις ἂν εἴη πολυαρκεστάτη τε καὶ τῶν ἐπεισάκτων ἀγαθῶν ἐπὶ τὸ πολὺ ἐλάχιστον δεομένη, 5 ταύτην κρατίστην εἶναι λογίζομαι. τοῦτο δὲ τὸ παμφόρον καὶ πολυωφελὲς παρ' ἡντινοῦν ἄλλην γῆν Ἰταλίαν ἔχειν πεῖθομαι. †

> XXXVII. Ὅν (γὰρ ἀρούρας μὲν ἀγαθὰς ἔχει καὶ 10 πολλὰς, ἄδενδρος δ' ἐστὶν ὡς σιτοφόρος· οὐδ' (αὐτὰ μὲν ἱκανὴ παντοῖα θρέψασθαι, σπεύρεσθαι δ' ὡς δένδρετις ὀλιγόκαρπος· οὐδ' ἄμφω μὲν ταῦτα παρέχειν δαφιλῆς, προβατεύεσθαι δ' ἀνεπιτήδειος· οὐδ' ἂν τις αὐτὴν φαίη πολύκαρπον μὲν εἶναι <καὶ πολύδενδρον> καὶ πολύβοτον, ἐνδιαίτημα δ' ἀνθρώποις ὑπάρ- 15 χειν ἄχαρι· ἀλλ' ἐστὶ πάσης ὡς εἶπεν ἡδονῆς τε καὶ ὠφελείας ἐκπλεως. ποίας μὲν γὰρ λείπεται σιτοφόρου 2 μὴ ποταμοῖς, ἀλλὰ τοῖς οὐρανίοις ὕδασιν ἀρδομένης τὰ καλούμενα Καμπανῶν πεδία, ἐν οἷς ἐγὼ καὶ τρικάρπους 93 ἐθεασάμην ἀρούρας θερινὸν ἐπὶ χειμερινῷ καὶ μετο- 20 πωρινὸν ἐπὶ θερινῷ σπόρον ἐκφερούσας; ποίας δ' ἐλαιοφόρου τὰ Μεσσαπίων καὶ Δαννίων καὶ Σαβίνων καὶ πολλῶν ἄλλων γεωργία; ποίας δ' οἰνοφύτου Τυρρηνία καὶ Ἀλβανὴ καὶ <τὰ> Φαλερῖνων χωρία θαν-

3 οὐθὲν A οὐδὲν R | χρησίμων Bücheler χρησίμων O 4 εἴ
τις B 7 ἡντιν(α.) οὐν B ἡντινα R | γῆν ἢ ἰταλίαν B
14 καὶ πολύδενδρον add. Bücheler, om. O fecundam arborum
Lapus 17 ἐμπλεως ABa ἐμπλεως Bb | ἐμπλεως Bb | ὁποίας
B 19 ἐν om. B 21 ἐκφερούσας Meineke ἐκτρεφούσας O |
δὲ B 22 λεωφόρον Ba 24 Ἀλβανῇ Grasberger Philol.
XXXVIII p. 548 ἀλβανοί O | τὰ add. Ambrosch, Krüger om. O

μαστῶς ὡς φιλάμπελα καὶ δι' ἐλαχίστου πόνου πλεί-
 στους ἅμα καὶ κρατίστους καρπούς ἐξενεγκεῖν εὖπορα;
 3 χωρὶς δὲ τῆς ἐνεργοῦ πολλὴν μὲν ἂν τις εὖροι τὴν
 εἰς ποίμνας ἀνειμένην αὐτῆς, πολλὴν δὲ τὴν αἰγινό-
 5 μον, ἔτι δὲ πλείω καὶ θανμασιωτέραν τὴν ἵπποφορ-
 βόν τε καὶ βουκολίδα· ἡ γὰρ ἔλειος καὶ λειμωνία
 βοτάνη δαψιλῆς οὖσα τῶν τε ὀργάδων ἢ δροσερὰ
 καὶ κατάρρυντος ἄπειρος ὅση θέρει νέμεται καὶ παρ-
 4 ἔχει διὰ παντὸς εὐθενούσας τὰς ἀγέλας. πάντων δ'
 10 εἰσὶν οἱ δορυμοὶ θανμασιώτατοι περὶ τε τὰ κρημνώδη
 χωρία καὶ τὰς νάπας καὶ τοὺς ἀγεωργήτους λόφους,
 ἐξ ὧν πολλῆς μὲν εὐποροῦσι καὶ καλῆς ὕλης ναυπη-
 γησίμου, πολλῆς δὲ τῆς εἰς τὰς ἄλλας ἐργασίας εὐθέ- 94
 του. καὶ τούτων οὐδὲν οὔτε δυσπόριστόν ἐστιν οὔτε
 15 πρόσω τῆς ἀνθρωπίνης χρείας κείμενον, ἀλλ' εὐκατ-
 ἐργαστα καὶ ῥάδια παρεῖναι πάντα διὰ πλῆθος τῶν
 ποταμῶν, οἳ διαρρέουσιν ἅπασαν τὴν ἀκτὴν καὶ ποι-
 5 οῦσι τὰς τε κομιδὰς καὶ τὰς ἀμείψεις τῶν ἐκ γῆς
 φρυομένων λυσιτελεῖς. ἔχει δὲ ἡ γῆ καὶνάματα θερμοῶν
 20 ὑδάτων ἐν πολλοῖς εὖρημένα χωρίοις, λουτρὰ παρα-
 σχεῖν ἥδιστα καὶ νόσους λίσασθαι χρόνιους ἄριστα,
 καὶ μέταλλα παντοδαπὰ καὶ θηρίων ἄγρας ἀφθόρους
 καὶ θαλάττης φύσιν πολύγονον ἄλλα τε μυρία, τὰ μὲν

4 αὐτῆς Portus αὐτῇ O | αἰγινόμον A αἰγονόμον R
 6 ἔ(λει)ος B 8 ἡπειρος B | ὅση Sylburg ἡ ABa ἡ Bb |
 θέρει B, ἄπειρος ὅση δη αἰεῖ vel ἄπειρος ὅση θέρει τε καὶ
 χειμῶνι c. Meutzner Ann. phil. 1877 p. 822 9 εὐθενούσας A
 εὐθηνούσας B 11 τόπους λόφους B 12 εὐποροῦσι R εὐ
 πόρου οὐσης B | καλῆς ὕλης ναυπηγησίμου c. Casaubonus, Reiske
 καλῆς ναυπηγησίμου R καλῆς εἰς ναυπήγησιν B ὕλης πολλῆς
 Krüger Index gr. p. 250 καὶ καλῆς del. Cobet Obs. p. 29
 16 πάντη c. Kiessling πάντα πανταχοῦ c. Reiske 17 οἱ δὲ B

εὐχρηστα, τὰ δὲ θανυμάσια, πάντων δὲ κάλλιστον, ἄερα κεκραμένον ταῖς ᾠραῖς συμμέτρως, οἷον ἥμιστα πημαίνειν κρυμῶν ὑπερβολαῖς ἢ θάλαπεςιν ἐξαισίους καρπῶν τε γένεσιν καὶ ζῶων φύσιν.

XXXVIII. Οὐδὲν δὲ θανυμαστὸν ἦν τοὺς πα-
 λαιοὺς ἱερὰν ὑπολαβεῖν τοῦ Κρόνου τὴν χώραν ταύ-
 την, τὸν μὲν δαίμονα τοῦτον οἰομένους εἶναι πάσης
 95 εὐδαιμονίας δοτῆρα καὶ πληρωτὴν ἀνθρώποις, εἶτε
 Κρόνον αὐτὸν δεῖ καλεῖν, ὥς Ἕλληνες ἀξιοῦσιν, εἶτε
 Σάτουρνον, ὥς Ῥωμαῖοι, πᾶσαν δὲ περιεληφότα τὴν 10
 τοῦ κόσμου φύσιν, ὅποτερως ἂν τις ὀνομάσῃ· τὴν δὲ
 χώραν ταύτην ὀρᾶντας ἐκπλεω πάσης εὐπορίας καὶ
 χάριτος, ἧς τὸ θνητὸν ἐφίεται γένος, ἀξιοῦντας δὲ καὶ
 θεῖω καὶ θνητῷ γένει τὸ πρόσφορον εἶναι πάντων
 χωρίων ἀρμοδιώτατον, ὅρη μὲν καὶ νάπας Πανί, λει- 15
 μῶνας δὲ καὶ τεθηλότα χωρία νύμφαις, ἀκτὰς δὲ καὶ
 νήσους πελαγίοις δαίμοσι, τῶν δ' ἄλλων, ὥς ἐκάστω
 τι θεῷ καὶ δαίμονι οἰκεῖον. λέγουσι δὲ καὶ τὰς θν- 2
 σίας ἐπιτελεῖν τῷ Κρόνῳ τοὺς παλαιοὺς, ὥσπερ ἐν
 > Καρχηδόνι τέως ἡ πόλις διέμεινε καὶ παρὰ Κελτοῖς 20
 96 εἰς τότε χρόνον γίνεται καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τῶν
 ἐσπερίων ἐθνῶν ἀνδροφόνους, Ἡρακλέα δὲ παῦσαι

1 * ἀπάντων O 2 κ(ε). κρ. α. μένον B 3 ἡ, θάλα-
 πειαν Ambrosch καὶ θ. O 4 καὶ ζῶων Reiske ἡ ζῶων O
 6 <κ>ρόνου B 9 Κρόνον Sylburg χρόνον O 10 Σάτουρ-
 νον Sylburg κρόνον AB Κόρον (vel Κόριον) c. Stephanus et
 Casaubonus Κόρονον c. Buttmann Mythol. II p. 32 πᾶσαν γε
 c. Usener | πᾶσαν — ὀνομάσῃ del. Meutzner Ann. phil. 1877
 p. 823 12 ἐκπλεων B 14 καὶ θνητῷ suspecta Kiesslingio |
 ἀνεῖναι c. Kiessling 15 χωρίων καὶ B | Πανί νεῖμαι c. Reiske
 16 verba καὶ τεθηλότα — ἀκτὰς δὲ om. Ba, add. Bb in mg
 17 ἐκαστατῇ Ba

τὸν νόμον τῆς θυσίας βουληθέντα τὸν τε βωμὸν
 ἰδρύνασθαι τὸν ἐπὶ τῷ Σατουρνίῳ καὶ κατάρξασθαι
 θυμάτων ἀγνῶν ἐπὶ καθαρῷ πυρὶ ἀγίζομένων, ἵνα
 δὲ μηδὲν εἴη τοῖς ἀνθρώποις ἐνθύμιον, ὥς πατρίαν
 5 ἡλογηκόσι θυσιῶν, διδάξαι τοὺς ἐπιχωρίους ἀπομει-
 λιτομένους τὴν τοῦ θεοῦ μῆνιν ἀντὶ τῶν ἀνθρώπων,
 οὓς συμποδίζοντες καὶ τῶν χειρῶν ἀκρατεῖς ποιούν-
 τες ἐρρίπτουν εἰς τὸ τοῦ Τεβέριος ῥεῖθρον, εἰδῶλα
 ποιούντας ἀνδρείκελα κεκοσμημένα τὸν αὐτὸν ἐκεί-
 10 νοις τρόπον ἐμβαλεῖν εἰς τὸν ποταμὸν, ἵνα δὴ τὸ
 τῆς ὀπτείας (ὅ τι δὴ ποτε ἦν ἐν ταῖς ἀπάντων ψυχαῖς)
 παραμένον ἐξαιρεθῇ τῶν εἰκόνων τοῦ παλαιοῦ πά-
 3 θους ἔτι σωζομένων. τοῦτο δὲ καὶ μέχρις ἐμοῦ ἔτι 97
 διετέλουν Ῥωμαῖοι δρῶντες μικρὸν ὕστερον ἐαρινῆς ἰση-
 15 μερίας ἐν μηνὶ Μαΐῳ ταῖς καλουμέναις εἰδοῖς, διχο-
 μνήδα βονυόμενοι ταύτην εἶναι τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ
 προθύσαντες ἱερὰ τὰ κατὰ τοὺς νόμους οἱ καλούμενοι
 Ποντίφικες, ἱερῶν οἱ διαφανέσταιοι, καὶ σὺν αὐ-
 τοῖς αἱ τὸ ἀθάνατον πῦρ διαφυλάττουσαι παρθένοι
 20 στρατηγοί τε καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν οὓς παρῆναι
 ταῖς ἱερουργίαις θέμις εἰδῶλα μορφαῖς ἀνθρώπων
 εἰκασμένα, τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τῆς ἱερᾶς γεφύ-
 ρας βάλλουσιν εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ Τεβέριος, Ἀργεῖους

1 τὸν νόμον] τὸ ὥμον c. Reiske 3 ἀγομένων AB ἀγι-
 ζομένων Eusebius, Ambrosch σφαζομένων c. Reiske 4 δέος
 ἢ ἐνθύμιον B δέους ἐνθύμιον Euseb. 8 ἐρρίπτουν Ba | τιβέ-
 ριος B 9 καὶ κεκοσμημένα c. Ambrosch 10 ἐμβάλλειν B |
 δὴ om. B 11 τῆς ὥστίας B γρ. τῆς ὀπτείας Bmg m. rec.
 ἀπάντων] ἀνθρώπων c. Kiessling 12 πάθους B ἔθους A
 13 ἔτι διετέλουν AB 14 δρῶντες A ὅσοντι B ὁσέτη Am-
 brosch | τῆς ἐαρινῆς c. Ambrosch 23 τοῦ τεβέριος — θυσιῶν
 καὶ A in margine τιβέριος B

αὐτὰ καλοῦντες. ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν θυνσιῶν καὶ 4
τῶν ἄλλων ἱερουργιῶν, ἃς ἡ Ῥωμαίων πόλις συντελεῖ
κατὰ τε τὸν Ἑλληνικὸν καὶ τὸν ἐπιχώριον τρόπον ἐν
ἐτέρῳ λόγῳ δηλώσομεν, ἀπαιτεῖν δὲ ὁ παρῶν καιρὸς
98 ἔοικε καὶ περὶ τῆς Ἡρακλέους ἀφίξεως εἰς Ἰταλίαν 5
μετ' ἐπιστάσεως πλείονος διελθεῖν καὶ εἰ τι λόγου
ἄξιον ἔδρασεν αὐτόθι μὴ παραλιπεῖν. 7

XXXVIII. Ἔστι δὲ τῶν ὑπὲρ τοῦ δαίμονος τοῦδε
λεγομένων τὰ μὲν μυθικώτερα, τὰ δ' ἀληθέστερα.
ὁ μὲν οὖν μυθικὸς περὶ τῆς παρουσίας αὐτοῦ λόγος 10
ὧδ' ἔχει· ὥς δὴ κελευσθεὶς ὑπ' Εὐρυσθέως Ἡρακλῆς
σὺν τοῖς ἄλλοις ἄθλοις καὶ τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐξ
Ἐρυθείας εἰς Ἄργος ἀπελάσαι, τελέσας τὸν ἄθλον καὶ
τὴν οἰκαδε πορεῖαν ποιούμενος ἄλλη τε πολλαχῇ τῆς
Ἰταλίας ἀφίκετο καὶ τῆς Ἀβοριγίνων γῆς εἰς τὸ προσ- 15
εχὲς τῷ Παλλαντίῳ χωρίον. εὐρῶν δὲ πόαν ἐν αὐτῷ 2
βουκολίδα πολλὴν καὶ καλὴν, τὰς μὲν βοῦς ἀνῆκεν
εἰς νομὴν, αὐτὸς δὲ βαρυνόμενος ὑπο κόπου κατα-
κλιθεὶς ἔδωκεν αὐτὸν ὕπνῳ. ἐν δὲ τούτῳ ληστὴς τις
ἐπιχώριος ὄνομα Κάκος περιτρυγᾷ τὰς βουστίν 20
ἀφυλάκτοις νεμομέναις καὶ αὐτῶν ἔρωτα ἴσχει. ὡς
δὲ τὸν Ἡρακλέα κοιμώμενον αὐτοῦ κατέμαθεν, ἀπά-
σας μὲν οὐκ ἂν ᾤετο δύνασθαι λαθεῖν ἀπελάσας, καὶ
99 ἅμα οὐδὲ ῥάδιον <ὄν> τὸ πρᾶγμα κατεμάνθανεν· ὀλίγας
δὲ τινὰς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ ἄντρον, ἐν ᾧ πλησίον ὄντι 25
ἐτύγχανε τὴν δίαίταν ποιούμενος, ἀποκρύπτεται ἐμ-

3 κατὰ γε AB 4 δηλώσομεν A 15 προσεχὲς ἐν τῷ
AB 17 * βόας O 18 ἐκνομὴν O, corr. Dindorf in Thes.
s. v. ἐκνομή 19 αὐτὸν A 22 ἀ<ντ>οῦ B om R 24 ῥά-
διον ὄν Usener, Cobet Obs. p. 29

παλιν τῆς κατὰ φύσιν τοῖς ζώοις πορείας ἐπισπώμε-
 νος ἐκάστην κατ' οὐραν. τοῦτο δὲ αὐτῷ τῶν ἐλέγχων
 ἀφανισμόν ἐδύνατο παρασχεῖν ἐναντίας φανησομέ-
 νης τοῖς ἴχνεσι τῆς ὁδοῦ. ἀναστὰς δὲ μετ' ὀλίγον ὁ
 5 Ἡρακλῆς καὶ τὸν ἀριθμὸν ἐπιλεξάμενος τῶν βοῶν,
 ὡς ἑμαθὲ τινὰς ἐκλειπούσας, τέως μὲν ἠπόρει ποῦ
 κενώρηκας καὶ ὡς πεπλανημένας ἀπὸ τῆς νομῆς
 ἐμάστευεν ἀνὰ τὸν χῶρον· ὡς δ' οὐχ εὗρισκεν ἐπὶ
 τὸ σπήλαιον ἀφικνεῖται τοῖς μὲν ἴχνεσι διαρτῶμενος,
 10 οὐδὲν δὲ ἤττον οἰόμενος δεῖν διερευνησασθαι τὸν
 χῶρον. τοῦ δὲ Κάκου πρὸ τῆς θύρας ἐστῶτος καὶ οὐτ'
 ἰδεῖν τὰς βοῦς φάσκοντος ἐρομένῳ οὐτ' ἐρευνᾶσθαι
 ἐπιτρέποντος αἰτουμένῳ τοὺς τε πλησίον ὡς δεινὰ 100
 πάσχοι ὑπὸ τοῦ ξένου ἐπιβοῶντος, ἀμνηχανῶν ὁ Ἡρα-
 15 κλῆς ὅ τι χρήσεται τῷ πράγματι εἰς νοῦν βάλλεται
 προσελάσαι τῷ σπηλαίῳ τὰς ἄλλας βοῦς. ὡς δὲ ἄρα
 τῆς συννόμου φωνῆς τε καὶ ὁσμῆς αἱ ἐντοσθεν ἦσθοντο,
 ἀντεμνηκῶντο ταῖς ἔκτοσθεν καὶ ἐγεγόνει ἡ φωνή
 4 αὐτῶν κατήγορος τῆς κλοπῆς. ὁ μὲν οὖν Κάκος, ἐπει-
 20 δὴ περιφανὴς ἐγένετο κακουργῶν, τρέπεται πρὸς ἀλ-
 κὴν καὶ τοὺς εἰωθότας αὐτῷ συναγγραυλεῖν ἀνεκάλει·
 Ἡρακλῆς δὲ ἀλοιῶν αὐτὸν τῷ ῥοπάλῳ κτείνει, καὶ
 τὰς βοῦς ἐξαγαγών, ἐπειδὴ κακούργων ὑποδοχαῖς
 εὐθετον ἐώρα τὸ χωρίον, ἐπικατάσκάπτει τῇ καλαύροπι

1 ἐπισπ(ό)μενος B 3 φαινομένης B 6 ἑμαθε τὰς O
 ἑμαθὲ τινὰς Cobet Obs. p. 30 8 τὸν χῶρον B τὴν χῶ-
 ραν R 10 δεῖν Schmitz εἶναι O 12 *τὰς βόας O | ἐρω-
 μένῳ Ba 13 πλησίους B 15 χρήσεται Bb χρήσαιο A
 16 *τὰς βόας O 18 ἐκτοθεν AB | καὶ γέγονεν c. Kieß-
 ling 22 ἀλώων Bb ἀλοῶν c. Reudler Tirol. p. 10 23 *τὰς
 βόας O 24 τῇ καλαύροπι A τῷ κάλωπι Ba τῷ κλωπὶ Bb

τὸ σπήλαιον. ἀγνίσας δὲ τῷ ποταμῷ τὸν φόνον
 ἰδρύνεται πλησίον τοῦ τόπου Διὸς Εὐρεσίου βωμόν,
 ὃς ἐστὶ τῆς Ῥώμης παρὰ τῇ Τριδύμῳ πύλῃ, καὶ
 θύει τῷ θεῷ δάμαλιν ἓνα τῆς εὐρέσεως τῶν βοῶν
 χαριστήριον. ταύτην ἔτι καὶ εἰς ἡμῶν τὴν θυσίαν ἡ
 Ῥωμαίων πόλις συνετέλει, νομίμοις Ἑλληνικοῖς ἄπασιν
 101 ἐν αὐτῇ χρωμένη, καθάπερ ἐκεῖνος κατεστήσατο. ⁂

XXXX. Οἱ δὲ Ἀβοριγῖνες καὶ τῶν Ἀρκάδων οἱ
 τὸ Παλλάντιον κατοικοῦντες, ὥς τοῦ τε Κάκου τὸν
 θάνατον ἔγνωσαν καὶ τὸν Ἡρακλέα εἶδον, τῷ μὲν
 ἀπεχθόμενοι διὰ τὰς ἀρπαγὰς, τοῦ δὲ τὴν ὄψιν ἐκ-
 παγλούμενοι θεῖόν τι χρῆμα ἐνόμισαν ὁρᾶν καὶ τοῦ
 ληστοῦ μέγα εὐτύχημα τὴν ἀποβολὴν ἐποιοῦντο. οἱ
 δὲ πένητες αὐτῶν κλάδους δρεψάμενοι δάφνης, ἣ
 πολλὴ περὶ τὸν τόπον ἐφύετο, ἐκεῖνόν τε καὶ αὐτοὺς
 15 ἀνέστεφον, ἦκον δὲ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐπὶ ξένια τὸν
 Ἡρακλέα καλοῦντες. ὥς δὲ καὶ τοῦνομα καὶ τὸ γένος
 αὐτοῦ καὶ τὰς πράξεις διεξιόντος ἔμαθον, ἐνεχείριζον
 αὐτῷ τὴν τε χώραν καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐπὶ φιλῖα. Εὖ-
 2 ἀνδρος δὲ παλαιότερον ἔτι τῆς Θέμιδος ἀκηκοὼς διεξ-
 20 ιούσης, ὅτι πεπρωμένον εἶη τὸν ἐκ Διὸς καὶ Ἀλκμή-
 νης γενόμενον Ἡρακλέα διαμεῖψαντα τὴν θνητὴν
 φύσιν ἀθάνατον γενέσθαι δι' ἀρετὴν, ἐπειδὴ τάχιστα
 102 ὅστις ἦν ἐπύθετο, φθάσαι βουλόμενος ἅπαντας ἀν-
 θρώπους Ἡρακλέα θεῶν τιμαῖς πρῶτος ἱλασάμενος,
 βωμόν αὐτοσχέδιον ὑπὸ σπουδῆς ἰδρύνεται καὶ δάμα-
 λιν ἄξυνγα θύει πρὸς αὐτῷ, τὸ θέσφατον ἀφηγησάμε-
 νος Ἡρακλεῖ καὶ δεηθεὶς τῶν λεγῶν κατάρξασθαι.

15 αὐτοὺς AB 16 ἐπὶ ξένια Sylburg ἐπὶ ξενία O
 21 ὅτι τε πεπρωμένον AB

3 ἀγασθῆις δὲ τοὺς ἀνθρώπους τῆς φιλοξενίας Ἥρα-
 κλῆς, τὸν μὲν δῆμον ἐστιάσει ὑποδέχεται θύσας τῶν
 βοῶν τινὰς καὶ τῆς ἄλλης λείας τὰς δεκάτας ἐξελὼν·
 τοὺς δὲ βασιλεῖς χάρα πολλῇ δωρεῖται Λιγύων τε καὶ
 5 τῶν ἄλλων προσοίκων, ἧς μέγα ἐποιοῦντο ἄρχειν,
 παρὰ νόμους τινὰς ἐξ αὐτῆς ἐκβαλὼν ἀνθρώπους. λέ-
 γεται δὲ πρὸς τούτοις, ὥς καὶ δέησιν τινα ποιήσαιτο
 τῶν ἐπιχωρίων, ἐπειδὴ πρῶτοι θεὸν αὐτὸν ἐνόμι-
 σαν, ὅπως ἀθανάτους αὐτῷ διαφυλάττωσι τὰς τιμὰς,
 10 θύοντες μὲν ἄβυγα δάμαλιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἀγιστεύ-
 οντες δὲ τὴν ἱερουργίαν ἔθουσιν Ἑλληνικοῖς· καὶ ὥς
 διδάξειεν αὐτοὺς τὰς θυσίας, ἵνα διὰ παντὸς αὐτῷ
 κεχαρισμένα θύοιεν, οἴκους δύο τῶν ἐπιφανῶν παρα-
 4 λαβῶν. εἶναι δὲ τοὺς μαθόντας τότε τὴν Ἑλληνικὴν
 15 ἱερουργίαν Ποτιτίους τε καὶ Πιναρίους, ἀφ' ὧν τὰ γένη
 διαμεῖναι μέχρι πολλοῦ τὴν ἐπιμέλειαν ποιούμενα 103
 τῶν θυσιῶν, ὥς ἐκεῖνος κατεστήσατο, Ποτιτίων μὲν
 ἡγουμένων τῆς ἱερουργίας καὶ τῶν ἐμπύρων ἀπαρχο-
 μένων, Πιναρίων δὲ σπλάγχνων τε μετουσίας εἰργο-
 20 μένων καὶ ὅσα ἄλλα ἐχρῆν ὑπ' ἀμφοῖν γίνεσθαι
 τὴν δευτέραν τιμὴν ἐχόντων. ταύτην δὲ αὐτοῖς προσ-
 τεθῆναι τὴν ἀτιμίαν ὀψίμου τῆς παρουσίας ἔνεκα,
 ἐπειδὴ ἔωθεν αὐτοῖς κελευσθὲν ἦκειν ἐσπλάγχχνου-
 5 μένων ἤδη τῶν ἱερῶν ἀφίκοντο. νῦν μέντοι οὐκέτι
 25 τοῖς γένεσι τούτοις ἢ περὶ τὰς ἱερουργίας ἐπιμέλεια
 ἀνάκειται, ἀλλὰ παῖδες ἐκ τοῦ δημοσίου ὠνητοὶ δρῶ-

2 ἐστιᾶσαι AB corr. Sylburg 6 ἀνθρώπους om. A ἄρ-
 χοντας vel tale quid c. Sintenis Em. Dion. III p. 7 10 ἀγι-
 στεύοντες A πιστεύοντες B 12 αὐτοὺς O αὐτός c. Reiske
 13 παραλαβῶν om. B 20 *χρῆν? 21 προστιθέναι B 22 ἔνεκα B
 ἔνεκεν? 23 σπλάγχχνευσάμενων B 24 ἐτέρων c. Kiessling

σιν αὐτάς. δι' αἷς δὲ αἰτίας τὸ ἔθος μετέπεσε, καὶ
 τίς ἢ τοῦ δαίμονος ἐπιφάνεια περὶ τὴν ἀλλαγὴν τῶν
 λεροποιῶν ἐγένετο, ἐπειδὴν κατὰ τοῦτο γένωμαι τοῦ
 104 λόγου τὸ μέρος, διηγῆσομαι. ὁ δὲ βωμός, ἐφ' οὗ τὰς 6
 δεκάτας ἀπέθυσεν Ἡρακλῆς, καλεῖται μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων 5
Μέγιστος, ἔστι δὲ <τῆς> Βοαρίας λεγομένης ἀγορᾶς πλη-
 σίον, ἀγιστευόμενος εἰ καὶ τις ἄλλος ὑπὸ τῶν ἐπιχω-
 ρίων· ὄρκοι τε γὰρ ἐπ' αὐτῷ καὶ συνθῆκαι τοῖς βου-
 λομένοις βεβαίως τι διαπραττέσθαι καὶ δεκατεύσεις
 χρημάτων γίνονται συχνὰ κατ' εὐχάς· τῇ μέντοι κατα- 10
 σκευῇ πολὺ τῆς δόξης ἐστὶ καταδεέστερος· πολλὰ καὶ
 δὲ καὶ ἄλλη τῆς Ἰταλίας ἀνεῖται τεμένη τῷ θεῷ, καὶ
 βωμοὶ κατὰ πόλεις τε ἱδρύνονται καὶ παρ' ὁδοῦς, καὶ
 σπανίως ἂν εὔροι τις Ἰταλίας χῶρον, ἔνθα μὴ τυγχά-
 105 νει τιμώμενος ὁ θεός. ὁ μὲν οὖν μυθικὸς λόγος ὑπέρ 15
 αὐτοῦ τοιόσδε παραδέδοται.

XXXXI. Ὁ δ' ἀληθέστερος, ᾧ πολλοὶ τῶν ἐν
 ἱστορίας σχήματι τὰς πράξεις αὐτοῦ διηγησαμένων
 ἐχρήσαντο, τοιόσδε· ὥς στρατηλάτης γενόμενος ἀπάν- 20
 των κρᾶτιστος τῶν καθ' ἑαυτὸν Ἡρακλῆς καὶ δυνά-
 μεως πολλῆς ἡγούμενος ἄπασαν ἐπῆλθε τὴν ἐντὸς
 Ὀκεανοῦ, καταλύων μὲν εἰ τις εἴη τυραννὶς βαρεῖα
 καὶ λυπηρὰ τοῖς ἀρχομένοις ἢ πόλις ὑβρίζουσα καὶ
 λωβωμένη τὰς πέλας ἢ μονὰ ἀνθρώπων ἀνημέρω 25

1 αὐτάς Bb αὐταῖς Ba αὐτοῖς A | δι' αἷς] διὰ A 5 ἐπέθυ-
 σεν O corr. Krüger Index gr. gr. p. 250 6 τῆς addidit
 Kiessling λεγομένη . καγορᾶς A | δὲ πλησίον A . . πλησίον B
 13 παρ' ὁδοῦς Usener, Meineke παρόδους Ba? παρόδοις Bb
 • παρ' ὁδοῖς R 14 χῶρον B 16 ἀποδίδοται B 18 ἐν
 ἱστορία ἐν σχήματι B 20 Ἡρακλῆς del. Cobet Obs. p. 30
 24 λωβουμένη Bb | ἢ μονὰ c. Meineke ἡγεμονίας R ἡγε-

διαίτη καὶ ξενοκτονίαις ἀθεμιστοῖς χρωμένων, καθ-106
 ιστὰς δὲ νομίμους βασιλείας καὶ σωφρονικὰ πολιτεύ-
 ματα καὶ βίων ἔθνη φιλάνθρωπα καὶ κοινοπαθῆ· πρὸς
 δὲ τούτοις Ἑλλησί τε βαρβάρους συγκεραννύμενος καὶ
 5 θαλαττίους ἡπειρώτας, οἳ τέως ἀπίστους καὶ ἀσυν-
 αλλάκτους εἶχον ὁμίλιας, ἐρήμῳ τε γῇ πόλεις ἐν-
 ιδρυσόμενος καὶ ποταμοὺς ἐκτρέπων ἐπικλύζοντας πε-
 δία καὶ τρίβους ἐκτέμνων ἀβάτοις ὄρεσι καὶ τὰλλα
 μηχανώμενος, ὥς ἅπασα γῆ καὶ θάλαττα κοινὴ ταῖς
 2
 10 ἀπάντων χρεαίαις γενήσοιτο. ἀφίκετο δὲ εἰς Ἰταλίαν οὐ
 μονόστολος οὐδὲ ἀγέλην βοῶν ἐπαγόμενος· (οὔτε γὰρ
 ὁ χῶρος ἐν τρίβῳ τοῖς εἰς Ἄργος ἐξ Ἰβηρίας ἀνα-
 σκευαζόμενοις, οὔτε τοῦ διελθεῖν ἔνεκα τὴν χώραν
 τοσαύτης ἂν ἡξιώθη τιμῆς·) ἀλλ' ἐπὶ δουλώσει καὶ
 15 ἀρχῇ τῶν τῆδε ἀνθρώπων στρατὸν ἄγων πολὺν Ἰβη-
 ρίαν ἥδη κεχειρωμένος· διατρίψαι τε αὐτόθι πλείω
 χρόνον ἡναγκάσθη τοῦ τε ναυτικοῦ τῇ ἀπουσίᾳ, ἣ
 ἐγένετο χειμῶνος ἐπιλαβόντος, καὶ τῷ μὴ πάντα τὰ
 ἔθνη τὰ κατέχοντα Ἰταλίαν προσχωρῆσαι αὐτῷ ἐκού-107

μονείας B ἡ ἡγεμῶν Sintenis Em. Dion. II p. 6 ἡ ἐσμός τις
 Kayser Ann. phil. 1863 p. 6 πόλεις ἡ ἡγεμῶν Meutzner Ann.
 phil. 1877 p. 824 del. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1846 | ἀνη-
 μέρων AB 1 ξενοκτονίας Ba | καθίστα B 3 ἔθνη καὶ φι-
 λάνθρωπα A 5 θαλαττίους ἡπειρώτας Bb θαλαττίους ἡπει-
 ρώταις Ab θαλαττίους ἡπειρώταις Aa | ὅτε ὡς A 6 ἐνιδρυ-
 μένος Ba ἐνιδρυσόμενος A 8 ἐντέμνων Madvig Adv. I p.
 724 | ἐν ἀβάτοις c. Reiske | τὰλλα B τὰ ἄλλα R 9 γῆ
 om. Ba 10 Ἰταλία Ba 11 ἀγέλην R ἀγέλη B ἐπαγόμενος
 Ab ἐπάμενος Aa σπόμενος B 12 ἀνασκευαζόμενοις (Db et)
 Stephanus ἀναγκαζόμενοις AB ἀναγομένοις Schaller; an infin.
 ἵεναι vel ἔλθεῖν post ἀναγκαζόμενοις excidit? 15 στρατὸν
 ἄγων B στρατὸν δὲ ἄ. R 18 ἐπιλαβόντος (Cmg) Sintenis
 Em. Dion. III p. 11 ἐπιβαλόντος AB 19 προσχωρῆσαν Ba
 προσχωρήσαντα A

σια. χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων βαρβάρων τὸ Λιγύων γένος 3
πολὺν καὶ μάχιμον, ἐπὶ ταῖς παρόδοις τῶν Ἀλπειῶν
ὄρων ἰδρυμένον, ἀποκωλύειν ὅπλοις τὰς εἰσβολὰς ἀν-
τοῦ τὰς εἰς Ἱταλίαν ἐπεχείρησεν, ἐνθα μέγιστος ἀγὼν
τοῖς Ἑλλήσιν ἐγένετο πάντων αὐτοὺς ἐπιλειπόντων 5
ἐν τῇ μάχῃ τῶν βελῶν. δηλοῖ δὲ τὸν πόλεμον τόνδε
τῶν ἀρχαίων ποιητῶν Αἰσχύλος ἐν Προμηθεὶ λυομέ-
νῳ. πεποιήται γὰρ αὐτῷ ὁ Προμηθεὺς Ἡρακλεῖ τά
τε ἄλλα προλέγων, ὥς ἕκαστον αὐτῷ τι συμβήσεσθαι
ἔμελλε κατὰ τὴν ἐπὶ Γηρουνίην στρατείαν, καὶ δὴ καὶ 10
περὶ τοῦ Λιγυστικοῦ πολέμου ὥς οὐ ῥάδιος ὁ ἀγὼν
ἔσται διηροῦμενος. τὰ δὲ ποιήματα ὧδ' ἔχει·

ἦξεις δὲ Λιγύων εἰς ἀτάρβητον στρατὸν,
ἐνθ' οὐ μάχης, σάφ' οἶδα, καὶ θουρὸς περ ὦν
μέμψει. πέπρωται γάρ σε καὶ βέλη λιπεῖν. 15

08 XXXXII. Ἐπειδὴ δὲ τούτους καταστρεψάμενος τῶν
παρόδων ἐκράτησεν, οἱ μὲν τινες ἐκούσιοι παρεδίδο-
σαν αὐτῷ τὰς πόλεις, μάλιστα δὲ ὅσοι ἀπὸ τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ γένους ἦσαν ἢ δυνάμεις οὐκ εἶχον ἀξιοχρέους,
οἱ δὲ πλείους ἐκ πολέμου καὶ πολιορκίας παρίσταντο. 20
ἐν δὴ τούτοις <τοῖς> μάχῃ κρατηθεῖσι καὶ τὸν ὑπὸ 2
Ῥωμαίων μυθολογούμενον Κάκον, δυνάστην τινὰ κοι-
δῇ βάρβαρον καὶ ἀνθρώπων ἀνημέρων ἄρχοντα, γενέ-
σθαι φασὶν αὐτῷ διάφορον, ἐρυνμοῖς χωροῖς ἐπικαθ-
ήμενον καὶ διὰ ταῦτα τοῖς πλησιοχώροις ὄντα λυπη- 25

2 ἀλπέων B ἀλπαιπίων A 7 προμηθεῖ. B | ὁ del.
Kießling 9 προσλέγων Ba | αὐτῶν τι vel αὐτῷ sive τι Hert-
lein Hermes X p. 408 10 ἔμελλεν B | καὶ τὴν A 13 ἐς B
14 ἄφριδα AB | περ ἐὼν A 15 μέμψιν B 16 ἐπειδὴ B
ἐπεὶ δὲ R 21 τοῖς add. Reiske 23 ἀνθρώπων B | ἀνη-
μερον B 24 αὐτῶν B 25 χαλεπὸν B

ρόν. ὃς ἐπειδὴ καταστρατοπεδεύσαντα τὸν Ἡρακλέα
 ἔμαθεν ἐν τῷ προσεχεῖ πεδίῳ, ληστρικῶς διασκευα-
 σάμενος ἐπιδρομῇ αἰφνιδίῳ ἐχρήσατο κατακοιμαμέ-
 νου τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς λείας ὅση ἐπέτυχεν ἀφνυλά-
³₅ κτῶ περιβαλλόμενος ἀπήλασεν. ὕστερον δὲ κατακλει-
 σθεις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς πολιορκίαν, τὰ τε φρούρια
 κατὰ κράτος ἀλόντ' ἐπεῖδε καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐρύμα-
 σιν ἀνῆρέθη. τῶν δὲ φρουρίων αὐτοῦ κατασκαφέντων
 τὰ πέριξ χωρία οἱ συνεξελθόντες Ἡρακλεῖ κατὰ σφᾶς¹⁰⁹
¹⁰ ἔτεροι παρέλαβον Ἀρκάδες τέτινες οἱ σὺν Εὐάνδρῳ καὶ
 Φαῦνος ὁ τῶν Ἀβοριγίνων βασιλεύς. εἰκάσειε δ' ἄν
 τις καὶ τοὺς ὑπομείναντας αὐτόθι τῶν Ἑλλήνων
 Ἐπειοὺς καὶ τοὺς ἐκ Φενεοῦ Ἀρκάδας καὶ Τρῶας ἐπὶ
⁴ φυλακῇ τῆς χώρας καταλειφθῆναι. στρατηγικὸν γὰρ
¹⁵ δὴ καὶ τοῦτο τῶν Ἡρακλέους ἔργων καὶ οὐδενὸς ἥτ-
 τον θαυμάζεσθαι ἐπιτήδειον, τὸ δὴ τοὺς ἀνασπάστον
 ἐκ τῶν κεκρατημένων πόλεων τέως μὲν ἐπάγεσθαι
 κατὰ τὰς στρατείας, ἐπεὶ δὲ προθύμως τοὺς πολέμους
 συνδιενέγκαιεν εἰς τὰ δορίκτητα κατοικίξειν <καὶ>
²⁰ τοῖς παρ' ἑτέρων ἐπιχορηγηθεῖσι δωρεῖσθαι πλούτοις.
 διὰ μὲν δὴ ταῦτα μέγιστον ὄνομα καὶ κλέος Ἡρακλέ-

3 καὶ κοιμωμένον O corr. Kiessling 5 περιβαλλόμενος O
 corr. Reiske 6 ἀπὸ ΑΒα 7 ἀλόντ' Meutzn. Ann. phil.
 1877 p. 824 auctore Kiesslingio ἐλόντων O | ἐπεῖδε Reiske
 ἐπειδὴ O | ἐν τοῖς ἐρύμασιν Β ἀμυνόμενος Α 9 τὰ τε
 πέριξ Β | συνεξελθόντες Αα συνεξελόντες c. Reiske | τὰ κατὰ
 σφᾶς c. Stephanus, κατ' ἀρχὰς Madvig Adv. I p. 724 10 ἔτε-
 ροι] ἐταῖροι Schmitz, Pflugk ἐκάτεροι c. Reiske | τε]
 δὲ ΑΒ | τινες Β om. R 13 Τρῶας] παρὰ ΑΒ 16 ἀνα-
 παστοὺς Βα ἀναστάτους c. Kiessling 17 τέως] τε Α τέ Β
 18 κατὰ Β καὶ Α | ἐπειδὴ ΑΒ corr. Meineke 19 καὶ
 add. Meineke 20 ἐπιχορηγηθεῖσι Bb ἐπιχορηγήσεις Βα
 ἐπιχορηγήσεις Α

ους ἐν Ἰταλίᾳ γεγενῆσθαι, καὶ οὐ τῆς παρόδου χάριν, ἢ σεμνὸν οὐδὲν προσῆν.

XXXXIII. Λέγουσι δὲ τινες αὐτὸν καὶ παῖδας ἐν τοῖς χωρίοις τούτοις, ἃ νῦν Ῥωμαῖοι κατοικοῦσιν, ἐκ 110 δύο γυναικῶν γενομένους καταλιπεῖν. Πάλλαντα μὲν 5 ἐκ τῆς Εὐάνδρου θυγατρὸς, ἣ Λαῦναν ὄνομά φασιν εἶναι, Λατῖνον δὲ ἐκ τινος ὑπερβορίδος κόρης, ἣν πατρὸς εἰς ὁμηρεῖαν δόντος ἐπήγετο καὶ αὐτὴν μέχρι μὲν τινος ἀγνὴν γάμων ἐφύλαττεν, ἐπεὶ δὲ εἰς Ἰταλίαν ἐπλεῖ ἐρασθεὶς ἐγκύμονα ποιεῖ, [ἣν] καὶ ὅτε δὴ ἀπαί- 10 ρειν εἰς Ἄργος ἐμελλε τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀβοριγίνων Φαύνῳ γυναικα ποιήσασθαι δίδωσι· δι' ἣν αἰτίαν τοὺς πολλοὺς τὸν Λατῖνον τούτου νῖδον νομίζειν, οὐχ Ἡρακλέους. Πάλλαντα μὲν οὖν πρὶν ἡβῆσαι λέγουσιν 2 ἀποθανεῖν, Λατῖνον δὲ ἀνδρωθέντα τὴν Ἀβοριγίνων 15 ἀρχὴν παραλαβεῖν. τούτου δὲ ἄπαιδος ἀρρένων παίδων τελευτήσαντος ἐν τῇ πρὸς τοὺς ὁμόρους Ῥοτόλους μάχῃ περιστῆναι τὴν ἀρχὴν εἰς Αἰνείαν τὸν Ἀγχίσου κηδεστὴν αὐτοῦ γενόμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν ἑτέροις 20 χρόνοις ἐγένετο.

XXXXIII. Ἡρακλῆς δ' ἐπεὶ τά τε κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἅπαντα ὡς ἐβούλετο κατεστήσατο καὶ ὁ ναυτι- 111 κὸς αὐτῷ στρατὸς σῶος ἐξ Ἰβηρίας ἀφίκετο, θύσας τοῖς θεοῖς τὰς δεκάτας τῶν λαφύρων καὶ πολίχνην ἐπάννυμον αὐτοῦ κτίσας, ἐνθα ὁ στόλος αὐτῷ ἐναυλό- 25

1 γενέσθαι A γεγένηται Madvig Adv. I p. 724 2 σεμ-
νόν] καὶ μόνον B 3 αὐτῶν A 6 φησὶν B om. A 10 ἣν
καὶ O ἣν del. Kiessling 13 τούτου om. A 14 πρὶν τούτου
ἡβῆσαι A 22 πάντα B 23 στρατὸς αὐτῷ B | σῶς Cobet Öbs.
p. 30 25 αὐτοῦ Kiessling αὐτοῦ O | ἐναυλόχει Cobet l. l. Meutz-
ner Ann. phil. 1877 p. 825 ἐναυτολογεῖτο Aa ἐναυλοχεῖτο R

χει, ἥ καὶ νῦν ὑπὸ Ῥωμαίων οἰκουμένη Νέας
 Πόλεως καὶ Πομπηίας ἐν μέσῳ κεῖται λιμένας ἐν
 παντὶ καιρῷ βεβαίους ἔχουσα, δόξης τε καὶ ξήλου
 καὶ τιμῶν ἰσοθέων παρὰ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν Ἰτα-
²₅ λίᾳ τυχῶν ἀπῆρεν εἰς Σικελίαν. οἱ δὲ καταλειφθέντες
 ὑπ' αὐτοῦ φρουροὶ καὶ οἰκήτορες Ἰταλίας οἱ περὶ τὸν
 Σατόρνιον ὄχθον ἰδρυμένοι τέως μὲν ἐπολιτεύοντο
 καθ' ἑαυτοὺς, χρόνῳ δ' ὕστερον οὐ μακρῷ δίκαιάν
 τε καὶ νόμους καὶ θεῶν ἱερὰ συνενεργάμενοι τὰ σφέ-
¹⁰ τερα τοῖς Ἀβοριγίνων ὥσπερ Ἀρκάδες καὶ ἔτι πρό-
 τερον Πελασγοὶ πόλεός τε τῆς αὐτῆς τοῖς Ἀβοριγίσι
 κοινωνήσαντες συνέβησαν ὁμοεθνεῖς νομίζεσθαι. Ἡρα-
 κλέους μὲν δὴ στρατείας πέρι καὶ Πελοποννησίων
 ὑπομονῆς ἐν Ἰταλίᾳ, τοσαῦτα εἰρήσθω. 112
³₁₅ Δευτέρῃ δ' ὕστερον γενεᾷ μετὰ τὴν Ἡρακλέους
 ἄπαρσιν, ἔτι δὲ πέμπτῳ καὶ πεντηκοστῷ μάλιστα,
 ὥς αὐτοὶ Ῥωμαῖοι λέγονσι, βασιλεὺς μὲν Ἀβοριγίνων
 ἦν Λατῖνος ὁ Φαῦνου, γόνος δὲ Ἡρακλέους, πέμπτου
 δὲ καὶ τριακοστὸν ἔτος ἔχων τὴν ἀρχήν.
²⁰ XXXXV. Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Τρωῆς οἱ
 σὺν Αἰνείᾳ διαφυγόντες ἐξ Ἰλίου τῆς πόλεως ἀλού-
 σης κατέσχον εἰς Λαρεντόν, αἰγιαλὸν Ἀβοριγίνων ἐπὶ
 τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει κείμενον, οὐ πρόσω τῶν ἐκ-
 βολῶν τοῦ Τεβέριος· λαβόντες δὲ παρὰ τῶν Ἀβορι-

1 ἡ ABa ἦ Bb | νῦν om. A | νέας πόλεως Bb om. spatio
 vacuo ABa 2 κεῖται λιμένας c. Bücheler νας Aa Ba
 κειμένη λιμένας Bb λιμένας Ab 3 βεβαίους ἔχουσα Bb in
 spatio 13 litt. βεβαι . . . Aa βεβαίας ἔχουσα Ab 4 τιμῶν
 ἰσοθέων Bb τιμῶν . . . Ba τιμωρ . . . Aa τιμωρίας Ab | καὶ πα-
 ρὰ AB 8 δὲ A 13 στρατείας Bb στρατιᾶς ABa 14
 τοιαῦτα AB corr. Reiske 19 δὲ B om. R | ἔτος om. A
 24 τιβέριος B

γίνων χωρίον εἰς οἰκησιν καὶ ὅσα ἤξιουν, πορίζονται
 μικρὸν ἀποσχόντες ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ λόφῳ τινὶ Λα-
 ουνίῳ ὄνομα τῇ πόλει θέμενοι. ὀλίγῳ δ' ὕστερον 2
 χρόνῳ τὴν ἀρχαίαν ἀλλάξαντες ὀνομασίαν ἤμα τοῖς
 Ἀβοριγίνισιν ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῆς χώρας Λατῖνοι ὠνο- 5
 113 μάσθησαν· καὶ μεταναστάντες ἐκ τοῦ Λαουνίου κοι-
 νῇ μετὰ τῶν ἐπιχωρίων μερίζονα περιβάλλονται πόλιν,
 ἣν Ἀλβαν ἐκάλεσαν, ἐξ ἧς ὁρμώμενοι πολλὰς μὲν καὶ
 ἄλλας πόλεις ἐκτίσαν τῶν κληθέντων Πρίσκων Λατί- 10
 νων, ἐξ ὧν αἱ πλεῖσται ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ ἦσαν οἰκού-
 μεναι, γενεαῖς δ' ὕστερον ἐκκαίδεκα μετὰ <τῇν> Ἰλλίου 3
 ἄλῳσιν ἐκπέμψαντες ἀποικίαν εἰς τὸ Παλλάντιόν τε καὶ
 τὴν Σατορνίαν, ἐνθα Πελοποννήσιοι τε καὶ Ἀρκάδες
 τὴν πρώτην οἰκησιν ἐποιήσαντο καὶ ἦν ἔτι [ἐπ' αὐ-
 τῶν] ζῶπυρ· ἅττα περιλειπόμενα τοῦ παλαιοῦ γένους, 15
 οἰκίζουσι τοὺς τόπους περιλαβόντες τείχεσι τὸ Παλ-
 λάντιον, ὥστε λαβεῖν πόλεως σχῆμα τότε πρῶτον.
 τίθενται δὲ τῷ κτίσματι Ῥώμην ὄνομα ἀπὸ τοῦ στεί-
 λαντος τὴν ἀποικίαν Ῥωμύλον, ὃς ἦν ἑβδομος καὶ
 δέκατος ἀπ' Αἰνείου γεγυνώς. βούλομαι δὲ καὶ περὶ 4
 τῆς Αἰνείου παρουσίας εἰς Ἰταλίαν, ἐπεὶ τῶν συγγρα- 20
 φέων τοῖς μὲν ἡγγόηται, τοῖς δὲ διαπεφθόνηται ὁ περὶ
 αὐτοῦ λόγος, μὴ παρέργως διελθεῖν τὰς τε τῶν Ἑλλήνων
 114 καὶ τὰς Ῥωμαίων τῶν μάλιστα πιστευομένων ἱστορίας
 παραβαλὼν. ἔχει δὲ τὰ περὶ αὐτοῦ λεγόμενα ὧδε. 25

1 χωρίων Ba χῶρον c. Bücheler | καὶ ὅσα O ὅσον delete
 καὶ Kiessling 2 ἀπὸ θαλάττης τῆς ἐπὶ A | λαυνίον B
 5 ἀβοριγίσι A | βασιλ(έως) B 6 μεταστάντες A | λαυ-
 νίον B 11 * μετὰ Ἰλλίου O 14 ἐπ' αὐτῶν om. B 20
 ἀπὸ B 21 ἐπὶ Ba 22 διεφθόνηται Ba quod Reiske inter-
 pretatur διεφθόγηται 25 παραβαλὼν Reiske παραλαβῶν O

XXXXVI. Ἰλίου κρατηθέντος ὑπ' Ἀχαιῶν, εἶτε
 τοῦ δουρείου ἵππου τῇ ἀπάτῃ, ὥς Ὀμήρῳ πεποιήται,
 εἶτε τῇ προδοσίᾳ τῶν Ἀντηνοριδῶν εἶτε ἄλλως πως,
 τὸ μὲν ἄλλο πλήθος ἐν τῇ πόλει Τρωικόν τε καὶ συμ-
 5 μαχικὸν ἐν ταῖς εὐναῖς ἔτι καταλαμβανόμενον ἐφο-
 νεύετο (νυκτὸς γὰρ δὴ τὸ δεινὸν ἀφυλάκτοις αὐτοῖς
 ἐπιστῆναι ἔοικεν), Αἰνείας δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ παρ-
 όντες Ἰλιεῦσιν ἐπίκουροι Τρῶες ἐκ Δαρδάνου τε
 πόλεως καὶ Ὀφρυνίου τῶν τε ἄλλων ὅσοι τῆς κάτω
 10 πόλεως ἀλίσκομένης ἐφθασαν αἰσθησιν τοῦ δεινοῦ
 λαβεῖν, ἐπὶ τὰ καρτερὰ τοῦ Περγάμου συμφυγόντες
 τὴν ἀκρόπολιν ἰδίῳ τείχει φρούρουμένην καταλαμ-
 βάνονται, ἐν ᾗ καὶ ἱερὰ τὰ πατρῷα τοῖς Τρωσὶν ἦν
 καὶ χρημάτων ὁ πολὺς πλοῦτος, οἷα εἰκὸς ἐν ἐχυρῷ,
 2 καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ τὸ κράτιστον· ἔνθα ὑπομένον-
 15 τες ἀπεκρούοντο τοὺς πειρωμένους ἐπιβαίνειν τῆς
 ἄκρας καὶ τὸ διαπίπτουν ὑπὸ τῆς ἀλώσεως πλήθος 116
 ἐμπειρίᾳ στενωπῶν ὑποθέοντες ἀνελάμβανον· καὶ
 ἐγένετο τοῦ καταληφθέντος πλεῖον τὸ διαφυγόν. τὴν
 30 μὲν δὴ ἀντίκα ὁρμὴν τῶν πολεμίων, ἣν εἶχον ὅλην
 διαχρήσασθαι τὴν πόλιν, καὶ τὸ μὴ πᾶν ἐξ ἐφόδου
 καταληφθῆναι τὸ ἅστυ τοῦτο τὸ μηχανήμα ἐξευρὼν
 Αἰνείας ἐπέσχε. λογισμὸν δὲ τὸν εἰκότα περὶ τοῦ μέλ-
 λοντος λαμβάνων, ὥς ἀμήχανον εἶη πρᾶγμα σῶσαι
 35 πόλιν, ἧς τὰ πλείω ἤδη ἐκρατεῖτο, εἰς νοῦν βάλλεται
 τοῦ μὲν τείχους ἐρήμου παραχωρῆσαι τοῖς πολεμίοις,

1 ὑπὸ Β 2 δορίον Α | δεδῆλωται Βα γό. πεποιήται Βmg 3 τῇ om. Β 8 Ἰλιεῦσι Βα 9 Ὀφρυνίου Βα
 15 ἐνύθα Β 17 ἀπὸ c. Reiske 18 ἀνελάμβανον Pflugk
 ἀπελάμβανον AB 19 καταλειφθέντος Βα | διαφεύγον Βα
 25 ἐκεκράτητο c. Cobet Obs. p. 30 26 πολεμίους Α

τὰ δὲ σώματα αὐτὰ καὶ τὰ ἱερὰ τὰ πατρῶα καὶ χρή-
 ματα ὅποσα φέρειν δύναιτο διασώσασθαι. δόξαν δὲ 3
 αὐτῷ, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τὰ γηραιὰ σώ-
 ματα καὶ ὅποσοις ἄλλοις βραδείας ἔδει φυγῆς προ-
 ἐξελθεῖν κελεύει τῆς πόλεως κατὰ τὰς ἐπὶ τὴν Ἰδην 5
 φερούσας ὁδοὺς, ἕως Ἀχαιοὶ τὴν ἄκραν εἰλεῖν προθυ-
 μούμενοι διώξεως τοῦ διαπίπτοντος ἐκ τῆς πόλεως
 πλήθους οὐδὲν προεμηχανῶντο, τοῦ δὲ στρατιωτικοῦ
 τὸ μὲν ἐπὶ φυλακῇ τῶν ἐξιόντων ἔταξεν, ὡς ἀσφαλῆς
 16 τε καὶ ἀταλαίπωρος ἐκ τῶν ἐνόντων <ῆ> φυγὴ αὐτοῖς 10
 γένοιτο, εἰρητο δὲ τοῦτοις τὰ καρτερώτατα καταλα-
 βέσθαι τῆς Ἰδης· τὸ δὲ λοιπὸν, ὃ δὴ κράτιστον ἦν,
 αὐτὸς ἔχων ὑπέμενεν ἐπὶ τοῦ τείχους καὶ παρῆχε
 τοῖς προεξελθοῦσιν ἥττον ἐπιπόνους διηρημένους
 τειχομαχίᾳ τῶν πολεμίων τὰς φυγάς. Νεοπτολέμου 4
 δὲ σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐπιβάντος μέρους τινὸς τῆς 15
 ἄκρας καὶ προσβοηθησάντων αὐτοῖς Ἀχαιῶν ἀπάν-
 των τῆς μὲν ἄκρας μεθίεται, ἀνοίξας δὲ τὰς πύλας
 ἀπῆγει συντεταγμένους ἔχων τοὺς λοιποὺς φυγάδας,
 ἀγόμενος ἐπὶ ταῖς κρατίσταις συναρίσι τὸν τε πατέρα 20
 καὶ θεοὺς τοὺς πατρῷους γυναῖκά τε καὶ τέκνα καὶ
 τῶν ἄλλων εἴ τι πλείστου ἄξιον ἦν σῶμα ἢ χρῆμα.

XXXXVII. Ἐν δὲ τούτῳ κατὰ κράτος ἐλλήφεσαν
 Ἀχαιοὶ τὴν πόλιν καὶ περὶ τὰς ἀρπαγὰς ἐσπουδακότες

2 ὅπως B 4. καὶ ὅποσοις ἄλλοις Ab ὅποσοις ἄλλοις
 Aa . . . <καὶ> ἄλλους οἷς Bb ἄλλοις Ba 8 προεμηχανῶντο
 malim 9 ἐπὶ τῇ φυλακῇ B 10 ῆ add. Sintenis Em. Dion. I
 p. 10 11 γένηται B 18 τὰς φυγάδας πύλας O, φηγάδας
 Meineke, del. Urlichs Eos I p. 324 φυγαδικὰς Madvig Adv. I
 p. 724, φυγάδας Kiessling post λοιποὺς transposuit 20 ἐπ-
 αγόμενος c. Cobet Obs. p. 30

πολλὴν ἄδειαν σῶζεσθαι τοῖς φεύγουσι παρῆκαν. οἱ
 δὲ ἀμφὶ τὸν Αἰνείαν ἔτι καθ' ὁδὸν εὐρόντες τοὺς¹¹⁷
 σφετέρους καὶ καθ' ἓν ἅπαντες γενόμενοι τὰ ὀχυρά-
 2 τατα καταλαμβάνονται τῆς Ἰδῆς. ἦλθον δ' ὥς αὐτοὺς
 5 οἱ τ' ἐν Δαρδάνῳ τότε οἰκοῦντες, ὥς εἶδον φλόγα
 πολλὴν παρὰ τὰ εἰωθότα φερομένην ἐξ Ἰλίου, νύκτωρ
 καταλιπόντες τὴν πόλιν ἐρημον, χωρὶς ἧ ὅσοι σὺν¹¹⁸
 Ἑλύμῳ καὶ Αἰγέστῳ ναυτικόν τι συνεσκευασμένοι
 ἔτυχον προεξεληλυθότες τῆς πόλεως, καὶ ἐξ Ὀφρυ-
 10 νίου πόλεως ὁ δῆμος ἅπας καὶ ἐκ τῶν ἄλλων Τρωι-
 κῶν πόλεων τῆς ἐλευθερίας <οἱ> περιεχόμενοι· δύνά-
 μεις τε αὕτη δι' ἐλαχίστου χρόνου μερίστη τῶν Τρωικῶν
 3 ἐγένετο. οἱ μὲν οὖν σὺν Αἰνείᾳ διασωθέντες ἐκ τῆς
 καταλήψεως ἐν τούτοις ὑπομένοντες τοῖς χωρίοις οὐ
 15 διὰ μακροῦ πάλιν ἐπὶ τὰ σφέτερα κατελεύσεσθαι ἤλ-
 πιζον τῶν πολεμίων ἀποπλευσάντων, Ἀχαιοὶ δὲ ἀν-
 δραποδισάμενοι τὴν πόλιν καὶ τὰ σύγγενος χωρία
 καὶ φρούρια δηώσαντες παρεσκευάζοντο μὲν ὥς καὶ
 4 τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι χειρωσόμενοι. πεμψάντων δὲ κή-
 20 ρυκας αὐτῶν περὶ διαλύσεων καὶ δεομένων μὴ σφᾶς
 εἰς ἀνάγκην καταστήσαι πολέμου, συνελθόντες εἰς¹¹⁸
 ἐκκλησίαν ἐπὶ τοῖςδε ποιοῦνται πρὸς αὐτοὺς τὰς δια-
 λύσεις· Αἰνείαν μὲν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ τὰ χρήματα
 φέροντας ὅσα διεσώσαντο κατὰ τὴν φυγὴν ἐν ὠρισμέ-
 25 νοις τισὶ χρόνοις ἐκ τῆς Τρωάδος ἀπελθεῖν, παραδόν-

1 κατὰ πολλὴν B 3 καθ' ἓν ἅπαντες Sintonis Em.
 Dion. I p. 20 καθ' ἓνα πάντες R καθ' ἓνα ἅπαντες B | ὀχυρά-
 τατα B ἐχυρώματα R 5 τε B | ὥς γὰρ εἶδον A 6 φε-
 ρομένην B om. R 8 καὶ γέστω B | συσκευασάμενοι B
 11 οἱ add. Sintonis Em. Dion. I p. 10 19 χειρωσά-
 μενοι Ba 20 διαλύσεως B | δ(εο)μένων B 24 φέροντ(ας) B

τας Ἀχαιοὺς τὰ φρούρια· Ἀχαιοὺς δὲ παρασχεῖν αὐτοῖς
τὴν ἀσφάλειαν ἐξ ἀπάσης ὅσης ἐκράτουν γῆς καὶ θα-
λάττης ἀπιοῦσι κατὰ τὰς ὁμολογίας. δεξιόμενος δὲ 5
ταῦτα Αἰνείας καὶ νομίσας ἐκ τῶν ἐνόντων κρατίστα
εἶναι Ἀσκάνιον μὲν τὸν πρεσβύτατον τῶν παίδων,
ἔχοντα τοῦ συμμαχικοῦ τινα μοῖραν, ἧς Φρύγιον ἦν
τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν Δασκυλίτιν καλουμένην γῆν, ἐν-
θα ἐστὶν ἡ Ἀσκανία λίμνη, μετάπεμpton ὑπὸ τῶν
ἐγγωρίων γενόμενον ἐπὶ βασιλείᾳ τοῦ ἔθνους ἀπο-
πέμπει· καὶ ᾤκησεν Ἀσκάσιος αὐτόθι χρόνον τινα οὐ 10
πολύν. ἐλθόντων δὲ ὡς αὐτὸν Σκαμανδρίου τε καὶ
119 τῶν ἄλλων Ἐκτοριδῶν ἀφειμένων ἐκ τῆς Ἑλλάδος
ὑπὸ Νεοπτολέμου, κατάγων αὐτοὺς ἐπὶ τὴν πατρῴαν
ἀρχὴν εἰς Τροίαν ἀφικνεῖται. καὶ περὶ μὲν Ἀσκανίου 6
τοσαῦτα λέγεται· τοὺς δὲ ἄλλους παῖδας Αἰνείας παρα- 15
λαβὼν καὶ τὸν πατέρα καὶ τὰ ἔδη τῶν θεῶν, ἐπει-
δὴ παρεσκευάσθη τὸ ναυτικὸν αὐτῷ, διαπλεῖ τὸν Ἑλ-
λῆσποντον ἐπὶ τῆς ἔγγιστα κειμένης χερσονήσου τὸν
πλοῦν ποιούμενος, ἣ πρόκειται μὲν τῆς Εὐρώπης,
καλεῖται δὲ Παλλήνη. ἔθνος δ' εἶχεν αὐτὴν Θράκιον 10
120 σύμμαχον Κρουσαῖον καλούμενον ἀπάντων προθυμό-
τατον τῶν συναραμένων αὐτοῖς τοῦ πολέμου.

XXXXVIII. Ὁ μὲν οὖν πιστότατος τῶν λόγων, φ
κέρχεται τῶν παλαιῶν συγγραφέων Ἑλλάνικος ἐν τοῖς

2 θαλάσσης B 8 ἡ ἀσκανία — βασιλεία A in margine
12 ἀφειμένων c. Sylburg ἀφικνέμενον ABb ἀφικνέμενον Ba ἐκ
τῆς Ἑλλάδος ἀφειμένων c. Kayser Ann. phil. 1863 p. 6 13 ὑπὸ
AB παρὰ c. Meineke 16 καὶ τὰ] τὰ Ba 19 Εὐρώπης
c. Is. Voss ad Pomp. Melam II 2 p. 687 Θράκης c. Cobet Obs.
p. 31 20 αὐτὴν Sintenis Em. Dion. I p. 30 αὐτὴ A ἐν
αὐτῇ B | Θράκιον A 21 κρουσαῖον A

Τρωικοῖς, περὶ τῆς Αἰνείου φωνῆς τοιόσδε ἐστίν.
εἰρηνται δὲ καὶ ἄλλοις τισὶ περὶ τῶν αὐτῶν οὐ κατὰ
ταῦτά ἔχοντες λόγοι, οὓς ἤττον ἔρωγε τούτου πιθα-
νοὺς εἶναι νομίζω. κρινέτω δὲ ὡς ἕκαστος τῶν ἀκου-
2² 5 ὄντων βούλεται. Σοφοκλῆς μὲν ὁ τραγωδοποιὸς ἐν
Λαοκόωντι δράματι μελλούσης ἀλλίσκεσθαι τῆς πό-
λεως πεποίηκε τὸν Αἰνείαν ἀνασκευαζόμενον εἰς τὴν
Ἰδην, κελευσθέντα ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἀγχίσου κατὰ
τὴν μνήμην ὧν Ἀφροδίτῃ ἐπέσκηψε καὶ ἀπὸ τῶν
10 νεωστὶ γενομένων περὶ τοὺς Λαοκοωντίδας σημείων
τὸν μέλλοντα ὀλεθρον τῆς πόλεως συντεκμηραμένου.
ἔχει δ' ἐν αὐτῷ τὰ ἱαμβεῖα ἐν ἀγγέλου προσώπῳ 12
λεγόμενα ὧδε·

νῦν δ' ἐν πύλαισιν Αἰνέας ὁ τῆς θεοῦ
15 πάρεστ' ἐπ' ὤμων πατέρ' ἔχων κεραυνίου
νότου καταστάζοντα βύσσινον φάρος.
κύκλω δὲ πᾶσαν οἴκετῶν παμπληθίαν·
συμπλάζεται δὲ πλήθος σὺχ' ὅσον δοκεῖς,
οἱ τῆςδ' ἐρώσι τῆς ἀποικίας Φρυγῶν.

3³ 20 Μενεκράτης δὲ ὁ Ξάνθιος προδοῦναι τοῖς Ἀχαιοῖς
αὐτὸν ἀποφαίνει τὴν πόλιν τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον
ἐχθρας ἕνεκα, καὶ διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην Ἀχαι-
οὺς αὐτῷ συγχωρῆσαι διασώσασθαι τὸν οἶκον. σὺγ-)

2 εἰρηται ABa 3 ταῦτα B 4 δὲ ἕκαστος τῶν ἀκουόν-
των ὡς β. c. Stephanus Oper. var. p. 43 7 πεποίηκεν A 8 κε-
λευσθέντα τε c. Reiske | κατὰ τε c. Bücheler 10 γενομένων
B | λαοκοωντίδας B 12 δὲ ἐν αὐτῷ B, ἐν del. Madvig
Adv. I p. 724 | ἱαμβεῖα B | ἀγγέλου c. Kiessling ἀγγέλω B
ἄλλω R 17 κύκλω B Reiske κυκλεῖ R | παμπληθίαν c. Näcke
18 δοκεῖς οἱ Reiske δοκεῖ σοι O 19 τῆςδ' A τ(οί)ςδ' B
20 ξάνιος A ξανείος Ba

κείται δὲ αὐτῷ ὁ λόγος ἀρξαμένῳ ἀπὸ <τῆς> Ἀχιλλέως
 ταφῆς τὸν τρόπον τόνδε· Ἀχαιοὺς δ' ἀνὴρ εἶχε καὶ
 ἐδόκεον τῆς στρατιῆς τὴν κεφαλὴν ἀπηρᾶχθαι. ὅμως
 22 δὲ τάφον αὐτῷ δαΐσαντες ἐπολέμεον βίῃ πάσῃ, ἄχρῃς
 Ἴλιος ἐάλω Αἰνείεω ἐνδόντος. Αἰνεΐης γὰρ ἄντιος ἔων 5
 ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπὸ γερέων [λερῶν] ἐξειργόμενος
 ἀνέτρεψε Πριάμον· ἐργασάμενος δὲ ταῦτα εἰς Ἀχαιῶν
 ἐγερόνει'. ἄλλοι δὲ τινες ἐπὶ τοῦ ναυστάθμου τοῦ 4
 Τρωικοῦ τυχεῖν αὐτὸν τηνικαῦτα διατρίβοντα λέγου-
 σιν, οἱ δ' εἰς Φρυγίαν ἀπεσταλμένος ὑπὸ Πριάμου 10
 μετὰ δυνάμεως ἐπὶ τινα χρεῖαν στρατιωτικὴν· εἰσὶ
 δ' οἱ μυθωδεστέραν αὐτοῦ ποιοῦσι τὴν ἐξοδον. ἐχέτω
 δ' ὅπῃ τις αὐτὸν πεῖθει.

XXXXVIII. Τὰ δὲ μετὰ τὴν ἐξοδον ἐτι πλείω
 παρέχει τοῖς πολλοῖς τὴν ἀπορίαν. οἱ μὲν γὰρ ἕως 15
 Θράκης ἀγαρόντες αὐτὸν ἐκεῖ λέγουσι τελευτῆσαι τὸν
 βίον, ὃν ἐστὶ Κεφάλων τε ὁ Γεργίδιος καὶ Ἠγήσιπ-
 πος <ὁ> περὶ Παλλήνης γράψας, ἄνδρες ἀρχαῖοι καὶ
 λόγον ἄξιοι. ἔτεροι δὲ ἐκ Θράκης ἀναστήσαντες αὐτὸν
 ἕως Ἀρκαδίας παρακομίζουσιν, οἰκῆσαι δὲ λέγουσιν 20
 ἐν Ὀρχομενῷ τε τῷ Ἀρκαδικῷ, καὶ Νήσῳ δὲ λεγομένῃ,
 23 καίπερ οὔση μεσόχθονι, ἀπὸ τελευτῶν καὶ ποταμοῦ·
 τὰς τε καλουμένας Καπύας Αἰνείου τε καὶ Τρώων
 ἀπόκτισιν εἶναι, Καπύας ὀνομασθεΐσας ἀπὸ τοῦ Τρωι-

1 αὐτῷ ὁ λόγος B ὁ λόγος αὐτῷ R | ἀπὸ τῆς Reiske
 4 βίῃ Schaller γῇ AB τῇ Reiske | ἄχρῃ B 6 λερῶν del.
 Kiessling | ἐξειργόμενος B 10 οἶα B 12 μυθωδεστέραν
 Ba 13 αὐτὸν Ba 17 τε] duae litt. erasae B | ὁ add. Kiess-
 ling om. O | γεργίδιος Bb | ἡγήσιος B 21 καὶ νήσῳ δὲ A
 καὶ νήσῳ B καὶ del. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1855 | γενο-
 μένῃ c. Reiske 22 καὶ περ Stephanus καὶ O | ἀπὸ Büche-
 ler, Meineke, ὑπὸ O

κοῦ Κάπνους. λέγεται δὲ ταῦτα ἄλλοις τε καὶ Ἀραιοῖσιν
 2 <τῷ> γράψαντι τὰ Ἀρκαδικά. εἰς δὲ καὶ οἱ δεῦρο μὲν
 ἀφικέσθαι τὸν Αἰνείαν μυθολογοῦσιν, οὐ μέντοι τὴν
 γε τελευταίην αὐτῷ τοῦ βίου συμπεσεῖν ἐν τοῖςδε τοῖς
 5 χωρίοις, ἀλλ' ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς ἄλλοι τε πολλοὶ δηλοῦσι
 καὶ Ἀγάθυλλος Ἀρκὰς ὁ ποιητὴς ἐν ἐλεγείῳ λέγων
 ὧδε·

ἵκετο δ' Ἀρκαδίην, Νήσῳ δ' ἐγκάτθετο παῖδας
 δοιάς, Κωδώνης λέκτρα καὶ Ἀνθεμόνης.
 10 αὐτὸς δ' Ἑσπερίην ἔστυο χθόνα, γέλιντο δ' υἷα
 Ῥωμύλον.

3 Τῆς δ' εἰς Ἰταλίαν Αἰνείου καὶ Τρώων ἀφίξεως Ῥω-124
 μαῖοι τε πάντες βεβαιῶνται καὶ τὰ δρώμενα ὑπ' αὐτῶν
 ἐν τε θυσίαις καὶ ἐορταῖς μηνύματα, Σιβύλλης τε
 15 λόγια καὶ χρησμοὶ Πυθικοὶ καὶ ἄλλα πολλὰ, ὧν οὐκ
 ἂν τις ὡς εὐπρεπείας ἕνεκα συγκειμένων ὑπερίδοι.
 πολλὰ δὲ καὶ παρ' Ἑλλήσι γνωρίσματα καὶ φανερά
 εἰς τόδε χρόνου περιλείπεται, ἐνθα ὠρμίσαντο καὶ
 παρ' οἷς διατριβὴν ἀπλοίας ἕνεκεν ἐποίησαντο· ὧν ἐγὼ
 20 μνήμην ὡς ἂν οἷός τε ὧ πολλῶν ὄντων βραχυτάτην
 4 ποιήσομαι. πρῶτον μὲν εἰς Θράκην ἀφικόμενοι κατὰ
 τὴν χειρόνησον, ἣ καλεῖται Παλλήνη, ὠρμίσαντο.
 εἶχον δὲ αὐτὴν ὥσπερ ἔφην βάρβαροι Κρουσαῖοι
 καλούμενοι καὶ παρέσχον αὐτοῖς τὰς καταγωγὰς ἀσφα-

1 ἀραιοῖσιν A 2 τῷ add. Kiessling om. O | δ' οἱ καὶ A
 4 τοῖςδε τοῖς B τούτοις τοῖς R 6 ἐλεγείαι A 8 ἐγκάτθετο
 A ἐγκατέθετο B 10 ἔστυο Ba 12 δὲ ἐς A δ' ἐπ' B
 13 βεβαιοῦνται A 17 φανερά καὶ εἰς c. Pflugk 18 παρα-
 λείπεται Ba λείπεται A | ὠρμήσαντο Ba 19 * ἕνεκα O
 21 μὲν οὖν c. Reiske 23 κλουσαῖοι A

λείς. μέιναντες δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν αὐτόθι νεῶν
 Ἀφροδίτης ἰδρύναντο ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων ἐνὸς καὶ
 πόλιν Αἰνείαν ἔκτισαν, ἐν ᾗ τοὺς τε ὑπὸ καμάτων
 ἀδυνάτους πλεῖν καὶ ὅσοις αὐτοῦ μένειν βουλομένοις
 ἦν, ὥς ἐν οἰκείᾳ γῇ τὸ λοιπὸν ἐσομένους, ὑπελείποντο. ⁵
 25 αὕτη διέμεινεν ἕως τῆς Μακεδόνων δυναστείας τῆς
 κατὰ τοὺς διαδόχους τοὺς Ἀλεξάνδρου γενομένης· ἐπὶ
 δὲ τῆς Κασάνδρου βασιλείας καθηρέθη, ὅτε Θεσσα-
 λονίκη πόλις ἐκτίζετο, καὶ οἱ Αἰνεῶται σὺν ἄλλοις
 πολλοῖς εἰς τὴν νεόκτιστον μετόκησαν. ¹⁰

L. Ἐκ δὲ τῆς Παλλήνης ἄραντες οἱ Τρωῆς εἰς
 Ἀῆλον ἀφικνοῦνται βασιλεύοντος αὐτῆς Ἀνίου· καὶ
 ἦν πολλὰ σημεῖα ἐν Ἀήλῳ τῆς Αἰνείου τε καὶ Τρώων
 παρουσίας, <ἕως> ἤνθει τε καὶ ὤκισθ' ἢ νῆσος. ἔπειτα
 εἰς Κύθηρα νῆσον ἑτέραν, ἣ πρόκειται Πελοποννή- ¹⁵
 σου, παραγενόμενοι ἱερὸν Ἀφροδίτης ἰδρύνονται. ἀπὸ 2
 δὲ Κυθήρων ποιοῦμενοι τὸν πλοῦν οὐ πρόσω τῆς
 Πελοποννήσου τελευτήσαντα τῶν ἐταίρων τινὰ τῶν
 Αἰνείου Κίναϊδον ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων τινὸς θάπτου- ²⁰
 σιν, ὃ νῦν ἀπ' ἐκείνου Κιναΐδιον καλεῖται· καὶ τὴν
 πρὸς Ἀρκάδας συγγένειαν ἀνανεωσάμενοι, περὶ ἧς
 ἐν ὑστέρῳ λόγῳ διηγήσομαι, χρόνον τε ὀλίγον περὶ
 ταῦτα τὰ χωρία διατρέψαντες καὶ ὑπολειπόμενοί τινας ³
 σφῶν αὐτῶν εἰς Ζάκυνθον ἀφικνοῦνται. δεξαμένων 3
 δ' αὐτοὺς καὶ τῶν Ζακυνθίων πρὸς φιλίαν διὰ τὸ ²⁵

3 κυμάτων AB 5 ὑπελείποντο A 7 τοὺς ἀλεξάνδρου B
 τοῦ α. R 12 αἰνείου AB 14 ἕως, ὅτε vel simile c. Syl-
 burg τέως Reiske om. O | * ὠκίσθη AB ὠκήθη Reiske ὠκείτο
 Madvig Adv. I 724 | ἢ om. A add. B 15 κύθηραν B | νῆσον
 ἑτέραν B ἑτέραν νῆσον R 18 ἑτέρων B | τινα αἰνείου B
 20 κιναιδίον c. Meineke 23 ὑπολειπόμενοι O, corr. Stephanus

συγγενές· Δαρδάνῳ γὰρ τῷ Διὸς καὶ Ἡλέκτρας τῆς¹²
 Ἀτλαντίδος δύο γενέσθαι φασὶν ἐκ Βατείας παιδας,
 Ζάκυνθόν τε καὶ Ἐριχθόνιον, ὧν ὁ μὲν Αἰνείου
 πρόγονος ἦν, Ζάκυνθος δὲ τῆς νήσου κτίστης· ταύτης
 5 τε δὴ τῆς συγγενείας ἀναμνήσει καὶ φιλοφροσύνη
 τῶν ἐπιχωρίων διατρίβοντες αὐτόθι καὶ ἅμα ἀπλοῖα
 κατειργόμενοι θύουσιν Ἀφροδίτῃ πρὸς τῷ κατα-
 σκευασθέντι ἱερῷ θυσίαν, ἣν εἰς τόδε χρόνου συν-
 10 τελοῦσι κοινῇ Ζακύνθιοι, καὶ ἄρῳα ποιοῦσιν ἐφή-
 βοις τῶν τε ἄλλων ἀγωνισμάτων καὶ δρόμου· τὸ δὲ
 νικητήριον ὁ πρῶτος ἐλθὼν εἰς τὸν νεῶν λαμβάνει·
 λέγεται δὲ Αἰνείου καὶ Ἀφροδίτης ὁ δρόμος, καὶ
 4 ξόανα τούτων ἔσθηκεν ἀμφοτέρων. ἐκεῖθεν δὲ πελά-
 15 γιον ποιησάμενοι τὸν πλοῦν εἰς Λευκάδα κατάγονται,
 κατεχόντων ἔτι τὸ χωρίον Ἀκαρνάνων. κὰν ταύτη
 πάλιν ἱερὸν Ἀφροδίτης ἰδρύνονται τοῦτο, ὃ νῦν ἐστὶν
 ἐν τῇ νησίδι τῇ μεταξὺ τοῦ Διορύκτου τε καὶ τῆς
 πόλεως, καλεῖται δὲ Ἀφροδίτης Αἰνειαῶδος. ἄρα ντες¹⁸
 20 δὲ αὐτόθεν ἐπὶ τε Ἀκτιον ἐλθόντες ὀρμίζονται τοῦ
 Ἀμβρακικοῦ κόλπου πρὸς τὸ ἀκρωτήριον. κἀκεῖθεν
 εἰς Ἀμβρακίαν ἀφικνοῦνται πόλιν, ἥς ἐβασίλευεν Ἀμ-
 βραξ ὁ Δεξαμενοῦ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ὑπολείπον-
 ται ἐκατέρωθι μνημεῖα τῆς ἀφίξεως· ἐν Ἀκτίῳ μὲν
 25 Ἀφροδίτης Αἰνειαῶδος ἱερὸν καὶ πλησίον αὐτοῦ θεῶν
 μεγάλων, ἃ καὶ εἰς ἐμὲ ἦν· ἐν δὲ Ἀμβρακίᾳ ἱερὸν τε
 τῆς αὐτῆς θεοῦ καὶ ἡρώων Αἰνείου πλησίον τοῦ μι-
 κροῦ θεάτρου, ἐν ᾧ καὶ ξόانون μικρὸν ἀρχαῖκόν Αἰ-

5 τε δὴ A B γε δὴ c. Bücheler 18 τοῦ μεταξὺ A 21
 ἄμπραξ B 26 ἦν] διέμεινεν c. Reiske 27 πλησίον—αἰνείου
 om. B 27 ἄχαικόν A

128 νεῖλου λεγόμενον, καὶ αὐτὸ θυσίαις ἐγγράιρον αἱ καλούμεναι παρ' αὐτοῖς ἀμφίπολοι.

ΛΙ. Ἐκ δὲ Ἀμβρακίας Ἀγχίσης μὲν τὰς ναῦς ἔχων παρὰ γῆν νομιζόμενος εἰς Βουθρωτὸν λιμένα τῆς Ἠπείρου κατάργεται, Αἰνείας δὲ καὶ οἱ ἀκμαιότατοι 5 σὺν αὐτῷ τοῦ στρατοῦ διανύσαντες ἡμερῶν δυεῖν ὁδὸν εἰς Δωδώνην ἀφικνοῦνται χρησόμενοι τῷ θεῷ καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτόθι Τρώας τοὺς σὺν Ἑλένῳ. ἀνελόμενοι δὲ χρησμούς περὶ τῆς ἀποικίας καὶ τὸν θεὸν ἀναθήμασι δωρησάμενοι Τρωικοῖς ἄλλοις τε καὶ 10 κρατῆρσι χαλκοῖς, ὧν τινες ἔτι περιέεισιν ἐπιγραφαῖς πάνν ἀρχαίαις δηλοῦντες τοὺς ἀναθέντας, ἐπὶ τὸ ναυτικὸν ἀφικνοῦνται τεττάρων μάλιστα ἡμερῶν διελθόντες ὁδόν. δηλοῖ δὲ καὶ τὴν εἰς Βουθρωτὸν τῶν Τρώων παρουσίαν λόφος τις, ᾧ τότε στρατοπέδῳ 15 ἐχρήσαντο, Τροία καλούμενος. ἐκ δὲ Βουθρωτοῦ παρὰ 2 γῆν νομισθέντες ἄχρι λιμένος Ἀγχίσου μὲν τότε ὀνομασθέντος, νῦν δ' ἀσαφεστέραν ἔχοντος ὀνομα- 29 σίαν, ἱερὸν καὶ αὐτόθι τῆς Ἀφροδίτης ἰδρυσάμενοι διαίρουσι τὸν Ἰόνιον ἡγεμόνας ἔχοντες τῆς ναυτι- 30 λίας, οἳ συνέπλευσαν αὐτοῖς ἐθελούσιοι συνεπισπόμενοι, τοὺς σὺν Πάτρωνι τῷ Θουρίῳ· καὶ αὐτῶν 30 οἱ μὲν πλείους, ἐπειδὴ σῶος ὁ στρατὸς εἰς Ἰταλίαν ἀφίκετο, ἐπ' οἴκου αὐθις ἀνεκομίσθησαν, Πάτρων δὲ πεισθεὶς ὑπ' Αἰνείου κοινωνεῖν τῆς ἀποι- 35

4 βουτρωτὸν Ba βούτρωτον Bb 6 δυεῖν B δυοῖν R
10 καὶ om. A 14—16 δηλοῖ — καλούμενος om. O praeter B
15 ποτὲ B corr. Kiessling 16 βουτρώτον B 18 σαφε-
στέραν B 20 Ἀκαρνᾶνας add. post ναυτίλλας Kiessling
21 συνεπισπόμενοι c. Reiske, Meutzner Ann. phil. 1877 p. 826
συνεπισπώμενοι O 22 θυρίῳ c. Meineke

κίας καὶ σὺν αὐτῷ τινες τῶν φίλων ὑπέμειναν ἐν τῷ
 στόλῳ· οὓς ἐνιοί φασιν ἐν Ἀλοντίῳ κατοικῆσαι τῆς
 Σικελίας. ταύτης ὑπομνήσει τῆς εὐεργεσίας Ἀκαρνᾶσι
 Ῥωμαῖοι Λευκάδα καὶ Ἀνακτόριον ἀφελόμενοι Κοριν-
 5 θίους ἀνὰ χρόνον ἐχαρίσαντο Οἰνιάδας τε ἀποκατα-
 στήσαι βουλομένοις ἐπέτρεψαν καὶ τὰς Ἑχινάδας
 3 νήσους καρποῦσθαι κοινῇ μετ' Αἰτωλῶν ἔδωκαν. οἱ
 δὲ σὺν Αἰνείᾳ ποιησάμενοι τὴν ἀπόβασιν οὐ καθ' ἐν
 χωρίον τῆς Ἰταλίας, ἀλλὰ ταῖς μὲν πλείσταις ναυσι
 10 πρὸς ἄκραν Ἰαπυγίας ὁρμίσάμενοι, ἣ τότε Σαλεντι-
 νος ἐλέγετο, ταῖς δὲ λοιπαῖς κατὰ τὸ καλούμενον Ἀθή-131
 ναιον, ἐνθα καὶ αὐτὸς Αἰνείας ἐτυγχανεν ἐπιβὰς
 Ἰταλίας (τοῦτο δὲ τὸ χωρίον ἐστὶν ἀκρωτήριον καὶ
 ἐπ' αὐτῷ θερυνδὸς ὄρμος, ὃς ἐξ ἐκείνου λιμὴν Ἀφρο-
 15 δίτης καλεῖται), παρέπλευσαν ἄχρι πορθμοῦ διὰ χει-
 ρὸς ἔχοντες Ἰταλίαν, ἔχνη τινὰ κὰν τούτοις ὑπολει-
 πόμενοι τοῖς τόποις τῆς ἀφίξεως ἄλλα τε καὶ φιάλην
 χαλκὴν ἐν Ἥρας ἱερῷ γραφῇ δηλοῦσαν ἀρχαίᾳ τοῦ
 δωρησαμένου τῇ θεῷ Αἰνείου τοῦνομα.

20 LII. Γενόμενοι δὲ κατὰ Σικελίαν, εἴτε γνώμη
 χρησάμενοι τῇδε ὁρμίσασθαι εἴτε καὶ ὑπ' ἀνέμων
 πονηρῶν βιασθέντες, ἃ δὴ φιλεῖ περὶ τὴν θάλατταν
 τήνδε γίνεσθαι, κατάργονται τῆς νήσον περὶ τὰ καλού-
 μενα Δρεπάνα· ἐνθα περιτυγχάνουσι τοῖς σὺν Ἑλύ-

1 ἐν τῷ σίλω AB ἐν τῷ πλῶ c. Madvig Adv. I 724 ἐθε-
 λούσιοι c. Sintenis Em. Dion. II p. 2 ἐν τῇ Σικελίᾳ c. Kiess-
 ling 3 ἀκαρνᾶσιν A 7 αἰτωλῶν A αἰτωλῶν Ba 15 ἐν
 χειρὸς coniecti, ἐκ δεξιᾶς χειρὸς c. Hertlein, Hermes X p. 408

18 γραφὴν δηλοῦσαν ἀρχαίαν AB γρ. ἔχουσαν ἄ. c. Kayser
 Ann. phil. 1863 p. 6 19 τῇ θεῷ B τὴν θεὸν R 21 ὑπ' B
 ὑπὸ R 23 γενέσθαι Ba

μῶ καὶ Αἰγέστῳ προεξελθοῦσιν ἐκ τῆς Τροίας, οἱ
 132 τύχης τε καὶ πνεύματος οὐρίου λαβόμενοι καὶ ἅμα
 οὐ πολλῇ ἀποσκευῇ βαρυνόμενοι δι' ὀλίγου κατ-
 ἤχθησαν εἰς Σικελίαν καὶ ῥῆκον περὶ ποταμὸν κα-
 λούμενον Κριμισδὸν ἐν γῇ Σικανῶν, πρὸς φιλίαν λα-
 βόντες παρ' αὐτῶν τὸ χωρίον διὰ τὴν Αἰγέστου συγ-
 γένειαν γενομένου τε καὶ τραφέντος ἐν Σικελίᾳ κατὰ
 τοιόνδε τι πάθος. τῶν προγόνων αὐτοῦ τις ἀνὴρ ἐπι-
 2 φανὴς ἐκ τοῦ Τρωικοῦ γένους ὦν Λαομέδωντι διά-
 φορος γίνεται, καὶ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἐπ' αἰτία δὴ τι 10
 λαβὼν κτείνει καὶ γένος αὐτοῦ τὸ ἄρρεν ἅπαν, ὑπὸ
 δέους μὴ τι πρὸς αὐτῶν πάθῃ· τὰς δὲ θυγατέρας παρ-
 θένους ἔτι οὔσας ἀποκτείνει μὲν οὐκ εὐπρεπὲς ἐνό-
 μισε, Τρῶσι δὲ συνοικούσας περιιδεῖν οὐκ ἀσφαλές,
 δίδωσι δ' αὐτάς ἐμπόροις ὥς προσωτάτω κελύσας 15
 ἀπάγειν. ταύταις ἀπιούσαις συνεκπλεῖ μειράκιόν τι 3
 τῶν ἐπιφανῶν κρατούμενον ἔρωτι τῆς ἐτέρας καὶ γα-
 133 μεὶ τὴν παιδίσκην ἀχθεῖσιν εἰς Σικελίαν, καὶ γίνεται
 αὐτοῖς παῖς ἐν Σικελίοις διατρίβουσιν Αἰγέστος ὄνο-
 μα· ὃς ἦθη καὶ γλῶσσαν τῶν ἐπιχωρίων ἐμαθών, 20
 ἐπειδὴ τοὺς γονεῖς αὐτῷ τελευτῆσαι συνέβη, βασι-
 λεύοντος ἐν Τροίᾳ Πριάμου κάθοδον αὐτῷ δοθῆναι
 διαπραττεται, καὶ συνδιενέγκας τὸν πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς
 πόλεμον ἀλισκομένης τῆς πόλεως ἀπέπλει πάλιν εἰς
 Σικελίαν σὺν Ἑλύμῳ ποιησάμενος τὴν φυγὴν ἐν τρισὶ 25

1 ἐγέστω Ba 5 κριμισδὸν B | ἐν τῇ Σικανῶν c. Meutz-
 ner Ann. phil. 1877 p. 826 6 ἐγέστω Ba 8 τι om. A
 12 τὰς δὲ δύο θυγατέρας c. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1861
 16 ἐπιούσας Ba | συνεκπλεῖ B 17 ἐταίρας Ba 19 ἐγε-
 στος Ba 20 ἔθῃ Hertlein Hermes X p. 408 22 αὐτῷ AB
 23 τοὺς om. B 25 τρισὶν A

ναυσὶν, ἃς Ἀχιλλεὺς ἔχων ὅτε τὰς Τρωάδας ἐληΐ-
 ζετο πόλεις ἔρμασιν ὑφάλοις περιπεσούσας ἀπέβαλεν.
 4 ἐντυχῶν δὴ τοῖς εἰρημένοις Αἰνείας ἀνδράσι φιλο-
 φρονεῖται τε αὐτοὺς καὶ κατασκευάζεται αὐτοῖς πόλεις
 5 Αἶγεσταν καὶ Ἑλυμα καὶ τινα καὶ μοῖραν τῆς ἐαυ-
 τοῦ στρατιᾶς ἐν τοῖς πολίσμασιν ὑπολείπεται, ὥς μὲν
 ἐγὼ εἰκάσω γνώμῃ ἐκουσίῳ χρησάμενος, ἵνα τοῖς
 ὑπὸ καμάτων βαρυνομένοις ἢ καὶ ἄλλως θαλάττῃ ἀχθο-
 μένοις ἀναπαύσεις γίνοντο ἀσφαλεῖς καὶ καταγω-
 10 γαί, ὥς δέ τινες γράφουσι τοῦ ναυτικοῦ μειωθέντος¹³⁴
 αὐτῷ διὰ τὴν ἔμπρησιν, ἣν ἐποίησαντο τῶν γυναι-
 κῶν τινες ἀχθόμεναι τῇ πλάνῃ, τὸν οὐκέτι δυνάμενον
 συμπλεῖν ὄχλον ἐκ τῶν κατακεκαυμένων νεῶν ἀνάγκη
 καταλιπών.

15 LIII. Τεκμήρια δὲ τῆς εἰς Σικελοὺς Αἰνείου τε
 καὶ Τρώων ἀφίξεως πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, περιφανέ-
 στατα δὲ τῆς Αἰνειάδος Ἀφροδίτης ὁ βωμὸς ἐπὶ τῇ
 κορυφῇ τοῦ Ἑλύμου ἰδρυμένος καὶ ἱερὸν Αἰνείου
 ἰδρυμένον ἐν Αἰγέστῃ, τὸν μὲν αὐτοῦ κατασκευάσαν-
 20 τος Αἰνείου τῇ μητρί, τὸ δὲ ἱερὸν τῶν ὑπολειφθέν-
 των ἀπὸ τοῦ στόλου τῇ μνήμῃ τοῦ σώσαντος σφᾶς
 ἀνάδημα ποιησαμένων. τὸ μὲν δὴ σὺν Ἑλύμῳ καὶ
 Αἰγέστῳ Τρωικὸν ἐν τούτοις κατέμεινε τοῖς χωρίοις,

1 τρωιάδας Ba τρωίδας A 2 ἐρύμασι A | ἐφάλοις Ba
 3 ἀνδράσι Αἰνείας B 4 συγκατασκευάζεται c. Cobet Obs.
 p. 32 5 <αί>γέσταν B | Ἑρυνκα c. Sylburg, Portus, Claverus
 Ital. ant. p. 1 ἐλύμαν Bb 7 ἐκουσία B 8 ἢ ἄλλως B
 9 ἀσφαλεῖς καὶ καταγωγαί B καὶ καταγωγαί ἀσφαλαῖς R
 18 κεφαλῇ A | τοῦ Ἑρυνκος c. Sylburg, Portus, Claverus l. l.
 19 <αί>γέστη B 21 σώματο σφᾶς A σώ<σαν>τος σφᾶς B
 22 ἀναδήματος AB 23 <αί>γέστω B | κατέμεινε B

καὶ διετέλεσαν Ἑλυμοὶ καλούμενοι. προεῖχε γὰρ κατὰ
 τὴν ἀξίωσιν Ἑλυμὸς ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ γένους ὦν,
 ἀφ' οὗ τὴν κλῆσιν οἱ σύμπαντες ἔλαβον. οἱ δὲ σὺν 2
 τῷ Αἰνείᾳ πλέοντες ἀπὸ Σικελίας διὰ τοῦ Τυρρηνι-
 κοῦ πελάγους πρῶτον μὲν ὠρμίσαντο τῆς Ἰταλίας 5
 κατὰ λιμένα τὸν Παλλινουρον, ὃς ἀφ' ἐνὸς τῶν Αἰνείου
 135 κυβερνητῶν τελευτήσαντος αὐτόθι ταύτης τυχεῖν
 λέγεται τῆς ὀνομασίας. ἔπειτα νήσῳ προσέσχον, ἣ
 τοῦνομα ἔθεντο Λευκασίαν ἀπὸ γυναικὸς ἀνψιᾶς
 Αἰνείου περὶ τόνδε τὸν τόπον ἀποθανούσης. ἐκεῖθεν 3
 δὲ κατάραντες εἰς λιμένα βαθὺν καὶ καλὸν ἐν Ὀπικοῖς,
 τελευτήσαντος καὶ αὐτόθι Μισηνοῦ τῶν ἐπιφανῶν
 τινος, ἀπ' ἐκείνου τὸν λιμένα ὠνόμασαν, νήσῳ τε
 Προχῆτῃ καὶ ἀκρωτηρίῳ Καίητῃ τύχῃ προσορμισάμε-
 νοι κατὰ ταῦτα τίθενται τὰς ἐπικλήσεις τοῖς τόποις, 15
 γυναικῶν ἀποθανουσῶν βουλόμενοι μνημεῖα ποιῆσαι
 τὰ χωρία. τούτων δὲ ἡ μὲν συγγενὴς Αἰνείου λέγε-
 136ται γενέσθαι, ἡ δὲ τροφός. τελευτῶντες δὲ ἀφικνουῦ-
 νται τῆς Ἰταλίας εἰς Λωρεντόν, ἐνθα τῆς πλάνης παυ-
 σάμενοι χάρακα ἔθεντο, καὶ τὸ χωρίον ἐν ᾧ κατ- 20
 εστρατοπεδεύσαντο ἐξ ἐκείνου Τροία καλεῖται, ἀπέχει
 δὲ τῆς θαλάττης ἀμφὶ τοὺς τέτταρας σταδίους.

Ἔργαφα δὲ ταῦτα καὶ τὴν παρέκβασιν ἐποιησάμην 4
 τοῦ ἀναγκάλου χάριν, ἐπειδὴ <τῶν> συγγραφέων οἱ

1 προεῖχεν Sylburg πρόσθεν R πρόσθε B πρόσθεν γὰρ ἦν
 c. Portus προσ[τέ]θη c. Kiessling 6 κατὰ τὸν λιμένα
 Παλλινουρον A 9 Λευκασίαν c. Salmasius Exerc. Plin. I 2
 p. 49 11 καλὸν] καλὸν B 14 προχῆτῃ A | Καίητῃ τύχῃ
 Casaubonus, Stephanus Sched. II 3 καὶ ἐπὶ τύχῃ B καὶ ἐπι-
 τυχεῖ A 15 ταῦτα Sylburg ταῦτα O καὶ ταύτας c. Kiess-
 ling 16 βολόμενοι A 22 θαλάσσης B 23 παράβασιν Ba
 24 τῶν add. Pflugk, om. O

μὲν οὐδ' ἔλθειν Αἰνείαν φασὶν εἰς Ἰταλίαν ἅμα
 Τρῳσίν, οἳ δ' ἔτερον Αἰνείαν, οὐ τὸν ἐξ Ἀφροδίτης
 καὶ Ἀγχίσου γενόμενον, οἳ δ' Ἀσκάνιον τὸν Αἰνείου,
 οἳ δ' ἄλλους τινάς. εἰσὶ δ' οἱ τὸν ἐξ Ἀφροδίτης
 5 Αἰνείαν λέγουσι καταστήσαντα τὸν λόχον εἰς Ἰταλίαν
 ἀνακομισθῆναι πάλιν οἴκαδε καὶ βασιλεῦσαι τῆς Τροί-
 ας, τελευτῶντα δὲ καταλιπεῖν Ἀσκανίῳ τῷ παιδί τὴν
 βασιλείαν, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου γένος ἐπὶ πλείστον
 κατασχεῖν τὴν ἀρχήν· ὥς μὲν ἐγὼ εἰκάξω τοῖς Ὀμή-
 10 ρου ἔπεσιν οὐκ ὀρθῶς λαμβανομένοις παρακροσθέν-
 5 τες. πεποιήται γὰρ αὐτῷ ἐν Ἰλιάδι Ποσειδῶν προλέ-
 γων τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι περὶ τὸν Αἰνείαν καὶ
 τοὺς ἐξ ἐκείνου γενησομένους ἐπιφάνειαν ὧδέ πως· 137

νῦν δὲ δὴ Αἰνείας βίη Τρώεσσι ἀνάξει
 15 καὶ παῖδες παίδων, τοὶ κεν μετόπισθε γένωνται.
 ὑπολαβόντες οὖν τὸν Ὀμηρον ἐν Φρυγίᾳ δυναστεύ-
 οντας εἶδέναι τοὺς ἄνδρας, ὥς δὴ οὐ δυνατόν <ὄν> ἐν
 Ἰταλίᾳ οἰκοῦντας βασιλεύειν Τρώων, τὴν ἀνακομιδὴν
 τοῦ Αἰνείου ἀνέπλασαν. ἄρχειν δὲ δὴ τῶν Τρώων
 20 οὗς ἐπήγετο καὶ ἄλλοθι πολιτευομένων οὐκ ἀδύνατον
 ἦν· ἔχοι δ' ἂν τις τῆς ἀπάτης καὶ ἐτέρας αἰτίας λαβεῖν.

LIII. Εἰ δὲ τινες ταράττει τὸ πολλὰ καὶ λέγεσθαι
 τε καὶ δείκνυσθαι τάφους Αἰνείου ἀμηγάνου ὄντος
 ἐν πλείοσι τὸν αὐτὸν τεθάρθαι χωρίοις, ἐνθυμηθέν-
 25 τες ὅτι κοινόν ἐστιν ἐπὶ πολλῶν τοῦτο γε τὸ ἄπορον

1 εἰς Ἰταλίαν φασὶν B 2 ἀφροδίτης καὶ ἀγχίσου B
 ἀγχίσου καὶ ἀφροδίτης R 3 δὲ B 5 ὄχλον c. Pflugk 14 δὲ
 δι. Ba | τρώεσιν B 15 τ' οἱ B 17 δυνατόν ὄν Ste-
 phanus ὄν om. O 19 ἀνέπλασαν ἄρχειν Bb ἂν ἄρχειν Ba
 ἂν οὐ συνεπήγετο A verba ἄρχειν δὲ — ἀδύνατον ἦν del. Reiske
 20 οὗς ἐπήγετο supra scripta in A 22 ὑπολαβεῖν c. Kiessling

καὶ μάλιστα τῶν μὲν ἐπιφανεῖς τὰς τύχας, πλάνητας
 138 δὲ τοὺς βίους ἐσχηκότων, μαθέτωσαν ὅτι χωρίον μὲν
 ἐν τῷ δεξιόμενον τὰ σώματα αὐτῶν ἦν, μνημεῖα δὲ
 παρὰ πολλοῖς κατεσκευάστο δι' εὐνοίαν τῶν ἐν ὠφε-
 λείαις τισὶ δι' αὐτοὺς γενομένων, μάλιστα εἰ τοῦ γέ- 5
 νους αὐτῶν τι περιῆν ἢ πόλεώς τινος ἀπόκτισις ἢ
 χρόνιοι τινες καὶ φιλάνθρωποι μοναί· οἶα δὲ καὶ περὶ
 τόνδε τὸν ἥρωα μυθολογούμενα ἴσμεν. Ἰλῖω μὲν γὰρ 2
 τὸ μὴ πασσυδὶ διαφθαρῆναι κατὰ τὴν ἄλωσιν παρα-
 | σχῶν, τῇ δὲ καλονμένῃ Βεβρυκίᾳ τὸ ἐπικουρικὸν δια- 10
 σωθῆναι παρασκευάσας, ἐν Φρυγίᾳ δὲ τὸν υἱὸν Ἀσκά-
 νιον βασιλέα καταλιπών, ἐν Παλλήνῃ δὲ πόλιν ἐπώ-
 νυμον κτίσας, ἐν Ἀρκαδίᾳ δὲ θυγατέρας κηδεύσας,
 ἐν Σικελίᾳ δὲ μέρος τῆς στρατιάς ὑπολιπόμενος,
 ἐν πολλοῖς δὲ ἄλλοις χωρίοις φιλάνθρωπους τὰς δια- 15
 τριβὰς δωρήσασθαι δοκῶν ἐκούσιου εἶχε παρ' αὐτῶν
 139 τὴν εὐνοίαν, δι' ἣν τὸν μετ' ἀνθρώπων βίον ἐκλιπὼν
 ἡρώοις ἐκοσμεῖτο καὶ μνημάτων κατασκευαῖς πολλαχῇ.
 ἐπεὶ φέρε τίνας ἂν αἰτίας ἔχοι τις ὑποθέσθαι τῶν ἐν 3
 Ἰταλίᾳ αὐτοῦ μνημάτων, εἰ μήτε ἤρξε τούτων τῶν 20
 χωρίων μήτε καταγωγὰς ἐν αὐτοῖς ἐποιήσατο μήθ'
 ὅλως ἐγνώσθη πρὸς αὐτῶν; ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων καὶ
 αὐτῶν λεχθήσεται, καθότι ἂν ὁ λόγος ἐφ' ἐκάστου
 καιροῦ δηλωθῆναι ἀπαιτῇ.

1 ἐπιφανεῖς μὲν c. Sylburg | πλάνητας A 7 χρόνοι τινες
 ABa 9 πα<ν>συνδ<ι> B 11 διασωθῆναι παρεσκευάσε A |
 ἐν om. R | βασιλέα τὸν υἱὸν ἀσκάνιον R 12 ὁμώνυμον B
 14 ὑπολειπόμενος ABb 15 ἐν del. Kiessling ἐν πολλοῖς
 δὲ καὶ ἄλλοις Meutzner Ann. phil. 1877 p. 826 17 μετὰ B
 18 ἡρώοις A 20 ἰταλοῖς B 20—22 εἰ μήτε — πρὸς
 αὐτῶν B om. A 24 ἀπαιτεῖ Ba

LV. Τοῦ δὲ μηκέτι προσωτέρω τῆς Εὐρώπης
 πλεῦσαι τὸν Τρωικὸν στόλον οἳ τε χρησμοὶ αἵτιοι ἐγέ-
 νοντο τέλος λαβόντες ἐν τούτοις τοῖς χωρίοις καὶ τὸ
 δαιμόνιον πολλαχῶς τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν ἐνδεικνύμε-
 5 νον· ἐπειδὴ γὰρ ὄρμῃ χρησάμενοι τῷ Δωρεντῷ σκη-
 νὰς ἐπήξαντο περὶ τὸν αἰγιαλόν, πρῶτον μὲν πιεζο-
 μένοις τοῖς ἀνθρώποις ὑπὸ δίψης οὐκ ἔχοντος ὕδωρ
 τοῦ τόπου (λέγω δὲ ἂν παρὰ τῶν ἐγγχωρίων παρῆλα-
 βον) ¹⁰ λιβάδες αὐτόματοι νάματος ἡδίστου ἐκ γῆς ἀνελ-
 10 θοῦσαι ᾤφθησαν, ἐξ ὧν ἡ τε στρατιὰ πᾶσα ὕδρευσα-
 το καὶ ὁ τόπος περίρρυτος γέγονε μέχρι θαλάττης κατα-
 2 βάντος ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ ρεύματος. νῦν μέντοι
 οὐκέτι πλήθουσιν ὥστε καὶ ἀπορρεῖν αἱ λιβάδες, ἀλλ'
 ἔστιν ὀλίγον ὕδωρ ἐν κοίλῳ χωρίῳ συνεστηκὸς, λεγό-
 15 μενον ὑπὸ τῶν ἐγγχωρίων ἱερὸν ἡλίου· καὶ βωμοὶ δύο
 παρ' αὐτῷ δείκνυνται, ὁ μὲν πρὸς ἀνατολὰς τετραμ-
 μένος, ὁ δὲ πρὸς δύσεις, Τρωικὰ ἱδρύματα, ἐφ'
 ὧν τὸν Αἰνείαν μυθολογοῦσι πρῶτην θυσίαν ποιήσα-
 3 σθαι τῷ θεῷ χαριστήριον τῶν ὑδάτων. ἔπειτα ἄρι-
 20 στον αὐτοῖς αἰρουμένοις ἐπὶ τοῦ δαπέδου σέλινα
 μὲν πολλοῖς ὑπέστρωτο καὶ ἦν ταῦτα ὥσπερ τράπεζα
 τῶν ἐδεσμάτων· ὥς δὲ φασὶ τινες, ἱτρία καρποῦ πε-
 ποιημένα πυρίνου, καθαρειότητος ταῖς τροφαῖς ἔνεκα.
 ἐπεὶ δὲ αἱ παρατεθεῖσαι τροφαὶ κατανάλωντο, τῶν
 25 ὑπεστρωμένων αὐτοῖς σελίνων εἴτε ἱτρίων ἔφαγέ τις

4 ἐπιδεικνύμενον B 9 αὐτόματοι O corr. Kiessling
 10 ἔφθησαν c. Kiessling | ὕδρευσαντο A 11 ἐπίρρυτος
 B | ἐγένετο B 14 συνεστηκὸς ἐν κοίλῳ χωρίῳ B 15 ἱλίου
 A Ba 20 σέλινα μὲν ὥς παραδέδεται πολλοῖς, ὑπέστρωτο c.
 Reiske ὥς μὲν πολλοῖς ἀποδέδεται σέλινα c. Bücheler 23 κα-
 θαρειότητος O corr. Cobet Obs. p. 31

καὶ αὐτοὶς ἕτερος· ἐν τούτῳ τυγχάνει τις εἰπὼν εἶτε
 τῶν Αἰνείου παιδῶν, ὥς λόγος ἔχει, εἶτε τῶν ὁμοσκή-
 νων, Ἄλλ' ἡμῖν γε ἥδη καὶ ἡ τραπέζα κατεδήδεσται·
 ὥς δὲ τοῦτο ἤκουσαν, ἅπαντες ἀνεθορύβησαν, ὥς τὰ
 πρῶτα τοῦ μαντεύματος ἥδη σφίσι τέλος ἔχοι. ἦν γάρ ⁴₅
 τι θέσφατον αὐτοῖς, ὥς μὲν τινες λέγουσιν ἐν Δωδώνῃ
 γενόμενον, ὥς δ' ἕτεροι γράφουσιν ἐν ἐρυθρᾷ χερσὶ
 τῆς Ἰδης, ἐνθα ᾧκει Σίβυλλα ἐπιχωρία νύμφη
 11 χρησιμφοδός, ἡ αὐτοῖς ἔφρασε πλεῖν ἐπὶ δυσμῶν ἡλίου,
 τέως ἂν εἰς τοῦτο τὸ χωρίον ἔλθωσιν, ἐν ᾧ κατέδονται 10
 τὰς τραπέζας· ὅταν δὲ τοῦτο μάθωσι γενόμενον, ἡγε-
 μόνα τετράποδα ποιησαμένους, ὅπου ἂν κάμῃ τὸ
 ζῶον, ἐνταῦθα δειμάσθαι πόλιν. τοῦτο δὴ τὸ θεο- 5
 πρόπιον ἀναμνησθέντες, οἱ μὲν τὰ ἔδη τῶν θεῶν
 Αἰνείου κελεύσαντος εἰς τὸ ἀποδειχθὲν χωρίον ἐκ τῆς 15
 νεῶς ἐξέφερον, οἱ δὲ βάθρα καὶ βωμοὺς κατεσκεύα-
 ζον αὐτοῖς, αἱ δὲ γυναικες ὀλολυγῇ καὶ χορείαις χρώ-
 μεναι παρεκόμιζον τὰ ἱερά, οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Αἰνείαν
 παρασκευασθείσης θυσίας ἔχοντες τοὺς στεφάνους περὶ
 τὸν βωμὸν ἔστησαν. 20

LVI. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι τὰς εὐχὰς ἐποιήσαντο, ἡ
 μέλλουσα καθιεροῦσθαι ὕς ἐγκύμων οὖσα καὶ οὐ
 πρόσω τόκου καταρχομένων αὐτῆς τῶν θυτῆρων δια-
 σκυσάμενη καὶ ἀποφυγοῦσα τοὺς κατέχοντας ἄνω [θα-

1 ἐν τούτῳ Reiske τούτῳ B τοῦτο R 7 ἐρυθρᾷ B |
 ἐρυθραῖς A | * σχεσίῳ AB σχεδὸν Sylburg χωρίῳ Portus σπη-
 λαίῳ c. Reiske χρηστικῶ c. Sintenis Em. Dion. II p. 3 πεδίῳ
 Schaller ἐχυρῶ Meutzner Ann. phil. 1877 p. 827 8 ἥδης Ba
 9 χρ(η)σμοδ(ός ἡ) B | πλὴν Ba 10 * ἕως O | τὸ om. A |
 κατέδονται Usener κατεδοῦνται AB 12 ὅποι B | ὅπῃ ἂν
 κάμῃ c. Usener Mus. Rhen. XXV 610 22 ὥς ἐγκύμων ὅς Aa
 24 ἄνω O ἀπὸ c. Kiessling | * θαλάττης delevi

λάττης] ἔθει. *Αἰνείας* δὲ μαθὼν ὅτι ταύτην ἄρα τὴν
 τετραπόδα ἡγεμόνα τὸ θέσφατον αὐτοῖς ἐδήλου παρ-142
 ηκολούθει σὺν ὀλίγοις μικρὸν ὑπολειπόμενος, δεδοικῶς
 μὴ ὑπὸ θορύβου τῶν διωκόντων ἀποτραπείη τῆς κατὰ
 2 δαίμονα ὁδοῦ. καὶ ἡ μὲν ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ τέτταρας
 5 σταδίους ἀπὸ θαλάττης διελθοῦσα λόφον τινὰ προσ-
 ανατρέχει, ἔνθα ὑπὸ καμάτου μοχθήσασα καθέζεται.
 τῷ δὲ *Αἰνείᾳ* (τέλος γὰρ τὰ μαντεύματα ἐφαίνετο
 ἔχειν) ὁρῶντι τὸ χωρίον γῆς τε οὐκ ἐν καλῷ καὶ θα-
 10 λάττης πρόσω καὶ οὐδὲ ταύτης ἐνορμίσασθαι ἀγαθῆς,
 πολλὴ παρίσταται ἀμηχανία, πότερα χρὴ τῷ θεσφάτῳ
 πειθόμενους αὐτοῦ κατοικεῖν, ἔνθα λυπηρὸν εἰσαεῖ
 βίον τρίψουσιν οὐδενὸς χρηστοῦ ἀπολαύοντες, ἢ προ-
 3 σωτέρῳ χωρητέον ἐπὶ γῆς ἀμείνονος μάστευσιν. ταῦτα
 15 δὲ αὐτῷ διανοομένῳ καὶ τοὺς θεοὺς ἔχοντι δι' αἰ-
 τίας ἄφνω λέγεται φωνή τις ἐκ τῆς νάπης ἀφανοῦς
 ὄντος τοῦ φθεγγομένου προσπείσειν κελεύουσα μέ-
 νειν τε αὐτόθι καὶ πολίξεσθαι διὰ ταχέων καὶ μὴ τῷ
 ἀπόρῳ τῆς παρουσίας δόξης ἐπιτρέψαντα, εἰ μὴ ἐν εὐ-
 20 βότῳ γῇ τὸν βίον ἰδρύσεται, τὴν μέλλουσάν τε καὶ
 4 ὅσον οὕτω παροῦσαν εὐτυχίαν ἀπώσασθαι. εἶναι γὰρ
 αὐτῷ πεπωμένον ἐκ ταύτης ὀρμώμενον τῆς λυπρᾶς
 καὶ ὀλίγης τὸ πρῶτον οἰκήσεως πολλὴν καὶ ἀγαθὴν 143
 ἐπικτήσασθαι γῆν σὺν χρόνῳ· παισὶ δὲ αὐτοῦ καὶ
 25 ἐγγόνους ἔσεσθαι ἀρχὴν μεγίστην καὶ ἐπὶ πλείστον
 χρόνον ἐκμηκυνθησομένην ὑπάρξει. ταύτην μὲν οὖν

2 τετράποδα om. B 6. 9 θαλάσσης B 11 παρίστα-
 το B 12 αὐτοῦ πειθόμενους AB 17 φεγγομένον A | πρὸς
 ποσιν Ba 23 τὸ πρότερον B 25 πλείστον A κλείστον B
 26 * χρόνον AB

ἐν τῷ παρόντι καταγωγὴν ἔσεσθαι τοῖς Τρωσί· μετὰ δὲ τοσούτους ἐνιαυτοὺς ὅσους ἂν ἡ ὕς τέκη χοίρους κτισθῇσεσθαι πρὸς τῶν ἐξ ἐκείνου γεννησομένων πόλιν ἐτέραν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην. μαθόντα δὲ τὸν Αἰνείαν καὶ νομίσαντα δαιμόνιον τι τὸ χρῆμα τῆς φωνῆς ⁵ εἶναι ποιεῖν ὥς ὁ θεὸς ἐκέλευεν. ἕτεροι δὲ λέγουσιν ὅτι ἀδημονοῦντι τῷ ἀνδρὶ καὶ παρειακότητι τὸ σῶμα ὑπὸ λύπης καὶ οὕτε ἐπὶ τὸ στρατόπεδον καταβάντι οὕτε σῖτα προσευεγκαμένῳ, αὐτοῦ δὲ ὥς ἔτυχεν ἀνλισθέντι τὴν νύκτ' ἐκείνην, ἐπιστῆναι μεγάλην τινα καὶ θάυμα- ¹⁰ στήν ἐνυπνίου τῶν θεῶν τινι τῶν πατρίων εἰκασθεῖσαν ὅψιν τὰ λεχθέντα μικρῷ πρότερον ὑποτιθεμένην· ὁποτέρως δὲ ἀληθὲς ἔχει θεοὶς ἂν εἴη γνώριμον. τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ τριάκοντα λέγεται χοίρους ἡ ὕς ἔκτεκεῖν, καὶ τοσούτοις ἐνιαυτοῖς ὕστερον ὑπὸ τῶν ¹⁵ 144 Τρώων ἐτέρα κτισθῆναι πόλιν κατὰ τὸ θέσφατον, ὑπὲρ ἧς ἐν <τῷ> οἰκείῳ τόπῳ διαλέξομαι.

LVII. Αἰνείας δὲ τῆς μὲν ὕδς τὸν τόκον ἅμα τῇ γειναμένη τοῖς πατρῷοις ἀγίξει θεοῖς ἐν τῷ χωρίῳ τῷδ', οὗ νῦν ἐστὶν ἡ καλιάς, καὶ αὐτὴν οἱ Λαονινιά- ²⁰ ται τοῖς ἄλλοις ἄβατον φυλάττοντες ἱερὰν νομίζουσι· τοῖς δὲ Τρωσὶ μεταστρατοπεδεῦσαι κελεύσας ἐπὶ τὸν λόφον ἰδρύεται τὰ ἔδη τῶν θεῶν ἐν τῷ κρατίστῳ καὶ αὐτίκα περὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ πολίσματος ἀπάσῃ

5 δαιμόνιον τι νομίσαντα R | τὸ add. Bücheler 6 ποιῆσαι c. Reiske 8 ἐπὶ τὸ στρατόπεδον (Db) Bücheler ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου B ὑπὸ τοῦ στρατοπέδου A 10 * νύκτα O 13 ὁποτέρως B 15 τῶν B om. R 17 τῷ add. Grasberger Tess. Herbig. p. 15 19 ἀγιάζει B 20 τῷδ' B τῷδε R | οὐκ αἶται AB 21 τοῖς πολλοῖς c. Hertlein Hermes X p. 409 24 περὶ] ἐπὶ c. Roudler Tirot. p. 14 ἐπὶ vel πρὸς c. Hertlein Hermes X p. 409

προθυμίᾳ ὥρμητο ἐλάμβανέ τε καταθέων ἐκ τῶν περίξ
 χωρίων ὅποσα εἰς τὸν πολισμὸν αὐτῷ ἦν χρήσιμα καὶ
 μάλιστα ἐμελλε λυπηρὰ τοῖς ἀφαιρεθεῖσι φανήσεσθαι,
 σίδηρον καὶ ξύλα καὶ τὰς γεωργικὰς παρασκευὰς.
 2 Λατίνῳ δὲ, ὃς ἦν τότε βασιλεύς, πολεμοῦντι πρὸς
 5 ἔθνος ὁμορον τοὺς καλουμένους Ῥοτόλους καὶ δυσ-
 ημεροῦντι κατὰ τὰς μάχας ἀγγέλλεται τὰ γινόμενα
 ἐπὶ τὸ φοβερώτατον, ὥς ἀνάστατος αὐτοῦ γίνεται
 πᾶσα ἡ παράλιος ὑπερορίῳ στρατιᾷ, καὶ εἰ μὴ σὺν 145
 10 τάχει κωλύσει τὰ δρώμενα χυρσὸς αὐτῷ φανήσεται
 ὁ πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας ἀγών. ἀκούσαντι δὲ τῷ
 ἀνδρὶ δέος εἰσέρχεται καὶ αὐτίκα τοῦ παρόντος πολέ-
 μου μεθέμενος ἐπὶ τοὺς Τρῶας ἐλαύνει πολλῇ στρα-
 3 τιᾷ. ὁρῶν δὲ αὐτοὺς ὠπλισμένους τε ὥς Ἑλλήνας καὶ
 15 ἐν τάξει εὐκόσμῳ ἀκαταπλήκτως τὸ δεινὸν ὑπομένον-
 τας, τῆς μὲν αὐτίκα παρακινδυνεύσεως, ὥς οὐκ ἂν
 ἐξ ἐφόδου αὐτοὺς ἔτι χειρωσάμενος, ἦν ἔσχε διάνοιαν
 οἰκοθεν ὀρμώμενος, ἀποτρέπεται· στρατοπεδευσά-
 μενος δ' ἐπὶ λόφου τινὸς τὸ πρῶτον ἀναλαβεῖν
 20 ᾤετο δεῖν τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ παρόντος κόπου, ὃς
 πολὺς ἐκ μακρᾶς ὁδοῦ καὶ συντόνου διώξεως αὐτοῖς
 4 ἐγένετο. ἀνλίσάμενος δὲ διὰ νυκτὸς αὐτόθι γινώμην

1 ὥρμητο] ὥρματο c. Reudler l. l., ὥρμητο c. Hertlein l. l.
 4 κα παρασκευὰς B 6 Ῥοτόλους B 10 χυρσὸς Cobet Obs.
 p. 31 Var. Lect. p. 235 Hertlein Hermes X p. 409 ὀχυρὸς AB
 11 τῷ R αὐτῷ τῷ B ἀκούσαντι δ' αὐτῷ δέος c. Kiess-
 ling 12 τοῦ B τοῦ αὐτῷ A 14 τέως A 15 εὐκόσμῳ O
 καὶ κόσμῳ c. Kiessling 17 χειρωσόμενος O corr. Madvig
 Adv. I 725 | καθ' ἣν O corr. Kiessling | ἐ<σ>χε B | διάνοιαν
 Reiske Ioan ABa δόξαν Bb ἐννοίαν Meutzner Ann. phil. 1877
 p. 827 19 τὸ del. Cobet Obs. p. 32 22 ἀνλίσαμένοις AB
 def. Meutzner l. l.

ἐποιεῖτο ἀρχομένης ἔω συμφέρεσθαι τοῖς πολεμίοις.
 ἐγνωκότι δὲ αὐτῷ ταῦτα λέγει τις ἐπιστάς καθ' ὕπνον
 ἐπιχώριος δαίμων δέχεσθαι τοὺς Ἑλλήνας τῇ χώρᾳ
 146 συνοίκους· ἦκειν γὰρ αὐτοὺς μέγα ὠφέλημα Λατίνῳ
 καὶ κοινὸν Ἀβοριγίνων ἀγαθόν· Αἰνεῖα τε οἱ πατρῶοι 5
 θεοὶ τῆς αὐτῆς νυκτὸς φανέντες παρακαλεύονται πεί-
 θειν Λατίνον ἐκόντα παρασχεῖν σφίσι τὴν οἰκισιν ἐν
 ᾧ βούλονται χωρίῳ, καὶ χρῆσασθαι δυνάμει Ἑλληνι-
 κῇ συμμάχῳ μᾶλλον ἢ διαφόρῳ· ἀμφοτέρους δὲ τὸ
 ὄναρ ἐκώλυεν ἄρχειν μάχης. ὥς δὲ ἡμέρα τε ἐγένετο, 10
 καὶ διεκοσμήθησαν εἰς μάχην αἱ δυνάμεις, κήρυκες
 ἦκον ὥς τοὺς ἡγεμόνας ἐκατέρωθεν τὸ αὐτὸ ἀξιοῦν-
 τες, συνελθεῖν ἀλλήλοις εἰς λόγους· καὶ ἐγένετο τοῦτο.

LVIII. Πρῶτος δὲ ὁ Λατίνος ἐγκλημα ποιούμενος
 τὸν αἰφνιδίον τε καὶ ἀκατάγγελτον πόλεμον ἡξίου 15
 τὸν Αἰνεῖαν λέγειν, ὅστις ὢν καὶ τί βουλόμενος ἄγει
 καὶ φέρει τὰ χωρία πεπονθώς τε οὐδὲν δεινὸν πρό-
 τερος καὶ οὐκ ἄγνωσθ' ὅτι τὸν ἄρχοντα πολέμου πᾶς ὁ
 προπαθὼν ἀμύνεται· παρασχόν τε ἂν αὐτῷ πᾶν, εἰ
 147 τινος ἐδεῖτο μετρίου, πρὸς φίλιν καὶ παρ' ἐκόν- 20
 των εὐρίσκεσθαι τῶν ἐγγχωρίων, παρελθὼν τὴν ἀπάν-
 των ἀνθρώπων δικαίωσιν αἰσχίον ἢ κάλλιον ἡξίωσε
 βίαν προσφέρων τὰ αὐτὰ λαμβάνειν. τοιαῦτα δὲ αὐ- 2
 τοῦ διαλεχθέντος ἀπεκρίνατο Αἰνεῖας· Ἡμεῖς γένος
 μὲν Τρωῆς ἐσμεν, πόλεως δὲ οὐ τῆς ἀφανεστάτης ἐν 25
 Ἑλλήσιν ἐγενόμεθα· ἦν ἀφαιρεθέντες ὑπ' Ἀχαιῶν
 δεκαετὶ πολέμῳ χειρωθεῖσαν, ἀλλῆται περιερχόμενοι

5 τε AB 12 ἦγον Ba | τὸ αὐτὸ om. A 13 ἐγένετο A
 16 ὦν] ἦν B 19 παρασχὸν Sylburg παρασχὼν O | ἂν del. Cobet
 Obs. p. 32 24 ἀπεκρίνετο Ba 26 * ὑπὸ O 27 ἀλλῆτες Ba

πόλεώς τε καὶ χώρας ἐν ᾗ τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν ἀπορία,
 θεοῖς δὲ κελεύουσιν πειθόμενοι δεῦρ' ἀφίγμεθα· καὶ
 ἡμῖν ὥς τὰ θέσφατα λέγει λιμὴν τῆς πλάνης ἥδε ἡ
 γῆ μόνη λείπεται. ποριζόμεθα δὲ ἐκ τῆς χώρας ὧν
 5 ἡμῖν δεῖ δυστυχέστερον μᾶλλον ἢ εὐπρεπέστερον, ὥς
 3 ἥδιστα νεωστὶ ἐβουλόμεθα. ἀμειψόμεθα δὲ αὐτὰ
 πολλαῖς καὶ ἀγαθαῖς ἔργων ἀμοιβαῖς παρέχοντες ὑμῖν
 καὶ σώματα καὶ ψυχὰς εὖ πρὸς τὰ δεινὰ πεπαιδευμέ-
 νας χρῆσθαι ὅποσα βούλεσθε, τὴν ὑμετέραν γῆν¹⁴⁸
 10 φυλάττοντες ἀδήωτον, τὴν δὲ τῶν πολεμίων προθυ-
 μως συγκατακτώμενοι. ἰκέται δὲ ὑμῶν γινόμεθα μὴ
 πρὸς ὀργὴν τὰ πεπραγμένα λαμβάνειν, ἐνθυμηθέν-
 τας ὥς οὐ σὺν ὕβρει, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης ταῦτα βια-
 σθέντες ἐποιοῦμεν· ἅπαν δὲ σύγγνωμον τὸ ἀκούσιον.
 4
 15 καὶ δεῖ ὑμᾶς μηδὲν ἐναντίον βουλεῦσαι περὶ ἡμῶν
 χεῖρας προεχομένων, εἰ δὲ μὴ, θεοὺς καὶ δαίμονας
 οἳ κατέχουσι τήνδε τὴν γῆν παραιτούμενοι συγγνώ-
 μονας ἡμῖν γενέσθαι καὶ ὧν ἡναγκασμένοι δρῶμεν
 πειρασόμεθα πολέμου ἄρχοντας ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. οὐ
 20 γὰρ ἂν νῦν πρώτου οὐδὲ μεγίστου πολέμου τοῦδε
 5 ἀπολαύσαιμεν. ὥς δὲ ταῦτα ὁ Λατῖνος ἤκουσεν ἀπ-
 εκρίνατο πρὸς αὐτόν· Ἄλλ' ἔγωγε εὐνοιάν τε πρὸς
 ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἔχω καὶ συμφοραῖς ἀνθρῶ-

2 δεῦρ' B δεῦρο R | ἀφίγμεθα Ba 4 ἐποριζόμεθα c.
 Kiessling 6 * ἥκιστα O νεωστὶ O τέως γε Schmitz 9 ὅπως
 c. Bücheler | ὅτι ἂν βούλεσθε c. Reudler Tiroc. p. 15 11 συγκα-
 τακτώμενα A (?) συγκατακτώμεθα B 13 βιασθέντας Ba
 14 σύγγνωμον Kiessling συγγνώμη ABb συγγνώμης Ba
 15 καὶ δεῖ B καὶ ᾧ A | ἐναντίον B αὐτόν A 16 <εἰ> B |
 προυχομένων malim 18 καὶ del. Kiessling 19 ἀμύνεσθαι B
 ἀμύνασθαι R 20 πρώτου Sylburg πρώτον O 21 ἀπο-
 κρίνεται B def. Meutzner Ann. phil. 1877 p. 827

149 πων ἀναγκαίαις πάνν ἄχθομαι, σώξουσθαί τε ὑμᾶς
περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, εἴ μοι δῆλοι γένουσθε
οἰκήσεως δεόμενοι ἦκειν ἐν ἀποχρῶσῃ τε γῆς μοίρᾳ
καὶ πρὸς φιλίαν τῶν δοθησομένων μεθέξοντες, ἀλλ'
οὐ τὴν ἐμὴν δυναστείαν ἀφαιρησόμενοι πρὸς βίαν. 5
εἰ δ' ἐπαληθεύεται ὑμῖν ὅδ' ὁ λόγος πίστεις τούτων
ἀξιῶ δοῦναι καὶ λαβεῖν, αἰ φυλάξουσιν ἡμῖν ἀδόλους
τὰς ὁμολογίας.

LVIII. Αἰνείου δὲ ἐπαινέσαντος τὰ λεγόμενα
γίνονται συνθήκαι τοῖς ἔθνεσιν ἐφ' ὁρκίων τοιαίδε· 10
Ἀβοριγῖνας μὲν Τρωσὶ δοῦναι χώραν ὅσῃν ἡξίου
ἄμφι τοὺς τετταράκοντα σταδίους πανταχοῦ πορευο-
μένοις ἀπὸ τοῦ λόφου· Τρῶας δὲ Ἀβοριγῖσι τοῦ τ' ἐν
χερσὶ πολέμου συλλαβέσθαι καὶ ὅπου ἂν ἄλλη παρα-
καλῶνται συστρατεύειν· κοινῇ δὲ ἀμφοτέρους τὰ κράτι- 15
στα ὑπὲρ ἀλλήλων πράττειν καὶ χειρὶ καὶ γνώμῃ. συν- 2
θέμενοι δὲ ταῦτα καὶ τέκνων ὁμηρεῖαις τὰς πίστεις
βεβαιώσαντες κοινῇ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τῶν
Ῥοτόλων· δι' ὀλίγου δὲ τὰ κεῖ πάντα χειρῶσάμενοι
150 παρήσαν ἐπὶ τὸ πόλισμα τὸ Τρωικὸν ἡμίτελές ἐτ' ὃν 20
καὶ μιᾷ προθυμίᾳ πάντες χρώμενοι τειχίζουσιν αὐτό.
ὄνομα δὲ τῷ κτίσματι Αἰνείας τίθεται Λαουνῖνιον, ὥς 3
μὲν αὐτοὶ Ῥωμαῖοι λέγουσιν ἀπὸ τῆς Λατίνου θυγα-
τρός, ἣ Λαῦναν εἶναι φασὶ τοῦνομα· ὥς δ' ἄλλοι

1 ἀναγκαίαις? συνάχθομαι c. Cobet Obs. p. 32 10 ἐφ'
Kiessling ὑφ' Ο | συνθήκαι ταῖς συνθήκαις B 11 ἡξίου Ba

12 πανταχοῖ Hertlein Hermes X p. 409 14 ὅποι ἂν ἄλ-
λοσε Hertlein l. l. 20 ἡμίτελές ἐτ' ὃν Sintenis Em. Dion. II
p. 4 ἡμίτελεστον ABa ἡμίτελεστον ὃν Bb 21 πάντες om.
B | χερσάμενοι B | τειχίζουσιν A τειχ(ίζου)σιν B 24 λαῦ-
ναν Ba λαῦναν A λαυινίαν Bb

τινὲς τῶν Ἑλληνικῶν μυθογράφων ἔλεξαν, ἀπὸ τῆς
 Ἀνίου τοῦ Ἀηλίων βασιλέως θυγατρὸς, Λαύνας καὶ
 τῆςδε ὀνομαζομένης, <ῆς> ἀποθανούσης νόσφ περὶ τὸν
 οἰκισμὸν τῆς πόλεως πρώτης καὶ ἐν ᾧ ἔκαμε χωρίφ
 5 ταφείσης μνημα γενέσθαι τὴν πόλιν. συμπλεῦσαι δ'
 αὐτὴν τοῖς Τρωσὶ λέγεται δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 4 Αἰνεία δεηθέντι μαντικὴν οὔσαν καὶ σοφὴν. λέγε-
 ται δὲ κατὰ τὸν πολισμὸν τοῦ Λαουινίου σημεῖα τοῖς
 Τρωσὶ γενέσθαι τοιάδε· πυρὸς αὐτομάτως ἀναφθέν-
 10 τος ἐκ τῆς νάπης λύκον μὲν κομίζοντα τῷ στόματι
 τῆς ξηρᾶς ὕλης ἐπιβάλλειν ἐπὶ τὸ πῦρ, αἶτον δὲ¹⁵¹
 προσπετόμενον ἀναρριπίζειν τῇ κινήσει τῶν πετρώ-
 των τὴν φλόγα· τούτοις δὲ τάναντία μηχανωμένην
 ἀλώπεκα τὴν οὐρὰν διάβροχον ἐκ τοῦ ποταμοῦ φέρου-
 15 σαν ἐπιρραπίζειν τὸ καίόμενον πῦρ, καὶ τοτὲ μὲν τοὺς
 ἀνάπτοντας ἐπικρατεῖν, τοτὲ δὲ τὴν ἀποσβέσαι βου-
 λομένην· τέλος δὲ νικῆσαι τοὺς δύο, καὶ τὴν ἐτέραν
 5 οἰχέσθαι μηδὲν ἔτι ποιεῖν δυναμένην. ἰδόντα δὲ τὸν
 Αἰνείαν εἰπεῖν ὥς ἐπιφανὴς μὲν ἔσται καὶ θανμαστὴ
 20 καὶ γνώσεως ἐπὶ πλείστον ἤξουσα ἢ ἀποικία, ἐπὶ φθο-
 ρος δὲ τοῖς πέλας αὐξομένη καὶ λυπηρά, κρατήσῃ
 δ' ὅμως τῶν ἀντιπραττόντων κρείττονα τὴν ἐκ τοῦ θείου
 τύχην λαβοῦσα τοῦ παρ' ἀνθρώπων ἐναντιωσομένου
 φθόρου. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω περιφανῇ μνηνύματα

1 ἑλληνικῶν Bb ἑλλήνων ABa | τῆς Ἀνίου Stephanus
 σαινίου ABa <σελι>νίου Bb 2 δη<λων> B δήλος A |
 λα<ουινί>ας B 3 ῆς add. Stephanus om. O 4 πρώτ<η>ς B
 6 τοῦ om. B 10 τῷ στόματι κομίζοντα B 11 ἐπιβάλ-
 λειν B ἐπιβαλεῖν R 12 προσπετόμενον c. Cobet Obs. p. 32
 15 ἐπιρραπίζειν c. Sylburg | πῦρ del. Kiessling | ποτὲ B
 16 ποτὲ B 18 μηκέτι ποιεῖν τι B def. Meutzner Ann. phil.
 1877 p. 827 20 ἤκουσα c. Bücheler

λέγεται γενέσθαι τῶν συμβησομένων τῇ πόλει, καὶ
52 ἔστιν αὐτῶν μνημεῖα ἐν τῇ Λαουινιατῶν ἀγορᾷ χαλκᾷ
εἰδῶλα τῶν ζώων ἐκ πολλοῦ πᾶν χρόνον διατη-
ρούμενα. †

LX. Ἐπειδὴ δὲ κατεσκευάσθη τοῖς Τρωσὶν ἡ πόλις, ⁵
ἐπιθυμία πάντας ἴσχευ ἰσχυρὰ τοῦ παρ' ἀλλήλων
ἀπολαῦσαι χρησίμου, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν πρῶτοι
ἄρχουσι μίξαντες τοῦ τε ἐπιχωρίου καὶ τοῦ ἐπήλυδος
γένους τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ συναλλαγαῖς γάμον, δόντος
Λατίνου τὴν θυγατέρα Λαῦναν Αἰνείᾳ γυναικᾷ. ¹⁰
καὶ οἱ ἄλλοι τὴν αὐτὴν τοῖς βασιλεῦσιν ἐπιθυμίαν
λαβόντες καὶ δι' ὀλίγου πᾶν χρόνον συννεγκάμε-
νοι ἔθῃ καὶ νόμους καὶ θεῶν ἱερά, κηδείας τε συνά-
ψαντες ἀλλήλοις καὶ κοινωνίαις πολέμων ἀνακερά-
σθέντες, οἱ σύμπαντες κοινῇ ὀνομασίᾳ προσαγορεύ- ¹⁵
οντες ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀβοριγίνων
Λατίνους, οὕτω βεβαίως ἔμειναν ἐπὶ τοῖς συγκειμέ-
νοισι, ὥστ' οὐδεὶς αὐτοὺς ἔτι χρόνος ἀπ' ἀλλήλων
διέστησε. ³

Τὰ μὲν δὴ συνελθόντα ἔθνη καὶ κοινωνάμενα τοῦς ²⁰
βίους, ἐξ ὧν τὸ Ῥωμαίων γένος ὥρμηται, πρὶν ἢν
νῦν ἔχουσιν οἰκισθῆναι πόλιν, ταῦτά ἐστιν. Ἀβοριγίνες
153 μὲν πρῶτον, οἱ Σικελοὺς ἐξανέστησαν ἐκ τούτων τῶν
χωρίων, Ἑλληνες ὄντες τὸ ἀρχαῖον ἐκ Πελοποννήσου

2 * γάμια O 5 κατεσκευάστω c. Kiessling 6 ἴσχειν
ἰσχυρὰ Bb ἴσχυρὰ Ba ἴσχει A | ἔσχειν του Madvig Adv. I 725
10 λαῦναν ABa λαουινίαν Bb 11 ἐπιθυμίαν τοῖς βασι-
λεῦσι B 12 συννεγκάμενοι B συνδιενεγκάμενοι R 13 ἔθ-
κων AB | τε add. Kiessling, om. O 14 κοινωνίαις B κοι-
νωνίας R | πολέμων Bb πόλεων Ba πόλεως A 15 of Sintenis
Em. Dion. II p. 5 τε οἱ O κοινῇ c. Bücheler | κοινῇ Sintenis
l. l. καὶ R om. B 16 αὐτοὺς A 21 ὥρμητο B

τῶν σὺν Οἰνώτρῳ μετενεγκαμένων τὴν οἴκησιν ἐκ
 τῆς καλουμένης νῦν Ἀρκαδίας, ὥς ἐγὼ πείθομαι·
 ἔπειθ' οἱ μεταναστάντες ἐκ τῆς τότε μὲν Αἰμονίας,
 νῦν δὲ Θετταλίας καλουμένης, Πελαργοί· τρίτοι δὲ
 5 οἱ σὺν Εὐάνδρῳ παραγενηθέντες εἰς Ἰταλίαν ἐκ
 Παλλαντίου πόλεως· μετὰ δὲ τούτους τῶν σὺν Ἡρα-
 κλεῖ στρατευομένων Πελοποννησίων Ἐπειοί τε καὶ
 Φερεαῖται, οἷς καὶ Τρωικόν τι ἐμμέμικται· τελευταῖοι
 δὲ οἱ διασωθέντες σὺν Αἰνείᾳ Τρῶες ἐξ Ἰλίου τε καὶ
 10 Δαρδάνου καὶ τῶν ἄλλων Τρωικῶν πόλεων.

LXI. Ὅτι δὲ καὶ τὸ τῶν Τρώων ἔθνος Ἑλληνι-
 κὸν ἐν τοῖς μάλιστα ἦν ἐκ Πελοποννήσου ποτὲ ὥρμη-
 μένον, εἰρηται μὲν καὶ ἄλλοις τισὶ πάλαι, λεχθήσεται
 δὲ καὶ πρὸς ἐμοῦ δι' ὀλίγων. ἔχει δὲ ὁ λόγος περὶ
 15 αὐτῶν ὧδε· Ἀτλας γίνεταί βασιλεὺς πρῶτος ἐν τῇ
 καλουμένῃ νῦν Ἀρκαδίᾳ, ᾧ καὶ δὲ περὶ τὸ λεγόμενον
 Κανκῶνιον ὄρος. τούτῳ θυγατέρες ἦσαν ἐπὶ αἱ νῦν
 ἐν οὐρανῷ κατηστερίσθαι λεγόμεναι Πλειάδες ἐπί- 154
 κλησιν, ὧν μίαν μὲν Ἥλέκτραν Ζεὺς γαμεῖ καὶ
 20 γεννᾷ παῖδας ἐξ αὐτῆς Ἴασον καὶ Δάρδανον. Ἴασος
 μὲν οὖν ἡίθεος μένει, Δάρδανος δὲ ἄγεται γυναῖκα
 Χρύσην Πάλλαντος θυγατέρα, ἐξ ἧς αὐτῷ γίνονται
 παῖδες Ἰδαῖος καὶ Δείμας. οὗτοι τέως μὲν ἐν Ἀρ-
 καδίᾳ παραλαβόντες τὴν Ἀτλαντος δυναστείαν ἐβασί-
 25 λευον, ἔπειτα κατακλυσμοῦ γενομένου μεγάλου περὶ
 τὴν Ἀρκαδίαν τὰ μὲν πεδία ἐξελιμνώθη καὶ πολλοῦ

5 παραγενηθέντες A 9 οἱ om. A 12 ἐν τοῖς om. B
 13 παλαιοῖς c. Kiessling 17 * κανκῶσιον O θαυμάσιον c.
 Glareanus 18 κατηστερίσθαι Bb καταστερήσθαι A καθι-
 στορεῖσθαι Ba (?) 23 οἱ τὸ τέως A οἱ τὸ τέως B οἱ τῷ
 τέως Bb corr. Kiessling

χρόνου γεωργεῖσθαι ἀδύνατα ἦν, οἱ δὲ ἄνθρωποι
 (ᾤκουν γὰρ ἀνὰ τὰ ὄρη γλίσχρως ποριζόμενοι τὰς
 τροφάς) συμφορονήσαντες ὥς οὐκ ἱκανὴ βόσκειν ἔσται
 πάντας ἢ περιούσα γῆ νέμονται σφαῖς αὐτοὺς διχῇ·
 καὶ αὐτῶν οἱ μὲν ἐν Ἀρκαδίᾳ ὑπομένουσιν βασιλέα 5
 καταστησάμενοι Δείμαντα τὸν Δαρδάνου, οἱ δὲ λοιποὶ
 ἀπανίστανται Πελοποννήσου στόλῳ μεγάλῳ. ποιού- 3
 155 μενοὶ δὲ τὸν πλοῦν παρὰ τὴν Εὐρώπην εἰς τὸν
 Μέλανα καλούμενον ἀφικνουῦνται κόλπον καὶ τυγχά-
 νουσιν ἐν νήσῳ τινὶ τῆς Θράκης ὀρμισάμενοι, ἣν 10
 οὐκ ἔχω εἰπεῖν εἴτε ἦν οἰκουμένη καὶ πρότερον, εἴτ'
 ἔρημος· ἥ τίθενται τοῦνομα σύνθετον ἐκ τε ἀνδρός
 καὶ τόπου, Σαμοθράκην· τὸ μὲν γὰρ χωρίον τῆς Θρά-
 κης, ὃ δὲ οἰκιστῆς Σάμων, υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ νύμφης 4
 Κυλληνίδος Ῥήνης ὀνομαζομένης. ἐκεῖ δὲ χρόνον οὐ 15
 πολλὸν διατρίψαντες, ὥς οὐκ εὐμαρὴς ἦν ὁ βίος αὐτοῖς
 γῆ τε λυπρᾷ καὶ θαλάττῃ ἀγρία μαχομένοις, ὀλίγους
 τινὰς ἐν τῇ νήσῳ λειπόμενοι ἀπανίστανται πάλιν οἱ
 πλείους εἰς τὴν Ἀσίαν ἔχοντες ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας
 Δάρδανον· Ἰάσος γὰρ ἐν τῇ νήσῳ κεραυνῷ πληγείς 20
 τελευτᾷ Δήμητρος εὐνῆς ὀριγνώμενος [οἱ ἔχειν]· ποιη-
 156 σάμενοί τε τὴν ἀπόβασιν ἐν τῷ καλουμένῳ νῦν Ἑλλησ-
 πόντῳ περὶ τὴν ὕστερον κληθεῖσαν οἰκίζονται Φρυ-

6 καταστησάμενοι Reiske στησάμενοι O 8 εὐρώπην O
 εὐρωπῆς c. Reiske Θράκην c. Cobet Obs. p. 32 10 τῆς
 Θράκης del. Cobet l. l. 12 ἔρημος Kiessling ἐρήμη R
 ἐρήμη ἦν B 13 σαμοθράκην B | γὰρ om. B ἣν Θράκης c.
 Hertlein Hermes X p. 403 21 ἐτελεύτα c. Kiessling | εὐνῆς
 Bb εὐνήν ABa | ὥς οἱ ἔχειν R ὥς οἱ ἔχει Ba, delevit Bb
 ὥς ὁ λόγος ἔχει c. Kiessling, εὐνήν αἰσχυρῶν c. Grasberger
 Tess. Herbip. p. 10 | ποιησάμενος A 23 καὶ περὶ A

γίαν, Ἰδαῖος μὲν ὁ Δαρδάνου μέρος τῆς στρατιᾶς ἔχων
 ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἃ νῦν Ἰδαῖα ἀπ' ἐκείνου λέγεται, ἐνθα
 μητρὶ θεῶν ἱερὸν ἰδρυσάμενος ὄργια καὶ τελετὰς
 κατεστήσατο, αἱ καὶ εἰς τόδε χρόνου διαμένουσιν ἐν
 5 ἀπάσῃ Φρυγίᾳ· Δάρδανος δ' ἐν τῇ καλουμένῃ νῦν
 Τρωάδι πόλιν ὁμώνυμον αὐτῷ κατασκευάσας, δόντος
 αὐτῷ τὰ χωρία Τεύκρου βασιλέως, ἀπ' οὗ Τευκρὺς
 5 τὸ ἀρχαῖον ἢ γῇ ἐλέγετο· τοῦτον δὲ ἄλλοι τε πολ-
 λοι καὶ Φανόδημος ὁ τὴν Ἀττικὴν γράψας ἀρχαιολο-
 10 γίαν ἐκ τῆς Ἀττικῆς μετοικῆσαι φασιν εἰς τὴν Ἀσίαν
 δήμου Ξυπεταιέως ἄρχοντα καὶ πολλὰ παρέχονται τοῦ
 λόγου τεκμήρια. κρατήσαντα δὲ χώρας συχνῆς τε καὶ
 ἀγαθῆς καὶ οὐ πολὺ τὸ ἐπιχώριον ἐχούσης γένος
 ἀσμένως τὸν Δάρδανον ἰδεῖν καὶ τὸ σὺν αὐτῷ παρα-15
 15 γενόμενον Ἑλληνικόν, τῶν τε πρὸς τοὺς βαρβάρους
 πολέμων συμμαχίας ἔνεκα καὶ ἵνα ἢ γῇ μὴ ἢ ἔρημος.
 LXXII. Ἀπαιτεῖ δὲ ὁ λόγος καὶ τὸν Αἰνείαν ἐξ ὧν
 ἔφν διηγῆσασθαι· βραχείᾳ δὲ καὶ τοῦτο δηλώσει
 σημανῶ. Δάρδανος ἐπειδὴ Χρύσην τὴν Πάλλαντος
 20 θυγατέρα, ἐξ ἧς οἱ πρότεροι παῖδες ἐγένοντο αὐτῷ,
 τελευτῆσαι συνέπεσε, Βάτειαν γαμῆ τὴν Τεύκρου
 θυγατέρα· καὶ γίνεταί παῖς αὐτῷ Ἐριχθόνιος, ὃς ἀπάν-
 των ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατος λέγεται γενέσθαι τῆς
 τε πατροφῆς καὶ τῆς ὑπὸ τῷ μητροπάτορι γενομένης

5 * πάση O 6 αὐτῷ Bb Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1869
 αὐτῷ ABa 10 φησιν B 11 δήμου A om. B | Ξυπεταιέως
 (Dmg) vel Ξυπεταιωνέως Sylburg Sauppe, Eph. Gott. 1861
 p. 1862 ἐξυπεταιέως B ἐξυπταιέως A | παρέχοντα A 21 συν-
 έπεσε τελευτῆσαι B | βάτειαν A Sauppe Eph. Gott. 1861
 p. 1863 βατίαν B

κληρονομήσας ἀρχῆς. Ἐριχθονίου δὲ καὶ Καλλιρρόης 2
τῆς Σαμάνδρου γίνεται Τρωάς, ἀφ' οὗ τὴν ἐπωνυ-
μίαν τὸ ἔθνος ἔχει. Τρωὸς δὲ καὶ Ἀκαλλαρίδος τῆς
Εὐμήδους Ἀσάρακος ἦν· τούτου δὲ καὶ Κλυτοδώρας
τῆς Λαομέδοντος Κάπυς· Κάπυος δὲ καὶ νύμφης 5
Νατιάδος Ἱερομνήμης Ἀγχίσης· Ἀγχίσου δὲ καὶ Ἀφρο-
δίτης Αἰνείας. ὥς μὲν δὴ καὶ τὸ Τρωικὸν γένος
Ἑλληνικὸν ἀρχῇθεν ἦν δεδήλωται μοι.

- 158 LXIII. Περὶ δὲ τῶν χρόνων ἐν οἷς ἐκτίσθη τὸ
Λαοῦνιον ἄλλοι μὲν ἄλλως λέγουσιν· ἐμοὶ μὲντοι 10
δοκοῦσιν οἱ δευτέρω μετὰ τὴν ἔξοδον τὴν ἐκ Τροίας
ἔτει φέροντες αὐτὴν εἰκότα μᾶλλον λέγειν. Ἴλιος μὲν
γὰρ ἐάλω τελευτῶντος ἤδη τοῦ θέρους, ἑπτακαίδεκα
159 πρότερον ἡμέραις τῆς θερυνῆς τροπῆς, ὀγδόῃ φθί-
νοντος μηνὸς Θαρρηλιῶνος, ὥς Ἀθηναῖοι τοὺς χρό- 15
νους ἄγουσι, περιτταὶ δὲ ἦσαν αἱ τὸν ἐνιαυτὸν ἐκε-
160 νον ἐκπληροῦσαι μετὰ τὴν τροπὴν εἰκοσιν ἡμέραι. ἐν
δὴ ταῖς ἐπὶ καὶ τριάκοντα ταῖς ἀπὸ τῆς ἀλώσεως
διαγενομέναις τά τε περὶ τὴν πόλιν οἶμαι διοικήσα-
σθαι τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ τὰς πρεσβείας ἐπιδέξασθαι τὰς 20
παρὰ τῶν ἀφροσθηκόντων καὶ τὰ ὄρκια ποιήσασθαι
πρὸς αὐτούς· τῷ δ' ἐξῆς ἔτει, πρώτῳ δὲ μετὰ τὴν 2

1 * καλλιρρόης O 3 ἀκαλλίδος A 4 τούτου δὲ B τοῦ
δὲ R | λυτοδώρας B 6 ναίδος A | Ἱερομνήμης Kiessling
εἰρομένης AB 10 λαοῦνιον B | post λέγουσιν lacunam sta-
tuit Sintenis Em. Dion. III p. 9, similiter Grasberger Tess.
Herbip. p. 11 12 φέροντες] λέγοντες Bmg m. rec. ἀναφέ-
ροντες c. Grasberger l. l. φέροντες τὴν κτίσιν c. Bücheler ἐπι-
φέροντες ἐνιαυτῷ Madvig Adv. I p. 725 | Ἴλιος B Ἴλιον R
13 * ἦλω O | τοῦ ἔαρος c. Camerarius et S. Petitus Eclog.
Chron. IV c. 19 p. 313 14 πρώτον B 16 ἐκεῖνον om. B
17 εἰκοσι A 20 ἐνδείξασθαι A δέξασθαι c. Reiske 21 παρὰ
B περὶ R

ἄλωσιν ὑπὸ τὴν μετοπωρινὴν ἰσημερίαν ἄραντες οἱ Τρῶες ἐκ τῆς γῆς περαιοῦνται τὸν Ἑλλήσποντον καὶ καταχθέντες εἰς τὴν Θράκην αὐτοῦ διατρίβουσι τὴν χειμερινὴν ὥραν δεχόμενοι τε τοὺς ἐπισυνιόντας ἐκ τῆς φυγῆς καὶ παρασκευαζόμενοι τὰ εἰς τὸν ἀπόπλουν. ἐκ δὲ τῆς Θράκης ἀναστάντες ἕαρος ἀρχομένου τελοῦσι τὸν μεταξὺ πλοῦν ἄχρι Σικελίας· ἐκεῖ δὲ ὀρμισσάμενοις αὐτοῖς τὸ ἔτος τοῦτο τελευτᾷ, καὶ διατρίβουσι τὸν δεύτερον χειμῶνα τὰς πόλεις συνοικίζοντες τοῖς Ἑλύμοις ἐν Σικελίᾳ. πλοῖμων δὲ γενομένων ἄραντες ἀπὸ τῆς νήσου περῶσι τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος καὶ τελευτῶντες εἰς Λωρεντὸν ἀφικνοῦνται τὸν Ἀβοριγίνων αἰγιαλὸν μεσοῦσης θερείας. λαβόντες δὲ τὸ χωρίον οἰκίζουσιν ἐν αὐτῷ Λαυένιον τὸν δεύτερον ἀπὸ τῆς ἀλώσεως ἐκπληρώσαντες ἐνιαυτόν. καὶ περὶ μὲν τούτων ὥς ἔχω δόξης δεδήλωται μοι.

LXIII. Αἰνείας δὲ κατασκευάσας ἱεροῖς τε καὶ τοῖς ἄλλοις κόσμοις ἀποχρώντως τὴν πόλιν, ὣν τὰ πλεῖστα ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ ἦν, τῷ μὲν ἐξῆς ἐνιαυτῷ, τρίτῳ δὲ ἀπὸ τῆς ἐξόδου, Τρώων ἐβασίλευσε μόνων· τῷ δὲ τετάρτῳ τελευτήσαντος Λατίνου καὶ τὴν ἐκείνου βασιλείαν παραλαμβάνει τῆς τε κηδείας οἰκειότητι τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπικλήρου τῆς Λαΐνας γενομένης μετὰ τὸν Λατίνου θάνατον καὶ τοῦ πρὸς τοὺς ἀστὺ- γείτονας πολέμου τῆς στρατηγίας ἕνεκα. ἀπέστησαν γὰρ αὐθις ἀπὸ τοῦ Λατίνου Ῥότολοι λαβόντες ἡγεμόνα τῶν αὐτομόλων τινὰ τῆς Λατίνου γυναικὸς

1 ὑπὸ B om. A 14 λαένιον B 20 μόνον ABa μόνων Bb 23 λαουινίας B

ἱμίτας ἀνεψιὸν ὄνομα Τυρρηγόν. ὁ δὲ ἀνὴρ οὗτος
 πλ τῷ γάμῳ τῆς Λαΐνας τὸν κηδεστὴν μεμφόμενος,
 τι παρελθὼν τὸ συγγενὲς ὀθνείοις ἐκήδευσεν, τῆς τε
 ἱμίτας παροξυνούσης καὶ ἄλλων τινῶν συλλαμβα-
 ὄντων ἄγων τὴν δύναμιν, ἧς αὐτὸς ἤρχε, προστί- 5
 εται τοῖς Ῥοτόλοις. πολέμου δ' ἐκ τῶν ἐγκλημά- 3
 των τούτων γενομένου καὶ μάχης ἰσχυρᾶς Λατίνος
 ἀποθνήσκει καὶ Τυρρηγὸς καὶ τῶν ἄλλων συγχοί,
 ρατοῦσι δ' ὅμως οἱ σὺν Αἰνείᾳ. ἐκ δὲ τούτου τὴν
 πὸ τῷ κηδεστῇ γενομένην ἀρχὴν Αἰνείας παραλαμ- 10
 ἀνει. τρία δὲ βασιλεύσας ἔτη μετὰ τὴν Λατίνου
 ελευτήν τῷ τετάρτῳ θνήσκει κατὰ πόλεμον. Ῥότολοι 4
 γὰρ ἐκ τῶν πόλεων στρατεύουσιν ἅπαντες ἐπ' αὐ-
 ὄν, καὶ σὺν αὐτοῖς βασιλεὺς Τυρρηγῶν Μεσέντιος
 εἰσας περὶ τῆς αὐτοῦ χώρας, ἥδη γὰρ ἐπὶ μέγα χω- 15
 οῦσαν τὴν Ἑλληνικὴν ὄρων δύναμιν ἤχθετο. μάχης
 ἐ γενομένης καρτερᾶς οὐ πρόσω τοῦ Λαυρῖνίου καὶ
 ὁλλῶν ἐκατέρωθεν ἀπολομένων τὰ μὲν στρατεύματα
 νικτὸς ἐπελθούσης διελύθη, τὸ δὲ Αἰνείου σῶμα
 κενερόν οὐδαμῇ γενόμενον οἱ μὲν εἰς θεοὺς μετα- 20
 τῆναι εἰκάσθον, οἱ δ' ἐν τῷ ποταμῷ, παρ' ὃν ἡ μάχη
 γένητο, διαφθαρῆναι. καὶ αὐτῷ κατασκευάζουσιν οἱ 5
 Λατῖνοι ἡρώων ἐπιγραφῇ τοιαύδε κοσμούμενον· Πα-
 ρὸς θεοῦ χθονίου, ὃς ποταμοῦ Νομικίου
 εὔμα διέπει. εἰσὶ δ' οἱ λέγουσιν ἐπ' Ἀγχίση 25

1 Ἀμάτας Cobet Obs. p. 33 | Τυρρόν Cobet l. 1. 2 τῆς
 αουινίης Bmg om. ABa 3 ὀθνείοις B ὀθνείους R 6 δ' ἐκ
 δὲ ἐκ R 7 ἰσχυρᾶς τινος Λατίνος B 13 ἐπ' αὐτόν B
 ρὸς αὐτόν R 16 ὄρων τὴν ἑλληνικὴν B 17 λαυρῖνίου B
 18 ἀπολαυομένων Ba 21 αὐτὸ εἰκάσθον B αὐτόν εἰκάσθον
 Kiessling 23 ἡρώων Ba

κατασκευασθῆναι αὐτὸ ὑπ' Αἰνείου, ἐνῆεντῳ πρότερον τοῦ πολέμου τούτου τελευτήσαντι. ἔστι δὲ χωμάτιον οὐ μέγα καὶ περὶ αὐτὸ δένδρα στοιχηθὸν πεφυκότα θίας ἄξια.

- 5 LXV. Αἰνείου δ' ἐξ ἀνθρώπων μεταστάντος ἐβδόμῳ μάλιστα ἔτει μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν Εὐρυλέων παρέλαβε τὴν Λατίνων ἡγεμονίαν ὃ μετονομασθεὶς Ἀσκάνιος ἐν τῇ φυγῇ. ἦσαν δὲ τειχῆρεις οἱ Τρῶες ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, καὶ τοῖς μὲν πολεμίοις ἀεὶ προσ-
 10 ἦει δύνάμεις, αἱ δὲ τῶν Λατίνων ἀδύνατοι ἦσαν τοῖς
 2 ἐν τῷ Λαοῦνίῳ πολιορκουμένοις ἐπικουρεῖν. τὸ μὲν δὴ πρῶτον εἰς φιλίαν τε καὶ συνθήκας μετρίας προῦκαλοῦντο τοὺς πολεμίους οἱ περὶ τὸν Ἀσκάνιον· ὥς δ' οὐδὲν προσεῖχον αὐτοῖς, ἐπιτρέπειν ἐκείνοις ἡναγ-
 15 κάξοντο καταλύσασθαι τὸν πόλεμον ἐφ' οἷς ἂν αὐτοὶ δικαιοῦσι. τοῦ δὲ βασιλέως τῶν Τυρρηγῶν τὰ τε ἄλλα ὥς δεδουλωμένοις ἀφόρητα ἐπιτάσσοντος καὶ τὸν οἶνον ὅσον ἂν ἡ Λατίνων γῇ φέρῃ Τυρρηγοῖς ἀπάγειν·
 ἀνὰ πᾶν ἔτος, οὐκ ἀνασχετὸν ἡγησάμενοι τὸ πρᾶγμα
 20 τῆς μὲν ἀμπέλου τὸν καρπὸν ἱερὸν ἐψηφίσαντο τοῦ Διὸς εἶναι γνώμην ἀγορεύσαντος Ἀσκανίου, αὐτοὶ δὲ ἀλλήλοις παρακελευσάμενοι προθύμοις ἀγωνιστὰι γενέσθαι καὶ θεοὺς αἰτησάμενοι συλλαβέσθαι το
 κινδυνεύματος ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως φυλάξαντι
 3 νύκτ' ἀσέληνον. εὐθύς δὲ προσβαλόντες τῷ χάρι
 25 τῶν πολεμίων, ὃς ἐγγυτάτω τῆς πόλεως ἔκειτο·

12 φιλίας B | μετρίας συνθήκας B 13 τοῖς πολεμίοι
 14 ἀλλ' ἐπιτρέπειν Bb 15 λύσασθαι B 18 φέρ
 20 τοῦ om. A 21 τοῦ Ἀσκανίου A αὐτοῦ Ἀσκανί
 Reiske 25 * νύκτα O

ἣν προτείχισμα τῆς ἄλλης δυνάμεως ἐν ἐρυμνῷ τε κατεσκευασμένος χωρίῳ καὶ τὴν κρατίστην νεότητα Τυρρηνῶν ἔχων, ἥς ἡγείτο Μεσεντίου παῖς Λαῦσος ὄνομα, οὐδενὸς προειδομένου τὴν ἔφοδον αἰρουσὶν εὐπεστῶς τὸ ὀχύρωμα. ἐν ᾧ δὲ τὸ χωρίον τοῦτο ⁵ ἡλίσκετο, φῶς τε ἄκαιρον ὀρῶντες οἱ ἐν τοῖς πεδίοις ἐστρατοπεδευκότες καὶ βοήν τῶν ἀπολλυμένων ἀκούοντες ἐφρευγον ἐκλιπόντες τοὺς πεδινοὺς τόπους ἐπὶ τὰ ⁴ ὄρη. ἐν δὲ τούτῳ πολλὴ ἐγένετο ταραχὴ καὶ θόρυβος, οἷα ἐν νυκτὶ κινουμένης στρατιᾶς, ὥς αὐτίκα μάλα τῶν ¹⁰ **Β**5πολεμίων σφίσιν ἐπιθησομένων οὐ σὺν κόσμῳ οὐδὲ κατὰ τέλη <τὴν> ἔλασιν <ποιουμένοις>· οἱ δὲ Λατῖνοι, ἐπειδὴ τό τε φρούριον ἐξ ἐφόδου κατειλήφεσαν καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἔμαθον τεταραγμένον, ἐπέκειντο αὐτοῖς κτείνοντες καὶ διώκοντες. τῶν δ' οὐχ ὅπως ¹⁵ τις πρὸς ἀλκὴν τραπέσθαι ἐπεχείρησεν, ἀλλ' οὐδὲ μαθεῖν ἐν οἷς ἦσαν κακοῖς ἡδύνατο· ὑπὸ δὲ θορύβου καὶ ἀμηχανίας οἱ μὲν κατὰ κρημνῶν φερόμενοι διεφθείροντο, οἱ δ' εἰς φάραγγας ἀνεξόδους ἐμπύπτοντες ἡλίσκοντο, οἱ δὲ πλείστοι ἀγνοήσαντες ἀλλή- ²⁰ λους ἀνὰ τὸ σκότος ὅσα πολέμους διέθεσαν, καὶ ὁ

1 ἐν B om. R 2 κατασκευασμένος B 4 προειδομένου Ba Sylburg προειδομένου R 5 δούμα A 8 ἐφρευγον B add. in mg | ἐκλιπόντες om. B, sed post τόπους supra script. ἀπολιπόντες Bb | ταπεινούς A 10 τῆς στρατιᾶς c. Meutzner Ann. phil. 1877 p. 828 | μάλα om. B 12 τὴν et ποιουμένοις add. Meutzner l. l. ἔλασιν A ἔλωσιν Ba ἐλάσειν Bb ἐλαύνουσιν Kayser Ann. phil. 1863 p. 6 κατὰ τέλη ἱλᾶς τε Madvig Adv. I p. 725 | οἱ δὲ ἐλάσειν B 17 οἷς ἦσαν κακοῖς Bb οἷς ἦν κακοῖς Ba οἷς κακοῖς ἦν A οἷς c. Reiske | ἡδύνατο R ἡδύναντο Meutzner l. l. 19 εἰς ἐξόδους οὐκ ἐχούσας φάραγγας B 21 ὅποσα? | πολέμοις A

5 πλεῖστος αὐτῶν φθόρος ἀλληλοκτόνος ἐγένετο. Με-
 σέντιος δὲ σὺν ὀλίγοις λόφον τινα καταλαβὼν, ἐπειδὴ
 τοῦ παιδὸς τὸν μόνον ἐπύθετο καὶ ὅσος αὐτῷ στρατὸς
 διέφθαρτο ἐν οἷῳ τε χωρίῳ κατακεκλεικῶς ἑαυτὸν ἦν,
 5 ὥς <ᾧ> ἐν ἀπορίᾳ χρήματος, ἐπεμψε κήρυκας εἰς τὸ
 Λαουῖνιον περὶ φιλίας διαλεξομένους, Ἀσκανίου δὲ
 τοῖς Λατίνοις ταμιεύεσθαι τὴν τύχην συμβουλευόντος
 ἄδειαν εὐρόμενος ἀπῆλθεν ὑπόσπονδος μεθ' ὅσης εἰχε¹⁶
 δυνάμεως καὶ τὸν ἀπὸ τοῦδε χρόνον ἅπαντα διαλυ-
 10 σάμενος τὴν ἔχθραν πρὸς τοὺς Λατίνους βέβαιος
 φίλος ἦν.

LXVI. Τριακοστῷ δὲ ὕστερον ἔτει μετὰ τὴν
 κτίσιν τοῦ Λαουῖνίου πόλιν ἑτέραν οἰκίζει κατὰ τὸ
 γενόμενον Αἰνεία θεσφατον Ἀσκάνιος ὁ Αἰνείου καὶ
 15 μετὰ γαίης τοὺς τ' ἐκ Λαουῖνίου καὶ τῶν ἄλλων Λατίνων
 ὅσοις ἦν βουλομένοις ἄμεινον οἰκεῖν εἰς τὴν νεόκτι-
 στον, ὄνομα τῇ πόλει θέμενος Ἀλβαν. ἔστι δ' ἡ Ἀλβα
 καθ' Ἑλλάδα γλῶσσαν Λευκή, σαφηνισμοῦ δ' ἔνεκα
 διορίζεται παρ' ἑτέραν πόλιν ὁμώνυμον ἐπικλήσει τὸ
 20 σχῆμα ἐπικατηγορούση, καὶ ἔστιν ὥσπερ σὺνθετον
 ἤδη τοῦνομα ἐξ ἀμφοῖν Ἀλβα λόγγα, τοῦτο δ' ἔστι
 2 Λευκὴ μακρά. νῦν μὲν οὖν ἐρημὸς ἔστιν· ἐπὶ γὰρ
 Ὀστυλίου Τύλλου Ῥωμαίων βασιλέως στασιάζειν δό-
 ξασα πρὸς τὴν ἀποικίαν περὶ τῆς ἀρχῆς ἀνηρέθη· τὸ

3 ἐπύθετο B om. A 5 ὥς] παντὸς c. Kiessling, | ᾧ
 addidi | ἀπόρῳ AB | ἐχόμενος add. Pflugk | ἐπεμψε A
 ἐπεμπε B 6 λαυῖνιον B 8 μεθ' ὅσης B ὅσην A | εἶχεν A
 9 δυνάμεως B δύναμιν R | ἀπὸ τοῦδε Bb διὰ τοῦδε ABa
 10 τοὺς om. B 12 δὲ om. Ba 13 λαουῖνίου B 13—15
 πόλιν — λαουῖνίου om. ABa, exstant in Bmg 15 λαουῖνίου B
 20 ἐπικατηγορούση L. Dindorf in Thes. s. v. ἐπικατηγορη-
 σις, ἐπικατηγορήσει AB | καὶ ἔστιν AB 23 ὀστυλαίου

ἔν αὐτῇ πολιτευόμενον πλῆθος ἡ καθελοῦσα τὴν
 ητροπόλιν ὑπεδέξατο Ῥώμη. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν τοῖς
 νουμένοις χρόνοις ἐγένετο, ἡνίκα δὲ φησὶτο πρὸς
 ρει καὶ λίμνη κατεσκευάσθη τὸ μέσον ἐπέχουσα ἀμ-
 οῦν, καὶ ἦν ὥσπερ τείχη τῆς πόλεως ταῦτα δυσ-
 λωτον αὐτὴν ποιοῦντα. τό τε γὰρ ὄρος ἐν τοῖς πάνυ
 γυρὸν τε καὶ ὑψηλὸν ἐστίν ἢ τε λίμνη βαθεῖα καὶ
 ἐγάλη, καὶ αὐτὴν διὰ κλισιάδων ἀνοιγομένων ὑπο-
 ἔχεται τὸ πεδίον ταμιευομένων ὁπόσον βούλονται
 ὦν ἀνθρώπων τὸ ὕδωρ. ὑπόκειται δὲ τῇ πόλει πεδία³
 10
 αὐμαστὰ μὲν ἰδεῖν, πλούσια δὲ καὶ οἶνους καὶ καρ-
 οὺς ἐξενεγκεῖν παντοδαποὺς καὶ οὐδὲν ἐνδεεστέρους
 ἢς ἄλλης Ἰταλίας, μάλιστα δὲ τὸν καλούμενον Ἀλ-
 ακὸν οἶνον ἡδὺν καὶ καλόν, ἔξω τοῦ Φαλερίνου
 ερομένου τῶν γοῦν ἄλλων ἀπάντων διαφορώτατον.¹⁵

LXVII. Ἐν δὲ τῇ κτίσει τῆς πόλεως θαυμά μέρ-
 τον λέγεται γενέσθαι. κατασκευασθέντος τοῖς ἔδεσι
 ᾧν θεῶν, οὓς Αἰνείας ἐκ τῆς Τρωάδος ἡνέγκατο καὶ
 αθίδρυσεν ἐν τῷ Λαονύνιῳ, ναοῦ χωρίον ἔχοντος
 βατον καὶ τῶν ἰδρυμάτων ἐκ τοῦ Λαονύνιου μετα-
 20
 ομισθέντων [ἐκ τοῦ νεῶ] εἰς τοῦτον τὸν μυχόν, ὑπὸ
 ἣν ἐπιούσαν νύκτα κεκλεισμένων τε ὥς μάλιστα τῶν
 υρῶν καὶ οὐδὲν παθόντων οὔτε περιβόλων οὔτε
 ροφῶν διαμεψαντα τὰ βρέτη τὴν στάσιν ἐπὶ τῶν

4 ἀπέχουσα AB 7 ὄχυρόν τι AB 10 πεδία om. B
 1 καὶ οἶνους ABa καὶ καρποὺς B mg καρποὺς ἄλλους c.
 ayser Ann. phil. 1863 p. 9 | ἐξενεγκεῖν ἐπιτήδεια c. Reiske
 ξενεγκεῖν ἱκανὰ Bücheler 12 οὐδένων c. Reiske 14 φα-
 ρεσοῦ Ba 17 κατασκευασθέντων A 20 μετακομισθέντων
 mg κομισθέντων A 21 ἐκ τοῦ νεῶ (ναοῦ B) O, del. Schmitz
 x τοῦ ἐκεῖ νεῶ c. Reiske | ὑπὸ B εἰς R 22 τε ὥς Reiske
 ἔως O 24 ὀρόφων A

- 2 ἀρχαίων εὐρεθῆναι κείμενα βάθρων· μετακομισθέντα
 δὲ αὐθις ἐκ τοῦ Λαουῖνιου σὺν ἱκεταίαις καὶ θυσίαις
 ἀρεστηρίοις εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον ὁμοίως ἀνελθεῖν.
 τοὺς δὲ ἀνθρώπους τέως μὲν ἀπορεῖν ὅτι χρήσονται
 5 τοῖς πράγμασιν οὔτε δίχα τῶν πατρῶων θεῶν οἰκεῖν
 ἀξιούντας οὔτε ἐπὶ τὴν ἐκλειφθεῖσαν οἴκησιν αὐθις
 ἀναστρέφειν, τελευτῶντας δὲ γνώμην εὐρέσθαι, ἣ
 ἔμελλεν ἀποχωρῶντως πρὸς ἀμφοτέρωτα ἔξιν· τὰ μὲν
 ἔδη κατὰ χώραν ἑᾶσαι μένειν, ἄνδρας δὲ τοὺς ἐπι-
 10 μελησομένους αὐτῶν ἐκ τῆς Ἀλβας εἰς τὸ Λαουῖνιον
 αὐθις ἐποίκους μεταγαγεῖν. καὶ ἐγένοντο οἱ πεμ-
 φθέντες ἐξακόσιοι μελεθωνοὶ τῶν ἱερῶν αὐτοῖς μετανα-
 15 στάντες ἐφροστίοις· ἡγεμῶν δ' ἐπ' αὐτοῖς ἐτάχθη
 3 Αἰγιστος. τοὺς δὲ θεοὺς τούτους Ῥωμαῖοι μὲν Πενά-
 15 τας καλοῦσιν· οἱ δ' ἐξεργηνεύοντες εἰς τὴν Ἑλλάδα
 γλῶσσαν τοῦνομα οἱ μὲν Πατρῶους ἀποφαίνουσιν,
 οἱ δὲ Γενεθλίους, εἰσὶ δ' οἱ Κτησίους, ἄλλοι δὲ
 Μυχίους, οἱ δὲ Ἑρκίους. ἔοικε δὲ τούτων ἕκαστος
 κατὰ τινος τῶν συμβεβηκότων αὐτοῖς ποιεῖσθαι τὴν
 20 ἐπίκλησιν κινδυνεύουσί τε πάντες ἀμωσγέπως τὸ αὐτὸ¹⁷⁰
 4 λέγειν. σχήματος δὲ καὶ μορφῆς αὐτῶν πέρι. Τίμαιος
 μὲν ὁ συγγραφεὺς ὧδε ἀποφαίνεται· κηρύκεια σιδηρᾷ
 καὶ χαλκᾷ καὶ κέραμον Τρωικὸν εἶναι τὰ ἐν τοῖς
 ἀδύτοις τοῖς ἐν Λαουῖνίῳ κείμενα ἱερά, πυθέσθαι δὲ

3 εὐαρεστηρίοις B | ἐπανελθεῖν c. Cobet Obs. p. 34 8 ἀπο-
 χωρῶντας Ba | ἤξειν Ba 11 ἀποίκους c. Reiske 13 αὐτοῖς B
 αὐτοῖς R 14 <αἰ>γεστος B | περὶ τῶν B 18 μυχίους
 ABb μοιχίους Ba ἄλλοι δ' Ἑμμυχίους c. Sintenis Hermes I
 p. 471 | ἐρκίους B 20 τε πάντες B τε οὐ τὸ αὐτὸ πάντες R
 λέγοντες post αὐτὸ add. Reiske | ἀμωσγέπως B ὁμωσγέπως R
 22 κηρύκεια ABa

αὐτοὺς ταῦτα παρὰ τῶν ἐπιχωρίων. ἐγὼ δὲ ὅσα μὲν ὀρᾶν ἅπασιν οὐ θέμις οὔτε παρὰ τῶν ὀρώντων ἀκούειν οὔτε ἀναγράφειν οἶμαι δεῖν, νεμεσῶ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι πλείω τῶν συγχωρουμένων ὑπὸ νόμου ζητεῖν ἢ γινώσκειν ἀξιούσιν.

> LXVIII. Ἄ δὲ αὐτός τε ἰδὼν ἐπίσταμαι καὶ δέος οὐδὲν ἀποκωλύει με περὶ αὐτῶν γράφειν τοιάδε ἐστί· νεῶς ἐν Ῥώμῃ δέικνυνται τῆς ἀγορᾶς οὐ πρόσω κατὰ τὴν ἐπὶ Καρίνας φέρουσαν ἐπίτομον ὁδὸν ὑπεροχῇ σκοτεινὸς ἰδρυμένος οὐ μέγας. λέγεται δὲ κατὰ τὴν ἐπιχωρίον γλῶτταν ὑπ' Ἑλαίας τὸ χωρίον. ἐν δὲ τούτῳ κεῖνται τῶν Τρωικῶν θεῶν εἰκόνες, ἃς ἅπασιν ὀρᾶν θέμις, ἐπιγραφὴν ἔχουσαι δηλοῦσαν τοὺς Πενάτας. [δοκοῦσι γάρ μοι τοῦ θ' μήπω γράμματος εὐρημένου τῷ δ δηλοῦν τὴν ἐκείνου δύναμιν οἱ παλαιοί.] 15
2 ἐπεὶ δὲ νεανῖαι δύο καθήμενοι δόρατα διεληφότες, 2 τῆς παλαιᾶς ἔργα τέχνης. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐν ἱεροῖς ἀρχαίοις εἰδῶλα τῶν θεῶν τούτων ἐθεασάμεθα, καὶ ἐν ἅπασιν νεανίσκοι δύο στρατιωτικὰ σχήματα ἔχοντες φαίνονται. ὀρᾶν μὲν δὴ ταῦτα ἔξεστιν, 20 ἀκούειν δὲ καὶ γράφειν ὑπὲρ αὐτῶν, ἃ Καλλίστρατός

2 οὐδὲ c. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1862 3 οὔτε ἀναγράφειν Reiske οὐδ' ἂν ἐπιγράφειν O 4 ὅσοις AB 9 καιριάντας B καιριανὰς A | ante ὑπεροχῇ aliquid deesse susp. Reiske 11 ἐπιχωρίων B | ὑπ' Ἑλαίας A ὑπελαίαις B 12 ἃς ἅπασιν ABa ἃς πᾶσιν Bb 13 <θ>εμ<ι>ς B δέμας A | τοὺς πενάτας] δέους πενάτας c. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1862 14—15 δοκοῦσι — παλαιοὶ del. Ambrosch Studien I p. 236 14 τοῦ θῆτα AB 15 τοῦ δέλτα A om. B in quo exstat οἱ παλαιοὶ | τὴν ἐκείνου δηλοῦν B | οἱ παλαιοὶ A τὸ δέλτα B 16 δύο νεανῖαι B | διεληφότες B δ' ἐλειφότες R 17 τὰ παλαιὰ ABa 20 ἐφαίνοντο B

τε ὁ περὶ Σαμοθράκης συνταξάμενος ἱστορεῖ καὶ Σά-
 τυρος ὁ τοὺς ἀρχαίους μύθους συναγαγὼν καὶ ἄλλοι
 συγχοί, καλαιότατος δὲ ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ποιητῆς Ἀρ-
 3 κτίνος. λέγουσι γοῦν ὧδε· Χρῦσθην τὴν Πάλλαντος
 5 θυγατέρα γημαμένην Δαρδάνῳ φερνὰς ἐπενέγκασθαι
 δωρεὰς Ἀθηνᾶς τὰ τε Παλλάδια καὶ τὰ ἱερὰ τῶν
 μεγάλων θεῶν διδαχθεῖσαν αὐτῶν τὰς τελετάς. ἐπειδὴ
 δὲ τὴν ἐπομβρίαν φεύγοντες Ἀρκάδες Πελοπόννησον
 μὲν ἐξέλιπον, ἐν δὲ τῇ Θρακίᾳ νήσῳ τοὺς βίους
 10 ἰδρύσαντο, κατασκευάσαι τὸν Δάρδανον ἐνταῦθα τῶν
 θεῶν τούτων ἱερὸν ἀρρήτους τοῖς ἄλλοις ποιοῦντα
 τὰς ἰδίους αὐτῶν ὀνομασίας καὶ τὰς τελετάς αὐτοῖς
 τὰς καὶ εἰς τόδε χρόνον γινομένας ὑπὸ Σαμοθρά-
 4 κων ἐπιτελεῖν. ὥς δὲ μετῆγε τοῦ λεῶ τὴν πλειῶν
 15 μοῖραν εἰς τὴν Ἀσίαν τὰ μὲν ἱερὰ τῶν θεῶν καὶ
 τὰς τελετάς τοῖς ὑπομείνασιν ἐν τῇ νήσῳ καταλι-
 πεῖν· τὰ δὲ Παλλάδια καὶ τὰς <τῶν> θεῶν εἰκόνας
 κατασκευασάμενον ἀγαγέσθαι μετ' αὐτοῦ. διαμαν-
 τεύομενον δὲ περὶ τῆς οἰκήσεως τὰ τε ἄλλα μαθεῖν
 20 καὶ περὶ τῶν ἱερῶν τῆς φυλακῆς τόνδε τὸν χρησμὸν
 λαβεῖν·

Εἰς πόλιν ἣν κτίλῃσθα θεοῖς σέβας ἄφθιτον αἰεὶ
 θεῖναι, καὶ φυλακαῖς τε σέβειν θυσίαις τε χοροῖς τε.
 ἔστ' ἂν γὰρ τάδε σεμνὰ καθ' ὑμετέραν χθόνα μίμνη

1 ἱστορεῖ B ἱστορίαν R 3 δν A | ὁ ποιητῆς Welcker
 Cyl. Ep. I p. 212 5 ἀπενέγκασθαι B 7 δειχθεῖσαν A
 11 ποιοῦντες ABb ποιοῦν τὰς Ba 13 καὶ om. B | γε-
 νομένας B 14 πλειῶ B πλειονα R 17 τὰς τῶν Reiske
 τὰς O 18 ἀνασκευασάμενον c. Sylburg | ἀγασθαι AB | μεθ'
 αὐτοῦ c. Hertlein Hermes X p. 409 19 τὸν add. Bb om. R
 22 κτίλῃσθα c. Kiessling, Bücheler κτίλει AB 24 ἔστ' ἂν
 Reiske εὐτ' ἂν O | ὑμετέραν O corr. Cabet Obs. p. 34

δῶρα Διὸς κούρης ἀλόχῃ σέθεν, ἥ δὲ πόλις σοι
ἔσται ἀπόρθητος τὸν αἰὲ χρόνον ἡματα πάντα.

LXVIII. Δάρδανον μὲν ἐν τῇ κτισθείσῃ τε ὑφ'
ἑαυτοῦ καὶ ὀνομασίας ὁμοίας τυχούσῃ πόλει τὰ ἔδη
καταλιπεῖν, Ἰλλίου δ' ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ συνοικισθέν- 5
174 τος ἐκείσε μετενεχθῆναι πρὸς τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ τὰ
ιερά. ποιήσασθαι δὲ τοὺς Ἰλιεῖς νεῶν τε καὶ ἄδυτον
αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἄκρας καὶ φυλάττειν δι' ἐπιμελείας ὅσης
ἐδύναντο πλείστης θεόπεμπτά τε ἡγουμένους εἶναι
καὶ σωτηρίας κύρια τῇ πόλει. ἀλισκομένης δὲ τῆς κάτω 2
πόλεως τὸν Αἰνείαν καρτερόν τῆς ἄκρας γενόμενον,
ἄραντα ἐκ τῶν ἀδύτων τά τε ιερά τῶν μεγάλων θεῶν
καὶ ὅπερ ἔτι περιῆν Παλλάδιον (θάτερον γὰρ Ὀδυσσεῖα
καὶ Διομήδην νυκτός φασιν εἰς Ἴλιον ἀφικομένους
κλοπῇ λαβεῖν) οἴχεσθαι τε κομίσαντα [τὸν Αἰνείαν] ἐκ 15
τῆς πόλεως καὶ ἔλθεῖν ἄγοντα εἰς Ἰταλίαν. Ἀρκίτινος 3
δὲ φησιν ὑπὸ Διὸς δοθῆναι Δαρδάνῳ Παλλάδιον ἔν
καὶ εἶναι τοῦτο ἐν Ἰλίῳ τέως ἢ πόλις ἡλίσκετο κε-
175 κρυμμένον ἐν ἀβάτῳ· εἰκόνα δ' ἐκείνου κατεσκευα-
σμένην ὡς μηδὲν τῆς ἀρχετύπου διαφέρειν ἀπάτης τῶν 20
ἐπιβουλεύοντων ἔνεκεν ἐν φανερόῳ τεθῆναι καὶ αὐτὴν
Ἀχαιοὺς ἐπιβουλεύσαντας λαβεῖν. τὰ μὲν οὖν εἰς 4
Ἰταλίαν ὑπ' Αἰνείου κομισθέντα ιερά τοῖς εἰρημένους
ἀνδράσι πειθόμενος γράφω τῶν τε μεγάλων θεῶν
εἰκόνας εἶναι, οὓς Σαμοθράκες Ἑλλήνων μάλιστα 25

1 ἡδε A ἡ δε B 6 ἐκεῖ O corr. Reudler Tirot. p. 15 7 νεῶ A
8 * ἡ A ἡ B ὡς Cobet Obs. p. 34 15 κλοπῇ B om. R |
τὸν Αἰνείαν del. Grimm Lect. Dion. fasc. II 1784 Sauppe
Eph. Gott. 1861 p. 1846 17 Δαρδάνῳ B 18 τέ ὡς A
τέως μέχρις B corr. Kiessling 19 ἀδύτῳ c. Reudler l. l.
p. 16 | δ' ἐκείνου B δε ἐ. R 21 * ἔνεκα O

ὀργιάζουσι, καὶ τὸ μυθεύμενον Παλλάδιον, ὃ φασι τὰς
 ἱερὰς φυλάττειν παρθένους ἐν ναῷ κείμενον Ἑστίας,
 ἐνθα καὶ τὸ ἀθάνατον διασώζεται πῦρ· ὑπὲρ ὧν ἐν
 ὑστέρῳ λεχθήσεται λόγῳ. εἴη δ' ἂν καὶ παρὰ ταῦτα
 5 τοῖς βεβήλοις ἡμῖν ἄδηλα ἔτερα. καὶ περὶ μὲν τῶν
 Τρωικῶν ἱερῶν τσαῦτα εἰρήσθω.

LXX. Ἀσκανίου δὲ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει
 τῆς βασιλείας τελευτήσαντος παρέλαβε τὴν ἡγεμονίαν
 Σιλοῦιος ἀδελφὸς ὦν Ἀσκανίου, μετὰ τὸν Αἰνείου
 10 θάνατον γενόμενος ἐκ Λαύνας τῆς Λατίνου θυγα-
 τρός, ὃν φασιν ἐν τοῖς ὄρεσιν ὑπὸ τῶν νομέων ἐκ-
 2 τραφῆναι. τοῦ γὰρ Ἀσκανίου παραλαβόντος τὴν βασι-
 λείαν περιδεῆς ἡ Λαῦνα γενομένη μὴ τι δεινὸν ὑπ'
 αὐτοῦ πάθῃ κατὰ τὸ τῆς μητρυνῆς ὄνομα, ἐγκύμων
 15 οὔσα δίδωσιν αὐτὴν Τυρρηγῶ τινι συφορβίῳ 176
 ἐπιμελητῇ βασιλικῶν, ὃν ἤδει Λατίνῳ γενόμενον ἐν
 τοῖς μάλιστα προσήγορον. ὁ δ' εἰς ὕλας ἐρήμους ἀγα-
 γὼν αὐτὴν ὡς τῶν ἐπιτυχουσῶν τινα, φυλαττόμενος
 20 σὰς οἴκησιν οὐ πολλοῖς γνώριμον καὶ τὸ παιδίον
 γενόμενον ἀναιρεῖται τε καὶ τρέφει Σιλοῦιον ὀνομά-
 σας ἀπὸ τῆς ὕλης, ὥσπερ ἂν εἴ τις Ἑλλάδι γλώσση
 3 λέξειεν Ἰλαῖον. χρόνου δὲ προϊόντος ὡς πολλὴν
 ζήτησιν ἔγνω τῆς γυναικὸς ὑπὸ τῶν Λατίνων γινομέ-
 25 νην καὶ δι' αἰτίας ὄντα παρὰ τῷ πλήθει τὸν Ἀσκά-

1 μεμυθευμένον O corr. Kiessling 3 σώζεται B 14
 τὰ

κατὰ] κα τὸ B 15 τυράννῳ ABa συρρηγῶ Bb | συφορ-
 βίῳ B 16 ὦν Ba 20 οἴκησιν ἧς τὸ ἐγκυμονούμενον
 ἀποκησάσης ἀναιρεῖται O praeter B 23 λέξει Ba λέξη Bb

νιον, ὡς ἀνηρηκότα τὴν παιδίσκην, φράζει τῷ δῆμῳ
τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἀνθρωπον ἄγει μετὰ τοῦ παιδὸς
ἐκ τῆς νάπης. τύχη μὲν δὴ τοιαύτη χρησάμενος ὁ
Σιλοῦτος τὴν εἰρημένην ἔσχεν ὀνομασίαν καὶ τὸ ἐξ
ἐκείνου γένος ἅπαν, τὴν <δὲ> βασιλείαν παρέλαβεν, 5
177 ἐπειδὴ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τελευτῆσαι συνέπεσεν,
ἀμφίλογον γενομένην πρὸς ἓνα τὸν πρεσβεύσαντα
τῶν Ἀσκανίου παίδων Ἰουλον ἀξιοῦντα τὴν πατρῴαν
ἀρχὴν διαδέξασθαι. τὴν δὲ δίκην ἐπεψήφισεν ὁ δῆμος 4
ἄλλοις τε ὑπαχθῆναι λόγοις καὶ οὐχ ἥκιστα ὅτι μητρὸς 10
ἦν ὁ Σιλοῦτος ἐπικλήρου τῆς ἀρχῆς. Ἰούλῳ δὲ ἀντὶ
τῆς βασιλείας ἱερὰ τις ἐξουσία προστετέθη καὶ τιμὴ
τῷ τε ἀκινδύνῳ προὔχουσα τῆς μοναρχίας καὶ τῇ
φαστῶνι τοῦ βίου, ἣν ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ
γένος ἐκαρποῦντο, Ἰούλιοι κληθέντες ἀπ' ἐκείνου. ἐγέ- 15
νετο δὲ μέγιστος ἄμα καὶ λαμπρότατος οἰκῶν οὗτος,
ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ἀνδρας τε διαφορωτάτους ἡγεμόνων
ἦνεγκεν, οἷς τὸ εὐγενὲς αἰ ἀρεταὶ μὴ ἀπιστεῖσθαι
παρέσχον· ὑπὲρ ὧν ἐν ἄλλῳ δηλωθήσεται λόγῳ τὰ
προσήκοντα. 20

γ LXXI. Σιλουῖτου δ' ἐνὸς δέοντα τριάκοντα ἔτη
κατασχόντος τὴν ἀρχὴν Αἰνείας υἱὸς αὐτοῦ διαδεξά-
178 μενος τὴν δυναστείαν ἐνὶ πλείῳ τριάκοντα ἔτῳ ἐβα-
σίλευσεν. μετὰ δὲ τοῦτον ἐν καὶ πεντήκοντα Λατίνος
ῥῆξεν ἔτη. Ἀλβας δὲ μετὰ τοῦτον ἐνὸς δέοντα τεττα- 25

3 ὁ om. A ὃ τε c. Bücheler 5 δὲ inseruit Gelenius,
om. O 6 αὐτοῦ B αὐτῷ R 7 ἀμφίβολον B defendit Meutzner
9 ἐψήφισεν c. Portus 11 τῆς ἀρχῆς Reiske τῇ ἀρχῇ O
13 μοναρχίας B μοναρχικῆς R 15 Ἰούλιοι Gelenius Ἰουλοὶ O
17 τε B δὲ R | ἡγεμόνων del. Reiske 21 δ' B δὲ R |
ἐνὸς δέοντα om. B 22 διαδεξάμενος om. Ba add. Bmg

ράκοντα ἔτη. μετὰ δὲ Ἄλβαν Κάπετος ἕξ ἐπὶ τοῖς
 εἰκοσιν. ἔπειτα Κάπυς δυεῖν δέοντα τριάκοντα. μετὰ
 δὲ Κάπυν Κάλπετος ἄχρι τρισκαίδεκα ἑτῶν κατέσχε
 2 τὴν ἀρχήν. ἐξῆς δὲ Τιβερίνος ὀκταετῇ χρόνον ἐβα-
 5 σίλευσεν. τελευτῆσαι δ' οὗτος ἐν μάχῃ παρὰ ποταμῷ
 γενομένη λέγεται· παρενεχθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ φεύματος
 ἐπάνυμον. ἑαυτῷ κατέλιπε τὸν ποταμὸν Ἄλβουλαν
 καλούμενον πρότερον. Τιβερίνου δὲ διάδοχος Ἀργίπ-
 3 πας ἐν καὶ τετταράκοντα ἐβασίλευσεν ἔτη. μετὰ δὲ
 10 Ἀργίππαν Ἀλλώδιος τυραννικόν τι χρῆμα καὶ θεοῖς
 ἀπεχθόμενον ἐνὸς δέοντα εἰκοσιν· ᾧ περιφρονοῦντι
 τὰ δαιμόνια κατεσκευάστο κεραυνῶν τε μιμήματα καὶ
 κτύποι βρονταῖς ἐμφερεῖς, οἷς δεδίττεσθαι τοὺς ἀν-
 θρώπους ὡς θεὸς ἤελου. ὄμβρων δὲ καὶ κεραυνῶν εἰς
 15 τὸν οἶκον αὐτοῦ κατασκηψάντων τῆς τε λίμνης, παρ' 179
 ἣν οἰκῶν ἐτύγχανε, πλημμύραν οὐκ εἰωθυῖαν λαβού-
 σης κατακλυσθεὶς πανοίκιος ἀπόλλνται. καὶ νῦν ἐτι
 διαλαμπούσης τῆς λίμνης ἐν μέρει τινί, ὅταν ὑπονο-
 στήσῃ τὸ νῆμα καὶ σταθερὸς ὁ βυθὸς γένηται, παστά-
 4 δων ἐρείπια καὶ ἄλλα οἰκήσεως ἱχνὴ φαίνεται. Ἄουεν-
 20 τίνος δὲ παρὰ τοῦτον τὴν δυναστείαν διαδεξάμενος,
 ἀφ' οὗ τῶν ἑπτὰ λόφων τις ἐπάνυμος ἐγένετο τῶν
 συμπεπολισμένων τῇ Ῥώμῃ, τριάκοντα καὶ ἑπτὰ ἔτη
 τὴν ἀρχὴν κατέσχευ. Πρόκας δὲ μετὰ τοῦτον ἔτη εἰ-

1 ἔτη AB 2 δυεῖν B δυοῖν R 4 τεβερίνος A 6 λέ-
 γεται γενομένη B | ἀπὸ O 7 ἑαυτοῦ c. Kiessling | ἄλβαν
 ABa ἄλβυλανBb 8 τεβερίνου A | ἀργόπας A 9 τριάκον-
 τα B | ἔτη ἐβασίλευσεν B 10 ἀργόπαν A | ἀλλώδης A | τυρ-
 ρηνικόν τι A τυραννικόν τε B 16 ἐτύγχανεν B 18 διαλαμ-
 πούσης B διαλειπούσης R | τινί del. Reiske 19 σταθερὸς]
 φανερός Schaller, Cobet Obs. p. 34 20 φαίνεται in B supra
 καὶ ἄλλα scriptum

κοσι καὶ τρία. ἔπειτα Ἀμόλιος οὐ σὺν δίκη τὴν βασιλείαν κατασχὼν Νεμέτορι προσήκουσαν, ὅς ἦν αὐτῷ πρεσβύτερος ἀδελφός, δύο καὶ τετταράκοντα ἔτη δυναστεύει. Ἀμολλου δὲ ἀναιρεθέντος ὑπὸ Ῥωμύλου 5 καὶ Ῥώμου τῶν ἐκ τῆς ἱερᾶς κόρης γενομένων, ὡς 5 αὐτίκα λεχθήσεται, μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον ἀπολαμβάνει τὴν κατὰ νόμον δυναστείαν Νεμέτωρ ὁ τῶν νεανίσκων μητροπάτωρ. τῷ δ' ἐξῆς ἔτει τῆς Νεμέτορος ἀρχῆς, δευτέρῳ δὲ καὶ τριακοστῷ καὶ τετρα- 180 κοσιοστῷ μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν, ἀποικίαν στείλαιν- 10 τες Ἀλβανοὶ Ῥωμύλου καὶ Ῥώμου τὴν ἡγεμονίαν αὐτῆς ἐχόντων κτίζουσι Ῥώμην ἔτους ἐνεστίωτος πρώτου τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνίκα στάδιον Δαϊκλῆς Μεσσήνιος, ἄρχοντος Ἀθήνησι Χάροπος ἔτος τῆς δεκαετίας πρώτον. 15

LXXII. Ἀμφισβητήσεως δὲ πολλῆς οὔσης καὶ περὶ τοῦ χρόνου τῆς κτίσεως καὶ περὶ τῶν οἰκιστῶν τῆς πόλεως οὐδὲ αὐτὸς ἔμην δεῖν ὥσπερ ὁμολογούμενα πρὸς ἀπάντων ἐξ ἐπιδρομῆς ἐπελθεῖν. Κεφάλων μὲν γὰρ ὁ Γεργίθιος συγγραφεὺς παλαιὸς πάνυ 20 δευτέρῳ γενεᾷ μετὰ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον ἐκτίσθαι λέγει τὴν πόλιν ὑπὸ τῶν ἐξ Ἰλίου διασωθέντων σὺν Αἰνείᾳ, οἰκιστὴν δὲ αὐτῆς ἀποφαίνει τὸν ἡγησάμενον τῆς ἀποικίας Ῥώμον, τοῦτον δ' εἶναι τῶν Αἰνείου παίδων ἕνα· τέτταρας δὲ φησιν Αἰνείᾳ γενέσθαι παῖ- 25 δας, Ἀσκάνιον, Εὐρυλέοντα, Ῥωμύλον, Ῥῶμον. εἰ-

1 ὅς οὐ Ab ὅς Aa 3 δύο τε καὶ B 5 ῥέμον A 6 μετὰ — θάνατον del. Reudler Tiroc. p. 17 9 ἀρχῆς πρώτῳ vel δευτέρῳ c. Reiske 19 παρελθεῖν B | κεφάλων A 20 γεργήθιος Bb 22 ἐξ om. Ba 24 αἰνεία A 25 φησιν B φασιν R

ρηται δὲ καὶ Δημαγόρῃ καὶ Ἀγαθύλλῳ καὶ ἄλλοις
 συγχοῖς ὃ τε χρόνος καὶ ὁ τῆς ἀποικίας ἡγεμὼν ὁ 181
 2 αὐτός. ὁ δὲ τὰς ἱερείας τὰς ἐν Ἀργεὶ καὶ τὰ καθ'
 ἐκάστην πραχθέντα συναγαγὼν Αἰνείαν φησὶν ἐκ
 5 Μολοττῶν εἰς Ἰταλίαν ἐλθόντα μετ' Ὀδυσσεά οἰ-
 κιστὴν γενέσθαι τῆς πόλεως, ὀνομάσαι δ' αὐτὴν ἀπὸ
 μιᾶς τῶν Ἰλιάδων Ῥώμης. ταύτην δὲ λέγει ταῖς ἄλ-
 λαις Τρωάσι παρακελευσαμένην κοινῇ μετ' αὐτῶν
 ἐμπροῆσαι τὰ σκάφη βαρυνομένην τῇ πλάνῃ. ὁμολογεῖ
 3 δ' αὐτῷ καὶ Δαμαστῆς ὁ Σιγενὺς καὶ ἄλλοι τινές. Ἀρι-
 10 στοτέλης δὲ ὁ φιλόσοφος Ἀχαιῶν τινὰς ἱστορεῖ τῶν 182
 ἀπὸ Τροίας ἀνακομισαμένων περιπλέοντας Μαλέαν,
 ἔπειτα χειμῶνι βιαίῳ καταληφθέντας τέως μὲν ὑπὸ
 τῶν πνευμάτων φερομένους πολλαχῇ τοῦ πελάγους
 15 πλανᾶσθαι, τελευτῶντας δ' ἐλθεῖν εἰς τὸν τόπον
 τοῦτον τῆς Ὀπικῆς, ὃς καλεῖται Λατίνιον ἐπὶ τῷ
 4 Τυρρηνικῷ πελάγει κείμενος. ἀσμένους δὲ τὴν γῆν
 ἰδόντας ἀνελκῦσαι τε τὰς ναῦς αὐτόθι καὶ διατρεῖψαι
 τὴν χειμερινὴν ὥραν παρασκευαζομένους ἔαρος ἀρ-
 20 χομένου πλεῖν. ἐμπρησθεισῶν δὲ αὐτοῖς ὑπὸ νύκτα
 τῶν νεῶν οὐκ ἔχοντας ὅπως ποιήσονται τὴν ἄπαρσιν,
 ἀβουλήτῳ ἀνάγκῃ τοὺς βίους ἐν ᾧ κατήχθησαν χωρὶς
 ἰδρῦσασθαι. συμβῆναι δὲ αὐτοῖς τοῦτο διὰ γυναικάς
 αἰχμαλώτους, ἃς ἔτυχον ἄγοντες ἐξ Ἰλίου. ταύτας δὲ
 25 κατακαῦσαι τὰ πλοῖα φοβουμένας τὴν οἰκαδε τῶν
 5 Ἀχαιῶν ἄπαρσιν, ὥς εἰς δουλείαν ἀφιζομένας. Καλ-
 λίας δὲ ὁ τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις ἀναγράφας Ῥώ-183

5 ὀδυσσεά B ὀδυσσεῶς R 7 δ' ἔλεγε B 9 τὰς σκα-
 φὰς B defendit Meutzner 12 κομισαμένων B 16 Λαονίσιον
 c. Kiessling 20 ἀποπλεῖν c. Bücheler

μην τινὰ Τρωάδα τῶν ἀφικνουμένων ἅμα τοῖς ἄλλοις
 Τρωσὶν εἰς Ἰταλίαν γήμασθαι Λατίνῳ τῷ βασιλεῖ τῶν
 Ἀβοριγίνων καὶ γεννῆσαι τρεῖς παῖδας, Ῥῶμον καὶ
 Ῥωμύλον καὶ <Τηλέγονον> οἰκίσαντας δὲ πόλιν,
 ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῇ θέσθαι τοῦνομα. Ξεναγόρας δὲ 5
 ὁ συγγραφεὺς Ὀδυσσέως καὶ Κίρκης υἱοὺς γενέσθαι
 τρεῖς, Ῥῶμον, Ἀντεῖαν, Ἀρδεῖαν· οἰκίσαντας δὲ τρεῖς
 πόλεις ἀφ' ἑαυτῶν θέσθαι τοῖς κτίσμασι τὰς ὀνομα-
 σίας. Διονύσιος δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οἰκιστὴν μὲν ἀπο- 6
 φαίνει τῆς πόλεως Ῥῶμον· τοῦτον δὲ λέγει κατὰ μὲν 10
 τινὰς Ἀσκανίου, κατὰ δέ τινὰς Ἡμαθίωνος εἶναι
 παῖδα. εἰσὶ δὲ τινες οἱ τὴν Ῥώμην ἐκτίσθαι λέγουσιν
 ὑπὸ Ῥώμον τοῦ Ἰταλοῦ, μητρὸς δὲ Λευκαρίας τῆς
 Λατίνου θυγατρὸς.

LXXIII. Ἔχων δὲ πολλοὺς καὶ ἄλλους τῶν Ἑλ- 15
 84 λληνικῶν παρέχεσθαι συγγραφέων, οἱ διαφόρους ἀπο-
 φαίνουσι τοὺς οἰκιστὰς τῆς πόλεως, ἵνα μὴ δόξω
 μακροηγοεῖν ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίων ἐλεύσομαι συγγρα-
 φεῖς. παλαιὸς μὲν οὖν οὔτε συγγραφεὺς οὔτε λογο-
 γράφος ἐστὶ Ῥωμαίων οὐδὲ εἷς· ἐκ παλαιῶν μέντοι 20
 λόγων ἐν ἱεραῖς δέλτοις σωζομένων ἕκαστός τι παρα-
 λαβὼν ἀνέγραψεν. τούτων δὲ τινες μὲν Αἰνείου 2
 γενέσθαι υἱοὺς λέγουσι Ῥωμύλον τε καὶ Ῥῶμον τοὺς
 οἰκιστὰς τῆς Ῥώμης, ἕτεροι δὲ θυγατρὸς Αἰνείου πατ-
 ρας, οὗτου δὲ πατρὸς οὐκέτι διορίζοντες· δοθῆναι δ' 25

1 τρωάδων B 3 τρεῖς B δύο R 4 καὶ ante lacunam B
 om. R | Τηλέγονον e Syncello Ritschl restituit et lacunam si-
 gnificavit 7 Ἀντεῖαν Steph. Byz. ἀντεῖαν O | ἀρδεῖαν B ἀρ-
 δεῖαν A 8 κτήμασι Ba 13 λευκαρίας Kiessling ἡλέκτρας A
 λευκτρας B 16 διαφόρους c. Kiessling 17 δόξω Bücheler
 δόξαιμι AB 23 υἱοὺς γενέσθαι B | τε B om. R

αὐτοὺς ὑπ' Αἰνείου Λατίνῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀβορι-
 γίνων ὁμηρεύοντας, ὅτε καὶ αἱ πίστεις τοῖς ἐπιχωρίοις
 πρὸς τοὺς ἐπήλυδας ἐγένοντο. ἀσπαζόμενον δὲ αὐτοὺς
 Λατίνον τῇ τε ἄλλῃ θεραπείᾳ περιέπειν εὖ καὶ ἐκ-
 5 γόνου ἄρρενος ἄπαιδα τελευτῶντα διαδόχους μέρους
 3 τινὸς τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς καταλιπεῖν. ἄλλοι δὲ λέγου-
 σιν Αἰνείου τελευτήσαντος Ἀσκάνιον ἄπασαν τὴν Λα-
 τίνων ἀρχὴν παραλαβόντα νείμασθαι πρὸς τοὺς ἀδελ-
 φοὺς Ῥωμύλον τε καὶ Ῥῶμον τὴν τε χώραν καὶ τὴν
 10 δύναμιν τὴν Λατίνων τριχῇ· αὐτὸν μὲν δὴ τὴν τε 185
 Ἄλβαν κτίσαι καὶ ἄλλ' ἄττα πολίσματα· Ῥῶμον δὲ
 Καπύην μὲν ἀπὸ τοῦ προπάππου Κάπνος, Ἀγχίστην
 δὲ ἀπὸ τοῦ προπάτορος Ἀγχίσου, Αἰνείαν δὲ τὴν
 ὕστερον κληθεῖσαν Ἰάνικλον ἀπὸ τοῦ πατρός, Ῥώμην
 15 δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ, ταύτην δὲ χρόνους τινὰς ἐξημωθεῖ-
 σαν ἐτέρως αὐθις ἐλθούσης ἀποικίας, ἣν Ἀλβανοὶ
 ἔστειλαν ἡγουμένον Ῥωμύλου καὶ Ῥώμον, τὴν ἀρχαίαν
 κτίσιν ἀπολαβεῖν ὥστε διττὰς εἶναι τῆς Ῥώμης τὰς
 κτίσεις· τὴν μὲν ὀλίγον ὕστερον τῶν Τρωικῶν γενο-
 20 μένην, τὴν δὲ πεντεκαίδεκα γενεαῖς ὕστεροῦσαν τῆς
 4 προτέρας. εἰ δέ τις ἀπιδεῖν βουλήσεται τὰ προσω-
 τέρω καὶ τρίτῃ τις ἀρχαιοτέρα τούτων εὑρεθήσεται
 Ῥώμῃ γενομένη πρὶν Αἰνείαν καὶ Τρῶας ἐλθεῖν εἰς
 Ἰταλίαν. ταῦτα δὲ οὐ τῶν ἐπιτυχόντων τις οὐδὲ νέων
 25 συγγραφεὺς ἰστόρηκεν, ἀλλ' Ἀντίοχος ὁ Συρακούσιος, 186

2 καὶ B om. R 4 περιέπειν om. B | καὶ B om. R |
 ἐγγόνου B 7 λατίνων om. A 10 τὴν λατίνων B τῶν λ. R
 11 ἄλλατα Ab ἄλλατα Aa ἄλλα ἄττα B | καπύην μὲν φῶ-
 μον B 15 δ' ἔφ' Ba | post ἑαυτοῦ lacunam statuit Sauppe
 Eph. Gott. 1861 p. 1863 18 τῆς φώμης om. Ba 25 ἑαν-
 τικος A ἐ .. ἀντικὸς Ba ἀντικὸς Bb

οὐ καὶ πρότερον ἐμνήσθην. φησὶ δὲ Μόρρητος ἐν Ἰταλίᾳ βασιλεύοντος (ἦν δὲ τότε Ἰταλία ἢ ἀπὸ Τάραντος ἄχρι Ποσειδωνίας παράλιος) ἐλθεῖν ὡς αὐτὸν ἀνδρα φυγάδα ἐκ Ῥώμης. λέγει δὲ ὧδε· 'ἐπεὶ δὲ Ἰταλὸς κατεγήρα, Μόρρης ἐβασίλευσεν. ἐπὶ τούτῳ δὲ ἀνὴρ ὁ ἀφίκετο ἐκ Ῥώμης φυγὰς· Σικελὸς ὄνομα αὐτοῦ.' κατὰ 5 μὲν δὴ τὸν Συρακούσιον συγγραφέα παλαιὰ τις εὐρίσκεται καὶ προτεροῦσα τῶν Τρωικῶν [χρόνων ἢ Ῥώμῃ.] πότερον δὲ περὶ τοὺς αὐτοὺς ἦν τόπους, ἐν οἷς ἡ νῦν οἰκουμένη πόλις ἐστίν, ἢ χωρίον ἕτερον ἐτύγχανεν 10 1870 ὣτως ὀνομαζόμενον ἀσαφὲς ἐκείνου καταλιπόντος οὐδ' ἐγὼ δύναμαι συμβαλεῖν. περὶ μὲν οὖν τῶν παλαιῶν κτίσεων ἱκανὰ ἡγοῦμαι τὰ προειρημένα.

> LXXIII. Τὸν δὲ τελευταῖον γενόμενον τῆς Ῥώμης οἰκισμὸν ἢ κτίσιν ἢ ὅτι δήποτε χρὴ καλεῖν Τίμαιος 15 μὲν ὁ Σικελιώτης οὐκ οἶδ' ὅτῳ κανόνι χρησάμενος ἅμα Καρχηδόνι κτιζομένη γενέσθαι φησὶν ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ πρότερον ἔτι τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος. Λεύκιος δὲ Κίγκιος ἀνὴρ τῶν ἐκ τοῦ βουλευτικού συνεδρίου περὶ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς δωδε- 20 κάτης ὀλυμπιάδος. Κόιντος δὲ Φάβιος κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὀγδόης ὀλυμπιάδος. Κάτων δὲ Πόρκιος 2 Ἑλληνικὸν μὲν οὐχ ὀρίζει χρόνον, ἐπιμελὴς δὲ γενόμενος, εἰ καὶ τις ἄλλος, περὶ τὴν συναγωγὴν τῆς ἀρχαιολογουμένης ἱστορίας ἔτεσιν ἀποφαίνει δυσὶ καὶ 25

2 βασιλεύοντος — ἰταλία om. Ba 3 ὡς B πρὸς R 4 ἐκ B δ' ἐκ R φυγάδ' ἐκ? 6 φυγὰς om. B 8 χρόνων del. Reud-ler Tirot. p. 18 | ἢ del. Sylburg | Ῥώμῃ delevi 10 ἐτύγγα-νεν οὕτως B οὕτως ἐ. R 14 γενόμενον A deest in B 15 δη-ποτε om. B | καλεῖν γενόμενον B κ. τὸ γ. c. Kiessling 19 καί-κιος B 24 περὶ B εἰς R

τριάκοντα καὶ τετρακοσίοις ὥστεροῦσαν τῶν Ἰλιακῶν.
 ὁ δὲ χρόνος οὗτος ἀναμετρηθεὶς ταῖς Ἑρατοσθένους¹⁸⁸
 χρονογραφίαις κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος πίπτει τῆς ἐβ-
 δόμης Ὀλυμπιάδος. ὅτι δὲ εἰσιν οἱ κανόνες ἰγυεῖς, οἷς
 5 Ἑρατοσθένης κέχρηται, καὶ πῶς ἂν τις ἀπευθύνει
 τοὺς Ῥωμαίων χρόνους πρὸς τοὺς Ἑλληνικούς, ἐν
 3 ἑτέρῳ δεδήλωται μοι λόγῳ. οὐ γὰρ ἤξιουν ὥς Πολύ-
 βιος ὁ Μεγαλοπολίτης τοσοῦτο μόνον εἰπεῖν, ὅτι
 κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐβδόμης Ὀλυμπιάδος τὴν
 10 Ῥώμην ἐκτίσθαι πείθομαι, οὐδ' ἐπὶ τοῦ παρὰ τοῖς
 ἀρχιερεῦσι κειμένου πίνακος ἐνὸς καὶ μόνου τὴν πλ-¹⁸⁹
 στιν ἀβασάνιστον καταλιπεῖν, ἀλλὰ τοὺς ἐπιλογισμούς,
 οἷς αὐτὸς προσεδέμην, εἰς μέσον ὑπευθύνους τοῖς
 4 βουλευθεῖσιν ἔσομένους ἐξευεγκεῖν. ἡ μὲν οὖν ἀκρί-
 15 βεια ἐν ἐκείνῳ δηλοῦται τῷ λόγῳ, λεχθήσεται δὲ καὶ
 διὰ τῆσδε τῆς πραγματείας αὐτὰ τὰναγκαιότατα. ἔχει
 δὲ οὕτως· ἡ Κελτῶν ἔφοδος, καθ' ἣν ἡ Ῥωμαίων
 πόλις ἑάλω, συμφωνεῖται σχεδὸν ὑπὸ πάντων ἀρχοντος
 Ἀθηνῆσι Πυργίωνος γενέσθαι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος
 20 τῆς ὀγδόης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος. ὁ δὲ πρὸ τῆς
 καταλήψεως χρόνος ἀναγόμενος εἰς Λεύκιον Ἰούνιον
 Βροῦτον καὶ Λεύκιον Ταρκύνιον Κολλατῖνον τοὺς
 πρῶτους ὑπατεύσαντας ἐν Ῥώμῃ μετὰ τὴν κατάλυσιν¹⁹⁰
 τῶν βασιλέων ἔτη περιέληφεν εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκα-
 5 τόν. δηλοῦται δὲ ἐξ ἄλλων τε πολλῶν καὶ τῶν καλου-
 25 μένων τιμητικῶν ὑπομνημάτων, ἃ διαδέχεται παῖς

8 * τοσοῦτον O 11 ἀρχιερεῦσι Niebuhr Hist. rom. I⁴
 p. 254 ἀγχιστεῦσι AB 12 καταλιπεῖν B ἀπολιπεῖν R 13
 οἷς B οὖς R | προσεδέμην Bb 15 καὶ om. B 16 τὰναγ-
 καιότατα B τὰ ἀναγκαιότατα R

παρὰ πατρὸς καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖται τοῖς μεθ' ἑαυ-
 τὸν ἐσομένοις ὥσπερ ἱερὰ πατρῶα παραδιδόναι· πολ-
 λοι δ' εἶσιν ἀπὸ τῶν τιμητικῶν οἴκων ἄνδρες ἐπι-
 φανεῖς οἱ διαφυλάττοντες αὐτά· ἐν οἷς εὗρίσκω δευ-
 τέρῳ πρότερον ἔτει τῆς ἀλώσεως τίμησιν [ὑπὸ] τοῦ 5
 Ῥωμαίων δήμου γενομένην, ἣ παραγέγραπται καθά-
 περ καὶ ταῖς ἄλλαις χρόνος οὗτος· ὑπατεύοντος Λευ-
 κίου Οὐαλερίου Ποτίτου καὶ Τίτου Μαλλίου Καπιτω-
 λίνου μετὰ τὴν ἐκβολὴν τῶν βασιλέων ἐνὸς δέοντι 6
 εἰκοστῷ καὶ ἑκατοστῷ ἔτει· ὥστε τὴν Κελτικὴν ἔφοδον, 6
 ἣν τῷ δευτέρῳ μετὰ τὴν τίμησιν ἔτει γενομένην εὗρί-
 σκομεν, ἐκπεπληρωμένων τῶν εἰκοσι καὶ ἑκατὸν ἔτων
 γενέσθαι. εἰ δὲ τοῦτο τὸ διάστημα τοῦ χρόνου τριά-
 κοντα ὀλυμπιάδων εὗρίσκεται γενόμενον, ἀνάγκη τοὺς
 πρώτους ἀποδειχθέντας ὑπάτους ὁμολογεῖν ἄρχοντας 15
 91 Ἀθηνῆσιν Ἰσαγόρου παρειληφέναι τὴν ἀρχὴν κατὰ
 τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὀγδόης καὶ ἐξηκοστῆς ὀλυμπιάδος.

> LXXV. Καὶ μὴν ἀπὸ γε τῆς ἐκβολῆς τῶν βασιλέων
 ἐπὶ τὸν πρῶτον ἄρξαντα τῆς πόλεως Ῥωμύλον ἀναβι-
 βασθεὶς ὁ χρόνος ἔτη τέτταρα πρὸς <τοῖς> τετταράκοντα 20
 καὶ διακοσίοις ἀποτελεῖ. γνωρίζεται δὲ τοῦτο ταῖς διαδο-
 χαῖς τῶν βασιλέων καὶ τοῖς ἔτεσιν, οἷς ἕκαστοι κατέσχον
 τὴν ἀρχήν. Ῥωμύλος μὲν γὰρ ὁ κτίσας τὴν πόλιν ἑπτὰ
 καὶ τριάκοντα ἔτη λέγεται κατασχεῖν τὴν δυναστείαν·
 μετὰ δὲ τὸν Ῥωμύλου θάνατον ἀβασίλευτος ἡ πόλις 25
 γενέσθαι χρόνον ἐνιαύσιον. ἔπειτα Νόμας Πομπίλιος 2

5 ὑπὸ del. Madvig Adv. I p. 725 | τοῦ B τῶν A 8 πο-
 τίνου AB 10 καὶ ἑκατοστῷ Bb om. ABa 13 δὲ B
 δὴ R 16 εἰς ἀγροῦ A Ἰσαγόρου B 20 τοῖς addidit Kiess-
 ling | καὶ om. A 26 νόμας Bb νομᾶς ABa et alii locis

αἰρεθεῖς ἐπὶ τοῦ δήμου τρία καὶ τετταράκοντα ἔτη
 βασιλεύσαι. Τύλλος δὲ Ὀστίλιος μετὰ Νόμαν δύο καὶ
 τριάκοντα. ὁ δ' ἐπὶ τούτῳ βασιλεύσας Ἄγκος Μάρ-
 5 κιος τέτταρα πρὸς τοῖς εἴκοσι. μετὰ δὲ Μάρκιον Λεύ-
 κιος Ταρκύνιος ὁ κληθεὶς Πρίσκος ὀκτὼ καὶ τριάκοντα.
 τοῦτον δὲ διαδεξάμενος Σερούλιος Τύλλιος τετταράκοντα
 καὶ τέτταρα. ὁ Σερούτιον δὲ ἀνελὼν Λεύκιος Ταρκύνιος
 ὁ τυραννικὸς καὶ διὰ τὴν τοῦ δικαίου ὑπεροψίαν κλη-
 192 θεὶς Σούπερβος ἕως εἰκοστοῦ καὶ πέμπτου προαγα-
 3 γεῖν τὴν ἀρχήν. τεττάρων δὲ καὶ τετταράκοντα καὶ
 10 διακοσίων ἀναπληρουμένων ἐτῶν, ἃ κατέσχον 92 βα-
 σιλεῖς, ὀλυμπιάδων δὲ μιᾶς καὶ ἐξήκοντα πᾶσα ἀνάγ-
 κη τὸν πρῶτον ἄρξαντα τῆς πόλεως Ῥωμύλον ἔχει
 πρῶτῳ τῆς ἐβδόμης ὀλυμπιάδος παρειληφέναι τὴν
 15 βασιλείαν ἄρχοντος Ἀθήνησι τῆς δεκαετίας Χάροπας
 ἕτος πρῶτον. τοῦτο γὰρ ὁ λογισμὸς τῶν ἐτῶν ἀπαιτεῖ.
 ὅτι δὲ τοσαῦτα ἕκαστος τῶν βασιλέων ἥρξεν ἔτη δι'
 ἐκείνου δηλοῦται μοι τοῦ λόγου.

4 Τὰ μὲν δὴ περὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἡ νῦν θυννα-
 20 στεύουσα πόλις ῥηκίσθη τοῖς τε πρὸ ἐμοῦ γενομένοις
 εἰρημμένα κάμολι δοκοῦντα τοιάδ' ἐστίν. οἰκισταὶ δ'
 αὐτῆς οὔτινες ἦσαν καὶ τίσι τύχαις χρησάμενοι τὴν
 ἀποικίαν ἐστείλαν ὅσα τε ἄλλα περὶ τὴν κτίσιν ταύ-
 την ἰστόρηται πολλοῖς μὲν εἴρηται καὶ διαφόρως τὰ
 25 πλεῖστα ἐνίοις, λεχθήσεται δὲ κάμολι τὰ πιθανώτατα
 τῶν μνημονοιούμενων. ἔχει δὲ ὧδε·

2 τύλλιος B | ὀστίλιος AB 4 μάρκων AB 6 σερού-
 λιος A 7 τέσσαρα B | σερονίλιον A 8 ὁ B om. R | τυρ-
 ρηνικός B 9 ἕως om. B 11 ἀναπολουμένων A | ἐτῶν B
 om. R | ἃ κατέσχον B ἀνάτια ἔσχον A 15 τὴν δεκαετίαν
 AB 27 τοιάδ' B τοιάδε R 22 καὶ Kiessling ἢ O

LXXVI. Ἀμόλιος ἐπειδὴ παρέλαβε τὴν Ἀλβανὼν βασιλείαν τὸν πρεσβύτερον ἀδελφὸν Νεμέτορα τῷ κατισχυῖσαι τῆς πατρίου τιμῆς ἀπείρξας, τὰ τε ἄλλα κατὰ πολλὴν ὑπεροψίαν τῶν δικαίων ἔδρα καὶ τελευτῶν ἐξημον γένους τὸν οἶκον τοῦ Νεμέτορος ἐπεβού- 5 λευσε ποιῆσαι, τοῦ τε δίκην ὑποσχεῖν φόβῳ καὶ ἔρωτι μὴ παυσθῆναί ποτε τῆς ἀρχῆς. βουλευσάμενος δὲ ταῦτα 2 ἐκ πολλοῦ πρῶτον μὲν τὸν υἱὸν τοῦ Νεμέτορος Ἀλγεστον ἄρτι γενειάζοντα φυλάξας ἔνθα ἐκυνηγέτει, προλοχίσας τοῦ χωρίου τὸ ἀφανέστατον, ἐξελθόντα 10 ἐπὶ θήραν ἀποκτείνει καὶ παρεσκεύασε λέγεσθαι μετὰ τὸ ἔργον ὥς ὑπὸ ληστῶν ἀναιρεθεῖν τὸ μειράκιον. οὐ μέντοι κρείττων ἢ κατασκευαστὴ δόξα τῆς σιωπωμένης ἀληθείας ἐγένετο, ἀλλὰ πολλοῖς καὶ παρὰ τὸ 3 ἀσφαλὲς ἐτολμᾶτο λέγεσθαι τὸ πραχθέν. Νεμέτωρ δὲ 15 ἦδει μὲν τὸ ἔργον, λογισμῷ δὲ κρείττονι τοῦ πάθους χρώμενος ἄγνοιαν ἐσκήπτετο εἰς ἀκινδυνότερον ἀναβαλέσθαι χρόνον τὴν ὀργὴν βουλευσάμενος. Ἀμόλιος δὲ τὰ τοῦ μειρακίου ὑπολαβὼν λεληθῆναι δεύτερα τάδε ἐποίει· τὴν θυγατέρα τοῦ Νεμέτορος Ἰλίαν, ὥς 20 δέ τινες γράφουσι Πέαν ὄνομα, Σιλουῖαν δ' ἐπὶ κλησιν, ἐν ἀκμῇ γάμου γενομένην ἱερειαν ἀποδεῖκνυσιν Ἑστίας, ὥς μὴ τάχιον εἰς ἀνδρὸς ἐλθοῦσα τέκη τιμωροῦς τῷ γένει. πενταετοῦς δὲ οὐκ ἐλάττω χρόνον 25 ἔδει τὰς ἱερὰς κόρας ἀγνὰς διαμεῖναι γάμον, αἷς ἀνα-

2 νεμέτορα passim Ba νεμέτορα ABb 4 καὶ κατὰ Bb |
τελευταῖον Bb 6 ἔρωτι τοῦ μὴ Stephanus 7 παυσθῆναι
ABb 8 <αλ>γεστον B et sic semper 14 ἐγένετο A | πολ-
λοῖς καὶ B καὶ π. R 20 Ἰλιάν B 21 Ἰουλίαν A Ἰουλίαν B
σιλουίαν Glareanus 23 ὥστε AB 24 τριακονταετοῦς c.
Glareanus, Sylburg

τέθειται τοῦ τε ἀσβέστου πυρὸς ἡ φυλακὴ καὶ εἴ τι
 ἄλλο θρησκευέσθαι τῷ κοινῷ διὰ παρθένων νόμιμον
 4 ἦν. ἐπραττε δὲ Ἀμόλιος τοῦτο μετ' ὀνομάτων καλῶν,
 ὡς τιμῇ τῷ γένει καὶ κόσμον περιτιθεῖς οὔτε αὐτὸς
 5 εἰσηγησάμενος τὸν νόμον τόνδε οὔτε κοινῷ ὄντι προ-
 τον ἀναγκάσας τῶν ἐν ἀξιώματι χρῆσθαι τὸν ἀδελ-
 φόν, ἐν ἔθει δὲ τοῖς Ἀλβανοῖς καὶ ἐν καλῷ ὄν τὰς
 εὐγενεστάτας ἀποδείκνυσθαι κόρας τῆς Ἑστίας προ-
 πόλους. ὁ δὲ Νεμέτωρ αἰσθόμενος οὐκ ἀπὸ τοῦ βελ-196
 10 τίστον ταῦτα πράττοντα τὸν ἀδελφὸν ὀργὴν φανερὰν
 οὐκ ἐποιεῖτο, ἵνα μὴ τῷ δήμῳ ἀπέχθοιτο, ἀπόρρητον
 δὲ καὶ τοῦτο ἐφύλαττε τὸ ἐγκλημα.

LXXVII. Τετάρτῳ δ' ὕστερον ἔτει τὴν Ἰλίαν ἐλ-
 θοῦσαν εἰς ἱερὸν ἄλσος Ἄρεος ὕδατος ἀγνοῦ κομιδῆς
 15 ἔνεκα, ᾧ πρὸς τὰς θυσίας ἔμελλε χρῆσασθαι, βιάζεται
 τις ἐν τῷ τεμένει. τοῦτον δὲ τινες μὲν ἀποφαίνουσι
 τῶν μνηστῆρων ἓνα γενέσθαι τῆς κόρης ἐφῶντα τῆς
 παιδείκης, οἱ δὲ αὐτὸν Ἀμόλιον οὐκ ἐπιθυμίας μᾶλλον
 ἢ ἐπιβουλῆς ἔνεκα φραζάμενόν τε ὄπλοις ὡς ἐκπλη-
 20 κτικώτατος ὀφθήσεσθαι ἔμελλε καὶ τὸ τῆς ὕψεως γνώ-
 ριμον εἰς ἀσαφεῖς ὡς μάλιστα ἐδύνατο καθιστάντα·
 2 οἱ δὲ πλείστοι μυθολογοῦσι τοῦ δαίμονος εἰδωλον,
 οὗ τὸ χωρίον ἦν, πολλὰ καὶ ἄλλα τῷ πάθει δαιμονία
 ἔργα <προσάπτοντες> ἡλίου τε ἀφανισμόν αἰφνίδιον καὶ

7 δὲ] δὴ c. Bücheler 9 ταῦτα οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστον B
 10 ὀργὴν μὲν c. Cobet Obs. p. 35 • 12 τοῦτο ἐγκλημα ἐφύ-
 λαττε A τοῦτο ἐφύλαττετο τὸ ἐγ. B corr. Cobet l. l. 15 χρῆ-
 σασθαι B χρῆσθαι R 17 τῆς κόρης del. Bücheler, τῆς παι-
 δεικης del. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1864, ἐφῶντα τ. π. del.
 Urlichs Eos I p. 324 19 οἷς ὡς c. Meutzner Ann. phil. 1877
 p. 830 22—p. 125 5 corrupta censet Meutzner l. l. 24 προσ-
 άπτοντες add. Casaubonus om. O | αἰφνίδιον om. A

ζόφον ἐν οὐρανῷ κατασχόντα· ὅψιν δέ, ἣν καὶ τὸ εἰ-
 δωλον εἶχε, θαυμασιωτέραν μακρῷ δὴ τι κατὰ μέγεθος
 196 καὶ κάλλος ἀνθρώπων· φασί τε εἶπεν τῇ κόρῃ παρη-
 γοροῦντα τὴν λύπην τὸν βιασάμενον, ἐξ οὗ γενέσθαι
 δῆλον ὅτι θεὸς ἦν, μηδὲν ἄχθεσθαι τῷ πάθει. τὸ γὰρ 5
 κοινῶνημα τῶν γάμων αὐτῇ γεγενῆσθαι πρὸς τὸν ἐμ-
 βατεύοντα τῷ χωρίῳ δαίμονα, τέξεσθαι δ' αὐτὴν ἐκ
 τοῦ βιασμοῦ δύο παῖδας ἀνθρώπων μακρῷ κρατί-
 στος ἀρετὴν καὶ τὰ πολέμια. ταῦτα δὲ εἰπόντα νέ-
 φει περικαλυφθῆναι καὶ ἀπὸ γῆς ἀρθέντα φέρεσθαι 10
 δι' ἀέρος ἄνω. ὅπως μὲν οὖν χρή περὶ τῶν τοιῶνδε 3
 δόξης ἔχειν, πότερον καταφρονεῖν ὥς ἀνθρωπίνων
 ῥαδιουργημάτων εἰς θεοὺς ἀναφερομένων μηδὲν ἂν
 τοῦ θεοῦ λειτούργημα τῆς ἀφθάρτου καὶ μακαρίας
 φύσεως ἀνάξιον ὑπομένοντος, ἢ καὶ ταύτας παρα- 15
 δέχεσθαι τὰς ἱστορίας, ὥς ἀνακεκραμένης τῆς ἀπάσης
 οὐσίας τοῦ κόσμου καὶ μεταξὺ τοῦ θείου καὶ θνητοῦ
 γένους τρίτης τινὸς ὑπαρχούσης φύσεως, ἣν τὸ δαι-
 μόνων φύλον ἐπέχει, τοτὲ μὲν ἀνθρώποις, τοτὲ δὲ
 θεοῖς ἐπιμιγνύμενον, ἐξ οὗ ὁ λόγος ἔχει τὸ μυθευόμε- 20
 197 νον ἡρώων φῦναι γένος, οὔτε καιρὸς ἐν τῷ παρόντι
 διασκοπεῖν ἀρκεῖ τε ὅσα φιλοσόφοις περὶ αὐτῶν
 ἐλέχθη. ἢ δ' οὖν κόρῃ μετὰ τὸν βιασμόν ἀρρωστεῖν 4
 σκηψαμένη (τοῦτο γὰρ αὐτῇ παρήγγεσεν ἡ μήτηρ

1 καὶ ὅψιν δὲ vel δὴ c. Urlichs Eos I p. 324 | καὶ del. Kiessling 2 δ(ή) τι B ἢ c. Kiessling 5 ἣν καὶ μηδὲν A

11 ὅπως μὲν bis scripta B 13 μηδὲν ἂν τοῦ A μηδὲν αὐτοῦ Ba μηδὲν ἂν αὐτοῦ Bb 13—15 verba μηδὲν — ὑπο- μένοντος in suspicionem vocat Meutzner l. l. 18 τρίτης τινὸς om. A | ἢ c. Portus 21 ἡρώων ABa 22 ὅσα Step- hanus ὥς O

ἀσφαλείας τε καὶ τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς ὁσίων ἔνεκα) οὐκέτι προσήει τοῖς λεροῖς, ἀλλὰ διὰ τῶν ἄλλων ἐγίνετο παρθένων, αἷς τὸ αὐτὸ προσέκειτο ἔργον, ὅσα λειτουργεῖν ἐκείνην ἔδει.

- 5 LXXVIII. Ἀμόλιος δὲ εἶτε κατὰ τὴν συνείδησιν τῶνπραχθέντων εἶτε ὑπονοίᾳ τῶν εἰκότων προαχθεὶς ἐρευναν ἐποιεῖτο τῆς χρονίου τῶν λερῶν ἀποστάσεως, κατὰ τίναν γίνεται μάλιστα αἰτίαν λατρούς τε οἷς μάλιστα ἐπίστευεν εἰσπέμπων καὶ, ἐπειδὴ τὴν νόσον
10 αἱ γυναῖκες ἀπόρρητον ἀνθρώποις ἡτιῶντο εἶναι, τὴν
2 ἑαυτοῦ γυναῖκα φύλακα τῆς κόρης καταλιπών. ὥς δὲ κατήγορος αὕτη τοῦ πάθους ἐγένετο γυναικεῖα τεκμάρσει τὸ ἀφανὲς τοῖς ἄλλοις ἀνευροῦσα, τῆς μὲν παιδός, ὥς μὴ λάθῃ τεκοῦσα (ἦν δὲ οὐ πρόσω τοῦ
15 τόκου) φυλακὴν ἐποιεῖτο δι' ὅπλων· αὐτὸς δὲ καλέσας τὸν ἀδελφὸν εἰς τὸ συνέδριον τῆς τε λαυθανού-19
σης τοὺς ἄλλους φθορᾶς μηνυτῆς γίνεται καὶ ἡτιᾶτο συγκακουρεῖν τῇ κόρῃ τοὺς γονεῖς ἐκέλευε τε μὴ
3 κρύπτειν τὸν εἰργασμένον, ἀλλ' εἰς μέσον ἄγειν. Νε-
20 μέτωρ δὲ παραδόξων τε λόγων ἀκούειν ἔφη καὶ παντὸς ἀναίτιος εἶναι τοῦ λεγομένου χρόνον τε ἡξίου βασάνου τῆς ἀληθείας ἔνεκα λαβεῖν· τυχὼν δὲ ἀναβολῆς μόλις, ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα παρὰ τῆς γυναικὸς ἔμαθεν ὥς ἡ καὶς ἐν ἀρχαῖς ἀφηγήσατο, τὸν τε βιασμόν τὸν
25 ὑπὸ τοῦ θεοῦ γενόμενον ἀπέφαινε καὶ τοὺς λεχθέντας

8 τε B δὲ R 10 ἀνδράσιν c. Kayser Ann. phil. 1861
p. 6 11 καταλιπὼν Kiessling κατέλιπεν O καταλείπων c.
Kayser l. l. 12 αὕτη Bb αὕτῃ ABa 13 τεκμάρσι B
14 πόρρω B 19 τὸν εἰργασμένον B Reiske, τὸ εἶργ. R
22 δῆ ABa 23 μόνης B 24 ἀφηγήσατο τὸ πρᾶγμα AB
25 ἀπὸ B

ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῶν διδύμων παίδων λόγους διεξήλ-
 θεν ἡξίου τε πίστιν ποιήσασθαι ταύτην τῶν λεγομέ-
 νων, εἰ τοιοῦτος ἰ τῆς ὠδίνος ἔσται γόνος, οἷον ὁ
 θεὸς ὑφηγήσατο. καὶ γὰρ ὁμοῦ τι τῷ τίπτειν εἶναι τὴν
 κόρην, ὥστε <οὐκ εἰς> μακρὰν ῥαδιουργεῖν φανήσεται. ⁵
 παρεδίδου δὲ καὶ τὰς φυλαττούσας τὴν κόρην καὶ
 ἐλέγχων οὐδενὸς ἀφίστατο. ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ τὸ ⁴
 ὅ μὲν τῶν συνέδρων πληθος ἐπείδετο, Ἀμόλιος δὲ οὐ-
 δὲν ὑγιὲς ἀπέφαινε τῶν ἀξιουμένων, ἀλλ' ἐκ παν-
 τὸς ὥρμητο τρόπου τὴν ἀνθρωπον ἀπολέσαι. ἐν ¹⁰
 ὅσῳ δὲ ταῦτ' ἐγένετο παρῆσαν οἱ τὴν ὠδῖνα φρου-
 ρεῖν ταχθέντες ἀποφαίνοντες ἄρρενα βρέφη δίδυμα
 τεκεῖν τὴν κόρην, καὶ ἀντίκα Νεμέτωρ μὲν ἐν τῷ
 αὐτῷ πολὺς ἦν λόγῳ τοῦ θεοῦ τε ἀποδεικνὺς τὸ ἐρ-
 γον καὶ μηδὲν εἰς τὴν κόρην ἀναίτιον οὔσαν τοῦ πά- ¹⁵
 θους παρανομεῖν ἀξιῶν. Ἀμολίῳ δὲ τῶν ἀνθρωπειῶν
 τι μηχανημάτων καὶ τὸ περὶ τὸν τόκον ἐδόκει γενέ-
 σθαι παρασκευασθέντος ἐτέρου ταῖς γυναιξὶ βρέφους
 ἢ κρύφα τῶν φυλάκων ἢ συγκακουργούντων, καὶ
 πολλὰ εἰς τοῦτο ἐλέχθη. ὥς δὲ τὴν γνώμην τοῦ βασι- ⁵
 λέως ἔμαθον οἱ σύεδροι ἀπαραιτήτῳ <τῇ> ὀργῇ χρω- ²⁰
 μένην ἐδικαίωσαν καὶ αὐτοὶ καθάπερ ἐκεῖνος ἡξίου
 χρησασθαι τῷ νόμῳ κελεύοντι τὴν μὲν αἰσχύνασαν τὸ
 σῶμα ῥάβδοις αἰκισθεῖσαν ἀποθανεῖν, τὸ δὲ·γεννηθὲν
 οὐ εἰς τὸ τοῦ ποταμοῦ βάλλεσθαι ρεῖθρον· νῦν μέντοι ²⁵

2 ταύτην B ταῦτα R 4—5 καὶ γὰρ — φανήσεται om. B
 5 οὐκ εἰς add. Stephanus | εἰ ῥαδιουργεῖ c. Reiske 9 ἀξιου-
 μένων Stephanus ἀξιολογούμενων O 12 δίδυμα post κόρην B
 15 τοῦ πάθους om. B 21 τῇ add. Grasberger Phil. XXXVIII
 P. 548 23 χρησασθαι B χρησθαι R

ζώσας κατορύττεσθαι τὰς τοιαύτας ὁ τῶν ἱερῶν ἀγο-
ρεύει νόμος.

> LXXVIII. Μέχρι μὲν δὴ τούτων οἱ πλείστοι τῶν
συγγραφέων τὰ αὐτὰ ἢ μικρὸν παραλλάττοντες οἱ
5 μὲν ἐπὶ τὸ μυθωδέστερον, οἱ δ' ἐπὶ τὸ τῇ ἀληθείᾳ
ἐοικὸς μᾶλλον ἀποφαίνουσι, περὶ δὲ τῶν ἐξῆς δια-
2 φέρονται. οἱ μὲν γὰρ εὐθὺς ἀναιρεθῆναι λέγουσι τὴν
κόρην, οἱ δ' ἐν εἰρκτῇ φυλαττομένην ἀδήλῳ διατελέ-
σαι δόξαν τῷ δήμῳ παρασχοῦσαν ἀφανοῦς θανάτου.
10 ἐπικλασθῆναι δὲ [τὸν] Ἀμόλιον εἰς τοῦτο ἰκετευούσης
τῆς θυγατρὸς χαρίσασθαι τὴν ἀνepsiὰν αὐτῇ· ἦσαν δὲ
σύντροφοί τε καὶ ἡλικίαν ἔχουσαι τὴν αὐτὴν ἀσπα-
ζόμεναι τε ἀλλήλας ὥς ἀδελφάς. χαριζόμενον οὖν
ταύτῃ Ἀμόλιον, μόνη δ' ἦν αὐτῷ θυγάτηρ, θανάτου
15 μὲν ἀπολῦσαι τὴν Ἰλίαν, φυλάττειν δὲ καθέλξαντα
ἐν ἀφανεῖ· λυθῆναι δὲ αὐτὴν ἀνὰ χρόνον Ἀμο-
3 λίου τελευτήσαντος. περὶ μὲν οὖν τῆς Ἰλίας οὕτω
διαλλάττουσιν αἱ τῶν παλαιῶν γραφαί, λόγον δ' ἔχου-
σιν ὥς ἀληθεῖς ἐκάτεραι. διὰ τοῦτο καὶ γὰρ μνήμην ἀμ-2
20 ποτέρων ἐποιησάμην, ὁποτέρᾳ δὲ χρὴ πιστεύειν αὐτός
4 τις εἴσεται τῶν ἀναγνωσομένων. περὶ δὲ τῶν ἐκ τῆς
Ἰλίας γενομένων Κόιντος μὲν Φάβιος ὁ Πάτωρ λε-
γόμενος, ᾧ Λεύκιός τε Κίγκιος καὶ Κάτων Πρόκιος
καὶ Πείσων Καλπούρνιος καὶ τῶν ἄλλων συγγραφέων
25 οἱ πλείους ἠκολούθησαν, γέγραφε· ὥς κελεύσαντος

1 ἀγορεύει B διαγορεύει R 8 εἰρκτῇ B 9 ἀφανοῦς
θ. τ. δ. παρασχοῦσαν B 10 τὸν del. Sintenis Em. Dion. Π
p. 20 12 ταύτην B 13 ἀδελφαί c. Reiske 14 ταύτη
τὸν AB τὸν del. Sintenis l. l. 15 Ἰλουίαν B et sic semper
20 ἑκαστός τις c. Kiessling 24 πίων B 25 γέγραφε
Plüss τῇ γραφῇ O

Ἀμολίου τὰ βρέφη λαβόντες ἐν σκάφῃ κείμενα τῶν
 ὑπηρετῶν τινες ἔφερον ἐμβαλοῦντες εἰς τὸν ποτα-
 μὸν ἀπέχοντα τῆς πόλεως ἀμφὶ τοὺς ἑκατὸν εἰκοσι
 σταδίους. ἐπεὶ δὲ ἐγγὺς ἐγένοντο καὶ εἶδον ἕξω 5
 τοῦ γνησίου ρεῖθρου τὸν Τέβεριν ὑπὸ χειμῶνων συν-
 εχῶν ἐκτετραμμένον εἰς τὰ πεδία, καταβάντες ἀπὸ
 τοῦ Παλλαντίου τῆς κορυφῆς ἐπὶ τὸ προσεχέστατον
 ὕδωρ, (οὐ γὰρ ἔτι προσωτέρω χωρεῖν οἴοιτε ἦσαν) ἐνθα
 πρῶτον ἢ τοῦ ποταμοῦ πλήμῃ τῆς ὑπωρείας ἤπτετο,
 τίθενται τὴν σκάφην ἐπὶ τοῦ ὕδατος. ἢ δὲ μέγρι μὲν 10
 τινος ἐνήχeto, ἔπειτα τοῦ ρεῖθρου κατὰ μικρὸν ὑπο-
 χωροῦντος ἐκ τῶν περὶ ἔσχατα λίθου προσπταίσει
 > περικραπίσας ἐκβάλλει τὰ βρέφη. τὰ μὲν δὴ κνυζού- 6
 μενα κατὰ τοῦ τέλματος ἐκυλινδεῖτο, λύκαινα δὲ τις
 ἐπιφανεῖσα νεοτόκος σπαργῶσα τοὺς μαστοὺς ὑπὸ 15
 γάλακτος ἀνεδίδου τὰς θηλὰς τοῖς στόμασιν αὐτῶν
 καὶ τῇ γλώττῃ τὸν πηλόν, ᾧ κατάπλεοι ἦσαν, ἀπε-
 λίχμα. ἐν δὲ τούτῳ τυγχάνουσιν οἱ νομεῖς ἐξελαύνου-
 ντες τὰς ἀγέλας ἐπὶ νομὴν (ἥδη γὰρ ἐμβατὸν ἦν τὸ
 χωρίον) καὶ τις αὐτῶν ἰδὼν τὴν λύκαιναν ὥς ἡσπά- 20
 ζeto τὰ βρέφη τέως μὲν ἀχανὲς ἦν ὑπὸ τε θάμβους
 καὶ ἀπιστίας τῶν θεωρουμένων· ἔπειτ' ἀπελθὼν καὶ
 συλλέξας ὅσους ἐδύνατο πλείστους τῶν ἀγχοῦ νεμόντων
 (οὐ γὰρ ἐπιστεύeto λέγων) ἄγει τοῦργον αὐτὸ θεασο- 7
 μένους. ὥς δὲ ἀκρίνοι πλησίον ἐλθόντες ἔμαθον τὴν 25

9 πλήμῃ A πλήμῃ B 12 περικραπίσας A περίεξ ἐσχάτων
 c. Sylburg περὶ τὰ ἔσχατα c. Meutzner Ann. phil. 1877 p. 830
 13 κνυζώμενα c. Cobet Obs. p. 35 14 ἐκκυλινδεῖτο Cobet
 l. l. 16 ἀνεδίδου B ἐδίδου R 17 κατάπλεω c. Cobet l. l. |
 ἀπελιχμάτο c. Cobet l. l. 22 ἔπειτα ἐλθὼν O corr. Kiessling
 23 ὅσους B οὓς R

μὲν ὥσπερ τέκνα περιέπουσαν, τὰ δ' ὡς μητρὸς ἐξε-
 χόμενα, δαιμόνιον τι χρῆμα ὄραν ὑπολαβόντες ἐγγυ-²⁰
 τέρω προσήεσαν ἀθρόοι δεδιττόμενοι βοῇ τὸ θηρίον.
 ἡ δὲ λύκαινα οὐ μάλα ἀγριαίνουσα τῶν ἀνθρώπων
⁵ τῇ προσόδῳ, ἀλλ' ὥσπερὰν χειροήθης ἀποστᾶσα τῶν
 βρεφῶν ἡρέμα καὶ κατὰ πολλὴν ἀλογίαν τοῦ ποιμενι-
⁸ κοῦ ὁμίλου ἀπῆει. καὶ ἦν γάρ τις οὐ πολὺ ἀπέχων
 ἐκείθεν ἱερὸς χῶρος ὕλη βαθύα συνηρεφῆς καὶ πέτρα
 κοίλη πηγὰς ἀνιῖσα, ἐλέγχετο δὲ Πανὸς εἶναι τὸ νά-
¹⁰ πος, καὶ βωμὸς ἦν αὐτόθι τοῦ θεοῦ· εἰς τοῦτο τὸ
 χωρίον ἐλθοῦσα ἀποκρύπτεται. τὸ μὲν οὖν ἄλσος οὐκ-
 ἔτι διαμένει, τὸ δὲ ἄντρον, ἐξ οὗ ἡ λιβὰς ἐκδίδεται,
 τῷ Παλλαντίῳ προσφροδομημένον δέικνυται κατὰ
 τὴν ἐπὶ τὸν ἱππόδρομον φέρουσαν ὁδόν, καὶ τέμενός
¹⁵ ἔστιν αὐτοῦ πλησίον, ἐνθα εἰκὼν κεῖται τοῦ πάθους
 λύκαινα παιδίοις δυσὶ τοὺς μαστοὺς ἐπίσχονσα, χαλκᾷ
 ποιήματα παλαιᾶς ἐργασίας. ἦν δὲ τὸ χωρίον τῶν
 σὺν Εὐάνδρῳ ποτὲ οἰκισάντων αὐτὸ Ἀρκάδων ἱερὸν
⁹ ὡς λέγεται. ὡς δὲ ἀπέστη τὸ θηρίον αἵρουσιν οἱ νο-
²⁰ μεῖς τὰ βρέφη σπουδὴν ποιούμενοι τρέφειν ὡς θεῶν αὐ-
 τὰ σώζεσθαι βουλομένων. ἦν δέ τις ἐν αὐτοῖς συνο-
 φορβίων βασιλικῶν ἐπιμελούμενος ἐπιεικῆς ἀνὴρ
 Φαιστύλος ὄνομα, ὃς ἐν τῇ πόλει κατὰ δὴ τι ἀναγ-
 καῖον ἐργόνοι καθ' ὃν χρόνον ἡ φθορὰ τῆς Ἰλίας
²⁵ καὶ ὁ τόκος ἡλέγχετο, καὶ μετὰ ταῦτα κομιζομένων ἐπὶ
 τὸν ποταμὸν τῶν βρεφῶν τοῖς φέρουσιν αὐτὰ κατὰ

1 περιέπουσαν Sylburg περισπῶσαν O 7 καὶ om. B
 16 ἐπισχοῦσα B | χαλκᾷ O 18 οἰκισάντων O 20 αὐτὰ
 ὡς θεῶν B 21 σώζεσθαι βουλομένων om. B 25 ἡλέγχετο A
 ἐγένετο B

-Θείαν τύχην ἅμα διεληλύθει τὴν αὐτὴν ὁδὸν εἰς τὸ
 Παλλάντιον ἰὼν· ὃς ἦκιστα τοῖς ἄλλοις καταφανῆς
 γενόμενος ὥς ἐπίσταται τι τοῦ πράγματος ἀξιόσας
 αὐτῷ συγχωρηθῆναι τὰ βρέφη λαμβάνει τε αὐτὰ παρὰ¹⁰
 τοῦ κοινοῦ καὶ φέρων ὥς τὴν γυναῖκα ἔρχεται. τετο-⁵
 κυῖαν δὲ καταλαβὼν καὶ ἀχθομένην ὅτι νεκρὸν αὐτῇ
 τὸ βρέφος ἦν παραμυθεῖται τε καὶ δίδωσιν ὑποβα-
 λέσθαι τὰ παιδία πᾶσαν ἐξ ἀρχῆς διηγνησάμενος τὴν
 κατασχοῦσαν αὐτὰ τύχην. ἀνυχομένοις δὲ αὐτοῖς ὄνο-
 μα τίθεται τῷ μὲν Ῥωμύλον, τῷ δὲ Ῥῶμον. οἱ δὲ¹⁰
 ἀνδρωθέντες γίνονται κατὰ τε ἀξίωσιν μορφῆς καὶ
 φρονήματος ὄγκον οὐ συνοφορβοῖς καὶ βουκόλοις ἐοι-
 κότες, ἀλλ' οἷους ἂν τις ἀξιῶσειε τοὺς ἐκ βασιλείου
 τε φύντας γένους καὶ ἀπὸ δαιμόνων σποραῖς γενέ-
 σθαι νομιζομένους, ὥς ἐν τοῖς πατέροις ὕμνοις ὑπὸ¹⁵
 Ῥωμαίων ἔτι καὶ νῦν ᾄδεται. βίος δ' αὐτοῖς ἦν βου-¹¹
 κολικὸς καὶ δίαίτα αὐτουργὸς ἐν ὅρεσι τὰ πολλὰ πη-
 ξαμένοις διὰ ξύλων καὶ καλάμων σκηναῖς αὐτορόφους·
 ὧν ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ ἦν τις τοῦ Παλλαντίου <ἐπὶ> τῆς
 πρὸς τον ἱππόδρομον στρεφούσης λαρόνος Ῥωμύλου²⁰
 λεγομένη, ἣν φυλάττουσιν ἱερὰν οἷς τούτων ἐπιμελὲς
 οὐδὲν ἐπὶ τὸ σεμνότερον ἐξάγοντες, εἰ δέ τι πονήσειεν
 ὑπὸ χειμῶνος ἢ χρόνου τὸ λείπον ἐξακούμενοι καὶ
 τῷ πρόσθεν ἐξομοιοῦντες εἰς δύναμιν. ἐπεὶ δὲ ἀμφὶ¹²
 τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη γεγονότες ἦσαν ἀμφίλογόν τι²⁵
 περὶ τῆς νομῆς αὐτοῖς γίνεται πρὸς τοὺς Νεμέτορος

4 αὐτῷ Meutzner Ann. phil. 1877 p. 831 αὐτῷ O 7 ὑπο-
 βάλλεσθαι A 10 ῥέμον A 19 ἐπὶ τῆς ἐκ c. Sylburg ἐπὶ
 om. O 20 ἐπιστρεφούσης O | ἡ Ῥωμύλου c. Bücheler
 21 τούτων O τοῦτο Reiske 23 ἐξασκούμενοι B 25 ἀμφί . .
 λογον B

βουκόλους, οἱ περὶ τὸ Λύεντινον ὄρος ἀντικρὺ τοῦ Παλλαντίου κείμενον εἶχον τὰς βουστάσεις. ἡτιῶντο δὲ ἀλλήλους ἐκάτεροι θαμινὰ ἢ τὴν μὴ προσήκουσαν ὀργάδα κατανέμειν ἢ τὴν κοινὴν μόνους διακρατεῖν
 5 ἢ ὃ τι δῆποτε τύχοι. ἐκ δὲ τῆς ἀψιμαχίας ταύτης² ἐγένοντο πληγαί ποτε διὰ χειρῶν, εἴτα δι' ὀπλων.
 13 τραύματα δὲ πολλὰ πρὸς τῶν μειρακίων λαβόντες οἱ τοῦ Νεμέτορος καὶ τινας καὶ ἀπολέσαντες τῶν σφετέρων καὶ τῶν χωρίων ἤδη κατὰ κράτος ἐξειργόμενοι
 10 παρεσκευάζοντο δόλον τινὰ ἐπ' αὐτούς. προλοχίσαντες δὲ τῆς φάραγγος τὸ ἀφανὲς καὶ συνθέμενοι τοῖς λοχῶσι τὰ μειράκια τὸν τῆς ἐπιθέσεως καιρὸν οἱ λοιποὶ κατὰ πληθὺς ἐπὶ τὰ μανδρεύματα αὐτῶν νύκτωρ ἐπέβαλον. Ῥωμύλος μὲν οὖν τὸν χρόνον τοῦτον ἐτύγ-
 15 χανεν ἅμα τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν κωμητῶν πεπορευμένος εἰς τι χωρίον Καίνιναν ὀνομαζόμενον ἱερὰ
 14 ποιήσων ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ πάτρια· Ῥῶμος δὲ τὴν ἐφοδὸν αὐτῶν αἰσθόμενος ἐξεβοήθει λαβὼν τὰ ὄπλα διαταχέων ὀλίγους τῶν ἐκ τῆς κώμης φθάσαντας
 20 καθ' ἓν γενέσθαι παραλαβὼν. κἀκεῖνοι οὐ δέχονται αὐτόν, ἀλλὰ φεύγουσιν ὑπαγόμενοι ἔνθα ἔμελλον ἐν καλῷ ὑποστρέψαντες ἐπιθήσεσθαι· ὁ δὲ Ῥῶμος κατ' 201 ἄγνοιαν τοῦ μηχανήματος ἄχρι πολλοῦ διώκων αὐτοὺς παραλλάττει τὸ λελοχισμένον χωρίον, κἀν τού-

1 ἄντικρυς B 5 τύχοιεν c. Cobet Obs. p. 36 6 ποτε διὰ χειρῶν πληγαί B 8 καὶ τινας καὶ B καὶ τινας R 9 κατὰ κράτος ἤδη A 13 νύκτωρ om. B 14 ἐπέβαλλον A | τοῦτον om. A | τυγχάνει A 15 πορευόμενος B 16 καινιμῶν A καινιμῶν B Καινίαν Steph. Byz. corr. Cobet Obs. p. 36 17 ῥέμος ABc ρ(ω)μος Bb item v. 22 18 λαβὼν τὰ ὄπλα B τὰ δ. λ. R 24 προλελοχισμένον c. Reiske | καὶ τούτω A

τῷ ὃ τε λόχος ἀνίσταται καὶ οἱ φεύγοντες ὑποστρέφουσι. κυκλωσάμενοι δὲ αὐτοὺς καὶ πολλοὺς ἀράττοντες λίθοις λαμβάνουσιν ὑποχειρίους. ταύτην γὰρ εἶχον ἐκ τῶν δεσποτῶν τὴν παρακέλευσιν, ζῶντας αὐτοῖς τοὺς νεανίσκους κομίσαι. οὕτω μὲν δὴ χειρω-⁵ θεις ὁ Ῥῶμος ἀπήγετο.

> LXXX. Ὡς δὲ Τουβέρων Αἴλιος δεινὸς ἀνὴρ καὶ περὶ τὴν συναγωγὴν τῆς ἱστορίας ἐπιμελὴς γράφει, προειδότες οἱ τοῦ Νεμέτορος θύσοντας τὰ Λύκαια τοὺς νεανίσκους τῷ Πανὶ τὴν Ἀρκαδικὴν ὥς¹⁰ Εὐάνδρος κατεστήσατο θυσίαν ἐνήδρευσαν τὸν καιρὸν ἐκείνουν τῆς ἱερουργίας, ἥνικα χρῆν τοὺς περὶ τὸ Παλλάντιον οἰκοῦντας τῶν νέων ἐκ τοῦ Λυκαίου τεθνηκότας περιελθεῖν δρόμῳ τὴν κώμην γυμνοὺς ὑπεξωσμένους τὴν αἰδῶ ταῖς δορατῖς τῶν νεοθύτων.¹⁵ τοῦτο δὲ καθαρμὸν τινα τῶν κωμητῶν πάτριον ἐδύνατο, ὥς καὶ νῦν ἐτι δρᾶται. ἐν δὴ τούτῳ τῷ χρόνῳ 2.¹⁸ τοὺς ἱεροποιοὺς νεανίσκους οἱ βουκόλοι λοχίσαντες κατὰ τὸ στενόπορον τῆς ὁδοῦ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον τάγμα τὸ σὺν τῷ Ῥώμῳ κατ' αὐτοὺς ἐγένετο, τῶν²⁰ ἀμφὶ Ῥωμύλον τε καὶ ἄλλων ὑστεριζόντων (τριχῇ γὰρ ἐνενέμηντο καὶ ἐκ διαστήματος ἔθειον) οὐ περιμέναντες τοὺς λοιποὺς ὁρμῶσιν ἐπὶ τοὺς πρῶτους ἐμβόησαντες ἀθρόοι καὶ περιστάντες ἐβαλλον οἱ μὲν ἄκοντίοις, οἱ δὲ λίθοις, οἱ δ' ὥς ἕκαστοί τι διὰ χειρὸς εἰ-²⁵

6 ῥῶμος A ῥ(ῶ)μος Bb ῥέμος Be posthac codicum lectiones discrepantes huius vocis non notabo 12.* ἐχεῖν O
13 τῶν νομέων c. Bücheler 14—15 τεθνηκότας—ὑπεξωσμέ-
νους om. Aa, add. Amg. 19 τὸ πρῶτον B τὸ om. R 20 κατ'
αὐτοὺς ἐγένετο om. B 21 τῶν ἄλλων c. Kiessling

χον. οἱ δ' ἐκπλαγέντες τῷ παραδόξῳ τοῦ πάθους καὶ
 ἀμυχανοῦντες ὅ τι δράσειαν πρὸς ὀπλισμένους ἄνο-
 πλοι μαχόμενοι κατὰ πολλὴν εὐπέτειαν ἐχειρώθησαν.
 3 ὁ μὲν οὖν Ῥῶμος ἐπὶ τοῖς πολεμίοις γενόμενος οὐ-
 5 τως, εἰδ' ὥς ὁ Φάβιος παραδέδωκε δέσμιος εἰς τὴν
 Ἄλβαν ἀπήγετο. Ῥωμύλος δ' ἐπειδὴ τὸ περὶ τὸν
 ἀδελφὸν ἔγνω πάθος, διώκειν εὐθὺς ᾤετο δεῖν τοὺς
 ἀκμαιοτάτους ἔχων τῶν νομέων, ὥς ἔτι κατὰ τὴν ὁδὸν
 ὄντα καταληψόμενος τὸν Ῥῶμον ἀποτρέπεται δ' ὑπὸ
 10 τοῦ Φαιστύλου. ὁρῶν γὰρ αὐτοῦ τὴν σπουδὴν μανι-
 κωτέραν οὔσαν (οὗτος) νομισθεὶς ὁ πατήρ, (ᾧ) τὸν
 ἔμπροσθεν χρόνον ἀπόρρητα ποιούμενος τοῖς μειρα-
 κίοις διετέλεσεν, ὥς μὴ θᾶττον ὀρμήσωσι παρακιν-
 δυνεῦσαι τι πρὶν ἐν τῷ κρατίστῳ τῆς ἀκμῆς γενέ-
 15 σθαι, τότε δὴ πρὸς τῆς ἀνάγκης βιασθεὶς μονω-
 4 θέντι τῷ Ῥωμύλῳ λέγει. μαθόντι δὲ τῷ νεανίσκῳ
 πᾶσαν ἐξ ἀρχῆς τὴν κατασχοῦσαν αὐτοὺς τύχην τῆς
 τε μητρὸς οἶκος εἰσέρχεται καὶ Νεμέτορος φροντίς,
 καὶ πολλὰ βουλευσαμένῳ μετὰ τοῦ Φαιστύλου τῆς
 20 μὲν αὐτίκα ὀρμῆς ἐπισχεῖν ἐδόκει, πλείονι δὲ παρα-
 σκευῇ δυνάμεως χρησάμενον ὅλον ἀπαλλάξαι τὸν
 οἶκον τῆς Ἀμολίου παρανομίας κίνδυνόν τε τὸν ἑσχα-
 τον ὑπὲρ τῶν μεγίστων ἄθλων ἀναρρῆσαι, πράττειν
 δὲ μετὰ τοῦ μητροπάτορος ὅ τι ἂν ἐκεῖνυ δοκῇ.

2 ἄσπλοι B 5 εἰδ' οὕτως c. Sintenis Em. Dion. I p. 1
 6 δὲ B 10 ὁρῶν γὰρ οὗτος αὐτοῦ — οὔσαν. ἐπεὶ τίς γὰρ ἡ
 αὐτῶν ἢ μήτηρ καὶ τίς νομισθεὶς ὁ πατήρ Schnelle Exerc.
 p. 23 11 οὗτος, quod Schnelle post γὰρ addidit, huc inserui
 ὁ om. ABa, add. Bb | ᾧ add. Kiessling, Meutzner Ann. phil.
 1877 p. 831 15 δὴ Schnelle l. l. δὲ O 23 πράττει
 24 δοκεῖ O

LXXXI. Ὡς δὲ ταῦτα κράτιστα εἶναι ἔδοξε συγ-
καλέσας τοὺς κωμήτας ἅπαντας ὁ Ῥωμύλος καὶ δεη-
θεὶς εἰς τὴν Ἄλβαν ἐπέλγεσθαι διαταχέων μὴ κατὰ
τὰς αὐτὰς πύλας ἅπαντας μὴδ' ἀθρόους εἰσιόντας, μὴ
τις ὑπόνοια πρὸς τοὺς ἐν τῇ πόλει γένηται, καὶ περὶ 5
τὴν ἀγορὰν ὑπομένοντας ἐτοίμους εἶναι δοῶν τὸ κε-
1 ολευνόμενον, ἀπῆει πρῶτος εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ τὸν 2
Ῥῶμον ἄγοντες ἐπειδὴ κατέστησαν ἐπὶ τὸν βασιλέα,
τάς τε ὕβρεις ἀπάσας, ὅσας ἦσαν ὑβρισμένοι πρὸς
τῶν μειρακίων, κατηγοροῦν καὶ τοὺς τραυματίας 10
σφῶν ἐπεδείκνυσαν τιμωρίας εἰ μὴ τεύχονται κατα-
λείψειν προλέγοντες τὰ βούφορβια. Ἀμόλιος δὲ τοῖς
χωρίταις κατὰ πληθος ἐληλυθόσι χαρίζεσθαι βου-
λόμενος καὶ τῷ Νεμέτορι (παρὼν γὰρ ἐτύγχανε
συναγανακτῶν τοῖς πελάταις) εἰρήνην τε ἀνὰ τὴν 15
χώραν σπεύδων εἶναι καὶ ἅμα καὶ τὸ αὐθαδὲς τοῦ
μειρακίου, ὥς ἀκατάπληκτον ἦν ἐν τοῖς λόγοις, δι'
ὑποψίας λαμβάνων καταψηφίζεται τὴν δίκην· τῆς δὲ
τιμωρίας τὸν Νεμέτορα ποιεῖ κύριον εἰπών, ὥς τῷ δοῦ-
σαντι δεινὰ τὸ ἀντιπαθεῖν οὐ πρὸς ἄλλου τινὸς μᾶλ- 20
λον ἢ τοῦ πεπονθότος ὀφείλεται. ἐν ὅσῳ δ' ὁ Ῥῶμος 3
ὑπὸ τῶν τοῦ Νεμέτορος βουκόλων ἤγετο δεδεμένος
τε ὀπίσω τὰ χεῖρε καὶ πρὸς τῶν ἀγόντων ἐπικερτο-
1 μούμενος, ἀκολουθῶν ὁ Νεμέτωρ τοῦ τε σώματος
τὴν εὐπρέπειαν ἀπεθαύμαζεν, ὥς πολὺ τὸ βασιλικὸν 25
εἶχε, καὶ τοῦ φρονήματος τὴν εὐγένειαν ἐνεθυμεῖτο,

1 εἶναι om. B 8 ἐπὶ R εἰς B | τὸν βασιλέα O τὰ
βασιλεία Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1864 11 τιμωρίας τε O
τε del. Sauppe l. l. 12 σφοδρία A 13 πολίταις B τοῖς
τε χωρίταις Sauppe l. l. | χαρίζόμενος B 16 καὶ ἅμα τὸ B
21 δ' ὁ B δὲ ὁ R 25 ἀπεθαύμασεν A

ἦν καὶ παρὰ τὰ δεινὰ διέσωσεν οὐ πρὸς οἶκτον οὐδὲ
 λιπαρήσεις, ὥς ἅπαντες ἐν ταῖς τοιαύταις ποιοῦσι τύ-
 χαις, τραπόμενος, ἀλλὰ σὺν εὐκόσμῳ σιωπῇ πρὸς τὸν
 4 μόνον ἀπών. ὥς δ' εἰς τὴν οἰκίαν ἀφίκοντο μετα-
 5 στήναι τοὺς ἄλλους κελεύσας μονωθέντα τὸν Ῥῶμον
 ἤρετο τίς εἴη καὶ τίνων, ὥς οὐκ ἂν ἐκ τῶν τυχόντων
 γε ἄνδρα τοιοῦτον γενόμενον. εἰπόντος δὲ τοῦ Ῥῶμου
 τοσοῦτον εἰδέναι μόνον κατὰ πύστιν τοῦ τρέφοντος,
 ὅτι σὺν ἀδελφῷ διδύμῳ ἐκτεθείη βρέφος εἰς νάπην
 10 εὐθύς ἀπὸ γυνῆς καὶ πρὸς τῶν νομέων ἀναιρεθείς
 ἐκτραφείη, βραχὺν ἐπισχὼν χρόνον εἰτε ὑποτοκη-
 θείς τι τῶν ἀληθῶν εἰτε τοῦ δαίμονος ἄγοντος εἰς
 5 τοῦμφανὲς τὸ πρᾶγμα λέγει πρὸς αὐτόν· Ὅτι μὲν ἐκ'
 ἐμοὶ γέγονας, ὦ Ῥῶμε, παθεῖν ὃ τι ἂν δικαίωσω,
 15 καὶ ὥς περὶ πολλοῦ ποιήσαιντ' ἂν οἱ κομίσαντές σε
 δεῦρο πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες ἀποθανεῖν, οὐ-
 δὲν δεῖ πρὸς εἰδότα λέγειν. εἰ δέ σε θανάτου τε καὶ —
 ἄλλον παντὸς ἐκλυσάμην κακοῦ, ἅρ' ἂν εἰδείης μοι —
 χάριν καὶ δεομένῳ ὑπουργήσεας ὃ κοινὸν ἀμφοῖν —
 6 ἔσται ἀγαθόν; ἀποκριναμένου δὲ τοῦ μειρακίου ὁπόσα —
 20 τοὺς ἐν ἀπογνώσει βίου κειμένους ἢ τοῦ σωθήσε-
 σθαι ἐλπίς τοῖς κυρίοις τούτου λέγειν καὶ ὑπισχνε-
 σθαι ἐπαίρει, λῦσαι κελεύσας αὐτόν ὁ Νεμέτωρ κα —
 πάντας ἀπελθεῖν ἐκποδῶν φράζει τὰς αὐτοῦ τύχα —,
 25 ὥς Ἀμόλιος αὐτόν ἀδελφὸς ὢν ἀπεστέρησε τῆς βασι-
 λείας ὀρφανόν τε τέκνων ἔθηκε, τὸν μὲν ἐπὶ θήρ - ρ

1 καὶ B om. R | διέσωσεν c. Kiessling 3 πρὸς B ἐπὶ — B
 6 ἐκ τίνων c. Cobet Obs. p. 36 16 παθόντες σ' ἀποθ. c. Meut-
 ner Ann. phil. 1877 p. 832 παθόντα σ' Reiske 19 δεομένου B
 24 ἅπαντας A | ἀπελθεῖν ἐκποδῶν B ἀπελθεῖν ἐ. R | αὐτοῦ A B
 corr. Stephanus 25 ὢν om. B 26 τε Meutner l. l. δὲ O

νόφα διαχειρισάμενος, τὴν δ' ἐν εἰρκτῇ δεδεμένην
υλᾶττων, τὰ τε ἄλλα ὁπόσα δεσπότης χρώμενος
νόλῳ <λωβᾶται>.

LXXXII. Ταῦτ' εἰπὼν καὶ πολὺν θοῇνον ἅμα τοῖς
ἰγοῖς καταχεάμενος ἤξιον τιμωρὸν τοῖς κατ' οἶκον 5
τοῦ <κακοῖς> τὸν Ῥῶμον γενέσθαι. ἀσμένως δὲ ὑπο-
ξαμένου τὸν λόγον τοῦ μειρακίου καὶ παραντίκα τάτ-
τειν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἔργον ἀξιοῦντος ἐπαινέσας ὁ Νεμέτωρ
ἦν προθυμῖαν, τῆς μὲν πράξεως ἔφη τὸν καιρὸν ἐγὼ
αἰμιέσσομαι, σὺ δὲ τέως πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀπόρρη- 10
ν ἅπασιν τοῖς ἄλλοις ἀγγελλῖαν πέμψον, ὅτι σῶξῃ τε
γλῶν καὶ διαταχέων αὐτὸν ἡκεῖν ἀξιῶν. ἐκ δὲ τού- 2
ν πέμπεται τις ἐξευρεθεῖς, ὃς ἐδόκει ὑπηρετήσῃ
ἐν περιτυχῶν οὐ πρόσω τῆς πόλεως ὄντι Ῥωμύλῳ
ασαφεῖ τὰς ἀγγελίας· ὁ δὲ περιχαρὴς γενόμενος 15
χεται σπουδῇ πρὸς Νεμέτορα καὶ περιπλακεῖς
φοῖν ἀσπάζεται μεν πρῶτον, ἔπειτα φράζει τὴν
θεσιν σφῶν καὶ τροφὴν καὶ τᾶλλα ὅσα παρὰ τοῦ
αἰστύλου ἐπύθετο. τοῖς δὲ βουλομένοις τε καὶ οὐ
ἰλλῶν ἵνα πιστεύσειαν τεκμηρίων δεομένοις καθ' 20
ῥονὰς τὸ λεγόμενον ἦν. ἐπεὶ δὲ ἀνέγνωνσαν ἀλλή-
λως ἀντίκα συνετάττοντο καὶ διεσκόπουν ὅστις ἔσται

3 λωβᾶται add. Meutzner l. l. διατελεῖ Sintenis Em. Dion. III
7, om. O 5. 6 τοῖς κατ' οἶκον αὐτοῦ <κακοῖς> Kiessling
τοῖς κατ' οἶκους A Ba κατ' οἶκους B b κακοῖς c. Reiske τοῖς κατ' οἶκον
αὐτοῦ Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1857 αὐτοῦ AB
* παραντίκα] πάλαι O, μάλα Sauppe l. l. 8 αὐτὸν Sauppe l. l.
ὅτον O 18 εὐ ὑπηρετήσῃ c. Meineke, προθύμως καὶ πι-
σῶς ἐδόκει c. Reiske 16 ὃς περιπλακεῖς c. Reiske 18 ὅσα
B ὅσα οὐπω c. Reiske 19 φαιστύλου B σωματοφύλακος A
erba βουλομένοις τε καὶ Kiessling post δεομένοις transposuit
21 ἦν om. AB

- 3 τρόπος ἢ καιρὸς εἰς τὴν ἐπίθεσιν ἐπιτήδειος. ἐν ᾧ
 δὲ οὗτοι περὶ ταῦτ' ἦσαν ὁ Φαιστύλος ἀπάγεται
 πρὸς Ἀμόλιον. δεδοικὼς γὰρ μὴ οὐ πιστὰ δόξῃ τῷ
 Νεμέτορι λέγειν ὁ Ρωμύλος ἄνευ σημείων ἐμφανῶν
 5 μεγάλου πράγματος μηνυτῆς γενόμενος, τὸ γινώ-21=
 ρισμα τῆς ἐκθέσεως τῶν βρεφῶν τὴν σκάφην ἀναλα-
 4 βῶν ὀλίγον ὕστερον ἐδίωκεν εἰς τὴν πόλιν. διερ-
 χόμενον δ' αὐτὸν τὰς πύλας ταραχῶδως πάνυ καὶ
 περὶ πολλοῦ ποιούμενον μηδενὶ ποιῆσαι καταφανὲς
 10 τὸ φερόμενον τῶν φυλάκων τις καταμαθὼν (ἦν δὲ
 πολεμίων ἐφόδου δέος, καὶ τὰς πύλας οἱ μάλιστα πι-
 στευόμενοι πρὸς τοῦ βασιλέως ἐφροῦρουν) συλλαμ-
 βάνει τε καὶ τὸ κρυπτὸν ὅ τι δῆποτ' ἦν καταμαθεῖν
 ἀξιῶν, ἀποκαλύπτει βίᾳ τὴν περιβολήν. ὥς δὲ τὴν
 15 σκάφην ἐθεάσατο καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐμαθεῖν ἀπορού-
 μενον, ἠξίου λέγειν τίς ἢ ταραχὴ καὶ τί τὸ βούλημα
 τοῦ μὴ φανερωῶς ἐκφέρειν σκεῦος οὐδὲν δεόμενον
 5 ἀπορρήτου φορᾶς. ἐν δὲ τούτῳ πλείους τῶν φυλάκων
 συνέρρεον καὶ τις αὐτῶν γνωρίζει τὴν σκάφην αὐτὸς
 20 ἐν ἐκείνῃ τὰ παιδιά κομίσας ἐπὶ τὸν ποταμὸν καὶ φρά-
 ζει πρὸς τοὺς παρόντας. οἱ δὲ συλλαβόντες τὸν Φαι-
 στύλον ἄγουσιν ἐπ' αὐτὸν τὸν βασιλέα καὶ διηγοῦν-
 6 ται τὰ γενόμενα. Ἀμόλιος δὲ ἀπειλῇ βασάνων κατα-2=
 πληξάμενος τὸν ἄνθρωπον, εἰ μὴ λέξοι τὰς ἀληθείας

v. 1 — p. 141, 10 exstant in Nicolai Damasceni eclogis Turo-
 nensibus (T) apud Valesium (Fragm. Hist. Graec. ed. C. Muel-
 lerus tom. III p. 409 seq.) 4 ῥωμύλος Sylburg φαιστύλος
 ABT 10 φερόμενον Gelenius λεγόμενον OT στεγόμενον c.
 Reiske 11 πεπιστευμένοι T 13 τε] δῆ T 17 εἰσφέρειν
 BT | οὐδὲν om. T 20 γνωρίσας T 24 τὰ τῆς ἀληθείας
 c. Valesius | λέξοι AB

ἐκῶν, πρῶτον μὲν εἰ ζῶσιν οἱ παῖδες ἤρετο· ὥς δὲ τοῦτ' ἐμαθε τῆς σωτηρίας αὐτοῖς ὅστις ὁ τρόπος ἐγένετο· διηγησαμένου δὲ αὐτοῦ πάντα ὥς ἐπράχθη, "Ἄγε δὴ, φησὶν ὁ βασιλεύς, ἐπειδὴ ταῦτ' ἀληθεύσας ἔχεις, φράσον ὅπου νῦν ἂν εὔρεθεῖεν. οὐ γὰρ ἔτι δίκαιοι εἰ- 5 σιν ἐν βουκόλοις καὶ ἄδοξον βίον ζῆν ἔμοιγε ὄντες συγγενεῖς, ἄλλως τε καὶ θεῶν προνοίᾳ σωζόμενοι.

LXXXIII. Φαιστυλὸς δὲ τῆς ἀλόγου πραότητος ὑποψία κινηθεὶς μὴ φρονεῖν αὐτὸν ὅμοια τοῖς λόγοις ἀποκρίνεται ὥδε· Οἱ μὲν παῖδές εἰσιν ἐν τοῖς ὄρεσι 10 βουκολοῦντες, ὅσπερ ἐκείνων βίος, ἐγὼ δ' ἐπέμψω παρ' αὐτῶν τῇ μητρὶ δηλώσω ἐν αἷς εἰσι τύχαις· ταύτην δὲ παρὰ σοι φυλάττεσθαι ἀκούων δεήσεσθαι τῆς σῆς θυγατρὸς ἐμελλον, ἵνα με πρὸς αὐτὴν ἀγάγῃ. τὴν δὲ σκάφην ἔφερον, ἵν' ἔγω δεικνύναι τεκμήριον 15 16 ἐμφανὲς ἅμα τοῖς λόγοις. νῦν οὖν ἐπεὶ δέδοκται σοι τοὺς νεανίσκους δεῦρο κομίσαι χαίρω τε, καὶ πέμψω οὕστινας βούλει σὺν ἐμοί. δεῖξω μὲν οὖν τοῖς ἐλδοῦσι τοὺς παῖδας, φράσουσι δ' αὐτοῖς ἐκεῖνοι τὰ παρὰ σον. ὁ μὲν δὴ ταῦτ' ἔλεγεν ἀναβολὴν εὔρεσθαι βουλόμε- 20 21 νος τοῖς παισὶ τοῦ θανάτου καὶ ἅμα αὐτοὺς ἀποδρά- σεσθαι τοὺς ἄγοντας, ἐπειδὴ ἐν τοῖς ὄρεσι γένηται, ἐλπίσας. Ἀμόλιος δὲ τοῖς πιστοτάτοις τῶν ὀπλοφό- ρων ἐπιστείλας κρύφα, οὕς ἂν ὁ συφορβὸς αὐτοῖς

3 ὥς R T ὅσα B 6 ἄδοξον βίον Usener, ἀδόξω βίῳ O T
8 ὑπὸ τῆς c. Valesius 11 ὅσπερ Bb T ὥσπερ ABa 12 παρ'
BT ὑπ' R 14 τῆς σῆς θυγατρὸς BT τῆς θ. τῆς σῆς R
16 ἐπεὶ Bb T ἐπὶ Ba ἐπειδὴ R | δέδοκ(ται σοι) B σοι om. T
18 δειξομεν T 19 παῖδας BT παιδᾶς ἐγὼ R 21 παισὶν A |
ἀποδράσασθαι AB | ἀποδράσεσθαι T 23 ὀπλοφόρων] φίλων
T | συφορβὸς BT

δείξῃ συλλαβόντας ὡς αὐτὸν ἄγειν, ἀποστέλλει δια-
ταχέων. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος αὐτίκα γνώμην
ἐποιεῖτο καλέσας τὸν ἀδελφὸν ἐν φυλακῇ ἀδέσμω
ἔχειν, ἕως ἂν εὖ θῇται τὰ παρόντα, καὶ αὐτὸν ὡς ἐπ'
3 ἄλλο δὴ τι ἐκάλει. ὁ δὲ ἀποσταλὲς ἄγγελος εὐνοίᾳ
5 τε τοῦ κινδυνεύοντος καὶ ἐλέῳ τῆς τύχης ἐπιτρέψας
κατήγορος γίνεται Νεμέτορι τῆς Ἀμολλίου γνώμης.
ὁ δὲ τοῖς παισὶ δηλώσας τὸν κατειληφότα κίνδυνον
αὐτοὺς καὶ παρακελευσάμενος ἄνδρας ἀγαθοὺς γε-
10 νέσθαι παρῇν ἄγων ὀπλισμένους ἐπὶ τὰ βασίλεια
τῶν τε ἄλλων πελατῶν καὶ ἐταίρων καὶ θεραπειᾶς
πιστῆς χεῖρα οὐκ ὀλίγην. ἦκον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν ἀργῶν = 1
συνελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἐκλιπόντες τὴν ἀγορὰν
ἔχοντες ὑπὸ ταῖς περιβολαῖς ξίφη κεκρυμμένα, στίφος
15 καρτερόν. βιασάμενοι δὲ τὴν εἰσοδὸν ἀθρόα ὀρμῇ πάν-
τες οὐ πολλοῖς ὀπλίταις φρουρουμένην ἀποσφάττουσιν
εὐπετῶς Ἀμόλιον καὶ μετὰ τοῦτο τὴν ἄκραν καταλαμ-
βάνονται. ταῦτα μὲν οὖν τοῖς περὶ Φάβιον εἴρηται.

➤ LXXXIII. Ἄλλοι δὲ οὐδὲν τῶν μυθωδεστέρων
20 ἀξιοῦντες ἱστορικῇ γραφῇ προσήκειν τὴν τε ἀπόθε-
σιν τὴν τῶν βρεφῶν οὐχ ὡς ἐκελεύσθη τοῖς ὑπηρέταις
γενομένην ἀπίθανον εἶναι φασί, καὶ τῆς λυκαλινῆς τὸ
τιθασόν, ἢ τοὺς μαστοὺς ἐπέιχε τοῖς παιδίοις, ὡς δρα-
2 ματικῆς μεστὸν ἀτοπίας διασύρουσιν· ἀντιδιαλλαττό-

2 δὲ om. T 4 ὁφθῇται T 5 ἐπ' ἄλλω δὴ τινι T
6 ἐπιτρέψας BT 9 παρακαλεσάμενος Ba 11 ἐταίρων BbT
ἐτέρων ABa 13 ἐκλιπόντες BT ἐκλείποντες A 14 περι-
βολαῖς BT περιβολαῖς ἐαυτῶν R 17 καταλαμβάνουσι T
18 μὲν οὖν om. T | ταῦτα εἴρηται T 20 τὴν τε Reiske τὴν
γε OT 21 τὴν τῶν BT τῶν R | οὕτως ὡς c. Reiske 23 δρα-
ματικῆς BT δραστηκῆς R

μενοι δὲ πρὸς ταῦτα λέγουσιν ὡς ὁ Νεμέτωρ, ἐπειδὴ
 τὴν Ἴλιαν ἔγνω κύουσιν, ἔτερα παρασκευασάμενος
 παιδία νεογνὰ διηλλάξατο τεκούσης αὐτῆς τὰ βρέφη
 καὶ τὰ μὲν ὀδυρεῖα δέδωκε τοῖς φυλάττουσι τὰς ὠδί-
 νας ἀποφέρειν εἴτε χρημάτων τὸ πιστὸν τῆς χρείας ⁵
 αὐτῶν πριάμενος εἴτε διὰ γυναικῶν τὴν ὑπαλλαγὴν
 μηχανησάμενος, καὶ αὐτὰ λαβὼν Ἀμόλιος ὅτῳ δὴ τινι
 Βιτρόφῳ ἀναιρεῖ· τὰ δ' ἐκ τῆς Ἰλίας γενόμενα περὶ
 παντὸς ποιούμενος ὁ μητροπάτωρ διασώζεσθαι δί-
 δωσι τῷ Φαιστύλῳ. τὸν δὲ Φαιστύλον τοῦτον Ἀρ- ³
 κάδα μὲν εἶναι φασὶ τὸ γένος ἀπὸ τῶν σὺν Εὐάνδρῳ, ¹⁰
 κατοικεῖν δὲ περὶ τὸ Παλλάντιον ἐπιμέλειαν ἔχοντα
 τῶν Ἀμολίου κτημάτων. χαρίσασθαι δὲ Νεμέτορι τὴν
 ἐκτροφὴν τῶν παίδων τὰδελφῷ πειθόμενον ὄνομα
 Φανυστίνῳ τὰς περὶ τὸν Λύεντινον τρεφομένης τοῦ ¹⁵
 Νεμέτορος ἀγέλας ἐπιτροπέοντι· τὴν τε τιθνηνσα- ⁴
 μένην τὰ παιδία καὶ μαστοὺς ἐπισχοῦσαν οὐ λύκαιναν
 εἶναι φασιν, ἀλλ' ὥσπερ εἰκὸς γυναῖκα τῷ Φαιστύλῳ
 συνοικοῦσαν Λαυρεντίαν ὄνομα, ἣ δημοσιενούσῃ ποτὲ
 τὴν τοῦ σώματος ὥραν οἱ περὶ τὸ Παλλάντιον διατρί- ²⁰
 βοντες ἐπικλήσιν ἔθεντο τὴν Λούπαν· ἔστι δὲ τοῦτο
 Ἑλληνικόν τε καὶ ἀρχαῖον ἐπὶ ταῖς μισθαγνούσαις
 ἀφροδίσια τιθέμενον, αἶ νῦν εὐπρεπεστέρα κλήσει
 ἐταῖραι προσαγορεύονται. ἀγνοοῦντας δὲ τινας αὐτὸ
 πλάσαι τὸν περὶ τῆς λυκαίνης μῦθον, ἐπειδὴ κατὰ ²⁵

2 ἱλιαν BT 4 δέδωκε BT ἔδωκεν post ὠδίνας v. 5 R
 5 ἀποφέρειν T | διὰ χρημάτων c. Plüss 7 ποιησάμενος T |
 λαβὼν δ' BT τινι om. T 8 ἀναιρεῖται τὰ T | ἱουλίας BT
 14 τὰδελφῷ Hertlein Hermes X p. 409 ἀδελφῷ O 15 Φαν-
 στφ c. Reiske 16 τιθνησαμένην A 21 λούππαν AB 22 τε R
 τι B 23 τὰ ἀφροδίσια B | ἣ αἶ A οἶαι c. Reiske

τὴν γλῶτταν, ἣν τὸ Λατίνων ἔθνος φθέγγεται, λού-21
 5 πα καλεῖται τοῦτο τὸ θηρίον. ἡνίκα δὲ τῆς ἐν τῷ γά-
 λακτι τροφῆς ἀπηλλάγη τὰ παιδία, δοθῆναι πρὸς τῶν
 τρεφόντων εἰς Γαβίους πόλιν οὐ μακρὰν ἀπὸ τοῦ
 5 Παλλαντίου κειμένην, ὥς Ἑλλάδα παιδεῖαν ἐκμά-
 θοιεν, καὶ παρ' ἀνδράσιν ἰδιοξένοις τοῦ Φαιστύλου
 τραφῆναι γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ χρῆσιν ὅπλων
 6 Ἑλληνικῶν ἐκδιδασκομένους μέχρις ἡβῆς. ἐπεὶ δὲ
 ἀφίκοντο πρὸς τοὺς νομιζομένους γονεῖς συμβῆναι
 10 τὴν διαφορὰν αὐτοῖς πρὸς τοὺς Νεμέτορος βουκόλους
 περὶ τῶν συννόμων χωρίων· ἐκ δὲ τούτου πληγὰς αὐ-
 τοῖς δόντας ὥς αὐτοὺς ἀπελάσαι τὰς ἀγέλας, ποιῆσαι
 δὲ ταῦτα τῇ γνώμῃ τοῦ Νεμέτορος, ἵν' ἀρχὴ γένοιτο
 ἐγκλημάτων καὶ ἅμα παρουσίας εἰς τὴν πόλιν τῷ νο-
 7 μευτικῷ πλήθει πρόφασις. ὥς δὲ ταῦτ' ἐγένετο Νε-
 15 μέτορα μὲν Ἀμολίου καταβοᾶν, ὥς δεινὰ πάσχοι διαρ-
 παζόμενος ὑπὸ τῶν ἐκείνου βουκόλων, καὶ ἀξιοῦν εἰ
 μηδεὶς αἷτιος [τῶν ἐκείνου] ἐστὶ παραδοῦναι τὸν βου-
 φορβὸν αὐτῷ καὶ τοὺς υἱοὺς ἐπὶ δίκῃ· Ἀμόλιον δὲ
 20 ἀπολύσασθαι βουλόμενον τὴν αἰτίαν τοὺς τε αἰτηθέν-22
 τας καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὅσοι παρεῖναι τοῖς
 γενομένοις εἶχον αἰτίαν, ἦκειν κελεύειν δίκας ὑφέ-
 8 ξοντας τῷ Νεμέτορι. πολλῶν δὲ συνελθόντων ἅμα
 τοῖς ἐπαίτιοις ἐπὶ τῇ προφάσει τῆς δίκης φράσαντα
 25 τοῖς νεανίσκοις τὸν μητροπάτορα πᾶσαν τὴν κατα-

1 τὴν B om. R | λούπηα AB 4 εἰςταβίους O | ἀπὸ del.
 Cobet Obs. p. 37 8 ἑλληνικῶν B ἑλληνικὴν R ἑλληνικῶς
 c. Bücheler | μέχρι B 16 πάσχειν B πάσχει c. Kiessling
 18 τῶν ἐκείνου B ἐκείνου A dittographiam Kiessling delevit |
 σοφορβὸν O corr. Kiessling 19 αὐτῷ O corr. Meutzner
 24 ἐπὶ φράσει A

λαβοῦσαν αὐτοὺς τύχην καὶ φήσαντα τιμωρίαν νῦν εἴ ποτε καιρὸν εἶναι λαβεῖν, ἀντίκα ποιήσασθαι σὺν τῷ νομεντικῷ πλήθει τὴν ἐπίθδωσιν. περὶ μὲν οὖν γενέσεως καὶ τροφῆς τῶν οἰκιστῶν τῆς Ῥώμης ταῦτα λέγεται.

5

> LXXXV. Τὰ δὲ κατὰ τὴν κτίσιν αὐτὴν γενόμενα (τοῦτο γὰρ ἔτι μοι τὸ μέρος τῆς γραφῆς λείπεται) νῦν ἐρχομαι διηγησόμενος. ἐπειδὴ γὰρ Ἀμολίου τελευτήσαντος ἀνενεώσατο τὴν ἀρχὴν ὁ Νεμέτωρ ὀλίγον ἐπισχῶν χρόνον, ἐν ᾧ τὴν πόλιν ἐκ τῆς πρότερον ¹⁰ ἐπεχούσης ἀκοσμίας εἰς τὸν ἀρχαῖον ἐκόσμει τρόπον, εὐθύς ἐπενόει τοῖς μειρακίοις ἰδίαν ἀρχὴν κατασκευάσαι ἐτέραν πόλιν οἰκίσας. ἅμα δὲ καὶ τοῦ πολιτικῷ ² πλήθους ἐπίδοσιν εἰς εὐανδρίαν ἐσχηκότος ἀπαναλῶσαι τι καλῶς ἔχειν ᾤετο, καὶ μάλιστα τὸ διάφορον ¹⁵ αὐτῷ ποτε γενόμενον, ὥς μὴ δι' ὑποψίας αὐτοὺς ἔχοι. κοινωσάμενος δὲ τοῖς μειρακίοις, ἐπειδὴ κἀκείνοις ὀδόκει, δίδωσιν αὐτοῖς χωρία μὲν ὧν ἄρξουσιν, ἐνθα παῖδες ὄντες ἐτράφησαν, ἐκ δὲ τοῦ λεῶ τόν τε δι' ὑποψίας αὐτῷ γενόμενον, ὃς ἐμελλε νεωτερισμοῦ εἰσαυθις ²⁰ ῥῆξιν, καὶ εἴ τι ἐκούσιον ἀπαναστῆναι ἐβούλετο. ἦν ³ ἔν τούτοις πολὺ μὲν ὥσπερ εἰκὸς ἐν πόλει κινουμένη τὸ δημοτικὸν γένος, ἱκανὸν δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ κρατίστου γνώριμον, ἐκ δὲ τοῦ Τρωικοῦ τὸ εὐγενέστατον ²⁵ δὴ νομιζόμενον, ἕξ οὗ καὶ γενεαὶ τινες ἔτι περιήσαν εἰς ἐμέ, πεντήκοντα μάλιστα οἴκοι. ἐχορηγεῖτο δὲ

1 φήσαντα τιμωρίαν B τιμ. φήσ. R 9 ἀνενεώσατο O
 ἔνεώσατο c. Reiske 11 ἀκοσμίας B ἀνομίας R 12 ἐπε-
 νοεῖτο c. Reiske 13 οἰκίσας B οἰκήσας R 19 τὸν c. Kiess-
 ling, Meutzner Ann. phil. 1877 p. 833 τὸ O 20 ἤμελλε A

τοῖς νεανίσκοις καὶ χρήματα καὶ ὄπλα καὶ σίτος καὶ
 ἀνδράποδα καὶ ὑποζύγια ἀχθοφόρα καὶ εἰ τι ἄλλο
 4 πόλεως ἦν κατασκευῇ πρόσφορον. ὥς δὲ ἀνέστησαν
 ἐκ τῆς Ἀλβας οἱ νεανίσκοι τὸν λεῶν μίξαντες αὐτῶ
 5 τὸν αὐτόθεν, ὅσος ἦν ἐν τῷ Παλλαντίῳ καὶ περὶ τὴν
 Σατορνίαν ὑπολιπής, μερίζονται τὸ πλήθος ἅπαν δι-
 χῇ. τοῦτο δὲ αὐτοῖς δόξαν παρέσχε φιλοτιμίας, ἵνα
 θᾶττον ἀνύηται τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀμίλλῃ τὰ ἔργα, 222
 5 αἷτιον δὲ τοῦ μεγίστου κακοῦ, στάσεως, ἐγένετο. οἱ
 10 τε γὰρ προσνεμηθέντες αὐτοῖς τὸν ἐαυτῶν ἡγεμόνα
 ἕκαστοι κυδαίνοντες ὥς ἐπιτήδειον ἀπάντων ἄρχειν
 ἐπῆρον, αὐτοὶ τε οὐκέτι μίαν γνώμην ἔχοντες οὐδὲ
 ἀδελφὰ διανοεῖσθαι ἀξιοῦντες, ὥς αὐτὸς ἄρξων ἐκά-
 τερος θατέρου, παρῶσαντες τὸ ἴσον τοῦ πλεονος ὠρέ-
 15 γοντο. τέως μὲν οὖν ἀφανῇ τὰ πλεονεκτήματα αὐτῶν
 6 ἦν, ἔπειτα δὲ ἐξεργάγῃ σὺν τοιᾷδε προφάσει. τὸ χω-
 ρίον ἐνθα ἔμελλον ἰδρύσειν τὴν πόλιν οὐ τὸ αὐτὸ
 ἡρεῖτο ἕκαστος. Ῥωμύλου μὲν γὰρ ἦν γνώμη τὸ Παλ-
 λάντιον οἰκίζειν τῶν τε ἄλλων ἔνεκα καὶ τῆς τύχης
 20 τοῦ τόπου, ἣ τὸ σωθῆναί τε αὐτοῖς καὶ τραφῆναι παρ-
 ἐσχε· Ῥώμῳ δὲ ἐδόκει τὴν καλουμένην νῦν ἀπ' ἐκεί-
 νου Ῥεμορίαν οἰκίζειν. ἔστι δὲ τὸ χωρίον ἐπιτήδειον
 ὑποδέξασθαι πόλιν λόφος οὐ πρόσω τοῦ Τεβέριος 223
 κείμενος, ἀπέχων τῆς Ῥώμης ἀμφὶ τοὺς τριάκοντα
 25 σταδίους. ἐκ δὲ τῆς φιλονεικίας ταύτης ἀκοινώνητος
 εὐθύς ὑπεδηλοῦτο φιλαρχία. τῷ γὰρ εἰξαντι τὸ κρα-
 τῆσαν εἰς πάντα ὁμοίως ἐπιθήσεσθαι ἔμελλεν.

2 καὶ ὑποζύγια om. Ba 4 λεὼ A | αὐτῶν O 12 ἐπῆ-
 ραν B 22. 23 τὸ χωρίον — πρόσω om. A 25 ἀκοινώνητος
 om. B 27 * εἰς πάντα O ἅπαντα Kiessling

LXXXVI. Χρόνον δέ τινος ἐν τούτῳ διαγενομένου, ἐπειδὴ οὐδὲν ἐμειοῦτο <τὸ> τῆς στάσεως, δόξαν ἄμφοιν τῷ μητροπάτορι ἐπιτρέψαι παρῆσαν εἰς τὴν Ἀλβαν. ὁ δὲ αὐτοῖς ταῦτα ὑποτίθεται· θεοὺς ποιήσασθαι δικαστάς, ὑποτέρου χρή τὴν ἀποικίαν λέγεσθαι καὶ 5 τὴν ἡγεμονίαν εἶναι. ταξάμενος δὲ αὐτοῖς ἡμέραν ἐκέλευσεν ἐξ ἑωθινοῦ καθέζεσθαι χωρὶς ἀλλήλων, ἐν αἷς ἑκάτεροι ἀξιούσιν ἔδραις· προθύσαντας δὲ τοῖς θεοῖς ἱερὰ τὰ νομιζόμενα φυλάττειν οἰωνοὺς αἰσίλους·
 224 ὁποτέρῳ δ' ἂν οἱ ὄρνιθες προτέρῳ κρείττους γένων- 10 ται, τοῦτον ἄρχειν τῆς ἀποικίας. ἀπῆλθαν οἱ νεανίσκοι ταῦτ' ἐπαινέσαντες καὶ κατὰ τὰ συγκείμενα παρῆσαν ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς πράξεως ἡμέρᾳ. ἦν δὲ Ῥωμύλῳ μὲν οἰωνοστήριον, ἐνθα ἡξίου τὴν ἀποικίαν ἰδρῦσαι, τὸ Παλλάντιον, Ῥώμῳ δ' ὁ προσεχὴς ἐκείνῳ λόφος Αὔ- 15 εντίνος καλούμενος, ὥς δέ τινες ἰστοροῦσιν ἡ Ῥεμορία· φυλακὴ τε ἄμφοιν παρῆν οὐκ ἐπιτρέψουσα ὅτι μὴ φανείη λέξειν. ὥς δὲ τὰς προσηκούσας ἔδρας ἔλαβον ὀλί- 3 γον ἐπισχῶν χρόνον ὁ Ῥωμύλος ὑπὸ σπουδῆς τε καὶ τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφὸν φθόνου, [ὥς δὲ καὶ ὁ φθόνος] ἴσως 20 δὲ καὶ ὁ θεὸς οὕτως ἐνήγχε, πρὶν ἢ καὶ ὅτιοῦν σημεῖον θεάσασθαι πέμψας ὥς τὸν ἀδελφὸν ἀγγέλους ἥκειν ἡξίου διαταχέων, ὥς πρότερος ἰδὼν οἰωνοὺς αἰσίλους. ἐν ᾧ δὲ οἱ πεμφθέντες ὑπ' αὐτοῦ δι' αἰσχύνης ἔχον- 25 τες τὴν ἀπάτην οὐ σπουδῇ ἐχώρουν, τῷ Ῥώμῳ γῆρας

2 τὸ om. O add. Hertlein Hermes X p. 409 9 ἱερὰ
 del. Meineke 10 of B om. R 13 ἐν del. Usener 15 δὲ
 ὁ B δὲ R | λουεντίνος A 17 οὐκ ἔτι ἐπιτρέψουσα O nisi
 quod ἐπιτρέψουσα B corr. Kiessling 18 λέγειν c. Kayser
 Ann. phil. 1863 p. 3 20 ὥς δὲ καὶ φθόνος delevit Reiske
 21 οὕτως ὁ θεὸς B | *πρὶν καὶ O 23 αἰσίλους οἰωνούς B

ἐπισημαίνουσιν ἔξ ἀπὸ τῶν δεξιῶν πετόμενοι. καὶ ο
μὲν ἰδὼν τοὺς ὄρνιθας περιχαρῆς ἐγένετο, μετ' οὐ
πολὺν δὲ οἱ παρὰ τοῦ Ῥωμύλου πεμφθέντες ἀναστή-
4 σαντες αὐτὸν ἄγουσιν ἐπὶ τὸ Παλλάντιον. ἐπεὶ δὲ ἐν
5 τῷ αὐτῷ ἐγένοντο ἤρετο μὲν τὸν Ῥωμύλον ὁ Ῥῶμος,
οὔστινας οἰωνοὺς ἰδοὶ πρότερος, ὁ δὲ ἐν ἀπόρῳ γίνε- 225
ται ὅ τι ἀποκρίναιτο. ἐν δὲ τούτῳ δῶδεκα γῦπες αἰ-
σιοὶ πετόμενοι ὥφθησαν, οὓς ἰδὼν θαρρεῖ τε καὶ τῷ
Ῥῶμῳ δελξας λέγει, Τί γὰρ ἀξιοὺς τὰ πάλαι γενό-
10 μενα μαθεῖν; τοὺςδε γὰρ δὴ πού τοὺς οἰωνοὺς αὐτοὺς
ὀρᾷς. ὁ δὲ ἀγανακτεῖ τε καὶ δεινὰ ποιεῖται, ὥς
διηρημένους ἱπ' αὐτοῦ, τῆς τε ἀποικίας οὐ μεθή-
σεσθαι αὐτῷ φησιν.

➤ LXXXVII. Ἀνίσταται δὴ ἐκ τούτου μελῶν τῆς
15 προτέρας ἑξὶς ἑκατέρου τὸ πλεόν ἔχειν ἀφανῶς δι-
καιουμένου, τὸ δὲ μὴ μείον ἀναφανδὸν ἀπὸ δικαιοσύνης
τοιᾶςδε ἐπισυνάπτοντος. εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτοῖς ὑπὸ
τοῦ μητροπάτορος, ὅτῳ ἂν προτέρῳ κρείττους ὄρνιθες
ἐπισημήνωσι, τοῦτον ἄρχειν τῆς ἀποικίας. γένους δὲ
20 ὀρνίθων ἐνὸς ἀμφοῖν ὀφθέντος ὁ μὲν τῷ πρότερος, 226
ὁ δὲ τῷ πλείους ἰδεῖν ἐκρατύνετο. συνελάμβανε δὲ
αὐτοῖς τῆς φιλονεικίας καὶ τὸ ἄλλο πληθος ἡρξέ τε
πολέμου δίχα τῶν ἡγεμόνων ὀπλισθέν, καὶ γίνεται
2 μάχῃ καρτερὰ καὶ φόνος ἔξ ἀμφοῖν πολὺς. ἐν ταύτῃ

6 ὅσους τινὰς vel ὀπόσους τινὰς c. Reiske 9 λέγει
δελξας τοὺς <ο>ίαν.. οὓς B 12 διηπατημένος c. Madvig
Adv. I p. 725 14 δὲ B 15 τὸ O τοῦ Sauppe Eph. Gott.
1861 p. 1864 | ἀφανῶς τέως Sauppe l. l. | * διακομένον O διοι-
κουμένου Schmitz de Dion. loc. p. 10 τῷ πλεόν ἐ. ἀ. διακο-
μένῳ τὸ μὴ μείον Madvig l. l. 16 τὸ μὴ μείον Stephanus
τὸ μνημεῖον A τὸ μ<εῖζον>... B τὸ σημεῖον Schmitz, Sauppe
17 ἐπισυνάπτοντας AB 20 πρότερος Reiske προτέρῳ O

φασί τινες τῇ μάχῃ τὸν Φαιστύλον, ὃς ἐξεθρέψατο
 τοὺς νεανίσκους, διαλύσαι τὴν ἔριν τῶν ἀδελφῶν βου-
 λόμενον, ὥς οὐδὲν οἷός τ' ἦν ἀνύσαι, εἰς μέσους ᾤσα-
 σθαι τοὺς μαχομένους ἄνοπλον θανάτου τοῦ ταχίστου
 τυχεῖν προθυμούμενον, ὅπερ <καί> ἐγένετο. τινὲς δὲ καὶ 5
 τὸν λέοντα τὸν λίθινον, ὃς ἔκειτο τῆς ἀγορᾶς τῆς τῶν
 Ῥωμαίων ἐν τῷ κρατίστῳ χωρίῳ παρὰ τοῖς ἐμβόλοις,
 ἐπὶ τῷ σώματι τοῦ Φαιστύλου τεθῆναι φασιν, ἔνθα
 ἔπεσεν ὑπὸ τῶν εὐρόντων ταφέντος. ἀποθανόντος 3
 δ' ἐν τῇ μάχῃ Ῥώμου νίκην οἰκτίστην ὁ Ῥωμύλος 10
 ἀπὸ τε τοῦ ἀδελφοῦ καὶ πολιτικῆς ἀλληλοκτονίας
 ἀνελόμενος τὸν μὲν Ῥώμον ἐν τῇ Ῥεμορίᾳ θάπτει,
 ἐπειδὴ καὶ ζῶν τοῦ χωρίου τῆς κτίσεως περιείχετο, αὐ-
 τὸς δὲ ὑπὸ λύπης τε καὶ μετανοίας τῶν πεπραγμένων
 παρὲς ἑαυτὸν εἰς ἀπόγνωσιν τοῦ βίου τρέπεται. τῆς 15
 δὲ Λαυρεντίας, ἣ νεογνούς παραλαβοῦσα ἐξεθρέψατο
 127 καὶ μητρὸς οὐχ ἦντον ἡσπάζετο, δεομένης καὶ παρηγο-
 ρούσης, ταύτῃ πειθόμενος ἀνίσταται· συναγαγὼν δὲ
 τοὺς Λατίνους, ὅσοι μὴ κατὰ τὴν μάχην διεφθάρησαν,
 ὀλίγων πλείους ὄντας τρισχιλίων ἐκ πάνυ πολλοῦ κατ' 20
 ἀρχὰς γενομένου πλήθους, ὅτε τὴν ἀποικίαν ἔστελλε,
 πολλῶν τὸ Παλλάντιον. ὁ μὲν οὖν πιθανώτατος τῶν 4
 λόγων περὶ τῆς Ῥώμου τελευτῆς οὗτος εἶναι μοι δο-
 κεῖ. λεγέσθω δ' ὅμως καὶ εἰ τις ἑτέρως ἔχων παρα-
 δέδοται. φασὶ δὲ τινες συγχωρήσαντ' αὐτὸν τῷ Ῥωμύ- 25
 λῳ τὴν ἱγεμονίαν, ἀχθόμενον δὲ καὶ δι' ὀργῆς ἔχοντα

1 ἐθρέψατο B 5 καὶ add. Cobet Obs. p. 38 11 τε B
 om. R | πολιτικῆς ὄνειδος vel κηλίδα c. Reiske 14 ὑπὸ Meineke
 ἀπὸ O 19 διεφθάρησαν Cobet Obs. p. 38 ἐφθάρησαν O
 23 φέμον A Ba 24 δ' B δὲ R | παραδέδοται Kiessling, Cobet l. l.
 παραδίδεται O 25 συγχωρήσαντι B συγχωρήσαι c. Kiessling

τὴν ἀπάτην, ἐπειδὴ κατεσκευάσθη τὸ τεῖχος φλαῦρον ἀποδείξει τὸ ἔργον βουλόμενον, Ἀλλὰ τοῦτο γ', εἰ-
 πεῖν, οὐ χαλεπῶς ἂν τις ὑμῖν ὑπερβαίῃ πολέμιος,
 ὥσπερ ἐγώ· καὶ αὐτίκα ὑπεραλέσθαι· Κελέριον δέ
 5 *τινα* τῶν ἐπιβεβηκότων τοῦ τεύχους, ὃς ἦν ἐπιστάτης
 τῶν ἔργων, Ἀλλὰ τοῦτόν γε τὸν πολέμιον οὐ χαλεπῶς
 ἂν τις ἡμῶν ἀμύναιτο, εἰπόντα, πληῆσαι τῷ σκαφεῖ κατὰ
 τῆς κεφαλῆς καὶ αὐτίκα ἀποκτείναι· τὸ μὲν δὴ τέλος
 τῆς στάσεως τῶν ἀδελφῶν τοιοῦτο λέγεται γενέσθαι.
 10 **LXXXVIII.** Ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἔτι ἦν ἐμποδῶν τῷ κτλ-228
 σματι προειπῶν ὁ Ῥωμύλος (ἡμέραν), ἐν ᾗ τοὺς θεοὺς
 ἀρεσάμενος ἔμελλε τὴν ἀρχὴν τῶν ἔργων ποιήσασθαι,
 παρασκευασάμενός τε ὅσα εἰς θυσίαν καὶ ὑποδοχὰς
 τοῦ λεῶ χρησίμως ἔξιν ἔμελλεν, ὥς ἦκεν ὁ συγκείμε-
 15 νος χρόνος αὐτός τε προθύσας τοῖς θεοῖς καὶ τοὺς
 ἄλλους κελεύσας κατὰ δύναμιν τὸ αὐτὸ δοῶν ὄρνι-
 θας μὲν πρῶτον αἰσίους λαμβάνει· μετὰ δὲ τοῦτο πυρ-
 καῖας πρὸ τῶν σκηναῶν γενέσθαι κελεύσας ἐξάγει τὸν
 λεῶν τὰς φλόγας ὑπερθρῶσκοντα τῆς ὀσιώσεως τῶν
 20 μiasμάτων ἔνεκα. ἐπεὶ δὲ πᾶν, ὅσον ἦν ἐκ λογισμοῦ
 2 θεοῖς φίλον, ᾤετο πεπραῆχθαι καλέσας ἅπαντας εἰς
 τὸν ἀποδείχθέντα τόπον περιγράφει τετράγωνον σχῆ-
 μα τῷ λόφῳ, βοὸς ἄρρενος ἅμα θηλείᾳ ζευχθέντος
 25 ὑποδέξασθαι τὸ τεῖχος· ἐξ οὗ Ῥωμαῖοις τὸ ἔθος τοῦτο

4 ὑπεράλλεσθαι A ὑπεράλασθαι Cobet l. l. 9 τοῦτο A
 10 ἐπεὶ δὲ Kiessling ἐπειδὴ δὲ A ἐπεὶ δὴ B | ἔτι] αἷτιον B
 11 ἡμέραν add. Reiske 12 ποιήσεσθαι Hertlein, Cobet
 14 ὁ συγκείμενος ὥς ἦκε B 16 καλέσας B 17 αἰσίους
 Kiessling ἀετοὺς O 19 λεῶ A 23 διὰ βοὸς c. Reiske
 25 ὑποδέξασθαι O

τῆς περιαρρόσεως τῶν χωρίων ἐν οἰκισμοῖς πόλεων
 παρὰ μένει. ἐργασάμενος δὲ ταῦτα καὶ τῶν βοῶν ἑκα-
 τέρους λερούσας ἄλλων τε πολλῶν θυμάτων καταρξά-
 229 μένος ἐφίστησι τοῖς ἔργοις τὸν λεῶν. ταύτην ἐτι καὶ
 εἰς ἐμὲ τὴν ἡμέραν Ῥωμαίων ἢ πόλις ἐορτῶν οὐδεμιᾶς ³₅
 ἦτονα τιθεμένη καθ' ἑκαστον ἔτος ἄγει, καλοῦσι δὲ
 Παρίλια. θύουσι δ' ἐν αὐτῇ περὶ γονῆς τετραπόδων
 οἱ γεωργοὶ καὶ νομεῖς θυσίαν χαριστήριον ἕκτος ἀρ-
 χομένου. πότερον δὲ παλαιότερον ἐτι τὴν ἡμέραν ταύ-
 την ἐν εὐπαθείαις <διάγοντες> ἐπιτηδειοτάτην οἰκισμῷ ¹⁰
 πόλεως ἐνόμισαν, ἢ τοῦ κτίσματος ἄρξασαν ἱερὰν
 ἐποίησαντο καὶ θεοὺς ἐν αὐτῇ τοὺς ποιμέσι φίλους
 γεραίρειν ᾤοντο δεῖν οὐκ ἔχω βεβαίως εἰπεῖν.

LXXXVIII. Ἄ μὲν οὖν ἐμοὶ δύνάμεις ἐγένετο σὺν
 πολλῇ φροντίδι ἀνευρεῖν Ἑλλήνων τε καὶ Ῥωμαίων ¹⁵
 συχνὰς ἀναλεξαμένῳ γραφὰς ὑπὲρ τοῦ τῶν Ῥωμαίων
 γένους, τοιάδ' ἐστίν. ὥστε θαρρῶν ἤδη τις ἀποφαιné-
 σθω πολλὰ χαίρειν φράσας τοῖς βαρβάρων καὶ δρα-
 πετῶν καὶ ἀνεστίων ἀνθρώπων καταφυγὴν τὴν Ῥώ-
 μην ποιοῦσιν Ἑλλάδα πόλιν αὐτήν, ἀποδεικνύμενος ²⁰
 230 <μὲν> κοινοτάτην τε πόλεων καὶ φιλανθρωποτάτην, ἐν-
 θυμούμενος ὅτι τὸ μὲν τῶν Ἀβοριγίνων πῦλον Οἰνω-
 τρικὸν ἦν, τοῦτο δὲ Ἀρκαδικόν· μεμνημένος δὲ τῶν
 συνοικησάντων αὐτοῖς Πελασγῶν, οἱ Θετταλίαν κατα- ²

4 λεὼ A 6 καλοῦσι δὲ Bb κάλους ABa 7 παρίλια
 Sylburg παρεντάλια O | ὑπὲρ c. Meineke | γονεῖς Ba 8 εὐαρε-
 στήριον c. Meineke 9 τὴν ἡμέραν ταύτην ἐτι παλαιότερον B
 10 διάγοντες add. Sintenis Em. Dion. I p. 22 11 ἢ A ἢ B
 ἢ τὴν c. Kiessling 16 τῶν om. B 17 τοιάδ' B τοιάδε R
 21 μὲν add. Reiske, om. O 22 ἐνθυμούμενος δὲ Reiske,
 δὲ om. O μὲν om. B

λιπόντες Ἀργεῖοι τὸ γένος ὄντες εἰς Ἰταλίαν ἀφίκον-
 το· Εὐάνδρου τε αὖ καὶ Ἀρκάδων ἀφίξεως, οἱ περὶ
 τὸ Παλλάντιον ᾤκησαν, Ἀβοριγίνων αὐτοῖς παρασχόν-
 των τὸ χωρίον· ἔτι δὲ Πελοποννησίων τῶν σὺν Ἡρα-
 5 κλεῖ παραγενομένων, οἱ κατῴκησαν ἐπὶ τοῦ Σατορ-
 νίου· τελευταῖον δὲ τῶν ἀπαναστάντων ἐκ τῆς Τρωά-
 δος καὶ συγκερασθέντων τοῖς προτέροις. τούτων γὰρ
 ἂν οὐδὲν εὖροι τῶν ἔθνων οὔτε ἀρχαιότερον οὔτε
 3 Ἑλληνικότερον. αἱ δὲ τῶν βαρβάρων ἐπιμιξίαι, δι' αἷς
 10 ἡ πόλις πολλὰ τῶν ἀρχαίων ἐπιτηδευμάτων ἀπέμαθε,
 σὺν χρόνῳ ἐγένοντο. καὶ θαῦμα μὲν τοῦτο πολλοῖς
 ἂν εἶναι δόξειε τὰ εἰκότα λογισαμένοις, πῶς οὐχ ἄπα-
 σα ἐξεβαρβαρώθη Ὀπικούς τε ὑποδεξαμένη καὶ Μαρ-231
 σούς καὶ Σαννίτας καὶ Τυρρηνοὺς καὶ Βρεττίλους Ὀμ-
 15 βρικῶν τε καὶ Αἰγύων καὶ Ἰβήρων καὶ Κελτῶν συχνὰς
 μυριάδας ἄλλα τε πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἔθνη τὰ μὲν
 ἐξ αὐτῆς Ἰταλίας, τὰ δ' ἐξ ἐτέρων ἀφιγμένα τόπων
 μυρία ὅσα οὔτε ὁμόγλωττα οὔτε ὁμοδλῆατα, ὧν [οὔτε
 φωνὰς οὔτε δῖαιταν] καὶ βίους σύγκλυδας ἀναταρα-
 20 χθέντας ἐκ τοσαύτης διαφωνίας πολλὰ τοῦ παλαιοῦ
 4 κόσμου τῆς πόλεως νεοχμῶσαι εἰκὸς ἦν· ἐπεὶ ἄλλοι
 γε συχνοὶ ἐν βαρβάροις οἰκοῦντες ὀλίγου χρόνου διελ-
 θόντος ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἀπέμαθον, ὥς μήτε φωνὴν
 Ἑλλάδα φθέγγεσθαι μήτε ἐπιτηδεύμασιν Ἑλλήνων

7 post τρωάδος sequuntur καὶ συγκεράσαν ἐπὶ τοῦ σατορ-
 νίου τελευτέον δὲ τῶν ἀπαναστάντων ἐκ τῆς τρωαδός B, sed
 del. m. pr. 8 οὔτε ἀρχαιότατον οὔτε ἑλληνικώτατον O, corr.
 Stephanus 15 καὶ Κελτῶν om. B 18 οὔτε φωνὰς οὔτε
 δῖαιταν del. Ritschl; cf. Schmitz p. 14 19 ἀναταραχθέντα
 c. Schmitz l. 1. 21 νεοχμῶσαι A 24 ἑλλήνων B ἑλλή-
 νων ἔτι R

χρησθαι, μήτε θεοὺς τοὺς αὐτοὺς νομίζειν, μήτε νό-
 232 μους τοὺς ἐπιεικείς, ᾧ μάλιστα διαλλάσσει φύσις Ἑλ-
 λὰς βαρβάρου, μήτε τῶν ἄλλων συμβολαίων μηδ'
 ὁτιοῦν. ἀποχωρῶσι δὲ τὸν λόγον τόνδε [ὡς ἀληθῆ
 εἶναι] Ἀχαιῶν οἱ περὶ τὸν Πόντον ᾠκημένοι τεκμη- 5
 ριῶσαι, Ἑλλείων μὲν ἐκ τοῦ Ἑλληνικωτάτου γενόμενοι,
 βαρβάρων δὲ συμπάντων <τῶν> νῦν ὄντες ἀγριώτατοι.

LXXXX. Ῥωμαῖοι δὲ φωνὴν μὲν οὗτ' ἄκρως βάρ-
 βαρον οὗτ' ἀπηρτισμένως Ἑλλάδα φθέγγονται, μι-
 κτὴν δέ τινα ἐξ ἀμφοῖν, ἥς ἐστὶν ἡ πλείων Αἰολίς, 10
 τοῦτο μόνον ἀπολαύσαντες ἐκ τῶν πολλῶν ἐπιμιξιῶν,
 τὸ μὴ πᾶσι τοῖς φθόγγοις ὀρθοεπεῖν, τὰ δὲ ἄλλα, ὀπό-
 σα γένους Ἑλληνικοῦ μηνύματ' ἐστὶν ὡς οὐχ ἔτεροί
 238 τινες τῶν ἀποικησάντων διασώζοντες, οὐ νῦν πρῶτον
 ἀρξάμενοι πρὸς φιλίαν ξῆν, ἡνίκα τὴν τύχην πολλὴν 15
 καὶ ἀγαθὴν ῥέουσιν διδάσκαλον ἔχουσι τῶν καλῶν
 οὐδ' ἀφ' οὗ πρῶτον ὠρέχθησαν τῆς διαποντίου τὴν
 Καρχηδονίαν καὶ Μακεδόνων ἀρχὴν καταλύσαντες,
 ἀλλ' ἐκ παντὸς οὗ συμφύσθησαν χρόνου βίον Ἑλ-
 ληνα ζῶντες καὶ οὐδὲν ἐκπρεπέστερον ἐπιτηδεύοντες 20
 πρὸς ἀρετὴν νῦν ἢ πρότερον. μυρία δ' εἰς τοῦτο λέ- 2

2 νόμων τὸ ἐπιεικὲς c. Reiske | ἐπιεικ(εῖ)ς B 3 μηδ'
 ὁτιοῦν Stephanus μηδ' ὅτι εἰσὶν O; διασώζοντες intercidi-
 sus. Kiessling 4 ὡς del. Grasberger Tess. Herbip. p. 13 vel
 ὡς ἀληθῆς ἐστὶν; ὡς ἀληθῆ εἶναι del. Cobet Obs. p. 39, Meutz-
 ner Ann. phil. 1877 p. 833 5 πόντ(ο)ν B | τεκμηριῶσαι
 ᾠκημένοι B | ἡλείων Bb ἡλίων Ba ὄλων A φύλων c. Sintenis
 Em. Dion. I p. 80 ἑθνῶν c. Sauppe Eph. Gott. 1861 p. 1858
 πάλοι Urlichs Eos I p. 324 ἀρχήθεν Reiske 7 τῶν add.
 Meutzner l. l. p. 834 | ὄντες Sylburg ὄντων O | ἀγριότατοι A
 8 ἄκρως Reiske ἄκραν O 9 οὗτ' Reiske οὐδ' O 11 ἐπι-
 μιξιῶν A 13 *μηνυμά ἐστὶν A ἐστὶν μηνυμα Ba 14 δια-
 σώζοντες B διασώζονται R 17 τῆς om. AB 18 καρχηδονίαν Ba

γινεῖν ἔχων καὶ πολλοῖς τεκμηρίοις χρῆσθαι δυνάμενος ἀνδρῶν τε μαρτυρίας φέρειν οὐκ ἀξίων ἀπιστεῖσθαι, πάντα ἀναβάλλομαι ταῦτα εἰς τὸν περὶ τῆς πολιτείας αὐτῶν συγγραφεύς ὡς λόγον. νυνὶ δὲ ἐπὶ τὴν ἐξῆς
 5 διήγησιν τρέψομαι τὴν ἀνακεφαλαίωσιν τῶν ἐν ταύτῃ δεδηλωμένων τῇ βίβλῳ τῆς ἐχομένης γραφῆς ποιησάμενος ἀρχήν.

7 post ἀρχὴν nullo spatio interposito sequitur in AB initium libri secundi usque ad εἰκοσι σταδίους (p. 158, 4), deinde Διονυσίου Ἀλικαρνασέως ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας λόγος β Α Διονυσίου ῥωμαϊκῆς πρώτης· ἀλικαρνασέως ἀρχαιολογίας β Β. Post titulum legitur in AB indiculus rerum hic: ἡ δευτέρα βίβλος τῆς ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας· ἣν συνέγραψε Διονύσιος Ἀλεξάνδρου Ἀλικαρνασεὺς περιεῖληψε τὰ παλαιότερα ὑπὸ Ῥωμύλου τοῦ κτίσαντος ῥώμην. καὶ ὑπὸ νομᾶ (νοῦμᾶ Β) πομπιλίου. τοῦ μετ' ἐκείνων ἄρξαντος τῆς πόλεως. Χρόνος τῶν παλαιότερων ἀμφοτέροις. τοῖς βασιλεῦσιν ἀπὸ τῆς ἐβδόμης ὀλυμπιάδος. ἣν ἐνίκη δάντις μεσσηνίος (μεσσηνίος Β) ἄρχωντος ἀθηναίων. ἡ ῥωμ. κτέ.

Ἡ Ῥωμαίων πόλις ἴδρυται μὲν ἐν τοῖς ἐσπερίοις
 μέρεσι τῆς Ἰταλίας περὶ ποταμὸν Τέβεριν, ὃς κατὰ
 μέσσην μάλιστα τὴν ἀκτὴν ἐκδίδωσιν, ἀπέχουσα τῆς
 Τυρρηνικῆς θαλάττης ἑκατὸν εἰκοσι σταδίους. οἱ δὲ
 κατασχόντες αὐτὴν πρῶτοι τῶν μνημονευομένων βάρ- 5
 βαροὶ τινες ἦσαν αὐτόχθονες Σικελοὶ λεγόμενοι πολ-
 235λὰ καὶ ἄλλα τῆς Ἰταλίας χωρία κατασχόντες, ὧν
 οὐκ ὀλίγα διέμεινεν οὐδ' ἀφανῆ μνημεῖα μέχρι τῶν
 καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἐν οἷς καὶ τόπων τινῶν ὀνόματα
 Σικελικὰ λεγόμενα, μνηνύοντα τὴν πάλαι ποτὲ αὐτῶν 10
 ἐνοίκησιν. τούτους ἐκβαλόντες Ἀβοριγῆνες αὐτοὶ κατ- 2
 ἔσχον τὸν τόπον Οἰνώτρων ὄντες ἀπόγονοι τῶν κατ-
 οικούντων τὴν ἀπὸ Τάραντος ἄχρι Ποσειδωνίας παρὰ
 λιον. ἰερά τις αὕτη νεότης καθοσιωθεῖσα θεοῖς κατὰ
 τὸν ἐπιχώριον νόμον ὑπὸ τῶν πατέρων ἀποσταλῆναι 15
 λέγεται χώραν οἰκήσουσα τὴν ὑπὸ τοῦ δαιμονίου σφίσι

2 περὶ Ο παρὰ Bücheler 8 διέμεινεν A 10 Σικελι-
 κῶς vel Σικελιστὶ Casaubonus | λεγόμενα del. Bücheler
 13 ἄχρι . B 16 δαιμονίου B δαίμονος R

δοθησομένην. τὸ δὲ τῶν Οἰνώτρων γένος Ἀρκαδικὸν ἦν ἐκ τῆς τότε μὲν καλουμένης Λυκαονίας, νῦν δὲ Ἀρκαδίας, ἐκουσίως ἐξελθὼν ἐπὶ γῆς κτῆσιν ἀμείνωνος ἡγουμένου τῆς ἀποικίας Οἰνώτρου τοῦ Λυκάονος, ³₅ ἐφ' οὗ τὴν ἐπικλησιν τὸ ἔθνος ἔλαβεν. Ἀβοριγίνων δὲ κατεχόντων τὰ χωρία πρῶτοι μὲν αὐτοῖς γίνονται σύνοικοι Πελασγοὶ πλάνητες ἐκ τῆς τότε μὲν καλουμένης Αἰμονίας, νῦν δὲ Θετταλίας, ἐν ᾗ χρόνον ²³⁶ τινὰ ᾤκησαν· μετὰ δὲ τοὺς Πελασγοὺς Ἀρκαᾶδες ἐκ ¹⁰ Παλλαντίου πύλεως ἐξελθόντες Εὐάνδρον ἡγεμόνα ποιησάμενοι τῆς ἀποικίας Ἑρμοῦ καὶ νύμφης Θέμιδος υἱόν, οἱ πρὸς ἐνὶ τῶν ἐπὶ τὰ λόφων πορίζονται ὅς ἐν μέσῳ μάλιστα κεῖται τῆς Ρώμης, Παλλάντιον ὀνομάσαντες τὸ χωρίον ἐπὶ τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ πατρὶ- ⁴₁₅δος. χρόνοις δ' οὐ πολλοῖς ὕστερον Ἡρακλέους καταχθέντος εἰς Ἰταλίαν, ὅτε τὴν στρατιὰν ἐξ Ἑρθελας οἰκαδε ἀπήγαγε, μοῖρά τις ὑπολειφθεῖσα τῆς σὺν αὐτῷ δυνάμεως Ἑλληνικὴ πλησίον ἰδρύεται τοῦ Παλλαντίου, πρὸς ἐτέρῳ τῶν ἐμπεπολισμένων τῇ πόλει ²⁰ λόφων, ἧς τότε μὲν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων Σατόρνιος ἐλέγετο, νῦν δὲ Καπιτωλῖνος ὑπὸ Ῥωμαίων· Ἐπειοὶ <οἱ> πλείους τούτων ἦσαν ἐκ πόλεως Ἥλιδος ἐξανα- ²³⁷ στάντες διαπεπορθημένης αὐτοῖς τῆς πατρίδος ἵφ' Ἡρακλέους.

2 νυνὶ B 3 ἐκούσιον c. Kiessling 7 πλάνητες B
 πλανῆται R | τότε μὲν om. AB 8 θε(ττ)α(λ)ίας B 12
 νί(κ)οι πρὸς B | πορίζονται post λόφων B οἱ πορίζονται πρὸς
 ἐνὶ τ. λ. R 18 Ἑλληνικῆς c. Reiske | ἰδρύεται B ἰδρύται R
 19 πόλει B ῥώμη R 20 ἐπὶ τῶν ABa 21 Ἐπειοὶ οἱ
 Kiessling of om. O, Ἐπειοὶ τούτων οἱ πλείους c. Reiske
 22 πλείους τούτων B τούτων πλ. R

Π. Γενεᾷ δ' ἑκκαίδεκάτῃ μετὰ τὸν Τρωικὸν πό-
λεμον Ἀλβανοὶ συνοικίζουσιν ἄμφω τὰ χωρία ταῦτα
τείχει περιλαβόντες καὶ τάφῳ. τέως δὲ ἦν αὐλία
βουφορβίων τε καὶ ποιμνίων καὶ τῶν ἄλλων κατα-
γαγαὶ βοτήρων ἄφθονον ἀναδιδούσης πόαν τῆς αὐ- 5
τόθι γῆς οὐ μόνον τὴν χειμερινήν, ἀλλὰ καὶ τὴν
θερινόμον διὰ τοὺς ἀναψύχοντάς τε καὶ κατάρδον-
τας αὐτὴν ποταμούς. γένος δὲ τὸ <τῶν> Ἀλβανῶν 2
μικτὸν ἦν ἐκ τε Πελασγῶν καὶ Ἀρκάδων καὶ Ἐπειῶν
τῶν ἐξ Ἥλιδος ἐλθόντων, τελευταίων δὲ τῶν μετὰ 10
<τῆν> Ἰλίου ἄλωσιν ἀφικομένων εἰς Ἰταλίαν Τρώων,
οὓς ἤγεν Αἰνείας ὁ Ἀγχίσου καὶ Ἀφροδίτης. εἰκὸς δέ
τι καὶ βαρβαρικὸν ἐκ τῶν προσοίκων ἢ παλαιῶν οἰ-
κητόρων ὑπολιπὲς τῷ Ἑλληνικῷ συγκαταμιγῆναι.
ὄνομα δὲ κοινὸν οἱ σύμπαντες οὗτοι Λατῖνοι ἐκλήθη- 15
σαν ἐπ' ἀνδρὸς δυναστεύσαντος τῶν τόπων Λατίνου
238 τὰς κατὰ <τὸ> ἔθνος ὀνομασίας ἀφαιρεθέντες. ἐτει- 3
χίσθη μὲν Ἰούν ἢ πόλις ὑπὸ τούτων τῶν ἐθνῶν ἐνι-
αυτῷ δευτέρῳ καὶ τριακοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ μετὰ
<τῆν> Ἰλίου ἄλωσιν ἐπὶ τῆς ἐβδόμης ὀλυμπιάδος. οἱ 20
δὲ ἀγαρόντες τὴν ἀποικίαν ἀδελφοὶ δίδυμοι τοῦ βασι-
λείου γένους ἦσαν· Ρωμύλος αὐτῶν ὄνομα θατέρῳ,

4 ποιμ(ν)ίων B ποιμένων A 7 θερινόμον B 8 ἀλ-
βανῶν B ἀλβανόν R τὸ τῶν Ἀλβανῶν Grasberger Philol. XXVIII
p. 547 9 ἐκ τε Πελασγῶν καὶ Ἀρκάδων καὶ Ἐπειῶν τῶν ἐξ
Ἥλιδος ἐλθόντων Ambrosch, ἐκ τε ἀρκάδιων — ἐλθόντων καὶ
πελασγῶν B ἐκ τε ἀρκάδων καὶ πελασγῶν — ἐλθόντων ἐπειῶν R
10 τελευταίων B | * μετὰ Ἰλίου O 12 οὓς ἤγεν Reiske
δς ἦν O 14 συγκαταμιγῆναι Bücheler, συγκαταλεγῆναι O
17 * τὸ om. O κατὰ ἔθνη c. Reiske 19 καὶ τριακοστῷ
om. O, add. Gelenius 20 * τῆν om. O | ἐπὶ] ἐτει α c. Kiess-
ling Pr. Bas. p. 6

726
23
— 50

τῷ δ' ἐτέρῳ Ῥῶμος· τὰ μητρόθεν μὲν ἀπ' Αἰνείου
 τε καὶ Δαρδανίδαι, πατρός δὲ ἀκριβείαν μὲν οὐ βῆδιον
 εἶπεν ἐξ ὅτου φύντες, πεπίστευνται δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων
 4 Ἀρεος υἱοὶ γενέσθαι. οὐ μέντοι διέμεινάν γε ἀμφό-
 5 τεροι τῆς ἀποικίας ἡγεμόνες ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς στασιά-
 σαντες, ἀλλ' ὁ περιλειφθεὶς αὐτῶν Ῥωμύλος ἀπολο-
 μένου θατέρου κατὰ τὴν μάχην οἰκιστὴς γίνεται τῆς
 πόλεως καὶ τοῦνομα αὐτῇ τῆς ἰδίας κλήσεως ἐπάνυ-
 μον τίθεται. ἀριθμὸς δὲ τῶν μετασχόντων αὐτῷ τῆς
 10 ἀποικίας ἀπὸ πολλοῦ τοῦ κατ' ἀρχαῆς ἐξαποσταλέντος
 ὀλίγος ἦν ὁ καταλειφθεὶς, τρισχίλιοι πεζοὶ καὶ ἱππεῖς
 τριακόσιοι.

III. Ἐπεὶ οὖν ἢ τε τάφρος αὐτοῖς ἐξείργαστο καὶ
 τὸ ἔργον τέλος εἶχεν αἷ τε οἰκήσεις τὰς ἀναγκαίους
 15 κατασκευὰς ἀπειλήφεσαν, ἀπῆται δ' ὁ καιρὸς καὶ περὶ 239
 κόσμου πολιτείας ᾧ χρήσονται σκοπεῖν, ἀγορὰν ποιη-
 σάμενος αὐτῶν ὁ Ῥωμύλος ὑποθεμένου τοῦ μητρο-
 πάτορος καὶ διδάξαντος ἃ χρὴ λέγειν, τὴν μὲν πόλιν
 ἔφη ταῖς τε δημοσίαις καὶ ταῖς ἰδίαις κατασκευαῖς ὥς
 20 νεόκτιστον ἀποχωρῶντως κεκοσμηθῆσαι· ἡξίου δ' ἐν-
 θυμείσθαι πάντας ὥς οὐ ταῦτ' ἐστὶ τὰ πλείστου ἄξια
 2 ἐν ταῖς πόλεσιν. οὔτε γὰρ ἐν τοῖς ὀθνεύοις πολέμοις
 τὰς βαθείας τάφρους καὶ <τὰ> ὑψηλὰ ἐρύματα ἱκανὰ
 εἶναι τοῖς ἔνδον ἀπράγμονα σωτηρίας ὑπόληψιν πα-
 25 ρασχεῖν, ἀλλ' ἐν τι μόνον ἐγγυᾶσθαι τὸ μηθὲν ἐξ
 ἐπιδρομῆς κακὸν ὑπ' ἐχθρῶν παθεῖν προκαταλη-
 φθέντας, οὐδ' ὅταν ἐμφύλιοι ταραχαὶ τὸ κοινὸν κα-

2 πρὸς ἀκριβείαν c. Stephanus 4 γε om. B 6 ἀλλ' ὁ B
 ἀλλὰ R | ἀπολομένου κ. τ. μ. θατέρου B 9 αὐτῷ B αὐτοῖς R
 16 χρήσονται B χρήσαιντο R 23 τὰ add. Reiske, om. Q

τάσχωσι, τῶν ιδίων οἰκῶν καὶ ἐνδιαιτημάτων τὰς
καταφυγὰς ὑπάρχειν τινὶ ἀκινδύνους. σχολῆς γὰρ 3
ἀνθρώποις ταῦτα καὶ ῥαστώνης βίων εὐρησθαι παρα-
140 μύθια, μεθ' ὧν οὔτε τὸ ἐπιβουλεύον τῶν πέλας κω-
λύεσθαι μὴ οὐ πονηρὸν εἶναι οὔτ' ἐν τῷ ἀκινδύνῳ 5
βεβηκέναι θαρρεῖν τὸ ἐπιβουλεύομενον, πόλιν τε οὐ-
δεμίαν πῶ τούτοις ἐκλαμπρυνθεῖσαν ἐπὶ μῆμιστον
εὐδαίμονα γενέσθαι καὶ μεγάλην, οὐδ' αὖ παρὰ τὸ
μὴ τυχεῖν τινὰ κατασκευῆς ιδίας τε καὶ δημοσίας πο-
λυτελοῦς κεραιῶσθαι μεγάλην γενέσθαι καὶ εὐδαί- 10
μονα· ἀλλ' ἔτερα εἶναι τὰ σώζοντα καὶ ποιοῦντα
μεγάλας ἐκ μικρῶν τὰς πόλεις· ἐν μὲν τοῖς ὀθνεῖσι 4
πολέμοις τὸ διὰ τῶν ὄπλων κράτος, τοῦτο δὲ τόλμῃ
παραγίνεσθαι καὶ μελέτῃ, ἐν δὲ ταῖς ἐμφυλλοῖς ταρα-
χαῖς τὴν τῶν πολιτευομένων ὁμοφροσύνην, ταύτην δὲ 15
τὸν σῶφρονα καὶ δίκαιον ἐκάστου βίον ἀπέφηνεν
241 ἱκανώτατον ὄντα τῷ κοινῷ παρασχεῖν. τοὺς δὲ τὰ πο- 5
λέμια τε ἀσκοῦντας καὶ [τὰ] τῶν ἐπιθυμιῶν κρατοῦντας
ἄριστα κοσμεῖν τὰς ἑαυτῶν πατρίδας τέλῃ τε ἀνά-
λωτα τῷ κοινῷ καὶ καταγωγὰς τοῖς ἑαυτῶν βίοις 20
ἀσφαλεῖς τούτους εἶναι τοὺς παρασκευαζομένους· μα-
χητὰς δέ γε καὶ δικαίους ἄνδρας καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς
ἐπιτηδεύοντας τὸ τῆς πολιτείας σχῆμα ποιεῖν τοῖς
φρονίμως αὐτὸ καταστησαμένοις, μαλθακοὺς τε αὖ καὶ
πλεονέκτας καὶ δούλους αἰσχροῶν ἐπιθυμιῶν τὰ πο- 25

3 ἀνθρωπίνης B | βίων Bb βίον ABa | εὐρησθαι ABa
εὐρέσθαι Bb | παραμυθία A παραμυθίαν A 4 τῷ πέλας A
12 ἐκ μικρῶν om. Ba | μικρῶν γενέσθαι B 14 παραγίνε-
ται B 18 τὰ O del. Reiske 20 καὶ καταγωγὰς τῷ κοινῷ B
23 τοὺς — καταστησαμένους c. Cobet Obs. p. 40 25 καὶ
τὰ R τὸ B

6 νηρὰ ἐπιτηδεύματα ἐπιτελεῖν. ἔφη τε παρὰ τῶν πρεσ-
 βυτέρων καὶ διὰ πολλῆς ἱστορίας ἐληλυθότων ἀκούειν,
 ὅτι πολλὰ μὲν ἀποικίαι μεγάλαι καὶ εἰς εὐδαίμονας
 ἀφικόμεναι τόπους, αἱ μὲν αὐτίκα διεφθάρησαν εἰς
 5 στάσεις ἐμπεσοῦσαι, αἱ δ' ὀλίγον ἀντισχοῦσαι χρόνον.
 ὑπήκοοι τοῖς πλησιοχώροις ἠναγκάσθησαν γενέσθαι²⁴²
 καὶ ἀντὶ κρείττονος χώρας, ἣν κατέσχον, τὴν χείρονα
 τύχην διαλλάξασθαι δοῦλαι ἐξ ἐλευθέρων γενόμεναι.
 ἔτεροι δ' ὀλιγάνθρωποι καὶ εἰς χωρία οὐ πάνυ σπου-
 10 δαῖα παραγενόμεναι ἐλεύθεραι μὲν πρῶτον, ἔπειτα
 δ' ἐτέρων ἄρχουσαι διετέλεσαν· καὶ οὔτε ταῖς εὐπρα-
 γίαις τῶν ὀλίγων οὔτε ταῖς δυστυχίαις τῶν πολλῶν
 ἑτερόν τι ἢ τὸ τῆς πολιτείας σχῆμα ὑπάρχειν αἰτιον.
 7 εἰ μὲν οὖν μία τις ἦν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις βίον
 15 τάξεις ἢ ποιοῦσα εὐδαίμονας τὰς πόλεις, οὐ χαλεπὴν
 ἂν γενέσθαι σφίσι τὴν αἵρεσιν αὐτῆς· νῦν δ' ἔφη
 πολλὰς πυνθάνεσθαι τὰς κατασκευὰς παρ' Ἑλλήσι τε
 καὶ βαρβάροις ὑπαρχούσας, τρεῖς δ' ἐξ ἀπασῶν ἐπαι-
 νουμένας μάλιστα ὑπὸ τῶν χρωμένων ἀκούειν, καὶ
 20 τούτων οὐδεμίαν εἶναι τῶν πολιτειῶν εἰλικρινῆ,
 προσεῖναι δέ τινας· ἐκάστη κῆρας συμφύτους, ὥστε
 χαλεπὴν αὐτῶν εἶναι τὴν αἵρεσιν. ἡξίου τε αὐτοὺς
 βουλευσαμένους ἐπὶ σχολῆς εἰπεῖν εἴτε ὑφ' ἐνὸς ἄρ-
 χεσθαι θέλουσιν ἀνδρὸς εἴτε ὑπ' ὀλίγων εἴτε νόμους
 25 καταστησάμενοι πᾶσιν ἀποδοῦναι τὴν τῶν κοινῶν
 8 προστασίαν. Ἐγὼ δ' ὕμιν, ἔφη, πρὸς ἣν ἂν καταστή-²⁴³
 σῇσθε πολιτείαν εὐτρεπῆς καὶ οὔτε ἄρχειν ἀπαξίῳ

13 τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας B 15 ἡ add. B 16 σφί-
 σιν A 17 τὰς om. A 25 κοινὴν πᾶσιν c. Reiske 26
 προσῆν ἂν A πρὸς τὸ νέαν B | καταστήσασθαι B

οὔτε ἄρχεσθαι ἀναλνομαι. τιμῶν δέ, ἅς μοι προσεθή-
κατε ἡγεμόνα με πρῶτον ἀποδείξαντες τῆς ἀποικίας,
ἔπειτα καὶ τῇ πόλει τὴν ἐπωνυμίαν ἐπ' ἐμοῦ θέντες,
ἅλῃς ἔχω. ταῦτας γὰρ οὔτε πόλεμος ὑπερόριος οὔτε
στάσις ἐμφύλιος οὔτε ὁ πάντα μαθαίνων τὰ καλὰ χρο- 5
νος ἀφαιρήσεται με οὔτε ἄλλη τύχη παλίγκοτος οὔδε-
μία· ἀλλὰ καὶ ζῶντι καὶ τὸν βίον ἐκλιπόντι τούτων
ὑπάρξει μοι τῶν τιμῶν παρὰ πάντα τὸν λοιπὸν αἰῶνα
τυγχάνειν.

III. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ῥωμύλος ἐκ διδαχῆς τοῦ 10
μητροπατόρος, ὥσπερ ἔφη, ἀπομνημονεύσας ἐν τοῖς
πλήθεσιν ἔλεξεν. οἱ δὲ βουλευσάμενοι κατὰ σφᾶς
244 αὐτοὺς ἀποκρίνονται τοιάδε· Ἡμεῖς πολιτείας μὲν
καινῆς οὐδὲν δεόμεθα, τὴν δ' ὑπὸ τῶν πατέρων
δοκιμασθεῖσαν εἶναι κρατίστην παραλαβόντες οὐ με- 15
τατιθέμεθα γνώμῃ τε ἐπόμενοι τῶν παλαιότερων,
οὓς ἀπὸ μελίζονος οἰόμεθα φρονήσεως αὐτὴν κατα-
στήσασθαι, καὶ τύχῃ ἀρεσκόμενοι. οὐ γὰρ τήνδε μεμ-
ψαίμεθ' ἂν εἰκότως, ἥ παρέσχεν ἡμῖν βασιλευμένοις
τὰ μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, ἐλευθερίαν 20
τε καὶ ἄλλων ἀρχήν. περὶ μὲν δὴ πολιτείας ταῦτα 2
ἐγνώκαμεν· τὴν δὲ τιμὴν ταύτην οὐχ ἑτέρῳ τινὶ μᾶλ-
λον ἢ σοὶ προσήκειν ὑπολαμβάνομεν τοῦ τε βασιλείου
γένους ἔνεκα καὶ ἀρετῆς, μάλιστα δ' ὅτι τῆς ἀποικίας
ἡγεμόνι κεχρημέθ' αὖ σοὶ καὶ πολλὴν συνίσμεν δεινό- 25
τητα, πολλὴν δὲ σοφίαν, οὐ λόγῳ μᾶλλον ἢ ἔργῳ μα-
θόντες. ταῦτα ὁ Ῥωμύλος ἀκούσας ἀγαπᾷ μὲν ἔφη

2 με Reiske μὲν O 15 ὑπολαβόντες c. Kiessling 17 ὥς
ἀπὸ O | καταστήσεσθαι O 25 πολλὴν μὲν c. Grimm | συνί-
μεν A

βασιλείας ἄξιος ὑπ' ἀνθρώπων κριθεῖς· οὐ μέντοι γε λήψεσθαι τὴν τιμὴν πρότερον, ἐὰν μὴ καὶ τὸ δαιμόνιον ἐπιθεσπίσῃ δι' οἰωνῶν αἰσίαν.

- > V. Ὡς δὲ ἀκείνοις ἦν βουλομένοις προειπὼν
 5 ἡμέραν, ἐν ᾗ διαμαντεύσασθαι περὶ τῆς ἀρχῆς ἐμελλεν, ²⁴⁵
 ἐπειδὴ καθῆκεν ὁ χρόνος ἀναστὰς περὶ τὸν ὄρθρον
 ἐκ τῆς σκηνῆς προῆλθεν· στάς δὲ ὑπαίθριος ἐν καθαρῷ
 χωρίῳ καὶ προθύσας ἃ νόμος ἦν εὐχετο Δίί τε
 βασιλεῖ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οὓς ἐποιήσατο τῆς
 10 ἀποικίας ἡγεμόνας, εἰ βουλομένοις αὐτοῖς ἐστι βασι-
 λεύεσθαι τὴν πόλιν ὑφ' ἑαυτοῦ, σημεῖα οὐράνια φα-
 2 νῆναι καλά. μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ἀστραπή διῆλθεν
 ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ. τίθενται δὲ Ῥωμαῖοι
 τὰς ἐκ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ ἀστραπὰς αἰσίλους,
 15 εἴτε παρὰ Τυρρηγῶν διδαχθέντες, εἴτε πατέρων καθ-
 ηγησαμένων κατὰ τοιόνδε τινά, ὥς ἐγὼ πεῖδομαι,
 λογισμόν, ὅτι καθέδρα μὲν ἐστι καὶ στάσις ἀρίστη
 τῶν οἰωνοῖς μαντευομένων ἢ βλέπουσα πρὸς ἀνατο-
 λὰς, ὅθεν ἡλίου τε ἀναφοραὶ γίνονται καὶ σελήνης καὶ
 20 ἀστέρων πλανήτων τε καὶ ἀπλανῶν, ἣ τε τοῦ κόσμου
 περιφορά, δι' ἣν τοτὲ μὲν ὑπὲρ γῆς ἅπαντα τὰ ἐν
 αὐτῷ γίνεται, τοτὲ δὲ ὑπὸ γῆς, ἐκείθεν ἀρξαμένη
 3 τὴν ἐγκύκλιον ἀποδίδωσι κίνησιν. τοῖς δὲ πρὸς ἀνα-
 τολὰς βλέπουσιν ἀριστερὰ μὲν γίνεται <τὰ> πρὸς τὴν ²⁴⁶
 25 ἄρκτον ἐπιστρέφοντα μέρη, δεξιὰ δὲ <τὰ> πρὸς μεσημ-
 βρίαν φέροντα· τιμιώτερα δὲ τὰ πρότερα πέφνεν

1 ὑπ' αὐτῶν c. Cobet Obs. p. 40

σθαι c. Grimm

7 προῆλθε B

5 διαμαντεύσε-

11 φῆναι c. Reiske

15 παρὰ τῶν πατέρων Ambrosch

24. 25 τὰ add.

Sylburg

εἶναι τῶν ὑστέρων. μετεωρίζεται γὰρ ἀπὸ τῶν βορείων
μερῶν ὁ τοῦ ἄξονος πόλος, περὶ ὃν ἡ τοῦ κόσμου
στροφή γίνεται, καὶ τῶν πέντε κύκλων τῶν διεξωκό-
των τὴν σφαῖραν ὁ καλούμενος ἄρκτικὸς ἀεὶ τῇδε φα-
νερός· ταπεινοῦται δ' ἀπὸ τῶν νοτίων ὁ καλούμενος 5
ἀνταρκτικὸς κύκλος ἀφανῆς κατὰ τοῦτο τὸ μέρος.
εἰκὸς δὴ κράτιστα τῶν οὐρανίων καὶ μεταρσίων ση- 4
μείων ὑπάρχειν, ὅσα ἐκ τοῦ κρατίστου γίνεται μέρους,
ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν ἐστραμμένα πρὸς τὰς ἀνατολάς
ἡγεμονικωτέραν μοῖραν ἔχει τῶν προσεσπερίων, αὐ- 10
τῶν δὲ γε τῶν ἀνατολικῶν ὑψηλότερα τὰ βόρεια τῶν
νοτίων, ταῦτα ἂν εἴη κράτιστα. ὥς δέ τινες ἱστοροῦ- 5
σιν ἐκ παλαιοῦ τε καὶ πρὶν ἢ παρὰ Τυρρηνῶν μαθεῖν
247 τοῖς Ῥωμαίων προγόνοις αἰσίοι ἐνομίζοντο αἱ ἐκ τῶν
ἀριστερῶν ἀστραπαί. Ἀσκανίῳ γὰρ τῷ ἐξ Αἰνείου 15
γεγονότι, καθ' ὃν χρόνον ὑπὸ Τυρρηνῶν, οὗς ἤγε
βασιλεὺς Μεσέντιος, ἐπολεμεῖτο καὶ τειχέρης ἦν, περὶ
τὴν τελευταίαν ἔξοδον, ἣν ἀπεγνωκὼς ἤδη τῶν πραγ-
μάτων ἐμελλε ποιεῖσθαι, μετ' ὀλοφυρμοῦ τὸν τε Δία
καὶ τοὺς ἄλλους αἰτουμένῳ θεοῦς αἶσια σημεῖα δοῦναι 20
τῆς ἐξόδου φασὶν αἰθρίας οὐσης ἐκ τῶν ἀριστερῶν
ἀστράφαι τὸν οὐρανόν. τοῦ δ' ἀγῶνος ἐκείνου λα-
βόντος τὸ κράτιστον τέλος διαμεῖναι παρὰ τοῖς ἐκγό-
νοις αὐτοῦ νομιζόμενον αἰσίον τόδε τὸ σημείον.

➤ VI. Τότε δ' οὖν ὁ Ῥωμύλος ἐπειδὴ τὰ παρὰ τοῦ 25
δαιμονίου βέβαια προσέλαβε, συγκαλέσας τὸν δῆμον

1 μετεωρίζεται δὲ vel δὴ vel αὖ Stephanus 3 διεξω-
κότων B 4—6 verba αἰεὶ — ἄρκτικος om. Ba add. Bmg.
5 νοτίων καὶ ὁ καλούμενος ἄρκτικος Bmg 9 τετραμμένα
c. Cobet Obs. p. 40 17 μεσέντιος A 20 σημεῖα τῆς
ἐξόδου δοῦναι B 23 ἐκγόνοις AbB ἐγγόνοις Aa

εἰς ἐκκλησίαν καὶ τὰ μαντεῖα δηλώσας βασιλεὺς ἀπο-
 δείκνυται πρὸς αὐτῶν καὶ κατεστήσατο ἐν ἔθει τοῖς
 μετ' αὐτὸν ἅπασι μήτε βασιλείας μήτε ἀρχὰς λαμ-
 βάνειν, ἐὰν μὴ καὶ τὸ δαιμόνιον αὐτοῖς ἐπιθεσπίσῃ,
 5 διέμεινέ τε μέχρι πολλοῦ φυλαττόμενον ὑπὸ Ῥωμαίων
 τὸ περὶ τοὺς οἰωνισμοὺς νόμιμον, οὐ μόνον βασι-
 λευομένης τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ κατάλυσιν
 τῶν μονάρχων ἐν ὑπάτων καὶ στρατηγῶν καὶ τῶν
 2 ἄλλων τῶν κατὰ νόμους ἀρχόντων αἰρέσει. πέπαν-
 10 ται δ' ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, πλὴν οἷον εἰκῶν
 τις αὐτοῦ λείπεται τῆς ὁσίας αὐτῆς ἕνεκα γινομένη.
 ἐπανυλίζονται μὲν γὰρ οἱ τὰς ἀρχὰς μέλλοντες λαμ-
 βάνειν καὶ περὶ τὸν ὄρθρον ἀνιστάμενοι ποιοῦνται
 τινὰς εὐχὰς ὑπαίθριοι, τῶν δὲ παρόντων τινὲς ὀρνι-
 15 θοσκοπῶν μισθὸν ἐκ τοῦ δημοσίου φερόμενοι ἀστρα-
 πὴν αὐτοῖς μηνύειν ἐκ τῶν ἀριστερῶν φασιν τὴν οὐ-
 3 γενομένην. οἱ δὲ τὸν ἐκ τῆς φωνῆς οἰωνὸν λαβόν-
 τες ἀπέρχονται τὰς ἀρχὰς παραληψόμενοι οἱ μὲν αὐτὸ
 τοῦθ' ἱκανὸν ὑπολαμβάνοντες εἶναι τὸ μηδὲνα γενέ-
 20 σθαι τῶν ἐναντιουμένων τε καὶ κωλύοντων οἰωνῶν,
 οἱ δὲ καὶ παρὰ τὸ βούλημα τοῦ θεοῦ κωλύοντος, ἔστι
 γὰρ ὅτε βιαζόμενοι καὶ τὰς ἀρχὰς ἀρπάζοντες μᾶλλον
 4 ἢ λαμβάνοντες. δι' οὗς πολλὰ μὲν ἐν γῇ στρατια

3 παραλαμβάνειν c. Reiske 4 ἐπιθεσπίσει B θεσπίσει
 7 τῆς πόλεως βασιλευμένης B 11 τῆς ὁσίας ταύτης O corr.
 Stephanus τῆς ὁσίας γ' αὐτῆς Casaubonus 14 τινὰς et φε-
 ρομένους c. Kiessling Pr. Bas. p. 6. 15 μισθὸν Ba 16 ἐπε-
 σημαίνειν vel tale quid susp. Kiessling σημαίνειν Cobet Obs.
 p. 41 | φασιν ἐκ τῶν α. O praeter B 18 τὰς ἀρχὰς AB |
 περιληψόμενοι A 21 ἔστιν ὅτε Reiske 22 ἀρπάζοντες
 μᾶλλον ἢ B α. ἢ μ. A 23 δι' οὗς AB

Ρωμαίων ἀπώλοντο πανώλεθροι, πολλοὶ δ' ἐν θαλάττῃ στόλοι διεφθάρησαν αὐτάνδρῳι, ἄλλαι τε μεγάλαι καὶ δεινὰ περιπέττειαι τῇ πόλει συνέπεσον αἰῶν ἐν ὀδυνοῖς πολέμοις, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἐμφυλίους διχοστασίας, ἐμφανεστάτῃ δὲ καὶ μεγίστῃ καὶ κατὰ τὴν 5 μὴν ἡλικίαν, ὅτε Λικίννιος Κραῖστος ἀνὴρ οὐδενὸς ἐνέτερος τῶν καθ' ἑαυτὸν ἡγεμόνων στρατιὰν ἤγεν πρὸς τὸ Πάρθων ἔθνος, ἐναντιούμενου τοῦ δαιμονίου πολλὰ χαίρειν φράσας τοῖς ἀποτρέπουσι τὴν ἐξοδὸν ἰσχυροῖς μυθίοις ὅσοις γενομένοις. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῆς 10 εἰς τὸ δαιμόνιον ὀλιγορίας, ἣ χρῶνται τινες ἐν τοῖς κατὰ ἡμᾶς χρόνοις, πολὺ ἔργον ἂν εἴη λέγειν.

> VII. Ὁ δὲ Ῥωμύλος ἀποδειχθεὶς τοῦτον τὸν τρόπον ὑπὸ τε ἀνθρώπων καὶ θεῶν βασιλεὺς τὰ τε ποῦντα δεινὰ καὶ φιλοκίνδυνος ὁμολόγηται γενέσθαι 15 αἱ πολιτεῖαν ἐξηγήσασθαι τὴν κρατίστην φρονιμώτατος. διέξιμι δ' αὐτοῦ τὰς πράξεις τὰς τε πολιτικὰς αἱ <τὰς> κατὰ πολέμους, ὧν καὶ λόγον ἂν τις ἐν ἱστορίας φηγήσει ποιήσαιο. ἐρῶ δὲ πρῶτον ὑπὲρ τοῦ κόσμου 2 τῆς πολιτείας, ὃν ἐγὼ πάντων ἡγοῦμαι πολιτικῶν κόσμων ἀνταρθέστατον ἐν εἰρήνῃ τε καὶ κατὰ πολέμους. ἦν δὲ τοιόσδε· τριχῇ νεύμας τὴν πληθὺν ἅπασαν ἐκάστην ὧν μοιρῶν τὸν ἐπιφανέστατον ἐπέστησεν ἡγεμόνα. πρῶτα τῶν τριῶν πάλιν μοιρῶν ἐκάστην εἰς δέκα 30 μοίρας διελών, ἴσους ἡγεμόνας καὶ τούτων ἀπέδειξε 25

2 συμφορὰ post ἄλλαι τε A 3 περιπέττειαι om. ABa
 4 ἐν om. B | ἐμφύλιους A 5 ἐμφανεστάται δὲ καὶ μέγισται O,
 corr. Reiske | καὶ ante κατὰ del. Ambrosch 6 κράστος AB
 12 πολὺ om. B | ἔργον ἂν B ἂν ἔργον R 15 ὁμολόγηται B
 16 ὁμολογεῖται R 17 αὐτοῦ πράξεις B 18 τὰς add. Syl-
 burg | λόγων A

τοὺς ἀνδρειοτάτους· ἐκάλει δὲ τὰς μὲν μείζους μοί
 τρίβους, τὰς δ' ἐλάττους κουρίας, ὥς καὶ κατὰ
 3 ἡμέτερον βίον ἔτι προσαγορεύονται. εἴη δ' ἂν Ἑλλ
 γλώττη τὰ ὀνόματα ταῦτα μεθερμηνεύόμενα φ
 5 μὲν καὶ τριττὺς ἢ τρίβους, φράτρα δὲ καὶ λόχοι
 κουρία, καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν τὰς τῶν τρίβων ἢ
 μονίας ἔχοντες φύλαρχοί τε καὶ τριττῦναρχοι,
 καλοῦσι Ῥωμαῖοι τριβούνους· οἱ δὲ ταῖς κουρί
 ἐφεσθηκότες καὶ φρατρίαρχοι καὶ λοχαγοί, οὓς ἐκεῖ
 4 κουρίωνας ὀνομάζουσι. διήρηντο δὲ καὶ εἰς δεκά
 10 αὶ φρατραι πρὸς αὐτοῦ, καὶ ἡγεμῶν ἐκάστην ἐκόσ
 δεκάδα, δεκουρίων κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν προ
 αγορευόμενος. ὥς δὲ διεκρίθησαν ἅπαντες καὶ συ
 τάχθησαν εἰς φυλάς καὶ φράτρας, διελὼν τὴν γῆν
 15 τριάκοντα κλήρους ἴσους ἐκάστη φράτρα κλήρον ἅ
 δωκεν ἓνα, ἐξελὼν τὴν ἀρκοῦσαν εἰς ἑρὰ καὶ τεμέ
 καὶ τινα καὶ τῷ κοινῷ γῆν καταλιπών. μία μὲν αὖ
 διαίρεσις ὑπὸ Ῥωμύλου τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῆς χώρας
 <ῆ> περιέχουσα τὴν κοινὴν καὶ μεγίστην ἰσότητι
 20 τοιαύδε τις ἦν.

> VIII. Ἐτέρᾳ δὲ αὐτῶν πάλιν τῶν ἀνδρῶν ἢ
 φιλάνθρωπα καὶ τὰς τιμὰς διανέμουσα κατὰ τ
 ἀξίαν, ἣν μέλλω διηγείσθαι. τοὺς ἐπιφανεῖς κατὰ
 νος καὶ δι' ἀρετὴν ἐπαινουμένους καὶ χρήμασιν
 25 ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὐπόρους, οἷς ἤδη παῖδες ἦσι

5 τρίβους B τρίβος R | φρατρα Ba 8 καὶ καλοῦσι A
 τριβουλῖους A | ταῖς κουρίαις R ταῖς φράτραις B 10
 ρίωνας B κουρίωνας R 11 πρὸς αὐτοὺς B 12 δεκου
 om. AB 13 διετάχθησαν B 19 ἢ add. Ambrosch 24
 οὓς B 25 εὐπόροις Ba | ἤδη παῖδες οἷς ἦσαν B

διώριζεν ἀπὸ τῶν ἀσήμεων καὶ ταπεινῶν καὶ ἀπόρων.
 262 ἐκάλει δὲ τοὺς μὲν ἐν τῇ καταδεστέρῃ τύχῃ πληβεί-
 ους, ὥς δ' ἂν Ἕλληνες εἴποιεν δημοτικούς· τοὺς δ' ἐν
 τῇ κρείττονι πατέρας εἶτε διὰ τὸ πρεσβεύειν ἡλικία
 τῶν ἄλλων, εἰδ' ὅτι παῖδες αὐτοῖς ἦσαν, εἶτε διὰ τὴν 5
 ἐπιφάνειαν τοῦ γένους, εἶτε διὰ πάντα ταῦτα· ἐκ τῆς
 Ἀθηναίων πολιτείας, ὥς ἂν τις εἰκάσειε, τῆς κατ'
 ἐκείνους τὸν χρόνον ἔτι διαμενούσης τὸ παράδειγμα
 λαβών. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ εἰς δύο μέρη νεύμαντες τὸ 2
 πληθος εὐπατρίδας μὲν ἐκάλουν τοὺς ἐκ τῶν ἐπι- 10
 φανῶν οἰκῶν καὶ χρήμασι δυνατούς, οἷς ἡ τῆς πόλεως
 ἀνέκειτο προστασία, ἄγροίκους δὲ τοὺς ἄλλους πολί-
 τας, οἱ τῶν κοινῶν οὐδενὸς ἦσαν κύριοι· σὺν χρόνῳ
 δὲ καὶ οὗτοι προσελήφθησαν ἐπὶ τὰς ἀρχάς. οἱ μὲν δὴ 3
 τὰ πιθανώτατα περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας ἱστοροῦν- 15
 τες διὰ ταύτας τὰς αἰτίας κληθῆναι φασὶ τοὺς ἄνδρας
 ἐκείνους πατέρας καὶ τοὺς ἐκγόνους αὐτῶν πατρι-
 κίους, οἱ δὲ πρὸς τὸν ἰδιον φθόνον ἀναφέροντες τὸ
 53 πρᾶγμα καὶ διαβάλλοντες εἰς δυσγένειαν τὴν πόλιν
 οὐ διὰ ταῦτα πατρικίους ἐκείνους κληθῆναι φασιν, 20
 ἀλλ' ὅτι πατέρας εἶχον ἀποδείξαι μόνοι, ὥς τῶν γε
 ἄλλων δραπετῶν ὄντων καὶ οὐκ ἐχόντων ὀνομάσαι
 πατέρας ἐλευθέρους. τεκμήριον δὲ τούτου παρέχον- 4
 σιν, ὅτι τοὺς μὲν πατρικίους, ὁπότε δόξειε τοῖς βασι-
 λεῦσι συγκαλεῖν, οἱ κήρυκες ἐξ ὀνόματός τε καὶ πα- 25
 τρώθεν ἀνηγόρευον, τοὺς δὲ δημοτικούς ὑπηρεταί
 τινὲς ἀθρόους κέρασι βοεῖοις ἐμβυκανῶντες ἐπὶ τὰς

2 πληβίους B 14 καὶ om. B 20 * φασι O 27 τινες
 ἀθρόοι AB, corr. Reiske ἀθρόους καὶ κέρασι Bücheler | ἐκβυ-
 κανῶντες B

τοὺς ἀνδρειοτάτους· ἐκάλει δὲ τὰς μὲν μείζους
 τρίβους, τὰς δ' ἐλάττους κουρίας, ὥς καὶ κα
 3 ἡμέτερον βίον ἔτι προσαγορεύονται. εἴη δ' ἂν ἰ
 γλῶττι τὰ ὀνόματα ταῦτα μεθερμηνεύμενα
 5 μὲν καὶ τριττὺς ἢ τρίβους, φράτρα δὲ καὶ λ
 κουρία, καὶ τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν τὰς τῶν τρίβα
 μονίας ἔχοντες φύλαρχοί τε καὶ τριττάρχο
 καλοῦσι Ῥωμαῖοι τριβούνους· οἱ δὲ ταῖς κο
 4 ἐφεστηκότες καὶ φρατρίαρχοι καὶ λοχαγοί, οὓς
 10 κουρίωνας ὀνομάζουσι. διήρηντο δὲ καὶ εἰς δ
 αὶ φράτραι πρὸς αὐτοῦ, καὶ ἡγεμῶν ἐκάστην ἰ
 δεκάδα, δεκουρίων κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτταν
 ἀγορευόμενος. ὥς δὲ διεκρίθησαν ἅπαντες καὶ
 15 τάχθησαν εἰς φυλὰς καὶ φράτρας, διελὼν τὴν ἰ
 τριάκοντα κλήρους ἴσους ἐκάστη φράτρα κληρο
 ὠκεν ἓνα, ἐξελὼν τὴν ἀρκοῦσαν εἰς ἑρὰ καὶ
 καὶ τινα καὶ τῷ κοινῷ γῆν καταλιπών. μίαν μὲ
 διαίρεσιν ὑπὸ Ῥωμύλου τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τῆς
 <ῆ> περιέχουσα τὴν κοινὴν καὶ μερίστην ἰ
 20 τοιάδε τις ἦν.

> VIII. Ἐτέρα δὲ αὐτῶν πάλιν τῶν ἀνδρῶν
 φιλόανθρωπα καὶ τὰς τιμὰς διανέμουσα καὶ
 ἀξίαν, ἣν μέλλω διηγείσθαι. τοὺς ἐπιφανεῖς κα
 νος καὶ δι' ἀρετὴν ἐπαινουμένους καὶ χρήμα
 25 ἐν τοῖς τότε καιροῖς εὐπόρους, οἷς ἤδη παῖδες

5 τρίβους B τρίβος R | φράτρα Ba 8 καὶ καλοῦ
 τριβούνους A | ταῖς κουρίαις R ταῖς φράτραις B
 ρίωνας B κουρίωνας R 11 πρὸς αὐτοὺς B 12 δε
 om. AB 13 διετάχθησαν B 19 ἢ add. Ambrosch
 οὗς B 25 εὐπόροις Ba | ἥδη παῖδες οἷς ἦσαν B

διώριζεν ἀπὸ τῶν ἀσήμεων καὶ ταπεινῶν καὶ ἀπόρων.
 152 ἐκάλει δὲ τοὺς μὲν ἐν τῇ καταδεστέρᾳ τύχῃ πληβεί-
 ους, ὡς δ' ἂν Ἕλληνες εἰποῖεν δημοτικούς· τοὺς δ' ἐν
 τῇ κρείττονι πατέρας εἶτε διὰ τὸ πρεσβεύειν ἡλικία
 τῶν ἄλλων, εἶθ' ὅτι παῖδες αὐτοῖς ἦσαν, εἶτε διὰ τὴν 5
 ἐπιφάνειαν τοῦ γένους, εἶτε διὰ πάντα ταῦτα· ἐκ τῆς
 Ἀθηναίων πολιτείας, ὡς ἂν τις εἰκάσειε, τῆς κατ'
 ἐκείνους τὸν χρόνον ἔτι διαμενουσῆς τὸ παράδειγμα
 λαβόν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ εἰς δύο μέρη νείμαντες τὸ 2
 κλήθος εὐπατρίδας μὲν ἐκάλουν τοὺς ἐκ τῶν ἐπι- 10
 φανῶν οἰκῶν καὶ χρήμασι δυνατούς, οἷς ἡ τῆς πόλεως
 ἀνέκειτο προστασία, ἀγροίκους δὲ τοὺς ἄλλους πολί-
 τας, οἱ τῶν κοινῶν οὐδενὸς ἦσαν κύριοι· σὺν χρόνῳ
 δὲ καὶ οὗτοι προσελήφθησαν ἐπὶ τὰς ἀρχάς. οἱ μὲν δὴ 3
 τὰ πιθανώτατα περὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας ἰστοροῦν- 15
 τες διὰ ταύτας τὰς αἰτίας κληθῆναι φασὶ τοὺς ἄνδρας
 ἐκείνους πατέρας καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐτῶν πατρι-
 κίους, οἱ δὲ πρὸς τὸν ἰδιον φθόνον ἀναφέροντες τὸ
 παράγμα καὶ διαβάλλοντες εἰς δυσγένειαν τὴν πόλιν
 οὐ διὰ ταῦτα πατρικίους ἐκείνους κληθῆναι φασιν, 20
 ἀλλ' ὅτι πατέρας εἶχον ἀποδεῖξαι μόνοι, ὡς τῶν γε
 ἄλλων δραπετῶν ὄντων καὶ οὐκ ἐχόντων ὀνομάσαι
 πατέρας ἐλευθέρους. τεκμήριον δὲ τούτου παρέχου- 4
 σιν, ὅτι τοὺς μὲν πατρικίους, ὁπότε δόξειε τοῖς βασι-
 λεῦσι συγκαλεῖν, οἱ κήρυκες ἐξ ὀνόματός τε καὶ πα- 25
 τρώθεν ἀνηγόρευον, τοὺς δὲ δημοτικούς ὑπηρέται
 κινεῖς ἀθρόους κέρασι βοελοῖς ἐμβυκανῶντες ἐπὶ τὰς

2 πληβίους B 14 καὶ om. B 20 * φασὶ O 27 τινες
 ἄνθρωποι AB, corr. Reiske ἀθρόους καὶ κέρασι Bücheler ἐκβυ-
 κανῶντες B

ἐκκλησίας συνῆγον. ἔστι δὲ οὔτε ἢ τῶν κηρύκων ἀνά-
 κλησις τῆς εὐγενείας τῶν πατρικίων τεκμήριον, οὔτε
 ἢ τῆς βυκάνης φωνὴ τῆς ἀγνωσίας τῶν δημοτικῶν
 σύμβολον, ἀλλ' ἐκείνη μὲν τιμῆς, αὕτη δὲ τάχους.
 5 οὐ γὰρ οἴοντες ἦν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὴν πληθὺν καλεῖν
 ἐξ ὀνόματος.

> VIII. Ὁ δὲ Ῥωμύλος ἐπειδὴ διέκρινε τοὺς κρείτ-
 τους ἀπὸ τῶν ἡττόνων, ἐνομοθέτει μετὰ τοῦτο καὶ
 διέταττεν, ἃ χρὴ πράττειν ἑκατέρους· τοὺς μὲν εὐπα-
 10 τρίδας ἱερᾶσθαι τε καὶ ἄρχειν καὶ δικάζειν καὶ μεθ'
 ἑαυτοῦ τὰ κοινὰ πράττειν ἐπὶ τῶν κατὰ <τὴν> πόλιν
 ἔργων μένοντας, τοὺς δὲ δημοτικοὺς τούτων μὲν
 ἀπολελύσθαι τῶν πραγματειῶν ἀπείρους τε αὐτῶν
 ὄντας καὶ δι' ἀπορίαν χρημάτων ἀσχόλους, γεωργεῖν²⁴
 15 δὲ καὶ κτηνοτροφεῖν καὶ τὰς χρηματοποιοὺς ἐργά-
 ζεσθαι τέχνας, ἵνα μὴ στασιάζωσιν, ὥσπερ ἐν ταῖς
 ἄλλαις πόλεσιν, ἢ τῶν ἐν τέλει προπηλακίζόντων τοὺς
 ταπεινοὺς ἢ τῶν φάύλων καὶ ἀπόρων τοῖς ἐν ταῖς
 2 ὑπεροχαῖς φθονοῦντων. παρακαταθήκας δὲ ἔδωκε
 20 τοῖς πατρικίοις τοὺς δημοτικοὺς ἐπιτρέψας ἑκάστῳ
 τῶν ἐκ τοῦ πλήθους, ὃν αὐτὸς ἐβούλετο, νέμειν προ-
 στατήν, ἔθος Ἑλληνικὸν καὶ ἀρχαῖον, ᾧ Θετταλοὶ
 τε μέχρι πολλοῦ χρώμενοι διετέλεσαν καὶ Ἀθηναῖοι
 κατ' ἀρχάς, ἐπὶ τὰ κρείττω λαβόν. ἐκείνοι μὲν γὰρ
 25 ὑπεροπτικῶς ἐχρῶντο τοῖς πελάταις ἔργα τε ἐπι-
 τάττοντες οὐ προσήκοντα ἐλευθέροις, καὶ ὁπότε μὴ
 πράξειάν τι τῶν κελευομένων, πληγὰς ἐντείνοντες καὶ

11 τὴν add. Reiske 13 πραγμαμάτων A 21 τῶν ἐκ
 τοῦ πλήθους om. B | προστατεῖν A 24 ἐπεὶ τὰ B | ἔλαβον B
 μεταλαβὼν c. Stephanus

155 τὰλλα ὥσπερ ἀργυρωνήτοις παραχρῶμενοι. ἐκάλουν
 δὲ Ἀθηναῖοι μὲν θήτας τοὺς πελάτας ἐπὶ τῆς λατρείας,
 156 Θετταλοὶ δὲ πενέστας ὀνειδίζοντες αὐτοῖς εὐθύς ἐν
 τῇ κλήσει τὴν τύχην. ὁ δὲ Ῥωμύλος ἐπικλήσει τε εὐ- 3
 προπεῖ τὸ πρᾶγμα ἐκόσμησε πατρωνεῖαν ὀνομάσας 5
 τὴν τῶν πενήτων καὶ ταπεινῶν προστασίαν, καὶ τὰ
 ἔργα χρηστὰ προσέθηκεν ἑκατέροις, καὶ φιλανθρωπὸν
 καὶ πολιτικὰς κατασκευαζόμενος αὐτῶν τὰς συζυγίας.

> X. Ἦν δὲ τὰ ὑπ' ἐκείνου τότε ὀρισθέντα καὶ μέ-
 χρι πολλοῦ παραμείναντα χρόνου Ῥωμαίοις ἔδη περὶ 10
 τὰς πατρωνείας τοιάδε· τοὺς μὲν πατρικίους ἔδει τοῖς
 ἑαυτῶν πελάταις ἐξηγεῖσθαι τὰ δίκαια, ὧν οὐκ εἶχον
 ἐκεῖνοι τὴν ἐπιστήμην, παρόντων τε αὐτῶν καὶ μὴ
 παρόντων τὸν αὐτὸν ἐπιμελεῖσθαι τρόπον ἅπαντα
 πράττοντας, ὅσα περὶ παίδων πράττουσι πατέρες, εἰς 15
 χρημάτων τε καὶ τῶν περὶ χρήματα συμβολαίων λό-
 γον· δίκας τε ὑπὲρ τῶν πελατῶν ἀδικουμένων λαγ-
 17 γάνειν, εἴ τις βλάπτοιτο περὶ τὰ συμβόλαια, καὶ τοῖς
 ἐγκαλοῦσιν ὑπέχειν· ὥς δὲ ὀλίγα περὶ πολλῶν ἄν τις
 εἰποι πᾶσαν αὐτοῖς εἰρήνην τῶν τε ἰδίων καὶ τῶν 20
 κοινῶν πραγμάτων, ἧς μάλιστα ἐδέοντο, παρέχειν.
 τοὺς δὲ πελάτας ἔδει τοῖς ἑαυτῶν προστάταις θυγα- 2
 τέρας τε συνεκδίδοσθαι γαμουμένας, εἰ σπανίζοιεν οἱ
 πατέρες χρημάτων, καὶ λύτρα καταβάλλειν πολεμίοις,
 εἴ τις αὐτῶν ἢ παίδων αἰχμάλωτος γένοιτο· δίκας τε 25

1 χρώμενοι A 5 πατρωνίαν A 8 ἐργαζόμενος B ἐξεργαζόμενος?
 10 χρόνου om. A 11 πατρωνίας A | τοῖς μὲν A
 τοῖς . . . B 13 καὶ παρόντων τε c. Reiske 15 περὶ] ὑπὲρ
 Sintenis Em. Dion. III p. 22, Cobet Obs. p. 41 16 περὶ
 χρημάτων C et Meineke | λόγων A 21 ὥς μάλιστα ἐδύναντο
 c. Kiessling 23 γαμουμένας del. Ruedler Tiroc. p. 21

ἀλόντων ιδίας ἢ ζημίας ὀφλόντων δημοσίας ἀργυρί-
 κὸν ἐχούσας τίμημα ἐκ τῶν ιδίων λύεσθαι χρημάτων,
 οὐ δανείσματα ποιοῦντας, ἀλλὰ χάριτας· ἐν τε ἀρχαῖς
 καὶ γερηφορίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς εἰς τὰ κοινὰ δα-
 5 πάναις τῶν ἀναλωμάτων ὡς τοὺς γένει προσήκοντας
 3 μετέχειν. κοινῇ δ' ἀμφοτέροις οὔτε ὅσιον οὔτε θέμις
 ἦν κατηγορεῖν ἀλλήλων ἐπὶ δίκαις ἢ καταμαρτυρεῖν ἢ
 ψῆφον ἐναντίαν ἐπιφέρειν ἢ μετὰ τῶν ἐχθρῶν ἐξε-
 τάζεσθαι. εἰ δέ τις ἐξελεγχθεῖη τούτων τι διαπραττό-
 10 μενος ἐνοχος ἦν τῷ νόμῳ τῆς προδοσίας, ὃν ἐκίρωσεν
 ὁ Ῥωμύλος, τὸν δὲ ἀλόντα τῷ βουλομένῳ κτείνειν —
 ὅσιον ἦν ὡς θυῖμα τοῦ καταχθονίου Διός. ἐν ἔθει —
 γὰρ Ῥωμαίοις, ὅσους ἐβούλοντο νηποινὶ τεθνάναι, τὰ —
 τούτων σώματα θεῶν ὀφωδήτινι, μάλιστα δὲ τοῖς —
 15 καταχθονίοις κατονομάζειν· ὁ καὶ τότε ὁ Ῥωμύλος —
 4 ἐποίησε. τοιγάρτοι διέμειναν ἐν πολλαῖς γενεαῖς οὐ —
 δὲν διαφέρουσαι συγγενικῶν ἀναγκαιοτήτων αἰ τῶν
 πελατῶν τε καὶ προστατῶν συζυγίαι παισὶ παίδων
 συνιστάμεναι, καὶ μέγας ἔπαινος ἦν τοῖς ἐκ τῶν ἐπι-
 20 φανῶν οἰκῶν ὡς πλείστους πελάτας ἔχειν τὰς τε προ-
 γονικὰς φυλάττουσι διαδοχὰς τῶν πατρωνειῶν καὶ
 διὰ τῆς ἐαυτῶν ἀρετῆς ἄλλας ἐπικτωμένοις, ὃ τε ἀγῶν
 [ὑπὲρ] τῆς εὐνοίας ὑπὲρ τοῦ μὴ λειφθῆναι τῆς ἀλλή-
 λων χάριτος ἔκτοπος ἡλίκος ἀμφοτέροις ἦν τῶν μὲν
 25 πελατῶν ἅπαντα τοῖς προσταταῖς ἀξιούντων ὡς δυ-

1 ιδίας om. B probante Meinekio | δημοσίας del. Meineke
 4 γερηφορίαις corruptum est; an τελεσφορίαις? 6 θεμετιν
 c. Reiske 12 ἐν ἔθει Kiessling, ἐνθεν O 13 Ῥωμαῖοι B |
 νηποινει Ba 15 χθονίοις A 21 πατρωνειῶν A 23 ὑπὲρ
 del. Kiessling, ὑπὲρ τῆς εὐνοίας del. Cobet Obs. p. 41 24 ἐκ-
 τόπως Bb

νάμεως εἶχον ὑπηρετεῖν, τῶν δὲ πατρικίων ἥκιστα βουλομένων τοῖς πελάταις ἐνοχλεῖν χρηματικὴν τε οὐδὲμίαν δωρεὰν προσιεμένων· οὕτως ἐγκρατὴς ὁ βίος ἦν αὐτοῖς ἀπάσης ἡδονῆς καὶ τὸ μακαρίον ἀρετῇ μετρῶν, οὐ τύχη. 5

» XI. Οὐ μόνον δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τὸ δημοτικὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν πατρικίων ἦν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀποίκων αὐτῆς πόλεων καὶ τῶν ἐπὶ συμμαχία καὶ φιλικῇ προσελθουσῶν καὶ τῶν ἐκ πολέμου κεκρατημένων ἐκάστη φύλακας εἶχε καὶ προστατάς οὓς ἐβούλετο 10
Ῥωμαίων. καὶ πολλάκις ἡ βουλή τὰ ἐκ τούτων ἀμφισβητήματα τῶν πόλεων καὶ ἐθνῶν ἐπὶ τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν ἀποστελλούσα, τὰ ὑπ' ἐκείνων δικασθέντα κύρια ἤγειτο. οὕτω δὲ ἄρα βέβαιος ἦν ἡ 2
Ῥωμαίων ὁμόνοια τὴν ἀρχὴν ἐκ τῶν ὑπὸ Ῥωμύλου 15
κατασκευασθέντων λαβοῦσα ἐθνῶν, ὥστε οὐδέποτε δι' αἵματος καὶ φόνου τοῦ κατ' ἀλλήλων ἐχώρησαν ἐντὸς ἑξακοσίων καὶ τριάκοντα ἐτῶν, πολλῶν καὶ μεγάλων ἀμφισβητημάτων γενομένων τῷ δήμῳ πρὸς τοὺς ἐν τέλει περὶ τῶν κοινῶν, ὡς ἐν ἀπάσαις φιλεῖ γίγνε- 20
σθαι μικραῖς τε καὶ μεγάλαις πόλεσιν· ἀλλὰ πείθον- 3
τες καὶ διδάσκοντες ἀλλήλους καὶ τὰ μὲν εἰκοντες, τὰ δὲ παρ' εἰκόντων λαμβάνοντες, πολιτικὰς ἐποιοῦντο τὰς τῶν ἐγκλημάτων διαλύσεις. ἐξ οὗ δὲ Γάιος Γράκχους ἐπὶ τῆς δημορχικῆς ἐξουσίας γενόμενος διέφθειρε τὴν 25
τοῦ πολιτεύματος ἀρμονίαν, οὐκέτι πέπαιννται σφάτ-

5 ἐμέτρον Cobet l. l. μετρῶν R μέτρον B 8 .. τῆς πόλεων Bb 13 ἀποστελλασα c. Reiske 22 ἐκόντες Bb 23 ἐκόντων O, corr. Reiske | ἐποίουν c. Kieseling ἐποιοῦντο O 24 γράγγος A

τοντες ἀλλήλους καὶ φυγάδας ἐλαύνοντες ἐκ τῆς πόλεως καὶ οὐδενὸς τῶν ἀνηκέστων ἀπεχόμενοι παρὰ τὸ νικᾶν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἕτερος ἐστὶ τοῖς λόγοις καιρὸς ἐπιτηθειότερος.

- 5 ➤ XII. Ὁ δὲ Ῥωμύλος ἐπειδὴ ταῦτα διεκόσμησε βουλευτὰς εὐθύς ἔγνω καταστήσασθαι, μεθ' ὧν πράττειν τὰ κοινὰ ἐμελλεν, ἐκ τῶν πατρικίων ἄνδρας ἑκατὸν ἐπιλέξαμενος. ἐποιεῖτο δὲ αὐτῶν τοιάνδε τὴν διαίρεσιν· αὐτὸς μὲν ἐξ ἀπάντων ἓνα τὸν ἄριστον
10 ἀπέδειξεν, ᾧ τὰς κατὰ πόλιν ᾤετο δεῖν ἐπιτρέπειν οἰκονομίας, ὅτε αὐτὸς ἐξάγοι στρατιὰν ὑπερόριον·
2 τῶν δὲ φυλῶν ἑκάστη προσέταξε τρεῖς ἄνδρας ἐλέσθαι τοὺς ἐν τῇ φρονηματώτῃ τότε ὄντας ἡλικίᾳ καὶ δι' εὐγένειαν ἐπιφανεῖς. μετὰ δὲ τοὺς ἐννέα τούτους
15 ἑκάστην φράτρην πάλιν ἐκέλευσε τρεῖς ἐκ τῶν πατρικίων ἀποδείξαι τοὺς ἐπιτηθειοτάτους· ἔπειτα τοῖς πρῶ-261 τοῖς ἐννέα τοῖς ὑπὸ τῶν φυλῶν ἀποδειχθεῖσι τοὺς ἐννεήκοντα προσθεῖς, οὓς αἱ φράτραι προεχειρίσαντο, καὶ τούτων, ὃν αὐτὸς προέκρινεν, ἡγεμόνα ποιήσας
20 τὸν τῶν ἑκατὸν ἐξεπλήρωσε βουλευτῶν ἀριθμὸν.
3 τοῦτο τὸ συνέδριον Ἑλληνιστὶ ἐρμηνευόμενον γερούσιαν δύνатаι δηλοῦν καὶ μέχρι τοῦ παρόντος ὑπὸ Ῥωμαίων οὕτως καλεῖται. πότερον δὲ διὰ γῆρας τῶν

8 τοιάνδε τινὰ τὴν c. Reiske 9 αἴρεσιν c. Cobet Obs. p. 42 10 κατὰ τὴν πόλιν c. Ambrosch 13 τε ὄντας Sintenis Em. Dion. I p. 9 15 *ἐκάστη φράτρεα O 16 ἀποδείξει Kiessling ἐπιλέξει O ἐπιλέξασθαι Kayser Ann. phil. 1863 p. 4 17 τοῖς — ἀποδειχθεῖσι del. Garrer Obs. p. 36
18 προεχειρίσαντο? 19 προέκρινεν? 21 συνέδριον <ἐκάλει σενάτων ὃ> c. Reiske συνέδριον <κατὰ τὴν μὲν ἐπιχώριον διάλειπον καλεῖται Σενάτος, τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα> Ἑλληνιστὶ c. Cobet Obs. p. 42 23 οὕτως ὑπὸ Ῥωμαίων A

ἑλάνττονα τοῖς βουλευταῖς ἐπιτρέπειν
 να μηδὲν γίγνηται περὶ τὰς δίκας
 λήν τε συνάγειν καὶ δῆμον συγκαλεῖν
 ἄρχειν καὶ τὰ δόξαντα τοῖς πλείοσιν
 ταῦτα μὲν ἀπέδωκε βασιλεῖ τὰ γέγρα καὶ 5
 οὗτοις ἡγεμονίαν ἔχειν αὐτοκράτορα ἐν πο-
 τῷ δὲ συνεδρίῳ τῆς βουλῆς τιμὴν καὶ δυνα- 2
 ἀνέθηκε τοιάνδε· περὶ παντὸς ὅτου ἂν εἰση-
 βασιλεὺς διαγινώσκειν τε καὶ ψῆφον ἐπιφέρειν,
 ὅ τι ἂν δόξη τοῖς πλείοσι τοῦτο νικᾶν· ἐκ τῆς 10
 ακωνικῆς πολιτείας καὶ τοῦτο μετενεργάμενος. οὐδὲ
 γὰρ οἱ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς αὐτοκράτορες ἦσαν
 ὅ τι βούλονται πράττειν, ἀλλ' ἡ γερουσία πᾶν εἶχε
 τῶν κοινῶν τὸ κράτος. τῷ δὲ δημοτικῷ πλήθει τρία 3
 ταῦτα ἐπέτρεψεν· ἀρχαιρεσιάζειν τε καὶ νόμους ἐπι- 15
 265κυροῦν καὶ περὶ πολέμου διαγινώσκειν, ὅταν ὁ βασι-
 λεὺς ἐφῇ, οὐδὲ τούτων ἔχοντι τὴν ἐξουσίαν ἀνεπίλη-
 πτον, ἂν μὴ καὶ τῇ βουλῇ ταῦτα δοκῇ. ἔφερε δὲ τὴν
 ψῆφον οὐχ ἅμα πᾶς ὁ δῆμος, ἀλλὰ κατὰ τὰς φράτρας
 συγκαλούμενος· ὅ τι δὲ ταῖς πλείοσι δόξειε φράτραις 20
 τοῦτο ἐπὶ τὴν βουλὴν ἀνεφέρετο. ἐφ' ἡμῶν δὲ μετὰ-
 κείται τὸ ἔθος· οὐ γὰρ ἡ βουλὴ διαγινώσκει τὰ ψη-
 φισθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου, τῶν δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς
 γνωσθέντων ὁ δῆμός ἐστι κύριος· πότερον δὲ τῶν
 ἔθων κρεῖττον, ἐν κοινῷ τίθημι τοῖς βουλομένοις 25
 σκοπεῖν. ἐκ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης οὐ μόνον τὰ 4
 πολιτικά πράγματα σώφρονας ἐλάμβανε καὶ τεταγμέ-
 νας τὰς διοικήσεις, ἀλλὰ καὶ τὰ πολεμικὰ ταχέας καὶ

σιν ἐπὶ τῆς δξύτητος τῶν ὑπηρεσιῶν, (τοὺς γὰρ ἔτο
 μους καὶ ταχεῖς περὶ τὰ ἔργα κέλερας οἱ Ῥωμαῖοι
 καλοῦσιν) ὥς δὲ Οὐαλέριος ὁ Ἀντιεύς φησιν ἐπὶ τοῖς
 3 ἡγεμόνοισιν αὐτῶν τοῦτ' ἔχοντος τοῦνομα. ἦν γὰρ καὶ
 5 τούτων ἡγεμὼν ὁ διαφανέστατος, ᾧ τρεῖς ὑπετάγησαν
 ἑκατόνταρχοι καὶ αὐτῷς ὑπ' ἐκείνοις ἑτεροὶ τὰς ὑπο-
 δεεστέρας ἔχοντες ἀρχάς, οἱ κατὰ πόλιν μὲν αἰχμη-
 φόροι τε αὐτῷ παρηκολούθουν καὶ τῶν κλεινομένων
 ὑπηρέται, κατὰ δὲ τὰς στρατείας πρόμαχοί τε ἦσαν
 10 καὶ παρασπισταί· καὶ τὰ πολλὰ οὗτοι κατώρθουν ἐν
 τοῖς ἀγῶσι πρῶτοί τε ἄρχοντες μάχης καὶ τελευταῖοι
 τῶν ἄλλων ἀφιστάμενοι, ἱππεῖς μὲν ἐνθα ἐπιτήθειον
 εἰς πεδίον ἐνιππομαχῆσαι, πεζοὶ δὲ ὅπου τραχὺς εἴη
 4 καὶ ἀνιππος τόπος. τοῦτό μοι δοκεῖ παρὰ Λακιδαι-
 15 μονίων μετενέγκασθαι τὸ ἔθος μαθὼν ὅτι καὶ κατ'
 ἐκείνοις οἱ γενναιότατοι τῶν νέων τριακόσιοι φύλακες
 ἦσαν τῶν βασιλέων, οἷς ἐχρῶντο κατὰ τοὺς πολέμους
 παρασπισταῖς, ἱππεῦσί τε οὔσι καὶ πεζοῖς.

> XIII. Καταστησάμενος δὲ ταῦτα διέκρινε τὰς
 20 τιμὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἃς ἐκάστους ἐβούλετο ἔχειν.
 βασιλεὺς μὲν οὖν ἐξήρτη τάδε τὰ γέγρα· πρῶτον μὲν
 ἱερῶν καὶ θυσιῶν ἡγεμονίαν ἔχειν καὶ πάντα δὲ
 ἐκείνου πράττεσθαι τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια, ἐκεί-
 νόμων τε καὶ πατρίων ἐθισμῶν φυλακὴν ποιέειν
 25 καὶ παντὸς τοῦ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ συνθήκας δικαιοῦ
 προνοεῖν τῶν τε ἀδικημάτων τὰ μέγιστα μὲν αὐτῷ

3 γαλέριος AB | Ἀντιάς c. Cobet Obs. p. 43 4 αὐτῶν
 om. A 6 ἑκατοντάρχαι O corr. Kiessling 7 κατὰ τὴν
 πόλιν c. Ambrosch | μὲν om. B 8 ἡκολούθουν B 9 στρα-
 τιάς B 10 οὗτοι B

καταλεγέντων εἰς αὐτὸ ἀνδρῶν ἢ δι' ἀρετὴν ταύ-
της ἔτυχε τῆς ἐπικλήσεως οὐκ ἔχω τὸ σαφὲς εἰπεῖν.
καὶ γὰρ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς ἀρίστους γέρον-
τας εἰώθεσαν οἱ παλαιοὶ καλεῖν. οἱ δὲ μετέχοντες τοῦ
βουλευτηρίου πατέρες ἔγγραφοι προσηγορεύθησαν καὶ 5
μέχρις ἐμοῦ ταύτης ἐτύγγανον τῆς προσηγορίας.
Ἑλληνικὸν δὲ ἄρα καὶ τοῦτο <τὸ> ἔθος ἦν. τοῖς γοῦν 4
βασιλεῦσιν, ὅσοι τε πατέρας ἀρχὰς παραλάβοιεν καὶ
ὅσους ἢ πληθὺς αὐτῇ καταστήσαιοι ἡγεμόνας, βου-
λευτήριον ἦν ἐκ τῶν κρατίστων, ὡς Ὅμηρός τε καὶ 10
οἱ παλαιότατοι τῶν ποιητῶν μαρτυροῦσι· καὶ οὐχ
262 ὥσπερ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις αὐθάδεις καὶ μονο-
γνώμονες ἦσαν αἱ τῶν ἀρχαίων βασιλέων δυναστεῖαι.
> XIII. Ὡς δὲ κατεσκευάσατο καὶ τὸ βουλευτικὸν
τῶν γερόντων συνέδριον ἐκ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν, ὁρῶν 15
ὅπερ εἰκὸς ὅτι καὶ νεότητος αὐτῷ δεήσει τινὸς συντε-
ταγμένης, ἣ χρήσεται φυλακῆς ἕνεκα τοῦ σώματος
καὶ πρὸς τὰ κατεπείγοντα τῶν ἔργων ὑπηρεσίᾳ, τρια-
κοσίους ἀνδρας ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων οἰκῶν τοὺς
ἐρρωμενεστάτους τοῖς σώμασιν ἐπιλεξάμενος, οὓς 20
ἀπέδειξαν αἱ φράτραι τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅνπερ τοὺς
βουλευτὰς ἐκάστη φράτρα δέκα νέους, τούτους τοὺς
ἀνδρας αἱ περὶ αὐτὸν εἶχεν· ὄνομα δὲ κοινὸν ἅπαν- 2
τες οὗτοι ἔσχον κελέριοι, ὡς μὲν οἱ πλείους γράφου-

2 κλήσεως c. Stephanus | τὸ ἀσφαλὲς A 3 τοὺς πρεσβυ-
τάτους c. Cobet Obs. p. 42 | καὶ ἀρίστους A 7 τὸ add.
Kiessling 14 κατεσκευάσατο c. Ambrosch 18 ὑπηρεσίας
c. Bücheler 20 τοῦ σώματος A 22 ἐκ αὐτῆς φράτραι A
ἐκάστη φράτρα B | τούτους τε τοὺς A 23 αὐτὸν AB
24 ἅπαντες οὗτοι ἔσχον B ἅπαντες δ' καὶ νῦν κατέστησεν
ἔσχον A cf. Cobet Var. Lect. p. 371 ἅπαντες ὅσοι συγκατέστη-
σαν c. Reiske

σιν ἐπὶ τῆς ὀξύτητος τῶν ὑπηρεσιῶν, (τοὺς γὰρ ἐτοί-
 μους καὶ ταχεῖς περὶ τὰ ἔργα κέλερας οἱ Ῥωμαῖοι
 καλοῦσιν) ὥς δὲ Οὐαλέριος ὁ Ἀντιεύς φησιν ἐπὶ τοῦ²⁶³
 3 ἡγεμόνος αὐτῶν τοῦτ' ἔχοντος τοῦνομα. ἦν γὰρ καὶ
 5 τοῦτων ἡγεμὼν ὁ διαφανέστατος, ᾧ τρεῖς ὑπετάγησαν
 ἑκατόνταρχοι καὶ αὐθις ὑπ' ἐκείνοις ἔτεροι τὰς ὑπο-
 δεεστέρας ἔχοντες ἀρχάς, οἳ κατὰ πόλιν μὲν αἰχμο-
 φόροι τε αὐτῷ παρηκολούθουν καὶ τῶν κλευομένων
 ὑπηρεταί, κατὰ δὲ τὰς στρατείας πρόμαχοί τε ἦσαν
 10 καὶ παρασπισταί· καὶ τὰ πολλὰ οὗτοι κατώρθουν ἐν
 τοῖς ἀγῶσι πρῶτοί τε ἄρχοντες μάχης καὶ τελευταῖοι
 τῶν ἄλλων ἀφιστάμενοι, ἱππεῖς μὲν ἔνθα ἐπιτήδειον
 εἶη πεδίον ἐνιππομαχῆσαι, πεζοὶ δὲ ὅπου τραχύς εἴη
 4 καὶ ἀνιππος τόπος. τοῦτό μοι δοκεῖ παρὰ Λακεδαι-
 15 μονίων μετενέγκασθαι τὸ ἔθος μαθὼν ὅτι καὶ παρ'
 ἐκείνοις οἱ γενναιότατοι τῶν νέων τριακόσιοι φύλακες
 ἦσαν τῶν βασιλέων, οἷς ἐχρῶντο κατὰ τοὺς πολέμους
 παρασπισταῖς, ἱππεῦσί τε οὔσι καὶ πεζοῖς.

> XIII. Καταστησάμενος δὲ ταῦτα διέκρινε τὰς
 20 τιμὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἃς ἐκάστους ἐβούλετο ἔχειν.
 βασιλεῖ μὲν οὖν ἐξήρητο τάδε τὰ γέγρα· πρῶτον μὲν²⁶⁴
 ἱερῶν καὶ θυσιῶν ἡγεμονίαν ἔχειν καὶ πάντα δι'
 ἐκείνου πράττεσθαι τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια, ἔπειτα
 νόμων τε καὶ πατριῶν ἐθισμῶν φυλακὴν ποιεῖσθαι
 25 καὶ παντὸς τοῦ κατὰ φύσιν ἢ κατὰ συνθήκας δικαίου
 προνοεῖν τῶν τε ἀδικημάτων τὰ μέγιστα μὲν αὐτὸν

3 γαλέριος AB | Ἀντιάς c. Cobet Obs. p. 43 4 αὐτῶν
 om. A 6 ἑκατοντάρχαι O corr. Kiessling 7 κατὰ τὴν
 πόλιν c. Ambrosch | μὲν om. B 8 ἡκολούθουν B 9 στρα-
 τιάς B 10 οὗτοι B

δικάζειν, τὰ δ' ἐλάττωνα τοῖς βουλευταῖς ἐπιτρέπειν
 προνοοῦμενον ἵνα μηδὲν γίνηται περὶ τὰς δίκας
 πλημμελές, βουλὴν τε συνάγειν καὶ δῆμον συγκαλεῖν
 καὶ γνώμης ἄρχειν καὶ τὰ δόξαντα τοῖς πλείοσιν
 ἐπιτελεῖν. ταῦτα μὲν ἀπέδωκε βασιλεὺς τὰ γέγραφα καὶ 5
 ἔτι πρὸς τοῦτοις ἡγεμονίαν ἔχειν αὐτοκράτορα ἐν πο-
 λέμῳ. τῷ δὲ συνεδρίῳ τῆς βουλῆς τιμὴν καὶ δυνά- 2
 στείαν ἀνέθηκε τοιάνδε· περὶ παντὸς ὅτου ἂν εἰση-
 γῇται βασιλεὺς διαγινώσκειν τε καὶ ψῆφον ἐπιφέρειν,
 καὶ ὅ τι ἂν δόξῃ τοῖς πλείοσι τοῦτο νικᾶν· ἐκ τῆς 10
 Λακωνικῆς πολιτείας καὶ τοῦτο μετενεγκάμενος. οὐδὲ
 γὰρ οἱ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς αὐτοκράτορες ἦσαν
 ὅ τι βούλοιντο πράττειν, ἀλλ' ἡ γερούσια πᾶν εἶχε
 τῶν κοινῶν τὸ κράτος. τῷ δὲ δημοτικῷ πλήθει τρία 3
 ταῦτα ἐπέτρεψεν· ἀρχαιρεσιάζειν τε καὶ νόμους ἐπι- 15
 265 κρυοῦν καὶ περὶ πολέμου διαγινώσκειν, ὅταν ὁ βασι-
 λεὺς ἐφῇ, οὐδὲ τούτων ἔχοντι τὴν ἐξουσίαν ἀνεπίλη-
 πτον, ἂν μὴ καὶ τῇ βουλῇ ταῦτα δοκῇ. ἔφερε δὲ τὴν
 ψῆφον οὐχ ἅμα πᾶς ὁ δῆμος, ἀλλὰ κατὰ τὰς φράτρας
 συγκαλούμενος· ὅ τι δὲ ταῖς πλείοσι δόξειε φράτραις 20
 τοῦτο ἐπὶ τὴν βουλὴν ἀνεφέρετο. ἐφ' ἡμῶν δὲ μετά-
 κειται τὸ ἔθος· οὐ γὰρ ἡ βουλὴ διαγινώσκει τὰ ψη-
 φισθέντα ὑπὸ τοῦ δήμου, τῶν δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς
 γνωσθέντων ὁ δῆμός ἐστι κύριος· πότερον δὲ τῶν
 ἔθων κρεῖττον, ἐν κοινῷ τίθημι τοῖς βουλομένοις 25
 σκοπεῖν. ἐκ δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης οὐ μόνον τὰ 4
 πολιτικὰ πράγματα σώφρονας ἐλάμβανε καὶ τεταγμέ-
 νας τὰς διοικήσεις, ἀλλὰ καὶ τὰ πολεμικὰ ταχέας καὶ

εὐπειθεῖς. ὁπότε γὰρ αὐτῷ φανείη στρατιὰν ἐξάγειν,
οὔτε χιλιάρχους τότε ἔδει ἀποδείκνυσθαι κατὰ φυλὰς
οὔτε ἑκατοντάρχους. κατὰ λόχους οὔτε ἱππέων ἡγε-
μόνας οὔτε ἐξαριθμεῖσθαι τε καὶ λοχίεσθαι καὶ τάξιν²⁶⁶
5 ἐκάστους τὴν προσήκουσαν λαμβάνειν· ἀλλὰ βασι-
λεὺς μὲν τοῖς χιλιάρχοις παρήγγελλεν, ἐκεῖνοι δὲ
τοῖς λοχαγοῖς· παρὰ δὲ τούτων οἱ δεκάδαρχοι μαθόν-
τες ἐξῆγον τοὺς ὑποτεταγμένους ἑαυτοῖς ἑαστοί, ἀφ'
ἐνός τε κελεύσματος εἴτε πᾶσα ἢ δύναμις εἴτε μοῖρά
10 τις ἐξ αὐτῆς κληθείη τὰ ὅπλα ἔχουσα παρῇν εἰς τὸν
ἀποδειχθέντα τόπον εὐτρεπῆς.

> XV. Τεταγμένην μὲν οὖν καὶ κεκοσμημένην πρὸς
εἰρήνην τε ἀποχωρῶντως καὶ πρὸς τὰ πολέμια ἐπιτη-
δεῖως ἐκ τούτων τῶν πολιτευμάτων τὴν πόλιν ὁ
15 Ῥωμύλος ἀπειργάσατο, μεγάλην δὲ καὶ πολυάνθρω-
2 πον ἐκ τῶνδε· πρῶτον μὲν εἰς ἀνάγκην κατέστησε
τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς ἅπασαν ἄρρενα γενεὰν ἐκτρέ-
φειν καὶ θυγατέρων τὰς πρωτογόνους, ἀποκτινύναι
δὲ μηδὲν τῶν γεννωμένων νεώτερον τριετοῦς, πλὴν
20 εἴ τι γένοιτο παιδίον ἀνάπηρον ἢ τέρας εὐθὺς ἀπό-
γονῆς. ταῦτα δ' οὐκ ἐκώλυσεν ἐκτιθέναι τοὺς γεινα-
μένους ἐπιδείξαντας πρότερον πέντε ἀνδράσι τοῖς
ἐγγιστα οἰκοῦσιν, ἐὰν ἀκείνοις συνδοκῇ. κατὰ δὲ

1 στρατεῖαν ABa 3 ἑκατοντάρχους B ἑκατοντάρχας R
5 ἐκάστους B ἐκάστον A | ἀναλαμβάνειν A λαμβάνειν B? Reiske,
Kiessling Cobet Obs. p. 43 | λοχίεσθαι ἀλλὰ βασιλεὺς μὲν τ.
χ. παρήγγειλεν τάξιν ἐκάστους τὴν προσήκουσαν λαμβάνειν,
ἐκεῖνοι δὲ Sintenis Em. Dion. II p. 6 7 δεκάδαρχοι A δεκαδ-
άρχοι B, corr. Sylburg 9 ἐνός τε B ἐνός δὲ R | * ἅπασα O
11 τόπον om. B | εὐπρεπῆς Ba 12 τεταγμένην B συντε-
ταγμένην Reiske | κεκοσμένην. B 15 δὲ om. A | πολυάνθρω-
πόν τε A | τούτων δὲ A

267 τῶν μὴ πειθομένων τῷ νόμῳ ζημίας ὥρισεν ἄλλας
 τε καὶ τῆς οὐσίας αὐτῶν τὴν ἡμίσειαν εἶναι δημοσίαν.
 ἔπειτα καταμαθὼν πολλὰς τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν πό- 3
 λεων πονηρῶς ἐπιτροπευομένης ὑπὸ τυραννίδων τε
 καὶ ὀλιγαρχιῶν, τοὺς ἐκ τούτων ἐκπίπτοντας τῶν 5
 πόλεων συχνοὺς ὄντας, εἰ μόνον εἶεν ἐλεύθεροι, δια-
 κρίνων. οὐτε συμφορὰς οὐτε τύχας αὐτῶν ὑποδέ-
 χεσθαι καὶ μετὰγειν ὥς ἑαυτὸν ἐπεχείρει, τὴν τε
 Ῥωμαίων δύναμιν ἀυξῆσαι βουληθεὶς καὶ τὰς τῶν
 περιοίκων ἐλαττώσαι· ἐποίει δὲ ταῦτα πρόφασιν 10
 ἐξευρὼν εὐπρεπῇ καὶ εἰς θεοῦ τιμὴν τὸ ἔργον ἀνα-
 φέρων. τὸ γὰρ μετὰξὺ χωρίον τοῦ τε Καπιτωλίου καὶ 4
 τῆς ἄκρας, ὃ καλεῖται νῦν κατὰ τὴν Ῥωμαίων διά-
 λεκτον μεθόριον θυεῖν δρυμῶν καὶ ἦν τότε τοῦ
 συμβεβηκότος ἐπώνυμον, ὅλαις ἀμφιλαφέσι κατ' ἀμ- 15
 φοτέρως τὰς συναπτούσας τοῖς λόφοις λαγόνας ἐπί-
 σκιον, ἱερὸν ἀνελὺς ἄστυλον ἱκέταις καὶ ναδὸν ἐπὶ τούτῳ
 κατασκευασάμενος (ὅτῳ δὲ ἄρα θεῶν ἢ δαιμόνων οὐκ
 ἔχω τὸ σαφὲς εἰπεῖν) τοῖς καταφεύγουσιν εἰς τοῦτο
 168 τὸ ἱερὸν ἱκέταις τοῦ τε μηδὲν κακὸν ὑπ' ἐχθρῶν 20
 παθεῖν ἐγγυητὴς ἐγίνετο τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας
 προφάσει καὶ εἰ βούλονται παρ' αὐτῷ μένειν πολι-
 τείας μετεδίδου καὶ γῆς μοῖραν, ἣν κτήσαιο πολε-
 μίους ἀφελόμενος. οἱ δὲ συνέρρεον ἐκ παντὸς τόπου
 τὰ οἰκεία φεύγοντες κακὰ καὶ οὐκέτι ἐτέρωσε ἀπαντί- 25
 σταντο ταῖς καθ' ἡμέραν ὁμιλίαις καὶ χάρισιν ὑπ'
 αὐτοῦ κατεχόμενοι.

16 συναγαγούσας A (Ambrosch) 20 κακὸν παθεῖν ὑπ'
 ἐχθρῶν B 21 ἐγένετο Grimm 23 μοίρας vulgo legitur,
 μοῖραν editio Kiessl. sola praebeh, del. Reudler Tiroc. p. 22
 24 ἣν κτήσαιο πολεμίους AB

εὐπειθεῖς. ὁπότε γὰρ αὐτῷ φανεῖη στρατιὰν ἐξάγειν, οὔτε χιλιάρχους τότε ἔδει ἀποδεῖκνυσθαι κατὰ φυλάς οὔτε ἑκατοντάρχους. κατὰ λόχους οὔτε ἱππέων ἡγεμόνας οὔτε ἐξαριθμεῖσθαι τε καὶ λοχίζεσθαι καὶ τάξιν²⁶⁶
⁵ ἑκάστους τὴν προσήκουσαν λαμβάνειν· ἀλλὰ βασιλεὺς μὲν τοῖς χιλιάρχοις παρήγγελλεν, ἐκείνοι δὲ τοῖς λοχαγοῖς· παρὰ δὲ τούτων οἱ δεκάδαρχοι μαθόντες ἐξήγον τοὺς ὑποτεταγμένους ἑαυτοῖς ἕκαστοι, ἅφ' ἑνός τε κελεύσματος εἴτε πᾶσα ἢ δύναμις εἴτε μοῖρα²⁶⁷
¹⁰ τις ἐξ αὐτῆς κληθεῖη τὰ ὅπλα ἔχουσα παρῇν εἰς τὸν ἀποδειχθέντα τόπον εὐτρεπής.

> XV. Τεταγμένην μὲν οὖν καὶ κεκοσμημένην πρὸς εἰρήνην τε ἀποχωρῶντως καὶ πρὸς τὰ πολέμια ἐπιτηδείως ἐκ τούτων τῶν πολιτευμάτων τὴν πόλιν ὁ²⁶⁸
¹⁵ Ῥωμύλος ἀπειργάσατο, μεγάλην δὲ καὶ πολυάνθρωπον²⁶⁹
² πον ἐκ τῶνδε· πρῶτον μὲν εἰς ἀνάγκην κατέστησε τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς ἅπασαν ἄρρενα γενεὰν ἐκτρέφειν καὶ θυγατέρων τὰς πρωτογόνους, ἀποκτινύναι δὲ μηδὲν τῶν γεννωμένων νεώτερον τριετοῦς, πλήν²⁷⁰
²⁰ εἴ τι γένοιτο παιδίον ἀνάπηρον ἢ τέρας εὐθύς ἀπὸ γουῆς. ταῦτα δ' οὐκ ἐκώλυσεν ἐκτιθέναι τοὺς γεινόμενους ἐπιδεδιξαντας πρότερον πέντε ἀνδράσι τοῖς ἔγγιστα οἰκοῦσιν, ἂν κἀκείνοις συνδοκῇ. κατὰ δὲ

1 στρατιάν A Ba 3 ἑκατοντάρχους B ἑκατοντάρχας R
 5 ἑκάστους B ἑκάστου A | ἀναλαμβάνειν A λαμβάνειν B? Reiske, Kiessling Cobet Obs. p. 43 | λοχίζεσθαι ἀλλὰ βασιλεὺς μὲν τ. χ. παρήγγειλεν τάξιν ἑκάστους τὴν προσήκουσαν λαμβάνειν, ἐκείνοι δὲ Sintenis Em. Dion. II p. 6 7 δεκάδαρχοι A δεκαδάρχαι B, corr. Sylburg 9 ἑνός τε B ἑνός δὲ R | * ἅπασα O
 11 τόπον om. B | εὐτρεπής Ba 12 τεταγμένη B συντεταγμένην Reiske | κεκοσμένη. B 15 δὲ om. A | πολυάνθρωπόν τε A | τούτων δὲ A

267 τῶν μὴ πειθομένων τῷ νόμῳ ζημίας ὥρισεν ἄλλας
 τε καὶ τῆς οὐσίας αὐτῶν τὴν ἡμίσειαν εἶναι δημοσίαν.
 ἔπειτα καταμαθὼν πολλὰς τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν πό- 3
 λεων πονηρῶς ἐπιτροπευομένας ὑπὸ τυραννίδων τε
 καὶ ὀλιγαρχιῶν, τοὺς ἐκ τούτων ἐκπίπτοντας τῶν 5
 πόλεων συχνοὺς ὄντας, εἰ μόνον εἶεν ἐλεύθεροι, δια-
 κρίνων οὔτε συμφορὰς οὔτε τύχας αὐτῶν ὑποδέ-
 χεσθαι καὶ μετὰγειν ὥς ἑαυτὸν ἐπεχέρει, τὴν τε
 Ῥωμαίων δύναμιν ἀυξῆσαι βουληθεὶς καὶ τὰς τῶν
 περιοίκων ἐλαττωσάμενος ἐποίησε δὲ ταῦτα πρόφασιν 10
 ἐξευρὼν εὐπρεπῆ καὶ εἰς θεοῦ τιμὴν τὸ ἔργον ἀνα-
 φέρων. τὸ γὰρ μετὰ τὸ χωρίον τοῦ τε Καπιτωλίου καὶ 4
 τῆς ἄκρας, ὃ καλεῖται νῦν κατὰ τὴν Ῥωμαίων δια-
 λεκτον μεθόριον δυνεῖν δρυμῶν καὶ ἦν τότε τοῦ
 συμβεβηκότος ἐπώνυμον, ὕλαις ἀμφιλαφέσει κατ' ἀμ- 15
 φοτέρως τὰς συναπτούσας τοῖς λόφοις λαγόνους ἐπί-
 σκιον, ἱερὸν ἀνεὶς ἄστυλον ἱκέταις καὶ ναὸν ἐπὶ τούτῳ
 κατασκευασάμενος (ὅτῳ δὲ ἄρα θεῶν ἢ δαιμόνων οὐκ
 ἔχω τὸ σαφὲς εἰπεῖν) τοῖς καταφεύγουσιν εἰς τοῦτο
 168 τὸ ἱερὸν ἱκέταις τοῦ τε μηδὲν κακὸν ὑπ' ἐχθρῶν 20
 παθεῖν ἐγγυητῆς ἐγίνετο τῆς εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας
 προφάσει καὶ εἰ βούλοιντο παρ' αὐτῷ μένειν πολι-
 τεύειν μετεδίδου καὶ γῆς μοῖραν, ἣν κτήσαιο πολε-
 μίους ἀφελόμενος. οἱ δὲ συνέρρουσαν ἐκ παντὸς τόπου
 τὰ οἰκεία φεύγοντες κακὰ καὶ οὐκέτι ἐτέρωσε ἀπαντί 25
 σταντο ταῖς καθ' ἡμέραν ὁμιλίαις καὶ χάρισιν ὑπ'
 αὐτοῦ κατεχόμενοι.

16 συναγαγούσας A (Ambrosch) 20 κακὸν παθεῖν ὑπ'
 ἐχθρῶν B 21 ἐγένετο Grimm 23 μοίρας vulgo legitur,
 μοῖραν editio Kiessl. sola praebet, del. Rendler Tiroc. p. 22
 24 ἣν κτήσαιο πολεμίους AB

5 XVI. Τρίτον ἦν ἐτι Ῥωμύλου πολίτευμα, ὃ πάν-
 των μάλιστα τοὺς Ἕλληνας ἀσκεῖν ἔδει, κράτιστον
 ἀπάντων πολιτευμάτων ὑπάρχον, ὡς ἐμὴ δόξα φέρει,
 ὃ καὶ τῆς βεβαίου Ῥωμαίοις ἐλευθερίας ἦρχε καὶ τῶν
 10 ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀγόντων οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν
 παρέσχε, τὸ μῆτε κατασφάττειν ἡβηδὸν τὰς ἀλούσας
 πολέμῳ πόλεις μῆτε ἀνδραποδίζεσθαι μηδὲ γῆν αὐτῶν
 ἀνιέναι μηλόβοτον, ἀλλὰ κληροῦχους εἰς αὐτὰς ἀπο-269
 στέλλειν ἐπὶ μέρει τινὶ τῆς χώρας καὶ ποιεῖν ἀποι-
 10 κίας τῆς Ῥώμης τὰς κρατηθείσας, ἐνίαις δὲ καὶ πολι-
 2 τείας μεταδιδόναι. ταῦτά τε δὴ καὶ τᾶλλα τούτοις
 ὁμοία καταστησάμενος πολιτεύματα μεγάλην ἐκ μικρᾶς
 ἐποίησε τὴν ἀποικίαν, ὡς αὐτὰ τὰ ἔργα ἐδήλωσεν. οἱ
 μὲν γὰρ συνοικίσαντες μετ' αὐτοῦ τὴν Ῥώμην οὐ
 15 πλείους ἦσαν ἀνδρῶν τρισχιλίων πεζοὶ καὶ τριακοσίων
 ἐλάττους ἱππεῖς· οἱ δὲ καταλειφθέντες ὑπ' ἐκείνου,
 ὅτ' ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισθη, πεζοὶ μὲν ἑξακισχίλιοι
 πρὸς τέτταρσι μυριάσιν, ἱππεῖς δ' οὐ πολὺ ἀπέχοντες
 3 χιλίων. ἐκείνου δὲ ἄρξαντος τῶν πολιτευμάτων τού-
 20 των οἳ τε βασιλεῖς οἱ μετ' αὐτὸν ἡγήσάμενοι τῆς
 πόλεως τὴν αὐτὴν ἐφυλάξαντο προαίρεσιν καὶ οἱ μετ'
 ἐκείνους τὰς ἐνιαυσίους λαμβάνοντες ἀρχὰς ἔστιν ἃ
 καὶ προστιθέντες, οὕτως ὥστε μηδενὸς ἔθνους τοῦ270
 δοκοῦντος εἶναι πολυανθρωποτάτου τὸν Ῥωμαίων
 25 γενέσθαι δῆμον ἐλάττονα.

1 ὃ πάντα μάλιστα A ὃ μάλιστα B 4 Ῥωμαίοις βεβαίον B
 5 ἀναγόντων A 6 παρέσχε τὸ μῆκετι A ἡγάγετο μῆτε B
 11 ταῦτα δὲ δὴ B | ἄλλα A καὶ ἔτ' ἄλλα Meineke 14 συνοι-
 κήσαντες B 18 τέτταρσι A τέσσαρσι R 19 τούτων τῶν
 πολιτευμάτων A 21 ἐφυλάξαν A 24 τῶν Ῥωμαίων A

> XVII. Τὰ δὲ Ἑλλήνων ἔθνη παρὰ ταῦτα ἐξετάζων οὐκ ἔχω πῶς ἐπαινέσω τὰ τε Λακεδαιμονίων καὶ τὰ τῶν Θηβαίων καὶ τῶν μέγιστον ἐπὶ σοφίᾳ φρονούντων Ἀθηναίων, οἳ φυλάττοντες τὸ εὐγενὲς καὶ μηδενὶ μεταδιδόντες εἰ μὴ σπανίοις τῆς παρ' ἑαυτοῖς πολιτείας (ἐῷ γὰρ λέγειν ὅτι καὶ ξενηλατοῦντες ἔνιοι) πρὸς τῷ μηδὲν ἀπολαῦσαι ταύτης τῆς μεγαληγορίας ἀγαθὸν καὶ τὰ μέγιστα δι' αὐτὴν ἐβλάβησαν. Σπαρ- 2
τιαῖται μὲν γε πταίσαντες μάχῃ τῇ περὶ Λεῦκτρα, ἐν ἧ ἡμίλους καὶ ἐπτακοσίους ἄνδρας ἀπέβαλον, οὐκέτι 10
τὴν πόλιν ἡδυνήθησαν ἐκ τῆς συμφορᾶς ταύτης ἀναλαβεῖν, ἀλλ' ἀπέστησαν τῆς ἡγεμονίας σὺν αἰσχύνῃ. Θηβαῖοι δὲ καὶ Ἀθηναῖοι ἐξ ἑνὸς τοῦ περὶ Χαιρώνειαν ἀτυχήματος ἅμα τὴν τε προστασίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐλευθερίαν τὴν πάτριον ὑπὸ Μακεδόνων ἀφῆρέ- 15
271θησαν. ἡ δὲ Ῥωμαίων πόλις ἐν Ἰβηρίᾳ τε καὶ Ἰταλίᾳ³ πολέμους ἔχουσα μεγάλους Σικελίαν τε ἀφεστῶσαν ἀνακτωμένη καὶ Σαρδόνα καὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραγμάτων ἐκπεπολεμμένων πρὸς αὐτὴν καὶ Καρχηδόνοιο ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν πάλιν ἀνι- 20
σταμένης καὶ τῆς Ἰταλίας οὐ μόνον ἀφεστῶσης ὀλίγου δεῖν πάσης, ἀλλὰ καὶ συνεπαγούσης τὸν Ἀννιβιακὸν κληθέντα πόλεμον, τοσούτοις περιπετῆς γενομένη κινδύνοις κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οὐχ ὅπως ἐκακιάθη διὰ τὰς τότε τύχας, ἀλλὰ καὶ προσέλαβεν ἰσχὺν ἐξ 25
αὐτῶν ἔτι μείζονα τῆς προτέρας τῷ πλήθει τοῦ στρα-

2 ἐπαινέσαι A | καὶ τῶν Θ. B 9 μὲν γε μιᾷ πταίσαντες
c. Cobet Obs. p. 43 16 εἰς ἰβηρίαν τε καὶ ἰταλίαν B 17 π.
πολεμοῦσα c. Kayser Ann. phil. 1861 p. 9 ἔχουσα πολέμειν
c. Reiske 19 πρὸς αὐτούς AB

τιωτικοῦ πρὸς ἅπαντα διαρκῆς γενομένη τὰ δεινὰ,
 ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ὑπολαμβάνουσί τινες εὐνοία τύχης
 4 χρησαμένη· ἐπεὶ ταύτης γε χάριν ᾤχετ' ἂν ὑποβρύχιος
 ἐξ ἐνὸς τοῦ περὶ Κάννας πτώματος, ὅτε αὐτῇ ἀπὸ μὲν
 5 ἑξακισχιλίων ἱππέων ἐβδομήκοντα καὶ τριακόσιοι
 περιελείφθησαν, ἀπὸ δὲ μυριάδων ὀκτὼ τῶν εἰς τὸ
 κοινὸν στρατεύμα καταγραφεισῶν ὀλίγῳ πλείους τρις-
 χιλίων ἐσώθησαν.

ᾧ XVIII. Ταῦτά τε δὴ τοῦ ἀνδρὸς ἄγαμαι καὶ ἔτι
 10 πρὸς τοῦτοις ἃ μέλλω λέγειν, ὅτι τοῦ καλῶς οἰκεῖ-272
 σθαι τὰς πόλεις αἰτίας ὑπολαβάν, ἃς θρυλοῦσι μὲν
 ἅπαντες οἱ πολιτικοί, κατασκευάζουσι δ' ὀλίγοι, πρῶ-
 τον μὲν τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν, ἣς παρούσης
 ἅπαντα τοῖς ἀνθρώποις ἐπὶ τὰ κρείττω συμφέρεται,
 15 ἔπειτα σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην, δι' ἃς ἦττον
 ἑλληλοὺς βλάπτοντες μᾶλλον ὁμονοοῦσι καὶ τὴν εὐ-
 δαιμονίαν οὐ ταῖς αἰσχίσταις μετροῦσιν ἡδοναῖς ἀλλὰ
 τῷ καλῷ, τελευταίαν δὲ τὴν ἐν τοῖς πολέμοις γεν-
 ναιότητα τὴν παρασκευάζουσιν εἶναι καὶ τὰς ἄλλας
 20 ἀρετὰς τοῖς ἔχουσιν ὀφελίμους, οὐκ ἀπὸ ταῦτομάτου
 παραγίνεσθαι τούτων ἕκαστον τῶν ἀγαθῶν ἐνόμισεν,
 2 ἀλλ' ἔγνω διότι νόμοι σπουδαῖοι καὶ καλῶν ξήλος
 ἐπιτηδευμάτων εὐσεβῆ καὶ σώφρονα καὶ τὰ δίκαια
 ἀσκοῦσαν καὶ τὰ πολέμια ἀγαθὴν ἐξεργάζονται πό-
 25 λιν· ὧν πολλὴν ἔσχε πρόνοιαν τὴν ἀρχὴν ποιησά-
 μενος ἀπὸ τῶν περὶ τὰ θεῖα καὶ δαιμόνια σεβασμῶν.
 ἰερὰ μὲν οὖν καὶ τεμένη καὶ βωμοὺς καὶ ξοάνων

10 ωλίσθαι B 12 πρώτην A 14 φέρεται B 19 τοῖς
 ἄλλας Bb 22 διότι B ὅτι R 23 εὐσεβῆ καὶ δίκαια ἀσκού-
 σαν καὶ σάφρονα B

73 ἰδρῦσεις μορφάς τε αὐτῶν καὶ σύμβολα καὶ δυνάμεις
καὶ δωρεάς, αἷς τὸ γένος ἡμῶν εὐηργέτησαν, ἐορτάς
τε ὁποίας τινὰς ἐκάστω θεῶν ἢ δαιμόνων ἄγεσθαι
προσῆκει καὶ θυσίας, αἷς χαίρουσι γεραίρομενοι πρὸς
ἀνθρώπων, ἐκ χειρὸς αὐτῶν καὶ πανηγύρεις καὶ πό- 5
νων ἀναπαύλας καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὁμοίως κατε-
στήσατο τοῖς κρατίστοις τῶν παρ' Ἑλλήσι νομίμων·
τοὺς δὲ παραδεδομένους περὶ αὐτῶν μύθους, ἐν οἷς 3
βλασφημίαι τινὲς ἔνιαι κατ' αὐτῶν ἢ κακηγορίαι,
πονηροὺς καὶ ἀνωφελεῖς καὶ ἀσχήμονας ὑπολαβὼν 10
εἶναι καὶ οὐχ ὅτι θεῶν ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώπων ἀγαθῶν
ἀξιόους, ἅπαντας ἐξέβαλε καὶ παρεσκεύασε τοὺς ἀν-
θρώπους <τὰ> κράτιστα περὶ θεῶν λέγειν τε καὶ
φρονεῖν μηδὲν αὐτοῖς προσάπτοντας ἀνάξιον ἐπιτή-
• δευμα τῆς μακαρίας φύσεως. 15

> XVIII. Οὔτε γὰρ Οὐρανὸς ἐκτεμνόμενος ὑπὸ τῶν
ἐαυτοῦ παίδων παρὰ Ῥωμαίοις λέγεται οὔτε Κρόνος
74 ἀφανίζων τὰς ἐαυτοῦ γονὰς φόβῳ τῆς ἐξ αὐτῶν ἐπι-
θέσεως οὔτε Ζεὺς καταλύων τὴν Κρόνου δυναστείαν
καὶ κατακλείων ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τοῦ Ταρτάρου τὸν 20
ἐαυτοῦ πατέρα οὐδέ γε πόλεμοι καὶ τραύματα καὶ
δεσμοὶ καὶ θητεία θεῶν παρ' ἀνθρώποις· ἐορτὴ τε 2
οὐδεμία παρ' αὐτοῖς μελανείμων ἢ πένθιμος ἄγεται
τιπετοὺς ἔχουσα καὶ θρήνους γυναικῶν ἐπὶ θεοῖς
ἀφανιζομένοις, ὥς παρ' Ἑλλήσιν ἐπιτελεῖται περὶ τε 25
Φερσεφόνης ἄρπαγὴν καὶ τὰ Διονύσου πάθη καὶ ὅσα

1 μορφάς τε — εὐηργέτησαν del. Smit Obs. p. 7 4 θυ-
σίαις A 5 ἐκ χειρὸς Bb 9 κατηγορίαι O, corr. Meineke
13 τὰ add. Kiessling τὰ κάλλιστα Euseb. 18 αὐτοῦ B
23 παρ' αὐτοῖς οὐδεμία A | πένθος B 25 ὥς περ Ἑλλήσιν O,
corr. Reiske

ἄλλα τοιαῦτα· οὐδ' ἂν ἴδοι τις παρ' αὐτοῖς, καίτοι
 διεφθαρμένων ἤδη τῶν ἐθῶν, οὐ θεοφορήσεις, οὐ
 κορυβαντισμούς, οὐκ ἄγυρμούς, οὐ βακχείας καὶ
 τελετὰς ἀπορρήτους, οὐ διαπαννυχισμούς ἐν ἱεροῖς
 5 ἀνδρῶν σὺν γυναιξίν, οὐκ ἄλλο τῶν παραπλησίων
 τούτοις τερατευμάτων οὐδέν, ἀλλ' εὐλαβῶς ἅπαντα²⁷⁵
 πραττόμενά τε καὶ λεγόμενα τὰ περὶ τοὺς θεοὺς, ὥς
 3 οὔτε παρ' Ἑλλήσιν οὔτε παρὰ βαρβάρους· καὶ ὃ πάν-
 των μάλιστα ἔγωγε τεθαύμακα, καίπερ μυρίων ὅσων
 10 εἰς τὴν πόλιν ἐληλυθότων ἐθνῶν, οἷς πολλὴ ἀνάγκη
 σέβειν τοὺς πατέρας θεοὺς τοῖς οἰκοθεν νομίμοις,
 οὐδενὸς εἰς ζῆλον ἐλήλυθε τῶν ξενικῶν ἐπιτηδευμά-
 των ἢ πόλιν δημοσίᾳ, ὃ πολλαῖς ἤδη συνέβη παθεῖν,
 ἀλλὰ καὶ εἰ τινα κατὰ χρησμούς ἐπεισηγάγετο ἱερά,
 15 τοῖς ἑαυτῆς αὐτὰ τιμᾷ νομίμοις ἄπασαν ἐβαλοῦσα
 τεροθρείαν μυθικὴν, ὥσπερ τὰ τῆς Ἰδαίας θεᾶς ἱερά.
 4 θυσίας μὲν γὰρ αὐτῇ καὶ ἄγῶνας ἔγρουσιν ἀνὰ πᾶν
 ἔτος οἱ στρατηγοὶ κατὰ τοὺς Ῥωμαίων νόμους, ἱερᾶται
 δὲ αὐτῆς ἀνὴρ Φρυγῆ καὶ γυνὴ Φρυγία καὶ περιάγου-
 20 σιν ἀνὰ τὴν πόλιν οὗτοι μητραγυρτοῦντες, ὥσπερ²⁷⁶
 αὐτοῖς ἔθος, τύπους τε περικείμενοι τοῖς στήθεσι καὶ
 καταυλούμενοι πρὸς τῶν ἐπομένων τὰ μητρῶα μέλη
 5 καὶ τύμπανα κροτοῦντες· Ῥωμαίων δὲ τῶν ἀντιγενῶν
 οὔτε μητραγυρτῶν τις οὔτε καταυλούμενος πορεύεται
 25 διὰ τῆς πόλεως ποικίλην ἐνδεδνκῶς στολὴν οὔτε ὀρ-
 γιάζει τὴν θεὸν τοῖς Φρυγίοις ὀργιασμοῖς κατὰ νόμον

2 τῶν ἐθῶν ἤδη A 3 κορυβαντισμούς A κορυβαντισμούς
 B | ἄγυρμούς B ἄγεσμούς R 6 * ἄλλὰ O 10 ἐθῶν ABa
 15 ἐβαλοῦσα B ἐβάλλουσα R 19 αὐτοῖς (Cmg) vel αὐτῇ
 c. Reiske 25 ὀργιάζειν O, corr. Ambrosch

καὶ ψήφισμα βουλῆς. οὕτως εὐλαβῶς ἡ πόλις ἔχει πρὸς τὰ οὐκ ἐπιχώρια ἔθνη περὶ θεῶν καὶ πάντα ὀττεύεται τυφον, ᾧ μὴ πρόσεστι τὸ εὐπρεπές.

XX. Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με ἀγνοεῖν ὅτι τῶν Ἑλληνικῶν μύθων εἰσὶ τινες ἀνθρώποις χρήσιμοι, 5 οἱ μὲν ἐπιδεικνύμενοι τὰ τῆς φύσεως ἔργα δι' ἀλληγορίας, οἱ δὲ παραμυθίας ἕνεκα συγκείμενοι τῶν ἀνθρωπείων συμφορῶν, οἱ δὲ ταραχὰς ἐξαιρούμενοι 277 ψυχῆς καὶ δείματα καὶ δόξας καθαιροῦντες οὐχ ὕγιεις, οἱ δ' ἄλλης τινὸς ἕνεκα συμπλασθέντες ὠφελείας. 10 ἀλλὰ καίπερ ἐπιστάμενος ταῦτα οὐδενὸς χεῖρον ὅμως 2 εὐλαβῶς διακείμεαι πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν Ῥωμαίων μᾶλλον ἀποδέχομαι θεολογίαν, ἐνθυμούμενος ὅτι τὰ μὲν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν μύθων ἀγαθὰ μικρά τε ἐστὶ καὶ οὐ πολλοὺς δυνάμενα ὠφελεῖν, ἀλλὰ μόνους τοὺς 15 ἐξητακότας ὧν ἕνεκα γίνεται, σπάνιοι δ' εἰσὶν οἱ μετειληφότες ταύτης τῆς φιλοσοφίας. ὁ δὲ πολὺς καὶ ἀφιλοσόφητος ὄχλος ἐπὶ τὰ χεῖρα λαμβάνειν φιλεῖ τοὺς περὶ αὐτῶν λόγους καὶ θνεῖν πᾶσχει θάτερον, ἢ καταφρονεῖ τῶν θεῶν ὡς ἐν πολλῇ κακοδαιμονίᾳ 20 κυλινδουμένων, ἢ τῶν αἰσχίστων τε καὶ παρανομομάτων οὐδενὸς ἀπέχεται θεοῖς αὐτὰ προσκείμενα ὄρων.

> XXI. Ἄλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων τοῖς αὐτὸ μόνον 278 τὸ θεωρητικὸν τῆς φιλοσοφίας μέρος ἀποτεταμμένους ἀφελίσθω σκοπεῖν, τῆς δ' ὑπὸ Ῥωμύλου κατασταθεί- 25 σης πολιτείας καὶ τάδε ἡγησάμην ἱστορίας ἄξια. πρῶ-

1 ἡ ψήφισμα c. Kiessling 5 τινες ἐν ἀνθρώποις B
9 καθαιροῦντες A 15 ἀλλὰ μᾶλλον B 20 καταφρονεῖ B
καταφρονεῖν R 21 κυλιόμενων c. Cobet Obs. p. 45 24 μέρος
om. B

τον μὲν, ὅτι πολλοῖς σώμασιν ἀπέδωκε θεραπεύειν
 τὸ δαιμόνιον. ἐν γοῦν ἄλλῃ πόλει νεοκτίστω τοσοῦτους
 ἱερεῖς τε καὶ θεραπευτὰς θεῶν εὐθύς ἀποδειχθέντας
 2 οὐδείς ἂν εἰπεῖν ἔχοι. χωρὶς γὰρ τῶν ἐχόντων τὰς
 5 συγγενικὰς ἱερωσύνας οἱ τὰ κοινὰ περὶ τῆς πόλεως ἱερὰ
 συντελοῦντες κατὰ φυλάς τε καὶ φράτρας ἐξήκοντα
 κατεστάθησαν ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς· λέγω δὲ ἃ Τε-
 ρέντιος Οὐάρων ἐν ἀρχαιολογίαις γέγραφεν, ἀνὴρ
 τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἀκμασάντων πολυπειρό-
 3 10 τatos. ἔπειτα, ὅτι τῶν ἄλλων φανύως πως καὶ ἀπερι-
 σκέπτως ὥς ἐπὶ <τὸ> πολὺ ποιουμένων τὰς αἰρέσεις
 τῶν ἐπιστησομένων τοῖς ἱεροῖς καὶ τῶν μὲν ἀργυρίου
 τὸ τίμιον ἀξιούντων ἀποκηρύττειν, τῶν δὲ κλήρω
 διαιρούντων, ἐκεῖνος οὔτε ὧν τὰς χρημάτων ἐποίησε
 15 τὰς ἱερωσύνας οὔτε κλήρω μεριστάς, ἀλλ' ἐξ ἐκάστης 279
 φράτρας ἐνομοθέτησεν ἀποδείκνυσθαι δύο τοὺς ὑπὲρ
 πεντήκοντα ἔτη γεγονότας τοὺς γένει τε προὔχοντας
 τῶν ἄλλων καὶ ἀρετῇ διαφόρους καὶ χρημάτων περι-
 ουσίαν ἔχοντας ἀρκοῦσαν καὶ μηδὲν ἡλαττωμένους
 20 τῶν περὶ τὸ σῶμα· τούτους δὲ οὐκ εἰς ὠρισμένον τινα
 χρόνον τὰς τιμὰς ἔταξεν ἔχειν, ἀλλὰ διὰ παντός τοῦ
 βίου στρατειῶν μὲν ἀπολελυμένους διὰ τὴν ἡλικίαν,
 τῶν δὲ κατὰ τὴν πόλιν ὀχληρῶν διὰ τὸν νόμον.

1 σώμασι θεραπεύειν ἀπέδωκε B 3 τε B om. R | θεῶν B
 τῶν θεῶν R 5 γενικὰς c. Bücheler | περὶ] ὑπὲρ c. Hertlein
 Hermes X p. 409 8 οὐάρων O 9 τὴν αὐτοῦ Sylburg
 10 ὅτι om. B 11 τὸ add. Kiessling Pr. Bas. p. 6 13 ἀξιούν-
 των ἀποκηρύττειν B ἀπ. ἀξ. R 15 τοὺς ἱερεῖς post διαι-
 ρούντων O praeter B, τὰ ἱερὰ c. Ambrosch | καιρῶ A 16 φρά-
 τρας ἀπέδειξε δύο B 17 τοὺς del. Kiessling 21 τὰς τιμὰς
 ἔταξεν ἔχειν B ἔχειν ante τὰς R 23 τῶν νόμων Ba

XXII. Ἐπεὶ δὲ καὶ διὰ γυναικῶν ἔδει τινὰ ἱερὰ
 συντελεῖσθαι καὶ διὰ παίδων ἀμφιθαλῶν ἕτερα, ἵνα
 καὶ ταῦτα γένηται κατὰ τὸ κράτιστον, τάς τε γυναι-
 κας ἔταξε τῶν ἱερῶν τοῖς ἑαυτῶν ἀνδράσι συνιεῖ-
 σθαι, καὶ εἴ τι μὴ θέμις ἦν ὑπ' ἀνδρῶν ὀργιάζεσθαι 5
 κατὰ νόμον τὸν ἐπιχώριον, ταύτας ἐπιτελεῖν καὶ
 παῖδας αὐτῶν τὰ καθήκοντα λειτουργεῖν· τοῖς δὲ
 ἄπαισιν ἐκ τῶν ἄλλων οἰκῶν τοὺς χαριεστάτους κατα-
 λεγέοντας ἐξ ἐκάστης φράτρας, κόρον καὶ κόρην, τὸν
 μὲν ἕως ἡβῆς ὑπηρετεῖν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς, τὴν δὲ κόρην 10
 :80 ὅσον ἂν ἡ χρόνον ἀγνὴ γάμων· ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν
 νόμων καὶ ταῦτα μετενεγκάμενος, ὥς ἐγὼ πεύδομαι.
 ὅσα μὲν γὰρ αἱ κληροφύροι καὶ ἀρρηφύροι λεγόμενοι 2
 λειτουργοῦσιν ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἱερῶν, ταῦτα παρὰ
 Ῥωμαίοις αἱ προσαγορευόμεναι τουτολάται συντελοῦσι 15
 στεφάναις κοσμονόμεναι τὰς κεφαλὰς, οἷαις κοσμεῖται
 τὰ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ἀφιδρύματα παρ' Ἑλλήσιν.
 ὅσα δὲ παρὰ Τυρρηνοῖς καὶ ἔτι πρότερον παρὰ Πε-
 λασγοῖς ἐτέλουν ἐπὶ τε Κουρήτων καὶ μεγάλων θεῶν
 ὀργιασμοῖς οἱ καλούμενοι πρὸς αὐτῶν κάδμιλοι, ταῦτα 20
 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπηρετοῦν τοῖς ἱερεῦσιν οἱ
 λεγόμενοι νῦν ὑπὸ Ῥωμαίων κάμιλοι. ἔτι πρὸς τοῦ- 3
 281 τοῖς ἔταξε μάντιν ἐξ ἐκάστης φυλῆς ἓνα παρεῖναι τοῖς
 ἱεροῖς, ὃν ἡμεῖς μὲν ἱεροσκόπον καλοῦμεν, Ῥωμαῖοι

2 τελεῖσθαι A 3 γίνηται A 4 ἔταξε τῶν ἱερῶν B
 τ. ἰ. ἔταξε R 6 καὶ τοὺς παῖδας c. Kiessling 8 ἄπαισιν B
 ἄπαισιν R | καταλέγοντας B 10 ἕως] ὥς A | ὑπηρετεῖν B
 ὑπηρετήν A | ἐπὶ om. B 12 νομίμων c. Reiske 13 ἀρρη-
 φύροι ABa ἀρρητοφύροι Ba 15 αἱ B | τοῦτο δὲ A . . .
 τοῦτο δὲ B τουτολάται Kiessling τουτόλαι Köstlin Philol. XXXIV
 p. 756 19 ἐτέλουν O συνετέλουν c. Kiessling 20 κάδω-
 λοι O, corr. G. Voss 21 ὑπηρετοῦσι c. Reiske

δὲ ὀλίγον τι τῆς ἀρχαίας φυλάττοντες ὀνομασίας
ἀφούσπικα προσαγορεύουσιν. ἅπαντας δὲ τοὺς ἱερεῖς
τε καὶ λειτουργοὺς τῶν θεῶν ἐνομοθέτησεν ἀποδείκνυ-
σθαι μὲν ὑπὸ τῶν φρατρῶν, ἐπικυροῦσθαι δὲ ὑπὸ
5 τῶν ἐξηγουμένων τὰ θεῖα διὰ μαντικῆς.

XXIII. Ταῦτα περὶ τῶν θρησκευόντων τοὺς θεοὺς
καταστησάμενος διήρει πάλιν, ὥς ἔφην, κατ' ἐπιτη-
δειότητα ταῖς φράτραις τὰ ἱερά, θεοὺς ἀποδεικνύς
ἐκάστοις καὶ δαίμονας, οὓς ἔμελλον αἰεὶ σέβειν, καὶ
10 τὰς εἰς τὰ ἱερά δαπάνας ἔταξεν, ἃς ἔχρην αὐτοῖς ἐκ
2 τοῦ δημοσίου δίδοσθαι. συνέθύνον τε τοῖς ἱερεῦσιν
οἱ φρατρίεις τὰς ἀπομερισθείσας αὐτοῖς θυσίας καὶ
συνεστιῶντο κατὰ τὰς ἐορτὰς ἐπὶ τῆς φρατριακῆς
ἐστίας· ἐστιατόριον γὰρ ἦν κατεσκευασμένον ἐκάστη
15 φράτρεα καὶ ἐν αὐτῷ καθωσίωτό τις, ὥσπερ ἐν τοῖς 282
Ἑλληνικοῖς πρυτανείοις, ἐστία κοινὴ τῶν φρατριῶν.
ὄνομα δὲ καὶ τοῖς ἐστιατορίοις ἦν, ὅπερ ταῖς φρά-
τραις, κουρίαι καὶ μέχρις ἡμῶν οὕτω καλοῦνται.
3 τοῦτο τὸ πολίτευμα δοκεῖ μοι λαβεῖν ἐκ τῆς Λακεδαι-
20 μονίῳ ἀγωγῆς τῆς περὶ τὰ φιδύτια κατ' ἐκείνον τὸν
χρόνον ἐπιχωριαζούσης, ἣν Λυκοῦργος εἰσηγήσασθαι
δοκεῖ παρὰ Κρητῶν μαθάν, καὶ μεγάλα τὴν πόλιν 283
ὠφελῆσαι ἐν εἰρήνῃ μὲν εἰς εὐτέλειαν ἄγων τοὺς βίους
καὶ ὥσφροσύνην τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης, ἐν πολέ-
25 μῳ δ' εἰς αἰδῶ καὶ πρόνοιαν καταστήσας ἕκαστον τοῦ

1 τι om. B 2 αὔσπικα c. Lange Ant. rom. I³ p. 334 A |
ἱερούς B 3 ἐνομοθέτησαν B 12 οἱ φρατρίεις Kiessling
αἱ φράτραι εἰς O 15 ἐν αὐτῷ B σὺν αὐτῷ R 16 φρα-
τριέων Grimm, Ambrosch 17 ὅπερ καὶ c. Bücheler 20 τῆς B
om. R | φιλύτια O, corr. Gelenius 23 ἄγων B ἀνάγων R
ἀγαγών c. Bücheler

μή καταλιπεῖν τὸν παραστάτην, ᾧ καὶ συνέσπεισε καὶ
 συνέθυσε καὶ κοινῶν ἱερῶν μετέσχευ. καὶ οὐ μόνον 4
 τῆς περὶ ταῦτα σοφίας χάριν ἄξιος ἐπαινεῖσθαι ὁ ἀνὴρ,
 ἀλλὰ καὶ τῆς εὐτελείας τῶν θυσιῶν, αἷς γεραίρεσθαι
 τοὺς θεοὺς ἐνομοθέτησεν, ὧν αἱ πλεῖσται διέμενον 5
 ἕως τῆς καθ' ἡμᾶς ἡλικίας, εἰ μὴ καὶ πᾶσαι κατὰ τὸν
 ἀρχαῖον ἐπιτελούμεναι τρόπον. ἐγὼ γοῦν ἐθεασάμην 5
 ἐν ἱερᾷ οἰκίαις δεῖπνα προκείμενα θεοῖς ἐπὶ τραπέ-
 ζαις ξυλίναις ἀρχαῖκαῖς ἐν κήνησι καὶ πινακίσκοις
 κεραμεύοις, ἀλφίτων μάζας καὶ πόπανα καὶ ξέας καὶ 10
 καρπῶν τινῶν ἀπαρχὰς καὶ ἄλλα τοιαῦτα λιτὰ καὶ
 εὐδάπανα καὶ πάσης ἀπείροκαλλίας ἀπηλλαγμένα·
 14 καὶ σπονδὰς εἶδον ἐγκεκραμένας οὐκ ἐν ἀργυροῖς καὶ
 χρυσοῖς ἄγγεσιν, ἀλλ' ἐν ὀστρακίναις κυλίσκαις καὶ
 πρόχοις, καὶ πάννυ ἡγάσθην τῶν ἀνδρῶν ὅτι διαμέ- 15
 νουσιν ἐν τοῖς πατρίοις ἐθεσιν οὐδὲν ἐξαλλάττοντες
 τῶν ἀρχαίων ἱερῶν εἰς τὴν ἀλαξόνα πολυτέλειαν. ἔστι 6
 μὲν οὖν ἂ καὶ Νόμας Πομπήλιος ὁ μετὰ Ῥωμύλον
 ἄρχας τῆς πόλεως κατεστήσατο μνήμης ἄξια καὶ λόγου,
 περικτὸς τὴν γνώμην ἀνὴρ καὶ τὰ θεῖα ἐξηγήσασθαι 20
 σοφὸς ἐν ὀλίγοις, ὑπὲρ ὧν ὕστερον ἐρῶ, καὶ Τύλλος
 Ὅστιλιος ὁ τρίτος ἀπὸ Ῥωμύλου βασιλεύσας καὶ πάν-
 τες οἱ μετ' ἐκείνου γενόμενοι βασιλεῖς· ἀλλ' ὁ τὰ
 σπέρματα καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτοῖς παρασχὼν καὶ τὰ
 κυριώτατα καταστησάμενος τῶν περὶ τὰ θεῖα νομίμων 25
 Ῥωμύλος ἦν.

1 ἐγκαταλιπεῖν c. Cobet Obs. p. 45 2 καὶ ante οὐ om. A
 8 ἐπὶ τραπέζαις B ἐν τραπέζαις R 10 κεραμεύοις A 14 κυ-
 λίσκαις A κυλίσκαις B an ὀστρακίνοις κυλίσκοις? 17 πο-
 λιτείαν B 18 νομᾶς A 25 νομίμων om. B

XXIII. Δοκεῖ δὲ καὶ τῆς ἄλλης εὐκοσμίας, ἣ
 χρώμενοι Ῥωμαῖοι διεφύλαξαν εὐδαιμονοῦσαν τὴν
 πόλιν ἐπὶ πολλὰς γενεάς, ἐκεῖνος ἄρξαι νόμους κα-
 λούς καὶ συμφέροντας ἀγράφους μὲν τοὺς πλείστους,
 5 ἔστι δ' οὖς καὶ ἐν γράμμασι κειμένους καταστησά-
 μενος, ὧν ἐγὼ τοὺς μὲν ἄλλους οὐδὲν δέομαι γρά-
 φειν, οὖς δὲ πάντων μάλιστα τεθαύμακα καὶ ἐξ ὧν 285
 ὑπέληφα καταφανῇ καὶ τὴν ἄλλην τοῦ ἀνδρὸς γενή-
 σεσθαι νομοθεσίαν, ὡς αὐστηρὰ καὶ μισοπόνηρος ἦν
 10 καὶ πολλὴν ἔχουσα πρὸς τοὺς ἡρωικοὺς βίους ὁμοιό-
 2 τητα, δι' ὀλίγης ὑπομνήσεως σημανῶ, τοσοῦτο προει-
 πών, ὅτι μοι δοκοῦσιν ἅπαντες οἱ διατάξαντες τάς
 τε βαρβαρικὰς καὶ τὰς Ἑλληνικὰς πολιτείας τὸ μὲν
 κοινὸν ὀρθῶς ἰδεῖν, ὅτι πόλιν ἄπασαν ἐκ πολλῶν
 15 οἴκων συνεστώσαν ὀρθῇ τε πλεῖν εἰκὸς ὅταν οἱ τῶν
 ιδιωτῶν εὐσταθῶσι βίοι, καὶ χειμῶνα πολὺν ἄγειν
 ὅταν κακῶς ἐκάστοις ἔχῃ τὰ ἴδια, καὶ ὅτι δεῖ τὸν
 νοῦν ἔχοντα πολιτικὸν εἶναι τε νομοθέτης εἶναι τε βασι-
 λεὺς ἦ, ταῦτα νομοθετεῖν, ἃ ποιήσει δικαίους καὶ σώ-
 3 3 φρονας τοὺς τῶν ιδιωτῶν βίους. ἐξ ὧν δ' ἂν ἐπιτη-
 20 δευμάτων καὶ δι' οἷων γένοιντο τοιοῦτοι νόμων, οὐκ
 ἐθ' ὁμοίως ἅπαντες δοκοῦσί μοι συνιδεῖν, ἀλλ' ἐνιοί
 γε πολλοῦ καὶ τοῦ παντός, ὡς εἰπεῖν, ἐν τοῖς κυριω-
 τάτοις καὶ πρώτοις μέρεσι τῆς νομοθεσίας ἀμαρτεῖν.
 4 αὐτίκα περὶ γάμων καὶ τῆς πρὸς γυναῖκας ὁμιλίας, 286
 25 ἀφ' ἧς ἀρχεσθαι δεῖ τὸν νομοθέτην, ὥσπερ καὶ ἡ

8 γενέσθαι B γενήσεσθαι R 11 * τοσοῦτον O 15 ὀρ-
 θῇ γε O, corr. Bücheler 17 ἔχη ἐκάστοις B 18 νομοθέ-
 της ἦ B 19 ἦ om. B 20 τοὺς τῶν B τοὺς R | ἐξ οἷων
 c. Hertlein Hermes X p. 409 26 ἐρχέσθαι A

φύσις ἀρμόττειν τοὺς βίους ἡμῶν ἤρξατο, οἱ μὲν ἀπὸ
 τῶν θηρίων τὸ παράδειγμα λαβόντες ἀφέντους καὶ
 κοινὰς τὰς μίξεις ἐποίησαν τῷ ἄρρενι πρὸς τὸ θῆλυ,
 ὡς ἐρωτικῶν τε οἰστρῶν ἐλευθερώσαντες τοὺς βίους
 καὶ ζήλων ἀλληλοκτόνων ἐξελούμενοι καὶ πολλῶν ἄ-
 ἄλλων ἀπαλλάξοντες κακῶν, ἃ καταλαμβάνει τοὺς τε
 ἰδίους οἴκους καὶ τὰς πόλεις ὅλας διὰ γυναικας· οἱ δὲ 5
 ταύτας μὲν ἐξήλασαν ἐκ τῶν πόλεων τὰς ἀγερώχους
 καὶ θηριώδεις συνουσίας ἄνδρα συναρμόσαντες εἰς
 γυναικα μίαν, περὶ δε φυλακῆς γάμων καὶ σωφρο- 10
 σύνης γυναικῶν νομοθετεῖν οὔτε μείζον οὔτ' ἔλαττον
 οὐδὲν ἐπεχείρησαν, ἀλλ' ὡς ἀδυνάτου πράγματος
 ἀπέστησαν· οἱ δὲ οὔτε ἀνεγγύνους ἐποίησαν ὥσπερ 6
 ἔνιοι τῶν βαρβάρων τὰς ἀφροδισίους μίξεις οὔτε
 287 ἀφῆκαν ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι τὰς τῶν γυναικῶν φυ- 15
 λακάς, ἀλλὰ πολλοὺς ἔθεσαν ἐπ' αὐταῖς νόμους σω-
 φρονιστάς. εἰσὶ δ' οὐ καὶ ἀρχὴν τινα κατέστησαν ἐπι-
 μελησομένην εὐκοσμίας γυναικῶν· οὐ μὴν ἀποχωρῶσα
 γε ἢ πρόνοια αὐτῶν τῆς τηρήσεως, ἀλλὰ μαλακωτέρα
 τοῦ δέοντος ἐγένετο καὶ οὐχ ἱκανὴ τὴν μὴ σπουδαίᾳ 20
 φύσει κεκραμένην εἰς ἀνάγκην βίου σώφρονος ἀγαγεῖν.

XXV. Ὁ δὲ Ῥωμύλος οὔτε ἀνδρὶ κατὰ γυναικὸς
 ἐγκλήματα δοὺς φθαρείσης ἢ τὸν οἶκον ἀδίκως ἀπο-
 λιπούσης οὔτε γαμετῇ κατ' ἀνδρὸς αἰτιωμένην κάκω-

3 ἐποίησαν Kiessling, Cobet Obs. p. 46 ἐποίησαντο O
 4 ἐλευθερώσαντες A 6 ἀπαλλάξαντες A 8 ἤλασαν B |
 ἐκ τῶν πόλεων B ἐκ τῆς πόλεως R 9 ἔνα ἄνδρα c. Kayser
 Ann. phil. 1861 p. 8 ἀνδρὶ συναρμόσαντες γυν. μ. Ambrosch
 εἰς] πρὸς Reiske vel γυναικὶ μίᾳ 13 οἱ μὲν οὔτε B 14
 μίξεις B om. R 15 παραμελήτους ἀφῆκαν c. Reiske 17 κατέ-
 στησαν τινα B 20 τὴν Ambrosch τῷ B τὸ A 21 συγκε-
 κραμένον c. Reiske

σιν ἢ ἄδικον ἀπόλειπιν οὔτε περὶ προίκος ἀποδόσεως
 ἢ κομιδῆς νόμους θεῖς οὔτε ἄλλο τῶν παραπλησίων
 τούτοις διορίσας οὐδ' ὀτιοῦν, ἓνα δὲ νόμον ὑπὲρ
 ἀπάντων εὖ ἔχοντα, ὥς αὐτὰ τὰ ἔργα ἐδήλωσε, κατα-
 5 στησάμενος εἰς σωφροσύνην καὶ πολλὴν εὐκοσμίαν
 2 ἤγαγε τὰς γυναῖκας. ἦν δὲ τοιόσδε ὁ νόμος· γυναῖκα
 γαμετὴν τὴν κατα γάμους ἱεροὺς συνελθοῦσαν ἀνδρὶ
 κοινωνὸν ἀπάντων εἶναι χρημάτων τε καὶ ἱερῶν. ἐκά-286
 λουν δὲ τοὺς ἱεροὺς καὶ νομίμους οἱ παλαιοὶ γάμους
 10 Ῥωμαϊκῇ προσηγορίᾳ περιλαμβάνοντες φαρραχέλους
 ἐπὶ τῆς κοινωνίας τοῦ φαρρός, ὃ καλοῦμεν ἡμεῖς ξέαν.
 αὕτη γὰρ ἦν ἀρχαία καὶ μέχρι πολλοῦ συνήθης ἁπα-
 σιν αὐτοῖς· ἡ τροφή· φέρει δὲ πολλὴν καὶ καλὴν ἢ
 Ῥωμαίων γῇ [τὴν ξέαν]. καὶ ὥσπερ <ἡμεῖς οἱ> Ἑλλη-
 15 νες τὸν κριθίνον καρπὸν ἀρχαιότατον ὑπολαμβάνον-
 τες ἐπὶ τῶν θυσιῶν κριθαῖς καταρχόμεθα οὐλὰς αὐ-
 τὰς καλοῦντες, οὕτω Ῥωμαῖοι τιμιώτατόν τε καρπὸν
 καὶ ἀρχαιότατον εἶναι νομίζοντες τὰς ξέας διὰ τούτων
 ἀπάσης ἐμπύρου θυσίας κατάρχονται. μένει γὰρ ἔτι
 20 καὶ οὐ μεταπέπτωκεν εἰς πολυτελεστέρας ἀπαρχὰς τὸ²⁸⁹
 3 ἔθος. τὸ δὲ κοινωνοὺς τῆς ἱερωτάτης τε καὶ πρώτης
 τροφῆς γενέσθαι γυναῖκας ἀνδράσι καὶ ἐπὶ τῇ ὅλῃ
 συνελθεῖν τύχῃ τὴν μὲν ἐπίκλησιν τῆς κοινωνίας τοῦ

3 νόμον Kiessling μόνον O 5 εἰς εὐφροσύνην μᾶλλον
 δὲ σωφροσύνην κ. π. εὐκοσμίαν B εἰς εὐκοσμίαν καὶ πολλὴν
 σωφροσύνην R 6 γυναῖκας B γαμετάς R 7 νόμους O
 γάμους Sintenis Em. Dion. I p. 26 9 καὶ νομίμους om. A
 10 φαρραχέλους A φαρραχέλους B 11 φαρρός AB 12 ἦν
 om. A 14 τὴν ξέαν del. Rendler Tirol. p. 22 | ἡμεῖς οἱ add.
 Reiske 16 οὐλὰς B ὀλὰς R 17 καρπῶν ABa καρπὸν Bb
 19 ἔτι καὶ νῦν καὶ οὐ c. Reiske 20 ἀρχὰς O 22 τῇ ὅλῃ
 Reiske πολλῇ O πάσῃ c. Casaubonus

αφρὸς εἶχεν, εἰς σύνδεσμον δ' ἀναγκαῖον οἰκειότη-
 ρς ἔφερεν ἀδιαλύτου, καὶ τὸ διαιρῆσον τοὺς γάμους
 νύτους οὐδὲν ἦν. οὗτος ὁ νόμος τὰς τε γυναικας 4
 νάγκασε τὰς γαμετάς, οἷα δὴ μηδεμίαν ἐχούσας
 ἔρασαν ἀποστροφὴν, πρὸς ἓνα τὸν τοῦ γεγαμηκότος 5
 ἦν τρόπον, καὶ τοὺς ἄνδρας ὡς ἀναγκαῖον τε καὶ
 ναφαιρέτου κτήματος τῆς γυναικὸς κρατεῖν. σω- 5
 ρονοῦσα μὲν οὖν καὶ πάντα τῷ γεγαμηκότι παιδο-
 ἐνή γυνή κυρία τοῦ οἴκου τὸν αὐτὸν τρόπον ἦν,
 νπερ καὶ ὁ ἀνὴρ, καὶ τελευτήσαντος ἀνδρὸς κληρο- 10
 ὁμος ἐγένετο τῶν χρήματων, ὡς θυγάτηρ πατρός, εἰ
 ἐν ἅπαις τε καὶ μηδὲν διαθέμενος ἀποθάνοι πάντων
 ὕσα κυρία τῶν ἀπολειφθέντων, εἰ δὲ γενεὰν ἔχοι
 οἷς παισὶν ἰσόμοιρος γινομένη. ἁμαρτάνουσα δέ τι 6
 καστήν τὸν ἀδικούμενον ἐλάμβανε καὶ τοῦ μεγέθους 15
 ἦς τιμωρίας κύριον. ταῦτα δὲ οἱ συγγενεῖς μετὰ τοῦ
 νδρὸς ἐδίκασον· ἐν οἷς ἦν φθορὰ σώματος καί, ὃ
 ἄντων ἐλάχιστον ἁμαρτημάτων Ἑλλήσι δόξειεν ἂν
 τάρχειν, εἴ τις οἶνον εὐρεθείη πιοῦσα γυνή. ἀμφοτέρα
 ἔρ ταῦτα θανάτῳ ζημιοῦν συνεχώρησεν ὁ Ῥωμύλος, 20
 ε ἁμαρτημάτων γυναικείων αἰσχιστα, φθορὰν μὲν
 τονοίας ἀρχὴν νομίσας, μέθην δὲ φθορᾶς. καὶ μέχρι 7
 ἂλλοῦ διεμίεινε χρόνον ταῦτ' ἀμφοτέρα παρὰ Ῥω-
 κίοις ἀπαραιτήτου τυγχάνοντα ὀργῆς. μάρτυς δὲ τοῦ
 ἐλῶς ἔχειν τὸν περὶ τῶν γυναικῶν νόμον ὁ πολὺς 25
 ἰόνος. ὁμολογεῖται γὰρ ἐντὸς ἐτῶν εἰκοσι καὶ πεν-

1 φάρρος AB 10 ὅνπερ ὁ B 11 ἐγένετο Ba 14 ἁμαρ-
 τάνουσα τε δικαστήν B 17 ἐν οἷς πρῶτα (vel μέγιστα) ἦν
 Beiske 21 αἰσχιστα Grasberger Tess. Herbig. p. 13 ἔσχατα O
 δὲ om. AB

τακοσίῳ μὴδεις ἐν Ῥώμῃ λυθῆναι γάμος· κατὰ δὲ τὴν
ἐβδόμην ἐπὶ ταῖς τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὀλυμπιάσιν²⁹¹
ὑπατευόντων Μάρκου Πομπωνίου καὶ Γαίου Παπυρίου
πρώτος ἀπολυῖσαι λέγεται τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Σπό-
⁵ ριος Καρουίλιος ἀνὴρ οὐκ ἀφανής, ἀναγκαζόμενος
ὑπὸ τῶν τιμητῶν ὁμῶσαι τέκνων ἕνεκα γυναικὶ συν-
οικεῖν (ἦν δ' αὐτῷ στείρα ἢ γυνή), ὃς ἐπὶ τῷ ἔργῳ
τούτῳ καίτοι δι' ἀνάγκην γενομένῳ μισούμενος ὑπὸ
τοῦ δήμου διετέλεσεν.

- ¹⁰ XXVI. Ἄ μὲν οὖν εἰς γυναῖκας εὖ ἔχοντα ὁ Ῥω-
μύλος ἐνομοθέτησεν, ἐξ ὧν κοσμιωτέρας περὶ τοὺς
ἄνδρας αὐτὰς ἀπειργάσατο, ταῦτ' ἐστίν, ἃ δ' εἰς αἰδῶ
καὶ δικαιοσύνην παίδων, ἵνα σέβωσι τοὺς πατέρας
ἅπαντα πράττοντες τε καὶ λέγοντες ὅσα ἂν ἐκεῖνοι
¹⁵ κελεύουσιν, ἔτι τούτων ἦν σεμνότερα καὶ μεγαλοπρε-
πέστερα καὶ πολλὴν ἔχοντα παρὰ τοὺς ἡμετέρους
² νόμους διαφορὰν. οἱ μὲν γὰρ τὰς Ἑλληνικὰς κατα-
στησάμενοι πολιτείας βραχὺν τινα κομιδῇ χρόνον
ἔταξαν ἄρχεσθαι τοὺς παῖδας ὑπὸ τῶν πατέρων, οἱ
²⁰ μὲν ἕως τρίτον ἐκπληρώσωσιν ἄφ' ἥβης ἔτος, οἱ δὲ
ὅσον ἂν χρόνον ἡλθεοὶ μένωσιν, οἱ δὲ μέχρι τῆς εἰς²⁹²
τὰ ἀρχεῖα τὰ δημόσια ἐγγραφῆς, ὥς ἐκ τῆς Σόλωνος
καὶ Πιττακοῦ καὶ Χαρώνδου νομοθεσίας ἔμαθον,
³ οἷς πολλὴ μαρτυρεῖται σοφία· τιμωρίας τε κατὰ τῶν
²⁵ παίδων ἔταξαν, ἑὼν ἀπειθῶσι τοῖς πατράσιν, οὐ βα-

3 πομπηίου B | παπυρίου B 5 καὶ ρουίλιος AB, corr.
Ambrosch 6 ὁμῶσε Ba | συντυχεῖν B 11 κοσμιωτέρας
αὐτὰς περὶ τοὺς ἄνδρας B 14 τε om. A 15 ἐπὶ A
ἐ(τ) B 20 δεύτερον c. Bücheler 23 νομοθεσίας post
Σόλωνος B 24 φιλοσοφία B

ρείας ἐξελάσαι τῆς οἰκίας ἐπιτρέψαντες αὐτοὺς καὶ
 χρήματα μὴ καταλιπεῖν, περαιτέρω δὲ οὐδέν. εἰσὶ δ'
 οὐχ ἱκαναὶ κατασχεῖν ἄνοιαν νεότητος καὶ αὐθάδειαν
 τρόπων οὐδ' εἰς τὸ σῶφρον ἀγαγεῖν τοὺς ἡμεληκότας
 τῶν καλῶν αἱ μαλακαὶ τιμωρίαι· τοιγάρτοι πολλὰ ἐν 5
 Ἑλλήσιν ὑπὸ τέκνων εἰς πατέρας ἀσχημονεῖται. ὁ δὲ 4
 τῶν Ῥωμαίων νομοθέτης ἄπασαν ὥς εἰπεῖν ἔδωκεν
 ἐξουσίαν πατρὶ καθ' υἱοῦ καὶ παρὰ πάντα τὸν τοῦ
 βίου χρόνον, ἐάν τε εἴργειν, ἐάν τε μαστιγοῦν, ἐάν
 τε δέσμιον ἐπὶ τῶν κατ' ἀγρὸν ἔργων κατέχειν, 10
 ἐάν τε ἀποκτινύναι προαιρεῖται, καὶ τὰ πολιτικὰ
 πράττειν ὁ παῖς ἤδη τυγχάνῃ καὶ ἐν ἀρχαῖς ταῖς
 μεγίσταις ἐξεταζόμενος καὶ διὰ τὴν εἰς τὰ κοινὰ
 φιλοτιμίαν ἐπαινούμενος. κατὰ τοῦτόν γε τοι τὸν 5
 193 νόμον ἄνδρες ἐπιφανεῖς δημηγορίας διεξιόντες ἐπὶ 15
 τῶν ἐμβόλων ἐναντίας μὲν τῇ βουλῇ, κεχαρισμένας
 δὲ τοῖς δημοτικοῖς, καὶ σφόδρα εὐδοκιμοῦντες ἐπὶ
 ταύταις κατασπασθέντες ἀπὸ τοῦ βήματος ἀπήχθησαν
 ὑπὸ τῶν πατέρων, ἣν ἂν ἐκείνοις φανῇ τιμωρίαν
 ὑπέξουντες· οὓς ἀπαγομένους διὰ τῆς ἀγορᾶς οὐδεὶς 20
 τῶν παρόντων ἐξελέσθαι δυνατὸς ἦν οὔτε ὑπατος οὔτε
 δήμαρχος οὔτε ὁ κολακευόμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ πᾶσαν
 ἐξουσίαν ἐλάττω τῆς ἰδίας εἶναι νομίζων ὄχλος. ἔω 6
 γὰρ λέγειν ὅσους ἀπέκτειναν οἱ πατέρες ἄνδρας ἀγα-
 θοὺς ὑπ' ἀρετῆς καὶ προθυμίας ἑτερόν τι διαπράξα- 25

2 περαιτέρω B 6 ὑπὸ τέκνων εἰς πατέρας A εἰς π.
 ὑπὸ τ. R | Hinc usque ad 193, 1 in margine B adscriptum
 est ση. ὅτι πᾶσαν ἐξουσίαν εἶχεν ἐξ ἀρχῶν πατὴρ κατὰ υἱοῦ
 πράττειν, ἐπ' αὐτὸν ὅπερ ἂν βούληται 11 προαιρεῖται Ba
 15 ἐπιφανεῖς om. B 22 οὗτ' αὐτὸς ὁ c. Reiske | κατὰ πᾶ-
 σαν O, corr. Reiske 25 ὑπ' B ὑπὲρ R

σθαι ἔργον γενναῖον προαχθέντας, ὃ μὴ προσέταξαν αὐτοῖς οἱ πατέρες, καθάπερ ἐπὶ Μαλλίου Τορκουάτου καὶ πολλῶν ἄλλων παρειλήφαμεν, ὑπὲρ ὧν κατὰ τὸν οἰκεῖον καιρὸν ἔρῳ.

- 5 XXVII. Καὶ οὐδ' ἐνταῦθα ἔσται τῆς ἐξουσίας ὁ τῶν Ῥωμαίων νομοθέτης, ἀλλὰ καὶ πωλεῖν ἐφῆκε τὸν υἱὸν τῷ πατρί, οὐδὲν ἐπιστραφεὶς εἰ τις ὧμὸν ὑπολήψεται τὸ συγχώρημα καὶ βαρύτερον ἢ κατὰ τὴν φύσιν συμπάθειαν. καὶ ὁ πάντων μάλιστα θαυμάσειεν²⁹⁴
- 10 ἂν τις ὑπὸ τοῖς Ἑλληνικοῖς ἦθεσι τοῖς ἐκκελυμένοις τραφεὶς ὡς πικρὸν καὶ τυραννικόν, καὶ τοῦτο συνεχώρησε τῷ πατρί, μέχρι τρίτης πράσεως ἀφ' υἱοῦ χρηματίσασθαι, μείζονα δοὺς ἐξουσίαν πατρὶ κατὰ
- 2 παιδὸς ἢ δεσπότη κατὰ δούλων. θεραπόντων μὲν γὰρ
- 15 ὁ πραθεὶς ἄπαξ, ἔπειτα τὴν ἐλευθερίαν εὐρόμενος αὐτοῦ τὸ λοιπὸν ἤδη κύριός ἐστιν, υἱὸς δὲ πραθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰ γένοιτο ἐλεύθερος ὑπὸ τῷ πατρὶ πάλιν ἐγίνετο, καὶ τὸ δεύτερον ἀπεμποληθεὶς τε καὶ ἐλευθερωθεὶς δοῦλος ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς τοῦ πατρὸς ἦν.
- 20 μετὰ δὲ τὴν τρίτην πράσιν ἀπήλλακτο τοῦ πατρὸς.
- 3 τοῦτον τὸν νόμον ἐν ἀρχαῖς μὲν οἱ βασιλεῖς ἐφύλαττον εἴτε γεγραμμένον εἴτε ἄγραφον (οὐ γὰρ ἔχω τὸ σαφὲς εἰπεῖν) ἀπάντων κρᾶτιστον ἡγούμενοι νόμον. καταλυθείσης δὲ τῆς μοναρχίας, ὅτε πρῶτον ἐφάνη²⁹⁵
- 25 Ῥωμαίοις ἅπαντας τοὺς πατέριους ἐθισμούς τε καὶ

1 ἔργον γενναῖον B γενναῖον ἔ. R 3 ἀπειλήφαμεν B
 5 <ἔσται> B 12 ἐφ' υἱοῦ B 14 δούλου A | μὲν γὰρ Reudler
 Tiroc. p. 22 μὲν γε O 16 αὐτοῦ A | υἱὸς δὲ B υἱῶν δὲ ὁ R
 18 καὶ Kayser Ann. phil. 1861 p. 6 καὶ O 23 νόμων B
 νόμον vel τῶν νόμων Sylburg 25 * πάντας O | πατρι-
 κοὺς ABa

νόμους ἅμα τοῖς ἐπεισάκτοις ἐν ἀγορᾷ θεῖναι φανε-
ροὺς ἅπασι τοῖς πολίταις, ἵνα μὴ συμμεταπίπτη τὰ
κοινὰ δίκαια ταῖς τῶν ἀρχόντων ἐξουσίαις, οἱ λαβόν-
τες παρὰ τοῦ δήμου τὴν ἐξουσίαν τῆς συναγωγῆς τε
καὶ ἀναγραφῆς αὐτῶν δέκα ἄνδρες ἅμα τοῖς ἄλλοις ⁵
ἀνέγραψαν νόμοις, καὶ ἔστιν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν λε-
γομένων δώδεκα δέλτων, ὥς ἀνέθεσαν ἐν ἀγορᾷ. ὅτι ⁴
δ' οὐχ οἱ ἄνδρες δέκα οἱ τριακοσίοις ἔτεσιν ὕστερον
ἀποδειχθέντες ἐπὶ τὴν ἀναγραφὴν τῶν νόμων πρῶτοι
τοῦτον εἰσηγήσαντο τὸν νόμον Ῥωμαίοις, ἀλλ' ἐκ πολ- ¹⁰
λοῦ κείμενον παραλαβόντες οὐκ ἐτόλμησαν ἀνελεῖν,
ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων καταλαμβάνομαι, μάλιστα
δ' ἐκ τῶν Νόμα Πομπιλίου τοῦ μετὰ Ῥωμόλον ἄρξαν-
τος νόμων, ἐν οἷς καὶ οὗτος γέγραπται· ἐὰν πατήρ
νῆφ συγχωρήσῃ γυναῖκα ἀγαγέσθαι κοινωνὸν ἑσομέ- ¹⁵
νην ἱερῶν τε καὶ χρημάτων κατὰ τοὺς νόμους, μηκέτι
τὴν ἐξουσίαν εἶναι τῷ πατρὶ πωλεῖν τὸν υἱόν· ὅπερ
οὐκ ἂν ἐργάσεν εἰ μὴ κατὰ τοὺς προτέρους νόμους
⁹⁶ἅπαντας ἐξῆν τῷ πατρὶ πωλεῖν τοὺς υἱούς. ἀλλ' ὑπὲρ ⁵
μὲν τούτων ἄλλης, βούλομαι δὲ καὶ τὸν ἄλλον ἐπὶ κε- ¹⁰
φαλαίων διελθεῖν κόσμον, ὃ τοὺς τῶν ιδιωτῶν ὁ
Ῥωμύλος ἐκόσμησε βίους.

> XXVIII. Ὅρῶν γὰρ ὅτι τὸ σωφρόνως ζῆν ἅπαν-
τας καὶ τὰ δίκαια πρὸ τῶν κερδαλέων αἰρεῖσθαι καρ-
τερίαν τε τὴν παρὰ τοὺς πόρους ἀσκεῖν καὶ μηδὲν ²⁵
ὑπολαμβάνειν χρῆμα τιμιώτερον ἀρετῆς οὐ λόγων

8 δέκα οἱ τριακοσίοι ὕστερον A οἱ ἄνδρες οἱ δέκα, οἷ c.
Reiske οἱ δέκα ἄνδρες c. Cobet Obs. p. 46 9 ἀναδειχθέν-
τες B | ἐπὶ τῇ ἀναγραφῇ c. Bücheler 10 Ῥωμαῖοι τὸν νό-
μον A 15 γυναῖκα om. B 20 ἐπὶ κεφαλαίῳ O, corr. Sylburg

διδαγῇ παραγίνεσθαι τοῖς πολιτικοῖς πλήθεσι πέφυ-
 κεν, ἐν οἷς τὸ πλεῖον ἐστὶ δυσάγωνον, ἀλλ' ἐργῶν
 ἐθισμοῖς τῶν πρὸς ἐκάστην ἀρετὴν ἀρόντων, ὑπ'
 ἀνάγκης τε μᾶλλον ἢ κατὰ γνώμην ἐπ' αὐτὰ τοὺς
 5 πολλοὺς παραγινόμενους, εἰ δὲ μὴδὲν εἴη τὸ καλῦσον
 ἐπὶ τὴν φύσιν ὀλισθαίνοντας εἰδῶς, ἐπιδιφρούς μὲν
 καὶ βαναύσους καὶ προσαγωγούς ἐπιθυμιῶν αἰσχυρῶν
 τέχνας, ὥς ἀφανιζούσας καὶ λυμαινομένας τὰ τε σώ-
 ματα καὶ τὰς ψυχὰς τῶν μεταχειριζομένων, δούλοις
 10 καὶ ξένοις ἀπέδωκε μεθοδεύειν· καὶ διέμεινεν ἕως
 πολλοῦ πάνυ χρόνου δι' αἰσχύνης ὄντα Ῥωμαίοις τὰ
 τοιαῦτα ἔργα καὶ ὑπ' οὐδενὸς τῶν αὐθιγενῶν ἐπιτη-
 2 δυνόμενα. δύο δὲ μόνα τοῖς ἐλευθέροις ἐπιτηδεύματα²⁹⁷
 κατέλιπε τὰ τε κατὰ γεωργίαν καὶ τὰ κατὰ πολέ-
 15 μους, ὁρῶν ὅτι γαστροίς τε ἄνθρωποι γίνονται διὰ
 τούτους τοὺς βίους ἐγκρατεῖς ἀφροδισίοις τε ἤττον
 ἀλίσκονται παρὰ νόμοις πλεονεξίαν τε οὐ τὴν βλά-
 πτουσαν ἀλλήλους διώκουσιν, ἀλλὰ τὴν ἀπὸ τῶν πο-
 λεμίων περιποιουμένην τὰς ὠφελείας. ἀτελῇ δὲ τού-
 20 των ἐκάτερον ἡγούμενος εἶναι τῶν βίων χωριζόμενον
 θατέρον καὶ φιλαίτιον οὐχ ἑτέροις μὲν τισιν ἀπέδω-
 κεν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἑτέροις δὲ τὰ πολεμίων
 φέρειν τε καὶ ἄγειν ὥς ὁ παρὰ Λακεδαιμονίοις εἶχε
 νόμος, ἀλλὰ τοὺς αὐτοὺς τὸν τε πόλεμικὸν καὶ τὸν
 3 γεωργικὸν ἔταξε βίον ζῆν· εἰ μὲν εἰρήνην ἄροισεν ἐπὶ

1 τοῖς πολιτικοῖς πλήθεσι om. B 5 παραγινόμενους c.
 Kiessling, Hertlein Hermes X p. 409 | καλύσον ABb 6 ὀλι-
 σθάνοντας c. Cobet Obs. p. 46 7 προσαγωγούς c. Reiske
 14 καταλείπεται τὰ κατὰ O, corr. Ambrosch 18 τὴν τ' ἀπὸ γῆς
 καὶ τὴν ἀπὸ τῶν π. c. Reiske 20 χωριζόμενος AB 21 θατέρον O
 23 παρὰ λακεδαιμονίων Ba 25 βίον ζῆν B ζῆν βίον A

τοῖς κατ' ἀργὸν ἔργοις ἐθίζων ἅπαντας μένειν, πλὴν εἴ ποτε δεηθεῖεν ἀγορᾶς, τότε δ' εἰς ἄστν συνιόντας ἀγοράζειν, ἐνάτην ὀρίζων ἡμέραν ταῖς ἀγοραῖς· ὅτε 298 δὲ πόλεμος καταλάβοι στρατεύεσθαι διδάσκων καὶ μὴ παραχωρεῖν ἐτέροις μήτε τῶν πόνων μήτε τῶν ὠφε- 5 λειῶν. διήρει γὰρ αὐτοῖς ἐξ ἴσου γῆν τε ὄσπην ἂν ἀφέλοιτο πολεμίους καὶ ἀνδράποδα καὶ χρήματα, καὶ παρεσκεύαζεν ἀγαπητῶς δέχεσθαι τὰς στρατείας.

> XXVIII. Τῶν δ' εἰς ἀλλήλους ἀδικημάτων οὐ χρονίους ἀλλὰ ταχείας ἐποιεῖτο τὰς κρίσεις τὰ μὲν 10 αὐτὸς διαιτῶν, τὰ δ' ἄλλοις ἐπιτρέπων, καὶ τὰς τιμωρίας αὐτῶν πρὸς τὰ μεγέθη τῶν ἀμαρτημάτων ἐποιεῖτο. ἀποτρέπειν τε ἀνθρώπους ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ τὸν φόβον μάλιστα δυνάμενον ὁρῶν πολλὰ εἰς τοῦτο παρεσκευάσατο χωρίον τε, ἐν ᾧ καθεζόμε- 15 νος ἐδίκασεν, ἐν τῷ φανερωτάτῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ στρατιωτῶν, οἳ παρηκολούθουν αὐτῷ τριακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, καταπληκτικώτατοι τὴν πρόσοψιν, ῥάβδους τε καὶ πελέκεις ὑπ' ἀνδρῶν δώδεκα φερομένους, οἷς τοὺς μὲν ἄξια μαστίγων δεδρακότας ἔξαι- 20 νον ἐν ἀγορᾷ, τῶν δὲ τὰ μέγιστα ἡδικηκότων τοὺς τραχήλους ἀπέκοπτον ἐν τῷ φανερῷ. τοιοῦτος μὲν 2 299 δὴ τις ὁ κόσμος ἦν τῆς κατασκευασθείσης ὑπὸ Ῥωμύλου πολιτείας· ἀπόχρη γὰρ ἐκ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων εἰκάσαι.

25

2 post συνιόντας aut ἔταξεν aut ἐφήκεν deesse videtur Reiskio 4 δὲ πόλεμος B Krüger Ind. gr. gr. p. 251 δ' ὁ π. R 7 ἀφέλοιτο B ἀφέλονται R 10 χρήσεις Ba 15 καθεζόμενος ἐδίκασε τῷ R καθεδίκασεν ἐν τῷ B 18 καταπληκτικώτατοι τὴν πρόσοψιν B καταπληκτικώτατην πρόσοψιν R 20 οἷς B οἳ R def. Cobet Obs. p. 46 21 ἐν ἀγορᾷ ἔξαινον B 24 ἀποχερῆν O

> XXX. Αἱ δὲ ἄλλαι πράξεις αἷ τε κατὰ τοὺς πολέμους ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς γενόμεναι καὶ αἱ κατὰ <τὴν> πόλιν, ὧν ἂν τις καὶ λόγον ποιήσαιτ' ἐν ἱστορίᾳς
 2 γραφῇ, τοιαῦται τινες παραδίδονται. πολλῶν περιου-
 5 κούντων τὴν Ῥώμην ἐθνῶν μεγάλων τε καὶ τὰ πολέ-
 μια ἀλκίμων, ὧν οὐδὲν ἦν τοῖς Ῥωμαίοις φίλιον,
 οἰκειώσασθαι ταῦτα βουληθεὶς ἐπιγαμίαις, ὅσπερ ἐδόκει
 τοῖς παλαιοῖς. τρόπος εἶναι βεβαιότατος τῶν συν-
 απτόντων φιλίας, ἐνθυμούμενος δὲ ὅτι βουλόμεναι
 10 μὲν αἱ πόλεις οὐκ ἂν συνέλθοιεν αὐτοῖς ἄρτι τε συνου-
 κιζομένοις καὶ οὔτε χρήμασι δυνατοῖς οὔτε λαμπρὸν
 ἔργον ἐπιδεδειγμένοις οὐδέν, βιασθεῖσαι δὲ εἴξουσιν
 εἰ μηδεμία γένοιτο περὶ τὴν ἀνάγκην ὕβρις, γνώμην
 ἔσχεν, ἥ καὶ Νεμέτωρ ὁ πάππος αὐτοῦ προσέθετο,
 15 δι' ἀρπαγῆς παρθένων ἀθρόας γενομένης ποιήσασθαι
 3 τὰς ἐπιγαμίας. γνοὺς δὲ ταῦτα θεῶ μὲν εὐχὰς τίθε-
 ται πρῶτον ἀπορρηγνόντων βουλευμάτων ἡγεμόνι, ἔαν
 ἡ πείρα αὐτῶ χωρήσῃ κατὰ νοῦν θυσίας καὶ ἑορτὰς³⁰⁰
 ἄξιον καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν· ἔπειτα τῶ συνεδρίῳ
 20 τῆς γερουσίας ἀνενέγκας τὸν λόγον, ἐπειδὴ κἀκείνοις
 τὸ βούλευμα ἤρρεσκεν, ἑορτὴν προεῖπε καὶ πανήγυριν
 ἄξιον Ποσειδῶνι καὶ περιήγγελλεν εἰς τὰς ἑγγιστα
 πόλεις καλῶν τοὺς βουλομένους ἀγορᾶς τε μεταλαμ-
 βάνειν καὶ ἀγώνων· καὶ γὰρ ἀγῶνας ἄξιον ἔμελλεν
 4 ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν παντοδαπούς. συνελθόντων δὲ
 25

2 τὴν add. Ambrosch 3 τις κατάλογον O | * ποιήσαιτο O
 4 παραδέδονται c. Stephanus 6 ἀλκίμων λίαν B 7 ὅσπερ B
 8 τρόπος εἶναι B εἶναι τρόπος R 9 φιλίας AB 12 ἀπο-
 δεδειγμένοις c. Garrer Obs. p. 22 13 πέρα τῆς ἀνάγκης
 c. Garrer l. l. p. 70 18 κατὰ νοῦν χωρήσῃ B | θυσίαν B
 19 συνέδρῳ A

πολλῶν ξένων εἰς τὴν ἑορτὴν γυναιξὶν ἅμα καὶ τέκνοις,
 ἐπειδὴ τὰς τε θυσίας ἐπετέλεσε τῷ Ποσειδῶνι καὶ
 τοὺς ἀγῶνας, τῇ τελευταίᾳ τῶν ἡμερῶν, ἣ διαλύσειν
 ἔμελλε τὴν πανήγυριν, παράγγελμα δίδωσι τοῖς νέοις,
 ἡνίκ' ἂν αὐτὸς ἄρῃ τὸ σημεῖον ἀρπάξειν τὰς παρού- 5
 σας ἐπὶ τὴν θέαν παρθένους, αἷς ἂν ἐπιτύχωσιν ἑκα-
 στοι, καὶ φυλάττειν ἀγνὰς ἐκείνην τὴν νύκτα, τῇ δ'
 ἑξῆς ἡμέρᾳ πρὸς ἑαυτὸν ἄγειν. οἱ μὲν δὲ νέοι δια- 5
 στάντες κατὰ συστροφάς, ἐπειδὴ τὸ σύνθημα ἀρθὲν
 εἶδον τρέπονται πρὸς τὴν τῶν παρθένων ἀρπαγὴν, 10
 ταραχὴ δὲ τῶν ξένων εὐθὺς ἐγένετο καὶ φυγὴ μετίζον
 301τι κακὸν ὑφορωμένων. τῇ δ' ἑξῆς ἡμέρᾳ προαχθει-
 σῶν τῶν παρθένων, παραμυθησάμενος αὐτῶν τὴν
 ἀθυμίαν ὁ Ῥωμύλος, ὡς οὐκ ἐφ' ὕβρει τῆς ἀρπαγῆς
 ἄλλ' ἐπὶ γάμῳ γενομένης, Ἑλληνικόν τε καὶ ἀρχαῖον 15
 ἀποφαίνων τὸ ἔθος καὶ τρόπων συμπάντων καθ' οὓς
 συνάπτονται γάμοι ταῖς γυναιξὶν ἐπιφανέστατον, ἡξίου
 στέργειν τοὺς δοθέντας αὐταῖς ἄνδρας ὑπὸ τῆς τύχης·
 καὶ μετὰ τοῦτο διαριθμῆσας τὰς κόρας ἑξακοσίας τε 6
 καὶ ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς εὐρεθείσας κατέλεξεν αὐτῆς 20
 ἐκ τῶν ἀγάμων ἄνδρας ἰσαριθμούς, οἷς αὐτὰς συνήρ-
 μοττε κατὰ τοὺς πατρῖους ἐκάστης ἐθισμούς, ἐπὶ
 κοινωνίᾳ πυρὸς καὶ ὕδατος ἐγγυῶν τοὺς γάμους, ὡς
 καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἐπιτελοῦνται χρόνων.
 > XXXI. Ταῦτα δὲ γενέσθαι τινὲς μὲν γράφουσι 25
 κατὰ τὸν πρῶτον ἐνιαυτὸν τῆς Ῥωμύλου ἀρχῆς, Γναῖος

2 ἐπετέλεσε B ἐτέλεσε R 5 αἶρη ABa 6 παρθένους
 ἐπὶ τὴν θέαν B 8 ἑαυτὸν B αὐτὸν R 11 ἐγένετο B ἐγί-
 νετο R 14 ὡς om. A 15 γάμῳ γυναικὸς B 16 τρώ-
 πον A 22 ἐκάστοις c. Reiske ἐκάστην c. Bücheler

δὲ Γέλλιος κατὰ τὸν τέταρτον· ὃ καὶ μᾶλλον εἰκός.
 νέον γὰρ οἰκίζομένης πόλεως ἡγεμόνα πρὶν ἢ κατα-
 στήσασθαι τὴν πολιτείαν ἔγγω τηλικούτῳ ἐπιχειρεῖν
 οὐκ ἔχει λόγον. τῆς δὲ ἀρπαγῆς τὴν αἰτίαν οἱ μὲν
 5 εἰς σπάνιν γυναικῶν ἀναφέρουσιν, οἱ δ' εἰς ἀφορμὴν
 πολέμου, οἱ δὲ τὰ πιθανώτατα γράφοντες, οἷς ἀγὰρ 302
 συγκατεθέμην, εἰς τὸ συνάψαι φιλότητα πρὸς τὰς πλη-
 2 σιοχώρους πόλεις ἀναγκαίαν. \τὴν δὲ τότε ὑπὸ Ῥωμύ-
 λου καθιερωθεῖσαν ἑορτὴν ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ ἄγοντες Ῥω-
 10 μαῖοι διετέλουν Κωνσταντία καλοῦντες, ἐν ᾗ βωμός
 τε ὑπόγειος ἰδρυμένος παρὰ τῷ μεγίστῳ τῶν ἱππο-
 δρόμων περισκαφείσης τῆς γῆς θυσίαις τε καὶ ὑπερ-
 πύροις ἀπαρχαῖς γεραίρεται, καὶ δρόμος ἵππων
 ζευκτῶν τε καὶ ἀξέυκτων ἐπιτελεῖται. καλεῖται δὲ ὁ
 15 θεός, ᾧ ταῦτ' ἐπιτελοῦσι, Κῶνσος ὑπὸ Ῥωμαίων, ὃν
 ἐξεργηθέντες εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶτταν Ποσειδῶνα
 σειςίχθονά φασιν εἶναι τινες καὶ διὰ τοῦτο ὑπογείῳ
 τετιμῆσθαι βωμῷ λέγουσιν, ὅτι τὴν γῆν ὁ θεὸς οὗτος
 3 ἔχει. \ἐγὼ δὲ καὶ ἕτερον οἶδα λόγον ἀκούων, ὥς τῆς
 20 μὲν ἑορτῆς τῷ Ποσειδῶνι ἀγομένης καὶ τοῦ δρόμου 303
 τῶν ἵππων τούτῳ τῷ θεῷ γινομένου, τοῦ δὲ κατα-
 γείον βωμοῦ δαίμονι ἀρρήτῳ τινὶ βουλευμάτων κρυ-
 φίων ἡγεμόνι καὶ φύλακι κατασκευασθέντος ὕστερον·
 Ποσειδῶνι γὰρ ἀφανῇ βωμὸν οὐδαμόθι γῆς οὐδ' ὑφ'
 25 Ἑλλήνων οὐδ' ὑπὸ βαρβάρων καθιδρυθῆναι· τὸ δ'
 ἀληθὲς ὅπως ἔχει χαλεπὸν εἰπεῖν.

XXXII. Ὡς δὲ διεβοήθη τὰ περὶ τὴν ἀρπαγὴν

4 ἔχει Bücheler εἶχε O 8 τῷ δωμῳλό A 10 κων-
 σταντία B 19 ἔχει] σείει c. Hertlein Hermes X p. 409
 20 τοῦ δρόμου καὶ AB 21 τῶν ἱππέων O, corr. Sylburg
 198, 27 — 201, 8 exstant in Nicolai Damasceni eclogis Turo-

τῶν παρθένων καὶ τὰ περὶ τοὺς γάμους εἰς τὰς πλη-
 σιοχώρους πόλεις, αἱ μὲν αὐτὸ τὸ πραχθὲν πρὸς ὀργὴν
 ἐλάμβανον, αἱ δ' ἀφ' ἧς ἐπράχθη διαθέσεως καὶ εἰς
 ὃ τέλος ἐχώρησεν ἀναλογιζόμεναι μετρίως αὐτὸ ἐφε-
 ρον, κατέσκηψε δ' οὖν ἀνὰ χρόνον εἰς πολέμους τοὺς 5
 μὲν ἄλλους εὐπετεῖς, ἓνα δὲ τὸν πρὸς Σαβίνους μέγαν
 καὶ χαλεπὸν· οἷς ἅπασι τέλος ἐπηκολούθησεν εὐτυ-
 χές, ὥσπερ αὐτῷ τὰ μαντεύματα προεθέσπισε πρὶν
 ἐπιχειρῆσαι τῷ ἔργῳ πόνους μὲν καὶ κινδύνους μεγά-
 304 λους προσημαίνοντα, τὰς δὲ τελευτὰς αὐτῶν ἐσεσθαι 10
 καλὰς. ἦσαν δὲ αἱ πρῶται πόλεις ἄρξασαι τοῦ πρὸς 2
 αὐτὸν πολέμου Καινίνη καὶ Ἄντεμνα καὶ Κρουστο-
 μέρεια, πρόφασιν μὲν ποιούμεναι τὴν ἀρπαγὴν τῶν
 παρθένων καὶ τὸ μὴ λαβεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δίκας, ὥς
 δὲ τάληθές εἶχεν ἀχθόμεναι τῇ κτίσει τε καὶ αὐξήσει 15
 τῆς Ῥώμης δι' ὀλίγου πολλῇ γενομένη καὶ οὐκ
 ἀξιούσαι περιδεῖν κοινὸν ἐπὶ τοῖς περιόικοις ἅπασι
 κακὸν φυόμενον. τέως μὲν οὖν πρὸς τὸ Σαβίνων 3
 ἔθνος ἀποστέλλουσαι πρέσβεις ἐκείνους ἤξιουν τὴν
 ἡγεμονίαν τοῦ πολέμου παραλαβεῖν ἰσχύν τε μεγ- 20
 στην ἔχοντας καὶ χρήμασι πλείοσι δυναμένους ἄρχειν
 τε ἀξιούντας τῶν πλησιοχώρων καὶ οὐκ ἐλάχιστα τῶν
 ἄλλων περιυβρισμένους· τῶν γὰρ ἡρπασμένων αἱ
 πλείους ἦσαν ἐκείνων. †

nensibus (T) apud Valesium cf. p. 138, 1 2 αἱ μὲν σκοποῦσαι vel
 ἐννοοῦμεναι αὐτὸ c. Reiske | πρὸς ὀργὴν BT δι' ὀργῆς R 3 εἰς
 ὃ τέλος Ba εἰς ὃ τέλος BbT εἰς τέλος R 8 προεθέσπισε
 malim 12 καινίνη ABa κενήνη Bb κανίνη A κησίνη T |
 ἀντέμνα A ἄντεμνα Ba καὶ ἄλλαι T | κρουστομέρεια Ba κρου-
 στομερία R Steph. Byz. s. v. Κρουστομερία 15 ἀχθόμεναι
 BT om. R 16 πολλῇ γενομένη R π. γινομένη B 21 πλείον
 c. Stephanus, Sylburg πλείστον Cobet Obs. p. 47

XXXIII. Ἐπεὶ δ' οὐδὲν ἐπέραινον ἀντικαθιστα-
 μένων αὐταῖς τῶν παρὰ τοῦ Ῥωμύλου πρεσβειῶν καὶ 30
 θεραπευουσῶν λόγοις τε καὶ ἔργοις τὸ ἔθνος, ἀχθόμε-
 ναι τῇ τριβῇ τοῦ χρόνου μελλόντων αἰεὶ τῶν Σαβίνων
 5 καὶ ἀναβαλλομένων εἰς χρόνους μακροὺς τὴν περὶ τοῦ
 πολέμου βουλὴν αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἐγνώσαν τοῖς
 Ῥωμαίοις πολεμεῖν, ἀποχρῆν οἰόμεναι τὴν οἰκίαν
 δύναμιν, εἰ καθ' ἓν αἱ τρεῖς γένοιτο, μίαν ἄρασθαι
 πόλιν οὐ μεγάλην. ἐβουλευσάντο μὲν ταῦτα, συνελ-
 10 θεῖν δ' οὐκ ἐφθησαν εἰς ἓν ἅπασαι στρατόπεδον
 προεξαναστάντων προχειρότερον τῶν ἐκ τῆς Καινίνης,
 2 οὔτε καὶ μάλιστα ἐδόκουν τὸν πόλεμον ἐνέργειν. ἐξ-
 εστρατευμένων δὲ τούτων καὶ δηούντων τὴν ὁμορον
 ἐξαγαγὼν τὴν δύναμιν ὁ Ῥωμύλος, ἀφυλάκτοις οὖσιν
 15 ἔτι τοῖς πολεμίοις ἀπροσδοκῆτως ἐπιτίθεται καὶ τοῦ
 τε χάρακος αὐτῶν ἀρτίως ἰδρυμένου γίνεται κύριος
 τοῖς τε φεύγουσιν εἰς τὴν πόλιν ἐκ ποδὸς ἐπόμενος
 οὐδέπω τῶν ἔνδον πεπυσμένων τὴν περὶ τοὺς σφε-
 τέρους συμφορὰν τεῖχος τε ἀφύλακτον εὐρῶν καὶ πύλας
 20 ἀκλείστους αἰρεῖ τὴν πόλιν ἐξ ἐφόδου καὶ τὸν βασι- 306
 λέα τῶν Καινινιτῶν ὑπαντήσαντα σὺν καρτερᾷ χειρὶ
 μαχόμενος αὐτοχειρίᾳ κτείνει καὶ τὰ ὄπλα ἀφαιρεῖται.
 ➤ XXXIII. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἀλούσης τῆς πό-
 λεως τὰ ὄπλα παραδοῦναι τοὺς ἀλόντας κελεύσας καὶ

8 καθ' ἓνα τρεῖς BT | ἄρασθαι Cobet Obs. p. 47 αἰρεῖ-
 σθαι A αἰρήσειν Bb αἰρήσασθαι Ba αἰρήσαι RT αἰρεῖν Hertlein
 Hermes X p. 410 9 μὲν δὴ c. Sylburg 10 ἐφθησαν A
 ἐφθ<η>σαν B ἐφθασαν T 11 καινίνης B καινίνας Ba κενή-
 νης Bb κενίνης T 14 ἐξαγαγὼν — Ῥωμύλος om. T 15 ἀπροσ-
 δοκῆτος c. Kiessling ἀπροσδοκῆτοις c. Reudler Tiroc. p. 23
 20 αἰρεῖ A 21 καινινιτῶν A καινινιτῶν Ba κεννηνητῶν Ba
 καινιτῶν T

παῖδας εἰς ὀμηρεῖαν, οὓς ἐβούλετο, λαβὼν ἐπὶ τοὺς
 Ἄντεμνάτας ἐχώρει. γενόμενος δὲ καὶ τῆς ἐκείνων
 δυνάμεως ἐσκεδασμένης ἔτι κατὰ τὰς προνομὰς τῇ
 παρ' ἐλπίδας ἐφόδῳ καθάπερ καὶ τῆς προτέρας ἐγ- 5
 κρατῆς καὶ τὰ ἀντὰ τοὺς ἀλόντας διαθελς ἀπῆγεν ἐπ' οἴ-
 κουν τὴν δύναμιν, ἄγων σκυλά τε ἀπὸ τῶν πεπτωκό-
 των κατὰ τὴν μάχην καὶ ἀκροθίνια λαφύρων θεοῖς, καὶ
 πολλὰς ἅμα τούτοις θυσίας ἐποιήσατο. τελευταῖος δὲ 2
 τῆς πομπῆς αὐτὸς ἐπορεύετο ἐσθῆτα μὲν ἡμφιεσμένος
 ἄλουργῇ, δάφνῃ δὲ κατεστεμμένος τὰς κόμας καὶ ἵνα 10
 307 τὸ βασιλείον ἀξίωμα σῶξῃ τεθρίπῳ παρεμβεβηκώς.
 ἡ δ' ἄλλη δύναμις αὐτῷ παρηκολούθει πεζῶν τε καὶ
 ἱππέων κεκοσμημένη κατὰ τέλη θεοῦς τε ὕμνουσα
 πατρίοις ῥοδαῖς καὶ τὸν ἡγεμόνα κυδαίνουσα ποιήμα-
 σιν αὐτοσχεδίοις. οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ὑπῆντων αὐ- 15
 τοῖς ἅμα γυναιξί τε καὶ τέκνοις παρ' ἅμφω τὰ μέρη
 τῆς ὁδοῦ τῇ τε νίκη συνηδόμενοι καὶ τὴν ἄλλην ἄπα-
 σαν ἐνδεικνύμενοι φιλοφροσύνην. ὥς δὲ παρῆλθεν
 ἡ δύναμις εἰς τὴν πόλιν κρατῆρσί τε ἐπετύγχανεν
 308 οἶνῳ κεκραμένοις καὶ τραπέζαις τροφῆς παντοίας γε- 20
 μούσαις, αἱ παρὰ τὰς ἐπιφανεστάτας τῶν οἰκῶν
 ἔκειντο, ἵνα ἐμπορεῖσθαι τοῖς βουλομένοις ᾗ. ἡ μὲν 3
 οὖν ἐπινίκιός τε καὶ τροπαιοφόρος πομπὴ καὶ θυσία,
 ἣν καλοῦσι Ῥωμαῖοι θρίαμβον, ὑπὸ Ῥωμύλου πρώτου

2 Ἄντεμνάτας] λοιποὺς T 6 οἴκων O πεπτωκότων Büche-
 ler πεσόντων Kiessling ἀποθανόντων vel ἀλόντων Stephe-
 nus ἀπολωλότων Reiske ἀποίκων T 7 θεοῖς λαφύρων T
 9 ἐσθῆτι B 10 ἄλουργῇ Bb ἄλουργῇ R 14 πατρίους c. Gele-
 nius 16 τε om. B | μέρηι B 17 συνιδόμενοι Ba 20 κε-
 κραμένοις B κεκραμέναις R 22 τοῖς ἐμπορεῖσθαι O, trans-
 posuit Bücheler

κατασταθείσα τοιαύτη τις ἦν· ἐν δὲ τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ
 πολυτελῆς γέγονε καὶ ἀλαζὼν εἰς πλούτου μᾶλλον ἐπι-
 δειξιν ἢ δόκησιν ἀρετῆς ἐπιτραγωδομένη καὶ καθ'
 4 ἅπασαν ἰδέαν ἐκβέβηκε τὴν ἀρχαίαν εὐτέλειαν. μετὰ
 5 δὲ τὴν πομπὴν τε καὶ θυσίαν νεῶν κατασκευάσας ὁ
 Ῥωμύλος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Καπιτωλίου [λόφου]
 Διός, ὃν ἐπικαλοῦσι Ῥωμαῖοι φερέτριον, οὐ μέγαν·
 ἐτι γὰρ αὐτοῦ σώζεται τὸ ἀρχαῖον ἱχθυος ἐλάττονας ἢ
 πέντε ποδῶν καὶ δέκα τὰς μελζους πλευρὰς ἔχον· ἐν
 10 τούτῳ καθιέρωσε τὰ σκῦλα τοῦ Καινινιτῶν βασιλέως,
 ὃν αὐτοχειρίᾳ κατειργάσατο. τὸν δὲ Δία τὸν φερέ-
 τριον, ᾧ τὰ ὄπλα ὁ Ῥωμύλος ἀνέθηκεν, εἴτε βούλεται
 30 τις τροπαιοῦχον εἴτε σκυλοφόρον καλεῖν ὡς ἀξιοῦσί
 τινες εἶδ', ὅτι πάντων ὑπερέχει καὶ πᾶσαν ἐν κύκλῳ
 15 περιεῖλληφε τὴν τῶν ὄντων φύσιν τε καὶ κίνησιν,
 ὑπερφερέτην οὐχ ἀμαρτήσεται τῆς ἀληθείας.

XXXV. Ὡς δ' ἀπέδωκε τοῖς θεοῖς ὁ βασιλεὺς τὰς
 χαριστηρίους θυσίας τε καὶ ἀπαρχάς, πρὶν ἢ τῶν ἄλ-
 λων τι διαπραξασθαι βουλὴν ἐποιεῖτο περὶ τῶν κρα-
 20 τηθεισῶν πόλεων, ὅντινα χρηστέον αὐταῖς τρόπον,
 αὐτὸς ἦν ὑπελάμβανε κρατίστην εἶναι γνώμην, πρῶ-
 2 τος ἀποδειξάμενος. ὥς δὲ πᾶσι τοῖς ἐν τῷ συνεδρίῳ
 παροῦσιν ἢ τε ἀσφάλεια τῶν βουλευμάτων τοῦ ἡγε-
 μόνος ἤρθε καὶ ἡ λαμπρότης τὰ τε ἄλλα ὅσα ἐξ
 25 αὐτῶν γενήσεται τῇ πόλει χρήσιμα οὐκ ἐν τῷ παρα-
 χρήμα μόνον ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπαντα τὸν ἄλλον χρόνον

5 νεῶν ABa 6 λόφου del. Kiessling 10 καινινῶν R
 καινινιτῶν Ba κεννητηῶν Bb | καθιερώσαι Ab 14 ἐν del.
 Grasberger Tess. Herb. p. 14, defendi Obs. p. 330, Krebs Prä-
 positionsadv. II p. 43 22 *ἅπασι O 23 παροῦσι τε Ba

ἐπηρείτο, συνελθεῖν κελεύσας τὰς γυναῖκας ὅσαι τοῦ
 τε Ἀντεμνατῶν καὶ τοῦ Καινινιτῶν ἐτύγγανον οὔσαι
 310 γένους, ἤρπασμέναι δὲ ἅμα ταῖς ἄλλαις, ἐπεὶ δὲ
 συνῆλθον ὀλοφυρόμεναι τε καὶ προκυλιόμεναι καὶ
 τὰς τῶν πατρίδων ἀνακλαίουσαι τύχας, ἐπισχεῖν τῶν 5
 ὁδυρμῶν καὶ σιωπῆσαι κελεύσας ἔλεξε· Τοῖς μὲν 3
 ὑμετέροισι πατράσι καὶ ἀδελφοῖς καὶ ὅλαις ταῖς πόλε-
 σιν ὑμῶν ἅπαντα τὰ δεινὰ ὀφείλεται παθεῖν, ὅτι πό-
 λεμον ἀντὶ φιλίας οὔτε ἀναγκαῖον οὔτε καλὸν ἀνεί-
 λοντο· ἡμεῖς δὲ πολλῶν ἔνεκεν ἐγνώκαμεν μετρία 10
 χρῆσασθαι γνώμῃ πρὸς αὐτοὺς θεῶν τε νέμεσιν
 ὑφορώμενοι τὴν ἅπασιν τοῖς ὑπερόγκοις ἐνισταμένην
 καὶ ἀνθρώπων φθόνον δεδιότες ἑλεόν τε κοινῶν κα-
 κῶν οὐ μικρὸν ἔρανον εἶναι νομίζοντες, ὥς κἂν αὐτοί
 ποτε τοῦ παρ' ἐτέρων δεηθέντες, ὑμῖν τε οὐ μεμπταῖς 15
 ὑπαρχούσαις μέχρι τοῦδε περὶ τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας
 οὐ μικρὰν οἴομενοι ταύτην ἔσεσθαι τιμὴν καὶ χάριν.
 παρίεμεν οὖν αὐτοῖς τὴν ἀμαρτάδα ταύτην ἀξήμιον 4
 καὶ οὔτε ἔλευθερίαν οὔτε κτῆσιν οὔτ' ἄλλο τῶν ἀγα-
 θῶν οὐδὲν τοὺς πολίτας ὑμῶν ἀφαιρούμεθα. ἐφίεμεν 20
 311 δὲ τοῖς τε μένειν γλιχομένοις ἐκεῖ καὶ τοῖς μετενέγ-
 κασθαι βουλομένοις τὰς οἰκήσεις ἀκίνδυνόν τε καὶ
 ἀμεταμέλητον τὴν αἴρεσιν. τοῦ δὲ μηδὲν ἔτι αὐτοὺς
 ἐπεξαμαρτεῖν μηδ' εὖρεθῆναι τι χρῆμα, ὃ ποιήσει τὰς
 πόλεις διαλύσασθαι τὴν πρὸς ἡμᾶς φιλίαν, φάρμακον 25
 ἡγούμεθα κράτιστον εἶναι πρὸς εὐδοξίαν τε καὶ πρὸς

1 συνελθεῖν κελεύσας B σ. γὰρ κελ. R 2 cf. p. 202, 10 3 ἐπεὶ
 δὲ Kiessling ἐπειδὴ O ἐπειδὴ δὲ c. Bücheler 8 πάντα O
 10 * ἔνεκα O 14 μικρῶν Ba | κἂν Kiessling καὶ O ἂν καὶ
 Bücheler 20 ἀφελούμεθα c. Cobet Obs. p. 47 26 καὶ
 πρὸς ἀσφάλειαν B πρὸς om. R

ἀσφάλειαν τὸ αὐτὸ χρήσιμον ἀμφοτέροις, εἰ ποιήσαι-
 μεν ἀποικίας τῆς Ῥώμης τὰς πόλεις καὶ συνοίκους
 αὐταῖς πέμψαιμεν αὐτόθεν τοὺς ἱκανοὺς. ἅπιτε οὖν
 ἀγαθὴν ἔχουσαι διάνοιαν καὶ διπλάσιως ἢ πρότερον
 5 ἀσπάζεσθε καὶ τιμᾶτε τοὺς ἄνδρας, ὅφ' ὧν γονεῖς τε
 ὑμῶν ἐσώθησαν καὶ ἀδελφοὶ καὶ πατρίδες ἐλεύθεραι
 5 ἀφίενται. αἱ μὲν δὴ γυναῖκες ὡς ταῦτ' ἤκουσαν
 περιχαρεῖς γενόμεναι καὶ πολλὰ δάκρυα ὅφ' ἡδονῆς
 ἀφείσαι μετέστησαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, ὁ δὲ Ῥωμύλος
 10 τριακοσίους μὲν ἄνδρας εἰς ἑκατέραν ἀποίκους ἀπ-
 έστειλεν, οἷς ἔδωσαν αἱ πόλεις τρίτην κατακληρου-
 6 ῶσαι μοῖραν τῆς ἑαυτῶν γῆς. Καρινιτῶν δὲ καὶ
 Ἀντεμνατῶν τοὺς βουλομένους μεταθέσθαι τὴν οἰκη-
 σιν εἰς Ῥώμην γυναιξὶν ἅμα καὶ τέκνοις μετήγαγον³¹²
 15 κλήρους τε τοὺς ἑαυτῶν ἔχοντας καὶ χρήματα φερο-
 μένους ὅσα ἐκέκτηντο, οὓς εὐθὺς εἰς φυλὰς καὶ φρά-
 τρας ὁ βασιλεὺς κατέγραψε, τρισχιλίων οὐκ ἐλάττους
 7 ὄντας, ὥστε τοὺς σύμπαντας ἑξακισχιλίους πεζοὺς
 Ῥωμαίοις τότε πρῶτον ἐκ καταλόγου γενέσθαι. Καί-
 20 νίη μὲν δὴ καὶ Ἀντεμνα πόλεις οὐκ ἄσημοι γένος
 ἔχουσαι τὸ Ἑλληνικόν, Ἀβοριγῖνες γὰρ αὐτὰς ἀφελό-
 μενοι τοὺς Σικελοὺς κατέσχον, Οἰνῶτρων μοῖρα τῶν
 ἐξ Ἀρκαδίας ἀφικομένων, ὡς εἰρηται μοι πρότερον,
 μετὰ τόνδε τὸν πόλεμον ἀποικίαι Ῥωμαίων γεγέννητο.

1 ποιησαίμην Ba 2 ἀποικίας B ἀποίκους R 5 τιμᾶτε
 <ὑμῶν> B 6 ὑμῶν om. A 7 ἀφίενται c. Cobet l. 1.
 8 <ὅ>φ' ἡδονῆς B ἀφ' ἡδονῆς A 9 ῥωμύλος hic et pas-
 sim B 11 τὴν τρίτην c. Ambrosch 12 cf. p. 202, 10
 17 κατέγραψε O, corr. Bücheler 19 Καρινίη] cf. 199, 12
 20 ἄσημο<ι> B | γένους οὐσαι τοῦ Ἑλληνικοῦ c. Reiske 23 τὸ
 πρότερον A 24 δὲ post μετὰ R om. B

> XXXVI. Ὁ δὲ Ῥωμύλος ταῦτα διαπραξάμενος ἐπὶ Κρουστομερίνους ἐξάγει τὴν στρατιὰν παρεσκευασμένους ἄμεινον τῶν προτέρων· οὐς ἐκ παρατάξεώς τε καὶ τειχομαχίας παραστησάμενος ἄνδρας ἀγαθοὺς κατὰ τὸν ἀγῶνα γενομένους οὐδὲν ἔτι διαθεῖναι κα- 5 κὸν ἠξίωσεν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐποίησεν ἄποικον Ῥωμαίων τὴν πόλιν ὥσπερ τὰς προτέρας. ἦν δὲ τὸ 2 Κρουστομέριον Ἀλβανῶν ἀπόκτισις πολλοῖς πρότε- 318 ρον τῆς Ῥώμης ἀποσταλεῖσα χρόνοις. διαγγελλούσης δὲ τῆς φήμης πολλὰς πόλεσι τὴν τε κατὰ πολέμους 10 γενναιότητα τοῦ ἡγεμόνος καὶ πρὸς τοὺς κρατηθέντας ἐπιείκειαν ἄνδρες τε αὐτῷ προσετίθεντο πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ δυνάμεις ἀξιοχρέους πανοικία μετανιστάμενας ἐπαγόμενοι, ὧν ἐφ' ἐνὸς ἡγεμόνος ἐκ Τυρρηνίας ἐλθόντος, ᾧ Καίλιος ὄνομα ἦν, τῶν λόφων τις, 15 ἐν ᾧ καθιδρύθη, Καίλιος εἰς τόδε χρόνον καλεῖται· καὶ πόλεις ὅλαι παρεδίδοσαν ἐαυτὰς ἀπὸ τῆς Μεδουλίωνων ἀρξάμεναι καὶ ἐγίνοντο Ῥωμαίων ἀποικίαι. Σαβῖνοι δὲ ταῦτα ὁρῶντες ἤχθοντο καὶ δι' αἰτίας 3 ἀλλήλους εἶχον, ὅτι οὐκ ἀρχομένην τὴν Ῥωμαίων 20 ἰσχὺν ἐκώλυσαν, ἀλλ' ἐπὶ μέγα προηκούσῃ συμφέρεσθαι ἔμελλον, ἐδόκει τε αὐτοῖς ἐπανορθώσασθαι τὴν προτέραν ἄγνοιαν ἀξιολόγον δυνάμειος ἀποστολῇ. καὶ μετὰ τοῦτο ἀγορὰν ποιησάμενοι σύμπαντες ἐν τῇ με- 25 γίστῃ τε πόλει καὶ πλείστον ἀξίωμα ἐχούσῃ τοῦ ἔθνους, 25 ἧ Κυρὶς ὄνομα ἦν, ψῆφον ὑπὲρ τοῦ πολέμου διήνεγ-

2 κρουστομερινούς B κρουστομερηνοὺς A | παρεσκευασμέ-
νος A παρεσκευασμένο(ν)ς B 8 ἀπόκτισις ABa ἀποίκη-
σις Bb 11 καὶ τὴν πρὸς τοὺς c. Ambrosch 14 τυρρη-
νίοις Ba 15 κέλλιος Bb 18 ἀποικίαι B ἄποικοι R
23 ἄνοιαν c. Casaubonus 26 κύρις.. B κυρισόν R

καν ἀποδειξαντες ἡγεμόνα τῆς στρατιᾶς Τίτον, ὃς³¹⁴
 4 ἐπεκαλεῖτο Τάτιος, βασιλέα Κυριτῶν. Σαβῖνοι μὲν
 δὴ ταῦτα βουλευσάμενοι καὶ διαλυθέντες κατὰ τὰς
 πόλεις τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἡντρεπίζοντο, ὥς εἰς
 5 νέεωτα ἐπὶ τὴν Ῥώμην πολλῇ χειρὶ ἐλάσσοντες.

XXXVII. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ὁ Ῥωμύλος ἀντιπαρ-
 εσκευάζετο τὰ κράτιστα, ὥς ἀμυνόμενος ἄνδρας τὰ
 πολέμια ἀλκίμους, τοῦ μὲν Παλατίου τὸ τεῖχος ὥς
 ἀσφαλέστερον εἶναι τοῖς ἔνδον ὑψηλοτέροις ἐρύμα-
 10 σιν ἐγείρων, τοὺς δὲ παρακειμένους αὐτῷ λόφους
 τόν τε Αὐεντίνον καὶ τὸν Καπιτωλῖνον νῦν λεγόμενον
 ἀποταφρεύων καὶ χαρακώμασι καρτεροῖς περιλαμβά-
 νων, ἐν οἷς τὰ ποίμνια καὶ τοὺς γεωργοὺς αὐλλέεσθαι
 τὰς νύκτας ἐπέταξεν ἐχεγγύῳ φρουρᾷ καταλαβὼν
 15 ἐκάτερον, καὶ εἴ τι ἄλλο χωρίον ἀσφάλειαν αὐτοῖς
 παρεῖεν ἔμελλεν ἀποταφρεύων καὶ περισταυρῶν καὶ
 2 διὰ φυλακῆς ἔχων. ἦκε δὲ αὐτῷ Τυρρηγῶν ἐπικου-
 ρίαν Ἰκανὴν ἄγων ἐκ Σολωνίου πόλεως ἀνὴρ δραστή-
 ριος καὶ τὰ πολέμια [ἔργα] διαφανής, Λοκόμων ὄνομα,³¹⁵
 20 φίλος οὐ πρὸ πολλοῦ γεγονώς, καὶ παρ' Ἀλβανῶν
 ἄνδρες, οὓς ὁ πάππος ἐπεμψεν αὐτῷ, συχνοὶ στρα-
 τιῶταί τε καὶ ὑπηρεταὶ καὶ τεχνῖται πολεμικῶν ἐρ-
 γων, σιτός τε καὶ ὄπλα καὶ ὅσα τούτοις πρόσφορα ἦν
 3 Ἰκανῶς ἅπαντα ἐπεχορηγεῖτο. ἐπεὶ δ' ἐν ἐτοίμῳ τὰ

3 τὰς del. Cobet Obs. p. 47 7 κράτιστα sine τὰ Hert-
 lein Hermes X p. 410 8 παλλαντίον Bb 11 καπετωλί-
 νον B 14 τὰς νύκτας suspecta Büchelero 18 Οὐολαινίου O
 Müller Etrusc. I p. 116 Οὐετολωνίου Cluverus Ital. antiq. II
 p. 454 et 473 19 ἔργα del. Ambrosch 20 παρὰ O, corr.
 Grasberger Philologus XXVIII p. 546 23 τοιούτοις BaR
 24 καὶ οἷς ἅπαντα AB Ἰκανῶς ἅπ. Sintenis Em. Dion. I p. 17

πρὸς τὸν ἀγῶνα ἦν ἑκατέροις, ἕαρος ἀρχομένου μέλ-
λοντες ἐξάγειν οἱ Σαβίνοι τὰς δυνάμεις ἐγνωσαν
ἀποστεῖλαι πρεσβείαν πρῶτον ὥς τοὺς πολεμίους τὰς
τε γυναικας ἀξιῶσουσιν ἀπολαβεῖν καὶ δίκας ὑπὲρ
αὐτῶν αἰτήσουσαν τῆς ἀρπαγῆς, ἵνα δὴ δι' ἀνάγκην 5
δοκῶσιν ἀνειληφέναι τὸν πόλεμον οὐ τυγχάνοντες
τῶν δικαίων, καὶ τοὺς κήρυκας ἐπεμπον ἐπὶ ταῦτα.
Ῥωμύλου δὲ ἀξιοῦντος τὰς μὲν γυναικας, ἐπειδὴ 4
οὐδ' αὐταῖς ἀκούσαις ὁ μετὰ τῶν ἀνδρῶν βίος ἦν, εἴαν
παρὰ τοῖς γεγαμηκόσι μένειν, εἰ δέ τις ἄλλον δέον- 10
ται λαμβάνειν ὥς παρὰ φίλων, πόλεμον δὲ μὴ ἄρχειν,
316 οὐδενὶ τῶν ἀξιουμένων ὑπακούσαντες ἐξῆγον τὴν
στρατιὰν πεζοὺς μὲν ἄροντες πεντακισχιλίους ἐπὶ δύο
μυριάσιν, ἱππεῖς δὲ ὀλίγου δέοντας χιλίων. ἦν δὲ 5
καὶ <ῆ> τῶν Ῥωμαίων δύνάμεις οὐ πολὺ τῆς Σαβίνων 15
δέουσα δύο μὲν αἱ τῶν πεζῶν μυριάδες, ὀκτακόσιοι
δ' ἱππεῖς, καὶ προεκάθητο τῆς πόλεως διχῇ διηρη-
μένη, μίᾳ μὲν μοῖρᾳ τὸν Ἑσκυλίον κατέχουσα λόφον,
ἐφ' ἧς αὐτὸς ὁ Ῥωμύλος ἦν, ἑτέρα δὲ τὸν Κυρύνιον
οὐπω ταύτην ἔχοντα τὴν προσηγορίαν, ἧς ὁ Τυρρη- 20
νὸς ἦν Λοκόμων ἡγεμῶν.

> XXXVIII. Μαθὼν δὲ τὴν παρασκευὴν αὐτῶν
Τάτιος ὁ τῶν Σαβίνων βασιλεὺς νυκτὸς ἀναστῆσας
τὸν στρατὸν ἦγε διὰ τῆς χώρας οὐδὲν σινόμενος τῶν

3 πρότερον c. Reudler Tiroc. p. 23 10 δεῖνται B 11 ἄρ-
χειν οὐδενὶ B ἄρχειν οἱ δὲ οὐδενὶ R 14 ὀλίγους ABa
15 ἡ add. Ambrosch 16 ἀποδέουσα c. Cobet Obs. p. 47
17 προεκάθητο malim 18 ἑσκυλίον R ἑσκυλίον B, corr.
Sylburg 19 Κυρύνιον Meineke 20 οὐπω τὲ A οὐπατε B
corr. Ambrosch ! αὐτὴν O, corr. Sylburg 23 τάτις A τίτος B
24 σινόμενος τῶν Bb οἰνώμενος τῶν Ba οἰόμενος τῶν A

κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ πρὶν ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον
 μεταξὺ τοῦ τε Κυρινίου καὶ τοῦ Καπιτωλίου τίθησιν
 ἐν τῷ πεδίῳ τὸν χάρακα. ὁρῶν δὲ ἀσφαλεῖ πάντα φυ- 317
 λακῇ κατεχόμενα πρὸς τῶν πολεμίων, σφίσι δὲ οὐδὲν
 5 χωρίον ἀπολειπόμενον ὄχυρόν εἰς πολλὴν ἐνέπιπτεν
 ἀπορίαν οὐκ ἔχων ὃ τι χρήσεται τῇ τριβῇ τοῦ χρό-
 2 νου. ἀμυχανοῦντι δὲ αὐτῷ παράδοξος εὐτυχία γίνε-
 ται παραδοθέντος τοῦ κρατίστου τῶν ὄχυρωμάτων
 κατὰ τοιάνδε τινὰ συντυχίαν. παρεξιδόντας γὰρ τὴν
 10 ῥίξαν τοῦ Καπιτωλίου τοὺς Σαβίνους εἰς ἐπίσκεψιν,
 εἴ τι μέρος εὔρεθείη τοῦ λόφου κλοπῇ ληφθῆναι δυ-
 νατὸν ἢ βίᾳ, παρθένος τις ἀπὸ τοῦ μετεώρου κατ-
 εσκόπει θνητὴν ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς, ᾧ προσέκειτο ἡ
 3 τοῦ χωρίου φυλακή, Τάρπεια ὄνομα· καὶ αὐτήν, ὥς
 15 μὲν Φάβιος τε καὶ Κίγκιος γράφουσιν, ἔρως εἰσέρχεται
 τῶν ψελλίων, ἃ περὶ τοῖς ἀριστεροῖς βραχίουσιν ἐφόρουν,
 καὶ τῶν δακτυλίων· χρυσοφόροι γὰρ ἦσαν οἱ Σαβίνοι
 τότε καὶ Τυρρηγῶν οὐχ ἦττον ἀβροδίατοι· ὥς δὲ
 Πείσων Λεύκιος ὁ τιμητικὸς ἱστορεῖ, καλοῦ πράγμα-
 20 τος ἐπιθυμία γυμνοῦς τῶν σκεπαστηρίων ὄπλων παρα-
 δοῦναι τοῖς πολίταις τοὺς πολεμίους. ὁπότερον δὲ
 τούτων ἀληθέστερόν ἐστιν ἐκ τῶν ὕστερον γενομένων
 4 ἔξεστιν εἰκάζειν. πέμψασα δ' οὖν τῶν θεραπεινίδων
 τινὰ διὰ πυλίδος, ἣν οὐδεὶς ἔμαθεν ἀνοιγομένην,
 25 ἡξίου τὸν βασιλέα τῶν Σαβίνων ἐλθεῖν αὐτῇ δίχα
 τῶν ἄλλων εἰς λόγους, ὥς ἐκείνῳ διαλεξομένη περὶ
 πράγματος ἀναγκαίου καὶ μεγάλου. δεξαμένου δὲ

5 ἀνέπιπτεν A 7 παραδόξως B 12 τοῦ B om. R
 16 ψαλίαν ABa ψελλίων Bb 17 δακτυλίων B δακτύλων R
 19 πίσων Ba 26 διαλεξομένη nonnulli legerunt

τοῦ Τατίου τὸν λόγον κατ' ἐλπίδα προδοσίας καὶ
 συνελθόντος εἰς τὸν ἀποδειχθέντα τόπον, προελ-
 θούσα εἰς ἐφικτὸν ἢ παρθένος ἐξεληλυθέναι μὲν
 νυκτὸς ἐκ τοῦ φρουρίου τὸν πατέρα αὐτῆς ἔφη χρείας
 τινὸς ἔνεκα, τὰς δὲ κλεῖς αὐτῇ φυλάττειν τῶν πυλῶν 5
 καὶ παραδῶσειν αὐτοῖς τὸ ἔρυμα νυκτὸς ἀφικομένοις
 μισθὸν τῆς προδοσίας λαβοῦσα τὰ φορήματα τῶν
 Σαβίνων, ἃ περὶ τοῖς εὐωνύμοις εἶχον ἅπαντες
 βραχίουσιν. εὐδοκοῦντος δὲ τοῦ Τατίου λαβοῦσα τὰς 5
 πίστεις δι' ὄρκων παρ' αὐτοῦ καὶ αὐτῇ δοῦσα τοῦ 10
 μὴ ψεύδεσθαι τὰς ὁμολογίας τόπον τε ὀρίσασα, ἐφ' ὃν
 319 ἔδει τοὺς Σαβίνους ἐλθεῖν, τὸν ἐχυρώτατον καὶ νυκτὸς
 ὦραν τὴν ἀφυλακτοτάτην ἀπήει καὶ τοὺς ἔνδον ἔλαθε.

XXXVIII. Μέχρι μὲν δὴ τούτων συμφέρονται
 πάντες οἱ Ῥωμαίων συγγραφεῖς, ἐν δὲ τοῖς ὕστερον 15
 λεγομένοις οὐχ ὁμολογοῦσι. Πείσων γὰρ ὁ τιμητικός,
 οὗ καὶ πρότερον ἐμνήσθην, ἄγγελόν φησιν ὑπὸ τῆς
 Ταρρείας ἀποσταλῆναι νύκτωρ ἐκ τοῦ χωρίου δηλώ-
 σοντα τῷ Ῥωμύλῳ τὰς γενομένας τῇ κόρῃ πρὸς τοὺς
 Σαβίνους ὁμολογίας, ὅτι μέλλοι τὰ σκεπαστήρια παρ' 20
 αὐτῶν αἰτεῖν ὅπλα διὰ τῆς κοινότητος τῶν ὁμολογιῶν
 παρακρουσαμένη, δύναμιν τε ἀξιώσοντα πέμπειν ἐπὶ
 τὸ φρούριον ἑτέραν νυκτός, ὥς αὐτῷ στρατηλάτῃ
 παραληψόμενον τοὺς πολεμίους γυμνοὺς τῶν ὀπλων·

4 αὐτῆς AB 5 τὰς δὲ κλεῖς φυλάττειν in B bis posita
 10 τοῦ del. Cobet Obs. p. 48 11 ψεύσεσθαι idem l. l. 12 τῶν
 ἐχυρωτάτων AB corr. Kiessling τὸν ὀχυρώτατον c. Reiske
 15 Ῥωμαῖοι ABa 16 πίσων Ba 18 δηλώσαντα A 19 τοὺς B
 om. R 20 παρ' B om. R 21 ὀνομασιῶν c. Bücheler
 22 ἀξιώσαντα ABa 23 αὐτῷ τῷ στρατηλάτῃ c. Bücheler
 24 παραληψομένην c. Reiske

τὸν δὲ ἄγγελον αὐτομολήσαντα πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῶν
 Σαβίνων κατήγορον γενέσθαι τῶν τῆς Τάρπειας βου-
 2 λευμάτων. οἱ δὲ περὶ τὸν Φάβιόν τε καὶ Κίρκιον
 οὐδὲν τοιοῦτο γερονέναι λέγουσιν, ἀλλὰ φυλάξαι τὴν
 5 κόρην διαβεβαιοῦνται τὰς περὶ τῆς προδοσίας συν-
 θήκας. τὰ δ' ἐξῆς ἅπαντες πάλιν ὁμοίως γράφουσι.
 φασὶ γὰρ ὅτι παραγενομένου σὺν τῷ κρατίστῳ τῆς
 στρατιᾶς μέρει τοῦ βασιλέως τῶν Σαβίνων φυλάτ-
 320 τουσα τὰς ὑποσχέσεις ἢ Τάρπεια τοῖς μὲν πολεμίοις
 10 ἀνέωξε τὴν συγκειμένην πυλίδα, τοὺς δ' ἐν τῷ χωρίῳ
 φύλακας ἀναστήσασα διαταχέων σῶζειν ἑαυτοὺς ἡξίου
 καθ' ἐτέρας ἐξόδους τοῖς πολεμίοις ἀφανεῖς, ὡς κατ-
 3 εχόντων ἤδη τῶν Σαβίνων τὸ φρούριον· διαφυγόν-
 των δὲ τούτων τοὺς μὲν Σαβίνους ἀνεωγμένας εὐ-
 15 ρόντας τὰς πύλας κατασχεῖν τὸ φρούριον ἐρημον τῶν
 φυλάκων, τὴν δὲ Τάρπειαν ὡς τὰ παρ' ἑαυτῆς ὅσα
 συνέθετο παρεσχημένην ἀξιοῦν τοὺς μισθοὺς τῆς
 προδοσίας κατὰ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν.

> XXXX. Ἐπειτα πάλιν ὁ μὲν Πείσων φησὶ τῶν
 20 Σαβίνων τὸν χρυσὸν ἐτοίμων ὄντων διδόναι τῇ κόρῃ
 τὸν περὶ τοῖς ἀριστεροῖς βραχίوشي τὴν Τάρπειαν οὐ
 τὸν κόσμον ἀλλὰ τοὺς θυρεοὺς παρ' αὐτῶν αἰτεῖν.
 Τατίῳ δὲ θυμόν τε εἰσελθεῖν ἐπὶ τῇ ἑξαπύλῃ καὶ λο-
 γισμὸν τοῦ μὴ παραβῆναι τὰς ὁμολογίας. δόξα δ' οὖν
 25 αὐτῷ δοῦναι μὲν τὰ ὄπλα, ὥσπερ ἡ παῖς ἡξίωσε,
 ποιῆσαι δ' ὅπως αὐτοῖς μηδὲν λαβοῦσα χρήσεται, καὶ
 αὐτίκα διατεινόμενον ὡς μάλιστα ἰσχύος εἶχε ῥῖψαι

3 τε om. B 4 τοιοῦτο B τοιοῦτον R 7 ἐτι A <ῶ>τι B
 16 ταπερ' ἑαυτῆς A 17 ὅσα συνέθετο del. Rendlr Tiroa.
 p. 23 26 μηδὲνα A | χρήσεται O corr. Meineke

21 τὸν θυρεὸν κατὰ τῆς κόρης καὶ τοῖς ἄλλοις παρακα-
 λεύσασθαι ταὐτὸ ποιεῖν. οὕτω δὲ βαλλομένην πάν-
 τοθεν τὴν Τάρπειαν ὑπὸ πλήθους τε καὶ ἰσχύος τῶν
 πληγῶν πεσεῖν καὶ περισωρευθεῖσαν ὑπὸ τῶν θυρεῶν
 ἀποθανεῖν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φάβιον ἐπὶ τοῖς Σαβίνοις ²₅
 ποιοῦσι τὴν τῶν ὁμολογιῶν ἀπάτην· δέον γὰρ αὐτοὺς
 τὸν χρυσόν, ὥσπερ ἡ Τάρπεια ἡξίου, κατὰ τὰς ὁμο-
 λογίας ἀποδιδόναι, χαλεπαίνοντας ἐπὶ τῷ μεγέθει
 τοῦ μισθοῦ τὰ σκεπαστήρια κατ' αὐτῆς βαλεῖν, ὥς
 ταῦτα ὅτε ᾤμνυσαν αὐτῇ δώσειν ὑπεσχημένους. ¹⁰
 δὲ τὰ μετὰ ταῦτα γενόμενα τὴν Πείσωνος ἀλγθε-
 στέραν ποιεῖν [ἀπόκρισιν]. τάφου τε γὰρ ἔνθα ἔπεσεν ³
 ἡξίωται τὸν ἱερώτατον τῆς πόλεως κατέχουσα λόφον,
 καὶ χοῶς αὐτῇ Ῥωμαῖοι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐπιτε-
 λούσι, (λέγω δὲ ἃ Πείσων γράφει) ὧν οὐδενὸς εἰκὸς ¹⁵
 αὐτήν, εἰ προδιδοῦσα τὴν πατρίδα τοῖς πολεμίοις
 ἀπέθανεν, οὔτε παρὰ τῶν προδοθέντων οὔτε παρὰ
 τῶν ἀποκτεινάντων τυχεῖν, ἀλλὰ καὶ εἰ τι λείψανον
¹²² αὐτῆς ἦν τοῦ σώματος ἀνασκαφὴν ἔξω ριφῆναι σὺν
 χρόνῳ φόβου τε καὶ ἀποτροπῆς ἔνεκα τῶν μελλόν- ²⁰
 των τὰ ὅμοια δραῖν. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων κρινέτω
 τις ὥς βούλεται.

> XXXXI. Ὁ δὲ Τάτιος καὶ οἱ Σαβῖνοι φρουρίον
 γενόμενοι καρτεροῦ κύριοι καὶ τὰ πλεῖστα τῆς Ῥω-

2 τοῦτο O corr. Sylburg 5 τὸν om. A τὸ^ν B 9 βά-
 λειν O corr. Reiske 12 * ἀπόκρισιν O Reiske in indice
 tom. VI s. v. ἀπόκρισις add. pro ἀπόφανσις; ἀπόφανσις postea
 L. Dindorf Steph. s. v. ἀπόκρισις, Sintenis Em. Dion. III p. 17,
 Cobet Obs. p. 48 Hertlein Hermes X p. 410; me iudice ἀπό-
 κρισιν delendum est, praesertim cum collocatio vocis ferri non
 possit 20 προτροπῆς O corr. Stephanus 22 κρινέτω ἔκα-
 στος ὥς c. Grasberger Tess. Herbip. p. 13 23 τίτος B

μαίων ἀποσκευῆς ἀμοχθεὶ παρειληφότες ἐκ τοῦ ἀσφα-
 λοῦς ἤδη τὸν πόλεμον διέφερον. πολλὰ μὲν οὖν
 αὐτῶν ἐγίνοντο καὶ διὰ πολλὰς προφάσεις παρεστρα-
 τοπεδευκόντων ἀλλήλοις δι' ὀλίγου πεῖραι τε καὶ συμ-
 5 πλοκαὶ οὔτε κατορθώματα μεγάλα ἐκατέρω φέρου-
 σαι τῶν στρατευμάτων οὔτε [τὰ] σφάλματα, μέγισται
 δ' ἐκ παρατάξεως ὅλαις ταῖς δυνάμεσι πρὸς ἀλλήλας
 2 μάχαι διτταὶ καὶ φόνος ἐκατέρω πολὺς. ἐλκομένον
 δὴ τοῦ χρόνου γνώμην ἀμφοτέρω τὴν αὐτὴν ἔσχον
 10 ὁλοσχερεῖ κρῖναι τὸν ἀγῶνα μάχῃ, καὶ προσελθόντες
 εἰς τὸ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων χωρίον ἡγεμόνες τε
 ἄριστοι τὰ πολέμια καὶ στρατιῶται πολλῶν ἐθάδες
 ἀγώνων ἄξια λόγου ἔργ' ἀπεδείκνυντο ἐπιόντες <τ'>
 ἀλλήλοις καὶ τοὺς ἐπιόντας δεχόμενοι καὶ ἐξ ὑποστρο-
 3 φῆς εἰς ἴσον αὐθις καθιστάμενοι. οἱ δ' ἐπὶ τῶν ἐρυ-
 15 μάτων ἐστῶτες ἰσορροποῦν θεαταὶ ἀγῶνος καὶ θαμινὰ³².
 ἐκατέρωσθε μεταπίπτοντος τῷ μὲν κατορθοῦντι τῶν
 σφετέρων ἐπικελεύσει τε καὶ παιανισμῷ πολλὴν ἐποί-
 ουν τὴν εἰς τὸ εὖψυχον ἐπίδοσιν, τῷ δὲ κάμνοντι
 20 καὶ διωκομένῳ δεήσεις τε καὶ οἰμωγὰς προέμενοι
 κωλυταὶ τοῦ εἰς τέλος ἀνάνδρου ἐγίνοντο· ὅφ' ὧν
 ἀμφοτέρων ἠναγκάζοντο καὶ παρὰ δύναμιν ὑπομένειν
 τὰ δεινὰ. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν οὕτω διενέγκαν-
 τες ἀγχωμάλως τὴν μάχην, σκότους ὄντος ἤδη ἄσμενοι
 25 εἰς τοὺς οἰκείους ἐκότεροι χάρακας ἀπηλλάσσοντο.

5 οὔτε τὰ c. Ambrosch 6 τὰ O del. Reudler Tirot.
 p. 28 9 δὴ Kiessling δὲ O γὰρ c. Ambrosch 13 *ἔργα O |
 <έ>πιδείκνυντο B | *ἐπιόντες τ' scripsi ἐπιόντες τε Kiessling
 Pr. Bas. p. 7 14 ἀλλήλοις κ. τ. ἐπιόντας om. Aa, add. Amg
 19 καμόντι B

> XXXXII. Ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις ταφὰς ποιησάμε-
 νοι τῶν νεκρῶν καὶ τοὺς κεκμηκότας ὑπὸ τραυμάτων
 ἀναικτιστάμενοι δυνάμεις τε παρασκευάσαντες ἄλλας,
 ἐπειδὴ ἔδοξεν αὐτοῖς αὐθις ἐτέραν συνάψαι μάχην,
 εἰς τὸ αὐτὸ τῷ προτέρῳ χωρίῳ συνελθόντες ἄχρι 5
 νυκτὸς ἐμάχοντο. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ Ῥωμαίων ἀμφο- 2
 τέροις ἐπικρατούντων τοῖς κέρασιν, (εἶχε δὲ τοῦ δεξιοῦ
 τὴν ἡγεμονίαν αὐτὸς ὁ Ῥωμύλος, τοῦ δὲ ἀριστεροῦ
 Λοκόμων ὁ Τυρρηνός) τοῦ δὲ μέσου μηδέπω κρίσιν
 24 ἔχοντος, ὁ κωλύσας τὴν εἰς τέλος τῶν Σαβίνων ἦταν 10
 καὶ εἰς ἀντίπαλα καταστήσας αὐθις τὰ λειπόμενα τοῖς
 νικῶσιν εἰς ἀνὴρ ἐγένετο Μέττιος Κούρτιος ὄνομα,
 φώμην τε σώματος πολὺς [ἀνὴρ,] καὶ κατὰ χεῖρα γεν-
 ναῖος, μάλιστα δ' ἐπὶ τῷ μηθένει ὀκνεῖν φόβον ἢ
 κίνδυνον εὐδοκίμῳ. οὗτος δ' ἐτάχθη μὲν ἡγεῖσθαι 3
 τῶν κατὰ μέσσην ἀγωνιζομένων τὴν φάλαγγα καὶ τοὺς 15
 ἀντιτεταγμένους ἐνίκια, βουλευθεὶς δὲ καὶ τὰ κέρατα
 τῶν Σαβίνων μοχθοῦντα ἤδη καὶ ἐξωθούμενα εἰς τὸ
 ἴσον καταστήσαι, παρακελευσάμενος τοῖς ἀμφ' αὐτὸν
 ἐδίωκε τοὺς φεύγοντας τῶν πολεμίων ἐσκεδασμέ- 20
 νους καὶ μέχρι τῶν πυλῶν αὐτοὺς ἤλασεν, ὥστε
 ἡναγκάσθη καταλιπὼν ἡμιτελῇ τὴν νίκην ὁ Ῥω-
 μύλος ἐπιστρέφαι τε καὶ ἐπὶ τὰ νικῶντα τῶν πολε-
 μίων ὄσασθαι μέρος. τὸ μὲν δὴ κάμνον τῶν Σαβίνων 4
 μέρος ἐν τῷ ἴσῳ πάλιν ἦν ἀπελθούσης τῆς μετὰ Ῥω- 25
 μύλου δυνάμεως, ὁ δὲ κίνδυνος ἅπας περὶ τὸν Κούρ-

4 ἐπειδὴ Bb ἐπειδὴ δὲ ABb 5 χωρίῳ BaR 6 ἀπὸ τῇ O
 corr. Kiessling 12 μέττος AB 13 ἀνὴρ del. Kiessling, πολλοῖς
 ἴσος ἀνὴρ c. Sintenis Em. Dion. II p. 29 15 οὗτος διετάχθη R
 οὗτο<ς δ' ἐ>τάχθη B 19 καταστήναι O corr. Sylburg

τιον καὶ τοὺς σὺν ἐκείνῳ νικῶντας ἐργόνοι. χρόνον
 μὲν οὖν τινα οἱ Σαβίνοι δεξάμενοι τοὺς Ῥωμαίους²³⁵
 λαμπρῶς ἡγωνίσαντο, ἔπειτα πολλῶν ἐπ' αὐτοὺς
 συνιόντων ἐνέκλινάν τε καὶ διέσωζον ἑαυτοὺς ἐπὶ τὸν
 5 χάρακα, πολλὴν τοῦ Κουρτίου παρέχοντος αὐτοῖς εἰς
 τὸ μὴ διώκεσθαι τεταραγμένως, ἀλλὰ βάδην ἀποχω-
 5 ρεῖν ἀσφάλειαν. αὐτὸς γὰρ εἰστῆκει μαχόμενος καὶ
 τὸν Ῥωμύλον ἐπιόντα ἐδέχετο, γίνεται τε τῶν ἡγεμό-
 νων αὐτῶν συμπεσόντων ἀλλήλοις μέγας καὶ καλὸς
 10 ἀγών. ἔξαιμος δὲ ὢν ἤδη καὶ καταβελῆς ὁ Κούρτιος
 ὑπῆει κατ' ὀλίγον, καὶ αὐτὸν ἐκ τῶν κατόπιν ὑπεδέ-
 χετο λίμνη βαθεῖα, ἣν περιελθεῖν μὲν χαλεπὸν ἦν
 περικεχυμένων πανταχόθεν τῶν πολεμίων, διελθεῖν
 δὲ ὑπὸ τε ἰλῦος πλήθους, ἣν τὰ πέριξ τέλματα εἶχε,
 15 καὶ βάθους ὕδατος τοῦ κατὰ μέσσην αὐτὴν συνεστῶτος
 6 ἄπορον. ταύτῃ πλησιάσας ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὸ νᾶμα
 σὺν τοῖς ὅπλοις, καὶ ὁ Ῥωμύλος ὥς αὐτίκα δὴ τοῦ
 ἀνδρὸς ἐν τῇ λίμνῃ διαφθαρσομένου (καὶ ἅμα
 ἀδύνατον ἦν κατὰ τέλματός τε αὐτὸν καὶ δι' ὕδατος
 20 πολλοῦ διώκειν) ἐπὶ τοὺς ἄλλους Σαβίνους τρέπεται·³²⁶
 ὁ δὲ Κούρτιος πολλὰ μοχθήσας σὺν χρόνῳ σώζεται τε
 ἐκ τῆς λίμνης τὰ ὅπλα ἔχων καὶ εἰς τὸν χάρακα ἀπά-
 γεται. οὗτος ὁ τόπος ἀνακέχωσται μὲν ἤδη, καλεῖται
 δ' ἐξ ἐκείνου τοῦ πάθους Κούρτιος λάκκος ἐν μέσῳ
 25 μάλιστα ὢν τῆς Ῥωμαίων ἀγορᾶς.

> XXXXIII. Ῥωμύλος δὲ τοὺς ἄλλους διώκων ἐγ-

6 τεταραγμένοις O corr. Sylburg | ὑποχωρεῖν c. Sylburg
 8 ἐδέχετο Bb δέχεται ABa 10 ἤδη καὶ καταβελῆς ὢν B
 14 πληθὺς A del. Reiske 15 βάθος A 16 αὐτὸν ABa
 18 ἅμα ἐπεὶ ἀδύνατον R ἐπεὶ om. B 21 τε B om. R

γὺς γενόμενος τοῦ Καπιτωλίου καὶ πολλὰς ἐλπίδας
 ἔχων αἰρήσειν τὸ φρούριον ἄλλοις τε πολλοῖς τραύ-
 μασι καταπονηθεὶς καὶ δὴ καὶ λίθου πληγῇ ἐξαισῖφ
 κατὰ κροτάφον ἐνεχθέντος ἐκ τῶν ἄνωθεν κακωθεὶς,
 αἵρεται τε πρὸς τῶν παρόντων ἡμιθανὴς καὶ εἰς τὸ 5
 τεῖχος ἀποφέρεται. τοῖς δὲ Ῥωμαίοις δέος ἐμπίπτει 2
 τὸν ἡγεμόνα οὐκέτι ὀρῶσι, καὶ τρέπεται τὸ δεξιὸν
 κέρας εἰς φυγὴν· οἱ δ' ἐν τῷ εὐωνύμῳ ταχθέντες ἅμα
 τῷ Λοκώμῳ τῶς μὲν ἀντεῖχον ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος
 ἀναθαρρουνόμενοι, λαμπροτάτου τὰ πολέμια ἀνδρὸς 10
 καὶ πλεῖστα ἔργα κατὰ τοῦτον τὸν πόλεμον ἀποδειξα-
 μένου· ἐπεὶ δὲ κακείνος ἐλασθεὶς διὰ τῶν πλευρῶν
 σαννίφῃ τῆς δυνάμεως ὑπολιπούσης ἔπεσεν οὐδ' αὖ-
 327 τοὶ διέμειναν, φυγὴ δὲ μετὰ τοῦτο πάντων αὐτῶν
 ἐγίνετο, καὶ οἱ Σαβῖνοι τεθαρρηκότες ἐδίωκον ἄχρι 15
 τῆς πόλεως. ἤδη δὲ πλησιάζοντες ταῖς πύλαις ἀπηλαύ- 3
 νοντο τῆς νεότητος ἐπεξελθούσης αὐτοῖς ἀκραιφνοῦς,
 ἥ τὰ τεῖχη φυλάττειν ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψε, καὶ τοῦ
 Ῥωμύλου, ὅῃον γὰρ ἤδη εἶχεν ἐκ τοῦ τραύματος, ἐκ-
 βοηθήσαντος ὥς εἶχε τάχους, ἐγίνετό τε ἀγχίστροφος 20
 ἢ τοῦ ἀγῶνος τύχη καὶ πολλὴν ἔχουσα τὴν ἐπὶ θάτερα
 μεταβολήν. οἱ μὲν γε φεύγοντες ὥς τὸν ἡγεμόνα ἐκ 4
 τοῦ ἀπροσδοκῆτου φανέντα εἶδον ἀναλαβόντες ἑαν-
 τοὺς ἐκ τοῦ προτέρου θεοὺς εἰς τάξιν καθίσταντο
 καὶ οὐκέτι ἀνεβάλλοντο μὴ οὐχ ὁμοσε τοῖς ἐχθροῖς 25

5 τε B om. R 10 τὰ om ABa 12 ἐλασθεὶς B ἐλα-
 θεὶς R 13 ὑπολειπούσης BaR 14 ἐπιφυγὴ A ... φυγὴ B
 15 τεθαρρηκότες A τεθαρρηκότες B | ἄχρι. B 16 ἀπ(η)λαύ-
 νον(το) B ἀπελαύνοντές τε A 19 ὅῃον ἦν γὰρ ἐκ A ὅῃον
 γὰρ ἐ(ῆ) B ἐκ om. B corr. auctore Sylburgio Kiessling
 20 τε B om. R | ἀντίστροφος A 23 φανέντα B om. R

χωρεῖν· οἱ δὲ τέως κατείργοντες αὐτοὺς καὶ μηδεμίαν
οἰόμενοι μηχανὴν εἶναι τὸ μὴ οὐ κατὰ κράτος αὐτὴν 328
τὴν πόλιν ἁλῶναι, ἐπειδὴ τὸ αἰφνιδίον τε καὶ παρά-
δοξον ἐθεάσαντο τῆς μεταβολῆς, περὶ σωτηρίας αὐτοὶ
5 τῆς ἑαυτῶν ἐσκόπουν. ἦν δὲ αὐτοῖς <οὐκ> εὐπετὴς ἡ
πρὸς τὸν χάρακα ἀναχώρησις καθ' ὑψηλοῦ τε χωρίου
καὶ διὰ κόλλης ὁδοῦ διωκομένοις, καὶ [ὁ] πολὺς αὐτῶν
5 φόνος ἐν ταύτῃ γίνεται τῇ τροπῇ. ἐκείνην μὲν οὖν
τὴν ἡμέραν οὕτως ἀγχωμάλως ἀγωνισάμενοι καὶ εἰς
10 τύχας παραλόγους ἀμφοτέροι καταστάντες ἡλίου περὶ
καταφορὰν ὄντος ἤδη διεκρίθησαν.

XXXXIII. Ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις οἱ τε Σαβῖνοι
ἐν βουλῇ ἐγίνοντο πότερον ἀποίσουσιν ἐπ' οἴκου τὰς
δυνάμεις, ὅσα δύνανται τῆς χώρας τῶν πολεμίων
15 κακώσαντες, ἢ προσμεταπέμπωνται στρατιὰν ἐτέραν
οἰκοθεν καὶ προσμένωσι λιπαροῦντες ἕως τὸ κάλ- 329
2 λιστον ἐπιθήσουσι τῷ πολέμῳ τέλος. πονηρὸν δὲ
αὐτοῖς καὶ τὸ ἀπιέναι μετ' αἰσχύνης τῆς ἀπράκτου
ἀναχωρήσεως ἐφαίνετο εἶναι καὶ τὸ μένειν οὐδενός
20 σφισι χωροῦντος κατ' ἐλπίδα. συμβάσεως δὲ πέρι <τὸ>
διαλέγεσθαι πρὸς τοὺς ἐχθρούς, ἦν περ ἐδόκουν εἶναι
μόνην εὐπρεπῇ τοῦ πολέμου ἀπαλλαγὴν, οὐκ ἑαυτοῖς

2 αὐτὴν Kiessling αὐτῶν B τὴν πόλιν αὐτῶν R 5 οὐκ
om. AB add. Casaubonus 6 ἀπὸ καθ' ὑψηλοῦ R ἀπὸ... ὑψη-
λοῦ B καθ' ὑψηλοῦ Casaubonus, Cobet Mnem. IX p. 318, ego
Philologus XXXVI p. 552, ἀπὸ ὑψηλοῦ Kiessling 7 ὁ del.
Ambrosch καὶ οὐ πολὺς c. Reiske; an αὐτῶν ὁ φόνος?
18 ἀπ(ο)σο(ν)σιν B ἀποίσουσιν R ἀπολύσουσιν c. Kiessling
ἀπάξουσιν c. Cobet Obs. p. 48 15 προσμεταπέμπωνται O
προσμεταπέμπονται Sylburg | κάλλιστον O κράτιστον c. Kiess-
ling Fr. Bas. p. 8 16 προσμείνωσι B προσμενοῦσι Sylburg
17 ἐπιθήσουσι ABa | ἐπιθήσωσι Ba | τέλος Kiessling κράτος O
19 ἐπιχειρήσεως c. Reiske 20 περὶ O corr. Sylburg τό del. Reiske

μᾶλλον ἢ Ῥωμαίοις ἀρμόττειν ὑπελάμβανον· Ῥωμαῖοι 3
δὲ οὐδὲν ἤττον ἀλλὰ καὶ μᾶλλον τῶν Σαβίνων εἰς
πολλὴν ἀπορίαν ἐνέπιπτον ὅ τι χρῆσαιντο τοῖς πράγ-
μασιν. οὔτε γὰρ ἀποδιδόναι τὰς γυναῖκας ἤξουν
οὔτε κατέχειν· τῷ μὲν ἤτταν ομολογουμένην ἀκολου- 5
θεῖν οἰόμενοι καὶ ἀναγκαῖόν σφισιν ἐσόμενον πᾶν
ὅ τι ἂν ἄλλο ἐπιταχθῶσιν ὑπομένειν, τῷ δὲ πολλὰ
καὶ δεινὰ ἐπιδεῖν χωρὰς τε πορθουμένης καὶ νεότητος
τῆς κρατίστης ἀπολλυμένης· περὶ φιλίας τε εἰ δια-
λέγοντο πρὸς τοὺς Σαβίνους, οὐδενὸς ὑπελάμβανον 10
τεύξεσθαι τῶν μετρίων διὰ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα,
μάλιστα δ' ὅτι ταῖς αὐθαδεύαις οὐ μετρίότης γίνεται
130 πρὸς τὸ ἀντίπαλον ἐπὶ θεραπείας τραπόμενον ἀλλὰ
βαρύτης.

XXXXV. Ἐν ᾧ δὲ ἀμφοτέροι ταῦτα διαλογιζό- 15
μενοι καὶ οὔτε μάχης ἄρχειν τολμῶντες οὔτε περὶ
φιλίας διαλεγόμενοι παρεῖλκον τὸν χρόνον, αἱ Ῥω-
μαίων γυναῖκες ὅσαι τοῦ Σαβίνων ἐτύγγανον οὔσαι
γένους, δι' ἃς ὁ πόλεμος συνειστήκει, συνελθοῦσαι
δίχα τῶν ἀνδρῶν εἰς ἓν χωρίον καὶ λόγον ἑαυταῖς 20
δοῦσαι γνώμην ἐποιήσαντο συμβατηρίων ἄρξαι πρὸς
ἀμφοτέρους αὐταὶ λόγων. ἡ δὲ τοῦτο εἰσηγγεσαμένη 2
τὸ βούλευμα ταῖς γυναιξὶν Ἑρσιλία μὲν ἐκαλεῖτο,
γένους δ' οὐκ ἀφανοῦς ἦν ἐν Σαβίνοις. ταύτην δ' οἱ
μὲν φασι γεγαμημένην ἤδη σὺν ταῖς ἄλλαις ἀρπασθῇ- 25

2 ἀλλὰ καὶ μᾶλλον del. Garrer Obs. p. 34 5 κατέχειν
ἐδύναντο c. Reiske, κατέχειν εἶχον c. Cobet Obs. p. 48 10 τοῦς
B om. R 12 αὐθαδεύας ἐντυχούσαις c. Reiske | ἐγγίνεται
c. Cobet Obs. p. 49 18 ὅσαι B αἱ R 19 συνειστήκει B
εἰσστήκει R 22 αὐταὶ B om. R αὐταὶ Ambrosch 23 ἐρ-
σιλία A ἐρσιλεία B et sic semper

ναι κόραις ὡς παρθένον, οἱ δὲ τὰ πιθανώτατα γρά-
 φοντες ἐκοῦσαν ὑπομεῖναι λέγουσι μετὰ θυγατρός·
 ἀρπασθῆναι γὰρ δὴ κακέλης θυγατέρα μονογενῆ.³³¹
 3 ὥς δὲ ταύτην ἐσχον τὴν γνώμην αἱ γυναῖκες ἦκον
 5 ἐπὶ τὸ συνέδριον καὶ τυχοῦσαι λόγου μακρὰς ἐξέτει-
 ναν δεήσεις, ἐπιτροπὴν ἀξιοῦσαι λαβεῖν τῆς πρὸς τοὺς
 συγγενεῖς ἐξόδου, πολλὰς καὶ ἀγαθὰς ἐλπίδας ἔχειν
 λέγουσαι περὶ τοῦ συνάξειν εἰς ἓν τὰ ἔθνη καὶ ποι-
 ῆσειν φιλίαν. ὥς δὲ ταῦτ' ἤκουσαν οἱ συνεδρεύοντες
 10 τῷ βασιλεῖ σφόδρα τε ἡγάσθησαν καὶ πόρον ὥς ἐν
 ἀμυγχανοῖς πράγμασι τοῦτον ὑπέλαβον εἶναι μόνον.
 4 γίνεται δὴ μετὰ τοῦτο δόγμα τοιόνδε βουλῆς· ὅσαι
 τοῦ Σαβίνων γένους ἦσαν ἔχουσαι τέκνα, ταύταις
 ἐξουσίαν εἶναι καταλιπούσαις τὰ τέκνα παρὰ τοῖς ἀν-
 15 δράσι πρεσβεύειν ὥς τοὺς ὁμοεθνεῖς, ὅσαι δὲ πλειό-
 νων παίδων μητέρες ἦσαν ἐπάγεσθαι μοῖραν ἐξ αὐ-
 τῶν ὀσηνδήτινα καὶ πράττειν ὅπως εἰς φιλίαν συν-
 5 ἄξουσιν τὰ ἔθνη. μετὰ τοῦτο ἐξήεσαν ἐσθῆτας ἔχουσαι
 πενθίμους, τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ τέκνα νήπια ἐπαγό-
 20 μεναι. ὥς δ' εἰς τὸν χάρακα τῶν Σαβίνων προῆλθον
 ὀδυρόμεναί τε καὶ προσπίπτουσιν τοῖς τῶν ἀπαντῶν-
 των γόνασι πολὺν οἶκτον ἐκ τῶν ὀρώντων ἐκίνησαν,
 6 καὶ τὰ δάκρυα κατέχειν οὐδεὶς ἱκανὸς ἦν. συναχθέν-³³²
 τος δὲ αὐταῖς τοῦ συνεδρίου τῶν προβούλων καὶ κε-
 25 λεύσαντος τοῦ βασιλέως ὑπὲρ ὧν ἤκουσιν λέγειν ἢ τοῦ

3 ἀρπασθῆναι κόραις ὡς παρθένον B 4 γνώμην BbR
 γυναῖκα μὴν Ba 6 ἐξέτειναν B ἐξέτεινον R | δεήσεις B
 διηγήσεις R 9 φίλια A φίλια Ba φιλίαν Bb 12 δὴ]
 δὲ B 17 συνάξουσι Ba Cobet Var. Lect. p. 97 συνάξωσι
 BbR 20 παρῆλθον c. Sintenis Em. Dion. III p. 22 21 τοῖς
 τῶν ἀπαντῶντων Reiske τοῖς ἀπάντων O

βουλευματος ἄρξασα καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔχουσα τῆς
πρεσβείας Ἑρσιλία μακρὰν καὶ συμπαθῇ διεξῆλθε δέη-
σιν, ἀξιοῦσα χαρίσασθαι τὴν εἰρήνην ταῖς δεομέναις
ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, δι' ἃς ἐξενηρέχθαι τὸν πόλεμον
ἀπέφαινε· ἐφ' οἷς δὲ γενήσονται δικαίοις αἱ διαλύ- 5
σεις, τοὺς ἡγεμόνας αὐτοὺς συνελθόντας ἐφ' ἑαυτῶν
διομολογήσασθαι πρὸς τὸ κοινῇ συμφέρον ὁρῶντας.

XXXXVI. Τοιαῦτα εἰποῦσαι προὔπεσον ἅπασαι
τῶν τοῦ βασιλέως γονάτων ἅμα τοῖς τέκνοις καὶ διέ-
μενον ἐρριμμένοι, τέως ἀνέστησαν αὐτὰς ἐκ τῆς γῆς 10
οἱ παρόντες ἅπαντα ποιήσιν τὰ μέτρια καὶ <τὰ> δυ-
νατὰ ὑπischynόμενοι. μεταστησάμενοι δὲ αὐτὰς ἐκ τοῦ
συνεδρίου καὶ βουλευσάμενοι καθ' ἑαυτοὺς ἔκριναν
ποιεῖσθαι τὰς διαλλαγάς. καὶ γίνονται τοῖς ἔθνεσιν
ἐκχειρίαι μὲν πρῶτον· ἔπειτα συνελθόντων τῶν βα- 15
333σιλέων συνθῆκαι περὶ φιλίας. ἦν δὲ τὰ συνομολο- 2
γηθέντα τοῖς ἀνδράσι, περὶ ὧν τοὺς ὅρκους ἐποιή-
σαντο, τοιάδε· βασιλέας μὲν εἶναι Ῥωμαίων Ῥωμύλον
καὶ Τάτιον ἰσοψήφους ὄντας καὶ τιμὰς καρπυμένους
τὰς ἰσας, καλεῖσθαι δὲ τὴν μὲν πόλιν ἐπὶ τοῦ κτίσαντος 20
τὸ αὐτὸ φυλάττουσαν ὄνομα Ῥώμην, καὶ ἕνα ἕκαστον
τῶν ἐν αὐτῇ πολιτῶν Ῥωμαῖον, ὥς πρότερον, τοὺς
δὲ σύμπαντας ἐπὶ τῆς Τατίου πατρίδος κοινῇ περι-
λαμβανομένους κλήσει Κυρίτας· πολιτεύειν δὲ τοὺς
βουλομένους Σαβίνων ἐν Ῥώμῃ ἱερά τε συννευκα- 25
μένους καὶ εἰς φυλὰς καὶ εἰς φράτρας ἐπιδοθέντας.

5 ἀπέφαινε del. Hertlein Hermes X p. 410 10 τέως
ABa ἕως Bb 11 *τὰ addidi om. O 15 ἐκχειρίαι B
18 βασιλεῖς? 26 εἰς φράτρας B εἰς om. R | ἐπιδιαρεθέν-
τας c. Reiske

3 ταῦτα ὁμόσαντες καὶ βωμοὺς ἐπὶ τοῖς ὄρεσις ἰδρυσά-
μενοι κατὰ μέσσην μάλιστα τὴν καλουμένην ἱερὰν ὁδὸν
συνεκεράσθησαν ἀλλήλοις. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι τὰς δυ-
νάμεις ἀναλαμβάνοντες ἡγεμόνες ἀπήγον ἐπ' οἴκου, Τά-
5 τιος δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ σὺν αὐτῷ τρεῖς ἄνδρες οἰκων
τῶν διαφανεστάτων ὑπέμειναν ἐν Ῥώμῃ καὶ τιμὰς
ἔσχον, ἃς τὸ ἀπ' αὐτῶν ἐκαρποῦτο γένος, Οὐόλοσσος
Οὐαλέριος καὶ Τάλλος Τυράννωος ἐπὶ κλησιν καὶ τελευ-
ταῖος Μέττιος Κούρτιος, ὁ τὴν λίμνην σὺν τοῖς ὄπλοις³³⁴
10 διανηξάμενος, οἷς παρέμειναν ἑταῖροί τε καὶ συγ-
γενεῖς καὶ πελάται, τῶν ἐπιχωρίων ἀριθμὸν οὐκ
ἐλάττους.

> XXXXVII. Καταστάντων δὲ τῶν πραγμάτων
ἔδοξε τοῖς βασιλεῦσιν, ἐπειδὴ πολλὴν ἐπίδοσιν εἰς
15 ὄχλου πληθὺς ἢ πόλιν εἰλήφει, διπλάσιον τοῦ προ-
τέρου ποιῆσαι τὸν τῶν πατρικίων ἀριθμὸν προσκα-
ταλέξαντας σὺν τοῖς ἐπιφανεστάτοις οἰκίδι ἐκ τῶν
ὑστερον ἐποικησάντων ἴσους τοῖς προτέροις, νεω-
τέρους οὓς ἐκάλεσαν πατρικίους· ἐξ ὧν ἑκατὸν ἄν-
20 δρας, οὓς αἱ φραῖτραι προεχειρίσαντο, τοῖς ἄρχαίσις
2 βουλευταῖς προσέγραψαν. περὶ μὲν οὖν τούτων ὀλί-
γου δεῖν πάντες οἱ συγγράψαντες τὰς Ῥωμαϊκὰς ἱστο-
ρίας συμπεφωνήκασιν, ὀλίγοι δὲ τινες περὶ τοῦ πλη-

1 ἐπὶ τοῖς ὄρεσι c. Reiske 4 τῆτος B 7 ἐπ' αὐτῶν B |

βουλοσός O 8 τάλλος A | τύραννος O corr. Perizonius ad
Ael. V. H. p. 469 9 μεττὸς A 10 ἑταῖροι BaR ἑταῖροι Bb
12 ἐλάττους ἑκατὸν B 17 σὺν del. Garrer Obs. p. 9 18 προ-
τέροις, νεωτέρους οὓς ἐκάλεσαν πατρικίους vel προτέροις νεω-
τέρους, οὓς ἐκάλεσαν, πατρικίους Grimm οὓς καὶ αὐτοὺς ἐκά-
λεσαν π. Sylburg 20 προχειρίσαντο malim 21 προσ-
έγραψεν Ba 22 δεῖ Ba

θους τῶν προσκαταγραφέντων βουλευτῶν διαφέρουν-
ται. οὐ γὰρ ἑκατὸν ἀλλὰ πεντήκοντα τοὺς ἐπεισελ-
θόντας εἰς τὴν βουλὴν ἀποφαίνουσι γενέσθαι. περὶ 3
δὲ τῶν τιμῶν, ἃς ταῖς γυναιξὶν οἱ βασιλεῖς ἀπέδοσαν,
335 ὅτι συνήγαγον αὐτοὺς εἰς φιλίαν, οὐχ ἅπαντες Ῥω- 5
μαίων συγγραφεῖς συμφέρονται. τινὲς μὲν γὰρ αὐτῶν
γράφουσι τὰ τε ἄλλα πολλὰ καὶ μεγάλα δωρήσασθαι
ταῖς γυναιξὶ τοὺς ἡγεμόνας καὶ δὴ καὶ τὰς φράτρας
τριάκοντα οὔσας, ὥσπερ ἔφην, ἐπωνύμους τῶν γυ-
ναικῶν ποιῆσαι· τοσαύτας γὰρ εἶναι γυναικας τὰς 10
ἐπιπρεσβευσάμενας. Οὐάδρων δὲ Τερέντιος τοῦτ' 4
αὐτοῖς τὸ μέρος οὐχ ὁμολογεῖ παλαιτερον ἔτι λέγων
[έν] ταῖς κουρίαις τεθῆναι τὰ ὀνόματα ὑπὸ τοῦ Ῥω-
μύλου κατὰ τὴν πρώτην τοῦ πλήθους διαίρεσιν τὰ
μὲν ἀπ' ἀνδρῶν ληφθέντα ἡγεμόνων, τὰ δ' ἀπὸ πά- 15
γων· τὰς τ' ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐξελθούσας γυναικας
οὐ τριάκοντα εἶναι φησιν, ἀλλὰ πεντακοσίας τε καὶ
τριάκοντα τριῶν δεούσας οἶεται τε οὐδ' εἰκὸς εἶναι
τοσοῦτων γυναικῶν τιμὴν ἀφελομένους τοὺς βασιλεῖς
ὀλίγαις ἐξ αὐτῶν δοῦναι μόναις. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τού- 20
136 των οὔτε μηδένα ποιήσασθαι λόγον οὔτε πλείω γρά-
φειν τῶν ἱκανῶν ἐφαίνεται μοι.

➤ XXXXVIII. Περὶ δὲ τῆς Κυριτῶν πόλεως, ἐξ ἧς
οἱ περὶ τὸν Τάτιον ἦσαν (ἀπαιτεῖ γὰρ ἡ διήγησις καὶ
περὶ τούτων, οἵτινές τε καὶ ὁπόθεν ἦσαν, εἰπεῖν) 25
τοσαῦτα παρελάβομεν. ἐν τῇ Ῥεατίνων χώρᾳ καθ'

12 μέρος] γέρας c. Kiessling | παλαιτερόν τε O corr. Syl-
burg 13 έν O del. Sylburg ἐπὶ Sintenis Em. Dion. I p. 27 |
κουρίαις A 15 ἀπὸ πάγων Kiessling ἀπὸ πάντων BbR ἐπὶ
πάντων Ba ἀπὸ τόπων Sintenis l. l. 17 φασιν B | τε B
om. R 18 τρισὶ O

ὃν χρόνον Ἀβοριγίνες αὐτὴν κατεῖχον παρθένος τις
 ἐπιχωρία τοῦ πρώτου γένους εἰς ἱερὸν ἦλθεν Ἐνυα-
 2 λίου χορεύουσα· τὸν δ' Ἐνυάλιον οἱ Σαβῖνοι καὶ
 παρ' ἐκείνων οἱ Ῥωμαῖοι μαθόντες Κυρῖνον ὀνομάζου-
 5 σιν, οὐκ ἔχοντες εἰπεῖν τὸ ἀκριβὲς εἶτε Ἄρης ἐστὶν
 εἶτε ἕτερός τις ὁμοίας Ἄρει τιμὰς ἔχων. οἱ μὲν γὰρ
 ἐφ' ἐνὸς οἴονται θεοῦ πολεμικῶν ἀγώνων ἡγεμόνος
 ἐκάτερον τῶν ὀνομάτων κατηγορηθῆναι, οἱ δὲ κατὰ
 3 δύο τάττεσθαι δαιμόνων πολεμιστῶν τὰ ὀνόματα. ἐν
 10 δὴ τοῦ θεοῦ τῷ τεμένει χορεύουσα ἡ παῖς ἔνθεος
 ἄφνω γίνεται καὶ καταλιποῦσα τὸν χορὸν εἰς τὸν ση-
 κὸν εἰστρέχει τοῦ θεοῦ. ἔπειτα ἐγκύμων ἐκ τοῦ δαι-
 μονος, ὥς ἅπασιν ἐδόκει, γενομένη τέκει παῖδα
 Μόδιον ὄνομα, Φαβίδιον ἐπὶ κλησιν, ὃς ἀνδρωθεὶς³³
 15 μορφήν τε οὐ κατ' ἄνθρωπον ἀλλὰ δαιμόνιον ἴσχει,
 καὶ τὰ πολέμια πάντων γίνεται λαμπρότατος· καὶ
 αὐτὸν εἰσέρχεται πόθος οἰκίσαι πόλιν ἐφ' ἑαυτοῦ.
 4 συναγαγὼν δὴ χεῖρα πολλὴν τῶν περὶ ἐκεῖνα τὰ
 χωρία οἰκούντων ἐν ὀλίγῳ πάνυ χρόνῳ κτίξει τὰς
 20 καλουμένας Κύρεις, ὥς μὲν τινες ἱστοροῦσιν ἐπὶ τοῦ
 δαίμονος, ἐξ οὗ γενέσθαι λόγος αὐτὸν εἶχε, τοῦνομα
 τῇ πόλει θέμενος, ὥς δ' ἕτεροι γράφουσιν ἐπὶ τῆς
 αἰχμῆς· κύρεις γὰρ οἱ Σαβῖνοι τὰς αἰχμὰς καλοῦσιν.
 ταῦτα μὲν οὖν Τερέντιος Οὐάρρων γράφει.
 25 XXXXVIII. Ζηνόδοτος δ' ὁ Τροϊζήνιος συγγρα-
 φεὺς *** Ὀμβρικὸν ἔθνος αὐθιγενὲς ἱστορεῖ τὸ μὲν

3 χορεύουσα O corr. Reiske 4 οἱ om. B 5 ἀκριβὲς
 malim 6 ὁμοίως A ὁμοίος B 8 κατηγορηθῆναι A κατη-
 γορεύσθαι B 10 δὴ Ambrosch δὲ O 14 Μόδιον—Φίδιον
 c. Gelenius 21 ὁ λόγος c. Ambrosch αὐτῶν A 25 δ' ὁ Kiessling
 δὲ O 26 post συγγραφεὺς excidisse οὐδενὸς δευτέρου, Σαβί-

πρῶτον οἰκῆσαι περὶ τὴν καλουμένην 'Ρεατίνην· ἐκεί-
 θεν δὲ ὑπὸ Πελασγῶν ἐξελασθέντας εἰς ταύτην ἀφι-
 κέσθαι τὴν γῆν ἔνθα νῦν οἰκοῦσι καὶ μεταβαλόντας
 338 ἄμα τῷ τόπῳ τοῦνομα Σαβίνους ἐξ Ὀμβρικῶν προσα-
 γορευθῆναι. Κάτων δὲ Πόρκιος τὸ μὲν ὄνομα τῷ ²/₅
 Σαβίνων ἔθνει τεθῆναι φησιν ἐπὶ Σάβου τοῦ Σάγκου
 δαίμονος ἐπιχωρίου, τοῦτον δὲ τὸν Σάγκον ὑπὸ τινων
 πίστιον καλεῖσθαι Δία. πρώτην δ' αὐτῶν οἰκησιν
 339 ἀποφαίνει γενέσθαι κώμην τινὰ καλουμένην Τεστρου-
 ναν ἀρχοῦ πόλεως Ἀμιτέρνης κειμένην, ἐξ ἧς ὁρμη- 10
 θέντας τότε Σαβίνους εἰς τὴν 'Ρεατίνην ἐμβαλεῖν
 Ἀβοριγίνων ἄμα <Πελαργοῖς> κατοικοῦντων καὶ πόλιν
 αὐτῶν τὴν ἐπιφανεστάτην Κοτυλίας πολέμῳ χειρωσα-
 μένους κατασχεῖν. ἐκ δὲ τῆς 'Ρεατίνης ἀποικίας ἀπο- 3
 στείλαντας ἄλλας τε πόλεις κτίσαι πολλὰς, ἐν αἷς 15
 οἰκεῖν ἀτειχίστους, καὶ δὴ καὶ τὰς προσαγορευομέ-
 νας Κύρεις· χώραν δὲ κατασχεῖν τῆς μὲν Ἀδριανῆς
 θαλάττης ἀπέχουσαν ἀμφὶ τοὺς ὀγδοήκοντα καὶ δια-
 κοσίους σταδίους, τῆς δὲ Τυρρηνικῆς τετταράκοντα
 πρὸς διακοσίους· μῆκος δὲ αὐτῆς εἶναι φησιν ὀλίγῳ 20
 μείον σταδίων χιλίων. ἔστι δὲ τις καὶ ἄλλος ὑπὲρ τῶν 4
 Σαβίνων ἐν ἱστορίαις ἐπιχωρίοις λεγόμενος λόγος, ὡς
 Λακεδαιμονίων ἐποικησάντων αὐτοῖς καθ' ὃν χρόνον
 ἐπιτροπεύων Εὐνομον τὸν ἀδελφιδοῦν Λυκούργος
 νους μοῖραν εἶναι ἀποφαίνων τοῦ c. Ambrosch, καλαῖος vel
 λόγον ἄξιος c. Kiessling | ὀμβρικοῦ ἔθνος ἀνθυγενεῖς O corr.
 Reiske 2 * ἐξελα(θ)έντας B ἐξελασθέντας R 3 <μετα>βα-
 λόντας B καταβάνας A 6 σαβίνου τοῦ σάγκου O corr. Syl-
 burg 8 πίστιον B πίστειον R | καὶ διὰ Bb διὰ R διὰ Ba
 9 τεστρόναν· A 10 ἀμετέρνης A 12 ἄμα O ἄμα Πελασ-
 γοῖς Reiske αὐτὴν c. Kiessling 13 κοτόνας O corr. Gele-
 nius 16 ἀτειχίστους B ἀτειχίστοις R 20 αὐτῆς B αὐτῇ R

ἔθετο τῇ Σπάρτῃ τοὺς νόμους. ἀχθομένους γάρ τινας³⁴⁰
 τῇ σκληρότητι τῆς νομοθεσίας καὶ διαστάντας ἀπὸ
 τῶν ἐτέρων οἴχεσθαι τὸ παράπαν ἐκ τῆς πόλεως·
 ἔπειτα διὰ πελάγους πολλοῦ φερομένους εὔχεσθαι
 5 τοῖς θεοῖς (πόθον γάρ τινα ὑπελθεῖν αὐτοὺς ὅποι-
 ασθήποτε γῆς) εἰς ἣν ἂν ἔλθωσι πρώτην, ἐν ταύτῃ
 5 κατοικήσιν. καταχθέντας δὲ τῆς Ἰταλίας περὶ τὰ
 καλούμενα Πωμεντῖνα πεδία τό τε χωρίον, ἐν ᾧ πρῶ-
 τον ὤρμίσαντο, Φερωνίαν ἀπὸ τῆς πελαγίου φορη-
 10 σεως ὀνομάσαι καὶ θεᾶς ἱερὸν ἰδρύσασθαι Φερωνίας,
 ἣ τὰς εὐχὰς ἔθεντο· ἦν νῦν ἐνὸς ἀλλαγῇ γραμματος
 Φερωνίαν καλοῦσιν. ἐκεῖθεν δ' ὀρμηθέντας αὐτῶν
 τινας συνοίκους τοῖς Σαβίνοις γενέσθαι· καὶ διὰ
 τοῦτο πολλὰ τῶν νομίμων εἶναι Σαβίνων Λακωνικά,
 15 μάλιστα δὲ τὸ φιλοπόλεμόν τε καὶ τὸ λιτοδίαιτον καὶ
 παρὰ πάντα τὰ ἔργα τοῦ βίου σκληρόν. ὑπὲρ μὲν δὴ
 τοῦ Σαβίνων γένους ταῦθ' ἱκανά.

➤ I. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ῥωμύλον καὶ Τάτιον τὴν τε
 πόλιν εὐθὺς ἐποιοῦν μείζονα προσθέντες ἑτέρους
 20 αὐτῇ δύο λόφους, τὸν τε Κυρίνιον κληθέντα καὶ τὸν³⁴¹
 Καίλιον, καὶ διελόμενοι τὰς οἰκήσεις χωρὶς ἀλλήλων
 δίαιταν ἐν τοῖς ἰδίοις ἑκάτεροι χωρίοις ἐποιοῦντο,
 Ῥωμύλος μὲν τὸ Παλάτιον κατέχων καὶ τὸ Καίλιον
 ὄρος· ἔστι δὲ τῷ Παλατίῳ προσεχές· Τάτιος δὲ τὸν
 25 Καπιτωλίνον, ὃν περ ἐξ ἀρχῆς κατέσχε, καὶ τὸν Κυρί-

3 ἑταίρων A 6 εἰς ἣν ἔλθωσι Ba | ἐν αὐτῇ O corr.
 Reiske 8 πομεντινὰ A 9 φερωνίαν B φερωνίαν R corr.
 Ambrosch 10 φερωνίας B φερωνίας R 12 φερώνειαν B
 14 σαβίνων om. O praeter B Σαβίνοις c. Bücheller 15 καὶ
 τὸ παρὰ R τὸ om. B 21 κέλιον B 23 παλλάντιον Bb |
 <νέ>λιον B 24 παλλαντίῳ Bb 25 καπιτώλιον O corr. Kiessling

νιον ὄχθον. τὸ δ' ὑποκείμενον τῷ Καπιτωλίῳ πεδίον 2
ἐκκόψαντες τὴν ἐν αὐτῷ πεφυκυῖαν ὕλην καὶ τῆς
λίμνης, ἣ δὴ διὰ τὸ κοῖλον εἶναι τὸ χωρίον ἐπλήθυε
τοῖς κατιούσιν ἐκ τῶν ὀρεῶν νάμασι, τὰ πολλὰ χώσαν-
τες ἀγορὰν αὐτόθι κατεστήσαντο, ἣ καὶ νῦν ἐτι 5
χρῶμενοι Ῥωμαῖοι διατελοῦσι, καὶ τὰς συνόδους ἐν-
ταῦθα ἐποιοῦντο ἐν Ἡφαίστου. χρηματίζοντες ἱερῷ
μικρὸν ἐπανεστηκότι τῆς ἀγορᾶς. Ἰερὰ τε ἰδρύσαντο 3
καὶ βωμοὺς καθιέρωσαν οἷς ἠΐξαντο κατὰ τὰς μάχας
342 θεοῖς, Ῥωμύλος μὲν ὀρθωσίῳ Διὶ παρὰ ταῖς καλου- 10
μέναις Μουρωνίσι πύλαις, αἱ φέρουσιν εἰς τὸ Παλά-
τιον ἐκ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ, ὅτι τὴν στρατιὰν αὐτοῦ φυ-
γοῦσαν ἐποίησεν ὁ θεὸς ὑπακούσας ταῖς εὐχαῖς στήναί
τε καὶ πρὸς ἀλκὴν τραπέσθαι. Τάτιος δὲ Ἠλίῳ τε καὶ
Σελήνῃ καὶ Κρόνῳ καὶ Ῥέᾳ, πρὸς δὲ τούτοις Ἑστία 15
καὶ Ἡφαίστῳ καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Ἐνναλίῳ καὶ ἄλλοις
θεοῖς, ὧν χαλεπὸν ἐξεῖπεν Ἑλλάδι γλώττῃ τὰ ὀνό-
ματα, ἐν ἀπάσαις τε ταῖς κούραις Ἡρᾷ τραπέζας
ἔθετο κυριτίδι λεγομένη, αἱ καὶ εἰς τόδε χρόνον κεῖν-
ται. ἔτη μὲν οὖν πέντε συνεβασίλευσαν ἀλλήλοις 4
343 ὑπὲρ οὐδενὸς διαφερόμενοι χρήματος, ἐν οἷς κοινήν 20
πρᾶξιν ἀπεδείξαντο τὴν ἐπὶ Καμερίνους στρατείαν.
ληστήρια γὰρ ἐκπέμποντες οἱ Καμερίνοι καὶ πολλὰ
τὴν χώραν αὐτῶν κακοῦντες οὐ συνέβαινον ἐπὶ δι-
κὴν πολλάκις ὑπ' αὐτῶν καλούμενοι· οὗς ἐκ παρα- 25
τάξεώς τε νίκησαντες (ἐχώρησαν γὰρ αὐτοῖς ὁμόσε) καὶ

3 ἢ δὴ B ἢ δὴ R 8 ὑπερανεστηκότι c. Ambrosch 9 οὗς
c. Portus 11 μουρωνίσι Ambrosch μουρωνίσι ABa μυρων-
ίσι Bb | παλλάντιον Bb 13 ἐποίησε θεός ABa | ὑπακού-
σαι AB 18 ἦραν A 19 κυριτία AB corr. Schömann
opusc. I p. 31 20 ἐτι μὲν A 22 ἐπεδείξαντο B

μετὰ ταῦτα ἐκ τειχομαχίας κατὰ κράτος ἐλόντες ὅπλα
 μὲν ἀφείλοντο καὶ χώρας ἐξημίωσαν τῇ τρίτῃ μερίδι·
 5 ἦν <τοῖς σφετέροις διεῖλον. Τῶν δὲ Καμεριναίων
 τοὺς ἐποίκους> λυμαινομένων [τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ] ἐπεξελ-
 10 θόντες καὶ τρεψάμενοι αὐτούς, τὰ μὲν αὐτῶν ἅπαντα
 τοῖς σφετέροις πολίταις διεῖλον, αὐτούς δὲ τοὺς ἀν-
 θρώπους ὅποσοι ἐβούλοντο ἐν Ῥώμῃ κατοικεῖν εἰ-
 σαν. ἐγένοντο δ' ὥς τετρακισχίλιοι, οὓς ταῖς φράτραις
 ἐπεμέρισαν, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἀποικίαν Ῥωμαίων
 10 ἐποίησαν. ἦν δὲ Ἀλβανῶν ἀπόκτισις ἡ Καμερία
 πολλοῖς χρόνοις ἀποσταλεῖσα πρότερον τῆς Ῥώμης·
 τὸ δ' ἀρχαῖον Ἀβοριγίνων οἰκησις ἐν τοῖς πάνυ ἐπι-
 φανής.

LI. Ἐνιαντῷ δὲ ἔκτῳ περιίσταται πάλιν εἰς ἓνα
 15 Ῥωμύλον ἡ τῆς πόλεως ἀρχὴ Τατίου τελευτήσαν-
 τος ἐξ ἐπιβουλῆς, ἣν συνέστησαν ἐπ' αὐτῷ Λαουινια-34
 τῶν οἱ κορυφαϊότατοι συμφρονήσαντες ἀπὸ τοιαύτης
 αἰτίας· τῶν ἐταίρων τινὲς τοῦ Τατίου ληστήριον ἐξα-
 γαγόντες εἰς τὴν Λαουινιατῶν χώραν χρήματά τε ἀν-
 20 τῶν ἤρπασαν πολλὰ καὶ βοσκημάτων ἀπήλασαν ἀγέ-
 λας, τῶν δ' ἐπιβοηθούντων οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς
 2 δ' ἐτραυμάτισαν. ἀφικομένης δὲ πρεσβείας παρὰ
 τῶν ἡδικομένων καὶ τὰ δίκαια ἀπαιτούσης ὁ μὲν
 Ῥωμύλος ἐδικαίωσε παραδοῦναι τοὺς δρᾶσαντας τοῖς

1 κράτος αὐτοὺς ἐλόντες R αὐτοὺς om. B 2 χώραν O
 3 post ἦν lacunam statuit Kiessling Pr. Bas. p. 9 et explevit sic:
 τοῖς σφετέροις διεῖλον. Τῶν δὲ Καμεριναίων τοὺς ἐποίκους,
 Sintenis Em Dion. III p. 9 ἄλλο δ' οὐδὲν κακὸν ἐποίησαν | τῇ
 τρίτῃ ἡμέρᾳ deleui auctore Kiesslingio 5 *τρεψάμενοι scripsi
 Kaysero auctore Ann. Heidelb. 1868 p. 679 τρωπασάμενοι O
 10 ἀπόκτισις ABa ἀποίκησις Bb 12 τοῖς Sintenis Em.
 Dion. II p. 22 ταῖς O 16. 19 *λαβινιατῶν O correxi

ἀδικηθεῖσιν ἀπάγειν, ὁ δὲ Τάτιος τῶν ἐταίρων περι-
 εχόμενος οὐκ ἤξιον πρὸ δίκης τινὰς ὑπ' ἐχθρῶν
 ἄγεσθαι καὶ ταῦτα πολίτας ὄντας ὑπὸ ξένων· δικά-
 ζεσθαι δ' αὐτοῖς ἐκέλευε τοὺς ἡδικῆσθαι λέγοντας³
 εἰς Ῥώμην ἀφικομένους. οἱ μὲν δὲ πρέσβεις οὐδὲν⁵
 εὐρόμενοι τῶν δικαίων ἀγανακτοῦντες ἀπήεσαν, ἀκο-
 λουθήσαντες δ' αὐτοῖς τῶν Σαβίνων τινὲς ὑπ' ὀργῆς,
 345 ἐσκηνωμένοις παρὰ τὴν ὁδὸν (ἐσπέρα γὰρ αὐτοὺς
 κατέλαβεν) ἐπιτίθενται καθεύδουσι καὶ τὰ τε χρήματ'
 αὐτοὺς ἀφαιροῦνται καὶ ὁπόσους ἐν ταῖς κοίταις ἔτι¹⁰
 κατέλαβον ἀποσφάττουσιν, ὅσοις δὲ ταχεῖα τῆς ἐπι-
 βουλῆς αὐτῶν αἰσθησὶς ἐγένετο καὶ τοῦ διαφυγεῖν
 δύναμις εἰς τὴν πόλιν ἀφικνοῦνται. μετὰ τοῦτο ἐκ τε
 Λαουινίου πρέσβεις ἀφικόμενοι καὶ ἐξ ἄλλων πόλεων
 συγχῶν κατηγοροῦν τῆς παρανομίας καὶ πόλεμον παρ-¹⁵
 ἡγγελλον εἰ μὴ τεύξονται τῆς δίκης.

ΛΠ. Ῥωμύλφ μὲν οὖν δεινόν, ὥσπερ ἦν, τὸ περὶ
 τοὺς πρεσβευτὰς ἐφαίνετο πάθος καὶ ταχέας ἀφοσιώ-
 σεως δεόμενον, ὥς ἱεροῦ καταλνομένου νόμου. καὶ
 οὐδὲν ἔτι διαμελλήσας, ὥς εἶδεν ὀλιγοροῦντα τὸν²⁰
 Τάτιον αὐτὸς συνέλαβε τοὺς ἐνόχους τῷ ἄρει καὶ
 δήσας παρέδωκε τοῖς πρεσβευταῖς ἀπάγειν. Τατίφ δὲ 2
 θυμός τε εἰσέρχεται τῆς ὕβρεως, ἦν ὑπὸ τοῦ συνάρ-
 χουτος ἡτῶτο ὑβρίσθαι κατὰ τὴν παραδόσιν τῶν ἀν-
 δρῶν, καὶ οἶκτος τῶν ἀπαγομένων (ἦν γὰρ καὶ συγ-²⁵
 γενῆς τις αὐτοῦ τῷ ἄρει ἐνοχος) καὶ ἀντίκα τοὺς
 στρατιώτας ἀναλαβὼν ἐβοήθει διὰ τάχους ἐν ὁδῷ

3 ἄγεσθαι Bb ἐνάγεσθαι ABa ἀνάγεσθαι Reiske ἀπά-
 γεσθαι c. Bücheler 5 δι'] δὲ AB 19 καταλειμμένον
 c. Bücheler 20 ὀλιγοροῦντα B 22 πρεσβύταις B

τε ὄντας τοὺς πρέσβεις καταλαβὼν ἀφείλετο τοὺς³⁴⁶
 3 ἀπαγομένους. χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ὥς
 μὲν τινες φασιν, ἅμα Ῥωμύλῳ παραγενόμενος εἰς τὸ
 Λαουίνιον ἔνεκα θυσίας, ἣν ἔδει τοῖς πατράοις θεοῖς
 5 ὑπὲρ τῆς πόλεως θῦσαι τοὺς βασιλεῖς, συστάντων ἐπ'
 αὐτὸν τῶν ἐταίρων τε καὶ γένει προσηκόντων τοῖς
 ἀνηρημένοις πρέσβεσιν ἐπὶ τῶν βωμῶν ταῖς μαγειρι-
 καῖς σφαγίσιν καὶ τοῖς βουπόροις ὀβελοῖς παιόμενος.
 4 ἀποθνήσκει. ὥς δ' οἱ περὶ Λικίνιον γράφουσιν οὐ
 10 μετὰ Ῥωμύλου παραγενόμενος οὐδὲ χάριν ἱερῶν,
 ἀλλὰ μόνος ὥς πείσων τοὺς ἀδικηθέντας ἀφείναι τοῖς
 δεδρακόσι τὴν ὀργήν, ἀγανακτήσαντος τοῦ πλήθους
 ἐπὶ τῷ μὴ παραδίδοσθαι σφισι τοὺς ἄνδρας, ὥς ὃ τε
 Ῥωμύλος ἐδικαίωσε καὶ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἔκρινε βουλή,
 15 καὶ τῶν προσηκόντων τοῖς τεθνεῶσι κατὰ πλήθος
 ὀρμησάντων ἐπ' αὐτόν, ἀδύνατος ὢν ἔτι διαφυγεῖν
 τὴν ἐκ χειρὸς δίκην καταλευσθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἀπο-
 5 θνήσκει. Τάτιος μὲν οὖν τοιαύτης τελευτῆς ἔτυχε
 τρία μὲν ἔτη πολεμήσας Ῥωμύλῳ, πέντε δὲ συνάρεξας,³⁴⁷
 20 θάπτεται δ' εἰς Ῥώμην κομισθεὶς ἐντίμῳ ταφῇ καὶ
 χοῶς αὐτῷ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἡ πόλις ἐπιτελεῖ
 δημοσίᾳ.

LIII. Ῥωμύλος δὲ μόνος ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὸ δεύ-
 τερον καταστάς τό τε ἄγος ἀφοσιοῦται τὸ περὶ τοὺς
 25 πρέσβεις γενόμενον προειπὼν τοῖς ἐργασαμένοις τὸ
 μῦθος ὕδατος εἰργεσθαι καὶ πυρός (ἐπεφεύργεσαν γὰρ

4 *λαβίνιον O 5 συστάντων εἶπεν ἐπ' αὐτόν B
 11 ὡς πείσων B 14 ἐκρίνε.. B 15 τεθνηκόσι B
 19 συνάρεξας... B 24 τὸ.. περὶ B 26 μῦθος B

ἐκ τῆς πόλεως ἅπαντες ἅμα τῷ τὸν Τάτιον ἀποθα-
νεῖν) καὶ τῶν Λαουινιατῶν τοὺς συστάντας ἐπὶ τὸν
Τάτιον δικαστηρίῳ παραδοὺς ἐκδοθέντας ὑπὸ τῆς
πόλεως, ἐπειδὴ δικαιότερα ἐδόκουν λέγειν τὰ βίαια
τιμωρησάμενοι τοῖς βιαιόις, ἀπέλυσε τῆς αἰτίας. ταῦτα ²
διαπραξάμενος ἐπὶ τὴν Φιδηναίων ἐστράτευσε πόλιν
ἀπὸ τετταράκοντα σταδίων τῆς Ῥώμης κειμένην, με-
γάλην τε καὶ πολυάνθρωπον οὖσαν τότε. ἀγομένης
γὰρ εἰς τὴν Ῥώμην ἀγορᾶς ἐν σκάφαις ποταμηγοῖς,
ἦν Κρουστομερίνοι πιεζομένοις ὑπὸ λιμοῦ Ῥωμαίοις ¹⁰
ἀπέστειλαν, ὥσάμενοι κατὰ πληθὸς ἐπὶ τὰς σκάφας
³⁴⁸οἱ Φιδηναῖοι τὴν τε ἀγορὰν διήρπασαν καὶ τῶν ἀν-
θρώπων τινὰς τῶν ἐπιβοηθούντων ἀπέκτειναν αἰ-
τούμενοί τε δίκας οὐχ ὑπεῖχον. ἐφ' οἷς ἀγανακτῶν ³
ὁ Ῥωμύλος ἐνέβαλεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν πολλῇ ¹⁵
στρατιᾷ καὶ γενόμενος ἀφθόνου λείας ἐγκρατὴς ἀπά-
γειν μὲν παρεσκευάζετο τὴν δύναμιν, ἐπεξελθόντων
δὲ τῶν Φιδηναίων συνάπτει πρὸς αὐτοὺς μάχην.
καρτεροῦ δὲ ἀγῶνος γενομένου καὶ πολλῶν πεσόν-
των ἀφ' ἑκατέρων ἡσσηθέντες οἱ Φιδηναῖοι τρέπον- ²⁰
ται πρὸς φυγὴν, ὁ δ' ἐκ ποδὸς συνακολουθῶν αὐτοῖς
συνεισπύπτει τοῖς φεύγουσιν εἰς τὸ τεῖχος. ἀλούσης ⁴
δὲ τῆς πόλεως ἐξ ἐφόδου τιμωρησάμενος ἐξ αὐτῶν
ὀλίγους καὶ φυλακὴν ἐν τῇ πόλει τριακοσίων ἀνδρῶν
καταλιπὼν τῆς τε χώρας μοῖραν ἀποτεμόμενος, ἦν ²⁵
τοῖς σφετέροις διεῖλεν, ἀποικίαν ἐποίησε Ῥωμαίων καὶ

2 * λαβινιατῶν O 4 δικαιοτέροι A 5 τιμωρησασθαι
φάσκοντες c. Reiske 6 φειδηναιῶν hic et sic fere semper B |
διεστράτευσεν AB 10 κρουστομέριοι BbR κροστομέριοι Ba
corr. Ambrosch | πιεζόμενοι Ba 14 ὑπεῖ(κ)ον B 26 ἀποι-
κίαν B ἄποικον R

ταύτην τὴν πόλιν, ἣν δὲ Ἀλβανῶν ἀπόκτισις κατὰ τὸν αὐτὸν οἰκισθεῖσα Νωμεντῶ τε καὶ Κρουστομερείᾳ χρόνον τριῶν ἀδελφῶν τῆς ἀποικίας ἡγήσαμένων, αὖν ὁ πρεσβύτατος τὴν Φιδήνην ἐκτισεν.

- 5 > LIIP Μετὰ τοῦτον τὸν πόλεμον ἐπὶ Καμερίνους³⁴ ἐστράτευσεν ἐπιθεμένους τοῖς παρὰ σφίσιν ἐποίκοις, καθ' ὃν χρόνον ἔκαμνεν ἡ Ῥωμαίων πόλις ὑπὸ νόσου λοιμικῆς· ἥ δὲ μάλιστα ἐπαρθέντες οἱ Καμερίνοι καὶ νομίσαντες ἄρδην τὸ Ῥωμαίων διαφθαρήσει-
 10 σθαι γένος ὑπὸ τῆς συμφορᾶς τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν ἐποίκων, τοὺς δ' ἐξέβαλον. ἀνθ' ὧν τιμωρούμενος αὐτοὺς ὁ Ῥωμύλος, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον ἐκράτησε τῆς πόλεως, τοὺς μὲν αἰτίους τῆς ἀποστάσεως ἀπέκτεινε, τοῖς δὲ στρατιώταις διαρπάσαι τὴν πόλιν
 15 ἐφῆκε, τῆς τε χώρας τὴν ἡμίσειαν ἀποτεμύμενος ἕξω τῆς πρότερον τοῖς κληρούχοις δοθείσης καὶ φρουρὰν ἀξιόχρεων καταλιπών, ὥς μηδὲν ἔτι παρακινῆσαι τοὺς ἔνδον, ἀπῆγε τὴν δύναμιν. ἐκ ταύτης τῆς στρατείας καὶ δεύτερον θρίαμβον κατήγαγε καὶ ἀπὸ τῶν λα-
 20 φύρων τέθριππον χαλκοῦν ἀνέθηκε τῷ Ἡφαίστῳ καὶ παρ' αὐτῷ τὴν ἰδίαν ἀνέστησεν εἰκόνα ἐπιγράψας
 3 Ἑλληνικοῖς γράμμασι τὰς ἐαυτοῦ πράξεις. τρίτος³⁵⁰ αὐτῷ συνέστη πόλεμος πρὸς ἔθνους Τυρρηνικοῦ τὴν μεγίστην ἰσχὺν ἔχουσιν τότε πόλιν, ἣ καλεῖται μὲν
 25 Οὐιολί, ἀπέχει δὲ τῆς Ῥώμης ἀμφὶ τοὺς ἑκατὸν στα-

2 νωμέντοι Ba νομεντῶι Bb | κρουστομερείαι Ba R 4 φει-
 δήνην B 5 καμαρινούς hic et passim B 6 ἐπιθεμένους
 Bücheler ἐπιτιθεμένους O 14 τοὺς δὲ στρατιώτας AB
 18 στρατιᾶς Ba R στρατείας Bb 19 καὶ δεύτερον Bb δεύ-
 20 τερον Ba R 21 *ἔστησεν O 24 μεγίστην ἰσχὺν ἔχουσιν Kiess-
 ling μεγίστην ἰσχύουσαν AB 25 ἰολ A <ῖ>οι B corr. Sylburg

δίους, κείται δ' ἐφ' ὑψηλοῦ σκοπέλου καὶ περιρρῶ-
 γος μέγεθος ἔχουσα ὅσον Ἀθῆναι. ἐποιήσαντο δ' οἱ
 Οὐιεντανοὶ τοῦ πολέμου πρόφασιν τὴν τῆς Φιδήνης
 ἄλωσιν καὶ πρέσβεις ἀποστείλαντες ἐκέλευον Ῥω-
 μαίοις ἐξάγειν ἐκ τῆς πόλεως τὴν φρουρὰν καὶ τὴν 5
 χώραν, ἣν κατεῖχον ἀφελόμενοι τοὺς Φιδηναίους,
 ἀποδιδόναι τοῖς ἐξ ἀρχῆς κυρίοις. ὥς δ' οὐκ ἐπειθον
 ἐλάσαντες πολλῇ στρατιᾷ πλησίον τῆς Φιδήνης ἐν
 ἀπόπτῳ τίθενται τὸν χάρακα. προεγνωκῶς δὲ αὐτῶν 4
 τὴν ἐξοδον ὁ Ῥωμύλος ἐξεληλύθει τὴν κρατίστην 10
 δύναμιν ἔχων καὶ ἦν ἐν τῇ πόλει τῶν Φιδηναίων
 351 εὐτρεπής. ἐπεὶ δ' ἔτοιμα τὰ πρὸς τὸν ἀγῶνα ἦν, ἀμ-
 φότεροι προελθόντες εἰς τὸ πεδῖον ἐμάχοντο καὶ διέ-
 μειναν ἄχρι πολλῆς ὥρας ἐκθύμως ἀγωνιζόμενοι, τέως
 ἢ νῦν ἐπιλαβοῦσα διέκρινεν αὐτοὺς ἴσους κατὰ τὸν 15
 ἀγῶνα γενομένους. καὶ ταύτην μὲν τὴν μάχην οὕτως
 ἡγωνίσαντο·

> LV. ἑτέρας δὲ μάχης μετ' οὐ πολὺ γενομένης,
 ἐνίκων οἱ Ῥωμαῖοι σοφία τοῦ ἡγεμόνος ὅρος τι κατα-
 λαβομένου νύκτωρ οὐ πολὺν τοῦ στρατοπέδου τῶν 20
 πολεμίων τόπον ἀπέχον καὶ λοχίσαντος ἐν αὐτῷ τὴν
 ἀκμαιοτάτην τῶν ὕστερον ἀφικομένων ἐκ τῆς πόλεως
 ἱππέων τε καὶ πεζῶν δύναμιν. συνελθόντων δ' εἰς 2
 τὸ πεδῖον ἀμφοτέρων καὶ τὸν αὐτὸν ἀγωνιζομένων
 τρόπον, ἐπειδὴ τὸ σύνθημα ὁ Ῥωμύλος ἦρε τοῖς ἐπὶ 25
 τοῦ ὄρους, ἀλαλάξαντες οἱ λοχῶντες ἔθενον ἐπὶ τοὺς

1 <ἐ>φ' <ὑ>ψηλοῦ B 3 φιδηνῆς AB 8 φιδηνῆς A
 φειδηνῆς B 12 εὐτρεπής Ba | τὰ om. Ba 14 *ἕως O
 20 οὐ πολὺ Cobet Mnem. IX p. 319 21 τόπον del. Cobet |
 ἀπέχοντος O | λοχήσαντος ABb 23 δ' om. B 25 ἦρε B
 ἦρετο R

Οὐιεντανοὺς ἐκ τῶν κατόπιον καὶ προσπεσόντες ἀν-
 θρώποις μεμοχθηκόσιν αὐτοὶ ἀκμήτες ὄντες οὐ σὺν
 πολλῷ τρέπουσι χρόνῳ. τῶν δ' ὀλίγοι μὲν τινες
 ἀποδυήσκουσι κατὰ τὴν μάχην, οἱ δὲ πλείους εἰς τὸν
 5 Τέβεριν ποταμόν (ῥεῖ δὲ παρὰ τὴν Φιδήνην) ῥίψαν-351
 τες ἑαυτούς, ὥς διανηζόμενοι τὸ ῥεῦμα, διεφθάρη-
 σαν. τραυματαῖα γὰρ ὄντες καὶ βαρεῖς ὑπὸ κόπου
 ἀδύνατοι ἐγένοντο διανηξασθαι· οἱ δὲ καὶ ἀπειρία
 τοῦ νεῖν, οὐ προϊδόντες, ὑπὸ τοῦ θεινοῦ τὴν γνώμην
 3 ἐπιταραχθέντες ἐν ταῖς δίναις ἀπώλλυντο. εἰ μὲν
 10 οὖν συνέγνωσαν ἑαυτοῖς Οὐιεντανοὶ κακῶς τὰ πρῶτα
 βεβουλευμένοις καὶ τὸ λοιπὸν ἥγρον ἤσυχίαν οὐδενὸς
 ἂν ἔτι μελζονος ἀπέλανσαν κακοῦ, νῦν δὲ ἀναμαχεῖ-
 σθαί τε τὰ πρότερα σφάλματα ἐλπίσαντες καὶ εἰ με-
 15 λζουσι παρασκευῇ ἐπιβάλοιεν, ῥαδίως ἐπικρατήσειν
 οἰόμενοι τῷ πολέμῳ, πολλῇ στρατιᾷ τῇ τε ἐξ αὐτῆς
 τῆς πόλεως καταγραφείσῃ καὶ <τῇ> ἐκ τῶν ὁμοεθνῶν
 κατὰ φιλίαν παραγενομένη τὸ δεύτερον ἐπὶ τοὺς Ῥω-
 4 μαίους ἐλαύνουσι· καὶ γίνεται πάλιν αὐτῶν μάχη καρ-
 20 τερά τῆς Φιδήνης πλησίον, ἣν ἐνίκων Ῥωμαῖοι πολλοὺς
 μὲν ἀποκτείναντες τῶν Οὐιεντανῶν, ἔτι δὲ πλείους
 αἰχμαλώτους λαβόντες. ἐάλω δὲ καὶ ὁ χάραξ αὐτῶν
 μεστὸς ὢν χρημάτων τε καὶ ὄπλων καὶ ἀνδραπόδων,
 καὶ σκάφαι ποταμηγοὶ γέμουσαι πολλῆς ἀγορᾶς ἐλή-353

2 οὐ σὺν πόνῳ τῷ χρόνῳ c. Reiske οὐ σὺν πολλῷ τῷ πόνῳ
 c. Sylburg, Casaubonus 5 ῥεῖ Kiessling ἐκεῖ O ἐκεῖ vulgo |
 φιδήνην A φειδηνήν B 9 προϊδόντες ABa προειδότες Bb
 12 βεβουλευμένοι Ba βεβουλευμένοις Bb βουλευόμενοι R |
 ἥγρον c. Cobet Obs. p. 52 13 ἀπήλανσαν Bb 15 ἐπι-
 κρατήσειν B κρατήσιν R 16 στρατιᾷ B om. R 17 καὶ
 τῇ ἐν Kiessling Pr. Bas. p. 6 καὶ ἐκ O

φθησαν, ἐν αἷς ὁ τῶν αἰχμαλώτων ὄχλος εἰς τὴν Ῥώ-
 μην κατήγετο διὰ τοῦ ποταμοῦ. οὗτος κατήχθη τρίτος 5
 ὑπὸ Ῥωμύλου θρίαμβος μακροῦ τῶν προτέρων ἐκ-
 πρεπέστερος. καὶ μετ' οὐ πολὺ Οὐιεντανῶν πρεσβείας
 ἀφικομένης περὶ διαλύσεως τοῦ πολέμου καὶ συγγνώ- 5
 μην τῶν ἁμαρτημάτων ἀξιούσης λαβεῖν δίκας ὁ
 Ῥωμύλος αὐτοῖς ἐπιτίθησι τάςδε· χώραν τε παραδοῦ-
 ναι Ῥωμαίοις τὴν προσεχῆ τῷ Τεβέρει, τοὺς καλου-
 μένους Ἐπιτὰ πάγους, καὶ τῶν ἁλῶν ἀποστῆναι τῶν
 παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ, τοῦ δὲ μηδὲν ἔτι 10
 νεωτερίσαι τὸ πιστὸν παρασχεῖν ὄμηρα πεντήκοντα
 ἀργούοντας. ὑπομεινάντων δὲ Οὐιεντανῶν ἅπαντα 6
 ταῦτα σπονδὰς ποιησάμενος πρὸς αὐτοὺς εἰς ἑκατὸν
 ἔτη στήλαις ἐνεχάραξε τὰς ὁμολογίας. τῶν δ' αἰχμα-
 λῶτων τοὺς μὲν ἀπιέναι βουλομένους ἀφῆκεν ἄνευ 15
 λύτρων, τοὺς δ' αὐτοῦ μένειν προαιρουμένους πολλῶ
 54 πλείους ὄντας τῶν ἐτέρων πολίτας ποιησάμενος ταῖς
 φράταις ἐπιδιείλε καὶ κλήρους αὐτοῖς προσένειμε
 [τοὺς] ἐπὶ τάδε τοῦ Τεβέριος.

> LVI. Οὗτοι συνέστησαν οἱ πόλεμοι Ῥωμύλῳ λό- 20
 γου καὶ μνήμης ἄξιοι. τοῦ δὲ μηδὲν ἔτι τῶν πλησίον
 ἔθνων ὑπαγαγέσθαι ταχεῖα ἢ τελευτῇ τοῦ βίου συμ-
 βάσας ἔτι ἀκμάζοντι αὐτῷ τὰ πολέμια πράττειν ἐν αἰτία
 γενέσθαι ἔδοξε· περὶ ἧς πολλοὶ παραδέδονται λόγοι 2
 καὶ διάφοροι. οἱ μὲν οὖν μυθωδέστερα τὰ περὶ αὐτοῦ 25
 ποιοῦντες ἐκκλησιάζοντά φασιν αὐτὸν ἐπὶ στρατο-

2 * ἦχθη O 7 χώρας Ba 9 ἄλλων O corr. Gelenius,
 Sylburg 11 νεωτεριεῖν c. Cobet Obs. p. 52 17 τῶν ἐτέ-
 ρων del. Reudler Tiroc. p. 24 19 * τοὺς O τῆς Reiske |
 ἐπὶ τοῦ τάδε B 20 οἱ B om. R 21 πλησίων Ba 25 περὶ
 αὐτὸν c. Cobet Obs. p. 52

πέδον ζόφου κατασκήψαντος ἐξ αἰθρίας καὶ χειμῶνος
 μεγάλου καταρραγέντος ἀφανῇ γενέσθαι καὶ πεπι-
 3 στεύκασιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἄρεος τὸν ἄνδρα ἀνηρηπά-
 5 σθαι· οἱ δὲ τὰ πιθανώτερα γράφοντες πρὸς τῶν ἰδίων
 πολιτῶν λέγουσιν αὐτὸν ἀποθανεῖν. αἰτίαν δὲ τῆς
 ἀναιρέσεως αὐτοῦ φέρουσι τὴν τε ἄφρονην τῶν ὁμή-
 ρων, οὓς παρὰ Οὐιεντανῶν ἔλαβεν, ἄνευ κοινῆς
 γνώμης γενομένην παρὰ τῷ εἰωθός, καὶ τὸ μηκέτι τὸν
 αὐτὸν προσφέρεισθαι τρόπον τοῖς ἀρχαιοτάτοις πολί-
 10 ταις καὶ τοῖς προσγράφοις, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν τιμῇ
 πλείονι ἄγειν, τῶν δ' ἐπεισαχθέντων ὑπερορᾶν, τό³⁵⁵
 τε ὁμὸν αὐτοῦ τὸ περὶ τὰς τιμωρίας τῶν ἐξαμαρτα-
 νόντων [καὶ αὐθαδῆς], (Ῥωμαίων γὰρ τινὰς ἐπὶ ληστεία
 τῶν πλησιοχώρων κατηγορηθέντας οὔτε ἀφανεῖς ἄν-
 15 δρας οὔτε ὀλίγους ἐκέλευσεν ᾄσαι κατὰ τοῦ κρημνοῦ
 τὴν δίκην αὐτὸς μόνος δικάσας) μάλιστα δὲ ὅτι βαρὺς
 ἦδη καὶ αὐθάδης εἶναι ἐδόκει καὶ τὴν ἀρχὴν οὐκέτι
 4 βασιλικῶς ἀλλὰ τυραννικώτερον ἐξάγειν. διὰ ταύτας
 δὲ λέγουσι τὰς αἰτίας συστάντας ἐπ' αὐτῷ τοὺς πα-
 20 τρικίους βουλευῆσαι τὸν φόνον, πρᾶξαι δὲ τὸ ἔργον ἐν
 τῷ βουλευτηρίῳ καὶ διελόντας τὸ σῶμα κατὰ μέρη
 χάριν τοῦ μὴ φανῆναι τὸν νεκρὸν ἐξελεθεῖν κρύπτον-
 τας ὑπὸ ταῖς περιβολαῖς ὅσον ἕκαστος εἶχεν αὐτοῦ
 5 μέρος καὶ μετὰ τοῦτο γῇ κρύψαι κατὰ τὸ ἀφανές. οἱ
 25 δ' ἐκκλησιάζοντα μὲν αὐτὸν φασιν ὑπὸ τῶν νεοπολι-
 τῶν Ῥωμαίων ἀναιρεθῆναι, ἐπιχειρηῆσαι δ' αὐτοὺς

3 ἄρεως Aa Ba 4 πιθανώτερα A (auctore Ambrosio)
 et Reiske πιθανώτατα B 8 τὸ om. AB 9 ἀρχαίοις vel
 ἀρχαιοτέροις c. Reiske 12 τὸ om. B 13 καὶ αὐθαδῆς del.
 Bücheler 14 κατηγορηθέντος Ba 16 δὲ om. Ba 24 τάφα-
 νές malim

τῷ φόνῳ καθ' ὃν χρόνον δηλαδὴ καὶ τὸ σκότος ἐγένετο
 διασκεδασθέντος ἐκ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ
 356 μουνωθέντος τῆς φυλακῆς τοῦ ἡγεμόνος. διὰ τοῦτο
 γοῦν φασὶ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ τὸ πάθος ἐγένετο τῆς
 τροπῆς τοῦ πλήθους ἐπώνυμον εἶναι καὶ μέχρι τῶν 5
 καθ' ἡμᾶς χρόνων ὄχλου φυγὴν καλεῖσθαι. ἔοικε δ' 6
 οὐ μικρὰν ἀφορμὴν παρέχειν τοῖς θεοποιοῦσι τὰ θνη-
 τὰ καὶ εἰς οὐρανὸν ἀναβιβάξουσιν τὰς ψυχὰς τῶν ἐπι-
 φανῶν τὰ συμβάντα ἐκ τοῦ θεοῦ περὶ τὴν σύγκρισιν
 τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου καὶ τὴν διάκρισιν. ἐν τε γὰρ τῷ 10
 βιασμῷ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἶδ' ὑπ' ἀνθρώπων τινὸς
 εἶδ' ὑπὸ θεοῦ γενομένῳ τὸν ἥλιον ἐκλιπεῖν φασιν
 ὅλον καὶ σκότος παντελῶς ὥσπερ ἐν νυκτὶ τὴν γῆν
 κατασχεῖν ἐν τε τῇ τελευτῇ αὐτοῦ ταῦτο συμβῆναι
 λέγουσι πάθος. ὁ μὲν δὲ κρίσας τὴν Ῥώμην καὶ προῶ- 7
 15 τος ἀποδειχθεὶς ὑπ' αὐτῆς βασιλεὺς Ῥωμύλος τοιαύ-
 τῃς λέγεται τελευτῆς τυχεῖν, οὐδεμίαν ἐξ αὐτοῦ
 γενεὰν καταλιπών, ἐπὶ μὲν ἔτη καὶ τριάκοντα βασι-
 357 λεύσας, πεντηκοστὸν δὲ καὶ πέμπτον ἔτος ἔχων ἀπὸ
 γενεᾶς. νέος γὰρ δὴ παντάπασιν ἔτυχε τῆς ἡγεμονίας 20
 ὀκτωκαιδεκαέτης <ῶν>, ὥς ἅπαντες ὁμολογοῦσιν οἱ τὰς
 περὶ αὐτοῦ συγγράψαντες ἱστορίας.

> LVII. Τῷ δ' ἐξῆς ἐνιαυτῷ βασιλεὺς μὲν οὐδεὶς
 ἀπεδείχθη Ῥωμαίων, ἀρχὴ δέ τις, ἣν καλοῦσι μεσο-
 βασίλειον, ἐπεμελεῖτο τῶν κοινῶν τοιούτῃ τινι τρό- 25
 πον ἀποδεικνυμένη· τῶν πατρικίων οἱ καταγραφέν-
 τες εἰς τὴν βουλὴν ὑπὸ Ῥωμύλου διακόσιοι τὸν ἀρι-

1 δηλαδὴ Ο δὴ ζάλη c. Reiske ἢ ζάλη Kiessling 4 γε οὖν Ο
 12 γ<ι>νομένῳ B 13 παντελὲς c. Reiske 21 ὀκτωκαιδεκέτης
 Bb | ῶν add. Ambrosch 22 περὶ αὐτὸν c. Cobet Obs. p. 52

θμὸν ὄντες, ὥσπερ ἔφην, διενεμήθησαν εἰς δεκάδας·
 ἔπειτα διακληρωσάμενοι τοῖς λαλοῦσι δέκα πρῶτοις
 ἀπέδωκαν ἄρχειν τῆς πόλεως τὴν αὐτοκράτορα ἀρ-
 2 χήν. ἐκεῖνοι δ' οὐχ ἅμα πάντες ἐβασίλευον, ἀλλ' ἐκ
 5 διαδοχῆς ἡμέρας πέντε ἕκαστος, ἐν αἷς τὰς τε ῥάβδους
 εἶχε καὶ τὰ λοιπὰ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας σύμβολα.
 παρεδίδου δ' ὁ πρῶτος ἄρξας τῷ δευτέρῳ τὴν ἡγε-
 μονίαν καὶ κεῖνος τῷ τρίτῳ καὶ τοῦτ' ἐγένετο μέχρι τοῦ
 τελευταίου. διεξελθούσης δὲ τοῖς πρῶτοις δέκα [βασι-
 10 λεῦσι] τῆς πεντηκονθημέρου προθεσμίας ἕτεροι δέκα
 τὴν ἀρχὴν παρελάμβανον καὶ παρ' ἐκείνων αὐτίς
 3 ἄλλοι. ἐπεὶ δ' ἔδοξε τῷ δήμῳ παῦσαι τὰς δεκαδαρχίας³⁵⁸
 ἀχθομένῳ ταῖς μεταβολαῖς τῶν ἐξουσιῶν διὰ τὸ μήτε
 προαιρέσεις ἅπαντας ὁμοίας ἔχειν μήτε φύσεις, τότε
 15 δὴ συγκαλέσαντες εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος οἱ βου-
 λευταὶ κατὰ φυλὰς τε καὶ φράτρας ἀπέδωκαν αὐτῷ
 περὶ τοῦ κόσμου τῆς πολιτείας σκοπεῖν, εἴτε βασιλεῖ
 βούλεται τὰ κοινὰ ἐπιτρέπειν εἴτε ἀρχαῖς ἐνιαυσίοις.
 4 οὐ μὲν ὅ γε δῆμος ἐφ' ἑαυτῷ τὴν αἵρεσιν ἐποίησεν,
 20 ἀλλ' ἀπέδωκε τοῖς βουλευταῖς τὴν διάγνωσιν, ὥς
 ἀγαπήσων ὁποτέρῳ ἂν ἐκεῖνοι δοκιμάσωσι τῶν πολι-
 τειῶν· τοῖς δὲ βασιλικὴν μὲν ἐδόκει καταστήσασθαι
 πολιτείαν ἅπασιν, περὶ δὲ τοῦ μέλλοντος ἄρξειν σιτάσις
 ἐνέπιπτεν ἐξ ὁποτέρας ἔσται τάξεως. οἱ μὲν γὰρ ἐκ
 25 τῶν ἀρχαίων βουλευτῶν ᾤοντο δεῖν ἀποδειχθῆναι
 τὸν ἐπιτροπεύοντα τὴν πόλιν, οἱ δ' ἐκ τῶν ὑστερον
 ἐπεισαχθέντων, οὓς νεωτέρους ἐκάλουν.

4 ἐκ om. Ba 9 βασιλεῦσι del. Bücheler, μεσοβασιλεῦσι
 c. Reiske 12 ἐπεὶ δ' Reiske ἔπειτα O | δεκαδαρχίας B δεκ-
 αρχίας R 19 ἐφ' ἑαυτοῦ Kiessling dubitanter 24 γὰρ om. B

> LVIII. Ἐλκομένης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς φιλονεικίας
 τελευτῶντες ἐπὶ τούτῳ συνέβησαν τῷ δικαίῳ, ὥστε
 δυεῖν θάτερον, ἢ τοὺς πρεσβυτέρους βουλευτὰς ἀπο-
 δεῖξαι βασιλέα σφῶν μὲν αὐτῶν μηδέν, τῶν δ' ἄλ-
 λων ὃν ἂν ἐπιτηδειότατον εἶναι νομίσωσιν, ἢ τοὺς 5
 νεωτέρους τὸ αὐτὸ ποιῆσαι τοῦτο. δέχονται τὴν αἵρε-
 σιν οἱ πρεσβύτεροι καὶ πόλλ' ἐπὶ σφῶν αὐτῶν βου-
 λευσάμενοι τὰδ' ἔγνωσαν· ἐπειδὴ τῆς ἡγεμονίας αὐτοὶ
 κατὰ τὰς συνθήκας ἀπηλαύνοντο μηδὲ τῶν ἐπεισελθόν-
 των βουλευτῶν μηδενὶ προσθεῖναι τὴν ἀρχήν, ἀλλ' 10
 ἐπακτόν τινα ἔξωθεν ἄνδρα καὶ μηδ' ὁποτέρους προσ-
 θησόμενον, ὥς ἂν μάλιστα ἔξαιρεθῇ τὸ στασιάζον,
 ἐξευρόντες ἀποδεῖξαι βασιλέα. ταῦτα βουλευσάμενοι 2
 προὔχειρίσαντο ἄνδρα γένους μὲν τοῦ Σαβίνων, υἱὸν
 δὲ Πομπιλίου Πόμπωνος ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς [κατ'] ὄνομα 15
 Νόμαν, [χρῆ δὲ τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκτείνοντας
 βαρυνονεῖν] ἡλικίας τε τῆς φρονιμωτάτης ὄντα, τετ-
 ταρακονταετίας γὰρ οὐ πολὺ ἀπείχε, καὶ ἀξιώσει μορ-
 φῆς βασιλικόν. ἦν δὲ αὐτοῦ καὶ κλέος μέγιστον οὐ 3
 160 παρὰ Κυρίταις μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς περιοίκουσιν
 ἐπὶ σοφίᾳ. ὥς δὲ τοῦτ' ἔδοξεν αὐτοῖς συγκαλοῦσι τὸ
 πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν, καὶ παρελθὼν ἐξ αὐτῶν ὁ τότε
 μεσοβασιλεὺς εἶπεν, ὅτι κοινῇ δόξαν ἅπασιν τοῖς βου-
 λευταῖς βασιλικὴν καταστήσασθαι πολιτείαν, κύριος

3 δυεῖν B δυοῖν R 4 μὲν σφῶν Ba 5 νομίσωσι B |
 ἢ om. Ba 7 πολλ' A πολλὰ R 8 τὰδε AB 9 μηδὲ
 Bücheler, Sintenis Em. Dion. II p. 29 μήγε A μήτε B | * τῶν
 ἐπιβουλευόντων O τῶν νεωστὶ βουλευόντων c. Sintenis l. l. βου-
 λευτῶν c. Kiessling ἐτέρων βουλευτῶν c. Garrar Obs. p. 71
 15 κατ' del. Kiessling 16 νομᾶν A νόμαν B | verba χρῆ
 — βαρυνονεῖν del. Portus 22 προσελθὼν c. Bücheler

γεγονῶς αὐτὸς <τῆς> διαγνώσεως τοῦ παραληψομένου
τὴν ἀρχὴν βασιλεῖα τῆς πόλεως αἰρεῖται Νόμαν Πομ-
πλίον. καὶ μετὰ τοῦτο πρεσβευτὰς ἀποδείξας ἐκ τῶν
πατρικίων ἀπέστειλε τοὺς παραληψομένους τὸν ἄνδρα
ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐνιαυτῷ τρίτῳ τῆς ἐκκαίδεκάτης ὀλυμ-
πιάδος, ἣν ἐνίκα στάδιον Πυθαγόρας Λάκων.

> LVIII. Μέχρι μὲν δὴ τούτων οὐδὲν ἀντειπεῖν
ἔχω πρὸς τοὺς ἐκδεδωκότας τὴν περὶ τὸν ἄνδρα τοῦ-
τον ἱστορίαν, ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ἀπορῶ τί ποτε χρὴ λέ-
γειν. πολλοὶ μὲν γάρ <εἰσιν> οἱ γράψαντες ὅτι Πυθα-
γόρου μαθητῆς ὁ Νόμας ἐγένετο καὶ καθ' ὃν χρόνον
ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἀπεδείχθη βασιλεὺς φιλο-
σοφῶν ἐν Κρότωνι διέτριβεν, ὁ δὲ χρόνος τῆς Πυθα-
γόρου ἡλικίας μάχεται πρὸς τὸν λόγον. οὐ γὰρ ὀλί-
γοις ἔτεσιν, ἀλλὰ καὶ τέτταρσι γενεαῖς ὅλαις ὕστερος
ἐγένετο Πυθαγόρας Νόμα, ὥς ἐκ τῶν κοινῶν παρει-
λήφामεν ἱστοριῶν. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς ἐκκαίδεκάτης
ὀλυμπιάδος μεσοῦσης τὴν Ῥωμαίων βασιλείαν παρέ-
λαβε, Πυθαγόρας δὲ μετὰ τὴν πεντηκοστὴν ὀλυμπιάδα
διέτριψεν ἐν Ἰταλίᾳ. τούτου δ' ἔτι μείζον ἔχω τεκ-
μήριον εἰπεῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ συμφωνεῖν τοὺς χρόνους
ταῖς παραδεδομέναις ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἱστορίαις, ὅτι
καθ' ὃν χρόνον ὁ Νόμας ἐπὶ τὴν βασιλείαν ἐκαλεῖτο
ὑπὸ Ῥωμαίων οὐπω πόλις ἦν ἡ Κρότων· τέτταρσι γὰρ
ὅλοις ὕστερον ἔτεσιν ἢ Νόμαν ἄρξαι Ῥωμαίων Μύ-
σκελος αὐτὴν ἔκτισεν ἐνιαυτῷ τρίτῳ τῆς ἐπτακαίδε-

1 τῆς add. Kiessling 2 αἰρεῖτε A 6 * ἐν ἡ O | πια-
μόρας ABa πεισαγόρας Bb 10 γὰρ οἱ γράψαντες O * εἰσιν
addidi post γὰρ; ἔγραψαν c. Bücheler 20 διέτριβεν c. Bent-
ley Phalaridea p. 121 not. Ribb. | δέ τι B 24 κρότων B
25 Μύσκελλος Cobet Obs. p. 52

κάτης ὀλυμπιάδος. οὔτε δὴ Πυθαγόρα τῷ Σαμίῳ
 συμφιλοσοφῆσαι τῷ μετὰ τέτταρας ἀκμάσαντι γενεᾷς
 δυνατὸς ἦν τὸν Νόμαν οὔτ' ἐν Κρότωνι διατρίβειν,
 162 ὅτ' αὐτὸν ἐκάλουν ἐπὶ τὴν βασιλείαν Ῥωμαῖοι, τῇ $\frac{4}{5}$
 μήπω τότε οὔση πόλει. ἀλλ' εἰκάσιν οἱ τὰ ὑπὲρ αὐ-
 τοῦ γράψαντες, εἰ χρὴ δόξαν ἰδίαν ἀποφύνασθαι, δύο
 ταῦτα λαβόντες ὁμολογούμενα, τὴν τε Πυθαγόρου
 διατριβὴν τὴν γενομένην ἐν Ἰταλίᾳ καὶ τὴν Νόμα
 σοφίαν (ὁμολόγηται γὰρ ὑπὸ πάντων ὁ ἀνὴρ γενέσθαι
 σοφός) ἐπισυνάψαι ταῦτα καὶ ποιῆσαι Πυθαγόρου 10
 μαθητὴν τὸν Νόμαν οὐκέτι τοὺς βίους αὐτῶν ἐξετά-
 ζαντες, εἰ κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἤκμασαν ἀμφοτέροι χρό-
 νους, ὅπερ ἐγὼ πεποίηκα νῦν· εἰ μὴ τις ἄρα Πυθα- 5
 γόραν ἕτερον ὑποθήσεται πρὸ τοῦ Σαμίου γεγομένην
 παιδευτὴν σοφίας, ᾧ συνδιέτριψεν ὁ Νόμας. τοῦτο 15
 δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἀποδείξαι δύναίτο μηδενὸς τῶν
 ἀξιολόγων μήτε Ῥωμαίου μήθ' Ἑλλήνος, ὅσα καμὲ
 εἰδέναι, παραδεδοκότος ἐν ἱστορίᾳ. ἀλλὰ περὶ μὲν
 τούτων ἄλλως.

> LX. Ὁ δὲ Νόμας ἀφικομένων ὡς αὐτὸν [τούτων] 20
 τῶν καλούντων ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν, τέως μὲν ἀντέλεγε
 καὶ μέχρι πολλοῦ διέμεινεν ἀπομαχόμενος μὴ λαβεῖν
 τὴν ἀρχήν, ὥς δὲ οἱ τε ἀδελφοὶ προσέκειντο λιπα-
 ροῦντες καὶ τελευτῶν ὁ πατὴρ οὐκ ἤξλου τηλικαύτην
 163 τιμὴν διδομένην ἀπωθεῖσθαι, συνέγνω γενέσθαι βα- 25
 σιλεύς· τοῖς δὲ Ῥωμαίοις πνυθομένοις ταῦτα παρὰ τῶν 2

5 τὰ del. Kayser Ann. phil. 1861 p. 5 ταῦτ' ὑπὲρ Garrar
 Obs. p. 13 auctore Kiesslingio 9 ὁμολογεῖται BaR 17 ὅσα
 καμὲ B ὅσους με R 20 τούτων seclussit Kiessling 21 ὡς
 μὲν Ba 25 διδομένην om. Ba

λόμενον αὐτὸν ἐπιδείξασθαι τοῖς ἀπιστοῦσιν ἐναργές
 τι μήνυμα τῆς πρὸς τὴν δαίμονα ὀμιλίας [καὶ] δι-
 δαχθέντα ὑπ' αὐτῆς ποιῆσαι τάδε· καλέσαντα Ῥω- 6
 μαίων πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ διαι-
 τώμενος ἐτύγγανεν, ἔπειτα δείξαντα τοῖς ἐλθοῦσι τὰ 5
 ἔνδον τῇ τε ἄλλῃ κατασκευῇ φανύλως κεχορηγημένα
 καὶ δὴ καὶ τῶν εἰς ἐστίασιν ὀχλικὴν ἐπιτηδεῖων ἄπορα,
 τότε μὲν ἀπαλλάττεσθαι κελεύειν, εἰς ἐσπέραν δὲ
 165 καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δεῖπνον· παραγενομένοις δὲ 7
 κατὰ τὴν ἀποδειχθεῖσαν ὥραν ἐπιδεῖξαι στρωμνὰς 10
 τε πολυτελεῖς καὶ τραπέζας ἐκπωμάτων γεμούσας πολ-
 λῶν καὶ καλῶν ἐστίασιν τε αὐτοῖς παραθεῖναι κατα-
 κλιθεῖσιν ἀπάσης ἐδωδῆς, ἣν οὐδ' ἂν ἐκ πολλοῦ
 πάνυ χρόνου παρασκευάσασθαι τινι τῶν τότε ἀνθρώ-
 πων ῥάδιον ἦν. τοῖς δὲ Ῥωμαίοις κατὰπληξιν τε πρὸς 15
 ἕκαστον τῶν ὀρωμένων ὑπελθεῖν καὶ δόξαν ἐξ ἐκεί-
 νου τοῦ χρόνου παραστῆναι βέβαιον, ὅτι θεὰ τις αὐτῶ
 συνῆν.

LXI. Οἱ δὲ τὰ μυθώδη πάντα περαιοῦντες ἐκ
 τῆς ἱστορίας πεπλάσθαι φασὶν ὑπὸ τοῦ Νόμα τὸν 20
 περὶ τῆς Ἡγερίας λόγον, ἵνα ῥᾶον αὐτῶ προσέχωσιν
 οἱ τὰ θεῖα δεδιότες καὶ προθυμῶς δέχωνται τοὺς ὑπ'
 αὐτοῦ τιθεμένους νόμους, ὥς παρὰ θεῶν κομιζομέ- 2
 νους. λαβεῖν δὲ αὐτὸν τὴν τούτων μίμησιν ἀποφαί- 2
 νουσιν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν παραδειγμάτων ξηλωτὴν 25
 γενόμενον τῆς τε Μίνω τοῦ Κρητὸς καὶ τῆς Λυκούρ-
 γου τοῦ Λακεδαιμονίου σοφίας· ὧν ὁ μὲν ὀμιλητῆς

2 καὶ del. Reiske 9 τὸ del. Cobet Obs. p. 52 16 ἐξ
 om. AB 17 παραστῆσαι AB 21 ἡγερίας A 22 Ῥω-
 μαῖοι τὰ c. Kiessling τὰ del. Kayser Ann. phil. 1861 p. 5

πρεσβευτῶν, πρὶν ὅψει τὸν ἄνδρα ἰδεῖν πολὺς αὐτοῦ
 παρέστη πόθος, ἱκανὸν ἡγουμένοις τεκμήριον εἶναι
 τῆς σοφίας, εἰ τῶν ἄλλων ὑπὲρ τὸ μέτριον ἐκτετιμη-
 5 τιθεμένων μόνος ἐκείνος ὥς φάυλου τινὸς καὶ οὐκ
 ἀξίου σπουδῆς πράγματος καταφρονεῖ, παραγενο-
 μένῳ τε ὑπὲρ τῶν ἑτι κατ' ὁδὸν ὄντι σὺν ἐπαλῶ
 πολλῶ καὶ ἄσπασμοις καὶ ταῖς ἄλλαις τιμαῖς παρα-
 3 πέμποντες εἰς τὴν πόλιν. ἐκκλησίας δὲ μετὰ τοῦτο
 10 συναχθείσης, ἐν ἣ διήνεγκαν ὑπὲρ αὐτοῦ τὰς ψήφους
 αἱ φυλαὶ κατὰ φράτρας καὶ τῶν πατρικίων ἐπικυ-
 ρωσάντων τὰ δόξαντα τῷ πλήθει καὶ τελευταῖον ἔτι
 τῶν ὀρνιθοσκόπων αἴσια τὰ παρὰ τοῦ δαιμονίου ση-
 4 μεῖα ἀποφηνάντων παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν. τοῦτον
 15 τὸν ἄνδρα Ῥωμαῖοί φασι στρατείαν μηδεμίαν ποιή-
 σασθαι, θεοσεβῆ δὲ καὶ δίκαιον γενόμενον ἐν εἰρήνῃ
 πάντα τὸν τῆς ἀρχῆς χρόνον διατελέσαι καὶ τὴν
 πόλιν ἄριστα πολιτευομένην παρασχεῖν, λόγους τε³⁶⁴
 ὑπὲρ αὐτοῦ πολλοὺς καὶ θανμαστοὺς λέγουσιν ἀνα-
 20 φέροντες τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν εἰς θεῶν ὑποθή-
 5 κας. νύμφην γάρ τινα μυθολογοῦσιν Ἡγερίαν φοιτᾶν
 πρὸς αὐτὸν ἐκάστοτε διδάσκουσιν τὴν βασιλικὴν σο-
 φίαν, ἔτεροι δὲ οὐ νύμφην, ἀλλὰ τῶν Μουσῶν μίαν.
 καὶ τοῦτό φασι γενέσθαι πᾶσι φανερόν. ἀπιστοῦντων
 25 γὰρ, ὥς ἔοικε, τῶν ἀνθρώπων κατ' ἀρχὰς καὶ πε-
 πλάσθαι νομιζόντων τὸν περὶ τῆς θεᾶς λόγον, βου-

4 ἐν ταύτῃ B ἐνταῦθα R 6 παραγινομένη c. Hertlein
 Hermes X p. 410 12 τελευταῖον B et Sylburg τελευταίων R
 15 στρατείαν B στρατιὰν R 21 ἡγορίαν A 26 περὶ τῆς
 θείας ABa

λόμενον αὐτὸν ἐπιδείξασθαι τοῖς ἀπιστοῦσιν ἐναργές
 τι μῆνυμα τῆς πρὸς τὴν δαίμονα ὁμίλλας [καὶ] δι-
 δαχθέντα ὑπ' αὐτῆς ποιῆσαι τάδε· καλέσαντα Ῥω- 6
 μαίων πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς εἰς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾗ διαι-
 τώμενος ἐτύγγανεν, ἔπειτα δεῖξαντα τοῖς ἐλθοῦσι τὰ 5
 ἔνδον τῇ τε ἄλλῃ κατασκευῇ φαύλως κεχορηγημένα
 καὶ δὴ καὶ τῶν εἰς ἐστίασιν ὀχλικὴν ἐπιτηδεῖων ἄπορα,
 τότε μὲν ἀπαλλάττεσθαι κελεύειν, εἰς ἐσπέραν δὲ
 365 καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δεῖπνον· παραγενομένοις δὲ 7
 κατὰ τὴν ἀποδειχθεῖσαν ὥραν ἐπιδεῖξαι στρωμνὰς 10
 τε πολυτελεῖς καὶ τραπέζας ἐκπωμάτων γεμούσας πολ-
 λῶν καὶ καλῶν ἐστίασιν τε αὐτοῖς παραθεῖναι κατα-
 κλιθεῖσιν ἀπάσης ἐδωδῆς, ἣν οὐδ' ἂν ἐκ πολλοῦ
 πάννυ χρόνου παρασκευάσασθαι τινι τῶν τότε ἀνθρώ-
 πων ῥάδιον ἦν. τοῖς δὲ Ῥωμαίοις κατάπληξιν τε πρὸς 15
 ἕκαστον τῶν ὁρωμένων ὑπελθεῖν καὶ δοῖαν ἐξ ἐκεί-
 νου τοῦ χρόνου παραστῆναι βέβαιον, ὅτι θεὰ τις αὐτῷ
 συνῆν.

LXI. Οἱ δὲ τὰ μυθώδη πάντα περαιοῦντες ἐκ
 τῆς ἱστορίας πεπλάσθαι φασὶν ὑπὸ τοῦ Νόμα τὸν 20
 περὶ τῆς Ἡγερίας λόγον, ἵνα ῥᾶον αὐτῷ προσέχωσιν
 οἱ τὰ θεῖα δεδιότες καὶ προθύμως δέχωνται τοὺς ὑπ'
 αὐτοῦ τιθεμένους νόμους, ὥς παρὰ θεῶν κομιζομέ-
 νους. λαβεῖν δὲ αὐτὸν τὴν τούτων μίμησιν ἀποφαί- 2
 νουσιν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν παραδειγμάτων ζηλωτὴν 25
 γενόμενον τῆς τε Μίνω τοῦ Κρητὸς καὶ τῆς Λυκούρ-
 γου τοῦ Λακεδαιμονίου σοφίας· ὧν ὁ μὲν ὁμιλητῆς

2 καὶ del. Reiske 9 τὸ del. Cobet Obs. p. 52 16 ἐξ
 om. AB 17 παραστῆσαι AB 21 ἡγερίας A 22 Ῥω-
 μαῖοι τὰ c. Kiessling τὰ del. Kayser Ann. phil. 1861 p. 5

ἔφη γενέσθαι τοῦ Διὸς καὶ φοιτῶν εἰς τὸ Δικταῖον
 ὄρος, ἐν ᾧ τραπῆναι τὸν Δία μυθολογοῦσιν οἱ Κρη-
 τες ὑπὸ τῶν Κουρήτων νεογνὸν ὄντα, κατέβαινε
 εἰς τὸ ἱερὸν αὐτρον καὶ τοὺς νόμους ἐκεῖ συντιθεῖς³⁸⁶
⁵ ἐκόμιζεν, οὓς ἀπέφαινε παρὰ τοῦ Διὸς λαμβάνειν·
 ὁ δὲ Λυκοῦργος εἰς Δελφὸν ἀφικνούμενος ὑπὸ τοῦ
³ Ἀπόλλωνος ἔφη διδάσκεσθαι τὴν νομοθεσίαν. τὸ μὲν
 οὖν ἀκριβολογεῖσθαι περὶ τῶν μυθικῶν ἱστορημάτων
 καὶ μάλιστα τῶν εἰς θεοὺς ἀναφερομένων μακρῶν
¹⁰ λόγων δεόμενον ὁρῶν ἔασω, ἃ δέ μοι δοκοῦσιν ἀγαθὰ
 Ῥωμαῖοι λαβεῖν ἐκ τῆς ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς ἀρχῆς, ὥς
 ἐκ τῶν ἐπιχωρίων ἔμαθον ἱστορίων ἀφηγησόμεαι, προ-
 ειπὼν ἐν οἷσιν ἐτύγχανε ταραχαῖς τὰ πράγματα τῆς
 πόλεως ὄντα, πρὶν ἐκεῖνον ἐπὶ τὴν βασιλείαν παρ-
¹⁵ ελθεῖν.

LXII. Μετὰ τὴν Ῥωμύλου τελευτὴν ἡ βουλὴ
 τῶν κοινῶν γενομένη κυρία καὶ χρόνον ἐνιαύσιον,
 ὥσπερ ἔφην, κατασχοῦσα τὴν δυναστείαν διαφέρε-
 σθαι καὶ στασιάζειν αὐτὴ πρὸς ἑαυτὴν ἤρξατο περὶ
²⁰ τοῦ πλεονός τε καὶ ἴσου. ὅσον μὲν γὰρ αὐτῆς μέ-
 ρος Ἀλβανῶν ἦν ἀπὸ τῶν ἅμα Ῥωμύλῳ τὴν ἀποι-
 κίαν στείλάντων, γνώμης τε ἄρχειν ἡξίου καὶ τιμῶν
 τὰς μεγίστας λαμβάνειν καὶ θεραπεύεσθαι πρὸς τῶν³⁸⁷
² ἐπηλύδων· οἱ δ' ὕστερον εἰς τοὺς πατρικίους κατα-
²⁵ γραφέντες ἐκ τῶν ἐποίκων οὐδεμιᾶς ᾤοντο δεῖν ἀπε-
 λαύνεσθαι τιμῆς οὐδὲ μειονεκτεῖν τῶν ἐτέρων, μά-
 λιστα δ' ὅσοι τοῦ Σαβίνων ἐτύγχανον ὄντες γένους
 καὶ κατὰ τὰς συνθήκας τὰς γενομένας Ῥωμύλῳ πρὸς

5 ἐξεκόμιζεν c. Bücheler
 librorum ann. brevior. p. 46

28 καὶ del. Schenkl Bursiani

Τάτιον ἐπὶ τοῖς ἴσοις [γενόμενοι] μετεिल्φέναι τῆς πόλεως παρὰ τῶν ἀρχαίων οικητόρων καὶ τὴν αὐτὴν χάριν ἐκείνοις αὐτοὶ δεδωκέναι <ἐδόκουν>. ἅμα δὲ τῷ 3 τὴν βουλὴν διαστήναι καὶ τὸ τῶν πελατῶν πλῆθος διχῇ μερισθὲν ἑκατέρῃ συνέβαινε τῶν στάσεων. ἦν 5 δέ τι τοῦ δημοτικοῦ μέρος οὐκ ὀλίγον ἐκ τῶν νεωστὶ προσεληλυθότων τῇ πολιτείᾳ, ὃ διὰ τὸ μηδενὸς συναρᾶσθαι τῷ Ῥωμύλῳ πολέμου παρημελημένον ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος οὔτε γῆς εἰλήφει μοῖραν οὔτε ὠφελείας.

368 τοῦτο ἀνέστιον καὶ πτωχὸν ἀλώμενον ἐχθρὸν ἐκ 10 τοῦ ἀναγκαίου τοῖς κρείττοσιν ἦν καὶ νεωτερίζειν ἐτοιμότερον. ἐν τοιούτῳ δὴ κλύδωνι τὰ πράγματα 4 τῆς πόλεως σαλεύοντα ὁ Νόμας καταλαβών, πρῶτον μὲν τοὺς ἀπόρους τῶν δημοτῶν ἀνέλαβε διανείμας αὐτοῖς ἀφ' ἧς Ῥωμύλος ἐκέκτετο χώρας καὶ ἀπὸ τῆς 15 δημοσίας μοῖραν τινα ὀλίγην· ἔπειτα τοὺς πατρικίους οὐδὲν μὲν ἀφελόμενος ὧν οἱ κτίσαντες τὴν πόλιν εὗροντο, τοῖς δ' ἐποίκοις ἑτέρας τινὰς ἀποδοὺς τιμὰς, ἔπαυσε διαφορομένους. ἀρμοσάμενος δὲ τὸ 5 πλῆθος ἅπαν ὥσπερ ὄργανον πρὸς ἓνα τὸν τοῦ 20 κοινῇ συμφέροντος λογισμὸν καὶ τῆς πόλεως τὸν περίβολον ἀνέξῃσας τῷ Κυρινεῖω λόφῳ (τέως γὰρ ἔτι ἀτείχιστος ἦν) τότε τῶν ἄλλων πολιτευμάτων ἤπτετο

1 γενόμενοι O haud dubie ex γενομέναις ortum del. Bücheler, εὐχόμενοι c. Portus, γλιχόμενοι c. Kiessling Pr. Bas. p. 10, ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις c. Cobet Obs. p. 53, γ' οἰόμενοι c. Schenkl l. l. p. 46 2 ἢ τὴν AB καὶ τὴν Sylburg 3 αὐτοῖς B | ἐδόκουν add. Kiessling 4 καὶ τῷ τῶν B 5 μερισθ' (ἦναι) B 6 μέρους A 9 εἰλήφει B εἰλήφε R | οὔτ' ἄλλας ὠφελείας c. Reiske λείας c. Kiessling 21 κοινῇ Kiessling κοινοῦ O 22 κυρινεῖω AB corr. Reiske 23 τότε δὴ καὶ τῶν ἄλλων c. Reiske

δύο ταῦτα πραγματευόμενος, οἷς κοσμηθεῖσαν ὑπελάμβανεν [ἄν] τὴν πόλιν εὐδαίμονα γενησεσθαι καὶ μεγάλην· εὐσεβειαν μὲν πρῶτον, διδάσκων τοὺς ἀνθρώπους ὅτι παντὸς ἀγαθοῦ θεοὶ δοτῆρές εἰσι τῇ
 5 θνητῇ φύσει καὶ φύλακες, ἔπειτα δικαιοσύνην, δι' ἣν καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν ἀπέφαιναν ἀγαθὰ καλὰς 369
 τὰς ἀπολαύσεις φέροντα τοῖς κτησαμένοις.

> LXIII. Ἐξ ὧν δὲ διεπράξατο νόμων τε καὶ πολιτευμάτων ἑκάτερον τούτων εἰς μεγάλην ἐπίδοσιν
 10 προελθεῖν ἅπαντα μὲν οὐκ ἄξιόν γράφειν, τὸ μῆκος ὑφορώμενος τοῦ λόγου καὶ ἅμα οὐδ' ἀναγκαίαν ὄρων τὴν ἀναγραφὴν αὐτῶν Ἑλληνικαῖς ἱστορίαις, ἀντὰ δὲ τὰ κυριώτατα καὶ φανεράν δυνάμενα ποιῆσαι πᾶσαν
 τὴν προαίρεσιν τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ κεφαλαιῶν ἐρῶ, τὴν
 15 ἀρχὴν ἀπὸ τῆς περὶ τὰ θεῖα διακοσμῆσεως ποιησά-
 2 μένος. ὅσα μὲν οὖν ὑπὸ Ῥωμύλου ταχθέντα ἐν ἔθι-
 σμοῖς τε καὶ νόμοις παρέλαβεν, ἀπὸ τοῦ κρατίστου τετάχθαι πάντα ἡγησάμενος εἶα κατὰ χώραν μένειν,
 ὅσα δ' ὑπ' ἐκείνου παραλελειφθαι ἐδόκει, ταῦτα
 20 προσετίθει πολλὰ μὲν ἀποδεικνὺς τεμένη τοῖς μήπω
 τιμῶν τυγχάνουσι θεοῖς, πολλοὺς δὲ βωμοὺς καὶ
 ναοὺς ἰδρυόμενος ἐορτάς τε ἑκάστῳ αὐτῶν ἀπονέμων
 καὶ τοὺς ἐπιμελησομένους αὐτῶν ἱερεῖς καθιστὰς
 ἀγνείας τε καὶ θρησκείας καὶ καθαρμῶν καὶ τὰς ἄλ-
 25 λας θεραπείας καὶ τιμὰς πάννυ πολλὰς νομοθετῶν,
 ὅσας οὐθ' Ἑλληνὶς οὔτε βάρβαρος ἔχει πόλις οὐδ' αἰ
 3 μέγιστον ἐπ' εὐσεβείᾳ φρονουσαί ποτε· αὐτόν τε τὸν 370
 Ῥωμύλον ὡς κρείττονα γενόμενον ἢ κατὰ τὴν θνη-

2 ἄν del. Bücheler, Meineke 6 τὰ om. A 9 ἑκατέ-
 ρων A 12 ἀναγραφὴν Kiessling γραφὴν O 24 θρησκείας A

τὴν φύσιν ἱεροῦ κατασκευῇ καὶ θυσίαις διαιτησίαις
 ἔταξε Κυρίων ἐπονομαζόμενον γεραίρεσθαι. ἔτι γὰρ
 ἀγνοούντων τὸν ἀφανισμόν αὐτοῦ Ῥωμαίων εἴτε
 κατὰ δαίμονος πρόνοιαν εἴτ' ἐξ ἐπιβουλῆς ἀνθρω-
 πίνης ἐγένετο, παρελθὼν τις εἰς τὴν ἀγορὰν Ἰούλιος 5
 ὄνομα τῶν ἀπ' Ἀσκανίου γεωργικὸς ἀνὴρ καὶ τὸν
 βίον ἀνεπλήκτος, οἷος μὴδὲν ἂν ψεύσασθαι κέρδους
 ἕνεκα οἴκελου, ἔφη παραγιγνόμενος ἐξ ἀγροῦ Ῥωμύ-
 λον ἰδεῖν ἀπιδόντα ἐκ τῆς πόλεως ἔχοντα τὰ ὄπλα,
 καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἐγένετο ἀκοῦσαι ταῦτα αὐτοῦ λέ- 10
 γοντος· Ἀγγέλλε Ῥωμαίοις Ἰούλιε τὰ παρ' ἐμοῦ, ὅτι 4
 με ὁ λαχὼν ὅτ' ἐγενόμην δαίμων εἰς θεοὺς ἄγεται
 371 τὸν θνητὸν ἐκπληρώσαντα αἰῶνα· εἰμὶ δὲ Κυρίος.
 περιλαβὼν δὲ ἅπασαν τὴν περὶ τὰ θεῖα νομοθεσίαν
 γραφαῖς διετίθεν εἰς ὀκτὼ μοίρας, ὅσαι τῶν ἱερῶν 15
 ἦσαν αἱ συμμορίαι.

ᾤ LXIII. Ἀπέδωκε δὲ μίαν μὲν ἱερουργιῶν διάτα-
 ξιν τοῖς τριάκοντα κουρίωσιν, οὓς ἔφην τὰ κοινὰ
 θύειν ὑπὲρ τῶν φρατριῶν ἱερά. τὴν δὲ δευτέραν 2
 τοῖς καλουμένοις ὑπὸ μὲν Ἑλλήνων στεφανηφόροις, 20
 ὑπὸ δὲ Ῥωμαίων φλάμοσιν, οὓς ἐπὶ τῆς φορῆσεως
 372 τῶν πέλων τε καὶ στεμμάτων, ἃ καὶ νῦν ἔτι φοροῦσι
 φλάμα καλοῦντες, οὕτω προσαγορεύουσι. τὴν δὲ τρί- 3
 την τοῖς ἡγεμόσι τῶν κελερῶν, οὓς ἔφην ἱππεῖς
 τε καὶ πεζοὺς στρατευομένους φύλακας ἀποδείκνυ- 25
 σθαι τῶν βασιλείων, καὶ γὰρ οὗτοι τεταγμένους τινὰς

8 ἕνεκεν? 11 ἄγγελε Ba 12 ἐγεινάμην A 13 τὸ
 θνητὸν A 15 ἱερῶν] ἱερέων Gelenius 19 φρατριῶν A
 φρατριῶν Bb 20 στεφανηφόροις O 22 τῶν πλωτῶν R πι-
 λῶ(ν) B 23 φλάμεα Scaliger Cast. in Fest. s. v. apiculum
 et Portus φιλάμινα Turnebus

- 4 *Ιερουργίας ἐπετέλουν. τὴν δὲ τετάρτην τοῖς ἐξηγου-*
μένοις τὰ θεόπεμπτα σημεῖα καὶ διαιροῦσι τίνων ἐστὶ
μηνύματα πραγμάτων ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, οὓς ἀφ'
ἐνὸς εἶδους τῶν θεωρημάτων τῆς τέχνης Ῥωμαῖοι
 5 *καλοῦσιν αὐγορας, ἡμεῖς δ' ἂν εἰποιμεν οἰωνοπό-* 373
λους, ἀπάσης τῆς μαντικῆς παρ' αὐτοῖς ὄντας ἐπιστή-
μονας τῆς τε περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὰ μετάρσια καὶ
 5 *τὰ ἐπίγεια. τὴν δὲ πέμπτην ταῖς φυλαττούσαις τὸ*
ἱερὸν πῦρ παρθένοις, αἱ καλοῦνται πρὸς αὐτῶν ἐπὶ
 10 *τῆς θεᾶς ἣν θεραπεύουσιν ἐστιάδες, αὐτὸς πρῶτος*
ἱερὸν ἰδρυσάμενος Ῥωμαίοις Ἑστίας καὶ παρθένους
ἀποδείξας αὐτῇ θυηπόλους· ὑπὲρ ὧν ὀλίγα καὶ αὐτὰ
τἀναγκαιότατα τῆς ὑποθέσεως ἀπαιτούσης ἀναγκαῖον
εἰπεῖν. ἔστι γὰρ ἃ καὶ ζητήσεως ἡξίωται [καὶ] παρὰ
 15 *πολλοῖς τῶν Ῥωμαϊκῶν συγγραφέων κατὰ τὸν τόπον*
τοῦτον, [ὑπὲρ] ὧν οἱ τὰς αἰτίας οὐκ ἐξητακότες ἐπι-
μελῶς εἰκαιότερας ἐξήνεγκαν τὰς γραφάς.
- 16 *ἔστι > LXV. Τὴν γοῦν ἰδρυσιν τοῦ ἱεροῦ Ῥωμύλω*
τινὲς ἀνατιθέασιν τῶν ἀμηγάνων νομίζοντες εἶναι
 20 *πόλεως οἰκισομένης ὑπ' ἀνδρὸς ἐμπεύρου μαντικῆς*
μὴ κατασκευασθῆναι πρῶτον ἐστίαν κοινὴν τῆς πό-
λεως, καὶ ταῦτα ἐν Ἀλβᾷ τοῦ κτίστου τραφέντος, ἐν 374
ἣ παλαιὸν ἐξ οὗ τὸ τῆς θεᾶς ταύτης ἱερὸν ἰδρυμένον
ἦν, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ θυηπόλου γενομένης τῇ

3 μηνύματα om. A 4 τῶν θεωρημάτων τῆς τέχνης B
 τῆς τέχνης τ. Θ. R 5 καλοῦσι A | αὐγόρας AB corr. Syl-
 burg, Ambrosch 9 ἀπὸ Ab 13 * τὰ ἀναγκαιότατα O
 14 ἃ om. BaR | ἡξίωται καὶ AB καὶ del. Ambrosch 16 ὑπὲρ
 del. Ambrosch 19 τινὲς ἐπὶ τῶν ἀμηγάνων ἀνατιθέασιν νομί-
 ζοντες AaB, sed corr. et adnotavit Amg: οὕτως ἀναγνωστέον
 τὸν χώρον· Ῥωμύλω τινὲς ἀνατιθέασιν τῶν ἀμηγάνων νομίζον-
 τες εἶναι· καὶ τὰ ἐξῆς; in ἐπὶ inesse ἔν τι susp. Cobet Obs. p. 53

θεῶ· διαιρούμενοί τε διχῇ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ μὲν αὐ-
 τῶν κοινὰ ποιοῦντες καὶ πολιτικά, τὰ δὲ ἴδια καὶ
 συγγενικά, δι' ἅμφω ταῦτά φασι πολλὴν ἀνάγκην
 εἶναι τῷ Ῥωμύλῳ ταύτην σέβειν τὴν θεόν. οὔτε γὰρ 2
 ἀναγκαιότερον ἀνθρώποις οὐδὲν εἶναι τῆς κοινῆς
 ἐστίας οὔτε τῷ Ῥωμύλῳ κατὰ διαδοχὴν γένους οὐδὲν
 οἰκειότερον προγόνων μὲν ὑπάρχοντι τῶν ἐξ Ἰλίου
 τὰ τῆς θεᾶς ἱερὰ μετενεγκαμένων, μητρὸς δὲ ἱερείας.
 εἰόκασιν δ' οἱ διὰ ταῦτα τὴν Ἰδρυσιν τοῦ ἱεροῦ Ῥω-
 μύλῳ μᾶλλον ἀνατιθέντες ἢ Νόμῳ, τὸ μὲν κοινὸν 10
 ὀρθῶς λέγειν, ὅτι πόλεως οἰκισομένης ἐστὶν πρῶτον
 ἔδει ἰδρυθῆναι καὶ ταῦτα ὑπ' ἀνδρὸς οὐκ ἀπείρου
 τῆς περὶ τὰ θεῖα σοφίας, τὰ δὲ κατὰ μέρος ὑπὲρ τε
 τῆς κατασκευῆς τοῦ νῦν ὄντος ἱεροῦ καὶ τῶν θερα-
 πευουσῶν τὴν θεὸν παρθένων ἡγνοηκέναι. οὔτε 3
 γὰρ τὸ χωρίον τοῦτο ἐν ᾧ τὸ ἱερὸν φυλάττεται πῦρ 15
 Ῥωμύλος ἢ ὁ καθιερώσας τῇ θεῷ (μέγα δὲ τούτου
 τεκμήριον ὅτι τῆς τετραγώνου καλουμένης Ῥώμης
 375 ἦν ἐκεῖνος ἐτείχισεν ἐκτός ἐστιν, ἐστίας δὲ κοινῆς
 ἱερὸν ἐν τῷ κρατίστῳ μάλιστα καθιδρύνονται τῆς πό- 20
 λεως ἅπαντες, ἔξω δὲ τοῦ τείχους οὐδεὶς) οὔτε διὰ
 παρθένων τὰς θεραπείας κατεστήσατο τῇ θεῷ με-
 μνημένος ὥς ἐμοὶ δοκεῖ τοῦ περὶ τὴν μητέρα πά-
 θους, ἢ συνέβη θεραπευούσῃ τὴν θεὸν τὴν παρθε-
 νίαν ἀποβαλεῖν, ὥς οὐχ ἱκανὸς ἐσόμενος, ἐάν τινα 25
 τῶν θνητῶν εὖρη διεφθαρμένην, κατὰ τοὺς πα-
 τέρους τιμωρήσασθαι νόμους διὰ τὴν ἐπὶ ταῖς οἰ-
 κείαις συμφοραῖς ἀνάμνησιν. διὰ ταῦτα μὲν δὴ κοι- 4

νὸν ἱερὸν οὐ κατεσκευάσατο τῆς Ἑστίας οὐδὲ ἱερείας
 ἔταξεν αὐτῇ παρθένους, ἐν ἐκάστη δὲ τῶν τριάκοντα
 φρατριῶν ἰδρυσάμενος ἑστίαν, ἐφ' ἧς ἔθνον οἱ φρα-
 τριεῖς, θυηπόλους αὐτῶν ἐποίησε τοὺς τῶν κουριῶν
 5 ἡγεμόνας τὰ παρ' Ἑλλήσιν ἔθνη μιμησάμενος, ἃ παρὰ
 ταῖς ἀρχαιοτάταις τῶν πόλεων ἔτι γίγνεται. τὰ γὰρ τοι
 καλούμενα πρυτανεῖα παρ' αὐτοῖς <Ἑστίας> ἑστὶν
 ἱερά, καὶ θεραπεύεται πρὸς τῶν ἐχόντων τὸ μέγιστον 376
 ἐν ταῖς πόλεσι κράτος.

✓₁₀ → LXVI. Νόμας δὲ τὴν ἀρχὴν παραλαβὼν τὰς μὲν
 ἰδίας οὐκ ἐκίνησε τῶν φρατριῶν ἑστίας, κοινὴν δὲ
 κατεστήσατο πάντων μίαν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τε Κα-
 πιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίου χωρίῳ, συμπεπολισμέ-
 νων ἤδη τῶν λόφων ἐνὶ περιβόλῳ καὶ μέσης ἀμφοῖν
 15 οὔσης τῆς ἀγορᾶς, ἐν ᾗ κατεσκευάσται τὸ ἱερόν, τὴν
 τε φυλακὴν τῶν ἱερῶν κατὰ τὸν πάτριον τῶν Λατί-
 νων νόμον διὰ παρθένων ἐνομοθέτησε γίνεσθαι.
 2 ἔχει δὲ τινὰς ἀπορίας καὶ τὸ φυλαττόμενον ἐν τῷ
 ἱερῷ τί δήποτε ἔστι καὶ διὰ τί πρόσκειται παρθένοις.
 20 τινὲς μὲν οὖν οὐδὲν ἔξω τοῦ φανεροῦ πυρὸς εἰναί
 φασὶ τὸ τηρούμενον, τὴν δὲ φυλακὴν αὐτοῦ παρθέ-
 νοις ἀνακείσθαι μᾶλλον ἢ ἀνδράσι ποιοῦνται κατὰ τὸ
 εἰκός, ὅτι πῦρ μὲν ἀμίαντον, παρθένος δ' ἄφθαρ-
 τον, τῷ δ' ἀγνωστάτῳ τῶν θείων τὸν καθαρώτατον
 3 τῶν θυητῶν φίλον. Ἑστία δ' ἀνακείσθαι τὸ πῦρ νο-
 25 μίζουσιν, ὅτι γῇ τε οὔσα ἢ θεὸς καὶ τὸν μέσον κατέ-

2 αὐτῆς BaR 3 φρατριῶν c. Kiessling 4 κουριῶν B
 κουριῶν R 5 ἃ παρὰ] ἅπερ ἐν c. Sintenis Em. Dion. III
 p. 22 7 Ἑστίας add. Reiske 8 ἢ θεὸς θεραπεύεται c. Am-
 brosch 9 πόλεσιν B 13 παλλαντίου Bb 22 ἀνδράσιν
 οἶνται c. Kiessling 23 παρθένοις AB

377 χουσα τοῦ κόσμου τόπον τὰς ἀνάψεις τοῦ μεταρσίου
 ποιεῖται πυρὸς ἀφ' ἑαυτῆς. εἰσὶ δὲ τινες οἱ φασιν
 ἔξω τοῦ πυρὸς ἀπόρητα τοῖς πολλοῖς ἱερὰ κείσθαι
 τινα ἐν τῷ τεμένει τῆς θεᾶς, ὧν οἱ τε ἱεροφάνται
 τὴν γνῶσιν ἔχουσι καὶ αἱ παρθέναι, τεκμήριον οὐδ'
 μικρὸν παρεχόμενοι τοῦ λόγου τὸ συμβὰν περὶ τὴν
 ἔμπρησιν τοῦ ἱεροῦ κατὰ τὸν Φοινικικὸν πόλεμον
 τὸν πρῶτον συστάντα Ῥωμαίοις πρὸς Καρχηδονίους
 περὶ Σικελίας. ἔμπρησθέντος γὰρ τοῦ τεμένους καὶ 4
 τῶν παρθένων φευγουσῶν ἐκ τοῦ πυρὸς τῶν ἱερο- 10
 φαντῶν τις Λεύκιος Καικίλιος ὁ καλούμενος Μέτελ-
 λος ἀνὴρ ὑπατικός, ὁ τὸν ἀοίδιμον ἐκ Σικελίας ἀπὸ
 Καρχηδονίων καταγαγὼν ὀκτὼ καὶ τράκοντα καὶ
 ἑκατὸν ἐλεφάντων θρόμβον, ὑπεριδὼν τῆς ἰδίας
 ἀσφαλείας τοῦ κοινῇ συμφέροντος ἔνεκα παρεκιν- 15
 δύνευσεν εἰς τὰ καιόμενα βιάσασθαι καὶ τὰ κατα-
 λειφθέντα ὑπὸ τῶν παρθένων ἀρπάσας ἱερὰ διέσω-
 σεν ἐκ τοῦ πυρὸς· ἐφ' ᾧ τιμὰς παρὰ τῆς πόλεως
 ἐξηνέγκατο μεγάλας, ὥς ἡ τῆς εἰκόνης αὐτοῦ τῆς ἐν
 Καπιτωλίῳ κειμένης ἐπιγραφὴ μαρτυρεῖ. τοῦτο δὴ 5
 λαβόντες ὁμολογοῦμενον ἐπισυνάπτουσιν αὐτοὶ στο- 20
 378 χασμούς τινας ἰδίους, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐν Σαμοθράκῃ
 λέγοντες ἱερῶν μοῖραν εἶναι τινα φυλαττομένην τὴν
 ἐνθάδε, Δαρδάνου μὲν εἰς τὴν ὑφ' ἑαυτοῦ κτι-
 σθεῖσαν πόλιν ἐκ τῆς νήσου τὰ ἱερὰ μετενεγκαμέ- 25

δ post ἔχουσι Kiessling μόνοι excidiisse censet 11 κ(ε)κί-
 λιος B 15 παρεκινδύνευσεν A 20 καπιτωλίῳ B | κειμένης
 Bücheler ἀνακειμένης Reiske γενομένης O 21 αὐτοῖς O
 23 τινα φυλαττομένην B τῷ ἀνείλῃ φυλαττομένην R τινα δια-
 φυλαττομένην c. Sintenis Em. Dion. I p. 17

νου, Αἰνείου δὲ, ὅτ' ἐφυγεν ἐκ τῆς Τρωάδος ἄμα τοῖς ἄλλοις καὶ ταῦτα κομίσαντος εἰς Ἰταλίαν, οἱ δὲ τὸ διοπετὲς Παλλάδιον ἀποφαίνοντες εἶναι τὸ παρ' Ἰλίουσι γενόμενον, ὥς Αἰνείου κομίσαντος αὐτὸ δι' 5 ἐμπειρίαν, Ἀχαιῶν δὲ τὸ μίμημα αὐτοῦ λαβόντων κλοπῇ· περὶ οὗ πολλοὶ σφόδρα εἰρηνται ποιηταῖς 6 τε καὶ συγγραφεῦσι λόγοι. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν εἶναι τινα τοῖς πολλοῖς ἄδηλα ἱερὰ φυλαττόμενα ὑπὸ τῶν παρθένων καὶ οὐ τὸ πῦρ μόνον ἐκ πολλῶν πάνυ κατα- 10 λαμβάνομαι, τίνα δὲ ταῦτ' ἔστιν οὐκ ἄξιω πολυπραγμονεῖν οὔτ' ἐμαυτὸν οὔτε ἄλλον οὐδένα τῶν βουλομένων τὰ πρὸς θεοὺς ὅσια τηρεῖν.

> LXVII. Αἱ δὲ θεραπεύουσαι τὴν θεὸν παρθένοι τέτταρες μὲν ἦσαν κατ' ἀρχὰς τῶν βασιλείων αὐτάς 15 αἰρουμένων ἐφ' οἷς κατεστήσατο δικαίοις ὁ Νόμας, ὕστερον δὲ διὰ πληθους τῶν ἱερουργιῶν ἃς ἐπιτελοῦν- 379 σιν ἔξ γενόμεναι μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς διαμένουσι χρόνου δίαιταν ἔχουσαι παρὰ τῇ θεῷ, ἐνθα δι' ἡμέρας μὲν οὐδεὶς ἀπείργεται τῶν βουλομένων εἰσιέ- 20 ναι, νύκτωρ δὲ οὐδενὶ τῶν ἀρρένων ἐναυλίσασθαι 2 θέμις. χρόνον δὲ τριακονταετῇ μένειν αὐτάς ἀναγκαῖον ἀγνὰς γάμων θυηπολούσας τε καὶ τᾶλλα θρησκευούσας κατὰ νόμον, ἐν ᾧ δέκα μὲν ἔτη μανθάνειν αὐτάς ἔδει, δέκα δ' ἐπιτελεῖν τὰ ἱερὰ, τὰ δὲ λοιπὰ 25 δέκα διδάσκειν ἑτέρας. ἐκπληρωθείσης δὲ τῆς τριακονταετίας οὐδὲν ἦν τὸ κωλύσον τὰς βουλομένας ἀποθείσας τὰ στέμματα καὶ τὰ λοιπὰ παράσημα τῆς

1 ὅτ' ἐφυγεν A ὅτε ἔ. R 4 αὐτὸ B om. R 18 ἐνθα
 δὴ Bb defendit Cobet Obs. p. 53 25 τῆς om. B, auctore
 Ambrosio A 26 κωλύσον A

ἱερωσύνης γαμείσθαι. καὶ ἐποίησάν τινες τοῦτο πάνν
 ὀλλίγαι, αἷς ἄζηλοι συνέβησαν αἱ τελευταὶ τῶν βίων
 καὶ οὐ πάνν εὐτυχεῖς, ὥστε δι' οἰωνοῦ λαμβάνουσαι
 τὰς ἐκείνων συμφορὰς αἱ λοιπαὶ παρθένοι μένουσι
 παρὰ τῇ θεῷ μέχρι θανάτου, τότε δὲ εἰς τὸν τῆς 5
 ἐκλειπούσης ἀριθμὸν ἑτέρα πάλιν ὑπὸ τῶν ἱεροφαν-
 τῶν ἀποδείκνυνται. τιμαὶ δὲ αὐταῖς ἀποδεδόνται παρὰ 3
 τῆς πόλεως πολλαὶ καὶ καλαί, δι' ἃς οὔτε παιδων
 380 αὐταῖς ἐστὶ πόθος οὔτε γάμων, τιμωφαὶ τε ἐπὶ τοῖς
 ἁμαρτανομένοις κεύνται μεγάλοι, ὧν ἐξετασταὶ τε 10
 καὶ κολασταὶ κατὰ νόμον εἰσὶν οἱ ἱεροφάνται, τὰς
 μὲν ἄλλο τι τῶν ἐλαττόνων ἁμαρτανούσας ῥάβδοις
 μαστιγοῦντες, τὰς δὲ φθαρείσας αἰσχίστῳ τε καὶ
 ἐλεεινοτάτῳ παραδιδόντες θανάτῳ. ζῶσαι γὰρ ἔτι 4
 πομπεύουσιν ἐπὶ κλίνης φερόμεναι τὴν ἀποδεδειγμέ- 15
 νην τοῖς νεκροῖς ἐκφορὰν, ἀνακλαιομένων αὐτὰς καὶ
 προπεμπόντων φίλων τε καὶ συγγενῶν, κομισθεῖσαι
 δὲ μέχρι τῆς Κολλίνης πύλης, ἐντὸς τείχους εἰς σηκὸν
 ὑπὸ γῆς κατεσκευασμένον ἅμα τοῖς ἐνταφίοις κόσμοις
 τίθενται καὶ οὗτ' ἐπιστήματος οὗτ' ἐναγισμῶν οὗτ' 20
 ἄλλου τῶν νομίμων οὐδενὸς τυγχάνουσι. πολλὰ μὲν 5
 οὖν καὶ ἄλλα δοκεῖ μηνύματα εἶναι τῆς οὐχ ὁσίως
 ὑπηρετούσης τοῖς ἱεροῖς, μάλιστα δὲ ἡ σβέσις τοῦ
 πυρός, ἣν ὑπὲρ ἅπαντα τὰ δεινὰ Ῥωμαῖοι δεδοικασιν
 ἀφανισμοῦ τῆς πόλεως σημεῖον ὑπολαμβάνοντες, ἀφ' 25
 381 ἧς ποτ' ἂν αἰτίας γένηται, καὶ πολλαῖς αὐτὸ θερα-

4 αἱ πολλαὶ c. Bücheler 6 ἐκλειπούσης ABa 15 τῆς
 ἀποδεδειγμένης τοῖς νεκροῖς ἐπ' ἐκφορὰ c. Reiske 16 ταῖς
 νεκραῖς O corr. Stephanus 18 κομίνης AB | ἐντὸς τοῦ
 τείχους O praeter B 20 σήματος c. Reiske

πέλαις ἐξιλασκόμενοι κατάγουσι πάλιν εἰς τὸ ἱερόν·
ὕπὲρ ὧν κατὰ τὸν οἰκεῖον καιρὸν ἐρῶ.

- LXVIII. Πάνυ δ' ἄξιον καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἱστο-
ρῆσαι τῆς θεᾶς, ἣν ἐπεδείξατο ταῖς ἀδίκως ἐγκλη-
5 θείσαις παρθένοις, πεπίστευται γὰρ ὑπὸ Ῥωμαίων,
εἰ καὶ παράδοξά ἐστι, καὶ πολὺν πεποιήγεται λόγον
2 ὑπὲρ αὐτῶν οἱ συγγραφεῖς. ὅσοι μὲν οὖν τὰς ἀθέους
ἀσκοῦσι φιλοσοφίας, εἰ δὴ καὶ φιλοσοφίας αὐτὰς δεῖ
καλεῖν, ἀπάσας διασύροντες τὰς ἐπιφανείας τῶν
10 θεῶν τὰς παρ' Ἑλλήσιν ἢ βαρβάροις γενομένας καὶ
ταύτας εἰς γέλωτα πολὺν ἄξουσι τὰς ἱστορίας ἀλαζο-
νεύαις ἀνθρωπίναις αὐτὰς ἀνατιθέεντες, ὥς οὐδενὶ
θεῶν μέλον ἀνθρώπων οὐδενός. ὅσοι δ' οὐκ ἀπο-
λύνουσι τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιμελείας τοὺς θεούς, ἀλλὰ
15 καὶ τοῖς ἀγαθοῖς εὐμενεῖς εἶναι νομίζουσι καὶ τοῖς
κακοῖς δυσμενεῖς διὰ πολλῆς ἐληλυθότες ἱστορίας,
οὐδὲ ταύτας ὑπολήψονται τὰς ἐπιφανείας εἶναι ἀπεί-
3 στους· λέγεται δὴ ποτε τοῦ πυρὸς ἐκλιπόντος δι'
ὀλιγωρίαν τινὰ τῆς τότε αὐτὸ φυλαττούσης Αἰμιλλίας
20 ἑτέρα παρθένω τῶν νεωστὶ κατειλεγμένων καὶ ἄρτι³⁸²
μανθανουσῶν παραδούσης τὴν ἐπιμέλειαν ταραχὴν
πολλὴν γενέσθαι κατὰ τὴν πόλιν ὅλην καὶ ζήτησις
ὑπὸ τῶν ἱεροφαντῶν, μὴ τι μίasma περὶ τὸ πῦρ τῆς
ἱερείας ἐτύγχανε γεγονός· ἐνθα δὴ φασὶ τὴν Αἰμι-
25 λίαν ἀνατίειν μὲν οὔσαν, ἀπορουμένην δ' ἐπὶ τῷ
συμβεβηκότι παρόντων τῶν ἱερέων καὶ τῶν ἄλλων
παρθένων τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐκτείνασαν εἰ-

10 γινομένας B 11 <αὐ>ξουσι B 17 εἶναι om. ABa
18 ἐκλείποντος A 19 φυλαττούσης παρθένου Αἰμιλλίας ὄνομα
c. Ambrosch 24 αἰμιλίαν αἵτιον Aa B̄a

πεῖν· Ἐστία τῆς Ῥωμαίων πόλεως φύλαξ, εἰ μὲν 4
 ὁσίως καὶ δικαίως ἐπιτετέλεκά σοι τὰ ἱερὰ χρόνον ὀλί-
 γου δέοντα τριακονταετοῦς καὶ ψυχὴν ἔχουσα καθα-
 ρὰν καὶ σῶμα ἀγνόν, ἐπιφάνηθί μοι καὶ βοηθήσον
 καὶ μὴ περιίδῃς τὴν σεαυτῆς ἰέρειαν τὸν οἰκτιστον 5
 μόρον ἀποθανοῦσαν· εἰ δὲ ἀνόσιόν τι πέπρακται μοι
 ταῖς ἐμαῖς τιμωρίαις τὸ τῆς πόλεως ἄγος ἀφάγνισον.
 ταῦτ' εἰποῦσαν καὶ περιρρήξασαν ἀπὸ τῆς καρπασί- 5
 νης ἐσθῆτος, ἣν ἔτυχεν ἐνδεδυκυῖα, βαλεῖν τὸν
 τελαμῶνα ἐπὶ τὸν βωμὸν μετὰ τὴν εὐχὴν λέγουσι καὶ 10
 ἐκ τῆς κατεψυγμένης πρὸ πολλοῦ καὶ οὐδένα φυλατ-
 383τούσης σπινθῆρα τέφρας ἀναλάμψαι φλόγα πολλὴν
 διὰ τῆς καρπασίου, ὥστε μηδὲν ἔτι δεῖσαι τῇ πόλει
 μήτε ἀγνισμῶν μήτε νέου πυρός.

LXVIII. Ἔτι δὲ τοῦτου θαυμασιώτερόν ἐστι καὶ 15
 μύθῳ μᾶλλον εἰκότως ὃ μέλλω λέγειν. κατηγορήσαι
 τινὰ φασιν ἄδικως μιᾶς τῶν παρθένων τῶν ἱερῶν
 Τυγκίας ὄνομα, ἀφανισμόν μὲν πυρός οὐκ ἔχοντα
 προφέρειν, ἄλλας δὲ τινὰς ἐξ εἰκότων τεκμηρίων καὶ
 μαρτυριῶν ἀποδείξεις φέροντα οὐκ ἀληθεῖς· κελευ- 20
 σθεῖσαν δ' ἀπολογεῖσθαι τὴν παρθένον τοῦτο μό-
 νον εἰπεῖν, ὅτι τοῖς ἔργοις ἀπολύσεται τὰς διαβο-
 λάς· ταῦτα δ' εἰποῦσαν καὶ τὴν θεὸν ἐπικαλεσα- 2
 μένην ἡγεμόνα τῆς ὁδοῦ γενέσθαι προάγειν ἐπὶ τὸν
 Τέβεριν ἐπιτρεψάντων μὲν αὐτῇ τῶν ἱεροφαντῶν, 25

2 ἐπιτετέλεκα Kiessling τετέλεκα O | ὀλίγῳ O corr. Kiess-
 ling 3 τριακονταετοῦς Aa 4 βοηθήσον.. B βοηθήσάν τε Aa
 βοηθήσάν γε Ab β. νῦν γε c. Reiske 5 τὸν B om. R
 6 ἀποθανεῖν Bb 7 ἀφάγνισ(ον) B ἀφάγνισαι A 8 καρ-
 πασ(ή)νης B 10 μετὰ τὴν B μετὰ δὲ τὴν R | καὶ B om. R
 18 τυγκίας O corr. Kiessling 21 τοσοῦτο?

τοῦ δὲ κατὰ τὴν πόλιν ὄχλου συμπροπέμποντος·
γενομένην δὲ τοῦ ποταμοῦ πλησίον τὸ παροιμιαζό-
μενον ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἀδυνάτων τόλμημα ὑπο-
μείνει, ἀρυσσάμενῃ ἐκ τοῦ ποταμοῦ [καινῷ] κοσκίνῳ
5 καὶ μέχρι τῆς ἀγορᾶς ἐνέγκασαν παρὰ τοὺς πόδας
3 τῶν ἱεροφαντῶν ἐξεραῖσαι τὸ ὕδωρ. καὶ μετὰ ταῦτά 384
φασὶ τὸν κατήγορον αὐτῆς πολλῆς ζητήσεως γενομέ-
νης μῆτε ζῶντα εὐρεθῆναι μῆτε νεκρόν. ἀλλ' ὑπὲρ
μὲν τῶν ἐπιφανειῶν τῆς θεᾶς ἔχων ἐτι πολλὰ λέγειν
10 καὶ ταῦτα ἱκανὰ εἰρησθαι νομίζω.

Σαίν > LXX. Ἐκτὴ δὲ μοῖρα τῆς περὶ τὰ θεῖα νομο-
θεσίας ἦν ἡ προσνεμηθεῖσα τοῖς καλουμένοις ὑπὸ
Ῥωμαίων σαλλοῖς, οὓς αὐτὸς ὁ Νόμας ἀπέδειξεν ἐκ
τῶν πατρικίων δώδεκα τοὺς εὐπρεπεστάτους ἐπι-
15 λεξάμενος νέους, ὧν ἐν Παλατίῳ κεῖται τὰ ἱερὰ καὶ
αὐτοὶ καλοῦνται Παλατῖνοι. οἱ μὲν γὰρ Ἀγωναλεῖς,
ὑπὸ δὲ τινων Κολλῖνοι καλούμενοι σάλιοι, ὧν τὶ ἱε-
ροφυλάκιόν ἐστιν ἐπὶ τοῦ Κολλίνου λόφου, μετὰ
Νόμαν ἀπεδείχθησαν ὑπὸ βασιλέως Ὀστιλίου κατ'
2 εὐχὴν, ἣν ἐν τῷ πρὸς Σαβίνους εὐξάτο πολέμῳ. οὐ-
20 τοι πάντες οἱ σάλιοι χορευταὶ τινὲς εἰσι καὶ ὕμνηται 385
τῶν ἐνόπλων θεῶν. ἐορτὴ δ' αὐτῶν ἐστι περὶ τὰ
Παναθήναια <ἐν> τῷ καλουμένῳ Μαρτίῳ μηνὶ δημο-
τελῆς ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀγομένη, ἐν αἷς διὰ τῆς
25 πόλεως ἄγουσι τοὺς χοροὺς εἰς τε τὴν ἀγορὰν καὶ
τὸ Καπιτώλιον καὶ πολλοὺς ἄλλους ἰδίους τε καὶ δη-
μοσίους τόπους, χιτῶνας ποικίλους χαλκαῖς μί-

4 * καινῷ AB inclusi 6 ἐξεραῖσαι B 10 καὶ ἄλλα
ταῦτα c. Bücheler | εἰρήσθω Ba 15 παλλαντίῳ Bb 16 παλ-
λαντῖνοι Bb 22 ἐνοπλίων BaR 23 ἐν add. Ambrosch

τραις κατεξωσμένοι καὶ τηβέννας ἐμπεπορημένοι
 περιπορφύρους φοινικοπαρύφους, ἃς καλοῦσι τρα-
 βέας (ἔστι δ' ἐπιχώριος αὕτη Ῥωμαίοις ἐσθῆς ἐν
 τοῖς πάνυ τιμῇ) καὶ τὰς καλουμένας ἀπικὰς ἐπι-
 κείμενοι ταῖς κεφαλαῖς, πῖλους ὑψηλοὺς εἰς σχῆμα
 συναγομένους κωνοειδές, ἃς Ἕλληνες προσαγορεύ-
 οῦσι κυρβασίας. παρέξωσται δ' ἕκαστος αὐτῶν ξί- 3
 186φος καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ λόγχην ἢ ῥάβδον ἢ τι
 τοιοῦθ' ἕτερον κρατεῖ, τῇ δ' εὐωνύμῳ κατέχει πέλ-
 την Θρακίαν· ἢ δ' ἐστὶ δομβοειδεὶ θυρεῷ στενωτέ- 10
 ρας ἔχοντι τὰς λαγόνας ἐμφερῆς, οἷας λέγονται φέ-
 ρειν οἱ τὰ Κουρήτων παρ' Ἑλλήσιν ἐπιτελοῦντες
 ἱερά. καὶ εἰσιν οἱ σάλιοι κατὰ γοῦν τὴν ἐμὴν γνώ- 4
 μην Ἑλληνικῷ μεθερμηνευθέντες ὀνόματι Κουρήτες,
 ὅφ' ἡμῶν μὲν ἐπὶ τῆς ἡλικίας οὕτως ὠνομασμένοι 15
 παρὰ τοὺς κούρους, ὑπὸ δὲ Ῥωμαίων ἐπὶ τῆς συν-
 τόνου κινήσεως. τὸ γὰρ ἐξάλλεσθαι τε καὶ πηδᾶν
 σάλιρε ὑπ' αὐτῶν λέγεται. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς αἰτίας
 καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὀρχηστάς, ἐπεὶ κἂν τούτοις
 πολὺ τὸ ἄλμα καὶ σκίρτημα ἔνεστι, παράγοντες 20
 ἀπὸ τῶν σαλίων τοῦνομα σαλτάτωρας καλοῦσιν. εἰ 5
 387 δὲ ὀρθῶς ὑπέληφα ταύτην αὐτοῖς τὴν προσηγορίαν
 ἀποδιδούς ἐκ τῶν γιγνομένων ὑπ' αὐτῶν ὁ βουλό-
 μενος συμβαλεῖ. κινοῦνται γὰρ πρὸς αὐλὸν ἐν ῥυθμῷ
 τὰς ἐνοπλίους κινήσεις τοτὲ μὲν ὁμοῦ, τοτὲ δὲ 25

2 περιπορφύρους ABb πορφύρους Ba | φοινικοπαρύφους
 Ba | τραββέαν B 4 ἀπικὰς B ἀπικὰς A, accentum corr.
 Bücheler 10 δομβοειδεῖ A | στενωτέρας ABa 13 γνώμην
 Kiessling Pr. Bas. p. 10 γνώσιν Bb om. ABa 14 κούρη-
 τες B 15. 16 ἐπὶ] ἀπὸ Ab 18 σάλιρε AB 19 πάντας AB
 21 σαλτάτωρας AB corr. Portus

παρὰλλὰ καὶ πατρίους τινὰς ὕμνους ᾄδουσιν ἅμα ταῖς χορείαις. χορεῖαν δὲ καὶ κίνησιν ἐνόπλιον καὶ τὸν ἐν ταῖς ἀσπίσιν ἀποτελούμενον ὑπὸ τῶν ἐγχειριδίων ψόφον, εἴ τι δεῖ τοῖς ἀρχαίοις τεκμηριουῖσθαι
 5 λόγοις, Κουρῆτες ἦσαν οἱ πρῶτοι καταστησάμενοι. τὸν δὲ περὶ αὐτῶν μῦθον οὐδὲν δέομαι πρὸς εἰδότας ὀλίγου δεῖν πάντα γραφεῖν.

h. 2. 5. 3. 4. > LXXI. Ἐν δὲ ταῖς πέλταις, αἷς οἷ τε σάλιοι φοροῦσι καὶ αἷς ὑπηρέται τινὲς αὐτῶν ἡρτημένους ἀπὸ
 10 κανόνων κομίζουσι, πολλαῖς πάνυ οὔσαις μίαν εἶναι λέγουσι διοπετῇ, εὐρεθῆναι δ' αὐτὴν φασι ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς Νόμα, μηδενὸς ἀνθρώπων εἰσενέγκαντος μηδ' ἐγνωσμένου πρότερον ἐν Ἰταλοῖς τοιούτου σχήματος, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ὑπολαβεῖν Ῥω-
 2 15 μαίους θεόπεμπτον εἶναι τὸ ὄπλον. βουλευθέντα δὲ τὸν Νόμαν τιμᾶσθαι τε αὐτὸ φερόμενον ὑπὸ τῶν κρατίστων νέων ἐν ἱεραῖς ἡμέραις ἀνὰ τὴν πόλιν καὶ 38ε
 θυσιῶν ἐπετείων τυγχάνειν, δεδοικότα δὲ ἐπιβουλάς τε τὰς ἀπ' ἐχθρῶν καὶ ἀφανισμόν αὐτοῦ κλο-
 30 παῖον, ὅπλα λέγουσι πολλὰ κατασκευάσασθαι τῷ διοπετεὶ παραπλήσια, Μαμορίου τινὸς δημιουργοῦ τὸ ἔργον ἀναδεξαμένου, ὥστε ἄσημον γενέσθαι καὶ δυσδιάγνωστον τοῖς μέλλουσιν ἐπιβουλεύειν τὴν τοῦ
 3 35 θεοπέμπτου φύσιν διὰ τὴν ἀπαράλλακτον τῶν ἀνθρωπείων ἔργων ὁμοιότητα. ἐπιχώριον δὲ Ῥωμαίοις καὶ πάνυ τίμιον ὁ κουρητισμός, ὥς ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων ἐγὼ συμβάλλομαι, μάλιστα δ' ἐκ τῶν περὶ τὰς πομπὰς τὰς τε ἐν ἱπποδρόμῳ καὶ τὰς ἐν τοῖς

5 κουρῆτες O 21 δημιουργοῦ τὸ ἔργον B τὸ ἔργον δ. R δημιουργεῖν c. Sintenis Em. Dion. III p. 4

θεάτροις γινομένας· ἐν ἀπάσαις γὰρ ταύταις πρόσθ- 4
 βοι κόροι χιτωνίσκους ἐνδεδυνότες ἐκπρεπεῖς κρήνη
 καὶ ξίφη καὶ πάρμας ἔχοντες στοιχηθὸν πορεύονται,
 καὶ εἰσιν οὗτοι τῆς πομπῆς ἡγεμόνες καλούμενοι
 πρὸς αὐτῶν ἐπὶ τῆς παιδιᾶς τῆς ὑπὸ Λυδῶν ἔξεν- 5
 ρῆσθαι δοκούσης λυδίῳνες, εἰκόνες ὥς ἐμοὶ δοκεῖ
 389 τῶν σαλίων, ἐπεὶ τῶν γε Κουρητικῶν οὐδὲν ὥσπερ
 οἱ σάλιοι δρωσιν οὔτ' ἐν ὕμνοις οὔτ' ἐν ὀρχήσει.
 χρῆν δὲ τούτους ἐλευθέρους τε εἶναι καὶ ἀνθιγενεῖς
 καὶ ἀμφιθαλεῖς, οἱ δ' εἰσὶν ἐξ ὀποιᾶςδήποτε τύχης. 10
 τί γὰρ δεῖ τὰ πλείω περὶ αὐτῶν γράφειν;

LXXII. Ἡ δὲ ἐβδόμη μοῖρα τῆς ἱερᾶς νομοθε-
 σίας τῷ συνστήματι προσετέθη τῶν καλουμένων φε-
 τιαλίων. οἷτοι δ' ἂν εἴησαν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν
 καλούμενοι διάλεκτον εἰρηνοδίκαι. εἰσὶ δ' ἐκ τῶν 15
 ἀρίστων οἴκων ἄνδρες ἐπίλεκτοι διὰ παντὸς ἱερῶμε-
 νοὶ τοῦ βίου, Νόμα τοῦ βασιλέως πρώτου καὶ τοῦτο
 Ῥωμαίοις τὸ ἱερὸν ἀρχεῖον καταστησαμένου· εἰ μὲν- 2
 τοι παρὰ τῶν καλουμένων Αἰκικλῶν τὸ παράδειγμα
 ἔλαβεν ὥσπερ οἴονται τινες, ἢ παρὰ τῆς Ἀρδεατῶν 20
 πόλεως ὥς γράφει Γέλλιος οὐκ ἔχω λέγειν, ἀπό-
 χρη δὲ μοι τοσοῦτο μόνον εἰπεῖν, ὅτι πρὸ τῆς Νόμα
 390 ἀρχῆς οὐπω τὸ τῶν εἰρηνοδικῶν σύστημα παρὰ Ῥω-
 μαίοις ἦν. κατεστήσατο δ' αὐτὸ Νόμας ὅτε Φιδηνά- 3
 ταις ἐμελλε πολεμεῖν ληστείας καὶ καταδρομὰς τῆς 25

1 αὐταῖς O corr. Garrar Obs. p. 13 5 ἀπὸ Ab 7 οὐ-
 δὲν . . B 8 οὔτε bis B 9 ἐ. χρῆν B | τούτους Ambrosch
 αὐτούς O 10 οἱ A 11 ante τί γὰρ nonnulla verba ex-
 cidisse suspicatus est Stephanus 13 φητιάλων AB 14 ἦσαν B
 19 ἐκικλῶν A ἐκικλῶν B corr. Cluversus 20 ἔλαβον B
 24 φιδηνιάταις B

χώρας αὐτοῦ ποιησαμένοις, εἰ βούλονται συμβῆναι
 δίχα πολέμου πρὸς αὐτόν, ὅπερ εἰς ἀνάγκην κατα-
 στάντες ἐποίησαν. οἶομαι δ' ἐπειδήπερ οὐκ ἔστιν
 ἐπιχώριον Ἑλλήσι τὸ περὶ τοὺς εἰρηνοδίκας ἀρχεῖον
 5 ἀναγκαῖον εἶναι μοι πόσων καὶ πηλίκων ἔστι πραγμά-
 των κύριον διελθεῖν, ἵνα τοῖς ἀγνοοῦσι τὴν Ῥωμαίων
 εὐσέβειαν, ἣν οἱ τότε ἄνδρες ἐπετήδευον, μὴ παρά-
 δοξον εἶναι φανῇ τὸ πάντας αὐτοῖς τὸ κάλλιστον λα-
 4 βεῖν τοὺς πολέμους τέλος. ἀπάντων γὰρ αὐτῶν τὰς
 10 ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις εὐσεβεστάτας φανήσονται
 ποιησάμενοι καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα τοὺς θεοὺς ἐσχ-
 κότες ἐν τοῖς κινδύνοις εὐμενεῖς. ἅπαντα μὲν οὖν
 ὅσα ἀνάκειται τούτοις τοῖς εἰρηνοδίκαις ἐπελθεῖν διὰ
 πλῆθος οὐ ῥάδιον, κεφαλαιώδει δ' ὑπογραφῇ δη-
 15 λῶσαι τοιάδ' ἔστι· φυλάττειν ἵνα μηδένα Ῥωμαῖοι
 πόλεμον ἐξενέγκωσι κατὰ μηδεμιᾶς ἐνσπόνδου πό-391
 λεως ἄδικον, ἀρξάντων δὲ παρασπονδεῖν εἰς αὐ-
 τοὺς ἐτέρων πρεσβεύεσθαι τε καὶ τὰ δίκαια πρῶτον
 αἰτεῖν λόγῳ, ἐὰν δὲ μὴ πελθῶνται τοῖς ἀξιουμένοις,
 5 20 τότε ἐπικυροῦν τὸν πόλεμον. ὁμοίως δὲ καὶ ἂν ἀδικεῖ-
 σθαι τινες ὑπὸ Ῥωμαίων ἐνσπονδοὶ λέγοντες τὰ δι-
 καια αἰτῶσι, τούτους διαγινώσκειν τοὺς ἄνδρας εἴ
 τι πεπόνθασιν ἔκσπονδον καὶ ἐὰν δόξωσι τὰ προσή-
 κοντα ἐγκαλεῖν τοὺς ἐνόχους ταῖς αἰτίαις συλλαβόντας
 25 ἐκδότους τοῖς ἀδικηθεῖσι παραδιδόναι τὰ τε περὶ
 τοὺς πρεσβευτὰς ἀδικήματα δικάζειν καὶ τὰ περὶ τὰς
 συνθήκας ὅσια φυλάττειν εἰρήνην τε ποιεῖσθαι καὶ

6 ἀγνοοῦσιν A 7 τότε Bb τε ABa 8 εἶναι B om. R
 13 ἐπεξελεθεῖν c. Hertlein Hermes X p. 410 25 τὰ δὲ O
 corr. Sylburg

γεγεννημένην, ἐὰν μὴ κατὰ τοὺς ἱεροὺς δόξῃ πεπρα-
χθαι νόμους, ἀκυροῦν καὶ τὰς τῶν στρατηγῶν πα-
ρανομίας, ὅσαι περὶ τε ὄρκους καὶ σπονδὰς ἐπιτε-
λοῦνται, διαγινώσκοντας ἀφοσιοῦσθαι, περὶ ὧν κατὰ
τοὺς οἰκείους καιροὺς ποιήσομαι τον λόγον. τὰ δὲ ⁶₅
περὶ τὰς ἐπικηρυκείας ὑπ' αὐτῶν γινόμενα, ὅτε τὴν
δόξασαν ἀδικεῖν πόλιν αἰτοῦεν δίκας (ἄξιον γὰρ μηδὲ
392 ταῦτ' ἀγνοεῖν κατὰ πολλὴν φροντίδα τῶν ὀσίων καὶ
δικαίων γινόμενα) τοιαῦτα παρέλαβον· εἰς μὲν ἐκ τῶν
εἰρηνοδικῶν, ὃν οἱ λοιποὶ προχειρίζαιντο, κεκοσμη- 10
μένος ἐσθ' ἔτι καὶ φορήμασιν ἱεροῖς, ἵνα διάδηλος ᾗ
παρὰ τοὺς ἄλλους, εἰς τὴν τῶν ἀδικούντων παρεγί-
νετο πόλιν· ἐπιστάς δὲ τοῖς ὀρίοις τὸν τε Δία καὶ
τοὺς ἄλλους ἐπεκαλεῖτο θεοὺς μαρτυρόμενος ὅτι δίκας
αἰτῶν ἦκει περὶ τῆς Ῥωμαίων πόλεως· ἔπειτα ὁμόσας ⁷₁₅
ὅτι πρὸς ἀδικοῦσαν ἔρχεται πόλιν καὶ ἀρὰς τὰς με-
γίστας εἰ ψεύδοιτο ἐπαφασάμενος ἐαυτῷ τε καὶ τῇ
Ῥώμῃ, τότε ἐντὸς ἦει τῶν ὄρων· ἔπειτα ὅτ' ἄρ' ἡ
περιτύχοι τοῦτον ἐπιμαρτυράμενος, εἴτε τῶν ἀγροίκων
εἴτε τῶν πολιτικῶν εἴη, καὶ τὰς αὐτὰς προσθεὶς ἀρὰς 20
πρὸς τὴν πόλιν ᾤχετο, κἄτα πρὶν εἰς τὴν πόλιν παρ-
ελθεῖν τὸν πυλωρὸν ἢ τὸν πρῶτον ἀπαντήσαντα ἐν
ταῖς πύλαις τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιμαρτυράμενος εἰς
τὴν ἀγορὰν προΐει· ἐκεῖ δὲ καταστάς τοῖς ἐν τέλει
περὶ ὧν ἦκοι διελέγετο πανταχῇ τοὺς τε ὄρκους καὶ 25
τὰς ἀρὰς προστίθει. εἰ μὲν οὖν ὑπέχοιεν τὰς δίκας 8

1 πεπραχθαι ABa. 6 ὅτε B ὅταν R 9 γινόμενα B
10 προ. χειρ(ι)σαιντο B 11 διαδήλως Ba 14 μαρτυροῦ-
μενος B μαρτυρόμενος del. Garrar Obs. p. 55 | δίκας <αἰ>τῶν B |
ἦκη B | περὶ] ὑπὲρ Hertlein, Cobet Reiskio auctore; cf. Tagge
Quaest. de usu praep. p. 11 not.

παραδιδόντες τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις, ἀπῆει τοὺς ἄν-
 δρας ἀπέρων φίλος τε ἥδη γεγονώς καὶ παρὰ φί-
 λων· εἰ δὲ χρόνον εἰς βουλὴν αἰτήσαιντο δέκα δι-398
 δους ἡμέρας παρεγίνετο πάλιν καὶ μέχρι τρίτης
 5 αἰτήσεως ἀνεδέχετο. διελθουσῶν δὲ τῶν τριάκοντα
 ἡμερῶν, εἰ μὴ παρείχεν αὐτῷ τὰ δίκαια ἢ πόλις,
 ἐπικαλεσάμενος τοὺς τε οὐρανίους καὶ καταχθονίους
 θεοὺς ἀπῆει, τοσοῦτο μόνον εἰπὼν ὅτι βουλευσεται
 9 περὶ αὐτῶν ἡ Ῥωμαίων πόλις ἐφ' ἡσυχίας. καὶ
 10 μετὰ τοῦτο ἀπέφαινεν εἰς τὴν βουλὴν ἅμα τοῖς ἄλ-
 λοις εἰρηνοδίκαις παραγενόμενος ὅτι πέπρακται πᾶν
 αὐτοῖς ὅσον ἦν ὅσιον ἐκ τῶν ἱερῶν νόμων καὶ εἰ
 βούλοιντο ψηφίζεσθαι πόλεμον οὐδὲν ἔσται τὸ κω-
 λῦσον ἀπὸ θεῶν. εἰ δέ τι μὴ γένοιτο τούτων οὔτε ἡ
 15 βουλή κυρία ἦν ἐπιψηφίσασθαι πόλεμον οὔτε ὁ δῆμος.
 περὶ μὲν οὖν τῶν εἰρηνοδικῶν τοσαῦτα παρελάβομεν.
 2. LXXIII. Τελευταῖος δ' ἦν τῆς Νόμα διατάξεως
 μερισμὸς ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, ὧν ἔλαχον οἱ τὴν μεγίστην
 παρὰ Ῥωμαίοις ἱερατεῖαν καὶ ἐξουσίαν ἔχοντες. οὗτοι
 20 κατὰ μὲν τὴν ἑαυτῶν διάλεκτον ἐφ' ἐνὸς τῶν ἔργων
 ὃ πράττουσιν ἐπισκευάζοντες τὴν ξυλλήνην γέφυραν
 ποντίφικες προσαγορεύονται, εἰσὶ δὲ τῶν μεγίστων394
 2 πραγμάτων κύριοι. καὶ γὰρ δικάζουσιν οὗτοι τὰς
 ἱερὰς δίκας ἀπάσας ἰδιώταις τε καὶ ἄρχουσι καὶ λει-
 25 τουργοῖς θεῶν καὶ νομοθετοῦσιν ὅσα τῶν ἱερῶν
 ἄγραφα ὄντα καὶ ἀνέθιστα*** κρίνοντες αὖ ἂν ἐπιτή-

1 ἀπείη Ba 8 τοσοῦτον A m. pr. 12 αὐτοῖς A
 13 κωλύων A κωλύον B 15 ἐπιψηφίσει B 18 ὧν Bb ὧν BaB
 20 αὐτῶν A | ἐφ' Aa ἀφ' AbB 26 lacunam esse post ἀνέ-
 θιστα Reiske cognovit, qui supplevit νομίζωσιν ἀποδοχῆς ἀξία
 εἶναι et κρίνοντες deletō scripsit ἀκυροῦσι δὲ αὖ κ. τ. ε.

δεια τυγχάνειν αὐτοῖς φανεῖν νόμων τε καὶ ἐθισμῶν·
 τὰς τε ἀρχὰς ἀπάσας, ὅσαις θυσία τις ἢ θεραπεία
 θεῶν ἀνάκειται, καὶ τοὺς ἱερεῖς ἅπαντας ἐξετάζουσιν,
 ὑπηρετάς τε αὐτῶν καὶ λειτουργούς, οἷς χρῶνται
 πρὸς τὰ ἱερά, οὗτοι φυλάττουσι μηδὲν ἑξαμαρτάνειν 5
 περὶ τοὺς ἱεροὺς νόμους· τοῖς τε ἰδιώταις ὁπόσοι μὴ
 ἴσασι τοὺς περὶ τὰ θεῖα ἢ δαιμόνια σεβασμούς, ἐξη-
 γηταὶ γίνονται καὶ προφῆται· καὶ εἰ τινες αἰσθύνονται
 μὴ πειθομένους ταῖς ἐπιταγαῖς αὐτῶν, ζημιούσι πρὸς
 ἕκαστον χρῆμα ὁρῶντες, εἰσὶ τε ἀνυπεύθυνοι πάσης 10
 δίκης τε καὶ ζημίας οὔτε βουλῇ λόγον ἀποδιδόντες
 οὔτε δήμῳ, περὶ γοῦν τῶν ἱερῶν· ὥστε εἰ βούλε- 3
 195 ται τις αὐτοὺς ἱεροδιδασκάλους καλεῖν εἴτε ἱερο-
 νόμους εἴτε ἱεροφύλακας εἴτε, ὥς ἡμεῖς ἀξιούμεν,
 ἱεροφάντας, οὐχ ἁμαρτήσεται τοῦ ἀληθοῦς. ἐκλι- 15
 πόντος δέ τινος αὐτῶν τὸν βίον ἕτερος εἰς τὸν ἐκεί-
 νου καθίσταται τόπον οὐχ ὑπὸ τοῦ δήμου αἰρεθεὶς,
 ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, ὃς ἂν ἐπιτηδειότατος εἶναι
 δοκῇ τῶν πολιτῶν· παραλαμβάνει δὲ τὴν ἱερατείαν
 ὁ δοκιμασθεὶς, ἐὰν εὐόρνηθες αὐτῷ τύχῳσιν οἰωνοὶ 20
 γενόμενοι. τὰ μὲν δὴ περὶ τὸ θεῖον νομοθετηθέντα 4
 ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ διαιρεθέντα κατὰ τὰς συμμορίας
 τῶν ἱερῶν, ἐξ ὧν εὐσεβεστέραν συνέβη γενέσθαι τὴν

5 μηδὲν A μηδένα B 6 περὶ Ab παρὰ AaB 7 θεῖα
 ἢ τὰ θεῖα δαιμόνια B, θεῖα καὶ δαιμόνια c. Kiessling Pr. Bas.
 p. 10 9 αὐτῶν A αὐτῶν B 10 χρῆμα τὴν ἀξίαν ὁρῶντες
 c. Reiske | ἂν ὑπεύθυνοι Ba 12 γοῦν Kiessling Pr. Bas.
 p. 10 οὖν O | ἱερῶν Kiessling l. l. ἱερέων O | εἴτε c. Cobet
 Obs. p. 54 13 τις om. Ba | καλεῖν om. B 15 ἱεροφάντας
 λέγειν Bb | ἐκλείποντος O 19 δοκεῖ B 21 τὸ θεῖον B
 τοῦ θεῖου R

πόλιν, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐλάττωσι τὰ μέγιστα καὶ φανερώτατα ταύτ' ἦν.

> LXXIII. Τὰ δ' εἰς εὐτέλειάν τε καὶ σωφροσύ-
 νην ἄγοντα τὸν ἐκάστου βίον καὶ εἰς ἐπιθυμίαν κατα-
 5 στήσαντα τῆς φυλαττούσης ἐν ὁμονοίᾳ τὴν πόλιν δι-
 καιοσύνης πλείστα ὅσα, τὰ μὲν ἐγγράφοις περιλη-
 φθέντα νόμοις, τὰ δ' ἔξω γραφῆς εἰς ἐπιτηδεύσεις
 ἀχθέντα καὶ συνασκήσεις χρονίους· ὑπὲρ ὧν ἀπάν-
 των μὲν πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν, ἀρκέσει δὲ δύο
 10 τὰ μεγίστης μνήμης τυχόντα τεκμήρια καὶ τῶν ἄλλ-396
 2 λων γενέσθαι· τῆς μὲν ἀνταρκείας καὶ τοῦ μηδένα
 τῶν ἁλλοτρίων ἐπιθυμεῖν ἢ περὶ τοὺς ὀρισμούς τῶν
 κτήσεων νομοθεσία. κελεύσας γὰρ ἐκάστῳ περιγρά-
 ψαι τὴν ἑαυτοῦ κτῆσιν καὶ στήσαι λίθους ἐπὶ τοῖς
 15 ὄροις ἱεροὺς ἀπέδειξεν ὄριον Διὸς τοὺς λίθους, καὶ
 θυσίας ἔταξεν αὐτοῖς ἐπιτελεῖν ἅπαντας· ἡμέρᾳ τακτῇ
 καθ' ἑκάστον ἐνιαυτὸν ἐπὶ τὸν τόπον συνερχομένους,
 ἑορτὴν ἐν τοῖς πάνυ τιμίᾳ [καὶ] τὴν τῶν ὀρίων θεῶν
 3 καταστησάμενος. ταύτην Ῥωμαῖοι Τερμινάλια καλοῦ-
 20 σιν ἐπὶ τῶν τερμόνων καὶ τοὺς ὄρους αὐτοὺς ἐνὸς
 ἀλλαγῇ γράμματος παρὰ τὴν ἡμετέραν διάλεκτον ἐκ-
 φέροντες τέρμινας προσαγορεύουσιν. εἰ δέ τις ἀφα-
 νίσκειεν ἢ μεταθείη τοὺς ὄρους, ἱερὸν ἐνομοθέτησεν397
 εἶναι τοῦ θεοῦ τὸν τούτων τι διαπραξάμενον, ἵνα τῷ
 25 βουλομένῳ κτείνειν αὐτόν· ὥς ἱερόσυλον ἢ τε ἀσφά-
 4 λεια καὶ τὸ καθαρθῆ μιάσματος εἶναι προσῆ. τοῦτο

1 ἐλάττωσιν A 3 τελείαν A 4 ἀγαγόντα c. Bücheler
 12 <αἰτία> ῥ c. Reiske 18 ταῖς O τοῖς Meineke | καὶ del.
 Bücheler 19 καταστησάμενοις Ba 20 ἀπὸ Ab | αὐτῆς B
 22 τέρμινας A 25 ἢ τε c. Reiske 26 τὸ] τῷ Ba

δ οὐκ ἐπὶ τῶν ιδιωτικῶν κατεστήσατο μόνον κτή-
σεων τὸ δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων, ὅροις
κακείνας περιλαβόν, ἵνα καὶ τὴν Ῥωμαίων γῆν ἀπὸ
τῆς ἀστυγείτονος ὅριοι διαιρῶσι θεοὶ καὶ τὴν κοινὴν
ἀπὸ τῆς ἰδίας. τοῦτο μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων
φυλάττουσι Ῥωμαῖοι [τοῦ χρόνου] μνημεῖα τῆς ὁσίας
αὐτῆς ἔνεκα. θεοὺς τε γὰρ ἡγοῦνται τοὺς τέρμονας
καὶ θύουσιν αὐτοῖς ὁσέτη τῶν μὲν ἐμψύχων οὐδὲν
(οὐ γὰρ ὅσιον αἱμάττειν τοὺς λίθους) πελάνους δὲ
398 δημητρίους καὶ ἄλλας τινὰς καρπῶν ἀπαρχάς. ἐχρῆν ⁵
δὲ καὶ τὸ ἔργον ἔτι φυλάττειν πιστὸν αὐτούς, οὗ χάριν ¹⁰
θεοὺς ἐνόμισε τοὺς τέρμονας ὁ Νόμας, ἱκανομέ-
νους τοῖς ἑαυτῶν κτήμασι, τῶν δ' ἄλλοτρίων μήτε
βία σφετεριζομένους μηδὲν μήτε δόλω. νῦν δ' οὐχ
ὥς ἄμεινον οὐδ' ὥς οἱ πρόγονοι παρέδωκαν ὀρίζουσι ¹⁵
τινες ἀπὸ τῶν ἄλλοτρίων τὰ οἰκεῖα, ἀλλ' ἔστιν αὐτοῖς
ὄρος τῶν κτήσεων οὐχ ὁ νόμος, ἀλλ' ἡ πάντων ἐπι-
θυμία, πρᾶγμα οὐ καλόν. ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τούτων [ἐν]
ἑτέροις παρίεμεν σκοπεῖν.

ωλμ > LXXV. Ὁ δὲ Νόμας εἰς μὲν εὐτέλειαν καὶ σω- ²⁰
φροσύνην διὰ τοιοῦτων συνέστειλε νόμων τὴν πόλιν,

3 κακείνας B κακεῖνα R 5 τούτου c. Schmitz p. 16
6 τοῦ χρόνου del. Bb τοῦ νόμου c. Bücheler, τοῦ ἀρχαίου vel
τοῦ τότε χρόνου c. Reiske, ex depravata voce τεριμνάλια lectio
Casaubono orta videtur esse 8 ὅς' ἔτη Bb ὥστε Ba ὅστη A
9 πελάνους A 10 δημητρος O corr. Meineke 11 *ἀπυ-
τουάσου A ἀπ(αν)του . . οὐ B sed ' add. Bb αὐτὸ οὐ Sylburg,
αὐτοῖς οὐ Canter, ἀπαντας Reiske, αὐτοῖς ὅτον Portus, ἀπὸ
τοῦ ἱσού Ambrosch, Sintenis Em. Dion. I p. 20 12 ἐνόμι-
σαν O corr. Bücheler | ὁ Νόμας Bücheler ὀνομάσαι Ba ὀνο-
μάσαι BbR | ἱκανομένους hand dubie corruptum est ἱκανο-
μένοις Ba ἀρκευμένοις c. Kayser Ann. phil. 1861 p. 9 18 ἐν
delevit Stephanus 21 συνέστ(ειλ)ε B συνέστησε R

εἰς δὲ τὴν περὶ τὰ συμβόλαια δικαιοσύνην ὑπηγάγετο
 πράγμα ἐξευρὼν ἡγνοημένον ὑπὸ πάντων τῶν κατα-
 στησαμένων τὰς ἐλλογίμους πολιτείας. ὁρῶν γὰρ ὅτι
 τῶν συμβολαίων τὰ μὲν ἐν φανερῷ καὶ μετὰ μαρτύ-
 5 ρων πραττόμενα ἢ τῶν συνόντων αἰδῶς φυλάττει, 399
 καὶ σπάνιοι τινὲς εἰσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀδικοῦν-
 τες, τὰ δὲ ἀμάρτυρα πολλῷ πλείω τῶν ἐτέρων ὄντα
 μίαν ἔχει φυλακὴν τὴν τῶν συμβαλόντων πίστιν,
 περὶ ταύτην ᾧετο δεῖν σπουδᾶσαι παντὸς ἄλλου μᾶ-
 2 λιστα καὶ ποιῆσαι θείων σεβασμῶν ἀξίαν. Δίκην μὲν
 10 γὰρ καὶ Θέμιν καὶ Νέμεσιν καὶ τὰς καλουμένας παρ'
 Ἑλλήσιν Ἑρινύδας καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια ὑπὸ τῶν
 πρότερον ἀποχρώντως ἐκτεθειῶσθαι τε καὶ καθω-
 σφῶσθαι ἐνόμισε, Πίστιν δέ, ἥς οὔτε μείζον οὔτε ἱερῶ-
 15 τερον πάθος ἐν ἀνθρώποις οὐδέν, οὔπω σεβασμῶν
 τυγχάνειν οὔτ' ἐν τοῖς κοινοῖς τῶν πόλεων πράγμα-
 3 σιν οὔτ' ἐν τοῖς ἰδίοις. ταῦτα δὴ διανοηθεὶς πρῶ-
 τος ἀνθρώπων ἱερὸν ἰδρύσατο Πίστεως δημοσίας καὶ
 20 θυσίας αὐτῇ κατεστήσατο, καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις
 θεοῖς, δημοτελεῖς. ἔμελλε δὲ ἄρα σὺν χρόνῳ τὸ
 κοινὸν τῆς πόλεως ἥθος πιστὸν καὶ βέβαιον πρὸς
 ἀνθρώπους γενόμενον τοιοῦτους ἀπεργάσασθαι καὶ
 τοὺς τῶν ἰδιωτῶν τρόπους. οὕτω γοῦν σεβαστόν τι
 πράγμα καὶ ἀμίαντον ἐνομίσθη τὸ πιστόν, ὥστε ὁρ- 400
 25 κουν τε μέγιστον γενέσθαι τὴν ἰδίαν ἐκάστῳ πίστιν
 καὶ μαρτυρίας συμπάσης ἰσχυροτάτην, καὶ ὁπότε ὑπὲρ

1 τὴν om. A | ὑπήγαγε τὸ B 9 παντὶς Ba 12 ἐριν-
 νυας Bb 13 προτέρων Ba 16 τυγχάνει A 17 ταῦτα
 δὴ Kiessling τ. δὲ O 21 πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους c. Reiske
 πρὸς ἀλλήλους c. Kayser Ann. phil. 1861 p. 5 23 γε οὖν O

ἁμαρτύρου συναλλάγματος ἀμφιλογόν τι γένοιτο ἐνὶ
πρὸς ἓνα, ἡ διαιροῦσα τὸ νεῖκος καὶ προσωτέρω
χωρεῖν οὐκ ἔωσα τὰς φιλονεικίας ἡ θατέρου τῶν
διαδικαζομένων αὐτῶν πίστις ἦν, αἶ τε ἀρχαὶ καὶ τὰ
δικαστήρια τὰ πλεῖστα τῶν ἀμφισβητημάτων τοῖς ἐκ
τῆς πίστεως ὄρκοις διήττων. τοιαῦτα μὲν δὴ σωφρο- 4
σύνης τε παρακλητικὰ καὶ δικαιοσύνης ἀνάγκαστήρια
ὑπὸ τοῦ Νόμα τότε ἐξευρεθέντα κοσμιωτέραν οἰκίαν
τῆς κράτιστα οἰκουμένης τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἀπειρ-
γάσατο.

10

^{Πινυα} LXXVI. Ἄ δὲ μέλλω νῦν λέγειν ἐπιμελῇ τε αὐ-
τὴν ἀπέδωκε τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐργά-
τιν. ἐνθυμούμενος γὰρ ὁ ἀνὴρ, ὅτι πόλιν τὴν μέλ-
λουσαν ἀγαπήσειν τὰ δίκαια καὶ μενεῖν ἐν τῷ σώφρονι
βίῳ τῆς ἀναγκαίου δεῖ χορηγίας εὐπορεῖν, διεῖλε 15
101 τὴν χώραν ἅπασαν εἰς τοὺς καλουμένους πάγους καὶ
κατέστησεν ἐφ' ἑκάστου τῶν πάγων ἄρχοντα ἐπίσκο-
πόν τε καὶ περίπολον τῆς ἰδίας μοίρας· οὗτοι γὰρ 2
περιιόντες θαμινὰ τοὺς εὖ τε καὶ κακῶς ἐργασμένους
τῶν ἀγρῶν ἀπεγράφοντο καὶ πρὸς τὸν βασιλέα ἀπέ- 20
φαινον, ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐπιμελεῖς γεωργοὺς ἐπαίνοις
τε καὶ φιλανθρωπίαις ἀνελάμβανε, τοὺς δὲ ἀργοὺς
[γεωργοὺς] ὄνειδίζων τε καὶ ζημιῶν ἐπὶ τὸ θεραπεύειν
ἄμεινον τὴν γῆν προὔτρεπέτο. τοιγάρτοι πολέμων τε
ἀπηλλαγμένοι καὶ τῶν κατὰ πόλιν πραγμάτων σχο- 25
λὴν πολλὴν ἄγοντες ἀργίας τε καὶ βλακείας σὺν αἰ-

4 δικαζομένων Cobet Obs. p. 55 6 διηττων· ταῦτα B
διήττων· ταῦτα B corr. Kiessling 12 ἐργάτην Ba 14 μέ-
νειν O corr. Kiessling 19 περιιόντες Bb 20 ὑπεγράφοντο B
23 γεωργούς del. Meineke, Bücheler 24 προὔτρεποντο Ba

σχύνῃ τίνοντες δίκας αὐτουργοὶ πάντες ἐγίνοντο καὶ
τὸν ἐκ γῆς πλοῦτον ἀπάντων ὄντα [πλούτων] δικαιοτά-
τον τῆς στρατιωτικῆς καὶ οὐκ ἐχούσης τὸ βέβαιον εὐ-
3 πορίας γλυκύτερον ἐτίθεντο. τῷ δὲ Νόμῳ περιῆν ἐκ
5 τούτων φιλεῖσθαι μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχομένων, ζηλοῦ-
σθαι δ' ὑπὸ τῶν περιούκων, μνημονεύεσθαι δ' ὑπὸ 402
τῶν ἐπιγινόμενων· δι' ὧν οὔτε στάσις ἐμφύλιος τὴν
πολιτικὴν ἔλυσεν ὁμόνοιαν, οὔτε πόλεμος ἄλλοεθνῆς
ἐκ τῶν κρατίστων καὶ θαυμασιωτάτων τὴν πόλιν
10 ἐπιτηδευμάτων ἐκίνησε. τοσοῦτον γὰρ ἀπέσχον οἱ
περιούκοι τὴν ἀπόλεμον ἡσυχίαν Ῥωμαίων ἀφορμὴν
τῆς κατ' αὐτῶν ἐπιθέσεως ὑπολαβεῖν, ὥστε καὶ εἰ
τις αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους συνέστη πόλεμος δια-
λακτῆρας ἐποιοῦντο Ῥωμαίους καὶ ἐπὶ διαιτητῇ Νόμῳ
4 τὰς ἐχθρας διαλύειν ἤξιον. τοῦτον <οὖν> οὐκ ἂν
15 αἰσχυνθείην ἐγὼ τὸν ἄνδρα τῶν ἐπ' εὐδαιμονίᾳ δια-
βοηθέντων ἐν τοῖς πρώτοις καταριθμεῖν. γένους τε
γὰρ ἔφν βασιλείου καὶ μορφῆς ἀπέλανε βασιλικῆς
παιδείαν τε οὐ τὴν περὶ λόγους ἄχρηστον ἥσκησεν,
20 ἀλλ' ἐξ ἧς εὐσεβεῖν ἔμαθε καὶ τὰς ἄλλας ἐπιτηδεύειν
5 ἀρετάς. ἡγεμονίαν δὲ τὴν Ῥωμαίων παραλαβεῖν ἤξιω-
θη νέος ὢν κατὰ κλέος ἀρετῆς ὑπ' αὐτῶν ἐπικλητός
ἀχθεῖς καὶ διετέλεσε πειδομένοις ἅπαντα τὸν βίον 403
τοῖς ἀρχομένοις χρώμενος· ἡλικίας δ' ἐπὶ μήκιστον

1 τίνοντες B | ἐγίνοντο Bb ἐγένοντο R 2 πλούτων de-
levit Kiessling, Reudler Tirol. p. 25 4 νόμῳ om. A 7 δι'
ὧν B δι' ὧν R 10 τοσοῦτο? 14 διαιτητῇ Stephanus
διαιτῇ τῇ O 15 τοῦτον οὖν vel δὴ vel μὲν δὴ aut ἄρα c.
Stephanus 18 καὶ B om. R | μορφῆς ἄ. B μορφῆς τε ἄ. R |
ἀπ(ή)λανε B 19 παιδείαν τε οὔτε περὶ A | λόγους Step-
hanus λόγον O

ἤλασεν ὁλόκληρος οὐδὲν ὑπὸ τῆς τύχης κακῶθεις
καὶ θανάτων τὸν ῥᾶστον ἐτελεύτησεν ὑπὸ γήρωσ
μαρανθείς, ὁμοίου παραμεινάντος αὐτῷ τοῦ συγ-
κληρωθέντος ἐξ ἀρχῆς δαίμονος ἕως ἐξ ἀνθρώπων
ἠφρανίσθη, βιώσας μὲν ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη, βασι-
λεύσας δὲ τρία καὶ τετταράκοντα, γενεὰν δὲ καταλι-
πών, ὥς μὲν οἱ πλείους γράφουσιν, υἱοὺς τέτταρας
καὶ θυγατέρα μίαν, ὧν ἔτι σώζεται τὰ γέννη, ὥς δὲ
Γέλλιος Γναῖος Ἰστορεῖ θυγατέρα μόνην, ἐξ ἧς ἐγέν-
ετο Ἀγκος Μάρκιος ὁ τρίτος ἀπ' ἐκείνου γενόμενος¹⁰
Ῥωμαίων βασιλεύς. τελευτήσαντι δ' αὐτῷ πένθος⁶
μέγα προὔθετο ἡ πόλις καὶ ταφὰς ἐποιήσατο λαμ-
προτάτας. κείται δ' ἐν Ἰανίκλῳ πέραν τοῦ Τεβέριος
ποταμοῦ. καὶ τὰ μὲν περὶ Πομπιλίου Νόμα τοσαῦτα
παρελάβομεν:

15

10 ὁ om. B 11 τελευτήσαντι B τελευτήσαντος B 13 τοῦ
om. B 14 νόματος ταῦτα Ba

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΛΙΚΑΡΝΔΣΕΩΣ Β ρΩΜΑΪΚ ἈΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ: —
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΛΙΚΑΡΝΔΣΕΩΣ Γ ρΩΜΑΪΚΗΣ ἈΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ A
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Β ΔΛΙΚΑΡΝΔΣΕΩΣ ρΩΜΑΪΚΗΣ ἈΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ: —
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ Γ B

Τελευτήσαντος δὲ Πομπιλίου γενομένη πάλιν ἡ
 βουλὴ τῶν κοινῶν κυρία μένειν ἔγνω ἐπὶ τῆς αὐτῆς
 πολιτείας, οὐδὲ τοῦ δήμου γνώμην λαβόντος ἑτέραν,
 καὶ καθίστησιν ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ἄρξοντας
 5 τὴν μεσοβασίλειον ἀρχὴν εἰς ὠρισμένον τινα ἡμερῶν
 ἀριθμόν, ὑφ' ὧν ἀποδείκνυνται βασιλεὺς, ὃν ἅπας
 ὁ δῆμος ἤξιον, Τύλλος Ὀστίλιος γένους ὧν τοιοῦδε·
 2 ἐκ πόλεως Μεθυλλίας, ἣν Ἀλβανοὶ μὲν ἔκτισαν,
 Ῥωμύλος δὲ κατὰ συνθήκας παραλαβὼν Ῥωμαίων 405
 10 ἐποίησεν ἀποικίαν, ἀνὴρ εὐγενὴς καὶ χρήμασι δυνα-
 τὸς Ὀστίλιος ὄνομα μετενεγκάμενος εἰς Ῥώμην τὸν
 βίον ἔγεται γυναῖκα ἐκ τοῦ Σαβίνων γένους Ἑρσιλλίου
 θυγατέρα τὴν ὑφηγησαμένην ταῖς ὁμοεθνεσί πρε-
 σβεῦσαι πρὸς τοὺς πατέρας ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, ὅτε
 15 Σαβῖνοι Ῥωμαίοις ἐπολέμουν, καὶ τοῦ συνελθεῖν εἰς
 φιλίαν τοὺς ἡγεμόνας αἰτιωτάτῃν γενέσθαι δοκοῦσαν.

5 ὠρισμένον Ba 7 Ὀστίλλιος A Ὀστίλλιος B 8 μεθυ-
 λίας A μεθυμίας Ba μεθυλλίας Bb | ἔκτισαν A 10 ἀποι-
 κίαν B ἀποικον B 11 στίλλιος A τύλλιος B 12 ἑρσυλλίου A
 ερσυλλίου B 14 ὑπὸ τῶν A

οὗτος ὁ ἀνὴρ πολλοὺς συνδιενέγκας Ῥωμύλῳ πολέ-
 μους καὶ μεγάλα ἔργα ἀποδειξάμενος ἐν ταῖς πρὸς
 Σαβίνους μάχαις, ἀποθνήσκει καταλιπὼν παιδίον μο-
 νογενὲς καὶ θάπτεται πρὸς τῶν βασιλέων ἐν τῷ
 κρατίστῳ τῆς ἀγορᾶς τόπῳ στηλῆς ἐπιγραφῇ τὴν 5
 106 ἀρετὴν μαρτυροῦσης ἀξιωθεὶς. ἐκ δὲ τοῦ μονογενοῦς 3
 παιδὸς εἰς ἄνδρας ἀφικομένου καὶ γάμον ἐπιφανῆ
 λαβόντος υἱὸς γίνεται Τύλλος Ὀστίλιος ἀνὴρ δρα-
 στηρίος, ὃς ἀπεδείχθη βασιλεὺς ψήφῳ τε πολιτικῇ
 διενεχθείσῃ περὶ αὐτοῦ κατὰ νόμους καὶ τοῦ δαιμο- 10
 νίου δι' οἰωνῶν αἰσίων ἐπικυρώσαντος τὰ δόξαντα τῷ
 δήμῳ. ἔτος δὲ ἦν ἐν ᾧ τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν ὁ
 δευτέρως ἐνιαυτὸς τῆς ἐβδόμης καὶ εἰκοστῆς Ὀλυμπιά-
 δος, ἦν ἐνίκᾳ στάδιον Εὐρυβάτης Ἀθηναῖος ἄρχοντας
 <Ἀθῆνῃσι> Λεωστράτου. οὗτος ἔργον ἀπάντων μεγα- 4
 15 λοπρεπέστατον ἀποδειξάμενος αὐτὸς εὐθύς ἅμα τῷ
 παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν ἅπαν τὸ θητικὸν τοῦ δήμου
 καὶ ἄπορον οἰκεῖον ἔσχεν. ἦν δὲ τοιούτῃ· χώραν εἶχον
 ἐξαίρετον οἱ πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς πολλὴν καὶ ἀγαθὴν,
 ἐξ ἧς ἀναιρούμενοι τὰς προσόδους ἰερά τε θεοὺς ἐπετέ- 20
 λουν καὶ τὰς εἰς τὸν ἴδιον βίον ἀφθόνοους εἶχον εὐ-
 πορίας, ἦν ἐκτήσατο μὲν Ῥωμύλος πολέμῳ τοὺς τότε
 κατασχόντας ἀφελόμενος, ἐκείνου δὲ ἄπαιδος ἀποθα-
 νόντος Πομπίλιος Νόμας ὁ μετ' ἐκείνον βασιλεύσας
 ἐκαρποῦτο· ἦν δὲ οὐκέτι δημοσία κτήσις, ἀλλὰ τῶν 25
 107 αἰεὶ βασιλέων κλήρος. ταύτην ὁ Τύλλος ἐπέτρψε τοῖς 5

8 ὀστίλιος AB 10 διενεχθεὶς A 15 Ἀθῆνῃσι addi-
 dit Kiessling | λεοστράτου B | πάντων O 16 μεγαλοπρεπέστα-
 τον B μεγαλοπρεπέστερον R | ἐπιδειξάμενος Bb 22 τότε del.
 Cobet Obs. p. 55 24 ἐκείνου A ἐκείνων Ba 26 τύλλιος Ba

μηδένα κληῖρον ἔχουσι Ῥωμαίων κατ' ἄνδρα διανε-
 μασθαι, τὴν πατρώαν αὐτῶ κτῆσιν ἀρκοῦσαν ἀπο-
 φαίνων εἰς τε τὰ ἱερὰ καὶ τὰς τοῦ βίου δαπάνας.
 ταύτῃ δὲ τῇ φιλανθρωπίᾳ τοὺς ἀπόρους τῶν πολιτῶν
 5 ἀνέλαβε παύσας λατρεύοντας ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις· ἵνα
 δὲ μηδὲ οἰκίας ἄμειρος εἴη τις προστετερίχισε τῇ πόλει
 τὸν καλούμενον Καλλιον λόφον, ἔνθα ὅσοι Ῥωμαίων
 ἦσαν ἀνέστιοι λαχόντες τοῦ χωρίου τὸ ἀρκοῦν κατε-
 σκευάσαντ' οἰκίας, καὶ αὐτὸς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ τὴν
 10 οἰκησιν εἶχεν. πολιτικὰ μὲν δὴ ταῦτα τοῦ ἀνδρὸς
 ἔργα παραδίδονται λόγον ἄξια·

II. πολεμικαὶ δὲ πράξεις πολλαὶ μὲν καὶ ἄλλαι
 μνημονεύονται, <μέγισται δὲ> περὶ ὧν ἔρχομαι λέξων
 τὴν ἀρχὴν ποιησάμενος ἀπὸ τοῦ πρὸς Ἀλβανούς πο-
 15 λέμουν. αἰτίος δὲ τοῦ διαστήναι τὰς πόλεις καὶ λῦσαι
 τὸ συγγενὲς ἀνὴρ Ἀλβανὸς ἐγένετο Κλοίλιος ὄνομα
 τῆς μεγίστης ἀρχῆς ἀξιωθεὶς, ὃς ἀχθόμενος ἐπὶ τοῖς⁴⁰⁸
 Ῥωμαίων ἀγαθοῖς καὶ κατέχειν τὸν φθόνον οὐ δυνά-
 μενος φύσει τε αὐθάδης καὶ ὑπομαργότερος ὢν ἐκ-
 2
 20 πολεμῶσα τὰς πόλεις ἔγνω πρὸς ἀλλήλας. οὐχ ὁρῶν
 δὲ ὅπως ἂν πείσειε τοὺς Ἀλβανούς στρατὸν αὐτῶ κατὰ
 Ῥωμαίων ἄγειν ἐπιτρέψαι μήτε δικαίως ἔχοντι προ-
 φάσεις μήτε ἀναγκαίως, μηχανᾶται δὴ τι τοιόνδε· τοῖς
 ἀπορωτάτοις Ἀλβανῶν καὶ θρασυτάτοις ἐφῆκε λη-

2 αὐτῶ B 7 κ(έ)λιον B κέλιον A | ὡς οἱ Ba 8 κατε-
 σκευάσαν O corr. Smit Obs. p. 8 10 εἶχε B ἔχειν A 11 πα-
 ραδίδονται B παραδίδονται R παραδέδοται (?) Sintenis Em.
 Dion. II p. 10 12 <μὲν> B τε R | τε καὶ καὶ καὶ Stephanus
 vel μεγάλα Sylburg et Portus 13 μέγισται δὲ add. Sinte-
 nis l. l. 16 κλοίλιος A κ(αί)λιος ἤ^{οὐκ} ιός B 17 ὡς Ba
 21 αὐτῶ B 23 δὴ τι Bb τι Ba δέ τι A 24 τῶν Ἀλβα-
 νῶν O praeter B

στεύειν τοὺς Ῥωμαίων ἀγροὺς ἄδειαν ὑπισχνούμενος
καὶ παρεσκεύασε πολλοὺς ἀκίνδυνα κέρδη διώκοντας,
αὖν οὐδὲ κωλυόμενοι ὑπὸ τοῦ δέους ἀποστήσεσθαι
109 ἔμελλον, ἐμπλήσαι πολέμου ληστρικοῦ τὴν ὁμορον.
τοῦτο δ' ἐπραττε κατὰ λογισμὸν οὐκ ἀπεικότα, ὥς τὸ ³
ἔργον ἐμαρτύρησε. Ῥωμαίους μὲν γὰρ οὐκ ἀνέξεσθαι ⁵
τὰς ἀρπαγὰς ὑπελάμβανεν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ὄπλα χωρή-
σειν, αὐτῷ δ' ἐξουσίαν ἔσεσθαι κατηγορεῖν αὐτῶν
πρὸς τὸν δῆμον ὥς ἀρχόντων πολέμου, Ἀλβανῶν δὲ
τοὺς πλείστους φθονοῦντας τοῖς ἀποίκους τῆς εὐτυ- 10
χίας δέξεσθαι τὰς διαβολὰς ἀσμένους καὶ τὸν κατ'
αὐτῶν πόλεμον ἐξοίσειν, ὅπερ καὶ συνέβη. ἀγόντων 4
γὰρ καὶ φερόντων ἀλλήλους τῶν κακουργοτάτων ἐξ
ἐκατέρας πόλεως καὶ στρατιᾶς ποτε Ῥωμαϊκῆς ἐμβα-
λούσης εἰς τὴν Ἀλβανῶν, ὑφ' ἧς πολλοὶ τῶν ληστῶν 15
οἱ μὲν ἀνῆρέθησαν, οἱ δὲ συνελήφθησαν, συγκαλέ-
σας τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν ὁ Κλοίλιος, ἐν ᾗ πολλὴν
ἐποίησατο τῶν Ῥωμαίων κατηγορίαν, τραυματίας τε
συχνοὺς ἐπιδεικνύμενος καὶ τοὺς προσήκοντας τοῖς
ἡρπασμένοις ἢ τεθνηκόσι παράγων καὶ πλείω τῶν 20
110 γεγονότων ἐπικαταψευδόμενος, πρεσβείαν πέμπειν
πρῶτον ἐψηφίσατο δίκας αἰτήσουσαν τῶν γεγονότων.
ἐὰν δὲ ἀγνωμονῶσι Ῥωμαῖοι τότε τὸν πόλεμον ἐπ'
αὐτοὺς ἐκφέρειν.

III. Ἀφικομένων δὲ τῶν πρεσβευτῶν εἰς Ῥώμην ²⁵
ὑποπτεύσας ὁ Τύλλος, ὅτι δίκας αἰτήσοντες ἦκοιεν,

3 ὥν οὐδὲ AB | ἀποστήσεσθαι Bb ἀποτήσεσθαι Ba ἀπο-
τίσεσθαι A 5 δὲ πράττει BaR 9 Ἀλβανῶν Reiske λαβῶν AB
11 δέξεσθαι O corr. Stephanus 14 ἐκατέρας Kiessling
ἐκάστης O | στρατιᾶς B στρατείας R 15 Ἀλβανῶν Grasberger
Phil. XXVIII p. 547 Ἀλβανὴν O 17 Κολίλιος AB

αὐτὸς τοῦτο ποιῆσαι πρότερος ἔγνω περιστῆσαι βου-
 λόμενος εἰς ἐκείνους τὴν αἰτίαν τοῦ λύειν τὰ πρὸς
 τὴν ἀποικίαν συγκείμενα. συνδῆται γὰρ ἦσαν ταῖς
 πόλεσιν ἐπὶ Ῥωμύλου γενόμεναι τὰ τε ἄλλα ἔχουσαι
 5 δίκαια καὶ ἵνα μηδετέρα πολέμου ἄρχῃ· ἡ δ' ἐγκα-
 λοῦσα ὅτι δὴ ποτε ἀδίκημα δίκας αἰτοῖ παρὰ τῆς
 ἀδικούσης, εἰ δὲ μὴ τυγχάνοι τότε τὸν ἐξ ἀνάγκης
 ἐπιφέρει πόλεμον, ὡς λελυμένων ἤδη τῶν σπονδῶν.
 2 φυλαττόμενος δὲ τὸ μὴ προτέρους αἰτηθέντας δίκας
 10 Ῥωμαίους ἀντειπεῖν, ἔπειτα ὑπαιτίους Ἀλβανοῖς γε-
 νέσθαι, προσέταξε τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν ἑαυτοῦ
 φίλων τοὺς Ἀλβανῶν πρέσβεις ξενίζειν ἀπάσῃ φιλο-
 φροσύνῃ καὶ κατέχειν ἐνδον παρ' ἑαυτοῖς· αὐτὸς δ'
 ἐν ἀσχολίαις εἶναι τισὶν ἀναγκαίοις σκηψάμενος διε-411
 3 κρούσατο τὴν πρόσοδον αὐτῶν. τῇ δ' ἔγγιστα νυκτὶ
 15 Ῥωμαίων ἄνδρας ἐπιφανεῖς ἐντειλάμενος αὐτοῖς ἃ
 χρὴ πράττειν ἀπέστειλεν εἰς Ἀλβαν ἅμα τοῖς εἰρη-
 νοδίκαις αἰτήσοντας ὑπὲρ ὧν ἡδίκηντο Ῥωμαῖοι δίκας
 παρ' Ἀλβανῶν λαβεῖν, οἳ πρὶν ἥλιον ἀνίσχειν δια-
 20 νύσαντες τὴν ὁδὸν πληθυνούσης τῆς ἐωθινῆς ἀγούρας
 ἐντυγχάνουσι τῷ Κλοιλίῳ κατ' ἀγορὰν ὄντι καὶ δι-
 εξιόντες ὅσα ἡδίκηντο Ῥωμαῖοι πρὸς Ἀλβανῶν ἡξίου-
 4 πράττειν τὰ συγκείμενα ταῖς πόλεσιν. ὁ δὲ Κλοί-
 λιος, ὡς Ἀλβανῶν προτέρων ἀπεσταλκῶτων εἰς Ῥώ-
 25 μην τοὺς αἰτήσοντας δίκας καὶ μηδὲ ἀποκρίσεως

3 συγκείμεναι ABa 5 post ἄρχῃ plenius distincti
 6 δίκας αἰ το. B δικάσεται R δίκας αἰτοῖ Bücheler 12 πάσῃ O
 14 τισὶν ἀναγκαίαις εἶναι B 19 ἀνίσχειν Bb ἀνασχεῖν BaR
 20 πληθυνούσης B πληθούσης R 21 κοιλίῳ O 22 πρὸς B
 παρ' A 23 κοίλιος BbR et sic semper 24 προτέρων
 Kiessling, Sintenis Em. Dion. II p. 3 πρότερον O

ἡξιωμένων, ἀπιέναι τοὺς Ῥωμαίους ἐκέλευσεν ὡς
 παραβεβηκότας τὰς ὁμολογίας καὶ προεῖπεν αὐτοῖς τὸν
 πόλεμον. ἀπαλλαττόμενος δὲ ὁ τῆς πρεσβείας ἡγε-
 μῶν τοῦτ' ἡξίωσεν ἀκοῦσαι παρ' αὐτοῦ μόνον, εἰ
 παραβαίνειν τὰς σπονδὰς ὁμολογεῖ τοὺς προτέρους
 αἰτηθέντας δίκας καὶ μηδὲν ὑπομείναντας ποιεῖν τῶν
 412 ὁσίων. ὁμολογήσαντος δὲ τοῦ Κλοιλίου Μαρτύρομαι 5
 τοῖνυν, ἔφη, τοὺς θεούς, οὓς ἐποιησάμεθα τῶν σπον-
 δῶν μάρτυρας, ὅτι Ῥωμαίοις οὐ τυχούσι τῶν δικαίων
 προτέροις ὅσιος ὁ κατὰ τῶν παραβάντων τὰς σπον- 10
 δὰς πόλεμος ἔσται, οἱ δὲ πεφευγότες τοῦτο τὸ δίκαιον
 ὑμεῖς ἔστε, ὥς αὐτὰ τὰ ἔργα δηλοῖ. πρότεροί τε γὰρ
 αἰτηθέντες τὸ δίκαιον οὐχ ὑπέσχετε καὶ πρότερον τὸν
 πόλεμον ἡμῖν προειρήκατε. τοιγάρτοι τοὺς ἀμνου-
 μένους ὑμᾶς προσδέχεσθε μετὰ τῶν ὅπλων οὐκ εἰς 15
 μακράν. ταῦτα παρὰ τῶν πρεσβευτῶν ἀφικομένων 6
 εἰς Ῥώμην ἀκούσας ὁ Τύλλος, τότε τοὺς Ἀλβανούς
 προσάγειν ἐκέλευσε καὶ περὶ ὧν ἤκουσι λέγειν. ἀπαγ-
 γειλάντων δ' αὐτῶν ὅσα προσέταξεν ὁ Κλοίλιος καὶ
 τὸν πόλεμον ἀπειλούντων εἰ μὴ τεύξονται τῆς δίκης, 20
 Ἐγὼ πρότερος ὑμῶν, ἔφη, τοῦτο πεποίηκα καὶ μηδὲν
 εὐρόμενος ὧν ἐκέλευον αἰ συνθῆκαι
 [φαίνονται παρ' ὑμῶν προτέρων αὐταὶ λελυμένοι τε
 καὶ μηδενὸς λόγου ἡξιωμένοι· ὅθεν δὴ] τὸν ἀναγ-
 413 καῖόν τε καὶ δίκαιον Ἀλβανοῖς παραγγέλλω πόλεμον. 25

III. Μετὰ δὲ τὰς προφάσεις ταύτας παρεσκευά-

1 τοὺς Ῥωμαίων O corr. Sylburg 10 προτέροις αἰτούσιν
 c. Bücheler 14 ἀμννομένους AB 22 uncis inclusa om. AB
 cum spatio hemiversus, def. Cobet Obs. p. 56 25 παραγ-
 γέλλω B ἀναγγέλλω A

ζοντο ἀμφοτέροι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, οὐ μόνον τὰς
 οἰκείας καθοπλίζοντες δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ τὰς παρὰ
 τῶν ὑπηκόων ἐπικαλούμενοι· ὥς δὲ πάντα ἦν αὐτοῖς
 εὐτρεπῇ συνήεσαν ὁμόσε καὶ καταστρατοπεδεύονται
 5 τετταράκοντα τῆς Ῥώμης σταδίου ἀποσχόντες· οἱ μὲν
 Ἀλβανοὶ περὶ τὰς καλουμένας Κλοιλίας τάφρους
 (φυλάττουσι γὰρ ἔτι τὴν τοῦ κατασκευάσαντος αὐτὰς
 ἐπίκλησιν) Ῥωμαῖοι δὲ ὀλίγον ἐνδοτέρῳ τὸν ἐπιτη-
 2 δειότατον εἰς στρατοπεδεῖαν τόπον ἐκλεξάμενοι. ἐπεὶ
 10 δὲ συνείδον ἀλλήλων ἀμφοτέροι τὰς δυνάμεις οὔτε
 πλήθει λειπομένας οὔτε ὀπλισμοῖς εὐτελεῖς οὔτε ταῖς
 ἄλλαις παρασκευαῖς οὔσας εὐκαταφρονήτους, τῆς μὲν
 ταχείας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα ὁρμῆς, ἣν κατ' ἀρχὰς εἶχον
 ὥς αὐτῇ ἐφόδῳ τρεψόμενοι τοὺς πολεμίους, ἀπέστη-
 15 σαν· φυλακῆς δὲ μᾶλλον ἢ προεπιχειρήσεως πρό-
 νοιαν ἐλάμβανον ὑψηλοτέρους ἐγείροντες τοὺς χάρα-
 κας, εἰσῆει τε αὐτῶν τοῖς χαριστάτοις λογισμὸς ὥς
 3 <οὗ> τὰ κράτιστα βουλευομένοις, καὶ κατάμεμψις τῶν
 3 ἐν τέλει. ἐλκομένου δὲ τοῦ χρόνου διὰ κενῆς (οὐδὲν
 20 γὰρ ὅ τι καὶ λόγου ἄξιον εἶτε καταδρομαῖς ψιλῶν ἢ
 συμπλοκαῖς ἱππέων ἐβλαπτον ἀλλήλους) ὁ τοῦ πολέ-
 μου δόξας αἴτιος γενονέναι Κλοίλιος ἀχθόμενος ἐπὶ
 τῇ ἀπράκτῳ καθέδρᾳ γνώμην ἔσχεν ἐξάγειν τὴν στρα-
 τιὰν καὶ προκαλεῖσθαι τοὺς πολεμίους εἰς μάχην, ἔαν

4 συνῆσαν B | ὁμόσε BaR ὁμόσε χωρεῖν Bb 7 κατα-
 σκευάζοντες ABa 12 οὔσαις Ba 17 χαριστάτοις εἰς τοὺς
 λογισμοὺς O corr. Sintenis Em. Dion. I p. 80 γ. τοῦ συγγενοῦς
 vel τῆς συγγενείας λογισμὸς c. Reiske τοὺς χαριστάτους — βου-
 λευομένους c. Cobet Mnem. IX p. 319 18 οὐ add. Sintenis
 l. l. | κατάμεμψις Bb Reiske καταμέμψις BaR 20 * ἦγε O
 Lapus qui vertit 'aut decursionibus' ἢ γε vel εἶτε legisse
 videtur, ἦν Reiske 21 ὁ δὲ τοῦ Bb 24 προ. καλεῖσθαι B

δὲ μὴ ὑπακούσωσι προσβάλλειν αὐτῶν πρὸς τὰ ἐρύ-
ματα. παρασκευασάμενος δὲ τὰ πρὸς τὸν ἀγῶνα καί, 4
εἰ δεήσει τειχομαχίας, ὅσα τῷ τοιούτῳ πρόσφορα
ἔργῳ μηχανησάμενος, ἐπεὶ νῦν ἐγένετο καθεύδων ἐν
415 τῇ στρατηγικῇ σκηνῇ παρούσης αὐτῷ τῆς εἰωθυίας 5
φυλακῆς περὶ τὸν ὄρθρον εὐρίσκεται νεκρός, οὔτε
σφαγῆς οὔτε ἀγχόνης οὔτε φαρμάκων οὔτε ἄλλης
βιαίου συμφορᾶς σημεῖον ἐπὶ τοῦ σώματος οὐδὲν ἔχων.

V. Παραδόξου δὲ τοῦ πάθους ὥσπερ εἰκὸς
ἅπασι φαινομένου καὶ ζητουμένης τῆς αἰτίας (οὐδὲ 10
γὰρ νόσον προηγησαμένην εἶχε τις αἰτιάσασθαι) οἱ
μὲν ἐπὶ τὴν θείαν πρόνοιαν ἀπάσας τὰς ἀνθρωπίνας
ἀναφέροντες τύχας κατὰ χόλον δαιμόνιον ἔλεγον
αὐτὸν ἀποθανεῖν, ὅτι πόλεμον ἐξέκαυσε τῇ μητρο-
πόλει πρὸς τὴν ἀπόκτισιν οὔτε δίκαιον οὔτε ἀναγ- 15
καῖον· οἱ δὲ χρηματισμὸν ἡγούμενοι τὸν πόλεμον
καὶ μεγάλων ἀπεστερηθῆναι νομίζοντες ὠφελειῶν εἰς
ἐπιβουλὴν καὶ φθόνον ἀνθρώπινον τὸ ἔργον μετέφε-
ρον αἰτιώμενοι τῶν ἀντιπολιτευομένων τινὰς ἀφανῆ
καὶ δυσεξέλεγκτα ἐξευρόντας φάρμακα διὰ τούτων τὸν 20
ἄνδρα ἀνηρηκέναι· οἱ δὲ ὑπὸ λύπης τε καὶ ἀμηχανίας 2
κρατούμενον ἐκουσίῳ χρήσασθαι τελευτῇ αὐτὸν ἔφα-
416 σαν, ἐπειδὴ πάντα χαλεπὰ καὶ ἄπορα συνέβαινε
αὐτῷ καὶ οὐδὲν ἐχώρει κατὰ νοῦν τῶν ἐν ἀρχαῖς,
ὅτε εἰς τὰ πράγματα εἰσῆι, προσδοκηθέντων· τοῖς δ' 25
ἐκτός οὖσι φιλίας τε καὶ ἔχθρας τῆς πρὸς τὸν στρατη-

10 οὔτε O οὐδὲ Reiske 11 τῆς αἰτίας|||ασθαι Ba
15 ἀπόκτησιν B 20 δυσεξέλεγκτα ABa | ἐξευρόντας B εὐρόν-
τας R 22 κρατούμενον del. Cobet Mnem. IX p. 319 def.
Kiessling Pr. Bas. p. 10, Tegge p. 84 not. 23 ἀπαντα O

γὸν καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ βελτίστου κρίνουνσι τὸ συμ-
 βεβηκὸς οὔτε ἡ θεία νέμεσις οὔτε ὁ τῶν ἀντιπολι-
 τευομένων φθόνος οὔθ' ἡ τῶν πραγμάτων ἀπόγνω-
 σις ἀνηρηκέναι τὸν ἄνδρα ἐδόκει, ἀλλ' ἡ τῆς φύσεως
 5 ἀνάγκη καὶ τὸ χρεῶν ὥς ἐκπεληρωκότα τὴν ὀφει-
 λομένην μοῖραν, ἧς ἅπασι τοῖς γινομένοις πέπρωται
 3 τυχεῖν. Κλοῖλιος μὲν δὴ πρὶν ἢ γενναῖον ἀποδείξα-
 σθαί τι τοιαύτης τελευτῆς ἔτυχεν, εἰς δὲ τὸν ἐκείνου
 τόπον ἀποδεύκνυται στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῶν
 10 ἐπὶ στρατοπέδου Μέττιος Φουφέττιος, ἀνὴρ οὔτε
 πολέμου ἡγεμὼν ἱκανὸς οὔτε εἰρήνης βέβαιος φύλαξ,
 ὃς οὐδενὸς ἤττον Ἀλβανῶν πρόθυμος ὦν κατ' ἀρχὰς
 διαστῆσαι τὰς πόλεις καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἀρχῆς μετὰ
 τὸν Κλοιλίου θάνατον ἀξιοθίεις, ἐπειδὴ τῆς ἡγεμο-
 15 νίας ἔτυχε καὶ ὅσα ἦν ἐν τοῖς πράγμασι δυσχερῇ καὶ
 ἄπορα συνειδεν, οὐκέτι διέμεινεν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς
 βουλευμασιν, ἀλλ' εἰς ἀναβολὰς καὶ διατριβὰς ἄγειν
 ἡξίου τὰ πράγματα ὁρῶν οὔτε τοὺς Ἀλβανούς ἀπαν-
 τας ὁμοίαν ἔχοντας ἔτι προθυμίαν πρὸς πόλεμον οὔτε
 20 τὰ σφάγια ὁπότε θύοιτο περὶ μάχης καλὰ γινόμενα·
 4 τελευτῶν δὲ καὶ εἰς καταλλαγὰς ἔγνω προκαλεῖσθαι
 τοὺς πολεμίους πρότερος ἐπικηρυκευσάμενος, μαθὼν
 τὸν ἐπικρεμάμενον ἔξωθεν Ἀλβανοῖς τε καὶ Ῥωμαίοις
 κινδυνεῖν, εἰ μὴ σπείσονται τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλε-
 25 μον, ἀφύλακτον ὄντα, ὃς ἐμελλεν ἀμφοτέρως ἀναρπά-
 σασθαι τὰς δυνάμεις. ἦν δὲ τοιόσδε·

6 ἧς] οἷς A | γεινομένοις A 7 ἀποδείξασθαι ABa ἐπι-
 δείξασθαι Bb 12 ἤττων Ba 24 σπείσονται c. Reiske
 25 ἄφνικτον c. Reiske | ἀναρπάσεσθαι Hertlein Hermes X p. 411
 Cobet Obs. p. 57

VI. Οὐεντανολ καὶ Φιδηναῖοι μεγάλας καὶ πολυανθρώπους ἔχοντες πόλεις ἐπὶ μὲν τῆς Ῥωμύλου βασιλείας εἰς πόλεμον ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας Ῥωμαίοις κατέστησαν, ἐν ᾧ πολλὰς ἀπολέσαντες δυνάμεις ἀμφοτέροι καὶ χώρας ἀποδασμῷ ξημιωθέντες 5 ὑπήκοοι τοῖς κεκρατηκόσιν ἡναγκάσθησαν γενέσθαι. 118 περὶ ὧν ἐν τῇ πρὸ ταύτης δεδηλωκα γραφῇ τὸ ἀκριβές· ἐπὶ δὲ τῆς Νόμα Πομπιλίου δυναστείας εἰρήνης ἀπολαύσαντες βεβαίον πολλὴν ἔσχον ἐπίδοσιν εἰς εὐανδρίαν τε καὶ πλοῦτον καὶ τὴν ἄλλην εὐδαιμονίαν. 10 τούτοις δὴ τοῖς ἀγαθοῖς ἐπαρθέντες ἔλευθερίας τε αὐτοῖς ὠρέγοντο καὶ φρόνημα ἐλάμβανον ὑψηλότερον παρασκευάζοντό τε ὥς οὐκέτι Ῥωμαίων ἀκροώμενοι. τέως μὲν οὖν ἄδηλος αὐτῶν ἡ διάνοια τῆς 2 ἀποστάσεως ἦν, ἐν δὲ τῷ πρὸς Ἀλβανούς ἐφανερώθη 15 πολέμῳ. ὥς γὰρ ἐκύνθοντο πανστρατιᾷ Ῥωμαίους ἐξεληλυθότας ἐπὶ τὸν πρὸς Ἀλβανούς ἀγῶνα, κράτιστον ὑπολαβόντες εἰληφέναι καιρὸν ἐπιθέσεως ἀπορρήτους ἐποιήσαντο διὰ τῶν θύνατωτάτων ἀνδρῶν συνωμοσίας ἅπαντας τοὺς ὀπλοφορεῖν δυναμένους εἰς 20 Φιδήνην συνελθεῖν κρύφα καὶ κατ' ὀλίγους ἰόντας, ὥς ἂν ἤκιστα γένοιτο τοῖς ἐπιβουλευομένοις καταφανεῖς· ἐκεῖ δ' ὑπομένοντας ἐκδέχεσθαι τὸν καιρὸν, 3 ὅτε αἱ Ῥωμαίων τε καὶ Ἀλβανῶν δυνάμεις ἐκλιποῦσαι τοὺς χάρακας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα προελεύσονται, (τοῦτον 25 δὲ φανερόν ποιεῖν αὐτοῖς ἔμελλον διὰ συμβόλων σκο-

1 φιδιναῖοι Ba φειδηναῖοι Bb 5 ἀποδασμῶν B ἀποδασμὸν Meineke 7 τὰκριβές? 10 εὐανδρίαν Ba 13 ἀκροσόμενοι c. Hertlein l. l., Cobet l. l. 17 ἐπεληλυθότας O corr. Reiske 20 πάντας O 21 φιδήνην Ba φειδήνην Bb | εἰσιόντας c. Kiessling 26 ποιεῖν αὐτοῖς B αὐτοῖς π. R

ποί τινες ἐν τοῖς ὄρεσι λοχῶντες) ὅταν δὲ ἀρθῇ τὰ
 σημεῖα λαβόντας <τὰ> ὅπλα χωρεῖν ἐπ' αὐτοὺς ἔδει
 πάντας κατὰ τάχος, (ἦν δὲ οὐ πολλή <ῆ> ἐπὶ τοὺς⁴¹⁹
 χάρακας ἀπὸ Φιδήνης φέρουσα ὁδός, ἀλλ' ὅσον ἡ
 5 δυσὶν ὥραις ἢ τρισὶν ἀνυσθῆναι τὸ μακρότατον) ἐπι-
 φανέντας δὲ τῷ ἀγῶνι τέλος ἤδη ἔχοντι ὥσπερ εἰκὸς
 μηδὲν ἡγεῖσθαι φίλιον, ἀλλ' ἐάν τε Ἀλβανοὶ νικῶσιν
 ἐάν τε Ῥωμαῖοι κτείνειν τοὺς κεκρατηκότας αὐτῶν.
 ταῦτα ἦν ἃ διέγνωστο πράττειν τοῖς προεσθηκόσι τῶν⁴
 10 πόλεων. εἰ μὲν οὖν θρασύτερον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα
 ὤρμησαν Ἀλβανοὶ Ῥωμαίων καταφρονήσαντες καὶ μιᾷ
 κρῖναι μάχῃ τὰ ὅλα διέγνωσαν, οὐθὲν ἂν τὸ κωλύον
 ἦν τὸν τε κατασκευασθέντα δόλον ἐπ' αὐτοῖς λελη-
 θέναι καὶ διεφθάρθαι τὰ στρατεύματα αὐτῶν ἀμφο-
 15 τερα· νῦν δὲ ἡ διατριβὴ τοῦ πολέμου παράδοξος
 ἅπασι γενομένη καὶ ὁ χρόνος ἐν ᾧ παρεσκευάζοντο
 πολὺς ἐφελκυσθεὶς διέχευεν αὐτῶν τὰ βουλευματα.
 τῶν γὰρ ἐκ τῆς συνωμοσίας τινές, εἴτε οἰκεῖα κέρδη
 περιβαλέσθαι ζητοῦντες εἴτε τοῖς κορυφαιοτάτοις τῶν
 20 σφετέρων καὶ τὸ ἔργον εἰσηγησαμένοις φθονοῦντες
 εἴτε μὴνυσιν ἐτέρων δεδιότες, ὅ τι πολλοῖς συνέβη
 παθεῖν ἐν ταῖς πολυανδρώποις καὶ χρονιζόμεναις
 συνωμοσίαις, εἴτε ὑπὸ θείας ἀναγκαζόμενοι γνώμης⁴²⁰
 οὐκ ἀξιούσης ἔργον ἀνόσιον εἰς εὐτυχὲς κατασκήψαι
 25 τέλος μηνυταὶ γίνονται τοῖς πολεμίοις τοῦ δόλου.

2 ὅπλα AB τὰ add. Cobet Obs. p. 58 | ἔδει del. Cobet l. 1.

3 ἡ add. Kiessling 4 φειδῆνης B 6 τῷ om. BaR 12 κω-
 λύν AB κωλύσον Reudler Tirot. p. 26 17 ἀφελκυσθεὶς
 corr. Reiske, παρελκυσθεὶς Cobet Obs. p. 58 22 χρονιζού-
 σαις c. Reiske 23 ὑπὸ θείας Cobet Mnem. IX p. 319 Sin-
 tenis Em. Dion. II p. 5 ὑπὸ θείαι O

VII. Ταῦτα δὴ μαθὼν ὁ Φουφέττιος ἔτι μᾶλλον ἔσπευσε ποιήσασθαι τὰς διαλύσεις, ὥς οὐδὲ αἰρέσεως ἔτι τοῦ μὴ ταῦτα πράττειν σφίσι καταλειπομένης. ἐγερόνει δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων ὑπὲρ τῆς συνωμοσίας ταύτης [ἡ] μήνυσις παρὰ τῶν ἐκ Φιδήνης 5 φίλων, ὧστ' οὐδ' αὐτὸς ἔτι διαμελλήσας δέχεται τὰς τοῦ Φουφεττίου προκλήσεις. ἐπεὶ δὲ συνήλθον εἰς τὸ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων χωρίον ἐπαγόμενοι συμβούλους ἑκάτεροι τοὺς φρονῆσαι τὰ δέοντα ἱκανούς, ἀσπασάμενοι πρῶτον ἀλλήλους ὥς πρότερον εἰώθε- 10 σαν καὶ φιλοφρονηθέντες τὰς ἐταιρικὰς τε καὶ συγγενικὰς φιλοφροσύνας διελέγοντο περὶ τῶν διαλύσεων. ἤρχετο δ' ὁ Ἀλβανὸς πρότερος τοιάδε λέγων· 2

121 Ἀναγκαῖον εἶναι μοι δοκεῖ τὰς αἰτίας πρῶτον ἐπι- δεῖξαι, δι' αἷς ἐγὼ πρῶτος ἡξίωσα περὶ καταλύσεως 15 τοῦ πολέμου διαλέγεσθαι, οὔτε μάχῃ κρατηθεὶς ὑφ' ὑμῶν οὔτ' ἐπισιτισμοὺς εἰσάγεσθαι κωλυόμενος οὔτε εἰς ἄλλην κατακεκλεισμένος ἀνάγκην οὐδεμίαν, ἵνα μὴ με ὑπολάβητε τῆς μὲν οἰκείας δυνάμεως ἀσθένειαν κατεγνωκότα, τὴν δὲ ὑμετέραν ἰσχὺν δυσκατα- 20 γώνιστον εἶναι νομίζοντα εὐπρεπῇ ζητεῖν ἀπαλλαγὴν τοῦ πολέμου. ἀφόρητοι γὰρ ἂν γένοισθε ὑπὸ βαρύντητος, εἰ τι πεισθείητε περὶ ἡμῶν τοιοῦτον, καὶ οὐδὲν ἂν τῶν μετρίων ὑπομείναιτε ποιεῖν, ὥς κρατοῦντες

3 ἐπὶ τοῦ O | ταῦτά c. Bücheler 5 ἡ del. Kiessling |
 φιδήνης A φιδήνης B 6 διαμελήσας B 10 ὥς φ. A <καὶ>
 φ. B 13 πρότερον O corr. Kiessling 14 ἐπιδείξαι τὰς
 αἰτίας πρῶτον O praeter B 15 πρότερος c. Reudler Tiroc.
 p. 28 17 οὔτε εἰς ἄλλην κατακεκλεισμένος om. ABa, add.
 Bmg 22 ὑπὸ βαρύντητος del. Reudler l. 1. 23 τοιοῦτο? |
 οὐδὲν B 24 ὑπομείν<η>τε B

3 ἤδη τῷ πολέμῳ. ἵνα δὴ μὴ τὰς ψευδεῖς αἰτίας εἰκά-
 ζητε περὶ τῆς ἐμῆς προαιρέσεως, δι' ἧς ἀξιῶ κατα-
 λύσασθαι τὸν πόλεμον, ἀκούσατε τὰς ἀληθεῖς· ἐγὼ
 στρατηγὸς ἀποδειχθεὶς ὑπὸ τῆς πατρίδος ἀντοκράτωρ
 5 ἅμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν ἐσκόπουν τίνες ἦσαν
 αἱ συνταράξασαι τὰς πόλεις ἡμῶν προφάσεις. ὁρῶν
 δὲ μικρὰς καὶ φαύλας καὶ οὐκ ἱκανὰς διελεῖν τοσαύ-⁴²²
 την φιλίαν καὶ συγγένειαν οὐ τὰ κράτιστα ἡγοῦμην
 4 οὔτε Ἀλβανούς οὔτε ὑμᾶς βουλευσασθαι. ἔτι δὲ μάλ-
 10 λον ἔγνων τοῦτο καὶ πολλὴν κατέγνων ἀμφοτέρων
 ἡμῶν μανίαν, ἐπειδὴ παρῆλθον ἐπὶ τὰ πράγματα καὶ
 πείραν ἐλάμβανον τῆς ἐκάστου προαιρέσεως. οὔτε
 γὰρ ἐν τοῖς ἰδίοις οὔτ' ἐν τοῖς κοινοῖς συλλόγοις
 ὁμονοοῦντας ὑπὲρ τοῦ πολέμου, πάντας Ἀλβανούς
 15 ἐώρων, μακροῦ δέ τινι τῶν ἐξ ἀνθρωπίνου λογισμοῦ
 καταλαμβανομένων χαλεπῶν τὰ δαιμόνια σημεῖα,
 ὅποτε χρησαίμην σφαγίοις περὶ μάχης, χαλεπώτερα
 γινόμενα πολλὴν δυσθυμίαν παρεῖχέ μοι καὶ ἀμη-
 5 χανίαν. ἐνθυμούμενος δὴ ταῦτα τῆς μὲν ἐπὶ τοῖς
 20 ἀγῶνας ὀρμῆς ἐπέσχον, ἀναβολὰς δὲ καὶ διατριβὰς⁴²³
 ἐποιούμην τοῦ πολέμου προτέρους ὑμᾶς οἰόμενος
 ἄρξειν τῶν περὶ φιλίας λόγων· καὶ ἔδει γε, ὦ Τύλλε,
 τοῦτο ποιεῖν ὑμᾶς ἀποίκους ὄντας ἡμῶν καὶ μὴ πε-
 ριμένειν ἕως ἢ μητροπόλις ἄρξῃ. ὅσης γὰρ ἀξιοῦσι
 25 τιμῆς τυγχάνειν οἱ πατέρες παρὰ τῶν ἐγγόνων, το-
 σαύτης οἱ κτίσαντες τὰς πόλεις παρὰ τῶν ἀποίκων.
 6 ἐν ᾧ δὲ ἡμεῖς ἐμέλλομεν καὶ παρετηροῦμεν ἀλλήλους,

1 μὴ οὖν Bb 11 ὑμῶν AB 15 δὲ τινι O δ' ἔτι c.
 Kiessling | ἐξ] ἐν A 24 ἄρξει Bb ἄρξῃ ABa 25 ἐγγόνων B
 ἐγγόνων R

πότεροι τῶν εὐγνωμόνων ἄρξουσιν λόγων, ἑτέρα τις
 ἡμᾶς ἀνάγκη κρείττων ἅπαντος ἀνθρωπίνου λογισμοῦ
 περιλαβοῦσα συνάγει· ἦν ἐγὼ πυθόμενος ἔτι λανθά-
 νουσιν ὑμᾶς οὐκέτ' ὥόμην δεῖν τῆς εὐπρεπείας τῶν
 διαλλαγῶν στοχάζεσθαι. δειναὶ γάρ, ὦ Τύλλε, μη-
 5 χαναὶ πλέκονται καθ' ἡμῶν καὶ δόλος ἄφηντος ἐρ-
 ραπται κατ' ἀμποτέρων, ὅς ἐμελλεν ἀκοντιλ καὶ δίχα
 πόνου πάντα συντρίψειν καὶ διαφθερεῖν ἡμῶν τὰ
 πράγματα πυρὸς ἢ ποταμοῦ δίκην ἐμπεσών. δημιουρ- 7
 γοὶ δὲ τῶν ἀνοσίων βουλευμάτων εἰσὶν οἱ δυνατῶ- 10
 ταιοὶ Φιδηναίων τε καὶ Οὐιεντανῶν συνελθόντες.
 124 ὅστις δὲ ὁ τῆς ἐπιβουλῆς αὐτῶν τρόπος ἦν καὶ πόθεν
 εἰς ἐμὲ ἢ τῶν ἀπορρήτων βουλευμάτων γνωστὸς ἐλή-
 λυθεν ἀκούσατε.

VIII. Ταῦτ' εἰπὼν δίδωσι τῶν παρόντων τινα 15
 ἀναγνῶναι τὰς ἐπιστολάς, ἃς αὐτῷ κεκομικῶς τις
 ἐτύγχανε παρὰ τῶν ἐν Φιδήνῃ ξένων καὶ τὸν κομί-
 σαντα αὐτὰς παρήγαγεν. ἀναγνωσθεῖσιν δὲ τῶν
 ἐπιστολῶν καὶ τοῦ ἀνδρὸς ἐξηγησαμένου πάντα ὅσα
 παρὰ τῶν ἐπιτιθεμένων αὐτὰς ἀπὸ στόματος ἤκουσεν 20
 ἐκπλήξεώς τε μεγάλης κατασχούσης τοὺς ἀκούοντας,
 οἷα εἰκὸς ἐπὶ τηλικούτῳ κακῷ παρ' ἐλπίδας ἀκου-
 σθέντι, μικρὸν ἐπισχὼν ὁ Φουφέτιος πάλιν ἔλεξεν·
 Ἀκηκόατε τὰς αἰτίας, ἄνδρες Ῥωμαῖοι, δι' ἃς ἐγὼ 2
 τέως <μὲν> ἀνεβαλλόμεν τοὺς πρὸς ὑμᾶς ἀγῶνας, νῦν 25

2 παντός O 4 δεῖ Ba 7 καὶ δίχα πόνου del. Meineke
 8 διαφθείρειν B 11 φειδηνάων B 13 εἰς ἐλήλυθεν A
 19 διηγησαμένου c. Cobet Nov. Lect. p. 290, Obs. p. 59 20 ἐπι-
 θέντων Cobet Obs. p. 59, ἐπιθεμένων Bücheler 23 μικρὸν B
 om. R 24 ἐγὼ τε O, ἐγωγε Sylburg, ἐγὼ τέως μὲν Reiske
 25 ἀνεβαλόμην A

δὲ καὶ τῶν περὶ φιλίας ἡξίωσα πρότερος ἄρχειν λόγων.
 ὑμεῖς δὲ τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη σκοπεῖσθε, πότερον οἴεσθε
 δεῖν περὶ βοιδίων καὶ προβατίων ἀρπαγῆς ἄσπειστον
 πόλεμον φυλάττειν πρὸς τοὺς κτίσαντας καὶ πατέρας,
 5 ἐν ᾧ καὶ κρατηθέντες ἀπολείσθε καὶ κρατήσαντες,
 ἢ διαλυσάμενοι τὴν πρὸς τοὺς συγγενεῖς ἐχθραν μεθ'
 ἡμῶν ἐπὶ τοὺς κοινούς ἐχθροὺς χωρεῖν, οἳ γε οὐ
 μόνον ἀπόστασιν ἐβούλευσαν ἀφ' ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ 425
 ἐπανάστασιν, οὔτε πεπονθότες οὐδὲν δεινὸν οὔτε
 10 μὴ πάθωσι δεδιότες, καὶ οὐδ' ἐκ τοῦ φανεροῦ ἐπέ-
 θεντο ἡμῖν, ὥς ὁ κοινὸς ἀξιοῖ τοῦ πολέμου νόμος,
 ἀλλ' ὑπὸ σκότους, ὥς ἂν ἦκιστα ὑπιδιοίτο τις αὐτῶν
 3 τὴν ἐπιβουλὴν καὶ φυλάττειτο. ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν ἐπὶ
 τοὺς ἀνισίους ἀνθρώπους ἰτέον ἡμῖν ἀπάσῃ σπουδῇ
 15 καταλυσάμενοις τὰ ἐχθρὰ (μανίας γὰρ θάτερα ἀξιοῦν)
 ὥς ἐργωκόσιν ὑμῖν καὶ ποιήσουσιν οὐδὲν δέομαι
 πλεῖω λέγειν καὶ παρακελεύεσθαι. ὃν δὲ τρόπον αἱ
 διαλύσεις καλαὶ καὶ συμφέρουσαι γένοιντ' ἂν ἀμφο-
 4 τέραις ταῖς πόλεσι (τοῦτο γὰρ ἴσως ποθεῖτε ἀκοῦσαι
 20 πάλαι) νῦν ἤδη πειράσομαι λέγειν. ἐγὼ νομίζω κρα-
 τίστας μὲν εἶναι διαλλαγὰς καὶ πρεπωδεστάτας συγ-
 γενεσί καὶ φίλοις πρὸς ἀλλήλους, ἐν αἷς οὐδὲν ἔστιν
 ἔγκοτον οὐδὲ μνησικακὸν ἀφέσεως ἅπανσι πρὸς ἅπαν-
 τας ὑπὲρ ὧν ἔδρασαν ἢ ἐπαθον ἀδόλου γινομένης, 426
 25 ἥττον δὲ τούτων εὐπρεπεῖς, ἐν αἷς τὸ μὲν πλήθος
 ἀπολύεται τῶν ἐγκλημάτων, οἳ δὲ ἀδικήσαντες ἀλ-

2 σκοπεῖ(τ)ε B 3 προβάτων O corr. Cobet Obs. p. 59
 προβατιδίων Reiske | ἄσπειστον A 7 κοινού Ba 9 δεινὸν
 οὐδὲν B 11 <ῆ>μῖν B 15 μανία Cobet Obs. p. 60 18 γέ-
 νοιτ' ABa 22 φίλους A 23 οὔτε AB οὐδὲ CDE 24 γενο-
 μένης CDE 25 ἥττον A

λήλους ἀναγκάζονται δίκας ὑπέχειν λόγῳ κρινόμενοι
καὶ νόμῳ. τούτων δὲ τῶν διαλλαγῶν ἐμοὶ μὲν δοκεῖ 5
χρῆναι τὰς εὐπρεπεστέρας καὶ μεγαλοψυχότερας ἡμᾶς
ἐλέσθαι καὶ γνώμην θέσθαι περὶ μηδενὸς ἡμᾶς ἀλ-
λήλοις μνησικακεῖν, σὺ δ' εἰ μὴ βούλει διαλλάτ- 6
τεσθαι τοῦτον τὸν τρόπον, ὃ Τύλλε, ἀλλὰ καὶ δι-
δόναι δίκας καὶ λαμβάνειν ἀξιοῖς τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις
παρ' ἀλλήλων, ἔτοιμοι καὶ ταῦτα ποιεῖν εἰσιν Ἀλ-
βανοὶ τὰ κοινὰ ἔχθῃ προκαταλυσάμενοι. εἰ δέ τινας
ἔχεις παρὰ ταύτας λέγειν ἑτέρας εἴτε καλλίους δια- 10
λαγὰς εἴτε δικαιότερας, οὐκ ἂν φθάνοις φέρων εἰς
μέσον καὶ πολλήν σοι χάριν εἶσομαι.

17 VIII. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Φουφεττίου παραλα-
βὼν τὸν λόγον ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔλεξε· Καὶ
ἡμεῖς, ὃ Φουφέττιε, βαρεῖαν ὑπελαμβάνομεν ἡμᾶς 15
καταλήψεσθαι συμφοράν, εἰ δι' αἵματος καὶ φόνων
ἀναγκασθείημεν κρῖναι τὸν συγγενῇ πόλεμον, καὶ
ὑπὸ τῶν ἱερῶν ὁπότε τὰ προπολέμια θύοιμεν ἐκω-
λυόμεθα ἄρχειν μάχης· τὰς τε ἀπορρήτους Φιδηναίων
καὶ Οὐιεντανῶν συνωμοσίας, αἷς ἐπ' ἀμφοτέροις ἡμῖν 20
συνώμοσαν, ὀλίγῳ πρότερον σοῦ πεπύσμεθα παρὰ
τῶν ἐκεῖθεν ξένων καὶ οὐκ ἀφύλακτοι πρὸς αὐτάς
ἔσμεν, ἀλλ' ὥς παθεῖν τε μηδὲν αὐτοὶ κακὸν κἀ-
κείνους τιμωρήσασθαι τῆς ἐπιβουλῆς ἀξίως παρε-
σκευάσμεθα, οὐχ ἥττον τε σοῦ καταλύσασθαι τὸν 25
πόλεμον ἀμαχητὶ μᾶλλον ἢ διὰ τῶν ὀπλῶν ἐβουλό-
μεθα. πρότεροι δὲ πρεσβεύεσθαι περὶ διαλλαγῶν 2

6 τοῦτον om. Ba 7 ταῖς del. Bücheler 14 ὁ ῥωμαῖλος
τῶν ῥ. B 19 φιδηναίων B 20 αἷς om. Ba

δὲ καὶ τῶν περὶ φιλίας ἡξίωσα πρότερος ἄρχειν λόγων.
 ὑμεῖς δὲ τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη σκοπεῖσθε, πότερον οἴεσθε
 δεῖν περὶ βοιδίων καὶ προβατίων ἀρπαγῆς ἄσπειστον
 πόλεμον φυλάττειν πρὸς τοὺς κτίσαντας καὶ πατέρας,
 5 ἐν ᾧ καὶ κρατηθέντες ἀπολείσθε καὶ κρατήσαντες,
 ἢ διαλυσάμενοι τὴν πρὸς τοὺς συγγενεῖς ἐχθραν μεθ'
 ἡμῶν ἐπὶ τοὺς κοινούς ἐχθροὺς χωρεῖν, οἳ γε οὐ
 μόνον ἀπόστασιν ἐβούλευσαν ἀφ' ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ 425
 ἐπανάστασιν, οὔτε πεπονθότες οὐδὲν δεινὸν οὔτε
 10 μὴ πάθωσι δεδιότες, καὶ οὐδ' ἐκ τοῦ φανεροῦ ἐπέ-
 θεντο ἡμῖν, ὥς ὁ κοινὸς ἀξιοῦ τοῦ πολέμου νόμος,
 ἀλλ' ὑπὸ σκότους, ὥς ἂν ἦμιστα ὑπιδιοιτό τις αὐτῶν
 3 τὴν ἐπιβουλὴν καὶ φυλάττειτο. ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν ἐπὶ
 τοὺς ἀνοσίους ἀνθρώπους ἰτέον ἡμῖν ἀπάσῃ σπουδῇ
 15 καταλυσάμενοις τὰ ἐχθρὰ (μανίας γὰρ θάτερα ἀξιοῦν)
 ὥς ἐργωκόσιν ὑμῖν καὶ ποιήσουσιν οὐδὲν δέομαι
 πλείω λέγειν καὶ παρακελεύεσθαι. ὃν δὲ τρόπον αἱ
 διαλύσεις καλαὶ καὶ συμφέρουσαι γένοιντ' ἂν ἀμφο-
 4 τέραις ταῖς πόλεσι (τοῦτο γὰρ ἴσως ποθεῖτε ἀκοῦσαι
 20 πάλαι) νῦν ἤδη πειράσομαι λέγειν. ἐγὼ νομίζω κρα-
 τίστας μὲν εἶναι διαλλαγὰς καὶ πρεπωδεστάτας συγ-
 γενεσί καὶ φίλοις πρὸς ἀλλήλους, ἐν αἷς οὐδὲν ἔστιν
 ἐγκοτον οὐδὲ μνησίκακον ἀφέσεως ἅπασι πρὸς ἅπαν-
 τας ὑπὲρ ὧν ἔδρασαν ἢ ἑπαθον ἀδόλου γινομένης, 426
 25 ἥττον δὲ τούτων εὐπρεπεῖς, ἐν αἷς τὸ μὲν πλήθος
 ἀπολύεται τῶν ἐγκλημάτων, οἳ δὲ ἀδικήσαντες ἀλ-

2 σκοπεῖ(τ)ε B 3 προβάτων O corr. Cobet Obs. p. 59
 προβατιδίων Reiske | ἄσπειστον A 7 κοινού Ba 9 δεινὸν
 οὐδὲν B 11 <ῆ>μῖν B 15 μανία Cobet Obs. p. 60 18 γέ-
 νοιτ' ABa 22 φίλους A 23 οὔτε AB οὐδὲ CDE 24 γενο-
 μένης CDE 25 ἥττον A

λήλους ἀναγκάζονται δίκας ὑπέχειν λόγῳ κρινόμενοι καὶ νόμῳ. τούτων δὲ τῶν διαλλαγῶν ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὅ χρῆναι τὰς εὐπρεπεστέρας καὶ μεγαλοψυχότερας ἡμᾶς ἐλέσθαι καὶ γνώμην θέσθαι περὶ μηδενὸς ἡμᾶς ἀλλήλοις μνησικακεῖν, σὺ δ' εἰ μὴ βούλει διαλλάτ-
 τεσθαι τοῦτον τὸν τρόπον, ὦ Τύλλε, ἀλλὰ καὶ δι-
 δόναι δίκας καὶ λαμβάνειν ἀξιοῖς τοὺς ἐν ταῖς αἰτίαις παρ' ἀλλήλων, ἔτοιμοι καὶ ταῦτα ποιεῖν εἰσιν Ἀλ-
 βανοὶ τὰ κοινὰ ἔχθη προκαταλυσάμενοι. εἰ δέ τινας ἔχεις παρὰ ταύτας λέγειν ἑτέρας εἴτε καλλίους διαλ-
 λαγὰς εἴτε δικαιότερας, οὐκ ἂν φθάνοις φέρων εἰς μέσον καὶ πολλήν σοι χάριν εἶσομαι.

427 VIII. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Φουφεντίου παραλα-
 βὼν τὸν λόγον ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔλεξε· Καὶ ἡμεῖς, ὦ Φουφέντιε, βαρεῖαν ὑπελαμβάνομεν ἡμᾶς
 καταλήψεσθαι συμφορὰν, εἰ δι' αἵματος καὶ φόνων
 ἀναγκασθείημεν κρῖναι τὸν συγγενῇ πόλεμον, καὶ
 ὑπὸ τῶν ἱερῶν ὁπότε τὰ προπολέμια θύοιμεν ἐκω-
 λυόμεθα ἄρχειν μάχης· τὰς τε ἀπορορήτους Φιδηναίων
 καὶ Οὐιεντανῶν συνωμοσίας, ἃς ἐπ' ἀμφοτέροις ἡμῖν
 συνώμοσαν, ὀλίγῳ πρότερον σοῦ πεπύσμεθα παρὰ
 τῶν ἐκεῖθεν ξένων καὶ οὐκ ἀφύλακτοι πρὸς αὐτὰς
 ἐσμεν, ἀλλ' ὥς παθεῖν τε μηδὲν αὐτοὶ κακὸν κἀ-
 κείνους τιμωρήσασθαι τῆς ἐπιβουλῆς ἀξίως παρε-
 σκευάσμεθα, οὐχ ἥττόν τε σοῦ καταλύσασθαι τὸν
 πόλεμον ἀμαχητὶ μᾶλλον ἢ διὰ τῶν ὅπλων ἐβουλό-
 μεθα. πρότεροι δὲ πρεσβεύεσθαι περὶ διαλλαγῶν 2

6 τοῦτον om. Ba 7 ταῖς del. Bücheler 14 ὁ ῥωμαῖλος
 τῶν ῥ. B 19 φιδηναίων B 20 ἃς om. Ba

οὐκ ἤξιούμεν, ἐπείπερ οὐδ' ἤρξαμεν αὐτοὶ πρότεροι
τοῦ πολέμου, ἄρξαντας δὲ ἡμυνάμεθα. ἀποτιθεμέ-
νων δὲ ὑμῶν τὰ ὅπλα δεχόμεθα τὰς προκλήσεις
ἄσμενοι καὶ περὶ διαλλαγῶν οὐδὲν ἀκριβολογούμεθα,⁴²⁸
⁵ ἀλλὰ τὰς κρατίστας τε καὶ μεγαλοψυχотάτας δεχό-
μεθα πᾶν ἀδίκημα καὶ πᾶν ἀμάρτημα τῆς Ἀλβανῶν
πόλεως ἀφιέντες, εἰ δὴ καὶ κοινὰ χρὴ καλεῖν πόλεως
ἀμαρτήματα, ὧν ὁ στρατηγὸς ὑμῶν Κλοίλιος αἴτιος
ἦν, ὃς ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἡμῶν οὐ μεμπτὰς τέτικε δι-
³
¹⁰ κας τοῖς θεοῖς. ἀφείσθω δὴ πᾶσα ἐγκλήματος ἰδίου
τε καὶ κοινοῦ πρόφασις καὶ μηδενὸς ἔτι μνήμη τῶν
παρεληλυθότων ἔστω κακῶν, ὥς καὶ σοί, (ᾧ) Φουφέτ-
τιε, δοκεῖ· ἀλλ' οὐκ ἀπόχρη τοῦτο μόνον ἡμᾶς σκο-
πεῖν, ὅπως ἂν τὴν παρούσαν ἐχθρὰν διαλυσάμεθα
¹⁵ πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' ὅπως μὴδ' αὐθὺς ποτε πολεμή-
σομεν ἔτι δεῖ παρασκευάσασθαι· οὐ γὰρ ἀναβολὰς
ποιησόμενοι τῶν κακῶν συνεληλύθαμεν, ἀλλ' ἀπαλ-
λαγὰς. τίς οὖν ἡ βεβαία τοῦ πολέμου κατάλυσις ἔσται
²⁰ τε καὶ εἰς τὸν αἰὲ χρόνον ἐσόμεθα φίλοι, σὺ μὲν
παρέλιπες, ᾧ Φουφέττιε, ἐγὼ δ' ἔτι καὶ τοῦτο προσ-
⁴ θεῖναι πειράσομαι. εἰ παύσαιντο μὲν Ἀλβανοὶ φθο-
νοῦντες Ῥωμαίοις ἐφ' οἷς ἔχουσιν ἀγαθοῖς, οὐκ ἄνευ⁴²⁹
μεγάλων κινδύνων καὶ πόνων πολλῶν ἀντὰ κτησά-
²⁵ μενοι, (οὐδὲν γοῦν πεπονθότες ὑφ' ἡμῶν οὔτε μεῖ-
ζον οὔτε ἔλαττον κακὸν διὰ τοῦτο μισεῖτε ἡμᾶς, ὅτι

3 ὑμῖν Ba 8 Κλοίλιος μόνος c. Cobet Obs. p. 60 12 ᾧ
addidit Kiessling 15 ὅπως — πολεμήσομεν Hertlein Hermes X
p. 411 Cobet Obs. p. 60 ὅπως γε — πολεμήσομεν Kiessling
ᾧστε — πολεμήσομεν O 21 ἐγὼ δέ τι καὶ A 24 πολλῶν
om. A 26 μισεῖν τε Bb

δοκοῦμεν ἄμεινον ὑμῶν πράττειν) παύσαιντο δὲ Ῥωμαῖοι δι' ὑποψίας ἔχοντες Ἀλβανούς ὡς ἐπιβουλευόντας αἰεὶ σφισι καὶ φυλαττόμενοι καθάπερ ἐχθρούς· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο βεβαίως φίλος τῷ μισοῦντι οὐδεὶς. πῶς οὖν γενήσεται τούτων ἐκότερον; οὐκ ἂν γρά-⁵ψωμεν αὐτὰ ἐν ταῖς ὁμολογίαις οὐδ' ἂν ὁμόσωμεν ἀμφοτέροι κατ' ἱερῶν, (μικραὶ γὰρ αὐταὶ γε αἱ φυλακαὶ καὶ ἀσθενεῖς) ἀλλ' ἂν κοινὰς ἡγησώμεθα τὰς ἀλλήλων τύχας. ἔν γὰρ ἐστὶ μόνον, ᾧ Φουφέττιε, λύπης ἀνθρωπίνης ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς γινομένης¹⁰ ἄκος, τὸ μηκέτι τοὺς φθονοῦντας ἀλλότρια τὰ τῶν φθονουμένων ἀγαθὰ ἡγεῖσθαι. ἵνα δὲ τοῦτο γένη-⁶ται, Ῥωμαίους μὲν οἶμαι δεῖν εἰς τὸ κοινὸν Ἀλβανοὺς θεῖναι πάντα ὅσα τε νῦν ἔχουσι καὶ αὐθις ἔξουσιν ἀγαθὰ, Ἀλβανούς δὲ ἀγαπητῶς τὰ διδόμενα δέχεσθαι¹⁵ 130 καὶ γενέσθαι μάλιστα <μὲν> ἅπαντας ὑμᾶς, εἰ δὲ μὴ γε τοὺς πλείστους τε καὶ ἀρίστους ὑμῶν τῆς Ῥωμαίων πόλεως οἰκήτορας. οὐ γὰρ δὴ Σαβίνοις μὲν καὶ Τυρρηνοῖς καλῶς εἶχεν ἐκλιποῦσι τὰς ἑαυτῶν πόλεις μεταθέσθαι τοὺς βίους ὡς ἡμᾶς, ὑμῖν δὲ ἄρα²⁰ τοῖς συγγενεστάτοις τὸ αὐτὸ τοῦτο γενόμενον οὐχ ἔξει καλῶς; εἰ δ' οὐκ ἀξιώσετε μίαν οἰκῆν πόλιν τὴν ἡμετέραν μεγάλην τε οὖσαν ἤδη καὶ ἔτι μᾶλλον ἐσομένην, ἀλλὰ φιλοχωρήσετε τοῖς πατρῷοις ἐφρεστίοις, ἐκεῖνὸ γέ τοι ποιήσατε· βουλευτήριον ἔν ἀποδεξάτε,²⁵ ὃ τὰ συμφέροντα ὑπερῷ ἐκατέρας βουλευῆσει πόλεως,

4 βεβαίως B βέβαιος R | ἀπιστοῦντι c. Bücheler 9 μόνον om. A 11 τὰ om. A 13 μὲν B om. R 16 μὲν add. Meineke, Cobet Obs. p. 60 22 signum interrogationis Smit Obs. p. 9 posuit 24 ἐν τοῖς π. c. Stephanus

καὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀπόδοτε μὲν τῇ κρείττονι πόλει
καὶ πλείονα δυναμένη ποιεῖν ἀγαθὰ τὴν ἥττονα. ἐγὼ
μὲν δὴ ταῦτ' ἀξιῶ καὶ τούτων γενομένων τόθ'
ἡγούμεναι βεβαίως ἡμᾶς ἔσεσθαι φίλους, δύο δὲ πό-
5 λεις οἰκοῦντας ἰσοκορύφους ὥσπερ νῦν οὐδέποτε
ὁμονοήσιν.

Χ. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Φουφέντιος χρόνον εἰς⁴³¹
βουλὴν ἤτήσατο, καὶ μεταστὰς ἐκ τοῦ συλλόγου μετὰ
τῶν παρόντων Ἀλβανῶν εἰ χρή δέχεσθαι τὰς αἰρέ-
10 σεις ἐσκόπει. ὥς δὲ τὰς ἀπάντων γνώμας ἔλαβεν,
ἐπιστρέψας αὐτοῖς εἰς τὸν σύλλογον ἔλεξεν· Ἡμῖν
μὲν, ὦ Τύλλε, τὴν μὲν πατρίδα καταλιπεῖν οὐ δοκεῖ
οὐδ' ἐξερημοῦν ἱερὰ πατρῷα καὶ προγονικὰς ἐστίας
καὶ τόπον, ὃν ἐγγὺς ἐτῶν πεντακοσίων οἱ πατέρες
15 ἡμῶν κατέσχον, καὶ ταῦτα μὴ πολέμου κατελιφότες
ἡμᾶς μὴδ' ἄλλης θεοπέμπτου συμφορᾶς μηδεμιᾶς.
ἐν δὲ καταστήσασθαι βουλευτήριον καὶ μίαν εἶναι
2 τὴν ἄρχουσαν τῆς ἐτέρας πόλιν οὐκ ἀπαρέσκει. γρά-
φεισθω δὴ καὶ τοῦτο τὸ μέρος ἐν ταῖς συνθήκαις, εἰ
20 δοκεῖ, καὶ πᾶσα ἀναιρεῖσθω πολέμου πρόφασις. ὥς
δὲ συνέβησαν ἐπὶ τούτοις, περὶ τῆς μελλούσης τὴν
ἡγεμονίαν παραλήψεσθαι πόλεως διεφέροντο, καὶ
πολλοὶ ἐλέχθησαν εἰς τοῦτο λόγοι παρ' ἀμφοτέρων
δικαιοῦντος ἑκατέρου τὴν αὐτοῦ πόλιν ἄρχειν τῆς
25 ἐτέρας. ὁ μὲν οὖν Ἀλβανὸς τοιαῦτα προέσχετο δι-
3 καια· Ἡμεῖς, ὦ Τύλλε, καὶ τῆς μὲν ἄλλης ἄρχειν⁴³²
ἀξιοί ἐσμεν Ἰταλίας, ὅτι ἔθνος Ἑλληνικὸν καὶ μέ-

11 εἰς B om. A 13 ἐξ ἐρήμον A | <ἐς>τίας AB 14 ὃν
om. ABa 19 δὴ AB 20 ἀν<αι>ρεῖσθω B ἀνηρήσθω A
25 προ<ι>σχετο B προείχετο A 26 καὶ del. Cobet Obs. p. 61

γιστον τῶν κατοικούντων τήνδε τὴν γῆν ἐθνῶν παρ-
 εχόμεθα, τοῦ δὲ Λατίνων ἐθνους, εἰ καὶ μηδενὸς
 τῶν ἄλλων [ἐθνῶν], ἡγεῖσθαι δικαιούμεν οὐκ ἄτερ
 αἰτίας, ἀλλὰ κατὰ τὸν κοινὸν ἀνθρώπων νόμον, ὃν
 ἡ φύσις ἐδωκεν ἅπασι, τῶν ἐκγόνων ἄρχειν τοὺς 5
 προγόνους. ὑπὲρ ἀπάσας δὲ τὰς ἄλλας ἀποικίας, αἷς
 μέχρι τοῦ παρόντος οὐδὲν ἐγκαλοῦμεν, τῆς ὑμετέρας
 οἰόμεθα δεῖν πόλεως ἄρχειν οὐ πρὸ πολλοῦ τὴν
 ἀποικίαν εἰς αὐτὴν ἀπεσταλκότες, ὥστε ἐξίτηλον εἶναι
 ἥδη τὸ ἀφ' ἡμῶν γένος ὑπὸ χρόνου παλαιωθέν, 10
 ἀλλὰ τῇ τρίτῃ πρὸ ταύτης γενεᾷ. ἐὰν δὲ ἀναστρέ-
 ψασα τὰς ἀνθρωπίνας δικαιώσεις ἡ φύσις τὰ νέα
 τάξῃ τῶν πρεσβυτέρων ἄρχειν καὶ τὰ ἐκγονα τῶν
 προγόνων, τότε καὶ ἡμεῖς ἀνεξόμεθα τὴν μητροπόλιν
 ὑπὸ τῆς ἀποικίας ἀρχομένην, πρότερον δὲ οὐ. ⁴/₁₅ ἐν
 μὲν δὴ τοῦτο τὸ δικαίωμα παρεχόμενοι τῆς ἀρχῆς
 133 οὐκ ἂν ἀποσταίημεν ὑμῖν ἐκόντες ἕτερον δὲ τοιόνδε·
 δέξασθε δὲ αὐτὸ μὴ ὥς ἐπὶ διαβολῇ καὶ ὀνειδισμῷ
 τῷ ὑμετέρῳ λεγόμενον, ἀλλὰ τοῦ ἀναγκαίου ἕνεκα·
 ὅτι τὸ μὲν Ἀλβανῶν γένος οἶον ἦν ἐπὶ τῶν κτισάν- 20
 των τὴν πόλιν, τοιοῦτον ἔως τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων
 διαμένει, καὶ οὐκ ἂν ἔχοι τις ἐπιδειξαι φῦλον ἀν-
 θρώπων οὐδὲν ἔξω τοῦ Ἑλληνικοῦ τε καὶ τοῦ Λατί-
 νων, ᾧ τῆς πολιτείας μεταδεδώκαμεν· ὑμεῖς δὲ τὴν

1 παρεχόμενοι O corr. Sintenis Em. Dion. I p. 18
 2 <εἰ καὶ> μηδενὸς Bb εἰ μηδὲν δ ABa 3 ἐθνῶν del.
 Reudler Tiroc. p. 29 5 ἅπασα A 6 *πάσας O 10 παλαιω-
 θέν del. Cobet Mnem. IX p. 319, Obs. p. 61 11 πρὸ ταύτης
 γενεᾷ B γ. πρὸ τ. R 12 ἡ om. A 14 ἀνεξόμεθα ABa
 <δ>εξόμεθα Bb 16 τὸ om. B 20 ἦν om. BaR 23 τῶν
 λατίνων B

ποί τινες ἐν τοῖς ὄρεσι λοχῶντες) ὅταν δὲ ἀρθῇ τὰ
 σημεῖα λαβόντας <τὰ> ὅπλα χωρεῖν ἐπ' αὐτοὺς ἔδει
 πάντας κατὰ τάχος, (ἦν δὲ οὐ πολλή <ῆ> ἐπὶ τοὺς⁴¹⁹
 χάρακας ἀπὸ Φιδήνης φέρουσα ὁδός, ἀλλ' ὅσον ἢ
 5 δυσὶν ὥραις ἢ τρισὶν ἀνυσθῆναι τὸ μακρότατον) ἐπι-
 φανέντας δὲ τῷ ἀγῶνι τέλος ἤδη ἔχοντι ὥσπερ εἰκὸς
 μηδὲν ἡγεῖσθαι φίλιον, ἀλλ' ἐάν τε Ἀλβανοὶ νικῶσιν
 ἐάν τε Ῥωμαῖοι κτείνειν τοὺς κεκρατηκότας αὐτῶν.
 ταῦτα ἦν ἃ διέγνωστο πράττειν τοῖς προεστηκόσι τῶν
 4 πόλεων. εἰ μὲν οὖν θρασύτερον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα
 10 ὤρμησαν Ἀλβανοὶ Ῥωμαίων καταφρονήσαντες καὶ μιᾷ
 κρῖναι μάχῃ τὰ ὅλα διέγνωσαν, οὐθὲν ἂν τὸ κωλύον
 ἦν τὸν τε κατασκευασθέντα δόλον ἐπ' αὐτοῖς λελη-
 θέναι καὶ διεφθάρθαι τὰ στρατεύματα αὐτῶν ἀμφο-
 15 τερα· νῦν δὲ ἡ διατριβὴ τοῦ πολέμου παράδοξος
 ἅπασι γενομένη καὶ ὁ χρόνος ἐν ᾧ παρεσκευάζοντο
 πολὺς ἐφελκυσθεὶς διέχεεν αὐτῶν τὰ βουλευματα.
 τῶν γὰρ ἐκ τῆς συνωμοσίας τινές, εἴτε οἰκεῖα κέρδη
 περιβαλέσθαι ζητοῦντες εἴτε τοῖς κορυφαιοτάτοις τῶν
 20 σφετέρων καὶ τὸ ἔργον εἰσηγησαμένοις φθονοῦντες
 εἴτε μήνυσιν ἐτέρων δεδιότες, ὅ τι πολλοῖς συνέβη
 παθεῖν ἐν ταῖς πολυανθρώποις καὶ χρονιζομέναις
 συνωμοσίαις, εἴτε ὑπὸ θείας ἀναγκαζόμενοι γνώμης⁴²⁰
 οὐκ ἀξιούσης ἔργον ἀνόσιον εἰς εὐτυχὲς κατασκήψαι
 25 τέλος μηνυταὶ γίνονται τοῖς πολεμίοις τοῦ δόλου.

2 ὅπλα AB τὰ add. Cobet Obs. p. 58 | ἔδει del. Cobet l. l.

3 ἢ add. Kiessling 4 φειδῆνης B 6 τῷ om. BaR 12 κω-
 λῶν AB κωλύσον Reudler Tirot. p. 26 17 ἀφελκυσθεὶς
 corr. Reiske, παρελκυσθεὶς Cobet Obs. p. 58 22 χρονιζού-
 σαις c. Reiske 23 ὑπὸ θείας Cobet Mnem. IX p. 319 Sin-
 tenis Em. Dion. II p. 5 ὑπὸ θέσει O

VII. Ταῦτα δὴ μαθὼν ὁ Φουφέττιος ἔτι μᾶλλον
 ἔσπευσε ποιήσασθαι τὰς διαλύσεις, ὥς οὐδὲ αἰρέσεως
 ἔτι τοῦ μὴ ταῦτα πράττειν σφίσι καταλειπομένης.
 ἐγεγόνει δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων ὑπὲρ τῆς
 συνωμοσίας ταύτης [ἡ] μὴνυσις παρὰ τῶν ἐκ Φιδήνης 5
 φίλων, ὥστ' οὐδ' αὐτὸς ἔτι διαμελλήσας δέχεται τὰς
 τοῦ Φουφετίου προκλήσεις. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον εἰς
 τὸ μεταξὺ τῶν στρατοπέδων χωρίον ἐπαρόμενοι συμ-
 βούλους ἑκάτεροι τοὺς φρονῆσαι τὰ δέοντα ἱκανούς,
 ἀσπασάμενοι πρῶτον ἀλλήλους ὥς πρότερον εἰώθε- 10
 σαν καὶ φιλοφρονηθέντες τὰς ἐταιρικὰς τε καὶ συγ-
 γενικὰς φιλοφροσύνας διελέγοντο περὶ τῶν διαλύ-
 σεων. ἤρχετο δ' ὁ Ἀλβανὸς πρότερος τοιαύδε λέγων· 2
 21' Ἀναγκαῖον εἶναι μοι δοκεῖ τὰς αἰτίας πρῶτον ἐπι-
 δεῖξαι, δι' αἷς ἐγὼ πρῶτος ἡξίωσα περὶ καταλύσεως 15
 τοῦ πολέμου διαλέγεσθαι, οὔτε μάχῃ κρατηθεὶς ὑπ'
 ὑμῶν οὔτ' ἐπισιτισμοὺς εἰσάγεσθαι κωλυόμενος οὔτε
 εἰς ἄλλην κατακεκλεισμένος ἀνάγκην οὐδεμίαν, ἵνα
 μὴ με ὑπολάβητε τῆς μὲν οἰκείας δυνάμεως ἀσθέ-
 νειαν κατεγνωκότα, τὴν δὲ ὑμετέραν ἰσχὺν δυσκατα- 20
 γώνιστον εἶναι νομίζοντα εὐπρεπῇ ζητεῖν ἀπαλλαγὴν
 τοῦ πολέμου. ἀφόρητοι γὰρ ἂν γένοισθε ὑπὸ βαρύ-
 τητος, εἴ τι πεισθίητε περὶ ἡμῶν τοιοῦτον, καὶ οὐθὲν
 ἂν τῶν μετρίων ὑπομείνατε ποιεῖν, ὥς κρατοῦντες

3 ἐπὶ τοῦ O | ταῦτα c. Bücheler 5 ἡ del. Kiessling |
 φιδηνῆς A φιδήνης B 6 διαμελλήσας B 10 ὥς φ. A <καί>
 φ. B 13 πρότερον O corr. Kiessling 14 ἐπιδείξει τὰς
 αἰτίας πρῶτον O praeter B 15 πρότερος c. Reudler Tiroc.
 p. 28 17 οὔτε εἰς ἄλλην κατακεκλεισμένος om. ABa, add.
 Bmg 22 ὑπὸ βαρύτητος del. Reudler l. l. 23 τοιοῦτο? |
 οὐδὲν B 24 ὑπομείν(η)τε B

τὴν ἐν τῷ πολεμεῖν ἰσχὺν καὶ τὴν ἐν τῷ βουλευέσθαι
 φρόνησιν, ἃ περὶ ἡμᾶς ἐστὶν ἀμφοτέρω· καὶ ὅτι οὐ
 κενὸς ὁ κόμπος ἢ παντὸς λόγου κρείττων πείρα ἡμῖν
 μαρτυρεῖ. τοσαύτην γοῦν μεγέθει καὶ δυνάμει πόλιν
 5 οὐχ οἷόν τε ἦν γενέσθαι τρίτῃ γενεᾷ μετὰ τὸν οἰ-
 κισμόν, εἰ μὴ τό τε ἀνδρείον ἐπερίττευσεν αὐτῇ καὶ
 τὸ φρόνιμον. ἱκανὰ δὲ τεκμηριῶσαι τὸ κράτος αὐ-
 τῆς πολλὰ πόλεις ἐκ τοῦ Λατίνων οὔσαι γένους καὶ
 τὴν κτίσιν ἀφ' ὑμῶν ἔχουσαι, αἱ τὴν ὑμετέραν
 10 ὑπεριδοῦσαι πόλιν ἡμῖν προσκεχωρήκασιν καὶ ὑπὸ
 Ῥωμαίων ἄρχεσθαι μᾶλλον ἀξιοῦσιν ἢ ὑπ' Ἀλβανῶν,
 ὥς ἡμῶν μὲν ἀμφοτέρω ἱκανῶν ὄντων τοὺς τε φίλους
 εὖ ποιεῖν καὶ τοὺς ἐχθροὺς κακῶς, ὑμῶν δ' οὐδέ-
 10 τερα. πολλὰ εἶχον ἔτι καὶ ἰσχυρά, ὧ Φουφέτιε,
 15 πρὸς τὰς δικαιώσεις, αἷς σὺ παρέσχον, λέγειν· μά-
 ταιον δὲ ὁρῶν τὸν λόγον καὶ ἐν ἰσφ' τὰ πολλὰ τοῖς
 ὀλίγοις λεχθησόμενα πρὸς ἀντιπάλους ὄντας ὑμᾶς
 τοῦ δικαίου κριτὰς παύομαι λέγων. ἔνα δὲ ὑπολαμ- 440
 βάνων κράτιστον εἶναι καὶ μόνον ἡμῶν τὰ νείκη δύ-
 20 νασθαι διακρίναι τρόπον, ᾧ πολλοὶ βάρβαροι τε καὶ
 Ἕλληνες εἰς ἔχθρην καταστάντες οἱ μὲν ὑπὲρ ἡγεμο-
 νίας, οἱ δὲ ὑπὲρ ἀμφισβητησίμου γῆς ἐχρήσαντο, τοῦ-
 11 τον εἰπὼν ἔτι παύσομαι· εἰ ποιησάμεθα μέρος τι
 τῆς ἐαυτῶν στρατιᾶς ἐκάτεροι τὸν ἀγῶνα εἰς ὀλιγο-
 25 στόν τι πλῆθος ἀνδρῶν συναγαγόντες τὴν τοῦ πολέ-

11 * ὑπὸ O 14 πόλλ' ἄν Cobet Mnem. IX p. 320
 16 τοῖς ὀλίγοις Stephanus τοῖς σοῖς λόγοις O 17 ἐλεγχθησόμενα AB, corr. Reiske 18 τοῦ δικαίου B τοὺς δικαίους R
 οὐ δικαίους Sylburg | ἔνα O δν Bücheler | ὑπολαμβάνων Cobet
 Obs. p. 32 ὑπολαμβάνω O 23 ἐπὶ μέρος c. Reiske 24 ὀλι-
 γοστόν τι B ὀλίγιστόν τι R

μου τύχην· ἐξ ὁποτέρας δ' ἂν πόλεως οἱ κρατήσαν-
τες τῶν ἀντιπάλων γένωνται, ταύτη συγχωρησάμεν
ἄρχειν τῆς ἐτέρας. ὁπόσα γὰρ μὴ διαιρεῖται ὑπὸ λό-
γου, ταῦτα ὑπὸ τῶν ὄπλων κρίνεται.

ΧΙΙ. Τὰ μὲν δὴ λεχθέντα περὶ τῆς ἡγεμονίας ⁵
τῶν πόλεων δικαιώματα ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν στρα-
τηγῶν τοιαύδε ἦν· τέλος δὲ τοῖς λόγοις αὐτῶν ἡκο-
λούθησεν οἶον ὁ Ῥωμαῖος ὑπετίθετο. οἱ γὰρ ἐν τῷ
141 συλλόγῳ παρόντες Ἀλβανῶν τε καὶ Ῥωμαίων ταχεῖαν
ἀπαλλαγὴν τοῦ πολέμου ποιήσασθαι ζητοῦντες ὅπλοις ¹⁰
τὸ νεῖκος ἔγνωσαν διελεῖν. συγχωρηθέντος δὲ καὶ
τούτου περὶ τοῦ πλήθους τῶν ἀγωνιουμένων ζήτησις
ἐγίνετο οὐ τὴν αὐτὴν ἑκατέρου τῶν στρατηγῶν διά-
νοιαν ἀποδεικνυμένου. Τύλλος μὲν γὰρ ἐβούλετο ἐν ²
ἐλαχίστοις σώμασι γενέσθαι τὴν τοῦ πολέμου κρι- ¹⁵
σιν ἐνὸς Ἀλβανοῦ τοῦ λαμπροτάτου πρὸς ἓνα Ῥω-
μαῖον τὸν ἄριστον μονομαχήσοντος καὶ πρόθυμος ἦν
αὐτὸς ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἀγωνίσασθαι προ-
καλούμενος εἰς τὴν ὁμοίαν φιλοτιμίαν τὸν Ἀλβανόν,
καλοὺς ἀποφαίνων τοῖς ἀνειληφόσι τὰς τῶν στρατο- ²⁰
πέδων ἡγεμονίας τοὺς ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας
ἀγῶνας, οὐ μόνον ἐὰν νικήσωσιν ἀγαθοὺς ἄνδρας,
ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ κρατηθῶσιν ὑπ' ἀγαθῶν, καὶ διεξιῶν
ὅσοι στρατηγοὶ καὶ βασιλεῖς τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς προ-
κινδυνεύσαι τῶν κοινῶν παρῆσχον δεινὸν ἡγούμενοι ²⁵
τῶν μὲν τιμῶν πλέον αὐτοὶ φέρεσθαι, τῶν δὲ πό-
νων ἕλαττον. ὁ δὲ Ἀλβανὸς τὸ μὲν ὀλίγοις σώμασι ³

2 ταύτη. B ταύτης A 14 ἀποδεικνυμέν(ου) B ἀπο-
δεικνυμένων R | ἐν B om. R 16 Ῥωμαίων BaR 17 μονο-
μαχήσαντος B 23 δεξιῶν A 26 πόγων Reiske πολέμων O
27 ἐν ὀλίγοις et κινδυνεύειν δεῖν c. Bücheler

κινδυνεύειν τὰς πόλεις ὀρθῶς ἐνόμιζεν εἰρῇσθαι, περὶ δὲ τῆς ἐνὶ πρὸς ἓνα μάχης διεφέρετο λέγων ὅτι⁴⁴² τοῖς μὲν ἡγουμενοῖς τῶν στρατοπέδων ὅταν ἰδίαν κατασκευάζωνται δυναστείαν καλὸς καὶ ἀναγκαῖος
 5 ἐστὶν ὁ περὶ τῆς ἀρχῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγών, ταῖς δὲ πόλεσιν αὐταῖς ἐπειδὴν ὑπὲρ τῶν πρωτείων διαφέρωνται πρὸς ἀλλήλας οὐ μόνον σφαλερὸς ἀλλὰ καὶ αἰσχροὺς ὁ διὰ μονομαχίας κίνδυνος, ἐάν τε τῆς κρείττονος λάβωνται τύχης ἐάν τε τῆς χείρονος.
 4
 10 τρεῖς δὲ ἄνδρας ἐπιλέκτους ἀφ' ἑκατέρας πόλεως συνεβούλευεν ὑπὸ τὴν ἀπάντων ὅψιν Ἀλβανῶν τε καὶ Ῥωμαίων διαγωνίσασθαι. ἐπιτηδεϊότατον γὰρ εἶναι τόνδε τὸν ἀριθμὸν εἰς ἅπασαν ἀμφισβητουμένου πράγματος διαίρεσιν ἀρχήν τε καὶ μέσα καὶ τελευ-
 15 τὴν ἔχοντα ἐν ἑαυτῷ. ταύτῃ προσθεμένων τῇ γνώμῃ Ῥωμαίων τε καὶ Ἀλβανῶν ὃ τε σύλλογος διελύθη καὶ ἐπὶ τοὺς ἰδίους ἀπῆεσαν ἑκάτεροι χάρακας.

XIII. Ἐπειτα καλέσαντες εἰς ἐκκλησίαν τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρων οἱ στρατηγοὶ διεξῆλθον ἃ τε διε-
 20 λέχθησαν αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐφ' οἷς συνέθεντο καταλύσασθαι τὸν πόλεμον. ἐπικυρωσάντων δὲ τῶν στρατευμάτων ἀμφοτέρων κατὰ πολλὴν εὐδόκησιν⁴⁴³ τὰς τῶν στρατηγῶν ὁμολογίας, θαυμαστὴ μετὰ τοῦτο κατεῖχε φιλοτιμία καὶ λοχαγούς καὶ στρατιώτας πολ-
 25 λῶν πάνυ προθυμουμένων ἐξενέγκασθαι τὰ τῆς μάχης ἀριστεία καὶ οὐ λόγῳ σπουδαζόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ φιλοτιμίας ἀποδεικνυμένων, ὥστε χαλε-

2 ἐνὶ] ἐνός c. Cobet Obs. p. 62 5 ἐστὶν B ἔσται R
 13 τόνδε om. B | ἅπασαν B πᾶσαν R 14 μέσον c. Sylburg
 15 προσθεμένων A 27 φιλοτιμίαν c. Bücheler

πὴν γενέσθαι τοῖς ἡγεμόσιν αὐτῶν τὴν τῶν ἐπιτη-
 δειοτάτων διάγνωσιν. εἰ γάρ τις ἦν ἡ πατέρων ἐπι- 2
 φανεία λαμπρὸς ἢ σώματος φώμη διαπρεπὴς ἢ πράξει
 τῇ κατὰ χεῖρα γενναῖος ἢ κατ' ἄλλην τινὰ τύχην ἢ
 τόλμαν ἐπίσημος ἑαυτὸν ἡξίου τάττειν πρῶτον ἐν 5
 τοῖς τρισί. ταύτην ἐπὶ πολὺ χωροῦσαν ἐν ἀμφοτέ- 3
 ροῖς τοῖς στρατεύμασι τὴν φιλοτιμίαν ὁ τῶν Ἀλβα-
 νῶν ἔπαυσε στρατηγὸς ἐνθυμηθεὶς, ὅτι θεία τις
 πρόνοια ἐκ πολλοῦ προορωμένη τὸν μέλλοντα συμ-
 βῆσεσθαι ταῖς πόλεσιν ἀγῶνα τοὺς προκινδυνεύσον- 10
 τας ὑπὲρ αὐτῶν κατεσκεύασε γενέσθαι οἰκῶν τε οὐκ
 ἀφανῶν καὶ τὰ πολέμια ἀγαθοὺς ὀφθῆναι τε καλ-
 λίστους καὶ οὐ γενέσεως ὁμοίας τοῖς πολλοῖς μετελιη-
 144 φότας, ἀλλὰ σπανίου καὶ θαυμαστικῆς διὰ τὸ παρὰ
 δοξον. Ὅρατίῳ γάρ τινι Ῥωμαίῳ καὶ Κορατίῳ τὸ 4
 γένος Ἀλβανῶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐνεγγύησε 15
 θυγατέρας διδύμους Σικίνιος Ἀλβανός. τούτοις ἀμ-
 φοτέροισι αἱ γυναικες ἐγκύμονες ἅμα γενόμεναι, τὰς
 πρωτοτόκους ἐκφέρουσι γονὰς ἄρρενα βρέφη τριδύμα,
 καὶ αὐτὰ [ᾗ] οἱ γεινάμενοι πρὸς οἰωνοῦ λαβόντες 20
 ἀγαθοῦ καὶ πόλει καὶ οἰκῇ τῷ σφετέρῳ τρέφουσιν
 ἅπαντα καὶ τελειοῦσιν· θεὸς δ' αὐτοῖς, ὥσπερ κατ'
 ἀρχὰς ἔφην, δίδωσι κάλλος τε καὶ φώμην καὶ δὴ καὶ
 ψυχῆς γενναιότητα μηδενὸς τῶν ἄριστα πεφυκότων
 χειροσὶ γενέσθαι. τούτοις ἔγνω τοῖς ἀνδράσιν ὁ Φου- 25
 φέντιος ἐπιτρέπειν τὸν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἀγῶνα

5 αὐτὸν A 8 τις B om. R 13 οὐ Bücheler οὐτε O |
 ὁμοίως B om. R 15 κορ. ατίω B 16 ἐνεγγύης B 17 σι-
 κίνιος A 20 αὐτ(ᾗ ᾗ) οἱ B ᾗ del. Reiske 23 εἰς κάλλος
 c. Reiske

καὶ προκαλεσάμενος εἰς λόγους τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων λέγει πρὸς αὐτόν·

XIII. Θεός τις ἔοικεν, ὦ Τύλλε, προνοούμενος τῶν πόλεων ἐκατέρως ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ δὴ
 5 καὶ κατὰ τόνδε τὸν ἀγῶνα φανεράν τὴν εὐνοίαν πεποιῆσθαι. τὸ γὰρ εὐρεθῆναι τοὺς ἀγωνιουμένους⁴⁴⁵
 ὑπὲρ πάντων γένει τε μηδενὸς χείρονας καὶ τὰ πολέ-
 μια ἀγαθοὺς ὀφθῆναι τε καλλίστους, πρὸς δὲ τούτοις
 ἐξ ἑνὸς πεφυκότας πατρὸς καὶ ὑπὸ μιᾷς γεγεννημέ-
 10 νους μητρὸς καὶ τὸ θανυμασιώτατον ἐν μιᾷ προελ-
 θόντας εἰς φῶς γενέσει, παρ' ὑμῖν μὲν Ὀρατίους,
 παρ' ἡμῖν δὲ Κορατίους, θανυμαστῇ τινι καὶ θείᾳ παν-
 2 τάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. τί οὖν οὐ δεχόμεθα τὴν
 τосαύτην τοῦ δαιμονίου πρόνοιαν καὶ παρακαλοῦ-
 15 μεν ἐπὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ἀγῶνα τοὺς τριδύ-
 μους ἀδελφοὺς ἐκάτεροι; τά τε γὰρ ἄλλ', ὅσα ἐν τοῖς
 ἄριστα μαχησομένοις βουλοίμεθ' <ἂν> εἶναι, κὰν τού-
 τοις ἔνεστι τοῖς ἀνδράσι, καὶ τὸ μὴ προλιπεῖν τοὺς
 παρασπιστάς κάμνοντας τούτοις μᾶλλον ὑπάρξει ἀδελ-
 20 φοῖς οὔσι παρ' οὔστινας ἄλλους Ῥωμαίων τε καὶ
 Ἀλβανῶν, ἧ τε φιλοτιμία τῶν ἄλλων νέων χαλεπῇ
 λυθῆναι δι' ἐτέρου τινὸς οὔσα τρόπον ταχέϊαν ἔξει
 3 <τὴν> κρίσιν. τεκμαίρομαι γὰρ τινα καὶ παρ' ὑμῖν
 χάριν ἐν πολλοῖς εἶναι τῶν ἀντιποιουμένων ἀρετῆς,

3 ὦ om. A 9 γεγεννημένους O praeter B | ἀπό c. Tagge
 p. 29 11 γενέσει B ἡμέρᾳ R | Ὀρατίους A 12 κορ. ατίους B
 et sic semper 16 ἄλλα B 17 μαχησαμένοις ABa | βου-
 λοίμεθα O | ἂν add. Meineke 19 παρασπιστάς O corr. Kiess-
 ling, Cobet Obs. p. 63 23 τὴν add. Grasberger Tess. Herbig.
 p. 14 24 *έχοῦν μὲν A έχ<οῦν> μὲν B ἐριν ἐν c. Sintenis
 Em. Dion. I p. 18 ταραχὴν ἐν c. Pflugk

ὥσπερ καὶ παρ' Ἀλβανοῖς· οὓς εἰ διδάσκοιμεν ὅτι
θεία τις ἔφθακε τύχη τὰς ἀνθρωπίνας σπουδὰς αὐτῆς
146 παρασχούσης τοὺς ἐξ ἴσου τὸν ὑπὲρ τῶν πόλεων ἀγῶνα
ποιησομένους, οὐ χαλεπῶς πείσομεν. οὐ γὰρ ἀρετῇ
λείπεσθαι δόξουσι τῶν τριδύμων ἀδελφῶν, ἀλλὰ 5
φύσεως εὐκληρίᾳ καὶ τύχης ἰσορρόπου πρὸς τὸ ἀντί-
παλον ἐπιτηδειότητι.

XV. Τοσαῦτα τοῦ Φουφεττίου λέξαντος καὶ πάν-
των τὴν γνώμην ἐπαινεσάντων (ἔτυχον δὲ Ῥωμαῖον
τε καὶ Ἀλβανῶν οἱ κράτιστοι παρόντες ἀμφοτέρους) 10
μικρὸν ἐπισχὼν ὁ Τύλλος λέγει· Τὰ μὲν ἄλλα ὁρ-
θῶς ἐπιλελογίσθαι μοι δοκεῖς, ὦ Φουφέττιε· θαν-
μαστὴ γὰρ τις ἡ τὴν οὐδέποτε συμβᾶσαν ὁμοιογέ-
νειαν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσιν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας
γενεᾶς ἐξενέγκασα τύχη· ἐν δ' ἀγνοεῖν ἔοικας, ὃ 15
πολὺν παρέξει τοῖς νεανίσκοις ὄκνον, ἐὰν ἀξιῶμεν
αὐτοὺς ἀλλήλοις χωρεῖν διὰ μάχης. ἡ γὰρ Ὀρατίων 2
μήτηρ τῶν ἡμετέρων ἀδελφῇ τῆς Κορατίων μητρὸς
ἐστὶ τῶν Ἀλβανῶν, καὶ τέθραπται τὰ μειράκια ἐν τοῖς
ἀμφοτέρων τῶν γυναικῶν κόλποις ἀσπάζονται τ' ἀλ- 20
λήλους καὶ φιλοῦσιν οὐχ ἥττον ἢ <πολλοὶ> τοὺς
147 ἑαυτῶν ἀδελφούς. ὅρα δὴ μή ποτε οὐδ' ὅσιον ἢ
τούτοις ἀναδιδόναι τὰ ὅπλα καὶ καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ
τὸν κατ' ἀλλήλων φόνον ἀνεψιούς καὶ συντροφους
ὄντας. τὸ γὰρ ἐμφύλιον ἄγος, ἐὰν ἀναγκασθῶσιν ἀλλή- 25
λους μαιφονεῖν, εἰς ἡμᾶς ἐλευσεται τοὺς ἀναγκάζον- 3

2 ἔφθακε B ἔφθασε R 5 τῶν B om. R 11 τύλλιος A
17 ὀρατίων AB et sic saepe 21 * ἢ τότε αὐτῶν B τοὺς
ἑαυτῶν R, ἢ ἕτεροι vel ἄλλοι τοὺς c. Reiske 22 ἀδελφούς R
ἀνεψιούς B | οὐδ' ὅσιον B οὐχ ὅσιον R

τας. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Φουφέττιος· Οὐδ' ἐμὲ λέληθεν, ὦ Τύλλε, τὸ συγγενὲς τῶν μειρακίων, οὐδ' ὡς ἀναγκάσων αὐτοὺς τοῖς ἀνεψιοῖς διὰ μάχης χωρεῖν εἰ μὴ βουληθεῖεν αὐτοὶ τὸν ἀγῶνα ὑπομεῖναι παρ-
 5 εσκευασάμην, ἀλλ' ἐπειδὴ τάχιστα ἐπὶ νοῦν ἦλθέ μοι τόδε τὸ βούλευμα τοὺς Ἀλβανοὺς Κορατίους μετα-
 πεμφάμενος αὐτοὺς ἐπ' ἐμαντοῦ διάπειραν ἔλαβον εἰ βουλομένοις αὐτοῖς ἐστὶν ὁ ἀγών· δεξαμένων δ' αὐ-
 τῶν τὸν λόγον ἀπίστω τινὶ καὶ θανμαστῇ προθυμίᾳ,
 10 τότε ἀνακαλύπτειν ἔργων τὸ βούλευμα καὶ φέρειν εἰς μέσον· σοί τε τὸ αὐτὸ τοῦτο ὑποτίθεμαι ποιεῖν καλέσαντι τοὺς παρ' ὑμῖν τριδύμους πείραν αὐτῶν
 4 τῆς γνώμης ποιήσασθαι. ἐὰν μὲν οὖν ἐκόντες συν-
 επιδιδῶσι κἀκεῖνοι τὰ σώματα προκινδυνεύσαι τῆς 448
 15 ἑαυτῶν πατρίδος δέχου τὴν χάριν, ἐὰν δὲ ἀναδύωνται μηδεμίαν αὐτοῖς πρόσφερε ἀνάγκην. μαντεύομαι δὲ καὶ περὶ ἐκείνων οἷα καὶ περὶ τῶν ἡμετέρων, εἴπερ οὖν εἰσὶν οἷους ἀκούομεν, <ἐν> ὀλίγοις τοῖς ἄριστα πεφυκόσιν ὅμοιοι καὶ τὰ πολέμια ἀγαθοί· κλέος γὰρ
 20 αὐτῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐλήλυθε τῆς ἀρετῆς.

XVI. Δέχεται δὴ τὴν παραίνεσιν ὁ Τύλλος καὶ δεχημέρους ποιησάμενος ἀνοχάς, ἐν αἷς βουλευσεταιί τε καὶ μαθὼν τὴν διάνοιαν τῶν Ὀρατίων ἀποκρινεῖται παρῇν εἰς τὴν πόλιν. ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις βου-

2 τύλλε A 3 ἀναγκάσων AB cf. Cobet Obs. p. 63
 4 αὐτοῖς A 5 ἐπὶ εἰς c. Kiessling 11 τε τὸ αὐτὸ B
 τε αὐτὸ A ταῦτό? 16 αὐτοῖς c. Sylburg αὐτός O 17 περὶ
 ἡμετέρων ἔργων c. Reiske | *εἰ<περ> B εἰ οὖν R 18 ἐν
 ὀλίγοις Reiske ὀλίγοις O λόγοις Bücheler 19 καὶ τὰ πολέμια
 ἀγαθοὶ del. Rendler Tirol. p. 29 | <γ>ὰρ B παρ' A 21 τε
 δη B δὲ A corr. Kiessling

λευσάμενος ἅμα τοῖς ἀρίστοις, ἐπειδὴ τοῖς πλείστοις
 ἔδοξε δέχεσθαι τὰς τοῦ Φουφεττίου προκλήσεις, με-
 ταπέμπεται τοὺς τριδύμους ἀδελφούς καὶ λέγει πρὸς
 αὐτούς· Ἄνδρες Ὀράτιοι, Φουφέττιος ὁ Ἀλβανὸς 2
 εἰς λόγους συνελθὼν ἐμοὶ τὴν τελευταίαν ἐπὶ στρα- 5
 149 τοπέδου σύνοδον ἔφη τοὺς προκινδυνεύοντας ὑπὲρ
 ἑκατέρας πόλεως τρεῖς ἄνδρας ἀγαθοὺς κατὰ θείαν
 γεγενῆσθαι πρόνοιαν, ὧν οὐκ ἂν εὖροιμεν ἑτέρους
 οὔτε γενναιοτέρους οὔτε ἐπιτηδειότερους, Ἀλβανῶν
 μὲν Κορατίους, Ῥωμαίων δὲ ὑμᾶς· τοῦτό τε κατα- 10
 μαθὼν αὐτὸς ἐξητακέναι πρῶτον εἰ βουλομένοις εἴη
 τοῖς ἀνέψιοις ὑμῶν ἐπιδοῦναι τὰ σώματα τῇ πα-
 τρίδι, μαθὼν δὲ αὐτοὺς ἀναδεχομένους τὸν ὑπὲρ
 ἀπάντων ἀγῶνα κατὰ πολλὴν προθυμίαν θαρρῶν εἰς
 μέσον ἐκφέρειν ἤδη τὸν λόγον, ἡξίου τε καὶ ἐμὲ 15
 πείραν ὑμῶν λαβεῖν, πότερον βουλήσεσθε προκινδυ-
 νεῦσαι τῆς πατρίδος ὁμοῖσε χωρήσαντες Κορατίους ἢ
 παραχωρεῖτε τῆς φιλοτιμίας ταύτης ἑτέροις. ἐγὼ δὲ 3
 ἀρετῆς μὲν ἔνεκα καὶ τῆς κατὰ χεῖρα γενναιότητος,
 ἣν οὐ λυγνάνουσαν ἔχετε, πάντων μάλιστα δεξιμέ- 20
 νους ὑμᾶς τὸν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων κίνδυνον ἄρα-
 σθαι **, δεδοικῶς μὴ τὸ πρὸς τοὺς Ἀλβανοὺς τρι-
 δύμους συγγενὲς ἐμπόδιον ὑμῖν γένηται τῆς προ-

5 συνελθὼν B ἐλθὼν R 6 προκινδυνεύ(ο)ντας B προ-
 κινδυνεύσαντας A 11 εἴη B ἔστι R 15 ἐκφέρειν B ἐκ-
 φέρει R | καμὲ? 16 βουλήσεσθε B βουλευέσθε A 20 δεξα-
 μένους B μάλιστα' ἂν δεξάμενος c. Kiessling 21 αὐτοὺς B |
 lacunam ante δεδοικῶς significavit Kiessling, μάλιστα <ἡδεῖν>
 — δεδοικῶς <δὲ> c. Cobet Obs. p. 63. Ego post lacunae signum
 distinxī, cum participium e. g. ἔγνωκῶς excidisse persuasum
 habeam 22 <μὴ τὸ> B | τοὺς om. B

θυμίας, χρόνον ἡτησάμην εἰς βουλὴν ἀνακωχᾶς δε-450
 χημέρους ποιησάμενος· ὥς δὲ ἀφικόμενν δεῦρο τὴν
 βουλὴν συνεκάλεσα καὶ προϋῆθκα περὶ τοῦ πράγμα-
 τος ἐν κοινῷ σκοπεῖν· δόξαν δὲ ταῖς πλείοσι γνώ-
 5 μαις, εἰ μὲν ἐκόντες ἀναδέχοισθε τὸν ἀγῶνα καλὸν
 ὄντα καὶ προσήκοντα ὑμῖν, ὃν ἐγὼ πρόθυμος ἦμην
 μόνος ὑπὲρ ἀπάντων διαγωνίσασθαι, ἐπαινεῖν τε καὶ
 δέχεσθαι τὴν χάριν ὑμῶν, εἰ δὲ τὸ συγγενὲς ἐντρε-
 πόμενοι μῖασμα, οὐ γὰρ δὴ κακοὶ ψυχὴν ὁμολογοῦν-
 10 τες εἶναι, τοὺς ἔξω τοῦ γένους ἀξιώσατε καλεῖν, μη-
 δεμίαν ὑμῖν ἀνάγκην προσφέρειν. ταῦτα τῆς βουλῆς 451
 ψηφισαμένης καὶ οὔτε πρὸς ὀργὴν δεξομένης εἰ δι'
 ὄκνου τὸ ἔργον λάβοιτε οὔτε μικρὰν χάριν εἰσομένης
 ὑμῖν εἰ τιμωτέραν ἡγήσασθε τῆς συγγενείας τὴν
 15 πατρίδα, τυγχάνετε εὖ βουλευσάμενοι.

XVII. Ὡς δὴ ταῦτ' ἤκουσαν οἱ νεανίαί, μεταστάν-
 τες ἐτέρωσε καὶ διαλεχθέντες ὀλίγα πρὸς ἀλλήλους
 προσέρχονται πάλιν ἀποκρινόμενοι καὶ λέγει ὑπὲρ
 ἀπάντων ὁ πρεσβύτατος τοιάδε· Εἰ μὲν ἐλευθέρους
 20 ἡμῖν οὔσι καὶ κυρίοις τῆς ἰδίας γνώμης ἐξουσίαν
 παρεῖχες, ᾧ Τύλλε, βουλευσάσθαι περὶ τοῦ πρὸς
 τοὺς ἀνεψιοὺς ἀγῶνος, οὐθὲν ἔτι διαμελλήσαντες
 ἀπεκρινάμεθα ἅν σοι τοὺς ἐαυτῶν διαλογισμοὺς·
 ἐπειδὴ δὲ περιεστὶν ἡμῖν ὁ πατήρ, οὗ χωρὶς οὐδὲ
 25 τάλάχιστα λέγειν ἢ πράττειν ἀξιούμεν, αἰτούμεθά σε

1 ἀνακωχᾶς R ἀνοχᾶς B 1—2 verba ἀνοχᾶς — τὴν βου-
 λὴν om. Ba, add. manus altera in margine 2 ποιησόμενος A
 6 ἡμην O, sed mihi suspectum 9 κακὴν A | ὁμολογούμενοι
 c. Schnelle p. 4 10 ἀξιώσατε Meineke ἀξιώσετε O 14 ἡγῆ-
 σαισθε Sylburg, ἡγήσεσθε B ἡγήσεσθαι A 15 βουλευσάμε-
 νοι B βουλευσόμενοι R 16 ταῦτα A 21 τύλλιε A 23 ἀπε-
 κρινάμεθ' ἂν? 25 ἀξιούμ(εν αἰ)τούμεθα B

452 ὀλίγον ἀναδέξασθαι χρόνον τὴν ἀπόκρισιν ἡμῶν, ἕως
 τῷ πατρὶ διαλεχθῶμεν. ἐπαινέσαντος δὲ τοῦ Τύλλου 2
 τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν καὶ κελεύσαντος οὕτω ποιεῖν
 ἀπήεσαν ὡς τὸν πατέρα. δηλώσαντες δὲ αὐτῷ τὰς
 προκλήσεις τοῦ Φουφετίου καὶ οὕς ὁ Τύλλος διελέχθη 5
 λόγους καὶ τελευταίαν τὴν ἐαυτῶν ἀπόκρισιν ἤξιουν
 εἰπεῖν ἥντινα γνώμην αὐτὸς ἔχει. ὁ δὲ ὑπολαβὼν, 3
 Ἄλλ' εὐσεβὲς μὲν, ἔφη, πράγμα ποιεῖτε, ὦ παῖδες,
 τῷ πατρὶ ζῶντες καὶ οὐδὲν ἄνευ τῆς ἐμῆς γνώμης
 διαπραττόμενοι, καιρὸς δὲ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἤδη περὶ 10
 ὑμῶν τά γε τηλικαῦτα φαίνεσθαι φρονοῦντας. ὑπο-
 λαβόντες οὖν τὸν ἐμὸν βίον ἤδη τέλος ἔχειν φανερόν
 ποιήσατέ μοι, τί δὴ ποτ' ἂν αὐτοὶ προείλεσθε πράτ-
 τεῖν ἄνευ τοῦ πατρὸς περὶ τῶν ἰδίων βουλευσάμε- 4
 νοι. ἀποκρίνεται πρὸς αὐτὸν ὁ πρεσβύτατος τοιάδε· ¹⁵
 Ἐδεξάμεθ' ἂν, ὦ πάτερ, τὸν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας
 ἀγῶνα καὶ πάσχειν ὑπεμείναμεν ὅτι ἂν δοκῇ τῷ
 δαιμονίῳ· τεθνάναι γὰρ ἂν βουλοίμεθα μᾶλλον ἢ ξὺν
 ἀνάξιον γενόμενοι σοῦ τε καὶ τῶν προγόνων. τὸ δὲ
 453 πρὸς τοὺς ἀνεψιοὺς συγγενὲς οὐχ ἡμεῖς πρότεροι λύ- 20
 σομεν, ἀλλ' ὡς ὑπὸ τῆς τύχης διαλέλνται στέρεσθαι.
 εἰ γὰρ Κορατίους ἔλαττον κρίνεται τοῦ καλοῦ τὸ συγ- 5
 γενές, οὐδὲ Ὀρατίους τιμιώτερον φανήσεται τὸ γένος
 τῆς ἀρετῆς. ὁ δὲ πατὴρ ὡς ἔμαθε τὴν διάνοιαν
 αὐτῶν περιχαρὴς γενόμενος καὶ τὰς χεῖρας ἀνασχῶν 25
 εἰς τὸν οὐρανὸν πολλὰς ἔφη χάριτας εἰδέναι τοῖς

5 προ. κλήσεις B | τύλλιος A 12 τὸν ἐμὸν βίον ἤδη B
 τὸν ἐμὸν ἤδη β. R 16 ἐδεξάμεθ' ἂν B et Reiske ἐδεξάμεθα
 sine ἂν R 17 ἂν τῷ δαιμονίῳ δοκεῖ B 19 τὸ τε B
 20 πρότεροι B πρότερον R 21 στέρεσθαι Ba 22 κορ. ατίους B

θεοῖς, ὅτι παῖδας ἔδωκαν αὐτῷ γενέσθαι καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς· ἔπειτα περιλαβὼν ἕκαστον αὐτῶν καὶ τὰς ἡδίστας ἀποδοὺς ἀσπασμῶν τε καὶ φιλημάτων φιλοφροσύνας, Ἔχετ', ἔφη, καὶ τὴν ἐμὴν γνώμην, ὃ
 5 παῖδες ἀγαθοί, καὶ πορευθέντες ἀποκρίνασθε Τύλλῳ
 6 τὴν τ' εὐσεβῇ καὶ καλῇ ἀπόκρισιν. οἱ μὲν δὴ χαίροντες ἐπὶ τῇ παρακελεύσει τοῦ πατρὸς ἀπήεσαν καὶ προσελθόντες τῷ βασιλεῖ ἀναδέχονται τὸν ἀγῶνα, κακεῖνος συγκαλέσας τὴν βουλὴν καὶ πολλοὺς ἐπαί-
 10 νους τῶν νεανίσκων διαθόμενος ἀποστέλλει πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀλβανὸν τοὺς δηλώσοντας, ὅτι δέχονται Ῥωμαῖοι τὴν αἵρεσιν καὶ παρέχονται τοὺς Ὀρατίους διαγωνιζομένους ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς.

XVIII. Ἀπαιτούσης δὲ τῆς ὑποθέσεως καὶ τὸν
 15 τρόπον διεξελθεῖν τῆς μάχης ἀκριβῶς καὶ τὰ μετὰ ταύτην γενόμενα πάθη θεατρικαῖς εἰκότα περιπε-⁴⁵⁴
 τείαις μὴ ῥαθύμως διελθεῖν πειράσσομαι καὶ περὶ τούτων ἐπ' ἀκριβείας ἕκαστον, ὥς ἐμὴ δύναμις, εἰ-
 πείν. ἔπειδ' ἂν ὁ χρόνος ἦκεν ἐν ᾧ τέλος ἔδει λαβεῖν
 20 τὰς ὁμολογίας, ἐξήεσαν μὲν αἱ τῶν Ῥωμαίων δυνάμεις πανστρατιᾷ, ἐξήεσαν δὲ μετὰ ταῦθ' οἱ νεανίσκοι τοῖς πατρῷοις θεοῖς εὐξάμενοι καὶ προῆγον ἅμα τῷ βασιλεῖ κατευφημούμενοί τε ὑπὸ παντὸς τοῦ κατὰ τὴν πόλιν ὄχλου καὶ παττόμενοι τὰς κεφαλὰς ἄνθεσιν.
 25 ἥδη δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀλβανῶν ἐξεληλύθει στρατιά.
 2 ἐπεὶ δὲ κατεστρατοπεδεύσαντο πλησίον ἀλλήλων με-
 ταίχμιον ποιησάμενοι τὸν διείργοντα τὴν Ῥωμαίων

2 περιβαλὼν Reiske 11 δηλώσαντας A 12 παρέξον-
 ται B παρέχονται A 15 τὰ μετ' αὐτὴν c. Reiske 18 ἐπ'
 ἀκριβείας om. O praeter B 22 προσῆγον AB 25 ἡ B om. R

ἀπὸ τῆς Ἀλβανῶν ὄρον, ἐνθα καὶ πρότερον εἶχον
ἐκότεροι τοὺς χάρακας, πρῶτον μὲν ἱερὰ θύσαντες
ᾤμωσαν ἐπὶ τῶν ἐμπύρων στέρξειν τὴν τύχην, ἣν ἂν
ἐκ τῆς μάχης τῶν ἀνεψιῶν ἐκατέρα πόλις ἐξενέγκηται,
καὶ φυλάξειν τὰς ὁμολογίας βεβαίους μηδένα προσά- 5
455 γοντες αὐταῖς δόλον αὐτοὶ τε καὶ γένος τὸ ἐξ αὐτῶν·
ἐπεὶ δὲ τὰ πρὸς θεοὺς ὅσια διεπράξαντο, θέμενοι τὰ
ὄπλα προήγον ἐκ τοῦ χάρακος ἀμφοτέροι θεαταὶ τῆς
μάχης ἐδόμενοι τριῶν ἢ τεττάρων σταδίων τὸ μεταξὺ
χωρίον τοῖς ἀγωνιζομένοις καταλιπόντες· καὶ μετ' οὐ 10
πολὺ παρῆν τούς τε Κορατίους ὁ τῶν Ἀλβανῶν στρα-
τηγὸς ἄγων καὶ τοὺς Ὀρατίους ὁ τῶν Ῥωμαίων βασι-
λεὺς ὠπλισμένους τε κάλλιστα καὶ τὸν ἄλλον ἔχοντας
κόσμον οἷον ἄνθρωποι λαμβάνουσιν ἐπὶ θανάτῳ. γε- 3
νόμενοι δὲ σύνεγγυς ἀλλήλων τὰ μὲν ξίφη τοῖς ὑπα- 15
σπισταῖς παρέδωκαν, προσδραμόντες δὲ περιέβαλλον
ἀλλήλοις κλαίοντες καὶ τοῖς ἡδίστοις ὀνόμασιν ἀνα-
καλοῦντες, ὥστε εἰς δάκρυα προπесεῖν ἅπαντας καὶ
πολλὴν ἀστοργίαν κατηγορεῖν σφῶν τε αὐτῶν καὶ
τῶν ἡγεμόνων, ὅτι παρὸν ἄλλοις τισὶ σώμασι κρῖναι 20
τὴν μάχην εἰς ἐμφύλιον αἷμα καὶ συγγενικὸν ἄγος
τὸν ὑπὲρ τῶν πόλεων ἀγῶνα κατέκλεισαν. πανσάμε-
156 νοι δὲ τῶν ἀσπασμῶν οἱ νεανίσκοι καὶ τὰ ξίφη παρὰ
τῶν ὑπασπιστῶν λαβόντες ἀναχωρησάντων τῶν πέ-
λας ἐτάξαντό τε καθ' ἡλικίαν καὶ συνῆσαν ὁμόσε. 25

XVIII. Τέως μὲν οὖν ἡσυχία τε καὶ σιγὴ κατεῖχεν

7 ὅσια διεπράξαντο B διεπράξαντο ὅσια R ὅσια del. Rend-
ler Tirol. p. 29 17 ἀλλήλοις B ἀλλήλους R 18 προ. πε-
σεῖν B et Reiske, προσπесεῖν R 20 ἄλλοις τισὶ καὶ φανυτοτέ-
ροις σώμασι c. Reiske

ἀμφοτέρως τὰς δυνάμεις· ἔπειτα ἀναβοήσεις τε ἀθρόοι
 παρ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἐγίνοντο καὶ παρακελεύσεις
 τοῖς μαχομένοις ἐναλλάξ εὐχαί τε καὶ οἰμωγαὶ καὶ
 παντὸς ἄλλου πάθους ἐναγωνίου φωναὶ συνεχεῖς, αἱ
 5 μὲν πρὸς τὰ δρώμενά τε καὶ ὀρώμενα ὕφ' ἐκατέρων,
 2 αἱ δὲ πρὸς τὰ μέλλοντά τε καὶ ὑποπτευόμενα· καὶ ἦν
 πλείω τὰ εἰκαζόμενα τῶν γινομένων. ἦ τε γὰρ ὄψις ἐκ
 πολλοῦ διαστήματος γινομένη πολὺν τὸ ἀσαφὲς εἶχε, καὶ
 τὸ πρὸς τοὺς οἰκείους ἀγωνιστὰς ἐκάστοις συμπαθεῖς
 10 ἐπὶ τὸ βεβουλημένον ἐλάμβανε τὰ πρᾶσσόμενα, αἱ τε
 συνεχεῖς τῶν μαχομένων ἐπεμβάσεις καὶ ὑπαναχωρή-457
 σεις καὶ εἰς τὸ ἀντίπαλον αὐτίς ἀντιμεταστάσεις πολ-
 λαὶ καὶ ἀγχίστροφοι γινόμεναι τὸ ἀκριβὲς τῆς γνώμης
 3 ἀφηροῦντο· καὶ ταῦτα ἐπὶ πολὺν ἐγίνετο χρόνον. ῥῶ-
 15 μην τε γὰρ σώματος ἔτυχον ὁμοίαν ἔχοντες ἑκάτεροι
 καὶ τὸ γενναῖον τῆς ψυχῆς ἰσόρροπον ὅπλοισ τε καλλι-
 στοῖς ἐσκεπασμένοι τὰ σώματα ὅλα καὶ γυμνὸν οὐδὲν
 ἀπολιπόντες μέρος ὃ τι καὶ τρωθὲν ὀξείαν ἔμελλεν
 οἰσιν τὴν τελευτήν, ὥστε πολλοὶ Ῥωμαίων τε καὶ
 20 Ἀλβανῶν ἐκ τοῦ φιλονεικεῖν τε καὶ συμπαθεῖν τοῖς
 σφετέροις ἔλαθον αὐτοὺς τὸ τῶν κινδυνευόντων με-
 ταλαβόντες πάθος ἀγωνισταὶ τε μᾶλλον ἐβούλοντο
 4 ἢ θεαταὶ τῶν δρωμένων γεγονέναι. ὁπὲ δ' οὖν
 ποτε ὁ πρεσβύτατος τῶν Ἀλβανῶν τῷ πρὸς αὐτὸν
 25 ἀντιτεταγμένῳ συμπλέκεται παίων τε καὶ παιόμενος

2 αὐτῶν del. Hertlein Hermes X p. 411 7 εἰκαζόμενα B
 εἰκαζόμενά τε καὶ δρώμενα R εἰκαζόμενά τε καὶ μὴ δρώ-
 μενα c. Reiske 10 βεβουλημένον Ὁ βεβουλημένον Kiessling
 12 τὸ B et Reiske τὸν R 13 ἀγχίστροφοι B ἀντίστροφοι R |
 γινόμενοι B γενόμενοι R 14 ἐγίνετο B ἐγίνοντο R 17 ὅλα
 B om. R 20 συμφιλονεικεῖν c. Stephanns 21 τὸ AB

ἄλλας ἐπ' ἄλλαις πληγὰς καὶ πως τυγχάνει τοῦ Ῥωμαίου
 458 διὰ βουβῶνος ἐνέγκας τὸ ξίφος. ὁ δὲ τοῖς τε ἄλλοις
 τραύμασι κεκαρωμένος ἤδη καὶ τὴν τελευταίαν πλη-
 γὴν θανατηφόρον ἔχων ὑπολυθέντων τῶν μελῶν
 καταρρνεῖς ἀποθνήσκει. ὥς δὲ τοῦτ' εἶδον οἱ θεαταὶ ⁵
 τῆς μάχης ἅμα πάντες ἀνεβόησαν, Ἀλβανοὶ μὲν ὥς
 νικῶντες ἤδη, Ῥωμαῖοι δ' ὥς κρατούμενοι. τοὺς γὰρ
 δὴ σφετέρους δύο τοῖς τρισὶν Ἀλβανοῖς εὐκατεργά-
 στους ὑπελάμβανον γενήσεσθαι. ἐν ᾧ δ' ἐγίνετο
 ταῦτα, ὁ παρασπίζων τῷ πεσόντι Ῥωμαῖος ὄρῳ ἐπὶ ¹⁰
 τῷ κατορθώματι περιχαρῇ τὸν Ἀλβανὸν ὠθεῖται τα-
 χὺς ἐπ' αὐτὸν καὶ πολλὰ μὲν τραύματα δούς, πολλὰ
 δὲ αὐτὸς λαβὼν τυγχάνει πως κατὰ τῆς σφαγῆς αὐ-
 τοῦ βάψας τὸ ξίφος καὶ διαχρησάμενος. μεταβαλοῦ- ⁶
 σης δὲ τῆς τύχης ἐν ὀλίγῳ τὰ τε τῶν ἀγωνιζομένων ¹⁵
 ἔργα καὶ τὰ τῶν θεωμένων πάθη, καὶ Ῥωμαίων μὲν
 ἀναθαρρησάντων ἐκ τῆς πρότερον κατηφείας, Ἀλβα-
 νῶν δὲ ἀφρηγμένων τὸ χαῖρον, ἑτέρα πάλιν ἀντι-
 πνεύσασα τοῖς τῶν Ῥωμαίων κατορθώμασι τύχη τού-
 των μὲν ἐταπείνωσε τὰς ἐλπίδας, τὰ δὲ τῶν πολεμίων ²⁰
 φρονήματα ἐπῆρεν. τοῦ γὰρ Ἀλβανοῦ πεσόντος ὁ τὴν
 159 πλησίον αὐτοῦ ἔχων στάσιν ἀδελφὸς συμπλέκεται τῷ
 καταβαλόντι, καὶ τυγχάνουσιν ἀμφοτέρω κατὰ τὸν
 αὐτὸν χρόνον πληγὰς ἐξαισίους ἐξενέγκαντες κατ' ἄλ-
 λήλων, ὁ μὲν Ἀλβανὸς τοῦ Ῥωμαίου κατὰ τοῦ μετα- ²⁵
 φρένου καὶ μέχρι τῶν σπλάγγνων βάψας τὸ ξίφος, ὁ

1 ἄλλαις ἐπ' ἄλλαις πληγαῖς O corr. Meineke, Cobet Nov.
 Lect. p. 258 16 θεωμένων A 21 ἐπῆρε B 24 ἐνέγκαν-
 τες Reiske ἐπενέγκαντες c. Kiessling, Cobet Obs. p. 64 25 τοῦ
 μεταφρένου B τῶν μεταφρένων R

δὲ Ῥωμαῖος ὑπελθὼν τὴν προβολὴν τοῦ πολεμίου καὶ τῶν ἰγνῶν τὴν ἐτέραν ὑποτεμών.

XX. Ὁ μὲν δὴ τὸ καίριον τραῦμα λαβὼν εὐθύς ἐτεθνήκει, ὁ δὲ τὴν ἰγνύαν τετρωμένος οὐκέτι βέβαιος ἦν ἐστάναι, σκάζων δὲ καὶ τὰ πολλὰ τῷ θυρεῷ διερε-
 5 δόμενος ἀντεῖχεν ὅμως ἔτι καὶ μετὰ τοῦ περιλειπο-
 μένου τῶν ἀδελφῶν ἐπὶ τὸν ὑπομένοντα Ῥωμαῖον ἐχώρει, περιέστησάν τε αὐτὸν ὁ μὲν ἐξ ἐναντίας προσ-
 2 ἰών, ὁ δὲ κατὰ νώτου. τῷ δὲ Ῥωμαίῳ δεῖσαντι μὴ
 10 κινλωθεὶς πρὸς αὐτῶν ἐγκατέργαστος γένηται δυσί
 τε μαχόμενος καὶ διχόθεν ἐπιούσιν, ἦν δὲ ἀκραιφνής ἔτι, λογισμὸς εἰσέρχεται διελεῖν τοὺς πολεμίους ἀπ' ἀλλήλων καὶ χωρὶς ἐκατέρω μάχεσθαι. ῥᾶστα δὲ δια-
 στήσειν αὐτοὺς ὑπελάμβανεν, εἰ δόξαν παράσχοι φν-460
 15 γῆς· οὐ γὰρ ὑπ' ἀμφοτέρων διώξεσθαι τῶν Ἀλβανῶν, ἀλλ' ὑφ' ἑνός, ὁρῶν τὸν ἀδελφὸν οὐκέτι καρτερόν
 τῶν ποδῶν. ταῦτα <δὴ> διανοηθεὶς ὥς εἶχε τάχους ἔφρυγε καὶ συνέπεσεν αὐτῷ μὴ διαμαρτεῖν τῆς ἐλπί-
 3 δος. ὁ μὲν γὰρ ἕτερος τῶν Ἀλβανῶν οὐδεμίαν ἔχων
 20 πληγὴν καίριον ἐδίωκεν αὐτὸν ἐκποδός, ὁ δ' ἐπιβαί-
 νειν ἀδύνατος ὢν πολὺ τοῦ δέοντος ὑστέρει. ἔνθα δὴ τῶν Ἀλβανῶν τοῖς σφετέροις ἐγκελευομένων, τῶν δὲ Ῥωμαίων τὸν αὐτῶν ἀγωνιστὴν κακιζόντων καὶ
 τῶν μὲν δὴ παιανίζόντων τε καὶ στεφανουμένων ὥς

1 προσβολήν c. Sylburg 2 ἰγνῶν O 4 ἰγνύαν B
 ἰγνῶν R 15 Ἀλβανῶν Sintenis Em. Dion. II p. 11 ἀδελφῶν O
 16 ὁρῶν B ὁρῶντος R 17 τῶν πόδ.. Ba τὸν πόδα R
 τῶν ποδῶν Cobet Obs. p. 64 | δὴ om. O addidit Cobet l. l. | ὥς
 εἶχεν ἔφρυγε τάχους O corr. Kiessling, Cobet l. l. 19 οὐδε-
 μίαν B μηδεμίαν R 21 ὑστέρει Bb ὑστερεῖ BaR 22 ἐπι-
 κευομένων B 24 ἥδη c. Kiessling

ἐπὶ κατορθουμένῳ τῷ ἀγῶνι, τῶν δ' ὀδυρομένων ὥς
οὐκ ἂν ἔτι τῆς τύχης σφᾶς διαναστησομένης, ταμει-
σάμενος τὸν καιρὸν ὁ Ῥωμαῖος ὑποστρέφει τε ὀξέως
καὶ πρὶν ἢ φυλάξασθαι τὸν Ἀλβανὸν φθάνει τῷ ξίφει
κατὰ τοῦ βραχίονος πληγὴν ἐνέγκας καὶ διελὼν τὸν 5
ἀγκῶνα. πεσοῦσης δὲ χαμαὶ τῆς χειρὸς ἅμα τῷ ξίφει 4
461 μίαν ἔτι πληγὴν καιρίον ἐξενέγκας ἀποκτείνει τὸν
Ἀλβανόν, καὶ μετὰ τοῦτον ἐπὶ τὸν τελευταῖον ὥσά-
μενος ἡμιθνήτα καὶ παρειμένον ἐπικατασφάττει. σκυ-
λεύσας δὲ τοὺς τῶν ἀνέψιων νεκροὺς εἰς τὴν πόλιν 10
ἡπείγετο πρῶτος ἀπαγγεῖλαι θέλων τὴν ἑαυτοῦ νίκην
τῷ πατρί.

XXI. Ἔδει δὲ ἄρα καὶ τοῦτον ἀνθρώπον ὄντα μὴ
πάντα διευτυχεῖν, ἀλλ' ἀπολαῦσαί τι τοῦ φθονεροῦ
δαίμονος, ὃς αὐτὸν ἐκ μικροῦ μέγαν ἐν ὀλίγῳ θεῖς 15
χρόνῳ καὶ εἰς ἐπιφάνειαν θαυμαστὴν καὶ παράδοξον
ἐξάρτας κατέβαλε φέρων αὐθημερόν εἰς ἄχαριν συμ-
φορὰν ἀδελφοκτόνον. ὥς γὰρ ἐγγὺς ἐγένετο τῶν πυ- 2
λῶν, ἄλλον τε ὄχλον ὁρᾷ παντοδαπὸν ἐκχεόμενον ἐκ
τῆς πόλεως καὶ δὴ καὶ τὴν ἀδελφὴν προστρέχουσιν· 20
διαταραχθεῖς δὲ κατὰ τὴν πρώτην ὄψιν, ὅτι καταλι-
ποῦσα τὴν μετὰ μητρὸς οἰκουρίαν παρθένος ἐπίγαμος
εἰς ὄχλον αὐτὴν ἔδωκεν ἀγνώτα, καὶ πολλοὺς λαμ-
βάνων λογισμοὺς ἀτόπους τελευτῶν ἐπὶ τοὺς ἐπιει-
κεῖς καὶ φιλανθρώπους ἀπέκλινεν, ὥς ἀσπάσασθαι τε 25

2 ἔτι] ἐπὶ A | σφᾶς τῆς τύχης O praeter B | ἂν — διανα-
στησομένης O aut ἂν delendum aut διαναστησαμένης scriben-
dum esse censet Hertlein Hermes X p. 411 7 ἐπενέγκας
c. Reiske 9 .. <σ>κ<ν>λεύσας B 14 δὴ εὐτυχεῖν c. Ste-
phanus 17 ἄχαρι A 20 προστρέχουσιν Reiske τρέχουσιν O
22 τὴν μητρὸς O praeter B

πρῶτῃ τὸν σωθέντα ἀδελφὸν ποθοῦσα καὶ τὰς ἀρε-⁴⁶²
 τὰς τῶν τεθνηκότων παρ' αὐτοῦ μαθεῖν βουλομένη
 τῶν εὐσχημόνων ὑπερίδοι γυναικεῖόν τι πάσχουσα.
 3 ἡ δὲ ἄρα οὐ τοὺς ἀδελφούς ποθοῦσα τὰς ἀσυνήθεις
 5 ἐτόλμησεν ἐξελθεῖν ὁδούς, ἀλλ' ἔρωτι κρατουμένη
 τῶν ἀνεψιῶν ἐνός, ᾧ καθωμολόγητο ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 ἐπὶ γάμφῳ, καὶ κρύπτουσα τὸ πάθος ἀπόρρητον ἐπειδὴ
 [δὲ] τῶν ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τινὸς ἤκουσεν ἀπαγ-
 γέλλοντος τὰ περὶ τὴν μάχην, οὐκέτι κατέσχευεν, ἀλλ'
 10 ἐκλιποῦσα τὴν οἰκίαν ὥσπερ αἱ μαινάδες ἐφέρετο
 πρὸς τὰς πύλας οὐδὲν ἐπιστρεφομένη τῆς ἀνακαλού-
 4 σης τε καὶ μεταδιωκούσης τροφοῦ. ἔξω δὲ γενομένη
 τῆς πόλεως ὡς τὸν ἀδελφὸν εἶδε περιχαρῇ τοὺς ἐπι-
 νικίους ἐπικείμενον στεφάνους, οἷς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς
 15 ἀνέδθησε, καὶ τοὺς ἐταίρους αὐτοῦ φέροντας τὰ τῶν
 πεφονευμένων σκῦλα, ἐν οἷς ἦν πέπλος ποικίλος, ὃν
 αὐτὴ μετὰ τῆς μητρὸς ἐξυφήνασα τᾷ μνηστῆρι δῶρον
 εἰς τὸν μέλλοντα γάμον ἀπεστάλκει (ποικίλους γὰρ
 ἔθος ἐστὶν ἀμφιέννυσθαι πέπλους Λατίνων τοῖς μετ-⁴⁶³
 20 ιοῦσι τὰς νύμφας), τοῦτον δὲ τὸν πέπλον θεασαμένη
 πεφυρμένον αἵματι τὸν τε χιτῶνα κατερρήξατο καὶ
 ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις παίουσα τὸ στῆθος ἐθρήνηει
 καὶ ἀνεκαλεῖτο τὸν ἀνεψιόν, ὥστε πολλὴν κατάπληξιν
 εἰσελθεῖν ἅπαντας ὅσοι κατὰ τὸν αὐτὸν ἦσαν τόπον.
 5 ἀνακλαυσάμενη δὲ τὸν μόρον τοῦ μνηστῆρος ἀτενέσι
 25 τοῖς ὀφθαλμοῖς εἰς τὸν ἀδελφὸν ὁρᾷ καὶ λέγει· Μιαιρώ-
 τατε ἄνθρωπε, χαίρεις ἀποκτείνας τοὺς ἀνεψιούς καὶ μὲ

1 πρώτη Reiske πρῶτον O 3 τῶν B om. R 6 ἐν
 ὦσιν A 7 καὶ κρύπτουσα O κατακρύπτουσα c. Schmitz p. 20
 8 δὲ del. Kiessling 15 ἐτ(αί)ρους B 25 μνή(ο)ρος B

τὴν παναθλίαν ἀδελφὴν ἀποστερήσας γάμου, ὦ δύ-
στηνε! ἀλλ' οὐδ' ἔλεος εἰσέρχεται σε τῶν ἀπολωλό-
των συγγενῶν, οὓς ἀδελφοὺς ἐκάλεῖς, ἀλλ' ὥσπερ
ἀγαθόν τι διαπεπραγμένος ἐξέστηκας τῶν φρενῶν
ὑπὸ τῆς ἡδονῆς καὶ στεφάνους ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἐπί- 5
κεισαι κακοῖς τίνος ἔχων ψυχὴν θηρίου; κακῆϊνος 6
ὑπολαβὼν, Φιλοῦντος, ἔφη, τὴν πατρίδα πολίτου
καὶ τοὺς κακῶς αὐτῇ βουλομένους κολάζοντος, ἐάν τε
ἀλλότριοι τύχωσιν αὐτῆς ὄντες, ἐάν τε οἰκεῖοι· ἐν οἷς
τίθεται καὶ σέ, ἥτις ἐνὶ καιρῷ τὰ μέγιστα ἀγαθῶν τε 10
164 καὶ κακῶν συμβεβηκότα ἡμῖν ἐπιγνοῦσα τὴν τε νίκην
τῆς πατρίδος, ἣν ὁ σὸς ἀδελφὸς ἐγὼ πάρειμι κατὰγων,
καὶ τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν οὐκ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς,
ὦ μισὰρὰ σύ, τοῖς κοινοῖς τῆς πατρίδος χαίρεις οὐτ' ἐπὶ
ταῖς συμφοραῖς ταῖς ἰδίαις τῆς οἰκίας ἀλγεῖς, ἀλλ' 15
ὑπεριδοῦσα τῶν σεαυτῆς ἀδελφῶν τὸν τοῦ μνηστῆρος
ἀνακλαίεις μόρον, οὐδ' ὑπὸ τοῦ σκότους ἀποφθαρεῖσά
που κατὰ μόνας, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀπάντων ὀφθαλμοῖς,
καὶ μοι τὴν ἀρετὴν καὶ τοὺς στεφάνους ὀνειδίξεις, ὦ
ψευδοπάρθενε καὶ μισάδελφε καὶ ἀναξία τῶν προγό- 20
νων. ἐπειδὴ τοίνυν οὐ τοὺς ἀδελφοὺς πενθεῖς, ἀλλὰ
τοὺς ἀνεψιούς, καὶ τὸ μὲν σῶμα ἐν τοῖς ζῶσιν ἔχεις,
τὴν δὲ ψυχὴν παρὰ τῷ νεκρῷ, ἅπιθι πρὸς ἐκείνουν
ὃν ἀνακαλῇ καὶ μήτε τὸν πατέρα μήτε τοὺς ἀδελφοὺς

2 ἀλλ' ἄρ' c. Kiessling Pr. Bas. p. 11 6 ψυχὴν; οὐχὶ
θηρίου c. Stephanus 7 ante φιλοῦντος deesse μενοῦν γε vel
μᾶλλον δὲ susp. Stephanus 14 σύ B οὐ R | οὐδ' c. Kiess-
ling 15 ἰδίαις τῆς οἰκίας B οἰκίαις A 17 ἀποφθαρεῖσα B
φθαρεῖσα R κρυφθεῖσα c. Bücheler 18 πού] ποι c. Reiske |
κατὰ μόνας B om. R 21 ποθεῖς B 24 ἀνακ(αλ)ῇ B

7 καταλίσχυνε. ταῦτ' εἰπὼν οὐκ ἐφύλαξεν ἐν τῷ μισο-
 πονήρῳ τὸ μέτριον, ἀλλ' ὥς εἶχεν ὀργῆς ὥθει διὰ τῶν
 πλευρῶν αὐτῆς τὸ ξίφος, ἀποκτείνας δὲ τὴν ἀδελφὴν
 παρῇν ὥς τὸν πατέρα. οὕτω δὲ ἄρα μισοπόνηρα καὶ
 5 ἀνθάδη τὰ τῶν τότε Ῥωμαίων ἦθη καὶ φρονήματα ἦν
 καί, εἴ τις αὐτὰ βούλοιοτο παρὰ τὰ νῦν ἔργα καὶ τοὺς⁴⁶⁵
 ἐφ' ἡμῶν ἐξετάζειν βίους, ὥμὰ καὶ σκληρὰ καὶ τῆς
 θηριώδους οὐ πολὺ ἀπέχοντα φύσεως, ὥστε πάθος
 οὕτω δεινὸν ὁ πατὴρ ἀκούσας οὐχ ὅπως ἡγανάκτη-
 10 σεν, ἀλλὰ καλῶς καὶ προσηκόντως ὑπέλαβε τὸ πρα-
 8 χθὲν ἔχειν· ὅς γε οὔτε εἰς τὴν οἰκίαν εἴσασεν εἰσενε-
 χθῆναι τὸν νεκρὸν τῆς θυγατρὸς οὔτ' ἐν τοῖς πατρῷοις
 τεθῆναι μνημάσιν ἐπέτρεψεν οὔτε κηδείας καὶ περι-
 στολῆς καὶ τῶν ἄλλων νομίμων μεταλαβεῖν, ἀλλ' οἱ
 15 παριόντες αὐτὴν ἐρριμμένην ἐν ᾧ διεχρήσθη χωρίῳ
 λίθους ἐπιφοροῦντες καὶ γῆν ἐκήδευσαν ὥς πτώμα
 9 ἔρημον κηδομένων. ταῦτά τε δὴ στεφρὰ τοῦ ἀνδρὸς
 καὶ ἔτι πρὸς τοῦτοις, ἃ μέλλω λέγειν· ὥς γὰρ ἐπὶ
 καλοῖς τε καὶ εὐτυχέσιν ἔργοις αὐθιμερὸν ἔθνε τοῖς
 20 πατρῷοις θεοῖς ὥς εὐξάτο θυσίας καὶ τοὺς συγγενεῖς
 ἐστιάσει λαμπρᾷ τε καὶ *καθάπερ ἐν ταῖς μεγίσταις
 ἐορταῖς ὑπεδέχετο ἐλάττους ἡγούμενος τὰς ἰδίας συμ-
 10 φορὰς τῶν κοινῶν τῆς πατρίδος ἀγαθῶν. τοῦτο δ'
 οὐ μόνον ὁ Ὀράτιος, ἀλλὰ καὶ μετ' ἐκείνον ἄλλοι
 25 συχνοὶ Ῥωμαῖον μνημονεύονται ποιήσαντες ἄνδρες⁴⁶⁶
 ἐπιφανεῖς· λέγω δὲ τὸ θύειν καὶ στεφανηφορεῖν καὶ

1 κατ(αί)σχυν(ε) B 8 ἀπέχονται B 10 ἀλλὰ καὶ
 καλῶς c. Reiske 15 ἐρριμμένην A 20 εὐξάτο B ἠϋξάτο R
 21 *λαμπρᾷ τε καὶ κ. R τε om. B καὶ del. Bücheler; mihi potius
 aliquid post καὶ videtur deesse 26 στεφανηφορεῖν O corr.
 Bücheler

θριάμβους κατάγειν τέκνων αὐτοῖς ἀπολωλότων. ἔναγ-
χος, ὅταν εὐτυχῇ δι' αὐτοὺς τὸ κοινόν· ὑπὲρ ὧν
κατὰ τοὺς οἰκεῖλους ἐρῶ καιρούς.

XXII. Μετὰ δὲ τὴν μάχην τῶν τριδύμων Ῥω-
μαῖοι μὲν οἱ τότε ὄντες ἐπὶ στρατοπέδῳ ταφὰς 8
ποιεσάμενοι λαμπρὰς τῶν ἀποθανόντων ἐν οἷς ἔπε-
σον χωρίοις καὶ θύσαντες τὰ πινύκια τοῖς θεοῖς ἐν
εὐπαθείαις ἦσαν, Ἀλβανοὶ δὲ ἀχθόμενοι [ἐπὶ] τοῖς
συμβεβηκόσι καὶ τὸν ἡγεμόνα δι' αἰτίας ἔχοντες, ὥς
κακῶς ἐστρατηγηκότα, ἄσιτοί τε οἱ πολλοὶ καὶ ἀθε- 10
ράπενται τὴν ἐσπέραν ἐκείνην διετέλεσαν. τῇ δ' ἑξῆς 2
ἡμέρᾳ καλέσας αὐτοὺς ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς εἰς
ἐκκλησίαν καὶ πολλὰ παραμυθησάμενος, ὥς οὔτε
ἄσχημον ἐπιτάξων αὐτοῖς οὐθὲν οὔτε χαλεπὸν οὐθ'
ὃ μὴ συγγενέσι πρέπει, τῇ δὲ αὐτῇ γνώμῃ περὶ 15
ἄμφοτέρων τῶν πόλεων τὰ κράτιστα καὶ συμφορώ-
τατα συμβουλεύσων, καὶ τὸν ἄρχοντά τε αὐτῶν Φου-
467 φέττιον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς κατασχὼν ἄλλο τε οὐδὲν
τῶν πολιτικῶν μεθαρμοσάμενος οὐδὲ κινήσας ἀπῆ-
γεν ἐπ' οἴκου τὴν δύναμιν. καταγαγόντι δὲ αὐτῷ 20
τὸν ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς βουλῆς θριάμβον καὶ τὰ
πολιτικά πρᾶττειν ἀρξαμένῳ προσέρχονται τῶν πο-
λιτῶν ἄνδρες οὐκ ἀφανεῖς τὸν Ὀράτιον ἄγοντες ὑπὸ
δίκην, ὥς οὐ καθαρὸν αἵματος ἐμφυλίου διὰ τὸν τῆς
ἀδελφῆς φόνον· καὶ καταστάντες μακρὰν διεξῆλθον 25

8 ἐπὶ om. B

14 οὐθ' δ B οὔτε δ R

15 μὴ τὸ συγ-

γενὲς ἐπιτρέψει O praeter B 17 συμβουλεύσοντας A <βούλευν>
βασίλεὺς ὧν B | αὐτὸν A 19 πολιτῶν B 24 ὥς οὐκ ὄντα
καθαρὸν c. Reiske 25 καταστάντες ἐς λόγον vel ἐς κρίσιν
c. Reiske

δημηγορίαν τοὺς νόμους παρεχόμενοι τοὺς οὐκ ἔαν-
 τας ἄκριτον ἀποκτείνειν οὐθένεα καὶ τὰ παρὰ τῶν
 θεῶν ἀπάντων μηνύματα ταῖς μὴ κολαζούσαις πόλεσσι
 4 τοὺς ἐναγεῖς διεξιόντες. ὁ δὲ πατήρ ἀπελογεῖτο περὶ
 5 τοῦ μειρακίου κατηγορῶν τῆς θυγατρὸς καὶ τιμωρῶν
 οὐ φόνον εἶναι τὸ πραχθὲν λέγων δικαστήν τε αἰτὸν
 ἄξιῶν εἶναι τῶν ἰδίων κακῶν ἀμφοτέρων γενόμενον
 πατέρα. συχνῶν δὲ λόγων ῥηθέντων ὑφ' ἐκατέρων
 πολλή τὸν βασιλέα κατεῖχεν ἀμηχανία, τί τέλος ἐξε-
 5 νέγκη περὶ τῆς δίκης. οὔτε γὰρ ἀπολῦσαι τοῦ φό-
 10 νου τὸν ὁμολογοῦντα τὴν ἀδελφὴν ἀνηρηκέαι προ-
 δίκης καὶ ταῦτα ἐφ' οἷς οὐ συνεχώρουν ἀποκτείνειν
 οἱ νόμοι καλῶς ἔχειν ὑπελάμβανεν, ἵνα μὴ τὴν⁴⁶⁸
 ἄρᾶν καὶ τὸ ἄγος ἀπὸ τοῦ δεδρακότος εἰς τὸν ἴδιον
 15 οἶκον εἰσενέγκηται, οὔτε ὥς ἀνδροφόνον ἀποκτεῖ-
 ναι τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐλόμενον προκινδυνεύ-
 σαι καὶ τοσαύτης αὐτῇ δυναστείας γενόμενον αἴτιον
 ἄλλως τε καὶ τοῦ πατρὸς ἀπολύοντος αὐτὸν τῆς αἰ-
 6 τίας, ᾧ τὴν περὶ τῆς θυγατρὸς ὀργὴν ἥ τε φύσις
 20 ἀπεδίδου πρώτῳ καὶ ὁ νόμος. ἀπορούμενος δὲ τί
 χρήσεται τοῖς πράγμασι τελευτῶν κράτιστον εἶναι
 διέγνω τῷ δῆμῳ τὴν διάγνωσιν ἐπιτρέπειν. γενόμε-
 νος δὲ θανατηφόρου κρίσεως τότε πρώτον ὁ Ῥωμαίων
 δῆμος κύριος τῇ γνώμῃ τοῦ πατρὸς προσέθετο καὶ
 25 ἀπολύει τοῦ φόνου τὸν ἄνδρα· οὐ μὴν ὃ γε βασιλεὺς
 ἀποχρῆν ἔλεγε τοῖς βουλευμένοις τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς

4 ἐπελογεῖτο Ba 12 οὐ om. A 14 ἀπὸ B om. R
 15 εἰσενεγκεῖται Ba 17 αὐτῇ B αὐτῷ R 21 χρῆσ(ε)ται B
 22 διέγνω κράτιστον εἶναι B ἔγνω c. Kiessling, Cobet Obs. p. 65
 26 ἀποχρῆναι A | ἔλεγε Bb ἔλαβε Ba ὑπέλαβε A

ὅσια φυλάττειν τὴν ὑπ' ἀνθρώπων συντελεσθεῖσαν
 ὑπὲρ αὐτοῦ κρίσιν, ἀλλὰ μεταπεψάμενος τοὺς ἱερο-
 φάντας ἐκέλευσεν ἐξιλάσασθαι θεοὺς τε καὶ δαίμο-
 νας καὶ καθῆραι τὸν ἄνδρα οἷς νόμος τοὺς ἀκουσίους
 φόνους ἀγνίζεσθαι καθαρμοῖς. καὶ κείνοι βωμοὺς ἰδρυ-⁷
 σάμενοι δύο τὸν μὲν Ἥρας, ἣ λέλογχεν ἐπισκοπεῖν⁵
 169 ἀδελφάς, τὸν δ' ἕτερον ἐπιχωρίου θεοῦ τινος ἣ δαί-
 μονος Ἰανοῦ λεγομένου κατὰ τὴν ἐπιχώριον γλῶτ-
 ταν, ἐπωνύμου δὲ Κορατίων τῶν ἀναιρεθέντων ἀνε-
 ψιῶν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, καὶ θυσίας τινὰς ἐπ' αὐτοῖς 10
 ποιήσαντες τοῖς τε ἄλλοις καθαρμοῖς ἐχρήσαντο καὶ
 τελευτῶντες ὑπήγαγον τὸν Ὀράτιον ὑπὸ ζυγόν. ἔστι
 δὲ Ῥωμαίοις νόμιμον, ὅταν πολεμίων παραδιδόντων
 τὰ ὄπλα γένωνται κύριοι, δύο καταπήττειν ξύλα
 ὀρθὰ καὶ τρίτον ἐφαρμόττειν αὐτοῖς ἄνωθεν πλά- 15
 γιον, ἔπειθ' ὑπάγειν τοὺς αἰχμαλώτους ὑπὸ ταῦτα
 καὶ διελθόντας ἀπολύειν ἐλευθέρους ἐπὶ τὰ σφέτερα.
 τοῦτο καλεῖται παρ' αὐτοῖς ζυγόν, ᾧ καὶ οἱ τότε
 καθαίροντες τὸν ἄνδρα τελευταίῳ τῶν περὶ τοὺς
 καθαρμοὺς νομίμων ἐχρήσαντο. ἐν ᾧ δὲ τῆς πόλεως⁸
 20 χωρίῳ τὸν ἀγνισμὸν ἐποιήσαντο πάντες Ῥωμαῖοι
 νομίζουσιν ἱερὸν. ἔστι δ' ἐν τῷ στενωπῷ τῷ φέροντι
 170 ἀπὸ Καρίνης κάτω τοῖς ἐπὶ τὸν Κύπριον ἐρχομένοις
 στενωπὸν, ἔνθα οἱ τε βωμοὶ μένουσιν οἱ τότε ἰδρυ-
 θέντες καὶ ξύλον ὑπὲρ αὐτῶν τέταται θυσι τοῖς ἀντι- 25
 κρυς ἀλλήλων τοίχοις ἐνηρμοσμένον, ὃ γίνεταί τοις

4 καθῆραι Ba καθᾶραι BbR 5 κείνοι Ba | ἰδρυ^{σαν} A
 6 ἐπισκοπεῖν B 9 ἐπωνύμου B ἐπωνύμους R 18 ζυγ<ός> B
 19 τῶν Ba τῷ ABb 20 νομίμω AB 21 *ἀπαντες O
 23 τοῖς et ἐρχομένοις del. Schnelle Exerc. p. 11 25 ἀντι-
 κρυς B ἀντικρυ R 26 τ<οί>χοις B

ἐξιοῦσιν ὑπὲρ κεφαλῆς καλούμενον τῇ Ῥωμαϊκῇ δια-
 9 λέκτρῳ ξύλον ἀδελφῆς. τοῦτο μὲν δὴ τὸ χωρίον τῆς
 συμφορᾶς τοῦ ἀνδρὸς μνημεῖον ἐν τῇ πόλει φυλάττε-
 ται θυσίαις γεραιρόμενον ὑπὸ Ῥωμαίων καθ' ἑκα-
 5 στον ἐνιαυτόν, ἕτερον δὲ τῆς ἀρετῆς ἦν ἐπεδείξατο
 κατὰ τὴν μάχην μαρτύριον ἡ γωνιαία στυλὶς ἡ τῆς
 ἐτέρας πασιτάδος ἄρχουσα ἐν ἀγορᾷ, ἐφ' ἧς ἔκειτο
 τὰ σκῦλα τῶν Ἀλβανῶν τριδύμων. τὰ μὲν οὖν ὄπλα
 ἠφάνισται διὰ μῆκος χρόνου, τὴν δ' ἐπίκλησιν ἡ
 10 στυλὶς ἔτι φυλάττει τὴν αὐτὴν Ὀρατία καλουμένην
 10 πύλα. ἔστι δὲ καὶ νόμος παρ' αὐτοῖς δι' ἐκεῖνο κυρω-
 θείς τὸ πάθος, ᾧ καὶ εἰς ἐμὲ χρῶνται, τιμὴν καὶ δόξαν
 ἀθάνατον τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις περιτιθεῖς ὁ κε-
 λεύων, οἷς ἂν γένωνται τριδύμοι παῖδες ἐκ τοῦ δη-
 15 μοσίου τὰς τροφὰς τῶν παίδων χορηγεῖσθαι μέχρις
 ἡβῆς. τὰ μὲν δὴ περὶ τὴν Ὀρατίαν οἰκίαν γενόμενα 471
 θαυμαστάς καὶ παραδόξους περιπετείας λαβόντα τοι-
 οῦτον τέλους ἔτυχεν.

XXIII. Ὁ δὲ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐνιανύσιον διαλι-
 20 πὼν χρόνον, ἐν ᾧ πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐπιτή-
 δεια παρεσκευάσατο, στρατὸν ἐξάγειν ἐπὶ τὴν Φιδη-
 ναίων πόλιν ἔγνω προφάσεις τοῦ πολέμου ποιησάμε-
 νος, ὅτι κληθέντες εἰς ἀπολογίαν περὶ τῆς ἐπιβουλῆς,
 ἣν συνεστήσαντο κατὰ Ῥωμαίων τε καὶ Ἀλβανῶν,
 25 οὐχ ὑπήκουσαν, ἀλλ' εὐθὺς ἀναλαβόντες τὰ ὄπλα

2 τοῦτο μ. δ. τὸ χωρίον B τούτῳ μ. δ. τῷ χωρίῳ R
 8 οὖν om. A 10 ἔτι B om. R 11 νόμοις Ba 12 ᾧ] ὃ B |
 ἐχρῶντο c. Kiessling 15 μέχρις Bb μέχρι ABa 16 ἡβῆς B
 18 ἔτυχε Ba 19 διαλείπων Ba 20 ἐπιτήδεια παρεσκευ-
 άσατο B π. ἐπιτήδεια R 22 ἔγνω πόλιν A 23 περὶ <τῆς>
 βουλῆς B

καὶ τὰς πύλας κλείσαντες Οὐιεντανῶν τε συμμαχίαν
ἐπαγόμενοι ἐκ τοῦ φανεροῦ ἀφειστήκεισαν καὶ τοῖς
παραγενομένοις ἐκ Ῥώμης πρεσβευταῖς πυνθανομέ-
νοις τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστάσεως ἀπεκρίναντο μηδὲν
αὐτοῖς ἔτι πρᾶγμα πρὸς τὴν Ῥωμαίων πόλιν εἶναι
κοινόν, ἐξ οὗ Ῥωμύλος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐτελεύτησε,
πρὸς ὃν ἐποιήσαντο τὰ περὶ τῆς φιλίας ὄρκια. ταύτας 2
δὴ τὰς προφάσεις λαβὼν τὴν τε οἰκίαν καθώπλιξε
δύναμιν καὶ τὰς παρὰ τῶν συμμάχων μετεπέμπετο.
πλεῖστον δὲ καὶ κράτιστον ἐπικουρικὸν ἐκ τῆς Ἀλβα- 10
νῶν πόλεως Μέττιος Φουφέττιος ἦκεν ἄγων ὅπλοις
172 κεκοσμημένον ἐκπρεπέσιν, ὥστε πάσας ὑπερβαλέ-
σθαι τὰς συμμαχικὰς δυνάμεις. ὁ μὲν οὖν Τύλλος 3
ὥς ἐκ προθυμίας τε καὶ ἀπὸ παντὸς τοῦ βελτίστου
κοινωνεῖν ἐγνωκότα τοῦ πολέμου τὸν Μέττιον ἐπήγει 15
καὶ πάντων ἐποιεῖτο τῶν βουλευμάτων συνίστορα· ὁ
δὲ ἀνὴρ οὗτος ἐν αἰτίαις παρὰ τοῖς πολίταις ὑπάρχων
ὥς κακῶς ἐστρατηγηκὼς τὸν πόλεμον, καὶ δὴ καὶ εἰς
προδοσίαν διαβαλλόμενος, ἐπειδὴ τρίτον ἔτος ἐπὶ τῆς
αὐτοκράτορος ἀρχῆς διέμενε Τύλλου κελεύσαντος, οὐκ 20
ἀξίων τε ἀρχὴν ἔχειν ἐτέρας ἀρχῆς ὑπήκουον οὐδὲ ὑπο-
τάττεσθαι μᾶλλον ἢ οὐκ αὐτὸς ἡγεῖσθαι πρᾶγμα τι
ἐπεβούλευσεν ἀνόσιον. διαπρεσβενσάμενος γὰρ κρύ- 4
φα πρὸς τοὺς Ῥωμαίων πολεμίους ἐνδοιαστῶς ἔτι πρὸς
τὴν ἀπόστασιν ἔχοντας ἐπῆρεν αὐτοὺς μὴ κατοκνεῖν, 25
ὥς αὐτὸς συνεπιθησόμενος Ῥωμαίοις ἐν τῷ ἄγωνι,

2 ἀνίστηκισαν Ba *ἀφειστήκεισαν R quod correxi 6 κοι-
νὸν del. Cobet Obs. p. 65 8 δ(ῆ) B 9 τὰς B τὰ A
11. 12 ἄγων ὑπερβάλλεσθαι mediis omissis A | *ἀπάσαις B
14 ἀπὸ B om. R 17 οὗτος Bb οὕτως Ba | παρὰ B οὕτως
παρὰ R 21 ἀξίων τι Ba ἀξίων ἔτι c. Kiessling 22 ἢ om. Ba

καὶ ταῦτα πράττων τε καὶ διανοούμενος ἅπαντας ἐλάν-
 5 θανε. Τύλλος δ' ἐπειδὴ παρσκευάσατο τὴν τ' οἰκίαν
 καὶ τὴν συμμαχικὴν δύναμιν ἐξῆγεν ἐπὶ τοὺς πολε-
 μίους καὶ διαβάς τὸν Ἀνίητα ποταμὸν οὐ μακρὰν τῆς⁴⁷³
 5 Φιδήνης κατεστρατοπέδευσεν. εὐρὼν δὲ πρὸ τῆς πό-
 λεως στρατιὰν ἐκτεταγμένην πολλὴν αὐτῶν τε Φιδη-
 ναίων καὶ τῶν συμμαχοῦντων αὐτοῖς ἐκείνην μὲν τὴν
 ἡμέραν ἡσυχίαν ἔσχε, τῇ δ' ἐξῆς Φουφέττιόν τε μετα-
 πεμψάμενος τὸν Ἀλβανὸν καὶ τῶν ἄλλων φίλων τοὺς
 10 ἀναγκαιοτάτους ἐσκόπει μετ' ἐκείνων τίνα χρηστέον
 εἴη τῷ πολέμῳ τρόπον, καὶ ἐπειδὴ πᾶσιν ἔδοξε μάχην
 τίθεσθαι διαταχέων καὶ μὴ τρίβειν τὸν χρόνον, χώραν
 καὶ τάξιν, ἣν ἕκαστος ἔμελλεν ἔξειν, προειπὼν ἡμέ-
 6 ραν τε ὀρίσας τῆς μάχης τὴν κατόπιν διέλυσε τὸν
 15 σύλλογον. ὁ δὲ Ἀλβανὸς Φουφέττιος (ἦν γὰρ δὴ ἔτι
 ἄσθλος καὶ τῶν ἑαυτοῦ φίλων πολλοῖς προδοσίαν μηχα-
 νώμενος) συγκαλέσας τοὺς ἐπιφανεστάτους Ἀλβανῶν
 λοχαγοὺς καὶ ταξίαρχους λέγει πρὸς αὐτοὺς τοιαῦτα·
 "Ἄνδρες ταξίαρχοι καὶ λοχαγοί, πράγματα μέλλω ἐς ὑμᾶς
 20 μεγάλα καὶ ἀπροσδόκητα ἐκφέρειν, ἃ τέως ἔκρυπτον,
 ἱκετεύω δὲ ὑμᾶς ἀπόρρητα ποιήσασθαι, εἰ μὴ με διερ-⁴⁷⁴
 γάσεσθε, καὶ ἔαν δόξῃ συνοίσειν ἐπιτελῇ γενόμενα
 συλλαβέσθαι μοι αὐτῶν. πολλὰ μὲν οὖν λέγειν ὁ και-
 ρὸς οὐκ ἐπιτρέπει βραχὺς ὢν, αὐτὰ δὲ τὰ ἀναγκαιο-
 7 τατα ἐρῶ. ἐγὼ πάντα τὸν μεταξὺ χρόνον ἐξ οὗ Ῥω-
 35

2 τὴν τ' B τὴν τε R 4 ἀνιῆτα A 5 φιδήνης A
 10 μετ' ἐκείνων A 11 εἴη om. B 13 ἣν ἔμελλον ἕκαστος
 O praeter B 17 τοὺς ἐπιφανεστάτους A τῶν ἐπιφανεστάτων R
 21 διεργάσ(ε)σθ(ε) B εἰ δὲ μὴ, διεργάσεσθε με c. Hertlein
 Hermes X p. 411 22 καὶ om. A καὶ? 23 συλλαβέσθαι B
 συλλάβεσθε A 24 ἀναγκαιοτάτα?

μαίοις ὑπετάχθημεν ἕως τῆςδε τῆς ἡμέρας αἰσχύνης
 μεστὸν καὶ ὀδύνης ἔχων τὸν βίον διατετέλεκα καίτοι
 τιμηθεὶς γε ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν τῇ αὐτοκράτορι
 ἄρχῃ, ἣν τρίτον ἔτος ἤδη τοῦτο ἔχω καὶ εἰ βουλομένη
 μέχρι παντὸς ἔξω. ἀλλὰ πάντων ἡγούμενος εἶναι κα- 5
 κῶν ἔσχατον ἐν οὐκ εὐτυχοῦσι τοῖς κοινοῖς μόνος εὐ-
 τυχεῖν, ἐνθυμούμενος δὲ ὅτι παρὰ πάντα τὰ νενομι-
 σμένα παρ' ἀνθρώποις ὅσια τὴν ἡγεμονίαν ὑπ' αὐτῶν
 ἀφηρέθημεν, ἐσκόπουν ὅπως ἂν αὐτὴν ἀνακομισαί-
 μεθα μηδεμιᾷς πειραθέντες μεγάλης συμφορᾶς· πολ- 10
 λούς δὲ καὶ παντοδαπούς λογισμοὺς λαμβάνων μίαν
 175 εὕρισκον ὁδὸν ἄγουσαν ἐπὶ τὰ πράγματα βῆσθαι τε
 καὶ ἀκινδυνοτάτην, εἴ τις αὐτοῖς ἀνασταλή πόλεμος
 ἐκ τῶν πλησιοχώρων πόλεων. εἰς γὰρ τοῦτον ὑπε- 8
 λάμβανον αὐτοὺς καθισταμένους συμμάχων δεήσει- 15
 σθαι καὶ πρώτων γε ἡμῶν. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο οὐ
 πολλῆς ὑπελάμβανον ὑμῖν διδαχῆς δεῖσθαι, ὅτι κάλ-
 λιόν τε καὶ δικαιότερον περὶ τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἐλευ-
 θερίας μᾶλλον ἢ περὶ τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ποιή-
 σασθαι τὸν ἀγῶνα. ταῦτα διανοηθεὶς ὑπενόμευσα 9
 20 Ῥωμαίοις πόλεμον ἐκ τῶν ἱππηκῶν Οὐιεντανοὺς καὶ
 Φιδηναίους πείσας ἐπὶ τὰ ὅπλα χωρεῖν, ὥς συλληψό-
 μενος αὐτοῖς τοῦ πολέμου. καὶ μέχρι τούτου λέληθα
 Ῥωμαίους ταῦτα πράττων καὶ ταμιευόμενος ἐμὰντῶ
 τὸν τῆς ἐπιθέσεως καιρόν· ἐν ᾧ σκέψασθε ὅσα ὥφε- 25
 ληθησόμεθα. πρῶτον μὲν οὐκ ἐν φανερῷ βουλευσάν- 10

3 γε Bücheler τε AB

4 τοῦτο om. Ba

9 ἀνακομι-

σώμεθα O correxit Kiessling

12 εὕρισκον ABb Reiske,

εὕρισκον Ba

16 τὸ δὲ c. Sylburg

18 ὑμῶν AB

20 δὴ

διανοηθεὶς c. Cobet Obs. p. 64

24 καὶ B om. R | ἐαντῶ Aa

τες ἀπόστασιν, ἐν ᾧ κίνδυνος ἦν καθ' ἐκάτερον ἢ
 ἀπαρασκευάτους ἐπειχθέντας καὶ τῇ οἰκείᾳ δυνάμει
 μόνῃ πιστεύσαντας τὸν ὑπὲρ πάντων ἀναρρῆσαι κύ-
 βον, ἢ παρασκευαζομένους καὶ βοηθείας ἐγείραντας⁴⁷⁶
 5 ὑπὸ τῶν ἐν παρασκευῇ ὄντων προκαταληφθῆναι, οὐ-
 δετέρου τῶν χαλεπῶν τούτων πειραθέντες τὸ ἐξ ἀμ-
 φοτέρων χρήσιμον ἔξομεν. ἔπειτα πολλὴν καὶ δυσπο-
 λέμητον οὔσαν τὴν τῶν ἀντιπάλων ἰσχὺν καὶ τύχην
 οὐκ ἐκ τοῦ βιαίου τρόπου πειρασόμεθα καθαιρεῖν,
 10 ἀλλ' οἷς ἀλλίσκεται πάντα <τὰ> ὑπέρανχα καὶ μὴ φάδια
 τῷ βιαιῷ καθαιρεθῆναι, δόλῳ καὶ ἀπάτῃ, οὔτε πρῶ-
 11 τοι ἄρξαντες αὐτῶν οὔτε μόνοι. πρὸς δὲ τούτοις οὐκ
 ἄξιμάχῳ οὔσῃ τῇ οἰκείᾳ δυνάμει πρὸς ἅπασαν τὴν
 Ῥωμαίων τε καὶ τῶν συμμάχων ἰσχὺν ἀντιταχθῆναι
 15 τὴν Φιδηναίων τε καὶ Οὐιεντανῶν τοσαύτην οὔσαν
 ὄσσην ὁρᾶτε προσειλήφαμέν τε, καὶ ὥς ἂν μάλιστα θάρ-
 σος τινὶ συμμαχίας βεβαίου τὸ ἐπικουρικὸν παρὰ σχοι
 12 προσγενόμενον οὕτω παρεσκευάσται μοι. οὐ γὰρ ἐν
 τῇ ἡμετέρᾳ γῇ Φιδηναῖοι τὸν ἀγῶνα ἀράμενοι, τῆς
 20 δὲ αὐτῶν προκινδυνεύοντες ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὴν⁴⁷⁷
 ἡμετέραν φυλάξουσιν. ὃ δὲ πάντων μὲν ἐστὶν ἥδιστον
 ἀνθρώποις, σπανίως δὲ τισιν ἐκ τοῦ παρελθόντος
 αἰῶνος ἐξεγένετο, καὶ τοῦθ' ἡμῖν ὑπάρξει· <εὖ> πάσχον-
 τες ὑπὸ τῶν συμμάχων εὖ δρᾶν ἐκείνους αὐτοὶ δόξο-

2 ἐπειχθέντας Ba 3 πιστεύσαντες Ba 4 ἀγείροντας
 c. Sylburg, ἀγείραντας Cobet Obs. p. 66 8 τῶν om. Aa
 10 τὰ add. Reiske 18 οὕτως B, τοῦτο c. Portus 19 γῇ
 om. Ba 20 αὐτῶν B 21 ἡμετέραν A 22 σπανίως
 c. Kiessling 23 ἀγῶνος Ba | ἡμῖν A ὑμ<ι>ν B | εὖ add.
 Cobet Obs. p. 66 24 ὑπὸ] ὑπὲρ B | εὖ δρᾶν B om. R |
 ἐκείνους B ἐκείνοις R

μεν. καὶ ἂν ἡμῖν κατὰ νοῦν χωρήσῃ τὸ ἔργον, ὥσπερ 13
τὸ εἰκὸς ἔχει, Φιδηναιοὶ τε καὶ Οὐιεντανοὶ βαρείας
ἀπαλλάξαντες ἡμᾶς ὑποταγῆς ὡς ὑφ' ἡμῶν τοῦτο πε-
πονθότες αὐτοὶ χάριν ἡμῖν εἰσονται. ταῦτα μὲν ἐστὶν
ἂ διὰ πολλῆς φροντίδος παρασκευασθέντα ἱκανὰ εἶ- 5
ναι δοκεῖ μοι θάρσος τε καὶ προθυμίαν τῆς ἀποστά-
σεως ὑμῖν παρασχεῖν. ὃν δὲ τρόπον ἐπιχειρεῖν τῷ ἔργῳ 14
βεβούλευμαι, τοῦτ' ἀκούσατέ μου· τάξιν μὲν ἀποδέ-
δωκέ μοι Τύλλος τὴν ὑπὸ τῷ ὄρει καὶ κελεύει με θα-
τέρου τῶν κεράτων ἄρχειν, ὅταν δὲ μέλλωμεν ὁμόσε 10
τοῖς πολεμίοις χωρεῖν, ἄρξω μὲν ἐγὼ λύσας τὴν τάξιν
ἐπὶ τὸ ὄρος ἄγειν, ἀκολουθήσετε δέ μοι ὑμεῖς συντε-
ταγμένους ἄγοντες τοὺς λόχους. ἀψάμενος δὲ τῶν
ἄκρων καὶ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ γενόμενος τίνα χρήσομαι
178τρόπον τοῖς μετὰ ταῦτα πράγμασιν ἀκούσατέ μου· 15
ἂν μὲν ὁρῶ κατὰ γνώμην ἂ διαλογίζομαι χωροῦντάς 16
μοι καὶ θρασεῖς μὲν γεγονότας τοὺς πολεμίους, ὡς
ἡμῶν αὐτοῖς συλλαμβανόντων, ταπεινοὺς δὲ καὶ περι-
φόβους Ῥωμαίους, ὡς προδεδομένους ὑφ' ἡμῶν, φυ-
γῆς τε μᾶλλον ἢ ἀλκῆς προνοουμένους, ὅπερ εἰκός, 20
ἐπιθήσομαι αὐτοῖς καὶ μεστὸν ποιήσω νεκρῶν τὸ πε-
δῖον ἐξ ὑπερδεξίου τε κατιῶν ἐπὶ τὸ πρηνὲς θαρ-
ροῦσῃ τε καὶ συντεταγμένῃ δυνάμει πρὸς ἐπτοημένους
ἀνθρώπους προσφερόμενος καὶ σποράδας. δεινὴ δ' 16
ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ἡ διὰ κενῆς ἐμπίπτουσα προδο- 25
σίας συμμάχων ἢ πολεμίων ἄλλων ἐφόδου δόκησις,

1 κἂν? 7 τῷ ἔργῳ B τὸ ἔργον R 8 βεβούλημαι ταῦτ'
O corr. Kiessling 10 ὅτ' ἂν B 14 τῷ Kiesslingio auctore
fort. delendum est 25 διακενῆς O | προδοσίας Stephanus
προδοσία. B προδοσία R

καὶ πολλὰ ἤδη στρατεύματα μεγάλα ὑπ' οὐδενὸς οὐ-
 τως ἑτέρου φοβεροῦ παθήματος ὥς ὑπὸ δόξης κενῆς
 ἴσμεν πανώλεθρα διαφθαρέντα. τὸ δ' ἰμέτερον οὐ
 λόγος ἔσται κενὸς οὐδ' ἀφανὲς δεῖμα, ἀλλ' ἔργον
 17 ἁπάσης ὕψεως καὶ πείρας φοβερώτερον. ἐὰν δ' ἄρα
 5 τάναντία τῶν λελογισμένων γινόμενα ὄρω (λεγέσθω 479
 γὰρ καὶ τὰ παρὰ τὰς ἀνθρωπίνων δόξας εἰωθότα
 ἀπαντᾶν, ἐπειδὴ πολλὰ καὶ τὰ μὴ εἰκότα οἱ βίοι φέ-
 ρουσι) τάναντία καὶ αὐτὸς ὧν προϋθέμην ἐπιχειρήσω
 10 ποιεῖν. ἄξω γὰρ ὑμᾶς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἅμα Ῥω-
 μαίοις καὶ συλλήψομαι αὐτοῖς τῆς νίκης τήν τε κατὰ-
 ληψιν τῶν ὑψηλῶν πεποιῆσθαι σκήψομαι τῆς κυκλώ-
 σεως τῶν ἀντιτεταγμένων ἔνεκα. γενήσεται δέ μου
 πιστὸς ὁ λόγος ἔργα ὁμολογούμενα τῇ σκῆψει παρε-
 15 σχημένου, ὥσθ' ἡμᾶς τῶν μὲν δεινῶν μηδετέροις κοι-
 νωνῆσαι, τῆς δ' ἀμείνωνος τύχης παρ' ἀμφοτέρων
 18 μεταλαβεῖν. ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα ἔγνωκά τε καὶ δρᾶσω
 σὺν θεοῖς κράτιστα ὄντα οὐ μόνον Ἀλβανοῖς, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς ἄλλοις Λατίνοις, ὑμᾶς δὲ χρὴ σιγὴν μὲν πρῶ-
 20 του φυλάττοντας, ἔπειτα κόσμον τε σώζοντας καὶ τοῖς
 παραγγελλομένοις ὀξέως ὑπηρετοῦντας προθύμους
 ἀγωνιστὰς γίνεσθαι καὶ τοὺς ὑφ' αὐτοῖς προθύμους
 παρῆχειν, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐχ ὁμοιὸς ἔστιν ἡμῖν
 τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ὁ περὶ τῆς ἐλευθερίας 480

1 ἡδ<η>.. B 4 δεῖμα B δεῖγμα R 5 φοβερώτατον A |
 ἐὰν B ἂν R 7 εἰωθότα] οἷά τ' ὄντα c. Bücheler 8 βίοι]
 πόλεμοι c. Kiessling | πολλὰ φέρουσι καὶ τὰ O praeter B
 11 κατὰληψις Ba 12 πεποιεῖσθαι Ba 13 φανήσεται
 c. Bücheler | παρεσχήμενον B παρεχομένου R 17 μὲν δὴ B
 μὲν οὖν R 20 σώζοντας A 22 τοῖς ὑφ' B 23 ἐνθυ-
 μουμένοις A

ἀγών, οἷςτισιν ἐν ἔθει καθέστηκεν ἄρχεσθαι ὑφ' ἐτέ-
ρων καὶ ὅσοις τοιαύτην πολιτείαν οἱ πατέρες παρέδο-
σαν. ἐλεύθεροι γὰρ ἐξ ἐλευθέρων ἐφυνμεν καὶ ἄρχειν 19
τῶν προσοίκων παρέδωσαν ἡμῖν οἱ πατέρες ὁμοῦ <τι>
πεντακόσια ἔτη τοῦτο τὸ σχῆμα τοῦ βίου διαφυλάξαν- 5
τες, οὐ μὴ ἀποστερήσωμεν ἡμεῖς τοὺς ἐκγόνους. παρα-
στῇ δὲ μηδενὶ ὑμῶν δέος ἂν ταῦτα ἐθέλῃ πράττειν
μὴ συνθήκας τε λύσῃ καὶ ὅρκους τοὺς ἐπ' αὐταῖς γε-
νομένους παραβῇ, ἀλλ' ἐννοεῖσθω διότι τὰς ὑπὸ Ῥω-
μαίων λελυμένας εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀποκαταστήσει καὶ 10
οὐ τὰς γε ἐλαχίστου ἀξίας, ἀλλ' ἃς ἡ τε φύσις ἡ ἀν-
θρωπεία κατεστήσατο καὶ ὁ πάντων κοινὸς Ἑλλήνων
τε καὶ βαρβάρων βεβαιοῖ νόμος, ἄρχειν καὶ τὰ δίκαια
τάττειν τοὺς πατέρας τοῖς ἐκγόνοις καὶ τὰς μητρο-
πόλεις ταῖς ἀποικίαις. ταύτας δὴ τὰς συνθήκας οὐ- 20
δέποτε ἀναιρεθησομένας ἐκ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως
οὐχ ἡμεῖς οἱ κυρίας ἀξιοῦντες αἰεὶ διαμένειν παρα-
σπονδοῦμεν, οὐδ' ἂν τις ἡμῖν θεῶν ἢ δαιμόνων νε-
μεσήσειεν ὥς ἀνόσια πράττουσιν εἰ δουλεύειν τοῖς
181 ἰδίοις ἐκγόνοις δυσανασχετοῦμεν, ἀλλ' οἱ καταλύσαν- 20
τες αὐτὰς ἀρχῇθεν καὶ ἔργῳ ἐπιχειρήσαντες ἀθεμίτῳ
κρείττω ποιῆσαι τοῦ θείου νόμου τὸν ἀνθρώπινον
καὶ ὁ τε δαιμόνιος χόλος οὐχ ἡμῖν, ἀλλὰ τούτοις ἐναν-
τιώσεται κατὰ τὸ εἰκός, καὶ ἡ παρ' ἀνθρώπων νέμε-
σις εἰς τούτους ἀνθ' ἡμῶν κατασκήψει. εἰ μὲν οὖν 21
25

2 ὅσοις] οἷς c. Kiessling 4 <παρ>έδωσαν B ἀπέδωσαν R |
τι addidit Kiessling 5 τοῦ βίου B om. R 6 ἡμεῖς B
ἡμῶν R 11 τε om. B 13 βεβ<αιο>ι B 14 προστάττειν
c. Reiske 16 ἀνθρωπείου B 22 κρείττω A 25 εἰς τού-
τους B τούτοις R

ταῦτα κράτιστα πᾶσιν ὑμῖν ἔσεσθαι δοκεῖ, πράττω-
μεν αὐτὰ θεοὺς καὶ δαίμονας ἀρωγούς ἐπικαλεσάμε-
νοι, εἰ δέ τις ὑμῶν τάναντία ἔγνωκε καὶ δυεῖν θάτε-
ρον ἢ μηδέποτε ἀνασώσασθαι τὸ ἀρχαῖον ἀξίωμα τῆς
5 πόλεως οἴεται δεῖν, ἢ καιρὸν ἑτερόν τινα [τοῦ παρόν-
τος] ἐπιτηδειότερον περιμένων ἀναβάλλεται τὸν παρ-
όντα, μὴ κατοκνεῖτω φέρειν εἰς μέσον ἃ φρονεῖ· ὃ τι
γὰρ ἂν ἅπασιν ὑμῖν κράτιστον φανῇ βούλευμα τούτῳ
χρησόμεθα. †

- 10 **XXIII.** Ἐπαινεσάντων δὲ τὴν γνώμην τῶν παρ-
όντων καὶ πάντα ὑποσχομένων ποιήσειν ὅρκους ἑκα-
στον αὐτῶν καταλαβὼν διέλυσε τὸν σύλλογον. τῇ δ' 482
ἑξῆς ἡμέρᾳ προήεσαν μὲν ἐκ τοῦ χάρακος αἱ Φιδη-
ναίων τε καὶ συμμάχων δυνάμεις ἅμα τῷ τὸν ἥλιον
15 ἀνασχεῖν καὶ παρετάσσοντο ὥς εἰς μάχην, ἀντεπεξῆ-
2 σαν δὲ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ καθίσταντο εἰς τάξιν. τὸ μὲν
οὖν ἀριστερόν κέρας αὐτῶς ὁ Τύλλος καὶ οἱ Ῥωμαῖοι
κατεῖχον ἐναντίοι Οὐιεντανοῖς (οὗτοι γὰρ τὸ δεξιὸν
τῶν πολεμίων κατεῖχον κέρας), ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ τῶν
20 Ῥωμαίων κέρατος ὁ Μέττιος καὶ οἱ Ἀλβανοὶ κατὰ
Φιδηναίους παρὰ τὴν λαγόνα τοῦ ὄρους ἐτάξαντο.
3 ἐπεὶ δὲ σύνεγγυς ἀλλήλων ἐγίνοντο, πρὶν ἐντὸς βέ-
λους γενέσθαι οἱ Ἀλβανοὶ σχισθέντες ἀπὸ τοῦ ἄλλου
στρατοῦ συντεταγμένους ἦγον τοὺς λόχους ἐπὶ τὸ
25 ὄρος. οἱ μὲν οὖν Φιδηναῖοι μαθόντες τοῦτο καὶ
πιστεύσαντες ἀληθεύειν σφίσι τὰς περὶ τῆς προδο-

5 τοῦ παρόντος del. Reudler Tiroc. p. 30 6 περιμένων B
ἀναμένων R 13 ἐκ B ἐπὶ R 18 ἐναντίοι B ἐναντίον R
25 μαθόντες τοῦτο B τοῦτο μ. R 26 ἀληθεύειν B ἀλη-
θεύσειν R

σίας ὑποσχέσεις τῶν Ἀλβανῶν θρασύτερον ἤδη τοῖς
 Ῥωμαίοις προσεφέροντο, καὶ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας τῶν
 Ῥωμαίων ἐψιλωμένον τῆς συμμαχίας παρερρήγνυτό
 τε καὶ σφόδρα ἐπόνει, τὸ δ' εὐάνθυμον ἀνὰ κράτος
 ἡγωνίζετο, ἔνθα καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Τύλλος ἐν τοῖς ἐπι- 5
 483 λέκτοις τῶν ἱππέων μαχόμενος. ἐν δὲ τούτῳ προσ- 4
 ελάσας τις ἱππεὺς τοῖς ἅμα τῷ βασιλεῖ μαχομένοις,
 Κάμνει τὸ δεξιὸν ἡμῖν κέρας, ἔφησεν, ὦ Τύλλε. Ἀλ-
 βανοὶ τε γὰρ ἐκλιπόντες τὴν τάξιν ἐπὶ τὰ μετέωρα
 ἐπέλγονται, Φιδιθναῖοι τε καθ' οὓς ἐκεῖνοι ἐτάχθησαν 10
 ὑπὲρ κέρατος ὄντες τοῦ ἐψιλωμένου κυκλοῦσθαι μέλ-
 λουσιν ἡμᾶς. ταῦτα ἀκούσαντας τοὺς Ῥωμαίους καὶ
 ἰδόντας τὴν ὁρμὴν τῶν Ἀλβανῶν τὴν ἐπὶ τὸ ὄρος
 δεῖμα ὡς κυκλωσομένους ὑπὸ τῶν πολεμίων κατα-
 λαμβάνει, ὥστε οὔτε μάχεσθαι οὔτε μένειν αὐτοῖς 15
 ἐπῆει. ἔνθα δὴ σοφία λέγεται χρῆσασθαι ὁ Τύλλος 5
 οὐδὲν ἐπιταραχθεὶς τὴν διάνοιαν ὑπὸ τοσοῦτου τε καὶ
 οὕτως ἀπροσδοκῆτου φανέντος κακοῦ, δι' ἣν οὐ μόνον
 ἔσωσε τὴν Ῥωμαίων στρατιὰν εἰς προὔπτον κατακεκλι-
 μένην ὄλεθρον, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν πολεμίων πράγματα 20
 σύμπαντα συνέτριψε τε καὶ διέφθειρεν. ὥς γὰρ ἤκουσέ
 184 τοῦ ἀγγέλου μεγάλῃ φωνῇ χρώμενος, ὥστε καὶ τοὺς
 πολεμίους ἀκούειν, Κρατοῦμεν, εἶπεν, ἄνδρες Ῥω- 6
 μαῖοι, τῶν ἐχθρῶν. Ἀλβανοὶ μὲν γὰρ ἡμῖν τὸ πλη-

1 τὸν ἀλβανὸν A 4 ἀνὰ κράτος B ἀκρατῶς R 6 τούτῳ B
 τούτοις R 8 ἡμῖν B ἡμῶν R | τύλλε A 11 ὑπερκερατώ-
 σαντες c. Reiske | τὸ ἐψιλωμένον Ba τοῦ ἐψιλωμένου BbR
 14 κυκλωσομένους B κυκλωσαμένους R κυκλωθησομένους Syl-
 burg 16 ἔτι ἐπῆει B 18 φανέντος κακοῦ B κακοῦ φ. R
 19 κατακεκλιμένην AB κατακεκλιμένην Stephanus 21 σίμ-
 παντα B om. R 24 μὲν om. B

σιόν ὄρος τοῦτο κατελήφασιν, ὥσπερ ὁρᾶτε, κατὰ τὰς ἐμὰς ἐντολάς, ἵνα κατὰ νότου γενόμενοι τῶν πολεμίων ἐπίωσιν αὐτοῖς. ἐνθυμηθέντες οὖν ὅτι ἐν καλῷ τοὺς ἐχθίστους ἡμῖν ἔχομεν, οἱ μὲν ἄντικρυς ἐπιόν-
 5 τες, οἱ δὲ κατόπιν, ἐνθα οὔτε πρόσω χωρεῖν οὔτ' ὀπίσω ἐπιστρέφειν δυνάμενοι ποταμῷ τε καὶ ὄρει <ἐκ> τῶν πλαγίων ἀποκλειόμενοι καλὴν δώσουσιν ἡμῖν δίκην, ἵτε σὺν πολλῇ καταφρονήσει ἐπ' αὐτούς.

XXV. Ταῦτα παρὰ τὰς τάξεις ἀπάσας παρεξιὼν
 10 ἔλεγε, καὶ αὐτίκα τοὺς μὲν Φιδηναίους δέος εἰσέρχε-
 ται παλινπροδοσίας ὥς κατεστρατηγημένους ὑπὸ τοῦ Ἀλβανοῦ, ἐπεὶ οὔτε ἀντιμεταταξάμενον αὐτὸν εἶδον⁴⁸⁵
 οὔτ' ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίους εὐθὺς αὐτὸν ἐλαύνοντα, ὥσπερ ὑπέσχετο αὐτοῖς, τοὺς δὲ Ῥωμαίους ἐπῆρεν εἰς εὐτολ-
 15 μίαν καὶ θάρσους ἐνέπλησεν ὁ λόγος· καὶ μέγα ἐμ-
 βοήσαντες ὁρμῶσιν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἀθρόοι. τρο-
 πὴ δὲ γίνεται μετὰ τοῦτο τῶν Φιδηναίων καὶ φυγὴ
 2 πρὸς τὴν πόλιν ἄκοσμος. ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων βασι-
 λεὺς ἐπιρράξας αὐτοῖς τὴν ἵππον περιφόβοις οὔσι καὶ
 20 τεταραγμένοις καὶ μέχρι τινὸς διώξας, ὥς ἔμαθεν ἐσκεδασμένους ἀπ' ἀλλήλων καὶ οὔτε λογισμὸν ἔτι τοῦ
 συστῆναι ληψομένους οὔτε δύναμιν ἔχοντας, ἀφείς
 τοὺς φεύγοντας ἐπὶ τὸ συνεσθηκὸς ἔτι καὶ διαμένον
 τῶν πολεμίων ἐχώρει μέρος. καὶ γίνεται καλὸς μὲν
 3 καὶ ὁ τῶν πεζῶν ἀγὼν, ἔτι δὲ καλλίων ὁ τῶν ἱππέων.
 25 οὐ γὰρ ἐνέκλινον οἱ τῇδε τεταγμένοι Οὐιεντανοὶ τὴν

4 ἡμῶν B ἡμῖν R 7 ἐκ om. A B (?) | verba καλὴν δώ-
 σουσιν ἡμῖν δίκην om. O praeter B 8 ἀλλ' ἵτε O praeter B
 9 παρεξιὼν B δεξιῶν R 13 οὔτε B οὔτε R | αὐτὸν] αὐτῶν
 Ba om. R 14 αὐτοῖς, τοὺς δὲ ῥ. B αὐτοῖς καὶ τοὺς ῥ. R
 25 καλλίων καὶ ὁ O praeter B 26 ἐνέκλινον B ἐνέκλιναν R

ἔφοδον ὑπὸ <τῆς> Ῥωμαϊκῆς ἵππου καταπλαγέντες, ἀλλ' ἀντεῖχον ἄχρι πολλοῦ. ἔπειτα μαθόντες ὅτι τὸ εὐώνυμον σφῶν ἤττηται καὶ πᾶσα ἡ Φιδηναίων τε καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων στρατιὰ φεύγει προτροπᾶ- 486 δην, δείσαντες μὴ κυκλωθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀναστραφέν- των ἐκ τοῦ διωγμοῦ τρέπονται καὶ αὐτοὶ λύσαντες τὰς τάξεις καὶ διὰ τοῦ ποταμοῦ σώξουσιν ἑαυτοὺς ἐπει- ρῶντο. ὅσοι μὲν οὖν ἐρρωμενέστατοί τε αὐτῶν ἦσαν 4 καὶ ἥκιστα ὑπὸ τραυμάτων βαρυνόμενοι νεῖν τε οὐκ ἀδύνατοι δίχα τῶν ὅπλων τὸ φεῖθρον διεπεραιούντο, 10 ὅσοι δὲ τούτων τινὸς ἐνέλιπον ἐν ταῖς δύναις ἀπέ- θνησκον· ὁξὺ γὰρ τοῦ Τεβέριος περὶ τὴν Φιδήνην καὶ σκολιὸν τὸ φεῦμα. ὁ δὲ Τύλλος μόλις τινὲ τῶν 5 ἱππέων κελεύσας τοὺς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ὠθομένους κτείνειν, αὐτὸς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Οὐιεντανῶν 15 τὴν ἄλλην δύναμιν ἄγων ἐξ ἐφόδου γίνεται κύριος αὐτοῦ· καὶ τὰ μὲν Ῥωμαίων πράγματα παραδόξου τυχόντα σωτηρίας ἐν τούτοις ἦν.

XXVI. Ὁ δὲ Ἀλβανὸς ἐπειδὴ λαμπρῶς ἤδη νικῶντας ἐθεάσατο τοὺς ἀμφὶ τὸν Τύλλον, καταβιβά- 20 σας καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν τὴν οἰκίαν δύναμιν ἐπὶ τοὺς φεύγοντας τῶν Φιδηναίων ἐχώρει, ἵνα δὴ τοῖς Ῥωμαίοις γένοιτο πᾶσι φανερός ἐργον τι ποιῶν 487 συμμάχου καὶ συχνοὺς τῶν διεσκεδασμένων ἐν τῇ φνύγῃ διέφθειρε. συνεῖς δὲ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ μισήσας 25 τὴν παλινπροδοσίαν ὁ Τύλλος οὐδὲν ἐξελέγχειν ᾤετο

1 ὑπὸ del. Reiske | τῆς add. Hudson 5 ἀναστραφέν- των B ἀναστρεφόντων R 7 σώξουσιν A 10 <διεπεραιούντο> B διαπερῶντες A 11 ὅσοι . B ὅσοις R | τινες BaR 12 τεβέ- ριος B τιβέριος R | περὶ τῇ φειδήνῃ καὶ σκολιὸν B 23 γένοιτό πᾶσι B πᾶσι γένοιτο R | φανερός A 26 ὁ om. A

δεῖν κατὰ τὸ παρόν, ἕως ἂν ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσῃται τὸν
 ἄνδρα, ἀλλ' ἐπαινεῖν τε τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ τὴν
 ἐπὶ τὰ μετέωρα πρὸς πολλοὺς τῶν παρόντων ὥς ἀπὸ
 παντὸς τοῦ βελτίστου γενομένην ἐσκήπτετο καὶ τῶν
 5 ἱππέων μοῖραν τινα πέμψας ὥς αὐτὸν ἡξιὸν τελείαν
 ἀποδείξασθαι τὴν προθυμίαν, τοὺς μὴ δυνηθέντας
 εἰς τὰ τεῖχη τῶν Φιδιναίων καταφεύγειν ἀλλ' ἐσκε-
 3 δασμένους ἀνὰ τὴν χώραν συχνοὺς ὄντας κελεύων
 διερευνώμενον ἀποκτείνειν. κακείνος ὥς θάτερον ὦν
 10 ἤλπισε διαπεπραγμένος καὶ λεληθὼς τὸν Τύλλου
 ἔχαιρέ τε καὶ μέχρι πολλοῦ καθιππεύων τὰ πεδία
 τοὺς καταλαμβανομένους διέφθειρεν, ἥδη δὲ δεδυ-
 κότος ἡλίου τοὺς ἱππέας ἤκεν ἄγων ἐπὶ τὸ στρατόπε-
 4 δον τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐκ τοῦ διαγμοῦ καὶ τὴν ἐπελθοῦσαν
 15 νύκτα ἐν εὐπαθείαις ἅμα τοῖς ἐταίροις ἦν. ὁ δὲ Τύλ-
 15 λος ἐν τῷ Οὐλιεντανῶν χάρακι μέινας ἄχρι πρώτης⁴⁸⁸
 φυλακῆς καὶ τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν αἰχμαλώτων
 ἀνακρίνας, τίνες ἦσαν οἱ τῆς ἀποστάσεως ἡγεμόνες,
 ὥς ἔμαθε καὶ τὸν Ἀλβανὸν Μέττιον Φουφέττιον ἐν
 20 τοῖς συννομοσαμένοις ὑπάρχοντα, δόξας συνάδειν τὰ
 πραχθέντα ὑπ' αὐτοῦ τοῖς μηνυομένοις ὑπὸ τῶν αἰχμα-
 λώτων ἀναβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ τοὺς πιστοτάτους
 τῶν ἐταίρων παραλαβὼν πρὸς τὴν πόλιν ἀφιππεύει·
 5 καὶ πρὸ μέσων νυκτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν τοὺς βουλευτὰς
 25 συγκαλέσας τὴν τε προδοσίαν αὐτοῖς λέγει τὴν τοῦ
 Ἀλβανοῦ μάρτυρας τοὺς αἰχμαλώτους παρασχόμενος
 καὶ ὃν τρόπον αὐτὸς κατεστρατήγησε τοὺς τε πολεμίους

1 ἐφ' ἑαυτῷ c. Cobet Obs. p. 67 2 * ἀλλὰ ἐπαινεῖν O
 15 ἐτέροις Ba 18 τίνες ποτε ἦσαν Reiske 19 φουφέττιον
 om. B 23 τῶν ἐτέρων Ba 27 τοὺς τε κρυφίους π. c. Reiske

καὶ τοὺς Φιδηναίους διηγείται. τέλος δὴ τὸ κράτι-
στον εἰληφότος τοῦ πολέμου τὰ λοιπὰ ἤδη σκοπεῖν
αὐτοὺς ἤξιον, τίνα χρὴ τρόπον τιμωρήσασθαι μὲν
τοὺς προδότας, σωφρονεστέραν δὲ τὴν Ἀλβανῶν ἀπο-
δοῦναι πόλιν εἰς τὸ λοιπόν. τὸ μὲν οὖν τιμωρήσα-
σθαι τοὺς ἐπιχειρήσαντας ἔργοις ἀνοσίοις πᾶσιν ἐδό-
κει δίκαιόν τε καὶ ἀναγκαῖον εἶναι, ὃν δὲ τρόπον
τοῦτο γένοιτ' ἂν ῥᾶστα καὶ ἀσφαλέστατα πολλὴν αὐ-
189 τοῖς παρῆεν ἀπορίαν. ἀδήλω μὲν γὰρ καὶ λεληθότι
μόρῳ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς Ἀλβανῶν ἄνδρας διαχει-
ρίσασθαι τῶν ἀδυνάτων αὐτοῖς ἐφαίνετο εἶναι· εἰ δὲ
φανερώς συλλαμβάνειν καὶ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἐνόχους
ταῖς αἰτίαις ἐπιχειρήσειαν, οὐ περιόψεσθαι τοὺς Ἀλ-
βανοὺς ὑπελάμβανον, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ὄπλα χωρήσειν.
ἅμα δὲ πολεμεῖν Φιδηναίοις τε καὶ Τυρρηνοῖς καὶ 15
τοῖς ἐπὶ τὴν συμμαχίαν σφῶν συνεληλυθόσιν Ἀλβα-
νοῖς οὐκ ἐβούλοντο. ἀπορουμένων δ' αὐτῶν τελευ-
τατος ἀποδεκνύται γνώμην ὁ Τύλλος, ἣν ἅπαντες
ἐπήνεσαν, ὑπὲρ ἧς μετὰ μικρὸν ἐρῶ.

XXVII. Τετταράκοντα δ' ὄντων σταδίων τῶν με- 20
ταξὺ Φιδήνης τε καὶ Ῥώμης ἐλάσας τὸν ἵππον ἀνὰ
κράτος παρῆν ἐπὶ τὸν χάρακα καὶ πρὶν ἡμέραν λαμ-
πρὰν γενέσθαι καλέσας Μάρκον Ὀράτιον τὸν περιλει-
φθέντα ἐκ τῶν τριδύμων καὶ δοὺς αὐτῷ τῶν ἱππέων
καὶ τῶν πεζῶν τοὺς ἀκμαιοτάτους ἐκέλευσεν ἐπὶ τὴν 25
190 Ἀλβανῶν πόλιν ἄγειν, παρελθόντα δ' ἐντὸς τείχους

4 προσιδότης A 6 μὲν τοὺς A | ἐπιχειρήσαντας BaR
προσεπιχειρήσαντας Bb 8 τοῦτο B om. R 18 ἐπιχειρή-
σειαν B ἐπιχειρήσαι R 14 χωρεῖν O χωρήσειν Stephanus
16 ἐληλυθόσιν BaR | Ἀλβανῶν AB 23 γίνεσθαι B

ὥς φίλον ὄντα, ὅταν ὑποχειρίους λάβῃ τοὺς ἐνδόν,
καθελεῖν τὴν πόλιν ἄχρι θεμελίων μηθενὸς μήτε ἰδίου
μήτε κοινοῦ κατασκευάσματος φειδόμενον ἔξω τῶν ἱε-
²₅ ρῶν, ἀνθρώπων δὲ μηθένει μήτε κτείνειν μήτε ἀδικεῖν,
ἀλλὰ πάντας ἔαν ἔχειν τὰ ἑαυτῶν. ἐκπέμψας δὲ τοῦτον
ἐκάλει τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς λοχαγοὺς καὶ τὰ δόξαντα
τῇ βουλῇ διασαφήσας φυλακὴν ἐκ τούτων καθίστα-
ται περὶ τὸ σῶμα· καὶ μετ' οὐ πολὺ παρῆν ὁ Ἀλβανὸς
ὥς ἐπὶ νικῆματι κοινῷ γεγηθὼς καὶ τῷ Τύλλῳ συνη-
¹⁰ δόμενος. ὁ δὲ Τύλλος ἀπόρρητον τὴν γνώμην ἔτι φυ-
λάσσων ἐπήνει τε αὐτὸν καὶ μεγάλων ἄξιον ἀπέφαινε
δωρεῶν παρεκάλει τε γράψαντα καὶ τὰ τῶν ἄλλων
Ἀλβανῶν ὀνόματα τῶν ἐπιφανέσι τι κατὰ τὴν μάχην
διαπραξαμένων φέρειν ὥς αὐτόν, ἵνα κἀκεῖνοι τὴν ἐκ
³₁₅ τῶν ἐπινικίων ἀπενέγκωνται μοῖραν. ὁ μὲν δὴ περιχα-
ρῆς γενόμενος τοὺς πιστοτάτους τῶν φίλων, οἷς ἐκρή-
σατο τῶν ἀπορρήτων βουλευμάτων συνεργοῖς, εἰσγρά-
ψας εἰς δέλτον ἐπιδίδωσιν. ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς ⁴⁹¹
εἰς ἐκκλησίαν ἄπαντας ἀποθεμένους τὰ ὄπλα ἐκάλει·
²⁰ συνιόντων δὲ αὐτῶν τὸν μὲν ἡγεμόνα τῶν Ἀλβανῶν
ἅμα τοῖς ταξιάρχοις τε καὶ λοχαγοῖς παρ' αὐτὸ τὸ βῆμα
ἐκέλευσεν ἐστάναι, ἐχομένους δὲ τούτων τοὺς ἄλλους
Ἀλβανοὺς ταχθέντας ἐκκλησιάζειν, μετὰ δὲ τοὺς Ἀλβα-
νοὺς τὸ λοιπὸν τῶν συμμάχων πλῆθος· ἔξωθεν δὲ πάν-
²⁵ των περιέστησε Ῥωμαίους, ἐν οἷς ἦσαν οἱ γενναιότα-
τοι, ξίφη κρύπτοντας ὑπὸ ταῖς περιβολαῖς. ὥς δ' ἐν κα-
λῷ, τοὺς ἐχθροὺς ἔχειν ὑπέλαβεν ἀναστὰς ἔλεξε τοιαύδε·

2 μηθενὸς A μηδενὸς R 6 τοὺς ante λογ. om. B 11 φυλάτ-
των B 15 ἐνέγκωνται B 17 εἰσγράψας B γράψας R 23 ταχθέν-
τας ἐκκλησιάζειν del. Reiske 26 κρύπτοντας B κρύπτοντες R

XXVIII. Ἄνδρες Ῥωμαῖοί τε καὶ ἄλλοι φίλοι καὶ
 σύμμαχοι, τοὺς μὲν ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμήσαντας εἰς
 πόλεμον ἡμῖν καταστήναι Φιδηναίους καὶ τοὺς συμ-
 μάχους αὐτῶν ἐτιμωρησάμεθα σὺν θεοῖς, καὶ δυνεῖν
 θάτερον ἢ παύσονται τὸ λοιπὸν ἐνοχλοῦντες ἡμῖν ἢ ⁵
 δίκας τίσουσιν ἐτι τούτων χείρονας. ἀπαιτεῖ δὲ ὁ 2
 καιρὸς, ἐπεὶ τὰ πρῶτα ἡμῖν κατ' εὐχὴν κεχώρηκε, καὶ
 τοὺς ἄλλους τιμωρήσασθαι πολεμίους, ὅσοι φίλων
 μὲν ἔχουσιν ὀνόματα καὶ παρελήφθησαν εἰς τόνδε
 τὸν πόλεμον ὥς κακῶς τοὺς κοινούς ἐχθροὺς μεθ' ¹⁰
 192 ἡμῶν ποιήσοντες, ἐγκατέλιπον δὲ τὸ πρὸς ἡμᾶς πι-
 στὸν καὶ μετὰ τῶν πολεμίων ἀπορρήτους ποιησάμενοι
 συνθήκας διαφθεῖραι πάντας ἡμᾶς ἐπεβάλλοντο. πολὺ 3
 γὰρ οὗτοι κακίους τῶν ἐκ τοῦ φανεροῦ πολεμίων εἰσὶ
 καὶ μείζονος τιμωρίας ἄξιοι· τοὺς μὲν γὰρ καὶ φυλά- ¹⁵
 ξασθαι ῥᾷδιον τοῖς ἐπιβουλευομένοις καὶ συμπλα-
 κέντας ὥς ἐχθροὺς ἀμύνασθαι δυνατόν, φίλους δ'
 ἐχθρῶν ἔργα ποιοῦντας οὔτε φυλάξασθαι ῥᾷδιον οὔτε
 ἀμύνασθαι τοῖς προκαταληφθεῖσι δυνατόν. οὗτοι δ'
 εἰσὶν οἱ πεμφθέντες ἡμῖν ὑπὸ τῆς Ἀλβανῶν πόλεως ²⁰
 ἐπὶ δόλῳ σύμμαχοι κακὸν μὲν οὐθὲν ὑφ' ἡμῶν πα-
 θόντες, ἀγαθὰ δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα. ἅποικοι μὲν γὰρ 4
 αὐτῶν ὄντες οὐθὲν τῆς τούτων ἀρχῆς παρασπάσαν-
 τες ἰδίαν ἰσχὺν καὶ δύναμιν ἀπὸ τῶν ἰδίων πολέμων
 ἐκτῆσάμεθα, ἔθνεσι δὲ μεγίστοις καὶ πολεμικωτάτοις ²⁵

1 καὶ οἱ ἀλλόφιλοι B 4 δυνεῖν B δυοῖν R 13 συνθή-
 κας ποιησάμενοι B 16 τοὺς ἐπιβουλευομένους A τοῖς ἐπι-
 βουλευομέν(οι)ς B 19 τοιοῦτοι c. Bücheler | οὗτοι δ' ἐκεῖνοι^{οἱ}
 B 22 ἅποικοι μὲν γε B cf. Reudler Tiroc. p. 2 24 πολε-
 μίων B πόων c. Reiske

ἐπιτειχίσαντες τὴν ἡμῶν αὐτῶν πόλιν πολλὴν ἀσφάλειαν
 τούτοις τοῦ τε ἀπὸ Τυρρηνῶν καὶ ἀπὸ Σαβί-
 νων πολέμου παρειχόμεθα· ἥς δὲ πόλεως εὖ τε πρατ-⁴⁹³
 τούσης ἀπάντων μάλιστα χαίρειν αὐτοὺς ἔδει καὶ
⁵ σφαλλομένης μηδὲν ἐνδεέστερον ἢ περὶ τῆς αὐτῶν
⁵ ἄχθεσθαι. οἱ δὲ ἄρα φθονοῦντες οὐχ ἡμῖν μόνον
 τῶν ἀγαθῶν ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῖς τῆς δι' ἡμᾶς εὐτυχίας
 διετέλουν καὶ τελευτῶντες ὥς οὐκέτι κατέχειν τὴν
 ὑπουργον ἐχθραν ἐδύναντο πόλεμον ἡμῖν προεῖπον.
¹⁰ μαθόντες δ' ἡμᾶς εὖ πρὸς τὸν ἀγῶνα παρесеκυσμέ-
 νους, ὥς οὐθὲν οἰοίτ' ἦσαν ἐργάσασθαι κακόν, εἰς
 διαλλαγὰς ἐκάλουν καὶ φιλίαν καὶ τὸ περὶ τῆς ἡγε-
 μονίας νεῖκος ἐν τρισὶν ἀφ' ἑκατέρας πόλεως σώμασιν
 ἡξίουν κριθῆναι. ἔδεξάμεθα καὶ ταύτας τὰς προκλή-
¹⁵ σεις καὶ νικήσαντες τῇ μάχῃ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐσχο-
⁶ μεν ὑποχείριον. φέρε δὲ τί μετὰ ταῦτα ἐποιήσαμεν;
 ἐξὸν ἡμῖν ὀμηρὰ τε αὐτῶν λαβεῖν καὶ φρουρὰν ἐν τῇ
 πόλει καταλιπεῖν καὶ τοὺς κορυφαιοτάτους τῶν δια-
 στησάντων τὰς πόλεις τοὺς μὲν ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἐκ-
²⁰ βαλεῖν πολιτείας τε αὐτῶν κόσμον μεταστῆσαι πρὸς
 τὸ ἡμῖν συμφέρον καὶ χώρας καὶ χρημάτων ἀποδοσμῶ
 ζημιῶσαι καί, ὃ πάντων ῥᾶστον ἦν, ἀφελῆσθαι τὰ
 ὄπλα αὐτούς, ἐξ ὧν ἐγκρατεστέραν ἂν τὴν ἀρχὴν⁴⁹⁴
 κατεστησάμεθα, τούτων μὲν οὐδὲν ἡξιώσαμεν ποιῆ-
²⁵ σαι, τῷ δ' εὐσεβεῖ μᾶλλον ἢ τῷ ἀσφαλεῖ τῆς ἀρχῆς
 ἐπετρέψαμεν καὶ τὸ εὐπρεπὲς τὸ πρὸς ἅπαντας τοῦ
 λυσιτελοῦντος ἡμῖν αὐτοῖς ἰδίᾳ κρεῖττον ἡγησάμενοι
 συνεχωρήσαμεν αὐτοῖς ἅπαντα τὰ σφέτερα καρποῦ-

σθαι, Μέττιον δὲ Φουφέττιον, ὃν αὐτοὶ τῇ μεγίστῃ
 ἀρχῇ ἐκόσμησαν, ὥς δὴ κράτιστον Ἀλβανῶν διοικεῖν
 τὰ κοινὰ μέχρι τοῦ παρόντος εἰάσαμεν. ἀνθ' ὧν τίνας 7
 ἡμῖν χάριτας ἀπέδοσαν, ἡνίκα μᾶλλον φίλων τε καὶ
 συμμάχων εὐνοίας ἔδει, ἀκούσατε· ἀπορρήτους ποιη- 5
 σάμενοι συνθήκας πρὸς τοὺς κοινούς πολεμίους, ὥς
 ἐν τῷ ἀγῶνι συνεπιδησόμενοι ἡμῖν μετ' αὐτῶν, ἐπει-
 δὴ πλησίον ἀλλήλων ἐγινόμεθα καταλιπόντες τὴν
 τάξιν ἐφ' ἣν ἐτάχθησαν ὥχοντο πρὸς τὰ πλησίον ὄρη 8
 δρόμῳ προκαταλαβέσθαι σπεύδοντες τὰ ὄχυρά. εἰ 10
 μὲν οὖν κατὰ νοῦν ἡ πείρα αὐτοῖς ἐχώρει, οὐδὲν ἂν
 195 τὸ κωλύον ἦν ἅπαντας ἡμᾶς ἀπολωλέναι κυκλωθέν-
 τας ὑπὸ τε πολεμίων καὶ φίλων, καὶ τοὺς πολλοὺς
 τῆς πόλεως ἡμῶν ἀγῶνας, οὓς ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας
 ἡγωνισάμεθα, ἐν ἡμέρᾳ διαφθαρῆναι μῖα. ἐπειδὴ δὲ 9
 διέπεσεν αὐτῶν τὸ βούλευμα θεῶν μὲν εὐνοίας 15
 προσηρησαμένης (ἀπάσας γὰρ ἔγωγε τὰς καλὰς καὶ
 ἀγαθὰς πράξεις ἐκείνοις ἀνατίθημι), ἔπειτα καὶ τῆς
 ἐμῆς στρατηγίας οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν εἰς τε τὸ δέος
 τῶν πολεμίων καὶ εἰς τὸ θάρσος τὸ ὑμέτερον παρα- 20
 σχομένης (ἃ γὰρ ἐγὼ ἐν τῷ τότε ἀγῶνι ἔφην, ὥς ὑπ'
 ἐμοῦ κελευσθέντες Ἀλβανοὶ προκαταλαμβάνονται τὰ
 ὄρη κυκλώσεως τῶν πολεμίων ἔνεκα, πλάσματα καὶ
 στρατηγήματα ἦν ἐμά), κεχωρηκότων δ' ἡμῖν τῶν 10
 πραγμάτων ὥς ἡμῖν συνέφερεν οὐκ ἂν εἴημεν ἄνδρες 25
 οἷους ἡμᾶς προσήκειν εἶναι, εἰ μὴ τιμωρησαίμεθα

4 μάλιστα c. Bücheler 12 κωλύον A 13 φίλων c. Cobet
 Obs. p. 67 14 τῆς πόλεως del. Reiske | ἡμῶν B ἡμῖν R
 21 ἐγὼ om. B 24 δ<ε> B δὴ οὖν τῶν c. Bücheler 26 προς-
 ἦγον A προσήκει Bücheler

τοὺς προδότας, οἳ γε χωρὶς τῆς ἄλλης ἀναγκαιότητος, ἦν διὰ τὸ συγγενὲς ἐχρῆν αὐτοὺς φυλάσσειν, σπονδὰς καὶ ὄρκια ποιησάμενοι πρὸς ἡμᾶς ἐναγῆτος οὔτε θε- οὺς δειδαντες, οὕς τῶν ὁμολογιῶν ἐποιήσαντο μάρ-
 5 τυρας, οὔτε τὸ δίκαιον αὐτὸ καὶ τὴν ἀνθρωπίνην νέμεσιν ἐντραπέντες, οὔτε τὸ τοῦ κινδύνου μέγεθος εἰ μὴ κατὰ νοῦν αὐτοῖς ἢ προδοσία χωρήσειεν ὑπο-496
 λογιζόμενοι, τὸν οἰκτιστον τρόπον ἡμᾶς ἐπεχέλησαν ἀπολέσαι τοὺς ἀποίκους τε καὶ εὐεργέτας, οἳ κτίσται
 10 μετὰ τῶν ἐχθρίστων τε καὶ πολεμιωτάτων στάντες.

XXVIII. Ταῦτα δ' αὐτοῦ λέγοντος οἰμωγαὶ τε τῶν Ἀλβανῶν ἐγίνοντο καὶ παντοδαπαὶ δεήσεις τοῦ μὲν δήμου μηδὲν ἐγνωκέναι λέγοντος ὧν ὁ Μέττιος ἐμψχανᾶτο, τῶν δὲ τὰς ἡγεμονίας ἐχόντων οὐ πρότε-
 15 ρον πεπύσθαι τὰς ἀπορρήτους βουλάς σκηπτομένων ἢ ἐν αὐτῷ γενέσθαι τῷ ἀγῶνι, ἥνικα οὔτε καλύειν οὔτε μὴ πράττειν τὰ κελευόμενα ἐν δυνατῷ σφίσειν ἦν, ἥδη δὲ τινων καὶ ἐπὶ τὴν ἀκούσιον ἀνάγκην ἀνα-
 φερόντων τὸ πρᾶγμα διὰ κηδείαν ἢ διὰ συγγένειαν·
 2 οἷς ὁ βασιλεὺς σιωπῆσαι κελεύσας ἔλεξεν· Οὐδ' ἐμὲ
 20 λέληθεν, ἄνδρες Ἀλβανοί, τούτων ὧν ἀπολογεῖσθε οὐθέν, ἀλλὰ τὸ μὲν πλῆθος ὑμῶν ἀγνοεῖν τὴν προ-
 δοσίαν οἶμαι τεκμαιρόμενος ὅτι πολλῶν συνειδό-497
 των οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον πέφυκε τὰ πόρρητα σιωπᾶ-
 25 σθαι χρόνον, τῶν δὲ ταξιαρχῶν τε καὶ λοχαγῶν βραχύ τι μέρος ἡγοῦμαι τὸ συνεπιβουλευσαν ἡμῖν γενέσθαι,

2 φυλάττειν B 5 οὔτε Ba οὐ τὸ ABb 6 οὐ A
 7 ὑπολογιζόμενοι B λογιζόμενοι A 9 οἳ κτίσται Reiske
 οἰκτιστα Ba οἰκτιστα BbR αἰσχιστα Sylburg 10 πολεμιωτά-
 ταν B πολεμίων R 17 μὴ B om. R 18 ἐκούσιον B 20 οὐς?
 22 οὐθέν B οὐδὲν R 24 τὰ ἀπόρρητα BbR

τὸ δὲ πλεῖστον ἐξηπατῆσθαι καὶ εἰς ἀκουσίους ἀνάγκας ἀφίχθαι. εἰ δέ γε τούτων μηδὲν ἀληθὲς ἦν, ἀλλὰ 3 πάντας εἰσῆλθεν Ἀλβανούς καὶ τοὺς ἐνθάδ' ὄντας ὑμᾶς καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει καταλειπομένους ἢ τοῦ κακῶς ποιεῖν ἡμᾶς ἐπιθυμία, καὶ τοῦτο οὐ νῦν πρῶ- 5 τον, ἀλλ' ἐκ πολλοῦ πάννυ χρόνου δεδογμένον ὑμῖν ἦν, τῆς συγγενείας ἔνεκα πολλῇ Ῥωμαίοις ἀνάγκη καὶ ταῦθ' ὑμῶν τὰδικήματα φέρειν. ἵνα δὲ μηθὲν βου- 4 λεύσητε <ἔτι> καθ' ἡμῶν ἄδικον μήτε δὴ βιασθέντες ὑπὸ τῶν ἡγουμένων τῆς πόλεως μήτε παρακρουσθέν- 10 τες μίαν φυλακὴ καὶ πρόνοιά ἐστιν, εἰ τῆς αὐτῆς πόλεως πολῖται γενοίμεθα πάντες καὶ μίαν ἡγοίμεθα πατρίδα, ἣς εὖ τε καὶ χειρὸν φερομένης τὸ ἐπι- 198 βάλλον μέρος ἕκαστος οἴσεται τῆς τύχης· ἕως δ' ἂν ἐκ διαφόρου γνώμης, ὥσπερ νῦν ἔχει, τό τε πλεῖον καὶ 15 τοῦλαττον ἐπικρίνωμεν ἑκάτεροι, οὐκ ἔσται βέβαιος ἡμῖν ἢ πρὸς ἀλλήλους φιλία, ἄλλως τε καὶ εἰ μέλλοιεν οἱ μὲν πρότεροι ἐπιβουλεύσαντες τοῖς ἐτέροις ἢ κατορθώσαντες πλεῖον ἔξειν ἢ σφαλέντες ἐν μηδενὶ δεινῷ ἔσεσθαι διὰ τὸ συγγενές, καθ' ὧν δ' ἂν αἱ 20 ἐπιχειρήσεις γένωνται ὑποχείριοι καταστάντες τὰ ἔσχατα παθεῖν καὶ διαφυγόντες μηθὲν ὥσπερ ἐχθροὶ μνησικακεῖν, ὅπερ καὶ ἐν τῷ παρόντι γέρονεν. ἴστε 5 δὴ ταῦτα δεδογμένα Ῥωμαίοις τῇ παρελθούσῃ νυκτὶ

2 γε B om. R | ἀληθὲς ἦν μηδὲν O praeter B 4 κατα-
 λιπομένους AB 7 τῆς γε συγγ. A | Ῥωμαίους? 8 τὰδική-
 ματα Ba τὰ ἀδικήματα BbR 9 ἔτι add. Sintenis Em. Dion. III
 p. 3 | μήτε δ<ῆ> B 10 verba ὑπὸ — παρακρουσθέντες om. Ba
 12 * ἅπαντες O 15 τε B om. R 17 ἢ om. B 20 καθ'
 ὧν B καθ' ὧν R 22 πάσχειν c. Hertlein Hermes X p. 411 |
 ἐχθροὶ Schmitz de D. H. quibusdam locis em. p. 21 ἐχθροῖς O

συναγαγόντος ἐμοῦ τὴν βουλὴν καὶ τὰ δόξαντα τοῖς
 συνέδοις γραφάμενου, τὴν μὲν πόλιν ὑμῶν καθαι-
 ρεθῆναι καὶ μήτε τῶν δημοσίων μήτε τῶν ιδιωτικῶν
 κατασκευασμάτων ὀρθόν τι ἔἶσαι διαμένειν μηθὲν
 6 ἔξω τῶν ἱερῶν· τοὺς δ' ἐν αὐτῇ πάντας ἔχοντας
 5 οὓς καὶ νῦν ἔχουσι κλήρους ἀνδραπόδων τε καὶ
 βοσκημάτων καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων μηθὲν ἀφαιρε-
 θέντας ἐν Ῥώμῃ τὸν ἀπὸ τοῦδε χρόνον οἰκεῖν· ὅσῃν
 τε τὸ κοινὸν ὑμῶν ἐκέκτητο γῆν τοῖς μηθὲν κλήρου
 10 ἔχουσιν Ἀλβανῶν διαμερισθῆναι χωρὶς τῶν ἱερῶν 499
 κτημάτων, ἔξ ὧν αἱ θυσίαι τοῖς θεοῖς ἐγίνοντο. οἰκῶν
 δὲ κατασκευῆς, ἐν οἷς τοὺς βίους ἰδρύσεσθε οἱ μεταν-
 ισταμένοι, καθ' οὓς ἔσονται τῆς πόλεως τόπους, ἐμὲ
 ποιήσασθαι πρόνοιαν συλλαμβάνοντα τοῖς ἀπορω-
 7 τάτοις ὑμῶν τῆς εἰς τὰ ἔργα δαπάνης. καὶ τὸ μὲν ἄλλο
 15 πλῆθος ὑμῶν μετὰ τῶν παρ' ἡμῖν δημοτικῶν συν-
 τελεῖν εἰς φυλὰς καὶ φράτρας καταμερισθέν, βουλῆς
 δὲ μετέχειν καὶ ἀρχὰς λαμβάνειν καὶ τοῖς πατρικίοις
 προσνεμηθῆναι τοὺςδε τοὺς οἴκους· Ἰουλίους, Σερ-
 20 οῦλλίους, Κορατίους, Κοῖντιλίους, Κλοιλίους, Γε-
 γανίους, Μετιλίους· Μέττιον δὲ καὶ τοὺς σὺν τούτῳ
 βουλευσάντας τὴν προδοσίαν δίκας ὑποσχεῖν, ἃς ἂν
 ἡμεῖς τάξωμεν δικασταὶ περὶ ἐκάστου τῶν ὑπαιτιῶν
 καθεζόμενοι· οὐθὲν γὰρ ἀποστερήσομεν κρίσεως οὐδὲ
 25 λόγου.

4 ὀρθόν<ν ἔἶσαι> B ὀρθὸν ἔἶσαι c. Kiessling 7 μηθὲν A
 9 ἡμῖν A 11 οἰκῶν O corr. Kiessling 13 ἔσονται] ἔλοισθ'
 ἂν c. Bücheler 16 ἡμῖν R ὑμῖν B 20 γεγανίους, μετι-
 λίους in O praeter B post σεροῦλλίους exstant | κορ. ατίους B |
 κ<υ>ντιλίους B | γερανίους O corr. Stephanus 23 ἂν ἡμεῖς
 τάξωμεν B ἢ. τάξομεν R 24 οὐθὲν B οὐθὲν R

500 XXX. Ὡς δὲ ταῦτ' εἶπεν, ὅσοι μὲν ἦσαν Ἀλβανῶν πένητες ἡγάπων εἰ Ῥώμην τε οἰκήσουσι καὶ τῆς γῆς κλῆρον ἔξουσι καὶ ἐπήνουν μεγάλη βοῇ τὰ διδόμενα, οἱ δὲ λαμπρότεροι τοῖς ἀξιώμασι καὶ ταῖς τύχαις κρείττους ἤχθοντο, εἰ δεήσει πόλιν τε τὴν γειναμένην αὐτοὺς ἐκλιπεῖν καὶ προγονικὰς ἐστίας ἐρημῶσαι καὶ τὸ λοιπὸν οἰκεῖν ἐν τῇ ξένῃ· οἷς οὐδὲν ἐπῆει λέγειν εἰς τὴν ἐσχάτην κατακεκλειμένους ἀνάγκην. ὁ δὲ Τύλλος ἐπειδὴ τὴν διάνοιαν εἶδε τῶν πολλῶν, ἀπόλογεσθαι τὸν Μέττιον ἐκέλευσεν, εἰ τι πρὸς 10 ταῦτα λέγειν βούλεται. οὐκ ἔχων δ' ὁ Μέττιος ὃ τι 2 χρὴ λέγειν πρὸς τοὺς κατηγοροῦντάς τε καὶ καταμαρτυροῦντας τὴν Ἀλβανῶν βουλὴν ἔφησεν αὐτῷ ταῦτα ὑποθέσθαι ποιεῖν δι' ἀπορρήτων, ὅτε ἐξῆγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸν πόλεμον, ἡξίου τε τοὺς Ἀλβανούς, οἷς 15 ἀνακτιθῆσθαι τὴν ἡγεμονίαν ἐπεχείρει, βοηθεῖν αὐτῷ καὶ μῆτε τὴν πατρίδα κατασκαπτομένην περιορᾶν μῆτε τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν ἐπὶ τιμωρίαις συναρπαζομένους. ταραχῆς δὲ γινομένης κατὰ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τινων φεύγειν ἐπὶ τὰ ὅπλα ὠρμηκότων 20 101 οἱ περιστεφανωκότες τὸν ὄχλον ἀρθέντος σημείου τινὸς ἀνέσχον τὰ ξίφη. περιφόβων δὲ γενομένων 3 ἀπάντων ἀναστὰς πάλιν ὁ Τύλλος εἶπεν· Οὐδὲν <ἔτι> ἔξεστιν ὑμῖν νεωτερίζειν οὐδ' ἐξαμαρτάνειν, ἄνδρες Ἀλβανοί. ὑμεῖς γὰρ ἂν παρακινεῖν τι τολμήσητε, πάν- 25

3 τὰ λεγόμενα O praeter B 12 τε B om. R | μαρτυροῦντας B 13 αὐτῷ B 18 τιμωρία c. Cobet Obs. p. 68 23 ἀναστὰς πάλιν B π. ἀναστὰς R | οὐδε<ν> B | ἔτι add. Bücheler 24 ἐξαμαρτεῖν B 25 * εἰ γὰρ O ἡ γὰρ vel καὶ γὰρ Sylburg ἐὰν γὰρ παρακ. c. Cobet Obs. p. 67 εἰ — τολμήσετε deleta voce ἂν Hertlein Hermes X p. 411 | παρακινεῖν B παρακινῆσειν R

τες ἀπολείσθε ὑπὸ τούτων· δείξας τοὺς ἔχοντας τὰ
 ξίφη. δέχεσθε οὖν τὰ διδόμενα καὶ γίνεσθε ἀπὸ τοῦ
 χρόνου τοῦδε Ῥωμαῖοι. δεῖν γὰρ ἀνάγκη θάτερον
 ὑμᾶς ποιεῖν ἢ Ῥώμην κατοικεῖν ἢ μηδεμίαν ἑτέραν γῆν
⁴₅ ἔχειν πατρίδα. οἴχεται γὰρ ἔωθεν ἐκπεμφθεὶς ὑπ'
 ἑμοῦ Μάρκος Ὀράτιος ἀναιρήσων τὴν πόλιν ὑμῶν ἐκ
 θεμελίων καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἅπαντας εἰς Ῥώμην
 μεταξών. ταῦτα οὖν εἰδότες ὅσον οὐκ ἔγωγε γεννησόμενα
 παύσασθε θανατῶντες καὶ ποιεῖτε τὰ κελεύόμενα.
¹⁰ Μέντιον δὲ Φουφέντιον ἀφανῶς τε ἡμῖν ἐπιβουλευ-
 σαντα καὶ οὐδὲ νῦν ὀκνήσαντα ἐπὶ τὰ ὄπλα τοὺς ταρα-
 χώδεις καὶ στασιαστὰς καλεῖν τιμωρήσομαι τῆς κακῆς
⁵ καὶ δολίου ψυχῆς ἀξίως. ταῦτα λέξαντος αὐτοῦ τὸ ⁵⁰²
 μὲν ἐρεθιζόμενον τῆς ἐκκλησίας μέρος ἐπηξεν, οἷα
¹⁵ δὴ κρατούμενον ἀνάγκῃ ἀφύκτω, τὸν δὲ Φουφέντιον
 ἀγανακτοῦντα ἔτι καὶ κεκραγότεν μόνον τάς τε συν-
 θήκας ἀνακαλούμενον, ἃς αὐτὸς ἐξηλέγχθη παρα-
 σπονδῶν, καὶ οὐδ' ἐν κακοῖς τοῦ θράσους ὑφιέμενον
 οἱ ῥαβδοῦχοι κελεύσαντος τοῦ βασιλέως Τύλλου συλ-
²⁰ λαβόντες καὶ τὴν ἐσθῆτα περικαταρρήξαντες ἔξαινον
⁶ τὸ σῶμα μάλιστα πάνυ πολλαῖς. ἐπεὶ δὲ ταύτης ἅλως
 εἶχε τῆς τιμωρίας, προσελάσαντες δύο συνωρίδας
 τῇ μὲν ἑτέρᾳ προσήρτων τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, τῇ
 δ' ἑτέρᾳ τοὺς πόδας ῥυτῆρσι κατεχομένους μακροῖς·
²⁵ ἐλαυνόντων δὲ τῶν ἡνιόχων τὰς συνωρίδας ἀπ' ἁλ-
 λήλων ξαινόμενός τε περὶ τῇ γῇ καὶ ἀνθελκόμενος

1 τούτων c. Cobet l. l. 2 ὑπὸ A 3 δεῖν B δεοῖν R
 5 ἐκεῖ πεμφθεὶς B 15 <ἀφν>κτω B ἀφυλάκτω R 19 Τύλ-
 λον del. Kiessling | συλλαβόντες καὶ om. A 23 ἑτέρᾳ fort.
 delendum est 24 κατεχομένους B om. R 26 περὶ] πρὸς
 c. Pflugk

ὕψ' ἐκατέρως ἐπὶ τάναντία ὁ δαίλαιος ἐν ὀλίγῳ δια-
σπᾶται χρόνῳ. Μέττιος μὲν δὴ Φουφέττιος οὕτως 7
οἰκτρᾶς καὶ ἀσχήμονος τελευτῆς ἔτυχε, τοῖς δ' ἐταί-
ροις αὐτοῦ καὶ συνειδόσι τὴν προδοσίαν [αὐτοῦ] δι-
103 καστήρια ὁ βασιλεὺς καθίσας τοὺς ἀλόντας ἐξ αὐτῶν 5
κατὰ τὸν τῶν λειποτακτῶν τε καὶ προδοτῶν νόμον
ἀπέκτεινεν.

XXXI. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτ' ἐγίνετο χρόνῳ, Μάρκος
Ἵοράτιος ὁ προαπεσταλμένος μετὰ τῶν ἐπιλέκτων ἐπὶ
τὴν καθαίρεσιν τῆς Ἑλβας ταχέως διανύσας τὴν 10
ὁδὸν καὶ καταλαβὼν πύλας τε ἀκλείστους καὶ τεῖχος
ἀφύλακτον εὐπετῶς γίνεται τῆς πόλεως κύριος.
συναγαγὼν δὲ τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν τὰ τε πρα-
χθέντα κατὰ τὴν μάχην ἅπαντα ἐδήλωσεν αὐτοῖς καὶ
τὸ ψήφισμα τῆς Ῥωμαίων βουλῆς διεξῆλθεν. ἀντι- 2
15 βολούντων δὲ τῶν ἀνθρώπων καὶ χρόνον εἰς πρε-
σβείαν αἰτουμένων οὐδεμίαν ἀναβολὴν ποιησάμενος
τὰς μὲν οἰκίας καὶ τὰ τεῖχη καὶ εἴ τι ἄλλο κατα-
σκεύασμα ἰδιωτικὸν ἢ δημοσίον ἦν κατέσκαπτε, τοὺς
δὲ ἀνθρώπους μετὰ πολλῆς φροντίδος παρέπεμπε 20
εἰς Ῥώμην ἄγοντάς τε τὰ ἐαυτῶν χρήματα καὶ φέ-
ροντας· οὓς ὁ Τύλλος ἀφικόμενος ἀπὸ στρατοπέδου 3
ταῖς Ῥωμαίων φυλαῖς καὶ φράτταις ἐπιδιείλεν οἰκή-
σεις τε συγκατεσκεύασεν ἐν οἷς αὐτοὶ προηροῦντο τῆς
πόλεως τόποις καὶ τῆς δημοσίας γῆς τὴν ἀρκοῦσαν 25
504 τοῖς θητεεύουσιν ἐξ αὐτῶν ἀπεμέριξε ταῖς τε ἄλλαις

1 ἑτέρως A 3 ἑτέροις ABa 4 αὐτοῦ del. Kiessling,
Cobet Obs. p. 67 6 λειποτακτῶν c. Hertlein Hermes X p. 411
21 ἄγοντάς τε et καὶ del. Kayser Ann. phil. 1861 p. 5, καὶ
φέροντας del. Kiessling 26 θητεεύουσιν B τεθητεεύουσιν R

- 4 φιλανθρωπίαις ἀνελάμβανε τὸ πλῆθος. ἡ μὲν δὲ
τῶν Ἀλβανῶν πόλις, ἣν ἔκτισεν Ἀσκάνιος ὁ ἐξ Ἀλ-
νείου τοῦ Ἀγχίσου καὶ Κρεούσης τῆς Πριάμου θυ-
γατρός, ἔτη διαμείνας μετὰ τὸν οἰκισμὸν πεντακόσια
5 τριῶν ἐπὶ τοῖς δέκα δέοντα, ἐν οἷς πολλὴν ἔσχεν ἐπί-
δοσιν εἰς εὐανδρίαν τε καὶ πλοῦτον καὶ τὴν ἄλλην
ἄπασαν εὐδαιμονίαν ἢ τὰς τριάκοντα Λατίνων ἀποι-
κίσασα πόλεις καὶ πάντα τὸν χρόνον ἡγησαμένη τοῦ
ἔθνους, ὑπὸ τῆς ἐσχάτης ἀποικίσεως καθαιρεθεῖσα
10 ἔρημος εἰς τόδε χρόνον διαμένει.
- 5 Βασιλεὺς δὲ Τύλλος τὸν ἐπιόντα χειμῶνα διαλι-
πὼν ἕαρος ἀρχομένου στρατὸν ἐπὶ Φιδηναίους πάλιν
ἐξάγει. τοῖς δὲ Φιδηναίοις κοινῇ μὲν οὐδ' ἥτισον
βοήθεια ἐξ οὐδεμιᾶς τῶν συμμαχίδων ἀφίκετο πόλεων,
15 μισθοφόροι δὲ τινες ἐκ πολλῶν συνερρήσαν τόπων,
οἷς πιστεύσαντες ἐθάρρησαν ἐκ τῆς πόλεως προελθεῖν·
παραταξάμενοι δὲ καὶ πολλοὺς <μὲν> ἀποκτείναντες
ἐν τῇ μάχῃ, <πολλῶ δ' ἔτι πλείους ἀποβαλόντες>
6 κατεκλείσθησαν πάλιν εἰς τὸ ἄστυ. ὥς δὲ περι-805
- 20 χαρᾷ σῶσας αὐτῶν τὴν πόλιν ὁ Τύλλος καὶ περιτα-
φρεύσας εἰς τὴν ἐσχάτην κατέκλεισε τοὺς ἔνδον
ἀπορίαν, ἡναγκάσθησαν τῷ βασιλεῖ παραδοῦναι σφᾶς
αὐτοὺς ἐφ' οἷς αὐτὸς ἐβούλετο. γενόμενος δὲ τὸν
τρόπον τοῦτον ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως κύριος τοὺς
25 αἰτίους τῆς ἀποστάσεως ἀποκτείνας, τοὺς δὲ λοιποὺς
ἅπαντας ἀπολύσας καὶ τὰ σφέτερα πάντα καρποῦ-

7 ἡ del. Kiessling 9 ἀποικίσεως O corr. Kiessling
14 τῶν πόλεων τῶν συμμαχίδων ἀφίκετο O praeter B 17 lacu-
nam statuit Hertlein Hermes X p. 411, quo auctore scripsi:
πολλοὺς <μὲν> — <πολλῶ δ' ἔτι πλείους ἀποβαλόντες> cf. Cobet
Obs. p. 68 19 ἄστυ B αὐτὸ R 22 ἀπορίαι A

σθαι τὸν αὐτὸν ἐάσας τρόπον τήν τε πολιτείαν, ἣν πρότερον εἶχον, ἀποδοῦς αὐτοῖς διέλυσε τὴν στρατιάν καὶ παραγενόμενος εἰς Ῥώμην τὴν τροπαιοφόρον ἀπεδίδου τοῖς θεοῖς πομπήν τε καὶ θυσίαν δεύτερον ἐκείνον κατὰγων θρίαμβον. 5

XXXII. Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν πόλεμον ἕτερος ἀνέστη Ῥωμαίοις ἐκ τοῦ Σαβίνων ἔθνου, ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ καὶ πρόφασις ἐγένετο τοιάδε· ἱερὸν ἐστὶ κοινῇ τιμώμενον ὑπὸ Σαβίνων τε καὶ Λατίνων ἄγιον ἐν τοῖς πάνυ θεᾶς Φερωνείας ὀνομαζομένης, ἣν οἱ μεταφρά- 10 ζοντες εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν οἱ μὲν Ἀνθοφόρον, 306 οἱ δὲ Φιλοστέφανον, οἱ δὲ Φερσεφόνην καλοῦσιν· εἰς δὴ τὸ ἱερὸν τοῦτο συνήεσαν ἐκ τῶν περιόικων πόλεων κατὰ τὰς ἀποδεδειγμένας ἑορτὰς πολλοὶ μὲν εὐχὰς ἀποδιδόντες καὶ θυσίας τῇ θεῇ, πολλοὶ δὲ χρημα- 15 τιούμενοι διὰ τὴν πανήγυριν ἔμποροί τε καὶ χειροτέχναι καὶ γεωργοί, ἀγοραί τε αὐτόθι λαμπρόταται τῶν ἐν ἄλλοις τισὶ τόποις τῆς Ἰταλίας ἀγομένων ἐγίνοντο. εἰς ταύτην δὲ τὴν πανήγυριν ἐλθούτας ποτὲ 2 Ῥωμαίων ἄνδρας οὐκ ἀφανεῖς Σαβῖνοί τινες [ἄνδρες] 20 συναρπάσαντες ἔδησαν καὶ τὰ χρήματα ἀφείλυντο, πρεσβείας τε περὶ αὐτῶν ἀφικομένης οὐδὲν ἐβούλυντο τῶν δικαίων ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σώματα καὶ τὰ χρήματα τῶν συλληφθέντων κατεῖχον ἐγκαλοῦντες καὶ αὐτοὶ Ῥωμαίοις, ὅτι τοὺς Σαβίνων φυγάδας ὑπε- 25 δέχοντο κατασκευάσαντες ἄσυλον ἱερὸν, ὑπὲρ ὧν ἐν

6 δὲ om. B 9 λατίνων τε καὶ σαβίνων B 10 φ(ε)ρωνείας B 11 ἀνθ(ο)φόρον B 13 δὴ B δὲ R 18 ἐν ἄλλοις οἷςτις τόποις c. Schäfer Melem. crit. p. 7 19 δὲ] δὴ Reudler Tiroc. p. 30 20 ἄνδρες om. B 22 ἀφικομένης περὶ αὐτῶν O praeter B

3 τῷ πρὸ τούτου λόγῳ δεδήλωται μοι. ἐκ τούτων δὴ
 τῶν ἐγκλημάτων εἰς πόλεμον καταστάντες ἐξήρσαν
 εἰς ὕπαιθρον ἀμφοτέροι διυνάμεσι πολλαῖς, γίνεται τε
 αὐτῶν ἐκ παρατάξεως ἀγῶν· διέμενον γὰρ ἀρχομάλως⁵⁰⁷
⁵ ἀγωνιζόμενοι καὶ διελύθησαν ὑπὸ τῆς νυκτὸς ἀμφί-
 λογον καταλιπόντες τὸ νίκημα. ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις
 μαθόντες ἀμφοτέροι τῶν τε ἀπολωλότων καὶ τῶν
 τραυματιῶν τὸ πλῆθος οὐκέτι πείραν ἐβούλοντο
 ἑτέρου λαβεῖν ἀγῶνος, ἀλλ' ἐκλιπόντες τοὺς χάρακας
⁴ ἀπήρσαν· καὶ διαλιπόντες τὸν ἐνιαυτὸν ἐκείνον πάλιν
¹⁰ ἐξήρσαν ἐπ' ἀλλήλους μείζονας παρασκευασάμενοι
 δυνάμεις, γίνεται τε αὐτῶν περὶ πόλιν Ἡρητὸν ἀπὸ
 σταδίων ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν τῆς Ῥώμης ἀγῶν, ἐν ᾧ
 πολλοὺς μὲν ἀμφοτέρων συνέβη πεσεῖν· ἰσορρόπου
¹⁵ δὲ κάκεινης τῆς μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον διαμενούσης
 ἀνατείνας εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας ὁ Τύλλος εὗξατο
 τοῖς θεοῖς, ἔαν νικήσῃ τῇ τόδ' ἡμέρᾳ Σαβίνους,
 Κρόνου τε καὶ Ῥέας καταστήσεσθαι δημοτελεῖς ἑορ-⁵⁰⁸
 τὰς, αἷς ἄγουσι Ῥωμαῖοι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὅταν
²⁰ ἅπαντας τοὺς ἐκ γῆς συγκομίσωσι καρπούς, καὶ τὸν
 τῶν Σαλίων καλουμένων διπλασιάσειν ἀριθμὸν. οὐ-
 τοι δ' εἰσὶ πατέρων εὐγενῶν ἐνοπλίους ὀρχήσεις
 κινούμενοι πρὸς αὐλὸν ἐν τοῖς καθήκουσι χρόνοις καὶ
 ὕμνους τινὰς ᾄδοντες πατέροις, ὥς ἐν τῷ προτέρῳ
⁵ δεδήλωκα λόγῳ. μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν ταύτην θάρσος
²⁵

3 ἀμφοτέροι B om. R 4 ἀγῶν μάλα καρτερός c. Reiske |
 διέμενον δὲ c. Portus | καὶ ante διέμενον collocavit Smit Obs.
 p. 10 12 (νῆ)ριτον B 13 ἐξήκοντα B ἐπτά R 18 κατα-
 στησασθαι O 20 τοὺς ἐκ γῆς B ἐκ γῆς τοὺς R 21 δι-
 πλασιάσειν B 22 δὲ B | εἰσὶ om. Ba | ἐνόπλιοι A 24 ὥς |
 οὗς AB 25 δεδήλωκε A

τι καταλαμβάνει τοὺς Ῥωμαίους καὶ ὥσπερ ἀκμήτες εἰς κάμνοντας ὠσάμενοι διασπῶσι τὰς τάξεις αὐτῶν περὶ δειλὴν ὄψιν ἥδη καὶ ἀναγκάζουσι τοὺς πρωτοστάτας ἄρξαι φυγῆς, ἀκολουθήσαντές τε αὐτοῖς φεύγουσιν ἐπὶ τὸν χάρακα καὶ περὶ τὰς τάφρους πολλῶν πλείονας καταβαλόντες, οὐδ' οὕτως ἀπετράποντο, ἀλλὰ παραμείναντες τὴν ἐπιούσαν νύκτα καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ ἐρύματος μαχομένους ἀνείρξαντες ἐκράτησαν τῆς παρεμβολῆς. μετὰ δὲ τοῦτο τὸ ἔργον ὅσῃ ἐβούλονται τῆς τῶν Σαβίνων λεηλατήσαντες, ὥς οὐδεὶς αὐτοῖς οὐκέτι περὶ τῆς χώρας ἐξῆει μαχησόμενος, 10 ἰοῦν ἀπῆσαν ἐπ' οἴκου. ἀπὸ ταύτης τῆς μάχης τὸν τρίτον κατήγαγε θρίαμβον ὁ βασιλεὺς, καὶ μετ' οὐ πολὺν πρεσβευσαμένοις τοῖς Σαβίνοις καταλύεται τὸν πόλεμον αἰχμαλώτους τε παρ' αὐτῶν κομισάμενος, οὓς 15 ἐτίγγανον εἰληφότες ἐν ταῖς προνομαῖς, καὶ αὐτομόλους βοσκημάτων τε καὶ ὑποζυγίων καὶ τῶν ἄλλων χρημάτων ὅσα τοὺς γεωργοὺς ἀφείλοντο, ἣν ἔταξεν ἡ βουλὴ τῶν Ῥωμαίων ζημίαν τιμησαμένη τὰς βλάβας πρὸς ἀργύριον, ἀναπράξας. 20

XXXIII. Ἐπὶ τούτοις καταλυσάμενοι τὸν πόλεμον οἱ Σαβῖνοι καὶ τῶν ὁμολογιῶν στήλας ἀντιγράφους θέντες ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐπειδὴ συνέστη Ῥωμαίοις πρὸς τὰς Λατίνων πόλεις κοινῇ συνηραγμένης πόλεμος οὐ φάδιος ἐν ὀλίγῳ καθαιρεθῆναι χρόνῳ (δι' αἷς 25

1 τι O τε Kiessling 4 τοῖς φεύγουσιν Kiessling 6 καταβαλόντες B καταλαβόντες R 9 δὲ om. B 10 τῆς B γῆν R 11 χώρας ὁ μαχόμενος ἦν O praeter B 12 ἀπ' οἴκου Ba 20 ἀναπράξας A 23 ἐν τῷ φερονείας vel ἐν τῷ ἱερῷ c. Bücheler 24 συνηραγμένης R συνισταμένης B συνηραγμένης c. Reiske 25 ὀλίγῳ del. Kiessling

δὲ αἰτίας [ὀλίγω] ὕστερον ἐρῶ), δεξάμενοι τὸ συμβὰν
 ἀγαπητῶς ὄρκων μὲν ἐκείνων καὶ συνθηκῶν ὥσπερ⁵¹⁰
 οὐδὲ γεγεννημένων ἐπελάθοντο, καιρὸν δὲ νομίσαντες
 ἐπιτήδειον ἔχειν ὧν ἐξέτισαν Ῥωμαίοις χρημάτων πολ-
⁵ λαπλάσια παρ' αὐτῶν ἀπολαβεῖν, ὀλίγοι μὲν τὸ πρῶ-
² τον καὶ ἀφανῶς ἐξιόντες ἐληίζοντο τὴν ὁμορον· ἐπειτα
 δὲ πολλοὶ συνιόντες καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ, ἐπεὶ τὰ
 πρῶτα κατὰ γνώμην αὐτοῖς ἐχώρησεν οὐδεμιᾶς ἐπὶ
 τὴν φυλακὴν τῶν γεωργῶν ἀφικομένης βοηθείας,
¹⁰ καταφρονήσαντες τῶν πολεμίων ἐπ' αὐτὴν διανοοῦντο
 τὴν Ῥώμην ἐλαύνειν καὶ συνῆγον ἐξ ἀπάσης πόλεως
 στρατόν, διελέγοντο δὲ καὶ ταῖς Λατίνων πόλεσι περὶ
³ συμμαχίας. οὐ μὲν ἐξεγένετό γε αὐτοῖς φιλίαν τε καὶ
 ὁμαιχμίαν ποιήσασθαι πρὸς τὸ ἔθνος· μαθὼν γὰρ
¹⁵ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ὁ Τύλλος ἀνοχὰς πρὸς Λατίνους
 ποιησάμενος ἐπὶ τούτους ἔγνω στρατὸν ἐξάγειν τὴν
 τε Ῥωμαίων ἅπασαν δύναμιν καθοπλίσας διπλασίαν
 οὕσαν ἤδη τῆς πρότερον, ἐξ οὗ τὴν Ἀλβανῶν πόλιν
 προσέλαβε, καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων συμμαχῶν ἐπικουρι-
⁴
²⁰ κὸν ὅσον πλεῖστον ἐδύνατο μεταπεμψάμενος. συν-
 ἦκτο δὲ καὶ τοῖς Σαβίνοις ἤδη τὸ στρατεύμα, καὶ⁵¹¹
 ἐπειδὴ πλησίον ἀλλήλων ἐγένοντο περὶ τὴν καλου-
 μένην ὕλην κακοῦργον ὀλίγον τὸ μεταξὺ χωρίον
 ἀφέντες κατεστρατοπεδεύσαντο. τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ
²⁵ συμπεσόντες ἐμάχοντο καὶ ᾗσαν ἰσόρροποι μέχρι πολ-
 λοῦ· ἤδη δὲ περὶ δελίην ὀψίαν ἐγκλίνουσιν οἱ Σαβί-

4 ἔχειν B om. R | ὧν χρημάτων ἐ. ῥ. O praeter B 5 χρη-
 μάτων παρ' A 6 ἐλήζοντο malim 8 ἐχώρησεν οὐδεμιᾶς B
 ἐχώρει μηδεμιᾶς R 15 μετὰ τοὺς λατίνους A 16 τούτοις A
 19 ὅσον ἐπικουρικὸν A 22 ἐγένοντο B ἐγίνοντο R.

νοι βιασθέντες ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίων ἱππικοῦ καὶ πολὺς αὐτῶν γίνεται φόνος ἐν τῇ φνυγῇ, Ῥωμαῖοι δὲ νεκροὺς τε τῶν πολεμίων σκυλεύσαντες καὶ χρήματα ὅσα ἦν ἐν τῷ χάρακι διαρπάσαντες τῆς τε χώρας τὴν κρατίστην λεηλατήσαντες ἀπήεσαν ἐπ' οἴκου. τοῦτο 5 τὸ τέλος ἔλαβεν ὁ συμβὰς Ῥωμαίοις πρὸς Σαβίνους πόλεμος ἐπὶ τῆς Τύλλου ἀρχῆς.

XXXIII. Αἱ δὲ τῶν Λατίνων πόλεις Ῥωμαίοις ἐγένοντο διάφοροι τότε πρῶτον, οὐκ ἀξιοῦσαι κατε-
 σκαμμένης τῆς Ἀλβανῶν πόλεως τοῖς ἀνηρηκόσιν αὐ- 10
 τὴν Ῥωμαίοις τὴν ἡγεμονίαν παραδιδόναι. ἐτῶν γὰρ διαγενομένων πεντεκαίδεκα μετὰ τὸν ἀφανισμόν τῆς
 Ἀλβας πρεσβείας ἀποστείλας ὁ τῶν Ῥωμαίων βασι-
 λεὺς εἰς τὰς ἀποίκους τε καὶ ὑπηκόους αὐτῆς τριά-
 κοντα πόλεις ἤξιον πελθεσθαι τοῖς ὑπὸ Ῥωμαίων 15
 512 ἐπιταττομένοις, ὥς παρειληφότων αὐτῶν ἅμα τοῖς
 ἄλλοις οἷς εἶχον Ἀλβανοὶ καὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Λα-
 τίνων ἔθνους, δύο μὲν ἀποφαίνων τρόπους κτήσεων,
 καθ' οὓς ἄνθρωποι γίνονται τῶν ἀλλοτρίων κύριοι,
 τὸν τε ἀναγκαῖον καὶ τὸν ἐκούσιον, Ῥωμαίους δὲ λέ- 20
 γων καθ' ἑκάτερον τὸν τρόπον παρειληφέναι τὴν
 ἡγεμονίαν ὧν εἶχον Ἀλβανοὶ πόλεων. πολεμίων τε 2
 γὰρ αὐτῶν σφισι γενομένων τοῖς ὅπλοις κεκρατηκέναι
 καὶ τὴν πόλιν τὴν ἑαυτῶν ἀπολωλεκόσι τῆς ἰδίας
 αὐτοῖς μεταδεδωκέναι· ὥστε καὶ ἄκουσιν Ἀλβανοῖς 25
 καὶ ἐκούσι προσήκειν ἐξεστάναι Ῥωμαίοις τῆς τῶν
 ὑπηκόων ἀρχῆς. αἱ δὲ τῶν Λατίνων πόλεις ἰδίᾳ μὲν 3

6 σαβίνοις Ba 9 διάφοροι τότε πρῶτον B τότε π. δ. R
 11 παραδιδόναι B παραδοῦναι R 13 πρεσβείας B πρεσβείας R
 17 οὗς A 23 σφίσι B om. R 26 προσήκειν B προσήκει R

οὐδὲν ἀπεκρίναντο πρὸς τοὺς πρέσβεις, κοινῇ δὲ τοῦ
 ἔθνους ἀγορὰν ἐν Φερεντίνῳ ποιησάμενοι ψηφίζονται
 μὴ παραχωρεῖν Ῥωμαίοις τῆς ἀρχῆς καὶ αὐτίκα
 αἰρουῦνται δύο στρατηγούς αὐτοκράτορας εἰρήνης τε
 5 καὶ πολέμου, Ἄγκον Πουπλίκιον ἐκ πόλεως Κόρας
 4 καὶ Σπούσιον Οὐκίλιον ἐκ Λαουινίου. διὰ ταύτας
 μὲν δὴ τὰς αἰτίας συνέστη Ῥωμαίοις ὁ πρὸς τοὺς⁵¹³
 ὁμοεθνεῖς πόλεμος, προὔβη δὲ ἄχρι πενταετοῦς χρό-
 νου πολιτικός τις γενόμενος καὶ ἀρχαϊκός. οὔτε γὰρ
 10 ἐκ παρατάξεως ὅλοις τοῖς στρατεύμασι πρὸς ὅλα συμ-
 βάλλουσι μεγάλη συμφορὰ καὶ φθόρος ὀλοσχερῆς
 συνέβη οὔτε πόλις αὐτῶν οὐδεμία πολέμῳ κρατη-
 θεῖσα κατασκαφῆς ἢ ἀνδραποδισμοῦ ἢ ἄλλης τινὸς
 ἀνηκέστου συμφορᾶς ἐπειράθη· ἀλλ' ἐμβалόντες εἰς
 15 τὴν ἀλλήλων γῆν ὑπὸ τὴν ἀκμὴν τοῦ σίτου καὶ προ-
 νομεύσαντες ἀπῆγον ἐπ' οἶκον τὰς δυνάμεις δια-
 5 μειβόμενοι τοὺς αἰχμαλώτους. μίαν δὲ πόλιν, ἐκ τοῦ
 Λατίνων ἔθνους Μεδυλλίαν παλαιότερον ἔτι Ῥωμαίων
 ἀποικίαν γενομένην ἐπὶ τῆς Ῥωμύλου ἀρχῆς, ὥς ἐν
 20 τῷ πρὸ τούτου δεδήλωκα λόγῳ, μεταθεμένην αὐθις
 ὥς τοὺς ὁμοεθνεῖς πολιορκία παραστησάμενος ὁ τῶν
 Ῥωμαίων βασιλεὺς ἔπεισε μνηθὲν ἔτι νεωτερίζειν·
 ἄλλο δ' οὐθὲν ὧν οἱ πόλεμοι φέρουσι δεινῶν οὐδε-
 5 τέροις ἐν τῷ τότε συνέβη χρόνῳ. τοιγάρτοι ῥᾷδιαί⁵¹⁴
 25 τε καὶ οὐδὲν ἔγκοτον ἔχουσαι προθυμηθέντων Ῥω-
 μαίων αἱ διαλύσεις ἐπετελέσθησαν.

1 ἀπεκρίνοντο A 2 φερεντίῳ O praeter B 11
 ὁλ. σ. . . χ(ε). ρῆς B 12 αὐτῶ A 14 ἐμβάλλοντες Aa ἐμ-
 βάλλοντες AbBa 16 οἶκον Aa 18 μεδυλλίαν Ba μεδυλ-
 λειαν BbR 23 ἄλλοι ἀλλ' A | δ' om. AB 25 προθυμη-
 θέντων B προθυμίαν τῶν R

XXXV. Ταῦτα διαπραξάμενος ἐπὶ τῆς ιδίας ἀρχῆς βασιλεὺς Τύλλος Ὅστιλιος, ἀνὴρ ἐν ὀλίγοις ἄξιος εὐλογεῖσθαι τῆς τε εὐτολμίας ἔνεκα τῆς πρὸς τὰ πολέμια καὶ τῆς φρονήσεως τῆς περὶ τὰ δεινὰ, ὑπὲρ ἅμφω δὲ ταῦτα, ὅτι οὐ ταχὺς ὦν εἰς πόλεμον ἰέναι⁵ βέβαιος ἦν καταστὰς εἰς αὐτὸν ἐν ἅπασι τῶν ἀντιπάλων προέχειν, ἔτη δὲ κατασχὼν τὴν ἀρχὴν δύο καὶ τριάκοντα τελευτᾷ τὸν βίον ἐμπρησθείσης τῆς οἰκίας, καὶ σὺν αὐτῷ γυνή τε ἀπόλλυται καὶ τέκνα καὶ ὁ ἄλλος οἰκετικὸς ἅπας ὄχλος καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ πυρός.¹⁰ καταπρησθῆναι δὲ τὴν οἰκίαν οἱ μὲν ὑπὸ κεραυνοῦ² λέγουσι μνηίσαντος τοῦ θεοῦ δι' ὀλιγοῖαν ἱερῶν τινων (ἐκλιπεῖν γὰρ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκείνου πατρὶος τινὰς θυσίας, ἐτέρας δ' οὐχ ὑπαρχούσας ἐπιχωρίους Ῥωμαίοις παραγαγεῖν), οἱ δὲ πλείους ἐξ ἀνθρωπίνης¹⁵ 15 φασὶν ἐπιβουλῆς τὸ πάθος γενέσθαι ἀνατιθέντες τὸ ἔργον Μαρκίῳ τῷ μετ' ἐκείνου ἄρξαντι τῆς πόλεως. τοῦτον γὰρ ἐκ τῆς Νόμα Πομπιλίου θυγατρὸς γενόμενον³ ἄχθεσθαί τε, ὅτι ἐκ βασιλείου γένους πεφυκὼς αὐτὸς ἰδιώτης ἦν, καὶ γένος ἐπιτρεφόμενον ὀρώντα²⁰ τῷ Τύλλῳ παντὸς μάλιστα ὑποπτέυειν, εἰ τι πάθοι Τύλλος εἰς τοὺς ἐκείνου παῖδας ἤξειν τὴν ἀρχήν. ταῦτα δὲ διανοούμενον ἐκ πολλοῦ στήσασθαι κατὰ τοῦ βασιλέως ἐπιβουλὴν πολλοὺς ἔχοντα Ῥωμαίων τοὺς συγκατασκευάζοντας αὐτῷ τὴν δυναστείαν, φρί-²⁵

4 παρὰ τὰ δεινὰ c. Grasberger Tess. Herbip. p. 15, περὶ τ. δ. defend. Tegge Quaest. p. 12 not. 10 ὄχλος ἅπας B | καταληφθεὶς del. Gatter Obs. p. 72 11 κεραυνῶν B 12 τινων [ιερών O praeter B 15 παραγαγεῖν] παρεισαχθῆναι c. Sylburg | οἱ om. Ba 16 φησιν A 17 μάρκῳ A et sic saepe 20 ἐπιτρεφόμενον B ὑπογραφόμενον R 23 δὲ B om. R 25 συγκατασκευάζοντας B συσκευάζοντας R

λον δὲ ὄντα τοῦ Τύλλου καὶ ἐν τοῖς μάλιστα πιστευό-
 μενον φυλάττειν ὅτε καιρὸς ἐπιτήδειος φανεῖη τῆς
 4 ἐπιθέσεως. μέλλοντος δὲ τοῦ Τύλλου θυσίαν τινα
 κατ' οἶκον ἐπιτελεῖν, ἣν αὐτοὺς μόνον ἐβούλετο τοὺς
 5 ἀναγκαίους εἰδέναι, καὶ κατὰ δαίμονα τῆς ἡμέρας
 ἐκείνης χειμερίου σφόδρα γενομένης κατὰ τε ὄμβρον⁵¹
 καὶ ξάλην καὶ σκότος, ὥστ' ἐρημον ἀπολειφθῆναι
 τὸν πρὸ τῆς οἰκίας τόπον τῶν φυλαττόντων, ἐπιτή-
 δειον ὑπολαμβάνοντα τὸν καιρὸν ἅμα τοῖς ἐταίροις
 10 ἔχουσιν ὑπὸ ταῖς περιβολαῖς τὰ ξίφη παρελθεῖν εἰσω
 τῶν θυρῶν, ἀποκτείναντα δὲ τὸν βασιλέα καὶ τοὺς
 παῖδας αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοις ἐνέτυχεν ἐνεῖναι
 πῦρ εἰς τὴν οἰκίαν κατὰ πολλοὺς τόπους, ταῦτα δὲ
 πράξαντα τὸν ὑπὲρ τῆς κεραυνώσεως διασπείρει λό-
 5 γον. ἐγὼ δὲ τοῦτον μὲν οὐ δέχομαι τὸν λόγον οὔτ'
 15 ἀληθῆ νομίζων οὔτε πιθανόν, τῷ δὲ προτέρῳ μᾶλλον
 προστιθέμενος κατὰ δαίμονα νομίζω τὸν ἄνδρα ταύ-
 της τῆς τελευτῆς τυχεῖν. οὔτε γὰρ ἀπόρρητον φυ-
 λαχθῆναι τὴν πράξιν ὑπὸ πολλῶν συσκευαζομένην
 20 εἰκὸς ἦν, οὔτε τῷ συστήσαντι αὐτὴν βέβαιον ἦν ὅτι
 μετὰ τὴν Ὀστιλλίου τελευτὴν ἐκείνου ἀποδεῖξονσι Ῥω-
 μαῖοι βασιλέα τῆς πόλεως, οὔτ' εἰ τὰ παρ' ἀνθρώ-
 πων αὐτῷ πιστὰ καὶ βέβαια ἦν, τὰ γέ τοι παρὰ τῶν
 θεῶν ὅμοια ἔμελλε ταῖς ἀνθρωπίναις ἀγνοίαις ἔσε-
 6 σθαι. μετὰ γὰρ τὴν ὑπὸ τῶν φυλῶν γενησομένην⁵¹⁷
 25

1 δὲ B τε R | ἐντὸς A 3 δὲ] γὰρ c. Reiske 4 ἦν B
 om. R 5 καὶ B om. R | δαίμονα B τύχην R 7 * σκότος O
 12 ὅσους c. Reiske | ἐτυχεν O ἐνέτυχεν Kayser Ann. phil. 1861
 p. 9 | ἐν εἶναι Ba ἐνεῖναι Bb εἶναι R 15 μὲν οὐ . . B
 16 νομίζων Reiske νομίζω O | οὐδὲ B 20 ἦν altero loco
 om. O praeter B 21 τὴν τελευτὴν ὀστιλλίου A

ψηφηφορίαν τοὺς θεοὺς ἔδει τὴν βασιλείαν αὐτῶ δι' οἰωνῶν αἰσίων ἐπιθεσπίσαι· ἄνδρα δὲ μιὰρὸν καὶ τοσοῦτοις ἡμαγμένον φόνοις ἀδίκους τίς ἐμελλε θεῶν ἢ δαιμόνων παρήσειν βωμοῖς τε προσιόντα καὶ θυμάτων καταρχόμενον καὶ τὰς ἄλλας ἐπιτελοῦντα θερα- 5 πείας; ἐγὼ μὲν δὴ διὰ ταῦτα οὐκ εἰς ἀνθρωπίνην ἐπιβουλήν ἀλλ' εἰς θεοῦ βούλησιν τὸ ἔργον ἀναφέρω, κρινέτω δ' ἕκαστος ὡς βούλεται.

XXXVI. Μετὰ δὲ τὴν Ὀστιλίου Τύλλου τελευτὴν ἡ μεσοβασίλειος ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀποδειχθεῖσα ἀρχὴ 10 κατὰ τοὺς πατέρας ἐθισμοὺς αἰρεῖται βασιλέα τῆς πόλεως Μάρκιον ἐπικλησιν Ἄγκον· ἐπικυρώσαντος δὲ τοῦ δήμου τὰ δόξαντα τῇ βουλῇ καὶ τῶν ἐκ τοῦ θεοῦ καλῶν γενομένων συντελέσας τὰ κατὰ νόμον ἅπαντα 15 518 παραλαμβάνει τὴν ἀρχὴν ὁ Μάρκιος ἐνιαυτῶ δευτέρῳ τῆς τριακοστῆς καὶ πέμπτης Ὀλυμπιάδος, ἣν ἐνία <στάδιον> Σφαῖρος ὁ Λακεδαιμόνιος, καθ' ὃν χρόνον Ἀθήνησι τὴν ἐνιαύσιον ἀρχὴν εἶχε Δαμασίας. οὗτος 2 ὁ βασιλεὺς πολλὰς τῶν ἱερουργιῶν ἀμελουμένας καταμαθών, ἃς ὁ μητροπάτωρ αὐτοῦ Πομπήλιος Νόμας 20 κατεστήσατο, πολεμιστὰς τε καὶ πλεονέκτας τοὺς πλείστους Ῥωμαίων γεγυῖστας ὁρῶν καὶ οὐκέτι τὴν γῆν ὡς πρότερον ἐργαζομένους, συναγᾶγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος τὰ τε θεῖα σέβειν αὐτοὺς ἡξίου πάλιν, ὥσπερ ἐπὶ Νόμα διετέλουν σέβοντες, διεξιὼν ὅτι παρὰ 25 τὴν τῶν θεῶν ὀλιγοῦσαν νόσοι τε λοιμικαὶ πολλὰ κατέσκηψαν εἰς τὴν πόλιν, ὅφ' ὧν ἐφθάρη μοῖρα τοῦ

1 ψηφ<η>φορίαν B ψηφιφορίαν A 3 ἀδίκως O corr.
 Kiessling 13 τοῦ θεῖου c. Reiske 17 * στάδιον addidi |
 ὁ om. B 26 νόσοι τε καὶ λοιμοὶ καὶ βλάβαι πολλὰι A

πλήθους οὐκ ὀλίγη, καὶ βασιλεὺς Ὅστιλλιος ὁ μὴ ποιού-
 μενος αὐτῶν ἦν ἔδει φυλακὴν κάμνων ἐπὶ πολλοὺς
 χρόνους τὸ σῶμα πάθεισι παντοδαποῖς καὶ οὐδὲ τῆς
 γνώμης ἔτι τῆς αὐτοῦ καρτερὸς διαμένων, ἀλλὰ συν-
 5 διαφθαρεὶς τῷ σώματι τὰς φρένας, οἰκτρῶς καταστρο-
 3 φῆς ἔτυχεν αὐτός τε καὶ γένος τὸ ἐξ αὐτοῦ· πολι-
 τείας τε ἀγωγὴν τὴν ὑπὸ Νόμα κατασταθεῖσαν Ῥω-
 μαίοις ἐπαινῶν ὥς καλὴν καὶ σώφρονα καὶ ἀπὸ τῶν⁵¹⁹
 δικαιοτάτων ἔργων τὰς καθ' ἡμέραν ἐκάστω παρὲ-
 10 χουσιν εὐπορίας, ἀνανεώσασθαι πάλιν αὐτὴν παρε-
 κάλει γεωργίαις τε καὶ κτηνοτροφίαις καὶ ταῖς ἄλλαις
 ἐργασίαις, ὅσαις μὴθὲν ἀδίκημα προσῆν, ἀρπαγῆς δὲ
 καὶ βίας καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου γινομένων ὠφελειῶν
 4 ὑπεριδεῖν. ταῦτα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια διαλεγόμενος
 15 καὶ εἰς πολλὴν ἐπιθυμίαν καθιστὰς ἅπαντας· ἡσυχίας
 ἀπολέμου καὶ φιλεργίας σώφρονος καὶ μετὰ τοῦτο
 συγκαλέσας τοὺς ἱεροφάντας καὶ τὰς περὶ τῶν ἱερῶν
 συγγραφάς, ἃς Πομπήλιος συνεστήσατο, παρ' αὐτῶν
 λαβὼν ἀνέγραψεν εἰς δέλτους καὶ προῦθθηκεν ἐν ἀγορᾷ
 20 πᾶσι τοῖς βουλευμένοις σκοπεῖν, ἃς ἀφανισθῆναι συνέβη
 τῷ χρόνῳ· χαλκαὶ γὰρ οὕτω στήλαι τότε ἦσαν, ἀλλ'
 ἐν δρυῖναις ἐχαράττοντο σάνισιν οἳ τε νόμοι καὶ αἱ
 περὶ τῶν ἱερῶν διδασκαλαί· μετὰ δὲ τὴν ἐκβολὴν τῶν
 βασιλείων εἰς ἀναγραφὴν δημοσίαν αὐτίς ἤχθησαν
 25 ὑπ' ἀνδρὸς ἱεροφάντου Γαίου Παπιρίου, τὴν ἀπάν-⁵²⁰

1 ὁστίλλιος B 4 αὐτοῦ] αὐτῆς A αὐτῆς B 5 καὶ
 τὰς φρένας c. Reiske 7 νομαὶ A 8 καὶ B om. R 10 αὐ-
 τὴν] αὐτοὺς c. Sylburg 13 δὲ καὶ] τε καὶ B | γενομένων O
 praeter B 14 περικτεῖν B 15 πάντας B 18 ἃ c. Reiske
 21 στήλαι οὕτω R 24 ἀναστροφὴν A ἀναγραφὴν B

των τῶν λερέων ἡγεμονίαν ἔχοντας. ἀνακτησάμενος 5
δὲ τὰ κατεργασθυημένα τῶν λερῶν καὶ τὸν ἀργὸν
ὄχλον ἐπὶ τὰς ιδίας ἐργασίας ἀποστέλλας ἐπὶ μὲν
τοὺς ἐπιμελεῖς γεωργούς, ἐμέμφετο δὲ τοὺς κακῶς
προισταμένους τῶν ιδίων [κτημάτων], ὥς οὐ βεβαίους 5
πολίτας.

XXXVII. Ταῦτα καθιστάμενος τὰ πολιτεύματα καὶ
[διὰ] παντὸς μάλιστα ἐλπίσας ἄνευ πολέμου καὶ κακῶν
ἅπαντα τὸν βίον διατελέσειν, ὥσπερ ὁ μητροπάτωρ,
οὐκ ἔσχεν ὁμοίαν τῇ προαιρέσει τὴν τύχην, ἀλλὰ 10
παρὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην πολεμιστῆς ἠναγκάσθη γε-
νέσθαι καὶ μηδένα χρόνον ἄνευ κινδύνου καὶ ταραχῆς
βιώσαι. εὐθύς γὰρ ἅμα τῷ παρελθεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὴν 2
ἡγεμονίαν καὶ τὴν ἀπράγμονα καθίστασθαι πολιτείαν
καταφρονήσαντες αὐτοῦ Λατῖνοι καὶ νομίσαντες δι' 15
ἀνανδρίαν οὐχ ἱκανὸν εἶναι πολέμους στρατηγεῖν,
ληστήρια διέπεμπον εἰς τὴν ὁμοροῦσαν αὐτοῖς ἑκα-
στοὶ χώραν, ὑφ' ὧν πολλοὶ Ῥωμαίων ἐβλάπτοντο.
ἀφικομένων δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως πρεσβευτῶν καὶ τὰ 3
521 δίκαια Ῥωμαίοις ἀξιούντων ὑπέχειν κατὰ τὰς συνθή- 20
κας, οὔτε γινώσκειν ἐσκήπτοντο τῶν περὶ τὰ ληστήρια
κατηγορουμένων οὐδὲν ὥς οὐ μετὰ κοινῆς γνώμης
γεγονότων οὔτε ὑπόδικοι <γενέσθαι> Ῥωμαίοις περὶ
οὐθενὸς πράγματος· οὐδὲ γὰρ πρὸς ἐκείνους ποιήσα-
σθαι τὰς συνθήκας, ἀλλὰ πρὸς Τύλλον, τελευτήσαντος 25

1 *λερέων* c. Sylburg *λερῶν* O 5 *κτημάτων* om. B 8 *διὰ*
delevit Kiessling | *δὴ ἅπαντος* Reiske | *πολεμίου* B 10 *ὁμοίαν*
αὐτῇ A 16 *πολέμους* Sintenis Em. Dion. III p. 3 *πολέμου* O
21—25 *verba οὔτε γινώσκειν — τὰς συνθήκας* om. Ba., add.
Bmg 23 *γενέσθαι* add. Bücheler, *εἶναι* Sylburg, *γενέσθαι*
ἔφασαν Cobet Obs. p. 69

δὲ τοῦ Τύλλου λελύσθαι σφίσι τὰς περὶ τῆς εἰρήνης
 4 ὁμολογίας. ἀναγκασθεὶς δὴ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας καὶ
 ἀποκρίσεις τῶν Λατίνων ὁ Μάρκιος ἐξάγει στρατιὰν
 ἐπ' αὐτοὺς καὶ προσκαθεζόμενος τῇ πόλει <αὐτῶν Πολι-
 5 τωρίῳ>, πρὶν ἐπικουρίαν τινὰ τοῖς πολιορκουμένοις
 ἐκ τῶν ἄλλων ἀφικέσθαι Λατίνων, παραλαμβάνει
 τὴν πόλιν καθ' ὁμολογίας· οὐ μέντοι διέθηκε τοὺς
 ἀνθρώπους δεινὸν οὐθέν, ἀλλ' ἔχοντας τὰ σφέτερα
 πανδημεὶ μετήγαγεν εἰς Ῥώμην καὶ κατένειμεν εἰς
 10 φυλάς.

XXXVIII. Τῷ δ' ἐξῆς ἐνιαυτῷ Λατίνων εἰς ἔρη-
 μον τὸ Πολιτωρίον ἐποίκους ἀποστειλάντων καὶ τὴν
 τῶν Πολιτωρίων χώραν ἐπεργαζομένων ἀναλαβὼν
 τὴν δύναμιν ὁ Μάρκιος ἤγεν ἐπ' αὐτοὺς. προελθόντων⁵²²
 15 δὲ τοῦ τεύχους τῶν Λατίνων καὶ παραταξαμένων νι-
 κήσας αὐτοὺς παραλαμβάνει τὴν πόλιν τὸ δεύτερον.
 ἐμπρήσας δὲ τὰς οἰκίας καὶ τὸ τεῖχος κατασκάψας, ἵνα
 μηθὲν αὐτίς ὀρμητήριον ἔχοιεν οἱ πολέμοι μηδ' ἐρ-
 2 γάζοιντο τὴν γῆν, ἀπῆγε τὴν στρατιάν. τῷ δ' ἐξῆς
 20 ἔτει Λατῖνοι μὲν ἐπὶ Μεδυλλίαν πόλιν στρατεύσαν-
 τες, ἐν ἣ Ῥωμαίων ἦσαν ἄποικοι, προσκαθεζόμενοι
 τῷ τείχει καὶ πανταχόθεν ποιησάμενοι τὰς προσβο-
 λὰς αἰρουῦσιν αὐτὴν κατὰ κράτος. Μάρκιος δὲ Τελ-
 λήνας πόλιν τῶν Λατίνων ἐπιφανῆ κατὰ τὸν αὐτὸν

2 αἰτίας καὶ om. B αὐθάδεις c. Grasberger Tess. Herbig.
 p. 16 4 *τῷ Πολιτωρίῳ Sylburg τῇ πόλει O, sed in B post
 πόλει viginti fere litterae erasae 9 εἰς τὰς φυλάς c. Pflugk
 12 ἐποίκους B ἀποίκους R 13 πολιτωρίων O corr. Sylburg
 18 μηθὲν O praeter B 20 μεθύλλειαν O 21 προκατασκευασθό-
 μνοι O praeter B 22 καὶ B om. R 23 μάρκος O | τελ-
 λήνας B τελλίνων R

αἰρεῖ χρόνον ἐκ παρατάξεώς τε νικήσας καὶ διὰ τει-
 χομαχίας παρασθησάμενος, τοὺς τε ἁλόντας οὐδὲν ὦν
 εἶχον ἀφελόμενος εἰς Ῥώμην μετήγαγε καὶ τῆς πό-
 λεως εἰς κατασκευὴν οἰκιῶν τόπον ἀπεμέρισε· Με- 3
 θυλλίαν τε τριετῇ χρόνον ὑπὸ τοῖς Λατίνοις γενο- 5
 μένην τῷ τετάρτῳ κομίζεται πάλιν ἐνιαυτῷ πολλαῖς
 καὶ μεγάλαις παρασθησάμενος μάχαις. καὶ μετ' οὗ
 23 πολὺ τὴν Φικαναιῶν αἰρεῖ πόλιν, ἣν τρίτῳ πρότερον
 ἐνιαυτῷ λαβὼν καθ' ὁμολογίας καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς
 ἅπαντας εἰς Ῥώμην μεταγαγών, ἄλλο δὲ τῆς πόλεως 10
 οὐδὲν κακώσας, ἐπιεικέστερον μᾶλλον ἢ φρονιμώτε-
 ρον ἔδοξε βουλεύεσθαι. ἀποίκους γὰρ ἀποστείλαν- 4
 τες εἰς αὐτὴν οἱ Λατίνοι καὶ τὴν χώραν αὐτῶν δια-
 κατέχοντες αὐτοὶ τὴν τῶν Φικαναιῶν ἐκαρποῦντο,
 ὥστε ἡναγκάσθη πάλιν ὁ Μάρκιος τὸ δεύτερον ἐπὶ 15
 τὴν πόλιν στρατεῦσαι καὶ μετὰ πολλῆς πραγματείας
 κύβριος αὐτῆς καταστάς ἐμπρῆσαι τε τὰς οἰκίας καὶ τὰ
 τείχη κατασκάψαι.

XXXVIII. Μετὰ τοῦτο γίνονται Λατίνων τε καὶ
 Ῥωμαίων μεγάλαις δυνάμεσι παραταξαμένων μάχαι 20
 διτταί. τῇ μὲν οὖν προτέρᾳ μέχρι πολλοῦ διαγωνισά-
 μενοι καὶ δόξαντες ἰσόρροποι γεγονέναι διεκρίθησαν
 καὶ ἐπὶ τοὺς ἰδίους ἐλάτεροι χάρακας ἀπηλλάγησαν,
 τῇ δ' ὑστέρᾳ Ῥωμαῖοι νικῶσι τοὺς Λατίνους καὶ μέχρι

3 μετήγαγεν ἐκ τῆς A 8 Φικαναιῶν Schwegler Hist.
 rom. I p. 600 not. φιδηναίων BbR φειδηναίων Ba Φηκηναίων
 Sigonius ad Liv. I, 33 10 ἄλλο δὲ τὴν πόλιν Sintenis Em.
 Dion. II p. 25 12 ἐποίκους c. Sintenis l. l. 13 αὐτῶν ἰδία
 κατέχοντες c. Reiske χώραν δι' αὐτῶν κατέχοντες Sintenis l. l.
 14 Φικαναιῶν] cf. v. 8 20 verba μεγάλαις δυνάμεσι παρατα-
 ξαμένων om. A 22 ἰσόρροποι B

2 στρατοπέδου διώκουσι. μετὰ δὲ τὰς μάχας ταύτας⁵²⁴
 ἄγων μὲν ἐκ παρατάξεως οὐδεὶς αὐτοῖς ἔτι πρὸς ἄλ-
 λήλους συνέστη, καταδρομαὶ δὲ τῆς ὁμόρου χώρας
 ὑπ' ἀμφοτέρων ἐγίνοντο συνεχεῖς καὶ συμπλοκαὶ τῶν
 5 περιπόλων τῆς γῆς ἱππέων τε καὶ ψιλῶν, ἐν αἷς ἐπε-
 κράτουν ὥς τὰ πολλὰ Ῥωμαῖοι δύναμιν ὑπαιθρον
 ἔχοντες ἐν τοῖς ἐπικαίροις φρουρίοις ὑποκαθημένην,
 3 ἧς ὁ Τυρρηγνὸς Ταρκύνιος ἡγεῖτο. ἀπέστησαν δὲ καὶ
 Φιδηναῖοι Ῥωμαίων κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους οὐκ
 10 ἐκ τοῦ φανεροῦ τὸν πόλεμον ἀναδείξαντες, ἀλλὰ κατ'
 ὀλίγους καὶ κρύφα τὴν χώραν αὐτῶν καταδρομαῖς
 κακουργοῦντες· ἐφ' οὓς ὁ Μάρκιος εὐζώνῳ στρατιᾷ
 ἐλάσας, πρὶν ἢ παρασκευάσασθαι τοὺς Φιδηναίους
 τὰ πρὸς τὸν πόλεμον, ἐγγὺς τῆς πόλεως τίθεται τὸν
 4⁴ χάρακα. οἱ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀγνοεῖν ἐσκήπτοντο
 15 ἀντὶ ποίων ἀδικημάτων στρατὸς ἐπ' αὐτοὺς Ῥωμαίων
 ἀφίκεται, τοῦ δὲ βασιλέως εἰπόντος ὅτι δίκας πᾶρ'
 αὐτῶν ἦκει ληψόμενος ὧν διήρπασάν τε καὶ κατέβλα-
 ψαν αὐτοῦ τὴν γῆν, ἀπελογοῦντο πρὸς ταῦτα ὥς οὐ⁵²⁵
 20 τὸ κοινὸν αἴτιον εἶη τῶν ἀδικημάτων, καὶ χρόνον
 ἤτοῦντο εἰς διάγνωσίν τε καὶ ζήτησιν τῶν ἐνόχων
 ταῖς αἰτίαις καὶ πολλὰς κατέτριψαν ἡμέρας πράττον-
 τες μὲν οὐδὲν τῶν δεόντων, ἐπικαλούμενοι δὲ κρύφα
 τοὺς συμμάχους καὶ περὶ κατασκευὴν ὅπλων γινόμενοι.
 25 XXXX. Μαθὼν δὲ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ὁ Μάρ-
 κιος ὑπονόμους ὥρυττεν ἀπὸ τῆς ἰδίας παρεμβολῆς
 ἀρξάμενος ὑπὸ τὰ τεύχη τῆς πόλεως, καὶ ἐπειδὴ τέλος
 εἶχεν ἤδη τὸ ἔργον, ἀναστήσας τὸν στρατὸν ἤγεν ἐπὶ

4 ὑπὸ B 6 ὑπαιθρον R ὑπαίθριον B 28 τὸν στρα-
 τὸν B τὴν στρατιάν R

τὴν πόλιν, μηχανάς τε πολλὰς καὶ κλίμακας καὶ τὰλλα
 πρὸς τειχομαχίαν κατεσκευασμένα ἐπαρόμενος, οὐ καθ’
 ὃν αἱ διώρυγες ἐγίνοντο τοῦ τείχους τόπον, ἀλλὰ
 καθ’ ἕτερον. τῶν δὲ Φιδηναίων ἐπὶ τὰ πολιορκού- 2
 μενα μέρη τῆς πόλεως συνδραμόντων ἀθρόων καὶ 5
 τὰς προσβολὰς γενναίως ἀποτριβομένων ἀναστομώ-
 σαντες τὰ πέρατα τῶν ὑπονόμων οἱ ταχθέντες ἐπὶ
 τούτῳ Ῥωμαῖοι ἐντὸς ἐγεγόνεσαν τοῦ περιβόλου καὶ
 τοὺς ὁμοσε χωροῦντας διαφθείραντες ἀνολίγουσι τοῖς
 126 πολιορκούσι τὰς πύλας. πολλῶν δ’ ἐν τῇ καταλήψει 3
 τῆς πόλεως ἀπολλυμένων τοὺς λοιποὺς τῶν Φιδηναίων 10
 ὅπλα τε παραδοῦναι κελεύσας ὁ Μάρκιος καὶ εἰς ἓνα
 τόπον τῆς πόλεως ἅπαντας προκηρύξας συνελθεῖν,
 ὀλίγους ἔξ αὐτῶν τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως μά-
 στιξιν αἰκισάμενος ἀπέκτεινεν, οἰκίας δ’ ἀπάντων 15
 διαρπάσαι τοῖς στρατιώταις ἐπιτρέψας καὶ φρουρὰν
 ἐν τῇ πόλει καταλιπὼν ἀξιόχρεων ἀπῆγε τὴν δύνα-
 μιν ἐπὶ Σαβίνους. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνοι διέμειναν ἐν 4
 ταῖς ὁμολογίαις, αἷς ἐποίησαντο περὶ τῆς εἰρήνης πρὸς
 βασιλέα Τύλλον, ἀλλ’ ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ῥωμαίων 20
 γῆν ἐδήρουν αὐτοῖς τὴν ὁμορον, μαθὼν τε ὁ Μάρκιος
 παρὰ τε κατασκόπων καὶ αὐτομόλων τον καιρὸν τῆς
 ἐπιχειρήσεως ἐσκεδασμένων τῶν Σαβίνων καὶ λεη-
 λατούντων τοὺς ἀγροὺς αὐτὸς μὲν ἄμα τοῖς περὶ

1 μηχανάς τε πολλὰς καὶ AaB, sed ad μηχανάς add. Amg
 καὶ κλίμακας quae verba post πολλὰς recepi | τὰλλα τὰ Hertlein
 Hermes X p. 411 3 ἐγίνοντο τοῦ τείχους B τ. τ. ἐγίνοντο R
 5 ἀθρόως A 6 ἀπαναστομώσαντες O praeter B 7 τὰ
 πέρατα B τὰ περιττὰ R 11 ἀπολλομένων O praeter AB, et
 Cobet Obs. p. 69 15 * δὲ O 19 ἄς B | περὶ τῆς εἰρήνης
 om. O praeter B 21 αὐτοῖς Sintenis Em. Dion. II p. 11
 αὐτῆς AB 24 μὲν om. B

ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν πολεμίων ἀφικόμενος ὀλίγην
 ἔχοντα φυλακὴν καταλαμβάνει τὸ ἔρμα ἐξ ἐφόδου,
 Ταρκύνιον δὲ τοὺς ἱππεῖς ἄγοντα ἐπὶ τοὺς ἐν προνο-
 5 μαῖς ἐσκεδασμένους ἐπέγεσθαι ἐκέλευε. μαθόντες
 5 δὲ οἱ Σαβῖνοι τὴν ἵππον τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ σφᾶς
 ἐλαύνουσιν ἀφέντες τὴν λείαν καὶ τὰς ἄλλας ὥφε-527
 λείας, ὅσας ἔφερόν τε καὶ ἤγον, ἐφευγον ἐπὶ τὸν
 χάρακα· ὥς δὲ κἀκείνους ἐγνώσαν κατεχόμενον ὑπὸ
 τῶν πεζῶν, ἀποροῦντες ὅποι τράποντο συνέτειναν
 10 εἰς ὕλας τε καὶ ὄρη. διωκόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν ψιλῶν
 καὶ τῶν ἱππέων ὀλίγοι μὲν τινες ἐσώθησαν, οἱ δὲ
 πλείους διεφθάρησαν. καὶ μετὰ τὴν συμφορὰν ταύ-
 την πρεσβευσάμενοι πάλιν εἰς Ῥώμην εἰρήνης τυγ-
 χάνουσιν οἷας ἐβούλοντο. ἐτι γάρ ὁ πρὸς τὰς Λα-
 15 τίνων πόλεις συνεστηκῶς τοῖς Ῥωμαίοις πόλεμος
 ἀναγκαίως ἐπολεῖ τὰς πρὸς τοὺς ἄλλους ἐχθροὺς ἀνο-
 χᾶς τε καὶ διαλύσεις.

XXXXI. Τετάρτῳ δὲ μάλιστα μετὰ τόνδε τὸν
 πόλεμον ἐνιαυτῷ Μάρκιος ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς
 20 τὴν τε πολιτικὴν δύναμιν ἄγων καὶ τὴν συμμαχικὴν
 μεταπεμψάμενος ὅσῃν ἐδύνατο πλείστην ἐστράτευσεν
 ἐπὶ Οὐιεντανοὺς καὶ πολλὴν τῆς χώρας αὐτῶν ἐδήω-
 σεν. ἐκεῖνοι δ' ἤρξαντο ἐνιαυτῷ πρότερον εἰς τὴν 528
 Ῥωμαίων γῆν ἐμβαλόντες καὶ πολλὰς μὲν ἀρπαγὰς
 25 χρημάτων, πολὺν δὲ ἀνθρώπων ὄλεθρον ποιήσαντες·

3 ἵππους O corr. Kiessling 7 ἐφέροντο καὶ A 9 ὄρη B |
 συνέτειναν R συντέεινον B 11 οἱ δὲ πλείους B οἱ πλ. δὲ R
 14 ἐφ' οἷς c. Bücheler 20 τῆς συμμαχικῆς c. Sintenis Em.
 Dion. II p. 11, τὴν del. Bücheler 23 ἤρξαν τῷ πρότερον
 ἐνιαυτῷ c. Cobet Obs. p. 69 24 μὲν B om. R 25 ὄλεθρον
 ἀνθρώπων B ἀνθρώπων ὄλ. R φθόρον d. Kiessling

στρατιᾷς δὲ πολλῆς παρὰ τῶν Οὐιεντανῶν ἐξελθού- 2
σης καὶ πέραν τοῦ Τεβέριος ποταμοῦ πρὸς τῇ Φιδη-
ναίων πόλει χάρακα θεμένης ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν
ἤγειν ὥς εἶχε τάχους καὶ πρῶτον μὲν τῶν ἐπὶ τὴν
χώραν ἐξόδων αὐτοὺς ἀπέκλεισεν ἱπποκρατῶν, ἔπειτ' 5
εἰς παράταξιν προελθεῖν ἀναγκάσας ἐνίκησε καὶ τοῖ
χάρακος αὐτῶν ἐκράτησε. χωρήσαντος δὲ αὐτῷ καὶ
τούτου κατὰ γνώμην τοῦ πολέμου τὴν ἐπινίκιον
πομπὴν καὶ τὸν εἰωθότα θρόμβον τοῖς θεοῖς κατή-
γαγεν εἰς τὴν πόλιν ἀφικόμενος· δευτέρῳ δ' ὕστερον 3
ἔτει πάλιν τῶν Οὐιεντανῶν λυσάντων ἃς ἐποίησαντο 10
πρὸς αὐτὸν ἀνοχὰς καὶ τὰς ἀλὰς ἀξιούντων ἀπολα-
βεῖν, ὧν ἐπὶ Ῥωμύλου βασιλείᾳ καθ' ὁμολογίας ἀπέ-
529 στησαν, ἑτέραν τίθεται πρὸς αὐτοὺς μάχην περὶ ταῖς
ἀλαῖς μελίζονα τῆς προτέρας, ἣν εὐπετῶς ἐνίκησε, 15
καὶ τὰς ἀλὰς ἐξ ἐκείνου κατεῖχεν ἀναμφιλόγως. τὰ 4
δὲ ἀριστεῖα καὶ ἐκ ταύτης ἔλαβε τῆς μάχης ὁ τῶν ἱπ-
πέων ἡγεμὼν Ταρκύνιος, καὶ αὐτὸν ὁ Μάρκιος ἄνδρα
πάντων κράτιστον ἡγησάμενος τὰ τε ἄλλα σεμνύνων
διετέλει καὶ εἰς τὸν τῶν πατρικίων τε καὶ βουλευτῶν 20
ἀριθμὸν κατέγραψεν. ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς τὸ τῶν 5
Οὐολούσκων ἔθνος τῷ Μαρκίῳ πόλεμος λησθηρίων
κακῶν ἐξιδὼν ἐξιόντων ἐπὶ τοὺς τῶν Ῥωμαίων ἀγρούς·
καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτοὺς μεγάλην χειρὶ πολλὴν πε-
ριεβάλετο λείαν πόλει τε αὐτῶν Οὐέλλτραις προσκαθ' 25

2 τεβέριοις B τιβέριος R 4 τῶν B τὰς R 5 ἐξόδων R
ἐξόδους B | αὐτοὺς B αὐτῶν R 6 παρελθεῖν A 11 πάλιν
τῶν R πάντων B 12 ἀλὰς Sylburg ἄλλας O 14 τίθενται A |
περὶ ταῖς R πρὸς ταῖς B 15 ἀλαῖς Sylburg ἄλλαις O
16 ἀλὰς cf. v. 12 | ἀμφιλόγως B 17 καὶ om. Aa 21 ἀπέ-
γραψεν c. Reiske ἐνέγραψεν c. Cobet Obs. p. 69 24 περιεβάλ-
λετο ABa 25 οὐέλτροις A

εξόμενος ἀπετάφρευε καὶ περιεχαράκου καὶ τειχο-
μαχίαν συνίστατο τῆς ὑπαίθρου κρατῶν. ἐξελθόντων
δὲ σὺν ἱκετηρίαις τῶν πρεσβυτάτων καὶ τὰς τε βλά-
βας διαλύσειν ὑποσχομένων, ὥς ἂν ὁ βασιλεὺς δι-
5 καιώσῃ, καὶ τοὺς ἐνόχους ταῖς αἰτίαις ἐπὶ δίκην παρ-⁵³⁰
ἔξειν ὁμολογούντων, ἀνοχὰς πρὸς αὐτοὺς ποιησάμε-
νος καὶ τὰ δίκαια παρ' ἐκόντων λαβὼν εἰρήνην καὶ
φιλίαν συντίθεται.

XXXXII. Ἐκ δὲ τοῦ Σαβίνων ἔθνους αὐθις ἔτε-
10 ροί τινες τῆς Ῥωμαίων οὐπω πεπειραμένοι δυνά-
μεως, * * πόλιν οἰκοῦντες εὐδαίμονα καὶ μεγάλην,
ἐγκαλεῖν μὲν αὐτοῖς οὐδὲν ἔχοντες, φθονεῖν δὲ ταῖς
εὐτυχίαις ἀναγκαζόμενοι μείζουσιν ἢ κατὰ λόγον γινο-
μέναις, ἄνθρωποι δεινοὶ τὰ πολέμια τὸ μὲν πρῶτον
15 ἀπὸ λησθηρίων καὶ καταδρομῆς ἀγρῶν ὀλίγοι συν-
ελθόντες ἤρξαντο, ἔπειτα δελεαζόμενοι ταῖς ὠφελείαις
φανερὰν ποιοῦνται στρατεῖαν ἐπ' αὐτοὺς καὶ τῆς
2 ὁμόρου πολλὴν λεηλατοῦντες ἐκάκωσαν ἰσχυρῶς. οὐ
μὴν ἐξεγένετό γε αὐτοῖς οὔτε τὰς ὠφελείας ἀπάγειν
20 οὔτ' αὐτοῖς ἀθώοις ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἐκβοηθήσας κατὰ
σπουδὴν ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς καὶ πλησίον τῆς
ἐκείνων παρεμβολῆς θέμενος τὸν χάρακα προελθεῖν⁵³¹
3 αὐτοὺς ἠνάγκασεν εἰς μάχην. ἐγένετο μὲν οὖν μέγας
ἄγων καὶ πολλοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἔπεσον, ἐκράτησαν
25 δὲ Ῥωμαῖοι κατὰ τὸ ἐμπειρόν τε καὶ φιλόπονον, ὧν

2 συνίστα. B 4 ὥς ἂν O corr. Stephanus 5 ταῖς
αἰτίαις B, om. A in spatio 8 συντίθενται A 11 ante
πόλιν lacunam significavit Kiessling 15 καὶ B om. R 17 τὴν
στρατεῖαν Grasberger Tess. Herpib. p. 15 20 ἀθώοις A
25 ἐμπειρον AB et Reiske ἐμπονον R | * φερέπονον O, def.
Schenkl Bursiani Litterarum ann. brevior. p. 39

ἐθάδες ἦσαν ἐκ πλείστου, καὶ περιεγένοντο παρὰ πολὺ τῶν Σαβίνων τοῖς τε φεύγουσιν αὐτῶν ἐπὶ τὸν χάρακα σποράσι καὶ ἀσυντάκτοις ἐκποδὸς ἐπόμενοι πολλὸν ἐποιοῦν φόνον. κρατήσαντες δὲ καὶ τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν παντοδαπῶν χρημάτων γεμούσης καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, οὓς ἔλαβον οἱ Σαβίνοι κατὰ τὰς προνομίας, ἀπολαβόντες ἀπήγεσαν ἐπ' οἶκον. αἱ μὲν δὲ πολεμικαὶ πράξεις τοῦδε τοῦ βασιλέως αἱ μνήμης καὶ λόγου παρὰ Ῥωμαίοις τυγχάνουσai τοιαίδε τινὲς λέγονται γενέσθαι· πολιτικαὶ δὲ ὥς ἐρχομαι λέξων. 10

532 XXXXIII. Πρῶτον μὲν τῇ πόλει μοῖραν οὐ μικρὰν προσέθηκεν τειχίσας τὸν λεγόμενον Ἀουεντίνον· ἔστι δὲ λόφος ὑψηλὸς ἐπιεικῶς ὀκτωκαιδέκα πον σταδίων τὴν περίμετρον, ὃς τότε μὲν ὕλης παντοδαπῆς μεστὸς ἦν, πλείστης δὲ καὶ καλλίστης δάφνης, 15 ἐφ' ἧς Λαυρήτιον ὑπὸ Ῥωμαίων καλεῖται τόπος τις ἐπ' αὐτοῦ· νῦν δὲ οἰκιῶν ἔστι πλήρης ἅπας, ἐνθα σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν ἴδρυται, εἴργεται δὲ ἀφ' ἑτέρου τῶν συμπεριεχομένων τῇ 533 Ῥώμῃ λόφων τοῦ καλουμένου Παλλαντίου, περὶ ὃν ἡ πρῶτη κατασκευασθεῖσα πόλις ἰδρύθη, βαθεῖα καὶ στενὴ φάραγγι. ἐν δὲ τοῖς ὕστερον χρόνοις ἐχώσθη πᾶς ὁ μεταξὺ τῶν λόφων ἀνάλων. τοῦτον δὲ τὸν λό- 2 φον ἐπιτείχισμα κατὰ τῆς πόλεως ὀρῶν ἐσόμενον, εἰ

4. 5 κρατή καὶ τοὺς αἰχμαλώτους A reliquis omissis quae in margine add. 12 πε(οσ)έθηκεν^ν B | * ἐντειχίσας O | λουεντίνον O 13 ἐπὶ εἴκοσι Ba 15 καλλίστης τῆς Kiessling 16 λαυρέντος A λαύρεντος B 17 ἐπ' Bücheler ἐξ O 18 ἄλλοις Bb καλοῖς ABa 19 ἀμφοτέρου A | συμπεριεχομένων om. B | ἐν τῇ δ. B 20 λόφον A

τις αὐτῇ ἐπίοι στρατὸς τείχει καὶ τάφρῳ περιέλαβε καὶ τοὺς μεταχθέντας ἐκ Τελλήνης τε καὶ Πολιτωρίου καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ὅσων ἐκράτησεν ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ καθίδρυσεν. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο τὸ πολίτευμα
 5 τοῦ βασιλέως παραδίδεται καλὸν ἅμα καὶ πραγματικόν, ἐξ οὗ μείζονά τε συνέβη γενέσθαι τὴν πόλιν ἐτέρας προσθέσει πόλεως καὶ πολλῇ χειρὶ πολεμίων ἐπιστρατευσάντων ἦντον εὐληπτον·

XXXXIII. Ἐτερον δέ τι τοῦ προειρημένου πολι-
 10 τεύματος κρεῖττον, ὃ καὶ τοῖς κατὰ τὸν βίον ἅπασιν εὐδαιμονεστέραν αὐτὴν ἐποίησε καὶ πραγμάτων ἐπῆ-
 ρεν ἄψασθαι γενναιοτέρων. τοῦ γὰρ Τεβέριος ποτα-
 μοῦ καταβαίνοντος μὲν ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων, παρ'
 αὐτὴν δὲ τὴν Ῥώμην ῥέοντος, ἐμβάλλοντος δ' εἰς
 15 αἰγιαλοὺς ἀλιμένους καὶ προσεχεῖς, οὓς τὸ Τυρρηνι-
 κὸν ποιεῖ πέλαγος, μικρὰ δὲ καὶ οὐκ ἄξια λόγου τὴν
 Ῥώμην ὠφελούντος διὰ τὸ μηθὲν ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς
 ἔχειν φρούριον, ὃ τὰς εἰσκομιζομένας διὰ θαλάτ-
 της καὶ καταγομένας ἄνωθεν ἀγορὰς ὑποδέχεται τε
 20 καὶ ἀμείψεται τοῖς ἐμπορευομένοις, Ἰαννοῦ δὲ ὄντος
 ἄχρι μὲν τῶν πηγῶν ποταμηγοῖς σκάφεσιν εὐμεγέθε-
 σιν ἀναπλεῖσθαι, πρὸς αὐτὴν δὲ τὴν Ῥώμην καὶ
 θαλαττίαις ὀκλάσι μεγάλαις, ἐπίνειον ἔγνω κατα-
 σκευάζειν ἐπὶ ταῖς ἐκβολαῖς αὐτοῦ λιμένι χρησάμενος
 2 αὐτῷ τῷ στόματι τοῦ ποταμοῦ. εὐρύνεται τε γὰρ
 25 ἐπιπολὺ τῇ θαλάττῃ συνάπτων καὶ κόλπους λαμβάνει

1 ἐπίοι B ἐπίη A | περιέλαβε Kiessling περιβαλε O 2 πέ-
 λης τε AB 3 ἄλλων om. B 4 τὸ del. Cobet Obs. p. 69
 8 εὐληπτον Reiske εὐληπτοτέρων O 18 δ καὶ τὰς O prae-
 ter B 19 ἀγορὰς B om. A 25 τε B om. R

335 μεγάλους, οἷους οἱ κράτιστοι τῶν θαλαττίων λιμένων·
 ὃ δὲ μάλιστα θαυμάσειεν ἄν τις, οὐκ ἀποκλείεται τοῦ
 στόματος ὑπὸ τῆς θαλαττίας θινὸς ἐμφραττόμενος, ὃ
 πάσχουσι πολλοὶ καὶ τῶν μεγάλων ποταμῶν, οὐδ' εἰς
 ἔλη καὶ τέλματα πλανώμενος ἄλλοτε ἄλλη προκατανα- 5
 λίσκεται πρὶν ἢ τῇ θαλάττῃ συνάψαι τὸ φεῖθρον, ἀλλὰ
 ναυσιπέρατός ἐστιν αἰὲ καὶ δι' ἐνὸς ἐκδίδωσι τοῦ
 γνησίου στόματος ἀνακόπτων τὰς πελαγίους φυχίας
 τῆς θαλάττης, καίτοι πολὺς αὐτόθι γίνεται καὶ χαλε-
 πὸς ὁ πνέων ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἄνεμος. αἱ μὲν οὖν ³₁₀
 ἐπὶ κώποι νῆες ὀπηλίκαι ποτ' ἂν οὔσαι τύχωσι καὶ
 τῶν ὀλκάδων αἱ μέχρι τρισχιλιοφόρων εἰσάγουσί τε
 διὰ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ μέχρι τῆς Ῥώμης εἰρε-
 σία καὶ φύμασι παρελκόμεναι κομίζονται, αἱ δὲ με-
 ζους πρὸ τοῦ στόματος ἐπ' ἀγκυρῶν σαλεύουσai ταῖς 15
 ποταμηγοῖς ἀπογεμίζονται τε καὶ ἀντιφορτίζονται
 σκάφαις. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τῆς 4
 336 θαλάττης ἀγκῶνι πόλιν ὁ βασιλεὺς ἐντειχίσας, ἣν
 ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος Ὀστίαν ὠνόμασεν, ὥς δ' ἂν
 ἡμεῖς εἰποῖμεν θύραν, οὐ μόνον ἡπειρώτιν, ἀλλὰ 20
 καὶ θαλαττίαν παρεσκεύασε τὴν Ῥώμην γενέσθαι καὶ
 τῶν διαποντίων ἀγαθῶν ἔγρυσεν.

XXXXV. Ἐτείχισε δὲ καὶ τὸ καλούμενον Ἰανίκω-
 λον ὄρος ὑψηλὸν ἐπέκεινα τοῦ Τεβέρριος ποταμοῦ
 κείμενον καὶ φρουρὰν ἱκανὴν ἐν αὐτῷ κατέστησεν 25
 ἀσφαλείας ἕνεκα τῶν διὰ τοῦ ποταμοῦ πλεόντων·

3 ἐμφραττόμενον Reiske | ἄλλοτε ἄλλα B 9 θαλάττης B
 θαλάσσης R 12 τρισχιλιοφόρων A 17 τε B om. R
 18 ἀγκῶν A | πόλιν B πάλιν A 19 ὠστίαν Ba ὠστειαν Bb
 ὠστειαν A

ἐλήστενον γὰρ οἱ Τυρρηνοὶ τοὺς ἐμπόρους ἅπασαν
 2 κατέχοντες τὴν ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ χώραν· καὶ τὴν
 ξυλίνην γέφυραν, ἣν ἄνευ χαλκοῦ καὶ σιδήρου δεδέ-
 σθαι θέμις ὑπ' αὐτῶν διακρατουμένην τῶν ξυλίνων,
 5 ἐκεῖνος ἐπιθεῖναι τῷ Τεβέρει λέγεται, ἣν ἄχρη τοῦ
 παρόντος διαφυλάττουσιν ἱερὰν εἶναι νομίζοντες.
 εἰ δέ τι πονήσειεν αὐτῆς μέρος οἱ ἱεροφάνται θερα-
 πεύουσι θυσίας τινὰς ἐπιτελοῦντες ἅμα τῇ κατασκευῇ
 3 πατρίους. ταῦτα διαπραξάμενος ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀρχῆς⁵³⁷
 10 ὁ βασιλεὺς οὗτος ἱστορίας ἄξια καὶ τὴν Ῥώμην οὐκ
 ὀλίγῳ κρείττονα παραδούς τοῖς ἐπιγινομένοις ἥς αὐ-
 τὸς παρέλαβεν, ἔτη τέτταρα πρὸς τοῖς εἴκοσι τὴν βα-
 σιλείαν κατασχὼν ἀποθνήσκει δύο καταλιπὼν υἱούς,
 τὸν μὲν ἔτι παῖδα τὴν ἡλικίαν, τὸν δὲ πρεσβύτερον
 15 ἀρτίως γενειῶντα.

XXXVI. Μετὰ δὲ τὸν Ἀγκίου Μαρκίου θάνα-
 τον ἡ βουλή πάλιν ἐπιτρέψαντος αὐτῇ τοῦ δήμου πο-
 λιτείαν ἣν ἐβούλετο καταστήσασθαι μένειν ἐπὶ τῆς
 αὐτῆς ἔγνω καὶ ἀποδείκνυσι μεσοβασιλεῖς. οἱ δὲ
 20 συναγαγόντες εἰς ἀρχαιρεσίας τὸ πλῆθος αἰροῦνται
 βασιλέα Λεύκιον Ταρκύνιον. βεβαιωσάντων δὲ καὶ
 τῶν παρὰ τοῦ δαιμονίου σημείων τὰ κριθέντα ὑπὸ
 τοῦ πλήθους παραλαμβάνει τὴν βασιλείαν ἐνιαντῷ
 δευτέρῳ μάλιστα τῆς μιᾶς καὶ τετταρακοστῆς ὀλυμ-
 25 πιάδος, ἣν ἐνῖκα <στάδιον> Κλεώνδας Θηβαῖος, ἄρ-
 2 χοντος Ἀθήνησιν Ἠνιοχίδου. γονέων δ' ὁποίων τινῶν
 οὗτος ὁ Ταρκύνιος ἦν καὶ πατρίδος ἐξ ἧς ἔφυ καὶ δι'

3 δεδέσθαι B om. R 4 ξυλίνων O ξύλων Stephanus
 6 φυλάττουσιν B 7 οἱ om. AB 12 ἔτη B ἐπὶ R 20 εἰς]
 ὡς A 25 στάδιον om. AB | κλεωνίδας A κλεονίδας B corr. Meineke

138 ἄστινας αἰτίας εἰς Ῥώμην ἀφίκετο καὶ δι' οἶων ἐπι-
 τηδευμάτων ἐπὶ τὴν βασιλείαν παρῆλθεν, ὥς ἐν ταῖς
 ἐπιχωρίοις συγγραφαῖς εὖρον ἐρῶ. Κορίνθιος τις ἀνὴρ 3
 ὄνομα Δημάρατος ἐκ τῆς Βακχιαδῶν συγγενείας ἐμ-
 πορεύεσθαι προελόμενος ἐπέπλευσεν εἰς τὴν Ἰταλίαν 5
 ὀλκάδα τε οἰκίαν ἀνάγων καὶ φόρτον ἰδίου. ἐξεμπο-
 λήσας δὲ τὸν φόρτον ἐν ταῖς Τυρρηνῶν πόλεσιν εὐδαι-
 μονοῦσαις μάλιστα τῶν ἐν Ἰταλίᾳ τότε καὶ μεγάλα
 κέρδη περιβαλόμενος ἐκεῖθεν οὐκέτι εἰς ἄλλους ἐβού-
 λετο κατάργεσθαι λιμένας, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν εἰργάζετο 10
 συνεχῶς θάλατταν Ἑλληνικὸν τε φόρτον εἰς Τυρ-
 ρηνοὺς κομίζων καὶ Τυρρηνικὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα φέ-
 ρων καὶ γίνεται πάνυ πολλῶν χρημάτων κύριος.
 ἐπικαταλαβούσης δὲ στάσεως τὴν Κόρινθον καὶ τῆς 4
 Κυψέλου τυραννίδος ἐπανισταμένης τοῖς Βακχιάδαις 15
 οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι δοκῶν ἐν τυραννίδι ζῆν πολλὰ
 κεκτημένος ἄλλως τε καὶ τῆς ὀλιγαρχικῆς οἰκίας
 139 ὑπάρχων, συνεσκευασμένος τὴν οὐσίαν ὅσῃν οἷός τ'
 ἦν ᾤχετο πλέων ἐκ τῆς Κορίνθου. ἔχων δὲ φίλους 5
 πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς Τυρρηνῶν διὰ τὰς συνεχεῖς 20
 ἐπιμιξίας, μάλιστα δ' ἐν Ταρκυνίοις πόλει μεγάλῃ τε
 καὶ εὐδαίμονι τότε οὖσῃ, οἶκόν τε αὐτόθι κατασκευά-
 ζεται καὶ γυναικα ἐπιφανῇ κατὰ γένος ἄγεται. γενο-
 μένων δ' αὐτῷ δυεῖν παίδων Τυρρηνικὰ θέμενος

2 ἐπὶ B εἰς R | παρῆλθεν c. Hertlein Hermes X p. 411
 2. 3 verba εἰς τὴν β. — εὖρον om. Aa add. Amg. 3 ἐπιχω-
 ρί(οις συγ)γραφαῖς B ἐπιχωρίαις γραφαῖς R 5 ἐπέπλευσεν B
 ἐπλευσεν R ἀπέπλευσεν Kieseling | τὴν B om. R 6 ἄγων
 c. Reiske 9 περιβαλλόμενος A 11 θάλασσαν R θάλατ-
 ταν B 12 καὶ τυρρηνικὸν B καὶ τὸν τ. R 15 κυψέλλου A
 22 τότε D et Sylburg πότε AB 24 δυεῖν B δυοῖν R

αὐτοῖς ὀνόματα, τῷ μὲν Ἄρροντα, τῷ δὲ Λοκόμωνα
καὶ παιδεύσας ἀμποτέρους Ἑλληνικὴν τε καὶ Τυρρη-
νικὴν παιδείαν, εἰς ἄνδρας ἐλθοῦσιν αὐτοῖς γυναικας
ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων οἰκων λαμβάνει.

- 5 XXXXVII. Καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ὁ μὲν πρεσ-
βύτερος αὐτοῦ τῶν παίδων γένος οὐδὲν καταλιπὼν
ἐμφανὲς ἀποθνήσκει. καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας αὐτὸς
ὁ Δημάρατος ὑπὸ λύπης τελευτᾷ κληρονόμον ἀπάσης
τῆς οὐσίας τὸν περιλειπόμενον τῶν παίδων Λοκό-
10 μωνα καταλιπὼν· ὃς παραλαβὼν τὸν πατρικὸν πλοῦ-
τον μέγαν ὄντα πολιτεύεσθαι τε καὶ τὰ κοινὰ πράτ-
τειν καὶ ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἀστῶν εἶναι προήρητο.
2 ἀπελαννόμενος δὲ πανταχόθεν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων⁵⁴⁰
καὶ οὐχ ὅπως ἐν τοῖς πρώτοις ἀριθμούμενος, ἀλλ'
15 οὐδ' ἐν τοῖς μέσοις, ἀνιαρῶς ἔφερε τὴν ἀτιμίαν.
ἀκούων δὲ περὶ τῆς Ῥωμαίων πόλεως, ὅτι πάντας
ἀσμένως ὑποδεχομένη τοὺς ξένους ἀστοὺς ποιεῖται καὶ
τιμᾷ κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον, ἐκεῖ μετενέγκασθαι τὴν
οἰκῇσιν ἔγνω τὰ τε χρήματα πάντα συσκευασάμενος
20 καὶ τὴν γυναικὰ ἐπαγόμενος καὶ τῶν ἄλλων φίλων
καὶ οἰκείων τοὺς βουλομένους· ἐγένοντο δὲ οἱ συν-
3 ἀπαίρειν αὐτῷ προθυμηθέντες συχνοί. ὥς δὲ κατὰ
τὸ καλούμενον Ἰανίκολον ἦσαν, ὅθεν ἡ Ῥώμη τοῖς
ἀπὸ Τυρρηνίας ἐρχομένοις πρῶτον ἀφοραῖται, κατα-
25 πτάς ἀετὸς ἄφνω καὶ τὸν πῖλον αὐτοῦ τὸν ἐπὶ τῆς
κεφαλῇς κείμενον ἀρπάσας, ἀνέπτη πάλιν ἄνω κατὰ

1 ἄρρόντα A ἄρροῦντα B 9 περιλειπόμενον A 18 ἐκεῖσε?
22 σὺν αὐτῷ ἀπαίρειν O praeter B | κατὰ B om. A 26 ἀνέπτη
πάλιν ἄνω B ἄνω πάλιν ἄ. R fortasse καὶ cum Schnellio p. 29
ante κατὰ addendum et totus locus sic scribendus est: ἀρπά-
σας καὶ κατὰ τὴν — φερόμενος ἐπιτίθῃσι τῷ Λοκόμωνι — ἤρ-

τὴν ἐγκύκλιον αἰώραν φερόμενος καὶ εἰς τὸ βάθος
τοῦ περιέχοντος ἄερος ἀπέκρυψεν· ἔπειτ' ἐξαίφνης
ἐπιτίθῃσι τῷ Λοκόμῳ τὸν πῖλον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
ἀρμόσας ὡς πρότερον ἤρμοστο. θαυμαστοῦ δὲ καὶ 4
παραδόξου πᾶσι τοῦ σημείου φανέντος ἡ γυνὴ τοῦ 5
541 Λοκόμῳ ὄνομα Τανακύλλα ἐμπειρίαν ἱκανὴν ἐκ
πατέρων ἔχουσα τῆς Τυρρηνικῆς οἰωνοσκοπίας, λα-
βοῦσα μόνον αὐτὸν ἀπὸ τῶν συνόντων ἡσπάσατό τε
καὶ ἀγαθῶν ἐλπίδων ἐνέπλησεν ὡς ἐξ ἰδιωτικῆς τύ-
χης εἰς ἐξουσίαν βασιλικὴν ἐλευσόμενον. σκοπεῖν 10
μέντοι συνεβούλευεν ὅπως παρ' ἐκόντων λήσεται
Ῥωμαίων τὴν ἡγεμονίαν ἄξιον τῆς τιμῆς ταύτης ἑαυ-
τὸν παρασχών.

XXXXVIII. Ὁ δὲ περιχαρὴς τῷ σημείῳ γενόμε-
νος ἐπειδὴ ταῖς πύλαις ἤδη συνήγγιξεν, εὐχόμενος 15
τοῖς θεοῖς ἐπιτελῇ γενέσθαι τὰ μαντεύματα καὶ σὺν
ἀγαθαῖς εἰσελθεῖν τύχαις παρῆλθεν εἰς τὴν πόλιν·
καὶ μετὰ τοῦτο συνελθὼν εἰς λόγους Μαρκίῳ τῷ βα-
σιλεῖ πρώτῳ μὲν ἑαυτὸν ἐδήλωσεν ὅστις ἦν, ἐπειδὴ
ὅτι κατοικεῖν ἐν τῇ πόλει βουλόμενος παρεῖη πᾶσαν 20
τὴν πατρικὴν οὐσίαν ἐπαγόμενος, ἦν εἰς τὸ κοινὸν
ἔφη τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ Ῥωμαίων πόλει τιθέναι μεί-
ζονα οὐσαν ἢ κατ' ἰδιώτην ἄνδρα κεκτησθαι. ἀσμέ- 2
νως δὲ τοῦ βασιλέως αὐτὸν ὑποδεξαμένου καὶ κατα-
542 χωρίσαντος ἅμα τοῖς συμπαραοῦσιν αὐτῷ Τυρρηνῶν 25
εἰς φυλὴν τε καὶ φρατρίαν, οἰκίαν τε κατασκευάζεται

μοστο. ἔπειτ' ἐξαίφνης ἀνέπτη πάλιν ἄνω καὶ εἰς τὸ βάθος
— ἀπέκρυψεν 3 τὴν κεφαλὴν B τῆς κεφαλῆς R 6 τανα-
κύλλα B τανακύλλα R 7 ἔχουσα τῆς om. O praeter B 19 ἑαυτὸν
B om. R 20 παρεῖη Ba et Reiske παρήει R 21 ἦν εἰς B
καὶ εἰς A 24 καταχωρήσαντος A 26 φράτραν Kiessling

τόπον διαλαχὼν τῆς πόλεως τὸν ἀρκοῦντα καὶ γῆς
 λαμβάνει κληρὸν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διωκῆσατο καὶ τῶν
 ἀστῶν εἰς ἐγερόναι, μαθὼν ὅτι Ῥωμαίων ἐκάστῳ κοι-
 νόν τ' ὄνομα κεῖται καὶ μετὰ τὸ κοινὸν ἕτερον, ὃ δὲ
 5 συγγενικὸν αὐτοῖς ἐστὶ καὶ πατρωνυμικόν, ἐξομοιοῦ-
 σθαι καὶ κατὰ τοῦτο αὐτοῖς βουλόμενος Λεύκιον μὲν
 ἀντὶ Λοκόμωνος ἑαυτῷ τίθεται τὸ κοινὸν ὄνομα, Ταρ-
 κύνιον δὲ τὸ συγγενικὸν ἐπὶ τῆς πόλεως ἐν ἧ γενέ-
 3 σεώς τε καὶ τροφῆς ἔτυχε· βασιλέως τε φίλος ἐν ὀλίγῳ
 10 πάννυ χρόνῳ γίνεταί δῶρα διδούς, ὃν αὐτὸν ἐν χρεῖα
 μάλιστα γινόμενον ἡσθάνετο καὶ χρήματα παρέχων
 εἰς τὰς πολεμικὰς χρεῖας ὅσων ἐδεῖτο, ἐν δὲ ταῖς
 στρατείαις ἀπάντων κράτιστα πεζῶν τε καὶ ἱππέων
 ἀγωνιζόμενος γνώμης τε ὅπου δεήσειεν ἀγαθῆς ἐν
 15 τοῖς πάννυ φρονιμοῖς τῶν συμβούλων ἀριθμούμενος.⁵⁴³
 4 γενόμενος δὲ παρὰ τῷ βασιλεῖ τίμιος οὐδὲ τῆς ἄλλων
 Ῥωμαίων εὐνοίας διήμαρτεν, ἀλλὰ καὶ τῶν πατρι-
 κίων πολλοὺς ταῖς εὐεργεσίαις ὑπηγάγετο καὶ τὸ δη-
 μοτικὸν πλῆθος οἰκείως ἔχειν ἑαυτῷ παρεσκεύασεν
 20 εὐπροσηγόροις τε ἀσπασμοῖς καὶ κεχαρισμέναις ὁμι-
 λίαις καὶ χρημάτων μεταδόσει καὶ ταῖς ἄλλαις φιλο-
 φροσύναις.

XXXXVIII. Τοιοῦτος μὲν δὴ τις ὁ Ταρκύνιος
 ἦν καὶ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ζῶντός τε Μαρκίου πάν-
 25 των ἐγένετο Ῥωμαίων ἐπιφανέστατος καὶ τελευτή-

4 τ' ὄνομα B τὸ ὁ. R τι ὁ. c. Reiske 6 καὶ B om. R
 7 ἑαυτῷ B om. R 10 αὐτὸν post μάλιστα O praeter B
 11 ἡσθάνετο B ἡσθετο R 13 στρατείαις B στρατιαῖς R |
 * πάντων O 16 * τῆς ἄλλης O τῆς τῶν ἄλλων c. Pflugk,
 Bücheler 21 μεταδόσει c. Reiske 25 ἐπιφανέστατος B
 περιφανέστατος R

σαντος ἐκεῖνου τῆς βασιλείας ὑπὸ πάντων ἄξιος ἐκρί-
θη. ἐπειδὴ δὲ παρέλαβε τὴν ἀρχήν, πρῶτον μὲν
ἐπολέμησε τοῖς καλουμένοις Ἀπιολανοῖς πόλει τοῦ
Λατίνων ἔθνους οὐκ ἀφανεῖ. οἱ γὰρ Ἀπιολανοὶ καὶ 2
οἱ ἄλλοι σύμπαντες Λατῖνοι μετὰ τὸν Ἄγκου Μαρκ-
κίου θάνατον λεύσθαι τὰς περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολο-
γίας οἰόμενοι ληστείαις τε καὶ προνομαῖς τὴν Ῥω-
μαίων γῆν ἐπόρθουν· ἀνθ' ὧν τιμωρήσασθαι βου-
λόμενος αὐτοὺς ὁ Ταρκύνιος ἐξεστράτευσε πολλῇ
δυνάμει καὶ τῆς γῆς αὐτῶν τὴν κρατίστην ἐδήλωσεν· 10
544 ἀφικομένης δ' ἐκ τῶν πλησιοχώρων Λατίνων ἐπικου-
ρίας μεγάλης τοῖς Ἀπιολανοῖς διττὰς τίθεται πρὸς
αὐτοὺς μάχας, κρατήσας δ' ἐν ἀμφοτέραις περὶ τὴν
πολιορκίαν τῆς πόλεως ἐγένετο καὶ προσῆγε τοῖς τεί-
χεσι τὰς δυνάμεις ἐκ διαδοχῆς· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως 15
ὀλίγοι τε πρὸς πολλοὺς μαχόμενοι καὶ κατ' οὐδένα και-
ρὸν ἀναπαύσεως τυγχάνοντες ἐξηρέθησαν σὺν χρόνῳ.
ἀλούσης δὲ κατὰ κράτος τῆς πόλεως οἱ μὲν πλείους
τῶν Ἀπιολανῶν μαχόμενοι κατεσφάγησαν, ὀλίγοι δὲ
τὰ ὄπλα παραδόντες ἅμα τοῖς ἄλλοις λαφύροις ἐπρά- 20
θησαν, παῖδες τε αὐτῶν καὶ γυναῖκες ἀνδραποδι-
σθέντες ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπῆχθησαν, καὶ ἡ πόλις διαρ-
πασθεῖσα ἐνεπρῆσθη. ταῦτα διαπραξάμενος ὁ βασι- 4
λεὺς καὶ τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων κατασκάψας ἀπῆγε
τὴν δύναμιν ἐπ' οἴκου καὶ μετὰ τοῦθ' ἑτέραν στρα- 25
τιὰν ἤγεν ἐπὶ τὴν Κρουστομερίνων πόλιν. αὕτη δὲ

3 ἀπιολάνους O et sic semper, corr. Kiessling 20 ἐπό. θη-
σαν B 26 ἤγεν ἀπῆγεν O cf. Sintenis Em. Dion. III
p. 23, Cobet Obs. p. 70 | κρουστομερινῶν BaR κρουστομερηνῶν
Bb et sic semper

τόπον διαλαχὼν τῆς πόλεως τὸν ἀρκοῦντα καὶ γῆς λαμβάνει κληρὸν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διφκήσατο καὶ τῶν ἀστῶν εἰς ἐργόνει, μαθὼν ὅτι Ῥωμαίων ἐκάστῳ κοινόν τ' ὄνομα κεῖται καὶ μετὰ τὸ κοινὸν ἕτερον, ὃ δὴ
 5 συγγενικὸν αὐτοῖς ἐστὶ καὶ πατρωνυμικόν, ἐξομοιοῦσθαι καὶ κατὰ τοῦτο αὐτοῖς βουλόμενος Λεύκιον μὲν ἀντὶ Λοκόμωνος ἑαυτῷ τίθεται τὸ κοινὸν ὄνομα, Ταρκύνιον δὲ τὸ συγγενικὸν ἐπὶ τῆς πόλεως ἐν ἧ γενέ-
 3 σεώς τε καὶ τροφῆς ἔτυχε· βασιλέως τε φίλος ἐν ὀλίγῳ πάννυχρον γίνεται δῶρα διδούς, ὃν αὐτὸν ἐν χρεῖᾳ μάλιστα γινόμενον ἡσθάνετο καὶ χρήματα παρέχων εἰς τὰς πολεμικὰς χρεῖας ὅσων ἐδεῖτο, ἐν δὲ ταῖς στρατείαις ἀπάντων κράτιστα πεζῶν τε καὶ ἱππέων ἀγωνιζόμενος γνώμης τε ὅπου δεήσειεν ἀγαθῆς ἐν
 10 τοῖς πάννυχρον φρονιμοῖς τῶν συμβούλων ἀριθμούμενος.⁵⁴³ 4 γενόμενος δὲ παρὰ τῷ βασιλεῖ τίμιος οὐδὲ τῆς ἄλλων Ῥωμαίων εὐνοίας διήμαρτεν, ἀλλὰ καὶ τῶν πατρικίων πολλοὺς ταῖς εὐεργεσίαις ὑπηγάγετο καὶ τὸ δημοτικὸν πλῆθος οἰκείως ἔχειν ἑαυτῷ παρεσκεύασεν
 20 εὐπροσηγόροις τε ἀσπασμοῖς καὶ κεχαρισμέναις ὁμιλίαις καὶ χρημάτων μεταδόσει καὶ ταῖς ἄλλαις φιλοφροσύναις.

XXXXVIII. Τοιοῦτος μὲν δὴ τις ὁ Ταρκύνιος ἦν καὶ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ζῶντός τε Μαρκίου πάν-
 25 των ἐγένετο Ῥωμαίων ἐπιφανέστατος καὶ τελευτή-

4 τ' ὄνομα B τὸ ὁ. R τι ὁ. c. Reiske 6 καὶ B om. R
 7 ἑαυτῷ B om. R 10 αὐτὸν post μάλιστα O praeter B
 11 ἡσθάνετο B ἡσθετο R 13 στρατείαις B στραταις R |
 * πάντων O 16 * τῆς ἄλλης O τῆς τῶν ἄλλων c. Pflugk,
 Bücheler 21 μεταδόσει c. Reiske 25 ἐπιφανέστατος B
 περιφανέστατος R

σαντος ἐκείνου τῆς βασιλείας ὑπὸ πάντων ἄξιος ἐκρί-
 θη. ἐπειδὴ δὲ παρέλαβε τὴν ἀρχήν, πρῶτον μὲν
 ἐπολέμησε τοῖς καλουμένοις Ἀπιολανοῖς πόλει τοῦ
 Λατίνων ἔθνους οὐκ ἀφανεί. οἱ γὰρ Ἀπιολανοὶ καὶ 2
 οἱ ἄλλοι σύμπαντες Λατῖνοι μετὰ τὸν Ἄγκου Μαρκ-
 κίου θάνατον λελύσθαι τὰς περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολο-
 γίας οἰόμενοι ληστείαις τε καὶ προνομαῖς τὴν Ῥω-
 μαίων γῆν ἐπόρθουν· ἀνθ' ὧν τιμωρήσασθαι βου-
 λόμενος αὐτοὺς ὁ Ταρκύνιος ἐξεστράτευσε πολλῇ
 δυνάμει καὶ τῆς γῆς αὐτῶν τὴν κρατίστην ἐδήλωσεν· 10
 544 ἀφικομένης δ' ἐκ τῶν πλησιοχώρων Λατίνων ἐπικου- 3
 ρίας μεγάλης τοῖς Ἀπιολανοῖς διττὰς τίθεται πρὸς
 αὐτοὺς μάχας, κρατήσας δ' ἐν ἀμφοτέραις περὶ τὴν
 πολιορκίαν τῆς πόλεως ἐγίνετο καὶ προσῆγε τοῖς τεί-
 χεσι τὰς δυνάμεις ἐκ διαδοχῆς· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως 15
 ὀλίγοι τε πρὸς πολλοὺς μαχόμενοι καὶ κατ' οὐδένα και-
 ρὸν ἀναπαύσεως τυγχάνοντες ἐξηρέθησαν σὺν χρόνῳ.
 ἀλούσης δὲ κατὰ κράτος τῆς πόλεως οἱ μὲν πλείους
 τῶν Ἀπιολανῶν μαχόμενοι κατεσφάγησαν, ὀλίγοι δὲ
 τὰ ὄπλα παραδόντες ἅμα τοῖς ἄλλοις λαφύροις ἐπρά- 20
 θησαν, παῖδες τε αὐτῶν καὶ γυναῖκες ἀνδραποδι-
 σθέντες ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπήχθησαν, καὶ ἡ πόλις διαρ-
 पासθεῖσα ἐνεπρόσθη. ταῦτα διαπραξάμενος ὁ βασι- 4
 λεύς καὶ τὸ τεῖχος ἐκ θεμελίων κατασκάψας ἀπῆγε
 τὴν δύναμιν ἐπ' οἴκου καὶ μετὰ τοῦθ' ἑτέραν στρα- 25
 τιὰν ἤγευ ἐπὶ τὴν Κρουστομερίνων πόλιν. αὕτη δὲ

3 ἀπιολάνοις O et sic semper, corr. Kiessling 20 ἐπό. θη-
 σαν B 26 ἤγεν Kiessling ἀπῆγεν O cf. Sintenis Em. Dion. III
 p. 23, Cobet Obs. p. 70 | κρουστομερινῶν BaR κρουστομερηνῶν
 Bb et sic semper

τόπον διαλαχὼν τῆς πόλεως τὸν ἀρκοῦντα καὶ γῆς
 λαμβάνει κληρὸν. ἐπεὶ δὲ ταῦτα διωκῆσατο καὶ τῶν
 ἀστῶν εἰς ἐγγρόνει, μαθὼν ὅτι Ῥωμαίων ἐκάστῳ κοι-
 νὸν τ' ὄνομα κεῖται καὶ μετὰ τὸ κοινὸν ἕτερον, ὃ δὴ
 5 συγγενικὸν αὐτοῖς ἐστὶ καὶ πατρωνυμικόν, ἔξομοιοῦ-
 σθαι καὶ κατὰ τοῦτο αὐτοῖς βουλόμενος Λεύκιον μὲν
 ἀντὶ Λοκόμωνος ἑαυτῷ τίθεται τὸ κοινὸν ὄνομα, Ταρ-
 κύνιον δὲ τὸ συγγενικὸν ἐπὶ τῆς πόλεως ἐν ἧ γενέ-
 3 σεώς τε καὶ τροφῆς ἔτυχε· βασιλέως τε φίλος ἐν ὀλίγῳ
 10 πάνυ χρόνῳ γίνεταί δῶρα διδούς, ὧν αὐτὸν ἐν χρεῖα
 μάλιστα γινόμενον ἡσθάνετο καὶ χρήματα παρέχων
 εἰς τὰς πολεμικὰς χρεῖας ὅσων ἐδεῖτο, ἐν δὲ ταῖς
 στρατείαις ἀπάντων κράτιστα πεζῶν τε καὶ ἱππέων
 ἀγωνιζόμενος γνώμης τε ὅπου δεήσειεν ἀγαθῆς ἐν
 15 τοῖς πάνυ φρονίμοις τῶν συμβούλων ἀριθμούμενος.⁵⁴³
 4 γενόμενος δὲ παρὰ τῷ βασιλεῖ τίμιος οὐδὲ τῆς ἄλλων
 Ῥωμαίων εὐνοίας διήμαρτεν, ἀλλὰ καὶ τῶν πατρι-
 κίων πολλοὺς ταῖς εὐεργεσίαις ὑπηγάγετο καὶ τὸ δη-
 μοτικὸν πλῆθος οἰκείως ἔχειν ἑαυτῷ παρεσκεύασεν
 20 εὐπροσηγόροις τε ἀσπασμοῖς καὶ κεχαρισμέναις ὁμι-
 λιαῖς καὶ χρημάτων μεταδόσει καὶ ταῖς ἄλλαις φιλο-
 φροσύναις.

XXXXVIII. Τοιοῦτος μὲν δὴ τις ὁ Ταρκύνιος
 ἦν καὶ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ζῶντός τε Μαρκίου πάν-
 25 των ἐγένετο Ῥωμαίων ἐπιφανέστατος καὶ τελευτή-

4 τ' ὄνομα ὃ δ. R τι ὃ 6 καὶ B οὐκ
 7 ἑαυτῷ B 10 αὐτὸν μιστὰ O πρ
 11 ἡσθάνετο το R 12 B στρα
 * πάντων τῆς ἄλλων
 Bücheler δόσει 25 ἐπι
 περιφά

TO THE PRESIDENT OF THE
FED. RESERVE
ALL THE
OFFICIALS OF THE
FED. RESERVE

ALL THE
FED. RESERVE
FED. RESERVE

ALL THE
FED. RESERVE
FED. RESERVE

ἀποικία μὲν ἦν Λατίνων, προσεχώρησε δὲ Ῥωμαίοις
ἐπὶ τῆς Ῥωμύλου δυναστείας· Ταρκυνίου δὲ τὴν ἀρ-
5 χὴν παραλαβόντος τὰ Λατίνων αὐθις ἤρξατο φρονεῖν.
οὐ μὴν ἐδέξασέ γε καὶ ταύτην πολιορκία τε παραστή-⁵⁴
⁵ σασθαι καὶ πόμφ· μαθόντες γὰρ οἱ Κρουστομερίνοι
τό τε πλήθος τῆς ἡκούσης ἐπ' αὐτοὺς δυνάμεως καὶ
τὴν ἐαντῶν ἀσθένειαν οὐδεμιᾶς αὐτοῖς ἐπικουρίας
παρὰ τῶν ἄλλων Λατίνων ἀφικομένης ἀνέφξαν τὰς
πύλας καὶ προελθόντες οἱ πρεσβύτατοι τῶν πολιτῶν
¹⁰ καὶ τιμιώτατοι παρέδοσαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἀξιοῦντες
⁶ ἐπιεικῶς σφισι χρῆσασθαι καὶ μετρίως. τῷ δὲ κατ'
εὐχὴν τὸ πρᾶγμα ἐφάνη καὶ παρελθὼν εἰς τὸ τεῖχος
ἀπέκτεινε μὲν οὐδένα Κρουστομερίνων, ὀλίγους δὲ
πάνυ τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως φυγαῖς αἰδίοις
¹⁵ ἐξῆμίωσε, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν τὰ σφέτερα συνεχώρη-
σεν ἔχειν καὶ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας μετέχειν ὥς
πρότερον, τοῦ δὲ μηδὲν ἔτι παρακινῆσαι χάριν ἐποι-
κους αὐτοῖς κατέλιπε Ῥωμαίους.

L. Τὰ δ' αὐτὰ καὶ Νωμεντανοῖς διανοηθεῖσι
²⁰ τῶν αὐτῶν τυχεῖν ἐξεγένετο. καὶ γὰρ οὗτοι ληστήρια⁵⁴
πέμποντες ἐπὶ τοὺς Ῥωμαίων ἀγροὺς πολέμιοι κατ-
έστησαν αὐτοῖς ἐκ τοῦ προφανοῦς ταῖς Λατίνων πε-
ποιθότες συμμαχίαις· στρατεύσαντος δ' ἐπ' αὐτοὺς
Ταρκυνίου καὶ τῆς Λατίνων ἐπικουρίας ὑστεριζούσης
²⁵ οὐχ οἷοί τε ὄντες αὐτοὶ πρὸς τοσαύτην δύναμιν ἀντί-

1 Ἀλβανῶν c. Kiessling collatis verbis II, 36 2 δυνα-
στείας B βασιλείας R 4 πολιορκίαις B πολιορκίαις τε A
5 παραστήσ(ε)σθαι B 8 ἀφικνουμένης B 9 προελθόντες
Sylburg προσελθόντες O 10 παρέδοσαν Cobet Obs. p. 70
παρεδίδοσαν O 16 μετέχειν ὥς πρότερον B ὥς π. μ. R
19 νο· μεντανοῖς B

χειν, ἰκετηρίας ἀναλαβόντες ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως
καὶ παρέδωσαν ἑαυτούς. οἱ δὲ τὴν καλουμένην Κολ- 2
λατίαν κατοικοῦντες ἐπειράθησαν μὲν ἔλθειν διὰ
μάχης πρὸς τὰς Ῥωμαίων δυνάμεις καὶ προῆλθον
ἐξω τῆς πόλεως, ἐν ἀπάσαις δὲ ταῖς συμπλοκαῖς ἔλατ- 5
τούμενοι καὶ πληγὰς πολλὰς λαμβάνοντες ἠναγκά-
σθησαν πάλιν εἰς τὸ τεῖχος καταφυγεῖν καὶ διεπέμ-
ποντο πρὸς τὰς Λατίνων πόλεις αἰτούμενοι συμμα-
χίαν. ὥς δὲ βραδύτερα τὰ παρ' ἐκείνων ἦν, καὶ κατὰ
πολλὰ μέρη τοῦ τείχους οἱ πολέμιοι τὰς προσβολὰς 10
ἔποιουντο, παραδοῦναι τὴν πόλιν ἠναγκάσθησαν σὺν
χρόνῳ. οὐ μέντοι τῆς αὐτῆς μετριότητος ἔτυχον, ἥς 3
Νωμεντανοὶ τε καὶ Κρουστομερῖνοι, ἀλλ' ὅπλα τε ὁ
βασιλεὺς ἀφείλετο καὶ εἰς χρήματα ἐξημίωσε καὶ
φρουρὰν κατέλειπεν ἐν τῇ πόλει τὴν ἱκανὴν ἄρχειν τε 15
αὐτῶν ἔταξε τὴν ἀνυπεύθυνον ἀρχὴν διὰ βίου Ταρ-
κύνιον Ἀρρонта τὸν ἰδίον ἀδελφιδοῦν, ὃς μετὰ τὴν
τελευτήν τοῦ τε πατρὸς Ἀρροντος καὶ τοῦ πάππου
Δημαράτου γενόμενος οὔτε τῶν πατρῶων οὔτε τῶν
τοῦ πάππου χρημάτων τὴν προσήκουσαν ἐκληρονό- 20
μησε μοῖραν καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν Ἠγέριος
ἐπονομάσθη. τοὺς γὰρ ἀπόρους καὶ πτωχοὺς οὕτως
ὀνομάζουσι Ῥωμαῖοι. ἐξ οὗ δὲ παρέλαβε τὴν ἐκείνης
τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν αὐτός τε Κολλατῖνος ἐπεκλή-
θη καὶ πάντες οἱ ἀπ' ἐκείνου γενόμενοι. μετὰ δὲ τὴν 4
Κολλατίας παράδοσιν ἐπὶ τὸν καλούμενον Κορνίκο- 25

4 προῆλθεν A 5 πάσαις B 9 ἦν] ἦκεν c. Kiessling
10 οἱ πολέμιοι B om. R 13 ὅπλα τινα Bb 19 δ<η>μα-
ράτου B δαμαράτου A 21 ἡγέριος AB 23 ἐπονομάζουσι B
26 τὸ κ. Κορνίκολον c. Sylburg

λον ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσεν· ἦν δὲ καὶ κείνη τοῦ Λατί-
 νων ἔθνους ἢ πόλις. λεηλατήσας δὲ τὴν χώραν⁵⁴⁸
 αὐτῶν κατὰ πολλὴν ἄδειαν οὐδενὸς ὑπὲρ αὐτῆς
 ἀμνημονέου πρὸς αὐτὴν στρατεύεται τὴν πόλιν προ-
 5 καλούμενος τοὺς ἄνδρας εἰς φιλίαν· οὐ βουλομένων
 δὲ αὐτῶν εἰς διαλλαγὰς ἔλθειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ τει-
 χους τῇ ἐχυρότητι πεποιθότων καὶ συμμαχίας πολ-
 λαχόθεν ἦξιεν οἰομένων, περὶ πάντα τὸν κύκλον τῆς
 5 πόλεως τὴν δύναμιν περιστήσας ἐτειχομάχει. οἱ δὲ
 10 Κορινθιοὶ πολλὴν μὲν χρόνον [ἀντείχον] ἀνδρείως
 ἀπομαχόμενοι [καὶ] πολλὰς τοῖς προσβαλοῦσι πληγὰς
 ἔδωκαν, κάμνοντες δὲ τῇ συνεχείᾳ τῶν πόνων καὶ
 οὐδὲ τὴν αὐτὴν ἔτι γνώμην ἅπαντες φυλάττοντες
 (τοῖς μὲν γὰρ ἐδόκει παραδιδόναι τὴν πόλιν, τοῖς δὲ
 15 μέχρι παντὸς ἀντέχειν) δι' αὐτὸ τὸ στασιάζειν μάλιστα
 6 καταποντούμενοι κατὰ κράτος ἐάλωσαν. τὸ μὲν οὖν
 κράτιστον αὐτῶν μέρος ἐν τῇ καταλήψει τῆς πόλεως
 μαχόμενον διεφθάρη, τὸ δὲ ἀγεννὲς καὶ διὰ τοῦτο
 σωθὲν ἐν ἀνδραπόδων ἐπράθη λόγῳ γυναιξὶν ὁμοῦ
 20 καὶ τέκνοις, ἣ δὲ πόλις αὐτῶν διαρπασθεῖσα ὑπὸ τῶν
 7 κεκρατηκότων ἐνεπρήσθη. ἐφ' οἷς οἱ Λατίνοι χαλε-⁵⁴⁹
 πῶς φέροντες ἐψηφίσαντο κοινῇ στρατιὰν ἐπὶ Ῥω-
 μαίους ἐξαγαγεῖν καὶ παρασκευασάμενοι πολλὴν δύ-
 ναμιν εἰς τὴν κρατίστην χώραν αὐτῶν ἐνέβαλον, ἐξ
 25 ἧς αἰχμαλώτους τε πολλοὺς ἀπήγαγον καὶ λείας ἐγέ-
 νοντο μεγάλης κύριοι. βασιλεὺς δὲ Ταρκύνιος ἐξῆλθε

4 πρὸς αὐτῇ στρατοπεδεύεται τῇ πόλει c. Kiessling, πο-
 ρεύεται Cobet Obs. p. 70 7 πανταχόθεν O praeter B
 10 κορινθιοὶ AB | ἀντείχον A om. B 11 καὶ om. A
 12 ἔδωκαν R ἔδωσαν B 16 κατὰ κράτος om. B 21 ἐνε-
 πρήσθη A | ἐφ' ἧς A 25 τε B om. R

μὲν ἐπ' αὐτοὺς τὴν εὖζωνόν τε καὶ ἐν ἐτοίμῳ δύν-
αμιν ἐπαγόμενος, οὐκέτι δὲ καταλαβεῖν αὐτοὺς φθά-
σας εἰς τὴν ἐκείνων χώραν ἐνέβαλε καὶ τὰ ὅμοια
διέθηκε. τοιαῦτα συνέβαινε πολλὰ παραλλάξ ἑκα- 8
τέροις ἐπὶ τὰς ὁμόρους χώρας ἐκστρατευομένοις ἐλατ- 5
τώματά τε καὶ πλεονεκτήματα, μία δὲ αὐτῶν ἐκ παρα-
τάξεως ἐγένετο μάχη Φιδήνης πόλεως πλησίον ἀπά-
σαις συμβαλόντων ταῖς δυνάμεσιν, ἐν ᾗ πολλοὶ μὲν
ἔπεσον ἀμφοτέρων, ἐνίκησαν δὲ Ῥωμαῖοι καὶ τοὺς
Λατίνους ἠνάρκασαν λιπόντας τὸν χάρακα νύκτωρ εἰς 10
τὰς ἑαυτῶν πόλεις ἀπελθεῖν.

LI. Μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἔχων συντεταγμέ-
νην τὴν Ῥωμαίων δύναμιν ὁ Ταρκύνιος ἐπὶ τὰς
πόλεις αὐτῶν ἐχώρει λόγους προφέρων περὶ φιλίας.
οἱ δ' οὐτ' ἐν τῷ κοινῷ συναστῶσαν ἔχοντες δύναμιν 15
οὔτε ταῖς ἰδίαις παρασκευαῖς πεποιθότες ἐδέχοντο
150 τὰς προκλήσεις, καὶ παρεδίδωσαν αὐτῶν τινες τὰς
πόλεις ὀρώντες, ὅτι ταῖς μὲν ἀλούσαις κατὰ κράτος
ἀνδραποδισμοὶ τε ἠκολούθουν καὶ κατασκαφαί, ταῖς
δὲ προσχωρούσαις καθ' ὁμολογίας τὸ πειθαρχεῖν τοῖς 20
κεκρατηκόσι μόνον, ἄλλο δὲ ἀνῆκεστον οὐδέν. πρῶ- 2
τον μὲν οὖν Φικόλνεοι προσέθεντο αὐτῷ πόλιν ἀξιό-
λογος ἐπὶ συγκειμένοις τισὶ δικαίαις, ἔπειτα Καμαρί-
νοι, αἷς ἠκολούθησαν ἄλλαι τινὲς πολίχνηαι μικραὶ καὶ
φρούρια ἐχυρά. ἐφ' οἷς ταραχθέντες οἱ λοιποὶ Λατί- 3
νοι καὶ δειδαντες μὴ πᾶν ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσεται τὸ 25

3 καὶ κατὰ τὰ B 14 * προσφέρων O 17 αὐτῷ τὰς
πόλεις c. Reiske 20 προσχωρούσαις A 21 ἄλλο del. Stephanus
22 Φικόλνεοι Sylburg Φιδήναιοι R Φειδηναῖοι B | αὐτῷ B om. R |
πόλεις ἀξιολόγους A 23 οἱ Καμαρίνοι R οἱ om. B

ἔθνος εἰς τὴν ἐν Φερεντίνῳ συνελθόντες ἀγορὰν
 ἐψηφίσαντο τὴν τε οἰκείαν δύναμιν ἐξ ἀπάσης πόλεως
 ἐξάγειν καὶ τῶν πλησιοχώρων ἔθνῶν τὰ κράτιστα πα-
 4 ρακαλεῖν, καὶ διεπρεσβεύοντο πρὸς Τυρρηνοὺς τε καὶ
 5 Σαβίνους αἰτούμενοι συμμαχίαν. Σαβῖνοι μὲν οὖν
 ὑπέσχοντο αὐτοῖς, ἐπειδὴν ἐκείνους ἐμβεβληκότας εἰς
 τὴν Ῥωμαίων γῆν ἀκούσωσιν, ἀναλαβόντες καὶ αὐτοὶ 551
 τὰ ὄπλα τὴν πλησίον αὐτῶν χώραν λεηλατήσιν.
 Τυρρηνοὶ δὲ συμμαχίαν ἀποστελεῖν ὠμολόγησαν, ἥς
 10 ἂν αὐτοὶ δεηθῶσιν, οὐχ ἅπαντες ἐπὶ τῆς αὐτῆς γενό-
 μενοι γνώμης, ἀλλὰ πέντε πόλεις μόναι Κλουσῖνοί τε
 καὶ Ἀρρητῖνοι καὶ Οὐολατερρανοὶ Ῥουσιλανοὶ τε καὶ
 ἔτι πρὸς τούτοις Οὐετυλωνιάται.

LII. Ταύταις ἐπαρθέντες ταῖς ἐλπίσιν οἱ Λατῖνοι
 15 παρασκευασάμενοι δύναμιν οἰκείαν συγχὴν καὶ τὴν
 παρὰ Τυρρηνῶν προσλαβόντες εἰς τὴν Ῥωμαίων γῆν
 ἐνέβαλον, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ τοῦ Σαβίνων
 ἔθνους αἱ τοῦ πολέμου κοινωνήσιν αὐτοῖς ὑποσχό-
 μεναι πόλεις τὴν προσόμοιρον κυροῦσαν αὐταῖς χώ-
 20 ραν ἐδήουν. ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς παρα-
 σκευασάμενος καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ πολλὴν
 καὶ ἀγαθὴν δύναμιν ἐξῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους διὰ 552
 2 ταχέων. Σαβίνους μὲν οὖν ἅμα καὶ Λατίνους πολε-
 μεῖν καὶ διαιρεῖν εἰς δύο μέρη τὴν δύναμιν οὐκ ἀσφα-

1 φερεντίνῳ B φερεντίῳ R 6 εἰςβεβληκότας c. Cobet
 Var. Lect. p. 280 7 καὶ B om. R 9 ἀποστελεῖν Ba ἀπο-
 στελεῖν Bb ἀποστέλλειν R 10 ἥς ἂν αὐτοὶ μὴ δεηθῶσιν
 Reiske, ἥς ἂν μὴ αὐτοὶ δ. Cobet Obs. p. 70 | οὐχ ἅπαντες δὲ
 c. Portus 11 καλουσῖνοι O 12 οὐαλετέρραι· οἱ A οὐαλα-
 τερραῖναι οἱ B, corr. Reiske | ῥουσιλανοὶ B ῥουσαλανοὶ A
 13 οὐετυλωνιάται AB 15 τὴν B om. R 17 σαβίνου A
 19 * προσομοροῦσαν A π<ροσομοροῦσαν κυρ>οῦσαν B

λες ὑπέλαβεν εἶναι, ἅπασαν δὲ τὴν στρατιὰν ἐπὶ
 Λατίνους ἄγειν ἐβουλεύσατο καὶ τίθεται πλησίον
 αὐτῶν τὸν χάρακα. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ὁκνηρῶς
 εἶχον ἑκάτεροι πάσαις ἀποκινδυνεύσαι ταῖς δυνάμεσι
 δεδιότες τὰς ἀλλήλων παρασκευάς, ἀκροβολισμοὺς δὲ
 κατιόντες ἐκ τῶν ἐρυμάτων οἱ ψιλοὶ παρ' ἑκατέ-
 ρων συνεχεῖς ἐποιοῦντο καὶ ἦσαν ὡς τὰ πολλὰ ἰσό-
 μαχοι· χρόνῳ δ' ὕστερον ἐμπεσούσης ἀμφοτέροις ἐκ 3
 τῶν τοιούτων ἀψιμαχιῶν φιλονεικίας ἐπιβοηθοῦντες
 ἑκάτεροι τοῖς σφετέροις, ὀλίγοι μὲν τὸ πρῶτον, ἔπειτα 10
 σύμπαντες ἠναγκάσθησαν ἐκ τῶν στρατοπέδων προ-
 ελθεῖν. καὶ καταστάντες εἰς μάχην ἄνδρες οὔτε πολε-
 μικῶν ἀγώνων ἀτριβεῖς οὔτε πλήθει πολὺ ἀποδέοντες
 ἀλλήλων πεζοὶ τε καὶ ἱππεῖς προθυμίᾳ τε ὥρμημένοι
 πρὸς τὸν πόλεμον ὁμοίᾳ καὶ κινδύνῳ τὸν ἔσχατον 15
 ἀναρριπτεῖν νομίσαντες ἠγωνίσαντο μὲν ἀμφοτέροι
 λόγου ἄξιως, διεκρίθησαν δὲ ἀπ' ἀλλήλων ἰσόμαχοι
 18 νυνκτὸς ἐπιλαβούσης. ἡ μέντοι μετὰ τὸν ἀγῶνα διά- 4
 νοια ἑκατέρων οὐχ ὁμοία γενομένη φανεροῖς ἐποίησε
 τοὺς κρεῖττον ἀγωνισαμένους τῶν ἐτέρων· τῇ γὰρ 20
 ἐξῆς ἡμέρᾳ Λατῖνοι μὲν οὐκέτι προήεσαν ἐκ τοῦ χάρα-
 κος, ὃ δὲ τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς ἐξαγαγὼν τὰς δυνά-
 μεις εἰς τὸ πεδῖον ἑτοιμος ἦν ἐτέραν ποιεῖσθαι μάχην
 καὶ μέγρι πολλοῦ κατέσχευεν ἐν τάξει τὴν φάλαγγα.
 ὡς δ' οὐκ ἀντεπεξήεσαν οἱ πολέμιοι, ἴσχυλεύσας αὐ- 25
 τῶν τοὺς νεκροὺς καὶ τοὺς ἰδίους ἀνελόμενος σὺν
 πολλῷ αὐχήμετι ἀπῆγε τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ
 χάρακα.

3 τὸν B om. R 15 κίνδυνον c. Kiessling 16 ἀναρ-
 ριπτεῖν A 22 τῶν B om. R 24 κατέσχευεν B κατεῖχεν R

LIII. Ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις ἀφικομένης τοῖς Λα-
 τίνουσιν ἐτέρως παρὰ Τυρρηγῶν συμμαχίας δευτέρως
 ἁγῶν γίνεται πολὺν μείζων τοῦ προτέρου, ἐξ οὗ νίκην
 ἀναιρεῖται βασιλεὺς Ταρκύνιος ἐπιφανεστάτην, ἧς
 1 αὐτὸς αἴτιος ὁμολογεῖτο ὑπὸ πάντων γεγενῆσθαι.
 2 καμνούσης γὰρ ἤδη τῆς Ῥωμαϊκῆς φάλαγγος καὶ
 κατὰ τὸ ἀριστερὸν κέρας παραρρηγνυμένης μαθὼν τὸ
 γινόμενον ἐλάττωμα περὶ τοὺς σφετέρους (ἔτυχε δὲ
 τότε μαχόμενος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος) τὰς κρατί-564
 10 στας τῶν ἱππέων ἱλας ἐπιστρέψας καὶ τῶν πεζῶν τοὺς
 ἀκμαιοτάτους ἀναλαβὼν ἦγε κατὰ νότου τῆς ἑαυτοῦ
 στρατιᾶς καὶ παραλλάξας τὸ ἀριστερὸν κέρας ἤλαυνεν
 ἐπὶ προσωτέρῳ τῆς φάλαγγος. ἔπειτα ἐπιστρέψας ἐπὶ
 δόρυ καὶ τὰ κέντρα προσβαλὼν τοῖς ἵπποις εἰς πλα-
 15 γίους ἐμβάλλει τοὺς τῶν Τυρρηγῶν λόχους (οὗτοι
 γὰρ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τῶν πολεμίων μαχόμενοι κέρατος
 ἐτρέψαντο τοὺς καθ' ἑαυτούς), ἐπιφανεῖς δ' αὐτοῖς
 ἀπροσδόκητος πολλὴν ἔκπληξιν καὶ ταραχὴν παρ-
 3 ἔσχεν. ἐν δὲ τούτῳ καὶ ἡ πεζὴ τῶν Ῥωμαίων δύνα-
 20 μιν ἀναλαβοῦσα ἑαυτὴν ἐκ τοῦ προτέρου δείματος εἰς
 ἀντίπαλα ἐχώρει, καὶ μετὰ τοῦτο φόνος τε πολὺς
 τῶν Τυρρηγῶν ἐγένετο καὶ τροπὴ τοῦ δεξιοῦ κέρατος
 παντελής. Ταρκύνιος δὲ τοῖς ἡγεμόσιν τῶν πεζῶν
 ἀκολουθεῖν κελεύσας ἐν κόσμῳ καὶ βάδην αὐτὸς ἐπὶ
 25 τὸ στρατόπεδον ἐχώρει τὸ τῶν πολεμίων ἐλαύνων
 τοὺς ἵππους ἀνὰ κράτος, φθάσας δὲ τοὺς ἐκ τῆς
 τροπῆς ἀνασσωμένους ἐγκρατῆς γίνεται τοῦ χάρακος

1 τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ c. Portus 8 γινόμενον om. A
 12 τὴν φάλαγγα A 14 τῷ ἵππῳ c. Reudler Tiroc. p. 31
 18 ἀπροσδοκήτως A 22 ἐγένετο B ἐγένετο R 26 τοὺς
 ἵππους del. Cobet Obs. p. 17

εὐθύς ἐξ ἐφόδου. οἱ γὰρ ἐν αὐτῷ καταλειφθέντες
οὔτε τὴν κατασχοῦσαν τοὺς σφετέρους συμφορὰν
555 προσεγνωκότες οὔτε τοὺς προσιόντας ἱππεῖς γνωρίσαι
διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς ἐφόδου δυνηθέντες εἶδαν αὐ-
τοὺς παρελθεῖν. ἀλούσης δὲ τῆς παρασκευῆς τῶν ⁴₅
Λατίνων οἱ μὲν ἀναχωροῦντες ἐκ τῆς τροπῆς <ὥς> εἰς
ἀσφαλῇ καταφυγὴν ὑπὸ τῶν καταλαβομένων αὐτὴν
ἱππέων ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἐκ τοῦ στρατοπέδου φεύ-
γειν ὁρμήσαντες εἰς τὸ πεδίον ὑπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς
φάλαγγος ὁμοσε χωρούσης ἀπέθνησκον, οἱ δὲ πλείους ¹⁰
αὐτῶν ὠθούμενοί τε ὑπ' ἀλλήλων καὶ καταπατού-
μενοι περὶ τοῖς σκόλοψιν ἢ κατὰ τὰς τάφρους τὸν
οἰκτιστόν τε καὶ ἀγεννέστατον τρόπον διεφθάρησαν·
ᾧστ' ἠναγκάσθησαν οἱ περιλειπούμενοι τῆς σωτηρίας
οὐδένα πόρον εὑρεῖν δυνάμενοι παραδοῦναι τοῖς κε- ¹⁵
κρατηκόσιν ἑαυτοὺς. γενόμενος δὲ ὁ Ταρκύνιος πολ- ⁵
λῶν σωμάτων τε καὶ χρημάτων ἐγκρατὴς τοὺς μὲν
αἰχμαλώτους ἀπέδοτο, τὰ δ' ἐν τῷ χάρακι καταλη-
φθέντα τοῖς στρατιώταις ἐχαρίσατο.

LIII. Ταῦτα διαπραξάμενος ἐπὶ τὰς πόλεις τῶν ²⁰
Λατίνων ἦγε τὴν δύναμιν, ὥς μάχῃ τὰς μὴ προσχω-
ρούσας αὐτῷ παραστησόμενος· οὐ μὴν ἐδέησέ γε αὐτῷ
556 τειχομαχίας. ἅπαντες γὰρ εἰς ἰκεσίας καὶ δεήσεις
ἐτράποντο καὶ πρέσβεις ἀπὸ τοῦ κοινοῦ πέμψαντες
καταλύσασθαι τὸν πόλεμον ἤξιον ἐφ' οἷς αὐτὸς ἡβού- ²⁵
λετο καὶ τὰς πόλεις παρέδοσαν. γενόμενος δὲ τῶν ²

1 καταλιφθέντες B καταληφθέντες A 2 συμφορὰν τοὺς
σφετέρους O praeter B 5 παρεμβολῆς c. Portus 6 ὥς add.
Kiessling 8 ἀπώλυντο A 10 οἱ δὲ A οἱ τε B 18 κατα-
λειφθέντα B 21 προσχωρούσας B προχωρούσης R 25 ἑβού-
λετο A

πόλεων κατὰ τάσδε τὰς ὁμολογίας ὁ βασιλεὺς κύριος ἐπεικέστατα πάσαις προσηνέχθη καὶ μετριώτατα. οὔτε γὰρ ἀπέκτεινεν οὔτε φεύγειν ἠνάγκασεν οὔτε χρήμασιν ἐξημίωσε Λατίνων οὐδένα γῆν τε αὐτοῖς καρ-
 5 ποῦσθαι τὴν ἑαυτῶν ἐπέτρεψε καὶ πολιτεύμασι χρήσασθαι τοῖς πατρίοις ἐφῆκεν, ἀποδοῦναι δὲ αὐτοὺς ἐκέλευσε Ῥωμαίοις τοὺς τε αὐτομόλους καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων θεράποντάς τε ἀποκατα-
 10 στῆσαι τοῖς δεσπόταις ὅσων ἐγένοντο κατὰ τὰς προνομὰς κύριοι καὶ χρήματα ὅσα τοὺς γεωργοὺς ἀφείλοντο διαλῦσαι καὶ εἴ τι ἄλλο κατέβλαψαν ἢ διεφθει-
 3 ραν ἐν ταῖς εἰσβολαῖς ἐπανορθῶσαι. ταῦτα δὲ ποιήσαντας εἶναι φίλους Ῥωμαίων καὶ συμμάχους ἅπαντα πράττοντας ὅσα ἂν ἐκεῖνοι κελεύωσιν. ὁ μὲν δὴ πρὸς
 15 Λατίνους συστὰς Ῥωμαίοις πόλεμος εἰς τοῦτο τὸ τέλος κατέσκηψε, καὶ βασιλεὺς Ταρκύνιος τὸν ἐπινίκιον ἐκ τοῦ πολέμου τούτου κατήγαγε θρίαμβον.

LV. Τῷ δ' ἐξῆς ἔτει παραλαβὼν τὴν δύναμιν⁵⁵⁷ ἐπὶ Σαβίνους ἦγεν ἐκ πολλοῦ τὴν προαίρεσιν αὐτοῦ
 20 καὶ τὴν παρασκευὴν τὴν ἐφ' ἑαυτοὺς προεγνωκότας. οὐχ ὑπομείναντες δὲ εἰς τὴν ἑαυτῶν χώραν παρεῖναι τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἀντιπαρασκευασάμενοι δύναμιν ἱκανὴν ἐχώρουν ὁμόσε. γενομένης δὲ αὐτοῖς μάχης περὶ τὰ μεθόρια τῆς χώρας ἄχρι νυκτὸς ἐνίκων μὲν
 25 οὐδέτεροι, πάννυ δ' ἰσχυρῶς ἐπόνησαν ἀμφοτέρω. 2 ταῖς γοῦν ἐξῆς ἡμέραις οὔτε ὁ τῶν Σαβίνων ἡγεμὼν προῆγεν ἐκ τοῦ χάρακος τὰς δυνάμεις οὔτε ὁ τῶν

6 αὐτοὺς B om. R 10 τοὺς γεωργοὺς ἀφείλοντο B ἀφ. τ. γ. R 21 παρίεναι c. Kiessling, Cobet Obs. p. 70 25 ἐποίησαν A 27 προῆγε B προσῆγε R | τὰς δυνάμεις ἐκ τοῦ χάρακος O praeter B

Ῥωμαίων βασιλεύς, ἀλλ' ἀναστρατοπεδεύσαντες ἀμ-
 φότεροι καὶ τῆς ἀλλήλων γῆς οὐδὲν κακώσαντες ἀπῆ-
 εσαν ἐπ' οἴκου. γνώμη δ' ἀμφοτέρων ἦν ὁμοία μεί-
 ζονα δύναμιν ἐτέραν ἐπὶ τὴν ἀλλήλων χώραν ἐξάγειν³
 ἕαρος ἀρχομένου. ἐπεὶ δὲ <πάντα> παρεσκευάστο⁵
 αὐτοῖς, πρότεροι μὲν ἐξῆλθον οἱ Σαβίνοι Τυρρηνῶν
 558 ἔχοντες [δύναμιν] ἱκανὴν [πρὸς] συμμαχίαν καὶ κατα-
 στρατοπεδεύονται Φιδήνης πλησίον περὶ τὰς συμβολὰς
 τοῦ τε Ἀνίητος καὶ τοῦ Τεβέριος ποταμοῦ διττοὺς
 βαλλόμενοι τοὺς χάρακας ἐναντίους τε καὶ συνεχεῖς ἀλ-
 λήλοις, μέσον ἔχοντες τὸ κοινὸν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν¹⁰
 ποταμῶν φείδρον, ἐφ' οὗ κατεσκευάστο γέφυρα ξυ-
 λόφρακτος σκάφαις ἀνεχομένη καὶ σχεδίαις ἢ ποιοῦσα
 ταχείας τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀφίξεις καὶ τὸν χάρακα
 ἕνα. πυθόμενος δὲ τὴν εἰσβολὴν αὐτῶν ὁ Ταρκύνιος⁴
 ἐξῆγε καὶ αὐτὸς τὸ Ῥωμαίων στρατεύμα καθιδρύεται¹⁵
 τε μικρὸν ἀνωτέρω τῆς ἐκείνων στρατοπεδείας παρὰ
 τὸν Ἀνίητα ποταμὸν ἐπὶ λόφου τινὸς καρτεροῦ.
 ἀπάσῃ δὲ προθυμίᾳ πρὸς τὸν πόλεμον ὠρμημένων
 ἀμφοτέρων οὐδεὶς ἄγων ἐκ παρατάξεως οὔτε μείζων²⁰
 οὔτ' ἐλάσσων αὐτοῖς συνέστη. ἔφθασε γὰρ ὁ Ταρ-
 κύνιος ἀγχινοῖα στρατηγικῇ πάντα συντρίψας τὰ τῶν
 Σαβίνων πράγματα καὶ τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν ἀμ-
 φοτέρως ἀράμενος. τὸ δὲ στρατήγημα τοῦ ἀνδρὸς
 τοιούδε ἦν·

25

2 κακώσαντες B δηώσαντες R 3 ἦν μία c. Cobet Obs.
 p. 71 5 πάντα add. Kiessling 7 δύναμιν om. B | ἱκανὴν
 om. B (?) | πρὸς om. B 9 διττὰς A 10 ἀλλήλους A
 11 ἔχοντας c. Reiske 14 τοὺς δύο χάρακας ἕνα ἐποίη-
 c. Reiske 16 τὸ Ῥωμαίων B τῶν δ. A | καθιδρύεται B κα-
 θίδρυνται R 17 τε om. Ba 18 ἀνίητα A

LVI. Σκάφας ποταμηγούς καὶ σχεδίας ξύλων
 αὐτῶν καὶ φρυγάνων γεμούσας, ἔτι δὲ πίσεως τε καὶ
 θείου παρασκευασάμενος ἐπὶ θατέρου τῶν ποταμῶν, 559
 παρ' ὃν αὐτὸς ἐστρατοπεδεύκει, ἔπειτα φυλάξας ἄνε-
 5 μων οὖριον περὶ τὴν ἐωθινὴν φυλακὴν πῦρ ἐνεῖναι
 ταῖς ὕλαις ἐκέλευσε καὶ μεθεῖναι τὰς σκάφας καὶ τὰς
 σχεδίας φέρεσθαι κατὰ ροῦν. αἱ δὲ ἐν ὀλίγῳ πάννυ
 χρόνῳ διελθοῦσαι τὸν μεταξὺ πόρον ἐπίπτουσι τῇ
 2 γερύρῃ καὶ ἀνάπτουσιν αὐτὴν πολλαχόθεν. τῶν δὲ
 10 Σαβίνων ὡς εἶδον ἄφνω πολλὴν φλόγα φερομένην
 συνδραμόντων ἐπὶ τὴν βοήθειαν καὶ πάντα μηχανω-
 μένων ὅσα σβεστήρια τοῦ πυρὸς ἦν, ἤκεν ὁ Ταρ-
 κύνιος περὶ τὸν ὄρθρον ἄγων συντεταγμένην τὴν Ῥω-
 μαίων δύναμιν καὶ προσβαλὼν θατέρῳ χάρακι τῶν
 15 μὲν πλείστων ἐκλελοιπότων τὰς φυλακὰς διὰ τὴν ἐπὶ
 τὰ καιόμενα ὁρμὴν, ὀλίγων δὲ τινων πρὸς ἀλκὴν τρα-
 3 πομένων, ἐγκρατὴς αὐτοῦ γίνεταί διχα πόνου. ἐν ᾧ
 δὲ ταῦτα ἐπράττετο χρόνῳ καὶ τὸν ἕτερον τῶν Σα-
 βίνων χάρακα τὸν ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ κείμενον
 20 ἑτέρα δύναμις Ῥωμαίων ἐπελθοῦσα αἰρεῖ, ἣ προαπ-
 ἔσταλτο μὲν ὑπὸ Ταρκυνίου περὶ πρῶτον ὕπνον,
 διεληλύθει δὲ τὸν ἐκ τῶν δυεῖν ποταμῶν ἕνα γενό- 560
 μενον ἐν σκάφαις καὶ σχεδίαις καθ' ὃ μέρος περαι-
 ουμένη λήσεσθαι ἔμελλε τοὺς Σαβίνους, πλησίον δὲ
 25 τῆς ἑτέρας ἐγγόνει παρεμβολῆς ἅμα τῷ θεάσασθαι
 τὴν γέφυραν καιομένην· τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῇ τὸ σύν-

2 θείου τε καὶ πίσεως O praeter B 13 ἄγων συντε-
 ταγμένην B σ. ἄγων R 15 καὶ διὰ B 17 πόνου B πόνων R
 20 αἰρεῖ A def. Sylburg 22 δυεῖν B δυοῖν R 23 γινό-
 μενον B | καθὸ A 24 τοὺς Σαβίνους ἔμελλε B

θημα τῆς ἐφόδου. τῶν δ' ἐν τοῖς χάραξι καταληφθέν- 4
των οἱ μὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μαχόμενοι κατεκόπη-
σαν, οἱ δ' εἰς τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν ῥίψαντες
ἐαυτοὺς οὐ δύνηθέντες ὑπερνεχθῆναι τὰς δύναι
κατεπόθησαν· ἐφθάρη δέ τις αὐτῶν μοῖρα οὐκ ὀλίγη 5
καὶ κατὰ τὴν βοήθειαν τῆς γεφύρας ὑπὸ τοῦ πυρός.
λαβὼν δὲ ὁ Ταρκύνιος ἀμφοτέρω τὰ στρατόπεδα τὰ
μὲν ἐν αὐτοῖς καταληφθέντα χρήματα τοῖς στρατιώ-
ταις ἐπέτρεψε διανείμασθαι, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους
πολλοὺς πάνυ ὄντας Σαβίνων τε αὐτῶν καὶ Τυρρη- 10
νῶν εἰς Ῥώμην ἀγαγὼν διὰ πολλῆς εἶχε φυλακῆς.

LVII. Σαβίνοι μὲν οὖν ἐγνωσιμάχθησαν ὑπὸ τῆς
τότε συμφορᾶς βιασθέντες καὶ πρεσβευτὰς ἀποστεί-
λαντες ἀνοχὰς ἐποιήσαντο τοῦ πολέμου [σκοπιδὰς] ἔξε-
561 τεῖς, Τυρρηνοὶ δὲ ὀργῇ φέροντες ὅτι ἤτηντό τε ὑπὸ 15
Ῥωμαίων πολλάκις καὶ ὅτι τοὺς αἰχμαλώτους αὐτοῖς
ὁ Ταρκύνιος οὐκ ἀπεδίδου πρεσβευσαμένοις, ἀλλ' ἐν
ὁμήρων κατεῖχε λόγῳ, ψήφισμα ποιοῦνται πάσας τὰς
τῶν Τυρρηνῶν πόλεις κοινῇ τὸν κατὰ Ῥωμαίων πό-
λεμον ἐκφέρειν, τὴν δὲ μὴ μετέχουσιν τῆς στρατείας 20
ἐκσκοπιδὸν εἶναι. ταῦτ' ἐπικυρώσαντες ἐξῆγον τὰς 2
δυνάμεις καὶ διαβάντες τὸν Τέβεριν ἀγγυῷ Φιδήνης
τίθενται τὰ ὅπλα. γενόμενοι δὲ τῆς πόλεως ταύτης
ἐγκρατεῖς διὰ προδοσίας στασιασάντων πρὸς ἀλλήλους
τῶν ἐν αὐτῇ καὶ πολλὰ μὲν σώματα λαβόντες, πολ- 25

5 διεφθάρη c. Cobet Obs. p. 71 12 ἀπὸ O corr. Pfingk
13 βιασθέντες del. Cobet l. l. 14 post ἀνοχὰς add. Reiske
αἰτησόμενος, σκοπιδὰς del. Kiessling, Cobet Obs. p. 71 seq.
καὶ σκοπιδὰς Portus 15 ὀργῇ] δι' ὀργῆς c. Kiessling | ὅτε A
19 τῶν om. B 20 στρατείας Sylburg στρατιᾶς O 24 πρὸς
ἀλλήλους B om. R

λὴν δὲ λείαν ἐκ τῆς Ῥωμαίων χώρας ἐλαύνοντες
 ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου, φρουρὰν ἐν τῇ Φιδήνῃ καταλι-
 πόντες ἀποχωρῶσαν. αὕτη γὰρ ἡ πόλις ὀρμητήριον
 αὐτοῖς ἔσεσθαι κράτιστον ἐδόκει τοῦ κατὰ Ῥωμαίων
 3 πολέμου. βασιλεὺς δὲ Ταρκύνιος εἰς τοῦπιόν ἔτος
 5 Ῥωμαίους τε σύμπαντας καθοπλίσας καὶ παρὰ τῶν
 συμμάχων ὅσους ἐδύνατο πλείστους παραλαβὼν ἐξῆ-
 γεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἕκτος ἀρχομένου, πρὶν ἐκεῖ- 562
 νους συναχθέντας ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων ἐπ' αὐτὸν
 10 ὥς πρότερον ἐλθεῖν· καὶ διελὼν εἰς δύο μοῖρας ἄπα-
 σαν τὴν δύναμιν τῆς μὲν Ῥωμαϊκῆς στρατιᾶς αὐτὸς
 ἡγούμενος ἐπὶ τὰς πόλεις τῶν Τυρρηνῶν ἐστράτευσε,
 τῆς δὲ συμμαχικῆς, ἐν ᾗ τὸ πλείστον μέρος ἦν τῶν
 Λατίνων, Ἠγέριον τὸν ἑαυτοῦ συγγενῆ στρατηγὸν
 15 ἀποδείξας ἐπὶ τοὺς ἐν Φιδήνῃ πολεμίους ἐκέλευσε
 4 χωρεῖν. ἡ μὲν οὖν συμμαχικὴ πλεισίον τῆς Φιδήνης
 τὸν χάρακα οὐκ ἐν ἀσφαλεῖ χωρίῳ θεμένη διὰ τὸ
 καταφρονεῖν τῶν πολεμίων ὀλίγου τινὸς ἐδέησεν
 πᾶσα διαφθαρῆναι· οἱ γὰρ ἐν τῇ πόλει φρουροὶ βοή-
 20 θειαν ἐτέραν παρὰ Τυρρηνῶν κρύφα μεταπεμψάμενοι
 καὶ φυλάξαντες καιρὸν ἐπιτήδειον ἐξελθόντες ἐκ τῆς
 πόλεως τὸν τε χάρακα τῶν πολεμίων ἔλαβον ἐξ ἐφό-
 δου φαύλως φυλαττόμενον καὶ τῶν ἐξεληλυθότων ἐπὶ
 5 τὰς προνομᾶς πολλὴν εἰργάσαντο φόνον. ἡ δὲ Ῥω-
 25 μαίων δύναμις ἥς Ταρκύνιος ἡγεῖτο τὴν Οὐιεντανῶν
 κείρουσα καὶ λεηλατοῦσα χώραν καὶ πολλὰς ὠφελείας

4 ἐδόκει κράτιστον ἔσεσθαι O praeter B 14 ἡγέριον A
 17 τὸν χάρακα post θεμένη O praeter B | χωρίῳ fort. delen-
 dum est 19 * ἄπασα O 23 ἐξεληλυθότων B ἐξελεθόντων R
 24 προνομίας A

ἔξενεγκαμένη συνελθούσης ἐξ ἀπασῶν τῶν Τυρρηνί-
563 δων πόλεων μεγάλης τοῖς Οὐιεντανοῖς ἐπικουρίας εἰς
μάχην καταστῆσα νίκην ἀναμφίλογον ἀναιρεῖται· καὶ
μετὰ τοῦτο διεξιούσα τὴν χώραν τῶν πολεμίων ἀδεῶς
ἐπόρθει γενομένη τε πολλῶν μὲν σωμάτων ἐγκρατῆς, 5
πολλῶν δὲ χρημάτων οἷα ἐξ εὐδαίμονος χώρας, τελευ-
τῶντος ἤδη τοῦ θέρους οἴκαδε ἀπῆει.

LVIII. Οὐιεντανοὶ μὲν οὖν ἐξ ἐκείνης τῆς μάχης
μεγάλως κακωθέντες οὐκέτι προήεσαν ἐκ τῆς πόλεως,
ἀλλ' ἠνείχοντο κειρομένην τὴν χώραν ὀρῶντες. βασι- 10
λεὺς δὲ Ταρκύνιος τρισὶν εἰσβολαῖς χρησάμενος καὶ
τριετῇ χρόνον ἀποστερήσας τοὺς Οὐιεντανοὺς τῶν ἐκ
τῆς σφετέρως γῆς ἐπικαρπιῶν, ὥς ἔρημον ἐποίησε τὴν
πλείστην καὶ [ὥς] οὐδὲν ἔτι βλάπτειν αὐτὴν εἶχεν, ἐπὶ
τὴν Καιρητανῶν πόλιν ἦγε τὴν δύναμιν, ἣ πρότερον 15
μὲν Ἀγυλλὰ ἐκαλεῖτο Πελασγῶν αὐτὴν κατοικούντων,
ὑπὸ δὲ Τυρρηνοῖς γενομένη Καιρητα μετωνομάσθη,
564 εὐδαίμων δ' ἦν εἰ καὶ τις ἄλλη τῶν ἐν Τυρρηνίᾳ πό-
λεων καὶ πολυνάνθρωπος· ἐξ ἧς στρατιὰ μεγάλη μαχη- 2
σομένη περὶ τῆς χώρας ἐξῆλθε καὶ πολλοὺς μὲν δια- 20
φθείρασα τῶν πολεμίων, πολλῶ δ' ἔτι πλείους ἀπο-
βαλοῦσα τῶν σφετέρων, εἰς τὴν πόλιν κατέφυγε. τῆς
δὲ χώρας αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοι κρατοῦντες ἄφθονα
πάντα παρεχομένης συχνὰς διέτριψαν ἡμέρας, καὶ
ἐπειδὴ καιρὸς ἀπάρσεως ἦν, ἄγοντες ὅσας οἴοι τε ἦσαν 25
ὠφελείας ἀπήεσαν ἐπ' οἶκον. Ταρκύνιος δ' ἐπειδὴ 3

3 ἀναμφίλογον B ἀναμφίβολον R | * αἴρεται O 4 πολε-
μίων B πόλεων A 10 <ἣ> νείχοντο B ἀνείχοντο R 14 ὥς
om. B | αὐτὴν βλάπτειν ἔτι A 15 καιρῶν B 16 ἀγυλ-
λὰς AB 17 καιρητα B 20 περὶ ὅπερ Rendler Tirol. p. 81
21 πολλῶ δὲ πλείους B 25 ὅσας] ἄς B 26 ἐπειδὴ AB

τὰ πρὸς Οὐιεντανοὺς ἐχώρησεν αὐτῷ κατὰ νοῦν, ἐπὶ
 τοὺς ἐν Φιδήνῃ πολεμίους ἐξάγει τὴν στρατιάν ἐκ-
 βαλεῖν τε βουλόμενος τὴν ἐν αὐτῇ φρουρὰν καὶ τοὺς
 παραδόντας τοῖς Τυρρηνοῖς τὰ τεῖχη τιμωρήσασθαι
 5 προθυμούμενος. ἐγένετο μὲν οὖν καὶ ἐκ παρατάξεως
 μάχῃ τοῖς Ῥωμαίοις πρὸς τοὺς ἐκ τῆς πόλεως ἐξελ-
 θόντας καὶ ἐν ταῖς τειχομαχίαις ἄγῶν καρτερός.
 4 ἑάλω δ' οὖν ἡ πόλις κατὰ κράτος, καὶ οἱ μὲν φρουροὶ
 δεθέντες ἅμα τοῖς ἄλλοις τῶν Τυρρηνῶν αἰχμαλώτοις
 10 ἦσαν ἐν φυλακῇ, Φιδηναίων δὲ οἱ δοκοῦντες αἰτιοὶ
 γεγονέναι τῆς ἀποστάσεως οἱ μὲν ὑπὸ μαστίγων αἰ-
 κισθέντες ἐν τῷ φανερωῷ τοὺς αὐχένους ἀπεκόπησαν,
 οἱ δὲ φυγαῖς ἐξημιώθησαν αἰδίοις· τὰς δὲ οὐσίας⁵⁶⁵
 αὐτῶν διέλαχον οἱ καταλειφθέντες Ῥωμαίων ἔποικοί
 15 τε καὶ φρουροὶ τῆς πόλεως.

LVIII. Τελευταία δὲ μάχῃ Ῥωμαίων καὶ Τυρ-
 ρηνῶν ἐγένετο πόλεως Ἡρήτου πλησίον ἐν τῇ Σαβί-
 νων γῇ. δι' ἐκείνης γὰρ ἐποιήσαντο τὴν ἐπὶ τοὺς
 Ῥωμαίους ἔλασιν οἱ Τυρρηνοὶ πεισθέντες ὑπὸ τῶν
 20 ἐκεῖ δυνατῶν, ὥς συστρατευσομένων σφίσι τῶν Σα-
 βίνων. αἱ γὰρ ἑξαετεῖς αὐτοῖς περὶ τῆς εἰρήνης πρὸς
 Ταρκύνιον ἀνοχὰ διεληλύθεσαν ἤδη, καὶ πολλοῖς
 τῶν Σαβίνων πόθος ἦν ἐπανορθώσασθαι τὰς προ-
 τέρας ἥττας ἐπιτεθραμμένης ἐν ταῖς πόλεσι νεότη-
 2
 25 τος ἱκανῆς. οὐ μὲν ἐχώρησέ γε αὐτοῖς ἡ πείρα κατὰ

1 Οὐιεντανοὺς τε καὶ Καιρητανοὺς c. Bücheler 6 τοῖς
 B om. R | ἐκ τῆς πόλεως post ἐξελθόντας O praeter B 14 διέ-
 λαχον B ἔλαχον A 16 δὲ Kiessling δὴ B δ' ἡ R | μάχῃ
 Ῥωμαίων B ῥ. μάχῃ R 17 <ι>ρ<ι>του B 20 δυνατῶν B
 δυνατεῶν R | ὥς om. B | συστρατευσομένων AB 22 διελύ-
 θησαν c. Sylburg ἐξεληλύθεσαν Cobet Obs. p. 72

νοῦν θᾶττον ἐπιφανείσης τῆς Ῥωμαίων στρατιᾶς, οὐδ' ἐξεγένετο παρ' οὐδεμιᾶς τῶν πόλεων κοινὴν ἀποσταλῆναι τοῖς Τυρρηνοῖς συμμαχίαν, ἀλλ' ἐθέλονταί τινες ἐπεκούρησαν αὐτοῖς ὀλίγοι μισθοῖς μεγάλους ὑπαχθέντες. ἐκ ταύτης τῆς μάχης μεγίστης ³₅ τῶν προτέρων γενομένης, ὅσας πρὸς ἀλλήλους ἐπολέ- 566 μησαν, τὰ μὲν Ῥωμαίων πράγματα θαναμαστὴν ὄσῃν ἐπίδοσιν ἔλαβε νίκην ἐξενεγκάμενων καλλίστην, καὶ βασιλεὺς Ταρκυνίῳ τὴν τροπαιοφόρον κομπήν κατὰ γειν ἢ τε βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ἐψηφίσατο, τὰ δὲ τῶν ¹⁰ Τυρρηνῶν ἔπεσε φρονήματα πάσας μὲν ἔξαποστειλάντων εἰς τὸν ἀγῶνα τὰς ἐξ ἐκάστης πόλεως δυνάμεις, ὀλίγους δὲ τινὰς ἐκ πολλῶν τοὺς διασωθέντας ὑποδεξαμένων. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ παρατάξει μαχόμενοι κατεκόπησαν, οἱ δ' ἐν τῇ τροπῇ δυσχωρίαις ἐγκυ- ¹⁵ ρήσαντες ἀνεξόδοις παρέδωκαν τοῖς κεκρατηκόσιν ἑαυτούς. τοιαύτης μέντοι συμφορᾶς πειραθέντες οἱ ⁴ θυνατώτατοι τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἔργον ἐποίησαν ἀνθρώπων φρονίμων. ἑτέραν γὰρ στρατιὰν ἐπ' αὐτοὺς ἐξαγαγόντος βασιλέως Ταρκυνίου συναχθέντες ²⁰ εἰς μίαν ἀγορὰν περὶ καταλύσεως τοῦ πολέμου διαλέγεσθαι πρὸς αὐτὸν ἐψηφίσαντο καὶ πέμπουσι τοὺς πρεσβυτάτους ἄνδρας καὶ τιμιωτάτους ἐξ ἐκάστης πόλεως αὐτοκράτορας ἀποδείξαντες τῶν περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογιῶν. ²⁵

ΛX. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας αὐτῶν πολλὰ δια- 567 λεχθέντων ἐπαγωγὰ πρὸς ἐπιείκειαν καὶ μετριότητα

2 οὐδὲ B 3 * ἀλλὰ O 6 ἀλλήλους B 13 τινὰς ἐκ πολλῶν τοὺς διασωθέντας B τινὰς τοὺς δ. ἐκ π. R 14 ἀποδεξαμένων c. Sylburg 19 στρατιὰν ἐπ' αὐτοὺς ἐξαγαγόντος A

καὶ τῆς συγγενείας, ἥς εἶχε πρὸς τὸ ἔθνος, ὑπομιμνη-
 σκόντων ἐν τούτῳ μόνον ἔφη παρ' αὐτῶν βούλεσθαι
 μαθεῖν, ὅτερον ἐτι διαφέρονται περὶ τῶν ἰσῶν καὶ
 ἐπὶ ῥήτοισι τισὶ τὰς περὶ τῆς εἰρήνης ὁμολογίας πάρεισι
 5 ποιησόμενοι, ἣ συγγινώσκουσιν ἑαυτοῖς κεκρατημέ-
 νοις καὶ τὰς πόλεις ἐπιτρέπουσιν αὐτῶ. ἀποκριναμέ-
 νων δ' αὐτῶν ὅτι καὶ τὰς πόλεις ἐπιτρέπουσιν αὐτῶ
 καὶ τὴν εἰρήνην στέρεουσιν ἐφ' οἷς ἂν ποτε δικαίοις
 αὐτῆς τύχωσι, περιχαρὴς ἐπὶ τούτοις γενόμενος,
 2
 10 Ἄκούσατε νῦν, ἔφησεν, ἐφ' οἷς καταλύσομαι τὸν πό-
 λεμον δικαίοις καὶ τίνας ὑμῖν δίδωμι χάριτας· ἐγὼ
 Τυρρηγῶν οὔτε ἀποκτεῖναι τινα πρόθυμός εἰμι οὔτε
 φυγάδα ποιῆσαι τῆς πατρίδος οὔτε ἀφαιρέσει τῶν
 ὑπαρχόντων ζημιῶσαι τὰς τε πόλεις ὑμῖν ἀφίημι πά-
 15 σας ἀφρουρήτους καὶ ἀφορολογήτους καὶ αὐτονόμους
 πολιτείας τε κόσμον ἐκάστη φυλάττειν συγχωρῶ τὸν
 3 ἀρχαῖον. διδοὺς δὲ ταῦθ' ὑμῖν ἐν οἴομαι δεῖν ἀνθ'
 ὧν δίδωμι πάντων ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν, τὴν ἡγε-
 μονίαν τῶν πόλεων, ἥς κύριος μὲν ἔσομαι καὶ μὴ⁵⁶⁸
 20 βουλομένων ὑμῶν ἕως ἂν κρατῶ τοῖς ὅπλοις, παρ'
 ἐκόντων δὲ μᾶλλον ἢ παρ' ἀκόντων τυχεῖν αὐτῆς βού-
 λομαι. ταῦτ' ἀπαγγέλλετε ταῖς πόλεσιν, ἐγὼ δὲ ὑμῖν
 ἐκεχειρίαν ἕως ἂν ἀφίκησθε παρῆξειν ὑπισχνοῦμαι.

LXI. Ταύτας λαβόντες οἱ πρέσβεις τὰς ἀποκρι-
 25 σεις ᾤχοντο καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρῆσαν οὐ
 λόγους αὐτῶ μόνον φέροντες ψιλοὺς, ἀλλὰ καὶ τὰ

2 παρ' αὐτῶν βούλεσθαι B β. παρ' αὐτῶν R 3 ἔτ'
 ἔτι A 6 αὐτῶ R ἐκείνῳ B 10 νῦν] οὖν c. Hertlein Her-
 mes X p. 412 23 ἐ<κ>εχειρίαν B 26 τὰ om. A

σύμβολα τῆς ἡγεμονίας, οἷς ἐκόσμουν αὐτοὶ τοὺς
σφετέρους βασιλεῖς, κομίζοντες στεφανόν τε χρύσειον
καὶ θρόνον ἐλεφάντινον καὶ σκήπτρον ἀετὸν ἔχον ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς χιτῶνά τε πορφυροῦν χρυσοῦν καὶ
περιβόλαιον πορφυροῦν ποικίλον, οἷα Λυδῶν τε καὶ 5
Περσῶν ἐφόρουν οἱ βασιλεῖς, πλὴν οὐ τετράγωνόν γε
τῷ σχήματι, καθάπερ ἐκεῖνα ἦν, ἀλλ' ἡμικύκλιον.
τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἀμφιεσμάτων Ῥωμαῖοι μὲν τόγας,
Ἕλληες δὲ τήβεννον καλοῦσιν, οὐκ οἶδ' ὁπόθεν μα-
569 θόντες· Ἑλληνικὸν γὰρ οὐ φαίνεται μοι τοῦνομα 10
εἶναι. ὥς δὲ τινες ἱστοροῦσι καὶ τοὺς δώδεκα πελέ- 2
κεις ἐκόμισαν αὐτῷ λαβόντες ἐξ ἐκάστης πόλεως ἓνα.
Τυρρηικὸν γὰρ εἶναι ἔθος δοκεῖ ἐκάστου τῶν κατὰ
πόλιν βασιλέων ἓνα προηγείσθαι ῥαβδοφόρον ἅμα
τῇ δέσμῃ τῶν ῥάβδων πέλεκυν φέροντα· εἰ δὲ κοινῇ 15
γίνοιτο τῶν δώδεκα πόλεων στρατεία, τοὺς δώδεκα
πελέκεις ἐνὶ παραδίδοσθαι τῷ λαβόντι τὴν αὐτοκράτορα
ἀρχήν. οὐ μὴν ἅπαντές γε συμφέρονται τοῖς ταῦτα 3
λέγουσιν, ἀλλὰ παλαιότερον ἔτι τῆς Ταρκυνίου δυνα-
στείας πελέκεις δώδεκα πρὸ τῶν βασιλέων φέρεσθαι πο-
φασι, καταστήσασθαι δὲ τὸ ἔθος τοῦτο Ῥωμύλον
εὐθὺς ἅμα τῷ παραλαβεῖν τὴν ἀρχήν. οὐθὲν δὲ κω-
λύει τὸ μὲν εὐρημα Τυρρηῶν εἶναι, χρήσασθαι δ'
αὐτῷ πρῶτον Ῥωμύλον παρ' ἐκείνων λαβόντα, κο-
μισθῆναι δὲ Ταρκυνίῳ σὺν τοῖς ἄλλοις κόσμοις βασι- 25
λικοῖς καὶ τοὺς δώδεκα πελέκεις, ὥσπερ γε καὶ νῦν

2 χρυσοῦν 4 χιτῶνά τε πορφυροῦν χρυσοῦν del.
Schnelle p. 11 8 τόγας B 9 τήβεννον A 13 *ἐδόκει O
15 δεσμή A 16 στρατεία Sylburg στρατιά O 23 εὐρημα O
24 αὐτό A 26 ὥσπερ γε] ὥσπερ ἔτι c. Cobet Obs. p. 72

Ῥωμαῖοι τὰ σκήπτρα καὶ τὰ διαδήματα δωροῦνται τοῖς βασιλεῦσι βεβαιοῦντες αὐτοῖς τὰς ἐξουσίας, ἐπεὶ 570 καὶ μὴ λαβόντες γε παρ' ἐκείνων ἔχουσιν αὐτά.

LXII. Ταύταις ταῖς τιμαῖς ὁ Ταρκύνιος οὐκ εὐ-
 5 θὺς ἐχρήσατο λαβών, ὥς οἱ πλείστοι γράφουσι τῶν
 Ῥωμαϊκῶν συγγραφέων, ἀλλ' ἀποδοὺς τῇ τε βουλῇ
 καὶ τῷ δήμῳ τὴν διάγνωσιν εἰ ληπτέον αὐτά, ἐπει-
 δὴ πᾶσι βουλομένοις ἦν, τότε προσεδέξατο καὶ πάντα
 τὸν ἐξ ἐκείνου χρόνον ἕως εἰς τὸ χρεῶν μετέσθη στέ-
 10 φανόν τε χρύσειον ἐφόρει καὶ πορφυρᾶν ἐσθῆτα ποι-
 κίλην ἡμίσιχτο καὶ σκήπτρον ἐλεφαντίνον ἔχων ἐπὶ
 θρόνου ἐκαθέζετο ἐλεφαντίνου, καὶ οἱ δώδεκα ῥαβ-
 δοῦχοι τοὺς πελέκεις φέροντες ἅμα ταῖς ῥάβδοις δι-
 2 κάζοντί τε αὐτῷ παρίσταντο καὶ πορευομένου προ-
 15 ηγοῦντο. οὗτος ὁ κόσμος ἅπας καὶ τοῖς μετ' ἐκείνου
 τὴν βασιλικὴν ἀρχὴν ἔχουσι παρέμεινε καὶ μετὰ τὴν
 ἐκβολὴν τῶν βασιλέων τοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ὑπάτοις
 ἔξω τοῦ στεφάνου καὶ τῆς ποικίλης ἐσθῆτος· ταῦτα
 δ' αὐτῶν ἀφηρέθη μόνα φορτικὰ δόξαντα εἶναι καὶ
 20 ἐπίφθονα. πλὴν ὅταν ἐκ πολέμου νίκην κατάγοντες 571
 θριάμβου παρὰ τῆς βουλῆς ἀξιωθῶσι, τότε καὶ χρυ-
 σοφοροῦσι καὶ ποικίλαις ἀλουργίσιν ἀμφιέννυνται.
 ὁ μὲν οὖν πρὸς τοὺς Τυρρηνοὺς αἰστὰς Ταρκυνίῳ πό-
 λεμος ἔτη κατασχὼν ἐννέα τοιαύτην ἔσχε τὴν συντέλειαν.

25 LXIII. Ἐνὸς δὲ καταλειπομένου τοῦ Σαβίνων

4 ταύταις μέντοι ταῖς c. Reiske 7 αὐτὰς c. Reiske
 10 χρυσοῦν ? 11 <ῆ>μπ<ίς>χτο B ἀμφείχετο A 13 τοῖς
 ῥάβδοις A 14 πορευομένου B πορευομένη R 15 ἅπασι O
 corr. Bücheler 19 μόνα τὰ φορτικὰ B 22 στεφάνους χρυ-
 σοῦς φοροῦσι c. Schnelle p. 26 24 τὴν B om. R 25 κα-
 ταλ<ει>πομένου B καταλιπομένου A

ἔθνους ἀντιπάλου Ῥωμαίοις ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ἄνδρας
 τε μαχητὰς ἔχοντος καὶ χώραν νεμομένου πολλὴν καὶ
 ἀγαθὴν καὶ τῆς Ῥώμης οὐ πρόσω κειμένην, πολλὴν
 ἔσχεν ὁ Ταρκύνιος προθυμίαν καὶ τούτους ὑπαγα-
 γέσθαι καὶ προεῖπεν αὐτοῖς τὸν πόλεμον ἐγκαλῶν 5
 ταῖς πόλεσιν, ὅτι τοὺς ὑποσχομένους Τυρρηνοῖς ἐὰν
 ἀφίκωνται στρατὸν ἄγοντες εἰς τὴν χώραν αὐτῶν
 ἐκείνοις μὲν φίλας, Ῥωμαίοις δ' ἐχθρὰς ποιήσιν τὰς
 σφετέρας πατρίδας οὐκ ἐβούλοντο ἐκδοῦναι. οἱ δὲ 2
 ἄσμενοί τε ὑποδέχονται τὸν πόλεμον οὐκ ἀξιοῦντες 10
 τοὺς δυνατωτάτους τῶν ἀστῶν ἀφαιρεθῆναι, καὶ πρὶν
 ἀφικέσθαι Ῥωμαίων δύναμιν ἐπὶ σφᾶς αὐτοὶ στρατὸν
 572 ἐξάγουσιν ἐπὶ τὴν ἐκείνων. βασιλεὺς δὲ Ταρκύνιος
 ὥς ἤκουσε διαβεβηκότας τοὺς Σαβίνους Ἀνίητα ποτα-
 μὸν καὶ ληλατούμενα ὑπ' αὐτῶν τὰ περὶ τὴν παρεμ- 15
 βολὴν ἅπαντα, ἀναλαβὼν τὴν εὐζωνοτάτην Ῥωμαίων
 νεότητα ὥς εἶχε τάχους ἐξῆγεν ἐπὶ τοὺς διεσπαρμένους
 ἐπὶ τὰς προνομὰς. ἀποκτείνας δὲ πολλοὺς αὐτῶν καὶ 3
 τὴν λείαν ὄσπην ἥγον ἀφελόμενος ἐγγὺς τῆς ἐκείνων
 παρεμβολῆς τίθεται τὸν χάρακα καὶ διαλιπὼν ὀλίγας 20
 τινὰς ἡμέρας, ἕως ἣ τε λοιπὴ δύναμις ἐκ τῆς πόλεως
 πρὸς αὐτὸν ἀφίκετο καὶ αἱ παρὰ τῶν συμμάχων ἐπι-
 κουρίαι συνήχθησαν, κατέβαινον εἰς τὸ πεδῖον ὥς
 μαχησόμενος.

LXIII. Ἰδόντες δὲ τοὺς Ῥωμαίους οἱ Σαβῖνοι 25
 προθύμως ἐπὶ τὸν ἀγῶνα χωροῦντας ἐξῆγον καὶ αὐ-
 τοὶ τὰς δυνάμεις οὔτε πλήθει λειπόμενοι τῶν πολε-

3 κειμένην Bb et Reiske κειμένου BaR 5 προσειπὼν AB
 7 ante στρατὸν spatium unius vocis A 8 φίλων A | ἐχθρὰ A
 17 διεσπασμένους A 22 αἱ om. B

μίων οὔτε ἀρετῇ καὶ συμπεσόντες ἐμάχοντο πᾶσαν
 ἀποδεικνύμενοι τόλμαν, ἕως ἣν αὐτοῖς εἰς μόνος ὁ
 πρὸς τοὺς ἀντιτεταγμένους ἀγών. ἔπειτα μαθόντες
 ἐπιόντα σφίσι κατὰ νότου στρατὸν πολεμίων ἔτερον
 5 ἐν τάξει τε καὶ κόσμῳ χωροῦντα καταλιπόντες τὰ 573
 σημεῖα τρέπονται πρὸς φυγὴν. ἦσαν δὲ Ῥωμαίων ἄν-
 δρες ἐπίλεκτοι πεζοὶ τε καὶ ἱππεῖς οἱ κατόπιν ἐπιφανέν-
 τες τοῖς Σαβίνοις, οὓς ὁ Ταρκύνιος <ἐν> ἐπιτηδεύοις
 2 χωρίοις διὰ νυκτὸς ἐλόχισε. τούτους δὴ τοὺς ἄνδρας
 10 οἱ Σαβῖνοι δεῖσαντες ἐκ τοῦ ἀδοκήτου σφίσιν ἐπιφαι-
 νομένους οὐδὲν ἔτι γενναῖον ἔργον ἀπεδείξαντο,
 ἀλλ' ὥς κατεστρατηγημένοι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν καὶ συμ-
 φορᾷ πεπληγότες ἀμάχῳ σώξιν ἐαυτοὺς ἄλλοι κατ'
 ἄλλας ὁδοὺς ἐπειρῶντο, κἂν τούτῳ μάλιστα πολὺς
 15 αὐτῶν φόνος ἐγένετο διωκομένων ὑπὸ τῆς Ῥωμαικῆς
 ἵππου καὶ πανταχόθεν ἀποκλειομένων· ὥστε ὀλίγους
 τινὰς ἐξ αὐτῶν κομιδῇ γενέσθαι τοὺς διασωθέντας
 εἰς τὰς ἔγγιστα πόλεις, τὸ δὲ πλεον μέρος ὅσον μὴ
 κατὰ τὴν μάχην ἔπεσεν ὑποχείριον τοῖς Ῥωμαίοις
 20 γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ οἱ καταλειφθέντες ἐν τῷ χάρακι
 τὴν ἐφοδὸν ἀποκρούσασθαι τῶν ἐπιόντων σφίσιν
 ἐθάρρουν οὐδ' εἰς πείραν ἦλθον μάχης, ἀλλ' ἐκ-
 ταραχθέντες ὑπὸ τοῦ παρ' ἐλπίδα κακοῦ παρέδοσαν
 3 ἀμαχητὶ σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὸ ἔρημα. αἱ μὲν δὴ 574
 25 τῶν Σαβίνων πόλεις ὥς κατεστρατηγημέναι καὶ οὐκ
 ἀρετῇ τὴν νίκην ἀφηρημέναι πρὸς τῶν πολεμίων,

2 ὁ om. A 3 αὐτοῖς ἀγών B 6 πρὸς B εἰς R 8 ἐν
 add. Kiessling, Smit Obs. p. 10 9 ἐλόχισε Ba ἐλόχησε ABb
 ἐνελόχησε c. Reiske | ἐλόχισε διὰ νυκτὸς O praeter B 11 ἐπε-
 δείξαντο Bb 17 κομιδῇ γενέσθαι B γενέσθαι κ. R 20 κα-
 ταληφθέντας A 26 ἀρετῇ τινι νίκην B

ἀλλὰ δόλω μείζοντας αὐτοῖς ἀποστέλλειν δυνάμεις
 παρεσκευάζοντο καὶ στρατηγὸν ἐμπειρότερον. ὁ δὲ
 Ταρκύνιος μαθὼν τὴν διάνοιαν αὐτῶν συνῆγε τὴν
 στρατιὰν διὰ τάχους καὶ πρὶν ἐκείνους ἅπαντας δὴ
 συνελθεῖν φθάνει διαβὰς τὸν Ἀνίητα ποταμόν. ταῦτα ⁴/₅
 μαθὼν ὁ τῶν Σαβίνων στρατηγὸς ἐξῆει μὲν ὡς εἶχε
 τάχους τὴν νεωστὶ συνηγμένην δύναμιν ἀναλαβὼν
 καὶ στρατοπεδεύεται πλησίον τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ λό-
 φου τινοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἀποτόμου, μάχης δὲ ἄρχειν
 οὐκ ἐδοκίμαζεν ἕως αἱ λοιπαὶ τῶν Σαβίνων δυνάμεις ¹⁰
 συνελθῶσιν, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς προνομύοντας τὴν χώραν
 ἐκέμπων αἰεί τινας τῶν ἱππέων καὶ λόχους ἐγκαθί-
 ζων ὕλαις ἢ νάπαις εἶργε τοὺς Ῥωμαίους τῶν ἐπὶ τὴν
 χώραν ἐξόδων.

LXV. Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον αὐτοῦ χρωμένου ¹⁵
 τῷ πολέμῳ πολλὰ μὲν συμπλοκαὶ [καὶ] κατ' ὀλίγους
⁵⁷⁵ ψιλῶν τε καὶ ἱππέων ἐγίνοντο, μάχη δὲ ὁλοσχερῆς
 ἀπάντων οὐδεμία. ἐλκομένου δὲ τοῦ χρόνου δι' ὀρ-
 γῆς φέρων τὴν διατριβὴν ὁ Ταρκύνιος ἐπὶ τὴν παρ-
 εμβολὴν τῶν πολεμίων τὰς δυνάμεις ἔκρινεν ἄγειν ²⁰
 καὶ πολλὰς ἐποιήσατο προσβολάς. ἔπειτα καταμαθὼν ²
 τῷ βιαίῳ τῶν τρόπων οὐ βραδία οὖσαν αὐτὴν ἀλῶναι
 διὰ τὴν ἐχυρότητα τῇ σπάνει τῶν ἐπιτηδείων πολε-
 μεῖν τοῖς ἐν αὐτῇ διέγνω, καὶ παρὰ πάσας τὰς φε-
 ρούσας ἐπ' αὐτὴν ὁδοὺς φρούρια κατασκευαζόμενος, ²⁵
 ἐυλόζεσθαι τε αὐτοὺς καὶ χιλὸν ἱπποῖς συναγαγεῖν

7 συνηγμένην δύναμιν B δύναμιν σ. R | καὶ ἀναλαβὼν A
 16 καὶ del. Bücheler 21 καταμαθὼν B μαθὼν R 22 τὸν
 τρόπον A 23 διὰ τὴν ἐχυρότητα B δι' ἰσχυρότητα R | κολιορκεῖν
 c. Pflugk 24 * τοὺς Q cf. Krebs Zur Rection d. Casus 1885 p. 16
 25 φρούρια B φρουράς R 26 συνάγειν c. Cobet Obs. p. 72

καὶ <ἄλλα> πολλὰ ἐπιτήδεια λαμβάνειν ἐκ τῆς χώρας
οὐκ ἔων εἰς πολλὴν κατέστησεν ἀπάντων ἀπορίαν·
ὥστ' ἡναγκάσθησαν φυλάξαντες νύκτα χειμέριον ὕδασι
καὶ ἀνέμφῳ φυγεῖν αἰσχροῶς ἐκ τοῦ χάρακος καταλι-
5 πόντες ἐν αὐτῷ τὰ τε ὑποζύγια καὶ τὰς σκηναὶς καὶ
τοὺς τραυματίας καὶ τὴν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὴν
3 ἄπασαν. τῇ δ' ἐξῆς ἡμέρᾳ μαθόντες οἱ Ῥωμαῖοι τὴν⁵⁷⁶
ἄπαρσιν αὐτῶν καὶ γενόμενοι τοῦ χάρακος ἀμαχητὶ
κύριοι σκηναὶς μὲν καὶ ὑποζύγια καὶ χρήματα διήρ-
10 πασαν, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους ἀπάγοντες εἰς τὴν Ῥώμην
ἀνέστρεψαν. οὗτος ὁ πόλεμος ἔτη πέντε διέμεινε συν-
εχῶς πολεμούμενος, ἐν ᾧ γῆν ἀμφοτέροι τὴν ἀλλή-
λων πορθοῦντες καὶ μάχας πολλὰς ἐλάττους τε καὶ
μεῖζους μαχόμενοι διετέλεσαν, ὀλίγα μὲν τινα καὶ τῶν
15 Σαβίνων εὐτυχοῦντων ἐν τοῖς ἀγῶσι, τὰ δὲ πλεῖστα
Ῥωμαίων· ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ μάχῃ τέλος ἔλαβεν
4 ὁλοσχερές. Σαβῖνοι γὰρ οὐχ ὥς πρότερον ἐκ δια-
δοχῆς, ἀλλ' ἅμα πάντες οἱ στρατεύσιμον ἔχοντες ἡλι-
κίαν ἐξηλθον ἐπὶ τὸν πόλεμον, Ῥωμαῖοί τε σύμπαν-
20 τες τὰς Λατίνων καὶ Τυρρηγῶν καὶ τῶν ἄλλων συμ-
μάχων δυνάμεις παραλαβόντες ἐχώρουν ὁμοσε τοῖς
5 πολεμίοις. ὁ μὲν οὖν τῶν Σαβίνων στρατηγὸς διχῇ
μερίσας τὰς δυνάμεις δύο ποιεῖται στρατοπέδα, ὁ δὲ
τῶν Ῥωμαίων βασιλεὺς τρία ποιήσας τάγματα καὶ
25 τρεῖς παρεμβολὰς οὐ μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων θέμενος

1 * ἄλλα addidi πολλὰ O quod in τὰλλα mutavit Reiske
7 * πᾶσαν O 9 verba καὶ ὑποζύγια κ. χ. δ. τ. δ. ἀ. ἀγα-
γόντες om. Aa, add. Ab in mg. 10 ἀγαγόντες AB ἄγοντες R
ἀπάγοντες Kiessling 15 εὐτυχοῦντων Cobet Obs. p. 73
διευτυχοῦντων O 16 ἔλαβε A 18 ἀλλὰ πάντες B 23
ποιεῖτε A

αὐτὸς μὲν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγήτο δυνάμεως, Ἀρρόντα δὲ τὸν ἀδελφιδοῦν τῆς Τυρρηνικῆς συμμαχίας ἀπέδειξε στρατηγόν· Λατίνων δὲ καὶ τῶν ἄλλων συμ- 6
577 μάχων ἔταξεν ἄρχειν ἄνδρα γενναῖον μὲν τὰ πολέμια καὶ φρονεῖν τὰ θέοντα ἱκανώτατον, ξένον δὲ καὶ ἄπο- 5
λιν· Σερούλος αὐτῷ προσσηγορικὸν ὄνομα ἦν, Τύλλιος δὲ τὸ συγγενικόν· ὃ Ῥωμαῖοι μετὰ τὴν Λευκίου Ταρ-
κυνίου τελευτὴν βασιλεύειν τῆς πόλεως ἐπέτρεψαν οὐκ οὔσης Ταρκυνίῳ γενεᾷς ἄρρενος, ἀγάμενοι τὸν ἄνδρα τῆς τε περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ τῆς περὶ τὰ πολέ- 10
μια ἀρετῆς· γένος δὲ τοῦ ἀνδρὸς τοῦδε καὶ τροφῆς καὶ τύχας καὶ τὴν ἐκ τοῦ θεοῦ γενομένην περὶ αὐτὸν ἐπιφάνειαν, ὅταν κατὰ τοῦτο γένωμαι τὸ μέρος τοῦ λόγου, διηγῆσομαι.

LXVI. Τότε δ' οὖν, ἐπειδὴ παρεσκεύαστο ἅμ- 15
φοτέροις τὰ πρὸς τὸν ἀγῶνα ἐπιτήδεια, συνήεσαν εἰς μάχην, εἶχον δὲ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας οἱ Ῥωμαῖοι, τὸ δὲ δεξιὸν οἱ Τυρρηνοί, κατὰ μέσσην δὲ τὴν φά-
λαγγα Λατῖνοι ἐτάχθησαν· γενομένου δὲ ἀγῶνος καρτεροῦ δι' ὅλης ἡμέρας ἐνίκων οἱ Ῥωμαῖοι παρὰ 20
πολὺ καὶ πολλοὺς μὲν ἀποκτείναντες τῶν πολεμίων
578 ἐν τῇ μάχῃ γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς, πολλῷ δ' ἔτι πλείους αἰχμαλώτους λαβόντες ἐν τῇ φυγῇ, τῶν δὲ παρεμβολῶν ἀμφοτέρων ἐγκρατεῖς γενόμενοι καὶ χρημάτων μέγαν περιβαλόμενοι πλοῦτον ἀδεῶς ἤδη 25
τῆς ὑπαίθρου πάσης ἐκράτουν, ἦν πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ πᾶσι λωβησάμενοι κακοῖς, ἐπειδὴ τὸ θέρος ἔτε-

1 ἀρρόντα B ἀρροντὰ A 6 τύλλιος B τύλλος R 9 οὐκ
om. B 10 πολιτικὰ B πολεμικὰ A | πολέμια B πολιτικὰ R
21 τῶν πολεμίων post ἐν τῇ μάχῃ O praeter B 22 καὶ ἐν A

- λεύτα, λύσαντες τὰς παρεμβολὰς ἀπήεσαν ἐπ' οἴκου.
 καὶ ὁ βασιλεὺς Ταρκύνιος τρίτον ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀρχῆς
 2 τὸν ἐκ τῆςδε τῆς μάχης κατήγαγε θρίαμβον. τῷ
 δ' ἐξῆς ἐνιαυτῷ παρασκευαζομένου πάλιν τοῦ βα-
 5 σιλέως στρατὸν ἐπὶ τὰς πόλεις τῶν Σαβίνων ἐξά-
 γειν καὶ πολιορκίαις αὐτὰς προσάγεσθαι διεγνωκό-
 τος, γενναῖον μὲν οὐδὲν ἔτι βούλευμα καὶ νεανικὸν
 οὐδεμιᾶς ἐγένετο, πᾶσαι δὲ κοινῇ γνώμῃ χρησάμεναι
 πρὶν εἰς κίνδυνον ἐλθεῖν ἀνδραποδισμοῦ καὶ κατα-
 3 σκαφῆς καταλύσασθαι τὸν πόλεμον ἔγνωσαν. καὶ
 10 παρήσαν ἐξ ἐκάστης πόλεως οἱ κράτιστοι τῶν Σαβί-
 νων πρὸς βασιλέα Ταρκύνιον ἐξεληλυθότα μετὰ πάσης
 ἤδη δυνάμεως παραδιδόντες αὐτῷ τὰ τεῖχη καὶ δεό-
 μενοι μετρίας ποιήσασθαι (τὰς) συμβάσεις. ὁ δὲ ἄσπα-579
 15 στῶς δεξιόμενος τὴν ἄνευ κινδύνων ὑποταγὴν τοῦ
 ἔθνους σπονδὰς τε ποιεῖται πρὸς αὐτοὺς ὑπὲρ εἰρή-
 νης τε καὶ φιλίας ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὁμολογίαις, αἷς Τυρ-
 ρηνοὺς πρότερον ὑπηγάγετο, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους
 ἀπέδωκεν αὐτοῖς ἄνευ λύτρων.
- 20 LXVII. Αὐταὶ πολεμικαὶ πράξεις βασιλέως Ταρ-
 κυνίου μνημονεύονται, εἰρηνικαὶ δὲ καὶ πολιτικαὶ
 τοιαίδε τινές, οὐδὲ γὰρ ταύτας βούλομαι παρελ-
 θεῖν ἀμνημονεύτους. εὐθὺς γὰρ ἅμα τῷ παραλα-
 βεῖν τὴν ἀρχὴν τὸν δημοτικὸν ὄχλον οἰκεῖον ἑαυτῷ
 25 ποιῆσαι προθυμηθεῖς, ὥσπερ οἱ πρότεροι βασιλεῖς
 ἐποιοῦν, διὰ τοιαύτας εὐεργεσίας ὑπηγάγετο· ἐπι-

2 ὁ om. B 4 πάλιν στρατὸν τοῦ βασιλέως O praeter B
 11 τῶν om. B 14 τὰς add. Reiske 15 κινδύνων B κιν-
 δύνου R 17 τε om. B 20 αἱ post αὐταὶ add. Reiske
 22 αὐτὰς O corr. Kiessling, Hertlein Hermes X p. 411
 26 τοιαύτας A τοιαύτης R

λέξας ἄνδρας ἑκατὸν ἐξ ἀπάντων τῶν δημοτικῶν, οἷς
 ἀρετὴν τινα πολεμικὴν ἢ πολιτικὴν φρόνησιν ἅπαντες
 ἐμαρτύρουν, πατρικίους ἐποίησε καὶ κατέταξεν εἰς τὸν
 τῶν βουλευτῶν ἀριθμὸν, καὶ τότε πρῶτον ἐγένοντο
 Ῥωμαίοις τριακόσιοι βουλευταὶ τέως ὄντες διακόσιοι. 5
 ἔπειτα ταῖς ἱεραῖς παρθένοις, ὑφ' ὧν τὸ ἄσβεστον 2
 φυλάττεται πῦρ, τέτταρσιν οὖσαις δύο προσκατέλεξεν
 580 ἑτέρας· πλειόνων γάρ ἤδη συντελουμένων ὑπὸ τῆς
 πόλεως ἱερουργιῶν, αἷς ἔδει τὰς τῆς Ἑστίας παρεῖναι
 θυηπόλους, οὐκ ἐδόκουν αἱ τέτταρες ἀρκεῖν. Ταρ- 10
 κυνίου δὲ ἄρξαντος ἡκολούθουν οἱ λοιποὶ βασιλεῖς,
 καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἔξ ἀποδείκνυνται
 τῆς Ἑστίας ἀμφίπολοι. δοκεῖ δὲ καὶ τὰς τιμωρίας, αἷς 3
 κολάζονται πρὸς τῶν ἱεροφαντῶν αἱ μὴ φυλάττου-
 σαι τὴν παρθενίαν, ἐκεῖνος ἐξευρεῖν πρῶτος εἴτε 15
 κατὰ λογισμὸν εἴτε ὥς οἶονταί τινες ὄνειρῳ πειθό-
 μενος, ἃς μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτὴν ἐν τοῖς Σιβυλ-
 λείοις εὐρεθῆναι χρησμοῖς οἱ τῶν ἱερῶν ἐξηγηταὶ
 λέγουσιν· ἐφωράθη γάρ τις ἐπὶ τῆς ἐκείνου βασιλείας
 ἰέρεια Πιναρία Ποπλίου θυγάτηρ οὐχ ἀγνή προσιοῦσα 20
 τοῖς ἱεροῖς. τρόπος δὲ τιμωρίας ὅστις ἐστίν, ᾧ κολά-
 ζουσι τὰς διαφθαρείσας, ἐν τῇ πρὸ ταύτης δεδήλω-
 ταί μοι γραφῇ. τὴν τε ἀγορὰν, ἐν ἣ δικάζουσι καὶ 4
 ἐκκλησιάζουσι καὶ τὰς ἄλλας πολιτικὰς ἐπιτελοῦσι
 πράξεις ἐκεῖνος ἐκόσμησεν ἐργαστηρίοις τε καὶ πα- 25
 581στάσι περιλαβών, καὶ τὰ τεύχη τῆς πόλεως αὐτοσχέ-

8 ὑπὲρ c. Sylburg, quod probat Kayser Ann. phil. 1863
 p. 7 12 χρόνον ἀποδείκνυνται αἱ τῆς O praeter B 17 ὥς A
 αἱ R ὥς c. Kiessling | σιβυλλοῖς A 24 πολιτικὰς ἐπιτελοῦσι B
 ἐπιτελοῦσι π. R 25 καὶ παστάσι B καὶ πᾶσι R

δια καὶ φαῦλα ταῖς ἐργασίαις ὄντα πρῶτος ᾠκοδομήσατο λίθοις ἀμαξιαλοῖς ἐργασμένοις πρὸς κανόνα. 5 ἤρξατο δὲ καὶ τὰς ὑπονόμους ὀρύττειν τάφρους, δι' ὧν ἐπὶ τὸν Τέβεριν ὀχετεύεται πᾶν τὸ συρρέον ἐκ 5 τῶν στενωπῶν ὕδαρ, ἔργα θαυμαστὰ καὶ κρείττω λόγου κατασκευασάμενος. ἔγωγ' οὖν ἐν τρισὶ τοῖς μεγαλοπρεπεστάτοις κατασκευάσμασι τῆς Ῥώμης, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ τῆς ἡγεμονίας ἐμφαίνεται μέγεθος, τὰς τὲ τῶν ὑδάτων ἀγωγὰς τίθεμαι καὶ τὰς τῶν ὁδῶν 10 στρώσεις καὶ τὰς τῶν ὑπονόμων ἐργασίας οὐ μόνον εἰς τὸ χρήσιμον τῆς κατασκευῆς τὴν διάνοιαν ἀναφέρων, ὑπὲρ οὗ κατὰ τὸν οἰκεῖον καιρὸν ἐρῶ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῶν ἀναλωμάτων πολυτέλειαν, ἣν ἐξ ἑνὸς ἔργου τεκμήρται' ἂν τις Γάιον Ἀκίλλιον ποιησάμενος 15 τοῦ μέλλοντος λέγεσθαι βεβαιωτὴν, ὅς φησιν ἅμα-582 ληθεισῶν ποτε τῶν τάφρων καὶ μηκέτι διαρροεμένων τοὺς τιμητὰς τὴν ἀνακάθαρσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐπισκοπὴν χιλίων μισθῶσαι ταλάντων.

LXVIII. Κατεσκεύασε δὲ καὶ τὸν μέγιστον τῶν 20 ἱπποδρόμων Ταρκύνιος τὸν μετὰ τοῦ τε Αὐεντίνου καὶ τοῦ Παλλαντίου κείμενον πρῶτος ὑποστέγους ποιήσας περὶ αὐτὸν καθέδρας (τέως γὰρ ἐστῶτες ἐθεώρουν) ἐπ' ἱκρίοις, δοκῶν ξυλίναις σκηναῖς ὑποκει-

1 ᾠκοδομήσατο Bücheler ἔδο(μῆς)ατο B ἐδοκίμασε R 6 κατασκευασάμενος c. Reiske | ἐν τισι B, τισι vel τρισὶ delendum esse susp. Kiessling 8 μέγεθος B μέγιστον R 9 τοὺς — ἀγωγοὺς c. Stephanus 20 αὐεντίνου R λουεντίνου B 21 παλλαντίου BbR παλατίου Ba 23 ἱκρίοις Bb ἱκρίαις Ba ἱκρίων A | δοκῶν B δονάκων A; fortasse ἱκρίων — δωδεκαπόδων scribendum esse susp. C. Peter Philol. XXXIII p. 572, quo auctore verba interpunxi | ὑποκειμένων Portus et. Peter ἐπικειμένων O

μένων· καὶ διελὼν τοὺς τόπους εἰς τριάκοντα φρά-
 τρας ἐκάστη [φράτρυ] μοῖραν ἀπέδωκε μίαν, ὥστε ἐν
 τῇ προσηκούσῃ χώρᾳ καθεζόμενον ἕκαστον θεωρεῖν.
 ἔμελλε δὲ ἄρα σὺν χρόνῳ καὶ τοῦτο τὸ ἔργον ἐν τοῖς 2
 583 πάνυ καλοῖς καὶ θαυμαστοῖς κατασκευάσμασι τῆς 5
 πόλεως γενήσεσθαι. μῆκος μὲν γὰρ τοῦ ἱπποδρόμου
 τριῶν καὶ ἡμίσιους ἐστὶ σταδίων, εὖρος δὲ τεττάρων
 πλέθρων· πέριξ δὲ αὐτοῦ κατὰ τε <τάς> μελζους πλευ-
 ρὰς καὶ κατὰ μίαν τῶν ἐλαττόνων εὐριπος εἰς ὑποδο-
 χὴν ὕδατος ὀρώρεται βάθος τε καὶ πλάτος δεκάπους. 10
 μετὰ δὲ τὸν εὐριπον ὠκοδόμηται στοὰι τριῖστέροι.
 τούτων δὲ αἱ μὲν ἐπίπεδοι λιθίνας ἔχουσιν ὥσπερ ἐν
 τοῖς θεάτροις ὀλίγον ὑπερανεστηκυίας ἀλλήλων καθέ-
 δρας, αἱ δ' ὑπερῶοι ξυλίνας. συνάγονται δ' εἰς τὸ 3
 αὐτὸ καὶ συνάπτουσιν ἀλλήλαις αἱ μελζους ὑπὸ τῆς 15
 ἐλάττονος μηνοειδὲς ἐχούσης τὸ σχῆμα συγκλειόμεναι,
 ὥστε μίαν ἐκ τῶν τριῶν γίνεσθαι στοὰν ἀμφιθέατρον
 ὀκτὼ σταδίων ἱκανὴν ὑποδέξασθαι πεντεκαίδεκα μυ-
 ριάδας ἀνθρώπων. ἡ δὲ λοιπὴ τῶν ἐλαττόνων πλευ-
 ρῶν αἰθριος ἀνειμένη ψαλιδωτὰς ἱπαφέσεις ἔχει διὰ 20
 μιᾶς ὕσπληγρος ἅμα πάσας ἀνοιγομένας. ἔστι δὲ καὶ 4
 περὶ τὸν ἱππόδρομον ἔξωθεν ἑτέρα στοὰ μονόστεγος
 584 ἐργαστήρια ἔχουσα ἐν αὐτῇ καὶ οἰκήσεις ὑπὲρ αὐτά,
 δι' ἧς εἰσιν εἰσοδοί τε καὶ ἀναβάσεις τοῖς ἐπὶ τὴν
 θέαν ἀφικομένοις παρ' ἕκαστον ἐργαστήριον, ὥστε 25

2 * φράτρυ inclusi 6 γὰρ ἐστὶ τοῦ A 7 ἐστὶ σταδίων B
 ἐπὶ σταδίων A 8 τὰς add. Reiske 13 ἀλλήλων om. A
 15 συνάπτονται o. Portus | ἀλλήλαις B ἀλλήλους R 16 ἐχού-
 σαις B ἔχουσαι R | συγκλειόμεναι B συγκλειόμενον R 17 γί-
 νεσθαι B γενέσθαι R 23 αὐτῇ AB | αὐτὰς AB 25 ἀφι-
 κνουμένοις A

μηδὲν ἐνοχλείσθαι τὰς τοσάσδε μυριάδας εἰσιούσας τε καὶ ἀπολνομένας.

LXVIII. Ἐνεχείρησε δὲ καὶ τὸν νεῶν κατασκευάζειν τοῦ τε Διὸς καὶ τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ὁ βασιλεὺς οὗτος εὐχὴν ἀποδιδούς, ἣν ἐποιήσατο τοῖς θεοῖς ἐν τῇ τελευταίᾳ πρὸς Σαβίνους μάχῃ. τὸν μὲν οὖν λόφον, ἐφ' οὗ τὸ ἱερὸν ἔμελλεν ἰδρύνεσθαι, πολλῆς δεόμενον πραγματείας (οὔτε γὰρ εὐπρόσδοος ἦν οὔτε ὁμαλός, ἀλλ' ἀπότομος καὶ εἰς κορυφὴν συν-
10 ἀγόμενος ὄξειαν) ἀναλήμμασιν ὑψηλοῖς πολλαχόθεν περιλαβὼν καὶ πολλὴν χοῦν εἰς τὸ μεταξὺ τῶν τε ἀναλημμάτων καὶ τῆς κορυφῆς ἐμφορήσας, ὁμαλὸν γενέσθαι παρεσκεύασε καὶ πρὸς ἱερῶν ὑποδοχὴν ἐπι-
2 τηδεióτατον. τοὺς δὲ θεμελίους οὐκ ἐφθασε θεῖναι 15 τοῦ νεῶ χρόνον ἐπιβιώσας μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου τετραετῇ. πολλοῖς δ' ὕστατον ἔτεσιν ὁ τρίτος βασιλεύσας ἀπ' ἐκείνου Ταρκύνιος, ὁ τῆς ἀρχῆς ἐκπεσών, τοὺς τε θεμελίους κατεβάλετο καὶ τῆς οἰκο-685 δομῆς τὰ πολλὰ εἰργάσατο. οὐ μὴν ἐτελείωσε τὸ ἔργον οὐδ' οὗτος, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐνιαυσίων ἀρχόντων τῶν κατὰ τὸν τρίτον ἐνιαυτὸν ὑπατευσάντων τὴν
3 συντέλειαν ἔλαβεν ὁ νεῶς. ἄξιον δὲ καὶ τὰ πρὸ τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ γενόμενα διελθεῖν, ἃ παραδεδώ-
κασιν ἅπαντες. οἱ τὰς ἐπιχωρίους συναγαγόντες ἱστο-
25 ρίας. ἐπειδὴ γὰρ ἔμελλε κατασκευάζειν ὁ Ταρκύνιος τὸν ναόν, συγκαλέσας τοὺς οἰωνομάντεις ἐκέλευσε

8 νεῶ B 7 ἰδρύνεσθαι Kiessling ἰδρύνεσθαι O 8 πρόσδοος B
9 * ἀλλὰ O 11 τὸν A 11. 12 τὸ] τὸν — κορυφῆς τόπον O
praeter B 13 ἱερῶν ὑποδοχὴν B ὁ. ἱερῶν R 19 τὰ om. A |
γε post ἐτελείωσε add. Kiessling 22 τὰ om. Ba 26 νεῶ B

τοῖς ἀνδράσι περὶ αὐτοῦ πρῶτον διαμαντεύσασθαι
τοῦ τόπου, τίς ἐπιτηδειότατός ἐστι τῆς πόλεως χῶρος
ἱερὸς ἀνεῖσθαι καὶ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς μάλιστα κεχα-
ρισμένος. ἀποδειξάντων δ' αὐτῶν τὸν ὑπερκαίμενον ⁴
τῆς ἀγορᾶς λόφον, ὃς τότε μὲν ἐκαλεῖτο Ταρπήιος, ⁵
νῦν δὲ Καπιτωλῖνος, αὐτίς ἐκέλευσεν αὐτοὺς δια-
μαντευσάμενους εἰπεῖν ἐν ὁποῖῳ τοῦ λόφου χωρίῳ
θεῖσθαι δεήσει τοὺς θεμελίους. τοῦτο δὲ οὐ πᾶν
ῥάδιον ἦν· πολλοὶ γὰρ ἦσαν ἐν αὐτῷ βωμοὶ θεῶν τε
καὶ δαιμόνων ὀλίγον ἀπέχοντες ἀλλήλων, οὓς ἔδει ¹⁰
μετάγειν ἐτέρωσέ ποι, καὶ πᾶν ἀποδοῦναι τῷ μέλλοντι
586 τοῖς θεοῖς τεμένει γενήσεσθαι τὸ δάπεδον. ἔδοξε δὲ ⁵
τοῖς οἰωνοπόλοις ὑπὲρ ἐκάστου βωμοῦ τῶν καθιδρυ-
μένων διαμαντευσάμενοις, ἐὰν παραχωρῶσιν οἱ θεοὶ
τότε κινεῖν αὐτούς. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι θεοὶ τε καὶ ¹⁵
δαίμονες ἐπέτρεψαν αὐτοῖς εἰς ἕτερα χωρία τοὺς βω-
μοὺς σφῶν μεταφέρειν, οἱ δὲ τοῦ Τέρμονος καὶ τῆς
Νεότητος πολλὰ παραιτουμένοις τοῖς μάντεσι καὶ λι-
παροῦσιν οὐκ ἐπέισθησαν οὐδ' ἠνέσχοντο παραχωρεῖ-
σαι τῶν τόπων. τοιγάρτοι συμπεριελήφθησαν αὐτῶν ²⁰
οἱ βωμοὶ τῇ κατασκευῇ τῶν ἱερῶν, καὶ νῦν ὁ μὲν
ἕτερός ἐστιν ἐν τῷ προνάῳ τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ δ' ἕτερος
ἐν αὐτῷ τῷ σηκῷ πλησίον τοῦ ἔδους. ἐκ δὲ τούτου ⁶
συνέβαλον οἱ μάντεις, ὅτι τῆς Ῥωμαίων πόλεως οὔτε
τοὺς ὄρους μετακινήσει καιρὸς οὐδεὶς οὔτε τὴν ἀκμὴν ²⁵
μεταβαλεῖ· καὶ μέχρι τῶν κατ' ἐμὲ χρόνων ἀληθὲς

1 τοῖς ἀνδράσι fortasse delendum est 6 καπιτωλῖνος Ba
11 τὸ μέλλον τοῖς θεοῖς τέμενος γενήσεσθαι δάπεδον Ba 12 τὸ
om. B | ὁμαλὲς post δάπεδον add. B 15 οὖν om. ABa
17 σφῶν om. Ba 18 μαντεύμασι A 19 ἀνέσχοντο AB
22 προνάωι A 26 μεταβάλ(η) B

αὐτῶν ἐστὶν ἐκάτερον εἰκοστὴν ἤδη καὶ τετάρτην γενεάν.

LXX. Ὁ δὲ τῶν οἰωνοσκοπῶν ἐπιφανέστατος <ὁ> τοὺς βωμοὺς μεθιδρυσάμενος καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς 587
 5 *τεμενίσας καὶ τᾶλλα προλέγων τὰ θεῖα τῷ δήμῳ διὰ μαντικῆς αὐτὸς μὲν ἐκαλεῖτο τὸ κοινὸν ὄνομα καὶ προσηγορικὸν Νέβιος, τὸ δὲ συγγενικὸν Ἄττιος, ὃς ἀπάντων θεοφιλέστατος ὁμολογεῖται γενέσθαι τῶν ἀκριβοῦντων τὴν τέχνην καὶ μεγίστου τυχεῖν δι’*
 10 *αὐτὴν ὀνόματος ἀπίστους τινὰς ὑπερβολὰς τῆς οἰωνομαντικῆς ἐπιστήμης ἐπιδειξάμενος· ὦν ἐγὼ μίαν, ἣν μάλιστα τεθαύμακα, προχειρισάμενος ἐρῶ προειπὼν ἐξ οἷας ὀρμηθεὶς συντυχίας καὶ τίνας ἀφορμὰς παρὰ τοῦ δαιμονίου λαβὼν τοσαύτην ἔσχευ ἐπιφά-*
 15 *νειαν, ὥστε πάντας ἀξήλους ἀποδείξει τοὺς κατὰ*
 2 *τὴν αὐτὴν ἀκμάσαντας ἡλικίαν. πένης αὐτῷ πατὴρ ἐγένετο χωρίον εὐτελὲς γεωργῶν, ᾧ τὰ τε ἄλλα συνειργάζετο παῖς ὦν ὁ Νέβιος, ὅσα τοῖς τηλικούτοις δύναμις ἦν, καὶ τὰς ὕς ἐξελαύνων ἐβοσκεν. ἀποκοι-* 588
 20 *μηθεὶς δέ ποτε καὶ μετὰ τὴν ἐξέγερσιν οὐχ εὐρίσκων τινὰς τῶν ὑῶν τέως μὲν ἔκλαιε τὰς πληγὰς ὀρθωδῶν τὰς παρὰ τοῦ πατρὸς, ἔπειτ’ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν καλιᾶδα τὴν ἐν τῷ χωρίῳ καθιδρυμένην ἡρώων ἡέλου τοὺς ἡρώας συνεξευρεῖν αὐτῷ τὰς ὕς, γενομένου δὲ τού-*
 25 *του θύσειν αὐτοῖς ὑπέσχετο τὸν μέγιστον τῶν ἐκ τοῦ*
 3 *χωρίου βοτρυῶν. εὐρὼν δὲ μετ’ ὀλίγον τὰς ὕς ἐβού-*

1 τετάρτην] πρώτην c. Ambrosch Quaest. Dion. I p. 15
 3 ὁ add. Kiessling 5 τὰ θεῖα B om. R 6 τὸ B om. R
 11 ἀποδείξάμενος Ba | ὦν A 14 λαβόντος αὐτὴν Ba 18 ναί-
 βιος Ba 19 ἦν del. Reiske 23 τὴν τῶν ἐν τῷ χωρίῳ
 καθιδρυμένων ἡρώων c. Reiske

λετο μὲν ἀποδοῦναι τοῖς ἥρωσι τὴν εὐχήν, ἐν ἀπορίᾳ
 δὲ ἦν πολλῇ τὸν μέριστον οὐ δυνάμενος ἐξευρεῖν
 βότρυν. ἀδημονῶν δ' ἐπὶ τῷ πράγματι τοὺς θεοὺς
 ἠέλου δι' οἰωνῶν φανερόν αὐτῷ ποιῆσαι τὸ ζητού-
 μενον. ἔπειτ' ἐπελθὼν αὐτῷ κατὰ δαίμονα διχῇ νέ- 5
 μει τὸν ἀμπελῶνα, θάτερα μὲν αὐτοῦ λαμβάνων ἐκ
 δεξιᾶς, θάτερα δ' ἐξ ἀριστερᾶς, ἔπειθ' ὑπὲρ ἐκατέρου
 τῶν μερῶν τοὺς παρακειμένους οἰωνοὺς ἐσκόπει.
 φανέντων δ' ἐπὶ θατέρου μέρους ὀρνίθων, οἷων αὐ-
 τὸς ἐβούλετο, πάλιν ἐκεῖνο διχῇ διήρει τὸ χωρίον 10
 καὶ τοὺς ὀρνίθας διέκρινε τοὺς παραγινομένους κατὰ
 589 τὸ αὐτό. ταύτῃ χρώμενος τῇ διαιρέσει τῶν τόπων
 καὶ τὴν ἐσχάτην ὑπὸ τῶν ὀρνίθων ἀποδειχθεῖσαν
 ἄμπελον ὑπελθὼν εὗρίσκει βότρυος ἄπιστόν τι χοῦμα
 καὶ αὐτὸν φέρων ἐπὶ τὴν καλιάδα τῶν ἡρώων ὁρᾶται 15
 πρὸς τοῦ πατρός. θαυμάσαντι δὲ τὸ μέγεθος τῆς 4
 σταφυλῆς καὶ πόθεν εἰλήφει πυνθανομένῳ διηγεῖται
 πάντα ἐξ ἀρχῆς. ὁ δ' ὑπολαβὼν, ὅπερ ἦν, ἐμφύτους
 εἶναί τινας ἀρχὰς μαντικῆς ἐν τῷ παιδί, κομίσας
 αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν γραμμάτων διδασκάλοις συνί- 20
 στησιν· ἐπεὶ δὲ τῆς κοινῆς παιδείας ἀποχωρῶντως μετέ-
 λαβε, Τυρρηνῶν αὐτὸν παραδίδωσι τῷ λογιωτάτῳ
 τὴν οἰωνοσκοπικὴν τέχνην διδασκόμενον. ἔχων δὲ 5
 τὴν ἐμφυτον ὁ Νέβιος μαντικὴν καὶ τὴν ἐπίκτητον

5 ἐλθὼν B | διχῇ A διχῇ B | νέμειν O corr. Reiske
 8 παραγινομένους c. Hertlein Hermes X p. 412, Cobet Obs. p. 73
 9—13 verba οἷων αὐτός — τῶν ὀρνίθων om. A 11 ἀνέ-
 κρινε c. Kiessling Pr. Bas. p. 3 14 ἐπελθὼν c. Reiske
 15 καλιάδα B καλιάν R 17 εἰλήφοι Hertlein Hermes X p. 412
 18 δ' ὑπολαβὼν A δὲ ὑπολ. R 19 μαντικῆς A 21 ἐπεὶ
 δὲ B ἐπειδὴ δὲ R | verba κοινῆς — παραδίδωσι om. Ba

παρὰ Τυρρηγῶν προσλαβὼν μακρῷ δὴ που τοὺς ἄλλους οἰωνοσκόπους ἅπαντας, ὥς ἔφη, ὑπερεβάλετο, εἰς ἀπάσας τε τὰς δημοσίας ἐπισκέψεις οἱ τῆς πόλεως οἰωνομάντιες οὐκ ὄντα ἐκ τοῦ συστήματος παρεκά-
 5 λουν αὐτὸν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν μαντευμάτων καὶ οὐθὲν ὃ τι μὴ δόξειεν ἐκείνῳ προὔλεγον.

LXXI. Οὗτος ὁ Νέβιος βουλομένῳ ποτὲ τῷ Ταρ-
 κυνίῳ τρεῖς φυλάς ἐτέρας ἀποδείξει νέας ἐκ τῶν ὑφ' 590
 αὐτοῦ πρότερον κατειλεγμένων ἱππέων καὶ ποιῇ-
 10 σαι τὰς ἐπιθέτους φυλάς ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἰδίων ἐταίρων ἐπαυόμενος μόνος ἀντεῖπε κατὰ τὸ καρτερόν,
 οὐκ ἔων κινεῖν τῶν ὑπὸ Ῥωμύλου κατασταθέντων
 2 οὐθέν. ἀχθόμενος δ' ἐπὶ τῇ κωλύσει καὶ δι' ὀργῆς
 ἔχων τὸν Νέβιον ὁ βασιλεὺς καταβαλεῖν αὐτοῦ τὴν
 15 ἐπιστήμην εἰς τὸ μηδὲν ἐπεχείρησεν, ὥς ἀλαζονευο-
 μένου καὶ μηδὲν ἀληθὲς λέγοντος. ταῦτα διανοηθεὶς
 ἐκάλει τὸν Νέβιον ἐπὶ τὸ βῆμα πολλοῦ παρόντος
 ὄχλου κατὰ τὴν ἀγοράν. προδιαλεχθεὶς δὲ τοῖς περὶ
 αὐτὸν δι' οὗ τρόπου ψευδόμαντιν ἀποδείξειν τὸν
 20 οἰωνοσκόπον ὑπελάμβανεν, ἐπειδὴ παρεγένετο φιλαν-
 θρώποις αὐτὸν ἀσπασμοῖς ἀναλαβὼν, Νῦν, ἔφη, και-
 ρὸς ἐπιδειξασθαι σε τὴν ἀκρίβειαν τῆς μαντικῆς ἐπι-
 στήμης, ὦ Νέβιε. πράξει γὰρ ἐπιχειρεῖν μεγάλην
 διανοούμενος, εἰ τὸ δυνατόν αὐτῇ πρόσεστι μαθεῖν
 25 βούλομαι. ἀλλ' ἄπιθι καὶ διαμαντευσάμενος ἦκε
 3 ταχέως, ἐγὼ δ' ἐνθάδε καθήμενος ἀναμενῶ. ἐποίει 591
 τὰ κελεύόμενα ὁ μάντις καὶ μετ' οὐ πολὺ παρῆν αἰ-

3 τε AB 7 ν(έ)βιος B passim 8 ὑφ' αὐτοῦ B ὑπ' αὐτοῦ R 11 ἐτέρων A | καρτερόν A 23 πράξιν O prae-
 ter B | μεγάλην O praeter B 26 ἀναμένω A

σίους εἰληφέναι λέγων οἰωνοὺς καὶ δυνατὴν εἶναι
 τὴν προᾶξιν ἀποφαίνων. γελάσας δ' ὁ Ταρκύνιος ἐπὶ
 τῷ λόγῳ καὶ προενέγκας ἐκ τοῦ κόλπου ξυρὸν καὶ
 ἀκόνην λέγει πρὸς αὐτόν, Ἐάλωκας, ὦ Νέβιε, φενακί-
 ζων ἡμᾶς καὶ καταψευδόμενος τοῦ δαιμονίου κατα-
 φανῶς, ὅποτε καὶ τὰς ἀδυνάτους πράξεις τετόλμηκας
 λέγειν δυνατὰς. ἔρωγ' οὖν διεμαντευόμην, εἰ τῷ
 ξυρῷ τῷδε τὴν ἀκόνην πλήξας μέσσην δυνήσομαι διε-
 λεῖν. γέλωτος δ' ἐξ ἀπάντων γενομένου τῶν περὶ τὸ 4
 βῆμα οὐθέν ἐπιταραχθεὶς ὁ Νέβιος ὑπὸ τοῦ τωθα-
 σμοῦ τε καὶ τοῦ θορύβου, Παῖε θαρρῶν, ἔφη, Ταρ-
 κύνιε, τὴν ἀκόνην, ὡς προαιρῇ· διαιρεθήσεται γὰρ ἡ
 πᾶσχειν ὅτιοῦν ἔτοιμος ἐγώ. θανμάσας δὲ ὁ βασι-
 λεὺς τὸ θράσος τοῦ μάντεως φέρει τὸ ξυρὸν κατὰ
 592 τῆς ἀκόνης, ἡ δὲ ἀκμή τοῦ σιδήρου δι' ὅλου κατελ- 15
 ῥοῦσα τοῦ λίθου τὴν τε ἀκόνην διαιρεῖ καὶ τῆς κατ-
 εχούσης αὐτὴν χειρὸς ἐπιτέμνει τι μέρος. οἱ μὲν 5
 οὖν ἄλλοι πάντες ὡς τὸ θανμαστὸν τοῦτο καὶ ἄπι-
 στὸν ἔργον ἐθεάσαντο, καταπλαγέντες ἀνεβόησαν, ὁ
 δὲ Ταρκύνιος αἰδεσθεὶς ἐπὶ τῇ διακείρῃ τῆς τέχνης 20
 καὶ τὸ ἀπρεπὲς τῶν ὀνειδισμῶν ἐπανορθώσασθαι βου-
 λόμενος πρῶτον μὲν τῶν περὶ τὰς φυλὰς ἐγγχειρημά-
 των ἀπέστη, ἔπειτα δ' αὐτόν τὸν Νέβιον ἀποθερα-
 πεῦσαι διαγνούς, ὡς ἀπάντων ἀνθρώπων θεοφιλέ-
 στατον, ἄλλαις τε πολλαῖς φιλανθρωπίαις ὑπηγάγετο 25
 καὶ ἵνα μνήμης αἰωνίου τυγχάνῃ παρὰ τῶν ἐπιγίνο-
 μένων εἰκόνα κατασκευάσας αὐτοῦ χαλκῇν ἀνέστησεν

2 ἀποφαίνων B ἀναφαίνων R 7 διενοούμην c. Sauppe
 de Flori crisi p. 12 14 τὸν ξυρὸν c. Sylburg 23 δ' del.
 Kiessling 27 διέστησεν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς O praeter B

ἐν ἀγορᾷ, ἣ καὶ εἰς ἐμὲ ἦν ἔτι πρὸ τοῦ βουλευτηρίου
 κειμένη πλησίον τῆς ἱερᾶς σικῆς ἐλάττων ἀνδρὸς
 μετρίου τὴν περιβολὴν ἔχουσα κατὰ τῆς κεφαλῆς.
 ὀλίγον δὲ ἄπωθεν αὐτῆς ἦ τε ἀκόνη κεκρύφθαι λέγε- 593
 5 ται κατὰ γῆς καὶ τὸ ξυρὸν ὑπὸ βωμῷ τινι· καλεῖται
 δὲ Φρέαρ ὁ τόπος ὑπὸ Ῥωμαίων. καὶ τὰ μὲν περὶ
 τοῦ μάντεως τούτου μνημονευόμενα ταῦτά ἐστι.

LXXII. Βασιλεὺς δὲ Ταρκύνιος ἀναπεπαυμένος
 ἦδη τῶν πολεμικῶν ἔργων διὰ γῆρας, ἦν γὰρ ὀγδοη-
 10 κονταέτης, δολοφονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἄγκου Μαρκίου
 παίδων ἀποθνήσκει ἐπιχειρησάντων μὲν ἔτι πρότε-
 ρον ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀρχῆς καὶ πολλάκις τοῦτο
 πραγματευσαμένων κατ' ἐλπίδα τοῦ περιπεσεῖν εἰς
 αὐτοὺς ἐκπεσόντος ἐκείνου τὴν δυναστείαν, ὥς δὴ
 15 πατρῶαν σφίσιν ὑπάρχουσαν καὶ ἐκ τοῦ ῥάστου
 2 πρὸς τῶν πολιτῶν δοθησομένην. ἐπεὶ δὲ διήμαρτον
 τῆς ἐλπίδος, ἐπιβουλὴν ἄφικτον κατ' αὐτοῦ ἐμηχα-
 νήσαντο, ἦν οὐκ εἶασεν ἀτιμώρητον γενέσθαι τὸ δαι- 594
 μόνιον. διηγῆσομαι δὲ καὶ τὸν τῆς ἐπιβουλῆς τρό-
 20 πον ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιχειρήσεως αὐτῶν ἀρξάμενος.
 3 ὁ Νέβιος ἐκεῖνος ὁ δεινὸς οἰωνομάντις, ὃν ἔφην ἐναν-
 τιωθῆναι ποτε τῷ βασιλεῖ πλείονας ἐξ ἐλασσόνων
 ποιῆσαι τὰς φυλάς βουλομένῳ, ὅτε μάλιστα ἦνθαι διὰ
 τὴν τέχνην καὶ πλεῖστον ἡδύνατο Ῥωμαίων ἀπάν-
 25 των, εἶτε φθονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀντιτέχνων τινὸς εἴτ'

2 ἐλάττω A 4 ἄπωθεν B ἄποθεν R | γεγράφθαι λέγεται
 καὶ ὁ ξυρὸς κατὰ γῆς ὑπὸ O praeter B 6 ὑπὸ ϛ. B ὑπὸ
 τῶν ϛ. R 12 πολλάκις] πολλά εἰς B 13 καταπραγματευ-
 σαμένων A 16 πολιτικῶν A 20 ἀπὸ — ἀρξάμενος om. O
 praeter B 21 ὁ δεινὸς οἰωνομάντις om. O praeter B hoc
 loco, ponunt post ἀπάντων v. 25

ἐπιβουλευθεὶς ὑπ' ἐχθρῶν εἴτε ὃ τι δὴ ποτε ἄλλο
 παθὼν ἀφανῆς ἄφνω γίνεται, καὶ οὔτε τὸν μόρον
 αὐτοῦ τις ἠδύνατο τῶν προσηκόντων συμβαλεῖν οὔτε 4
 τὸ σῶμα ἐξευρεῖν· ἀχθομένου δὲ τοῦ δήμου καὶ δει-
 νῶς φέροντος τὸ πάθος ὑπονοίας τε πολλὰς καὶ κατὰ 5
 πολλῶν λαμβάνοντος, κατανοήσαντες τὴν ὁρμὴν τοῦ
 πλῆθους οἱ τοῦ Μαρκίου παῖδες, ἐπὶ τὸν βασιλέα
 Ταρκύνιον τὴν διαβολὴν τοῦ ἄγρους ἀνέφερον ἄλλο
 μὲν οὐδὲν ἔχοντες φέρειν τῆς διαβολῆς οὔτε τεκμή-
 ριον οὔτε σημεῖον, δυσὶ δὲ τοῖς εἰκόσι τούτοις κρα- 10
 595 τυνόμενοι πρῶτον μὲν, ὅτι πολλὰ καὶ καινὰ περὶ τὴν
 πολιτείαν διεγνωκὼς παρανομεῖν τὸν ἐναντιωσόμε-
 νον ὥσπερ ἐπὶ τῶν προτέρων ἐκ ποδῶν ἐβούλετο
 ποιήσασθαι, ἔπειτα ὅτι δεινοῦ πάθους γεροντός
 οὐδεμίαν ἐποίησατο τῶν δεδρακότων ζήτησιν, ἀλλ' 15
 ἀμελείᾳ παρέδωκε τὸ πραχθέν, ὅπερ οὐκ ἂν ποιήσαι
 τινα τῶν ἔξω τῆς αἰτίας ὑπαρχόντων. παρασκευασά- 5
 μενοι δὲ μεγάλας ἐταιρείας περὶ αὐτοὺς πατρικίων
 τε καὶ δημοτικῶν, οἷς τὰς ἑαυτῶν οὐσίας κατηγο-
 ρήγουν, πολλὴν ἐποιοῦντο τοῦ Ταρκυνίου κατηγορίαν 20
 καὶ τῷ δῆμῳ παρήνουν μὴ περιορᾶν ἄνδρα μισρὸν
 ἱεροῖς τε προσφέροντα τὰς χεῖρας καὶ τὴν ἐξουσίαν
 μιαινόντα καὶ ταῦτ' οὐκ ἐπιχώριον ἀλλ' ἐπῆλυτον
 ὄντα καὶ ἄπολιν. τοιαῦτα κατὰ τὴν ἀγορὰν δημηγο- 6
 ροῦντες ἄνδρες ἱταμοὶ καὶ λέγειν οὐκ ἀδύνατοι πολ- 25
 λοὺς μὲν ἠρέθισαν τῶν δημοτικῶν, οἳ παραγενόμενον

4 * εὐρεῖν B ἐφευρεῖν R 10 τούτοις τοῖς εἰκοσι O prae-
 ter B 11 πρῶτον μὲν B om. R πρῶτῳ c. Reiske | καινὰ B
 κοινὰ R δεινὰ c. Reiske 13 πρότερον Bb 18 ἐταιρίας A
 21 περιορᾶν Kiessling παρορᾶν O 23 οὐδ' c. Hertlein Her-
 mes X p. 412 | ἐπῆλυτόν τινα ὄντα O praeter B 25 ἱτανοὶ A

αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν ἀπολογίας χάριν ἐξελαύνειν
 ἐπεχείρησαν ὥς οὐ καθαρὸν· οὐ μὴν καταγωνίσασθαι
 γε τὴν ἀλήθειαν ἴσχυσαν οὐδὲ πείσαι τὸν δῆμον
 7 ἐδυνήθησαν ἐκβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀρχῆς. ἐπεὶ δὲ 596
 5 αὐτὸς τε ἀπολογηθεὶς κράτιστα περὶ αὐτοῦ τὴν δια-
 βολὴν ἀπελύσατο καὶ ὁ κηδεστὴς αὐτοῦ Τύλλιος, ᾧ
 τὴν ἐτέραν δεδωκὼς ἦν θυγατέρα, μέγιστον ἐν τῷ
 δήμῳ δυνάμενος εἰς ἔλεον τοὺς Ῥωμαίους ὑπηγάγετο,
 σκοφανταὶ καὶ πονηροὶ δόξαντες εἶναι καὶ πολλὴν
 10 ὀφλόντες αἰσχύνην ἀπῆλθον ἐκ τῆς ἀγορᾶς.

LXXIII. Ταύτης δὴ τῆς πείρας ἀποτυγχόντες καὶ
 διαλλαγὰς τῆς ἑχθρας διὰ φίλων εὐρόμενοι μετρίως
 τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτῶν ἐνέγκαντος τοῦ Ταρκυνίου
 διὰ τὰς ἐκ τοῦ πατρὸς εὐεργεσίας καὶ τὴν μετάνοιαν
 15 ἱκανὴν ὑπολαμβάνοντος εἶναι τῆς προπετείας διορθω-
 σιν ἔτη μὲν τρία διέμειναν ἐν τῇ προσποιήσει τῆς
 φιλίας· ἐπειδὴ δὲ καιρὸν ὑπέλαβον ἐπιτήδειον ἔχειν
 2 δόλον ἐπ' αὐτῷ ῥάπτουσι τοιόνδε· νεανίσκους δύο
 τῶν ἐκ τῆς συνωμοσίας τοὺς τολμηροτάτους ποιμενι-
 20 καὶς ἐνδύσαντες στολαῖς καὶ θρεπάνοις καθοπλίσαν-
 τες ὑλουργοῖς πέμπουσιν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως
 ἡμέρας μεσουσῆς διδάξαντες ἃ χρὴ λέγειν τε καὶ 597
 πράττειν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐπιθέσεως αὐτοῖς ὑφη-
 γησάμενοι. οὗτοι πλησίον τῶν βασιλείων γενόμενοι
 25 κακῶς τε ἀλλήλους ἔλεγον ὥς ἀδικούμενοι καὶ οὐδὲ
 τῷ χεῖρε τῶν σωμάτων ἀπέιχοντο βοῇ τε μεγάλῃ

1 ἀπολογίας χάριν B om. R | ἐξελαύνειν B ἐλαύνειν R
 4 ἐδυνήθησαν del. Cobet Obs. p. 73 10 ὀφλόντες Kiessling,
 Cobet Obs. p. 74 ὀφλοντες O 11 δὴ Kiessling, δὲ O 12 εὐ-
 ράμενοι B 15 διορθωσιν ἔμειναν μὲν ἔτη τρία ἐν O praeter B

χρώμενοι τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως βοήθειαν ἐκάλουν
 ἀμφοτέρω, παρόντων αὐτοῖς συχνῶν ξκ τῆς συνω-
 μοσίας, ἀγροίκων δὲ τῷ λόγῳ, συναγανακτούντων τε
 ἀμφοτέροις καὶ συμμαρτυρούντων. ὥς δὲ εἰσκαλέσας 3
 αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς λέγειν ἐκέλευσεν ὑπὲρ ὧν διεφέ- 5
 ροντο, αἰγῶν μὲν ἀμφισβητεῖν ἐσκήπτοντο, κεκραγό-
 τες δὲ ἅμα καὶ παθαινόμενοι τὸν ἄγριον τρόπον καὶ
 μηθὲν εἰς τὸ προᾶγμα λέγοντες πολὺν ἐκίνησαν ἐξ
 ἀπάντων γέλωτα. ὥς δ' ἐκ τοῦ καταφρονεῖσθαι και-
 ρὸν ἐδοξαν εἰληφέναι τῆς ἐπιχειρήσεως τὸν ἐπιτήδειον, 10
 φέρουσι κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως πληγὰς τοῖς
 ὀρεπάνοις καὶ τοῦτο πράξαντες ἐφρευγον ἕξω θυρῶν.
 κραυγῆς δὲ γενομένης ἐπὶ τῷ πάθει καὶ βοηθείας 4
 598πολλαχόθεν συνδραμούσης οὐ δυνηθέντες διαφυγεῖν
 συλλαμβάνονται πρὸς τῶν ἐπιδιωξάντων, καὶ μετὰ 15
 τοῦτο βασάνοις κατακισθέντες καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς
 ἐπιβουλῆς ἀναγκασθέντες εἰπεῖν τῆς προσηκούσης τι-
 μωρίας ἔτυχον σὺν χρόνῳ. [βασιλεὺς μὲν δὲ Ταρ-
 κύνιος οὐ μικρῶν οὐδὲ ὀλίγων Ῥωμαίοις ἀγαθῶν
 αἷτιος γενόμενος, ὅκτω καὶ τριάκοντα ἔτη τὴν ἀρχὴν 20
 κατασχὼν οὕτω τελευτᾷ.]

3 ἀγροίκων δὲ Schaller ἀγ. δὲ O | post συνωμοσίας et λόγῳ
 interpuncti auctore Schallero 6 αἰγῶν μὲν B αἰγῶν δὲ A | ἀμ-
 φισβητεῖν A ἀμφισβήτ(ησιν) B αἰγῶν δὲ ἕνεκα ἀμφισβητεῖν R |
 κεκραγότες B 7 δὲ Reiske τε O 10 ἐπιχειρήσεως B ἐπι-
 θέσεως R 13 καὶ συνδραμούσης πολλῆς βοηθείας O praeter B
 18—21 verba βασιλεὺς usque ad τελευτᾷ ex initio libri quarti
 petita seclisit Kiessling

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΑΙΚΑΡΝΑΚΕΩΣ ΡΩΜΑΪΚΗC Γ ἈΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑC A
 et nisi quod Γ in fine legitur B

Addenda et Corrigenda.

- p. 4, 16 lege <οὐ>
p. 10, 9 not. ἐπέδραμε A
p. 36, 19 not. θέρος R
p. 39, 6 not. τῆς γῆς B
p. 44, 20 βασιλεύοντος
p. 45, 15 not. ἔπαθον O corr. Kiessling et Cobet
p. 45, 20 not. ἔπαθεν B ἔπαθον R
p. 46, 19 not. *τινὰ εἶχε O
p. 50, 23 not. Καπετωλίῳ c. Urlichs
p. 87, 11 not. ἐν om. O praeter B
p. 88, 9 not. ἀντόμαται O
p. 89, 24 not. cf. Fr. Krebs, Präpositionsadverbien I p. 42
p. 97, 13 <τε>
p. 144, 27 ἅπαντα
p. 181, 14 μικρά τέ ἐστι
p. 233, 12 ἀγαγόντας
p. 243, 1 not. γενομένης
p. 272, 14 εἶναι τισιν
p. 341, 25 <ὀλίγω>
p. 342, 1 ὀλίγω
p. 370, 19 an scribendum est ὁμοροῦσαν collatis ver-
bis III, 37 (349, 17)?
-

Stanford University Libraries

3 6105 124 429 221

5404

1885
V.1

PA
34
D6
188
v.

Stanford University Library
Stanford, California

In order that others may use this book,
please return it as soon as possible, but
not later than the date due.

